

สรุปประเด็นข้อสังเกต และมติ คปก. ที่สำคัญ

ครบรอบ 50 ปี (2518 - 2568)

เล่ม 1

(ปี 2518 - 2546)

สารบัญทะเบียนโฉนดเพื่อการเกษตร
เลขที่.....พนา
เล่ม.....
อำเภอ.....
จังหวัด.....

โฉนดเพื่อการเกษตร

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ผู้เขียนแผนที่
ผู้ตรวจแผนที่

คำนำ

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ได้ก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2518 มีภารกิจในการแก้ไข ปัญหาเรื่องที่ดินทำกิน ช่วยให้เกษตรกรที่ไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเองหรือมีที่ดินเพียงเล็กน้อยไม่เพียงพอ แก่การประกอบอาชีพได้มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง และใช้ที่ดินให้เกิดประโยชน์สูงสุดเพื่อดำรงชีวิตอยู่ได้ ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งในการดำเนินงานปฏิรูปที่ดินจะอยู่ภายใต้การบริหารงานโดยคณะกรรมการ ปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย แผนงาน มาตรการ ระเบียบ หรือข้อบังคับ และวิธีการปฏิบัติเกี่ยวกับการปฏิบัติงานปฏิรูปที่ดินของ ส.ป.ก. ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 19 แห่งพระราชบัญญัติ การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 นับถึงปัจจุบัน ส.ป.ก. ดำเนินการปฏิรูปที่ดินมาครบรอบ 50 ปี แล้ว

สำนักวิชาการและแผนงาน ได้เล็งเห็นความดี คปก. มีความสำคัญและเป็นประโยชน์ สำหรับข้าราชการทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค เพื่อใช้เป็นแนวทางหรือเครื่องมือสำหรับค้นคว้า อ้างอิง และเป็นฐานข้อมูล ที่จะช่วยให้การปฏิบัติงานในการปฏิรูปที่ดินประสบผลสำเร็จตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติ การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 ดังนั้น จึงได้รวบรวมและจัดทำสรุปประเด็นข้อสังเกต และมติ คปก. ที่สำคัญ ครบรอบ 50 ปี (ปี 2518 - 2568) โดยมี 2 เล่ม ประกอบด้วย เล่มที่ 1 (ปี 2518 - 2546) และเล่มที่ 2 (ปี 2547 - 2568) ซึ่งเป็นการรวบรวมและจัดทำสรุปประเด็นข้อสังเกตและมติ คปก. ที่สำคัญ ที่เป็นการขออนุมัติหลักการ หลักเกณฑ์ แนวทางปฏิบัติต่าง ๆ ที่สำคัญ นโยบายและแนวทางแก้ไข ปัญหา ในการดำเนินงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม การประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน ที่มาของการจัดตั้งสหกรณ์ ในเขตปฏิรูปที่ดิน ปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครอง ในการปฏิรูปที่ดิน แนวทางการแก้ไขปัญหายุ่งยากเกี่ยวกับการใช้การตีความบทนิยามคำว่า “เกษตรกร” ตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ปัญหาข้อกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง หลักเกณฑ์การอนุญาต ให้ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อสร้างสถานที่กำจัดขยะ และการแต่งตั้งคณะทำงาน คณะอนุกรรมการ คณะกรรมการต่าง ๆ รวมถึงเจตนารมณ์ความเป็นมาของร่างพระราชกฤษฎีกา ร่างกฎกระทรวง ร่างประกาศ กระทรวง และร่างระเบียบ คปก. ตลอดจนประเด็นเนื้อหาและข้อสังเกตร่างพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดิน และคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรม พ.ศ. และการขับเคลื่อนนโยบายที่สำคัญของรัฐบาล นโยบายเอนกประสงค์เพื่อการเกษตร นโยบายเอนกประสงค์ไม่ในเขตปฏิรูปที่ดิน และนโยบายสำคัญอื่น ๆ เพื่อใช้ในการปฏิบัติงานในวงงานของ ส.ป.ก.

สำนักวิชาการและแผนงาน หวังเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือเล่มนี้ จะเป็นประโยชน์แก่ผู้ปฏิบัติงาน ใน ส.ป.ก. และบุคคลทั่วไป ในการสืบค้นและค้นคว้า เพื่อนำความรู้ที่ได้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการปฏิบัติงาน อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นแนวทางในการพัฒนางานปฏิรูปที่ดินของประเทศไทยต่อไป

กลุ่มงานคณะกรรมการปฏิรูปที่ดิน

สำนักวิชาการและแผนงาน

กันยายน 2568

สารบัญ

หน้า

การประชุมครั้งที่ 1/2518 เมื่อวันที่ 2 มิถุนายน 2518	
ระเบียบวาระที่ 2 เรื่องการกำหนดเขตปฏิรูปที่ดินในท้องที่ 14 จังหวัด	1
การประชุมครั้งที่ 2/2518 เมื่อวันที่ 14 กรกฎาคม 2518	
เรื่องที่ 3.3 ร่างพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินใน 3 จังหวัด	1
การประชุมครั้งที่ 3/2518 เมื่อวันที่ 24 กันยายน 2518	
เรื่องที่ 3.4 ร่างพระราชกฤษฎีกาประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน	1
การประชุมครั้งที่ 4/2518 เมื่อวันที่ 29 ตุลาคม 2518	
เรื่องที่ 3.1 นโยบายปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมและแผนปฏิรูปที่ดินสำเร็จรูป	2
เรื่องที่ 3.2 แต่งตั้งคณะกรรมการวางแผนปฏิรูปที่ดินสำเร็จรูป	2
เรื่องที่ 3.3 การแก้ไขพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518	2
การประชุมครั้งที่ 5/2518 เมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน 2518	
เรื่องที่ 3.1 การแก้ไขพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518	3
เรื่องที่ 3.2 กำหนดแบบและวิธีการแจ้งที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามความในมาตรา 33	3
เรื่องที่ 3.8 เรื่องปัญหาและข้อเสนอแนะการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับ การจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับที่ดินตามมาตรา 28	4
การประชุมครั้งที่ 6/2518 เมื่อวันที่ 30 ธันวาคม 2518	
เรื่องที่ 3.1 การปฏิรูปที่ดินในเขตป่าสงวนแห่งชาติ	5
เรื่องที่ 3.2 ร่างพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน	6
เรื่องที่ 3.3 การแก้ไขมาตรา 10 แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518	6
เรื่องที่ 3.4 กำหนดแบบและวิธีการแจ้งที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	6
เรื่องที่ 3.5 ประกาศอนุญาตให้เจ้าของที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินทำนิติกรรม	7
เรื่องที่ 3.6 ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการจ่ายค่าที่ดินกรณี ส.ป.ก. ซื้อที่ดิน	7

สารบัญ

หน้า

การประชุมครั้งที่ 1/2519 เมื่อวันที่ 29 มกราคม 2519

เรื่องที่ 3.1	กองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	7
เรื่องที่ 3.8.2	คำสั่งของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเรื่องมอบหมายให้จังหวัดอนุญาตให้จำหน่ายหรือก่อให้เกิดภาระติดพันซึ่งที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน	8

การประชุมครั้งที่ 2/2519 เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2519

เรื่องที่ 3.3	แนวนโยบายเกี่ยวกับผู้เสนอบริจาคและเสนอขายที่ดินนอกเขตปฏิรูปที่ดิน	9
เรื่องที่ 3.6.1	ปัญหากฎหมาย	9
เรื่องที่ 3.6.2	ขออนุญาตใช้ที่ดินเป็นเขตชุมชนใหม่	10

การประชุมครั้งที่ 3/2519 เมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2519

เรื่องที่ 3.1	การจัดที่ดินทำกินให้เกษตรกรในเขตป่าสงวนที่เสื่อมสภาพแล้ว	10
เรื่องที่ 3.2	การแต่งตั้งอนุกรรมการพิจารณาถ่วงดุลการเบิกจ่ายเงินจากกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	10
เรื่องที่ 3.3	แต่งตั้งอนุกรรมการพิจารณาคัดเลือกบริษัทที่ปรึกษาเอกชน	11
เรื่องที่ 3.4	ผลการประชุมพิจารณาร่างกฎกระทรวงออกตามความในพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 กับสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	12
เรื่องที่ 3.5	ระเบียบการจ่ายเงินตอบแทนที่ดินมือเปล่า	12
เรื่องที่ 3.7	ที่ดินเขตหวงห้ามของทางราชการทหารจังหวัดกาญจนบุรี	12

การประชุมครั้งที่ 4/2519 เมื่อวันที่ 12 พฤษภาคม 2519

ระเบียบวาระที่ 3	การแก้ไขพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518	13
ระเบียบวาระที่ 4	เรื่องแต่งตั้งอนุกรรมการประเมินราคาที่ดิน	13

การประชุมครั้งที่ 5/2519 เมื่อวันที่ 10 มิถุนายน 2519

เรื่องที่ 3.2	การแก้ไขประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงมหาดไทย ฉบับที่ 1	14
เรื่องที่ 3.6	คำสั่งของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	14

สารบัญ

หน้า

การประชุมครั้งที่ 6/2519 เมื่อวันที่ 19 กรกฎาคม 2519

เรื่องที่ 3.1	หลักการการกำหนดอัตราค่าเช่าที่ดิน	14
เรื่องที่ 3.3	การประเมินมูลค่าที่ดินเพื่อชดเชยให้แก่สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ ตำบลทองหลาง อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก	15
เรื่องที่ 3.4	การประกาศเขตปฏิรูปที่ดินที่อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี	15
เรื่องที่ 3.7	ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงมหาดไทย ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2519)	15

การประชุมครั้งที่ 7/2519 เมื่อวันที่ 20 สิงหาคม 2519

เรื่องที่ 3.2	ประกาศของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมแจ้งให้บริษัทที่ประสงค์จะรับจ้างเป็นที่ปรึกษามายื่นความจำนงต่อ ส.ป.ก.	15
เรื่องที่ 3.3	ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงมหาดไทย เรื่อง กำหนดชนิด จำนวน และเงื่อนไขในการเลี้ยงสัตว์ใหญ่	16
เรื่องที่ 3.4	หลักเกณฑ์กำหนดราคาพืชผลเพื่อคำนวณค่าชดเชยที่ดิน	16
เรื่องที่ 3.5	การประกาศอำเภอบางพลี และอำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน	16
เรื่องที่ 3.7	แบบบันทึกถ้อยคำการขออนุญาตทำนิติกรรมหรือก่อให้เกิดภาระติดพันซึ่งที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน	16
เรื่องที่ 3.9	ปรับปรุงคณะกรรมการบริหาร	17

การประชุมครั้งที่ 8/2519 เมื่อวันที่ 24 กันยายน 2519

เรื่องที่ 3.3	การประกาศเขตปฏิรูปที่ดินในอำเภอต่าง ๆ ตามแผนงานปฏิรูปที่ดินในที่เอกชน ปีงบประมาณ 2520	17
เรื่องที่ 3.4	หลักเกณฑ์การซื้อและการชำระราคาซื้อที่ดิน	17
เรื่องที่ 3.6	ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงมหาดไทย เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่	17
เรื่องที่ 3.7	การประกาศเขตปฏิรูปที่ดินในทุ่งกุลาร้องไห้ อำเภอสวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด และอำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์	18

สารบัญ

หน้า

การประชุมครั้งที่ 9/2519 เมื่อวันที่ 22 ตุลาคม 2519

เรื่องที่ 3.2 การจัดซื้อครุภัณฑ์เพื่อเพิ่มขีดความสามารถของ ส.ป.ก. 18

การประชุมครั้งที่ 10/2519 เมื่อวันที่ 5 พฤศจิกายน 2519

เรื่องที่ 3.1 โครงการปฏิรูปที่ดินปี 2520 19

เรื่องที่ 3.5 คำสั่งคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม 20

การประชุมครั้งที่ 11/2519 เมื่อวันที่ 14 ธันวาคม 2519

เรื่องที่ 3.1 แต่งตั้งคณะทำงานโครงการปฏิรูปที่ดินทุ่งกุลาร้องไห้ 20

เรื่องที่ 3.8 เงินชดเชยค่าที่ดิน ตำบลทองหลาง อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก 21

เรื่องที่ 3.14 การออก น.ส.3 ก. ในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดอุดรธานี 21

การประชุมครั้งที่ 1/2520 เมื่อวันที่ 10 มกราคม 2520

เรื่องที่ 3.1 พระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการชำระราคาหรือค่าทดแทน
ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ ที่จัดซื้อหรือเวนคืนเพื่อการปฏิรูปที่ดิน 22

เรื่องที่ 3.4 ร่างสัญญาเช่าที่ดิน 22

เรื่องที่ 3.5 ขออนุมัติเบิกจ่ายเงินจากกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
เป็นค่าชดเชยที่พระราชทาน ให้แก่สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์
ในจังหวัดปทุมธานี 24

เรื่องที่ 3.6 ขออนุมัติเปลี่ยนแปลงแบบแจ้งที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก. 1) 24

เรื่องที่ 3.7 ประกาศพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินในท้องที่อำเภอลำลูกกา
จังหวัดปทุมธานี อำเภอบางพลี และอำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ 24

เรื่องที่ 3.9 ขออนุญาตให้ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเป็นเขตชุมชนใหม่
ของบริษัท ทำนาศรีษะกระปือ 24

การประชุมครั้งที่ 2/2520 เมื่อวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2520

เรื่องที่ 3.2 ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์
วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกร และสถาบันเกษตรกร
ซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดิน 25

เรื่องที่ 3.4 เรื่องประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงมหาดไทย
เรื่อง การแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดิน
เพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 (ฉบับที่ ..) พ.ศ. 25

สารบัญ

หน้า

การประชุมครั้งที่ 3/2520 เมื่อวันที่ 14 มีนาคม 2520

เรื่องที่ 3.1	ร่างระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการให้ยืมทรัพย์สินเพื่อใช้ในโครงการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ.	25
เรื่องที่ 3.2	การมอบอำนาจในการพิจารณาอนุญาตให้ผู้ประสงค์จะประกอบเกษตรกรรมด้วยตนเองมีสิทธิในที่ดินต่อไป ตามมาตรา 29 (3) แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 ให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด	26
เรื่องที่ 3.4.2	หลักการขอเจรจาขอความช่วยเหลือในเรื่องนี้จากต่างประเทศ โดยไม่ต้องจ่ายเงินอะไรเป็นพิเศษ นอกเหนือจากระเบียบที่กรมวิเทศสหการวางไว้	26
เรื่องที่ 3.5	หลักเกณฑ์การประเมินราคาที่ดิน	26

การประชุมครั้งที่ 4/2520 เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2520

-

26

การประชุมครั้งที่ 5/2520 เมื่อวันที่ 11 เมษายน 2520

เรื่องที่ 3.3.1	ขออนุมัติหลักการจ่ายเงินค่าชดเชยที่ดินพระราชทาน	27
เรื่องที่ 3.3.3	ปัญหาการพิจารณาคำขออนุญาตทำนิติกรรม	27

การประชุมครั้งที่ 6/2520 เมื่อวันที่ 2 พฤษภาคม 2520

เรื่องที่ 3.1	กำหนดพิธีมอบสัญญาเช่าชั่วคราวแก่ราษฎรในนาที่พระราชทาน	27
เรื่องที่ 3.2	การซื้อที่ดินเพิ่มเติมสำหรับก่อสร้างอาคารสำนักงานของ ส.ป.ก.	28
เรื่องที่ 3.5.2	ขออนุมัติขยายเขตโครงการปฏิรูปที่ดิน อำเภอสว่างศรี จังหวัดนครพนม	28
เรื่องที่ 3.5.5	ขออนุมัติหลักการจำหน่าย การรังวัดแบ่งแยกในนามเดิม หรือแบ่งแยกกรรมสิทธิ์รวมระหว่างสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์กับ ส.ป.ก.	28

การประชุมครั้งที่ 7/2520 เมื่อวันที่ 13 มิถุนายน 2520

เรื่องที่ 3.2	ขออนุมัติหลักการช่วยเหลือเกษตรกรปลดปล่อยหนี้สินเกี่ยวกับที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน	28
เรื่องที่ 3.3	โครงการปฏิรูปที่ดินจังหวัดกำแพงเพชร	29
เรื่องที่ 3.7	(เรื่องที่ 1) ขออนุมัติแต่งตั้งคณะกรรมการโครงการและการเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	29
เรื่องที่ 3.7	(เรื่องที่ 4) ปัญหาการเบิกจ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	30

การประชุมครั้งที่ 8/2520 เมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม 2520

เรื่องที่ 3.3	ค่าธรรมเนียมในการขออนุญาตเข้าทำประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ กรมป่าไม้	31
เรื่องที่ 3.6	หลักเกณฑ์การพิจารณาการอนุญาตทำนิติกรรมเกี่ยวกับที่ดิน ในเขตปฏิรูปที่ดิน	31
เรื่องที่ 3.8	ขออนุมัติหลักเกณฑ์การจ่ายเงินล่วงหน้าในการว่าจ้าง	31

การประชุมครั้งที่ 9/2520 เมื่อวันที่ 15 สิงหาคม 2520

เรื่องที่ 3.1	การปรับปรุงหลักเกณฑ์การประเมินราคาที่ดิน	32
เรื่องที่ 3.3	ขอให้มอบหมายให้คณะอนุกรรมการโครงการและการเงินกองทุน การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ยกร่างระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรม	33
เรื่องที่ 3.9	โครงการส่งเสริมการเลี้ยงโคนมเขตปฏิรูปที่ดิน	34
เรื่องที่ 3.10	ประเภทการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมการโอนที่ดินทรัพย์สิน ส่วนพระมหากษัตริย์	34
เรื่องที่ 3.13	ขออนุมัติวงเงินค่าชดเชยที่ดินทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ (ที่ดินพระราชทาน)	34
เรื่องที่ 3.14	นโยบายการปฏิรูปที่ดินของรัฐ	35

การประชุมครั้งที่ 10/2520 เมื่อวันที่ 15 กันยายน 2520

เรื่องที่ 3.1	ขออนุมัติหลักการให้เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินกู้ยืมเงิน	35
เรื่องที่ 3.4	ร่างระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการปฏิบัติ เกี่ยวกับการเงินของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	35
เรื่องที่ 3.6	ขออนุมัติแบ่งแยกที่ดินทรัพย์สินฯ และที่ดินที่มีผู้บริจาคหรือโอนให้ ส.ป.ก.	36
เรื่องที่ 3.10	(เรื่องที่ 1) ขออนุมัติแต่งตั้งคณะอนุกรรมการประสานงานสถาบันเกษตรกร ในเขตปฏิรูปที่ดิน และคณะอนุกรรมการประสานงานส่งเสริมและ พัฒนาการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน	36

การประชุมครั้งที่ 11/2520 เมื่อวันที่ 10 ตุลาคม 2520

เรื่องที่ 3.2	หลักเกณฑ์การพิจารณากรณีที่ดินเต็มแปลงและที่ดินไม่เต็มแปลง	36
เรื่องที่ 3.6	ร่างระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการให้ยืม ทรัพย์สินเพื่อใช้ในโครงการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ.	37

สารบัญ

	หน้า
เรื่องที่ 3.7.1 ขออนุมัติหลักการวิธีการชำระค่าชดเชยที่ดินทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์	38
เรื่องที่ 3.7.3 การจัดซื้อที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน	38
เรื่องที่ 3.7.5 แต่งตั้งอนุกรรมการโครงการและการเงิน กองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	39
การประชุมครั้งที่ 12/2520 เมื่อวันที่ 12 ธันวาคม 2520	
เรื่องที่ 3.3 ขออนุมัติหลักการแก้ไขพระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการ ในการชำระราคาและค่าทดแทนที่ดินหรือสิ่งสำหรับทรัพย์สินในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2520	39
เรื่องที่ 3.5 หลักปฏิบัติในการคำนวณราคาหรือค่าทดแทนที่ดินหรือสิ่งสำหรับทรัพย์สิน เพื่อชำระให้แก่เจ้าของที่ดินในกรณีที่เจ้าของที่ดินมีที่ดินหลายแปลง	40
เรื่องที่ 3.6 แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบ	40
เรื่องที่ 3.11 ขออนุมัติเปลี่ยนตัวรองประธานอนุกรรมการโครงการและการเงิน กองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	41
การประชุมครั้งที่ 1/2521 เมื่อวันที่ 12 มกราคม 2521	
เรื่องที่ 3.1 มอบหมายให้เลขาธิการ ส.ป.ก. เป็นผู้ออกหนังสืออนุญาตให้จำหน่าย หรือก่อให้เกิดภาระติดพันซึ่งที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน	41
เรื่องที่ 3.2 มอบหมายให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัดเป็นผู้พิจารณาอนุญาต กรณีเจ้าของที่ดินขออนุญาตจำหน่ายหรือก่อให้เกิดภาระติดพันซึ่งที่ดิน ในเขตปฏิรูปที่ดินให้แก่ทางราชการหรือเพื่อประโยชน์ของสาธารณะ	41
เรื่องที่ 3.4 การปรับปรุงแก้ไขหลักเกณฑ์การพิจารณาคำขออนุญาตจำหน่ายหรือ ก่อให้เกิดภาระติดพันซึ่งที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน	41
เรื่องที่ 3.7 การจัดตั้งสหกรณ์ในเขตปฏิรูปที่ดิน	43
เรื่องที่ 3.8 โครงการจัดตั้งและส่งเสริมสหกรณ์ในเขตปฏิรูปที่ดิน	43
การประชุมครั้งที่ 2/2521 เมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2521	
เรื่องที่ 3.9 ขออนุมัติใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเสียค่าธรรมเนียม ในการรังวัดแบ่งแยกที่ดินเพื่อขายให้ ส.ป.ก.	44
เรื่องที่ 3.22 การจัดตั้งสหกรณ์ในเขตปฏิรูปที่ดิน	44
เรื่องที่ 3.23 ขออนุมัติจ่ายเงินค่าดอกเบี้ยพันธบัตรการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	45

การประชุมครั้งที่ 3/2521 เมื่อวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2521

- เรื่องที่ 3.3 ขออนุมัติหลักการแก้ไขพระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์
และวิธีการในการชำระราคาและค่าทดแทนที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์
ในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2520 45
- เรื่องที่ 3.4 การปรับปรุงนโยบายการจัดซื้อที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินของ ส.ป.ก. 47

การประชุมครั้งที่ 4/2521 เมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2521

- เรื่องที่ 3.8 ขอแก้ไขและเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การพิจารณาอนุญาตให้จำหน่าย
หรือก่อให้เกิดภาระติดพันซึ่งที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน 48

การประชุมครั้งที่ 5/2521 เมื่อวันที่ 10 เมษายน 2521

- เรื่องที่ 3.21 ขอเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การอนุญาตให้จำหน่ายหรือก่อให้เกิด
ภาระติดพันซึ่งที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน 48

การประชุมครั้งที่ 6/2521 เมื่อวันที่ 28 เมษายน 2521

- เรื่องที่ 3.2 มาตรการและวิธีการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม 49
- เรื่องที่ 3.3 วิธีปฏิบัติในการชำระราคาหรือค่าทดแทนที่ดิน 51
- เรื่องที่ 3.4 หลักการให้เกษตรกรกู้ยืมเพื่อชำระค่ากันกลางที่ดินของรัฐ 52
- เรื่องที่ 3.5 หลักการให้เกษตรกรกู้ยืมเพื่อซื้อที่ดินจากเจ้าของที่ดินที่ต้องการ
ขายที่ดินทั้งแปลง 52

การประชุมครั้งที่ 7/2521 เมื่อวันที่ 15 พฤษภาคม 2521

- เรื่องที่ 3.1 ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการออกใบแทน
หนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ชั่วคราวในเขตปฏิรูปที่ดิน 53
- เรื่องที่ 3.2 แต่งตั้งอนุกรรมการเพิ่มในคณะกรรมการประสานงานการส่งเสริม
และพัฒนาการเกษตร 53
- เรื่องที่ 3.3 ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์
และเงื่อนไขในการอนุญาตให้เจ้าของที่ดินมีสิทธิในที่ดินเพิ่มขึ้น
ตามมาตรา 29 แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
พ.ศ. 2518 54

การประชุมครั้งที่ 8/2521 เมื่อวันที่ 26 พฤษภาคม 2521

- เรื่องที่ 3.8 ขออนุมัติประกาศอำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน
โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา 54

สารบัญ

หน้า

การประชุมครั้งที่ 9/2521 เมื่อวันที่ 22 มิถุนายน 2521	-	55
การประชุมครั้งที่ 10/2521 เมื่อวันที่ 14 สิงหาคม 2521		
เรื่องที่ 3.2 แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาความเหมาะสม ในการจัดตั้งระบบข้อมูลที่ดิน		55
เรื่องที่ 3.17 ขออนุมัติหลักการให้เลขาธิการ ส.ป.ก. มีอำนาจสั่งจ่ายเงิน ของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในการยื่นคำขอเกี่ยวกับการจัดซื้อที่ดินของ ส.ป.ก.		56
เรื่องที่ 3.27 การขอแบ่งส่วนราชการของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพิ่มเติม		56
การประชุมครั้งที่ 11/2521 เมื่อวันที่ 11 กันยายน 2521		
เรื่องที่ 3.2 ทบทวนมติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม		57
เรื่องที่ 3.10 ขออนุมัติในหลักการมอบหมายให้เลขาธิการ ส.ป.ก. อนุมัติการขอใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปการ		57
การประชุมครั้งที่ 12/2521 เมื่อวันที่ 25 กันยายน 2521		
เรื่องที่ 3.1 ร่างระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ และวิธีการพิจารณาคดหรือดเก็บค่าเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม		57
เรื่องที่ 3.2 ขอกำหนดหลักการเพื่อถือปฏิบัติเกี่ยวกับครุภัณฑ์ที่ได้รับอนุมัติให้จัดซื้อ โดยใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม		58
เรื่องที่ 3.9 ขออนุมัติในหลักการเพื่ออนุญาตให้เจ้าของที่ดินในเขตดำเนินการ ปฏิรูปที่ดินให้หรือบริจาคที่ดินเพื่อประโยชน์สาธารณะได้ โดยไม่ต้องขออนุญาตต่อคณะกรรมการหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการมอบหมาย		58
เรื่องที่ 3.10 ปัญหาความล่าช้าของงานปฏิรูปที่ดิน		58
การประชุมครั้งที่ 13/2521 เมื่อวันที่ 9 ตุลาคม 2521		
เรื่องที่ 3.1 ขออนุมัติหลักการให้ดำเนินการจัดตั้งสถาบันการเงินเพื่อการปฏิรูปที่ดิน		59
เรื่องที่ 3.2 ขออนุมัติหลักการให้เลขาธิการ ส.ป.ก. มีอำนาจอนุมัติสั่งจ่าย เงินของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม		59
เรื่องที่ 3.3 ขออนุมัติใช้หลักเกณฑ์กำหนดขนาดเนื้อที่ถือครอง		59

การประชุมครั้งที่ 14/2521 เมื่อวันที่ 26 ตุลาคม 2521

- เรื่องที่ 3.1 ขออนุมัติหลักการให้เลขาธิการ ส.ป.ก. มีอำนาจอนุมัติสั่งจ่าย
เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเพื่อเพิ่มอัตราค่าจ้างชั่วคราว
ตามที่ปรับปรุงใหม่ สำหรับลูกจ้างที่จ้างโดยใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดิน
เพื่อเกษตรกรรม 60

การประชุมครั้งที่ 15/2521 เมื่อวันที่ 13 พฤศจิกายน 2521

- เรื่องที่ 3.4 การดำเนินการในเขตท้องที่ที่เป็นเขตปฏิรูปที่ดินทับซ้อน
กับเขตจัดรูปที่ดิน 60
- เรื่องที่ 3.5 ขออนุมัติแต่งตั้งอนุกรรมการในคณะกรรมการโครงการ
และการเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเพิ่มเติม 61

การประชุมครั้งที่ 16/2521 เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2521

- เรื่องที่ 3.1 หลักเกณฑ์การคำนวณค่าเช่า ค่าเช่าซื้อที่ดิน และเงินคืนทุน
ในพื้นที่ปฏิรูปที่ดิน 61
- เรื่องที่ 3.2 ร่างสัญญาเช่าซื้อที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในเขตโครงการปฏิรูปที่ดิน 61
- เรื่องที่ 3.3 ร่างสัญญาเช่าที่ดินเพื่ออยู่อาศัยในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม 61
- เรื่องที่ 3.11 ขออนุมัติในหลักการประกาศเขตปฏิรูปที่ดินทับเขตปฏิรูปที่ดินเดิม
และขออนุมัติหลักการเวนคืนที่ดิน 61

การประชุมครั้งที่ 17/2521 เมื่อวันที่ 11 ธันวาคม 2521

- เรื่องที่ 3.2 ร่างระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ว่าด้วยการพิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดินเพิ่มขึ้นตามมาตรา 29
แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518
(ฉบับที่ 1) พ.ศ. 62

การประชุมครั้งที่ 18/2521 เมื่อวันที่ 25 ธันวาคม 2521

- เรื่องที่ 3.1 การปรับปรุงหลักเกณฑ์การประเมินราคาที่ดิน 62
- เรื่องที่ 3.2 แต่งตั้งคณะกรรมการประสานงานการพัฒนาสังคม
ในเขตปฏิรูปที่ดิน 62

สารบัญ

หน้า

การประชุมครั้งที่ 1/2522 เมื่อวันที่ 8 มกราคม 2522	-	63
การประชุมครั้งที่ 2/2522 เมื่อวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2522		
เรื่องที่ 3.5 ขออนุมัติเพิ่มเติมมติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ในการประชุม ครั้งที่ 9/2521 วันพฤหัสบดีที่ 22 มิถุนายน 2521		63
เรื่องที่ 3.8		
เรื่องที่ 3.6 แนวทางปฏิบัติในการจัดเกษตรกรลงในที่ดินเพื่อการปฏิรูปที่ดิน		63
เรื่องที่ 3.7 ขอประกาศเขตป่าทำส่วาง - เพี้ยราม อำเภอมือง จังหวัดสุรินทร์ เป็นเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม		63
เรื่องที่ 3.8 ขอประกาศเขตป่าโคกขาด - หนองแสง อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม		64
การประชุมครั้งที่ 3/2522 เมื่อวันที่ 12 มีนาคม 2522		
เรื่องที่ 3.4 ร่างระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการให้กู้ยืมแก่เกษตรกร และสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน		64
การประชุมครั้งที่ 4/2522 เมื่อวันที่ 9 เมษายน 2522	-	64
การประชุมครั้งที่ 5/2522 เมื่อวันที่ 14 พฤษภาคม 2522		
เรื่องที่ 3.2 หลักเกณฑ์เกี่ยวกับค่าเช่า ค่าเช่าซื้อที่ดิน และเงินคืนทุน ในพื้นที่ปฏิรูปที่ดิน		64
เรื่องที่ 3.3 กำหนดค่าเช่าที่พระราชทาน		65
เรื่องที่ 3.5 การกำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาอาชีพหลัก		65
เรื่องที่ 3.6 พิจารณาคำร้องขออนุญาตใช้ที่ดินเกินสิทธิตามมาตรา 29 แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518		65
เรื่องที่ 3.16 ขออนุมัติหลักการให้เลขาธิการ ส.ป.ก. มีอำนาจอนุมัติให้แก้ไข รายละเอียดการจัดซื้อที่ดินตามแผนและโครงการที่ได้รับอนุมัติไว้แล้ว		66

การประชุมครั้งที่ 6/2522 เมื่อวันที่ 19 กรกฎาคม 2522

- เรื่องที่ 3.1 การกำหนดชนิดจำนวนและเงื่อนไขเพื่อการเลี้ยงสัตว์จำพวกสัตว์ใหญ่
ตามความในมาตรา 29 (2) แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดิน
เพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 66
- เรื่องที่ 3.2 ร่างระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์
และวิธีการขออนุญาตตามมาตรา 28 แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดิน
เพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 66
- เรื่องที่ 3.3 ขออนุมัติหลักเกณฑ์การประเมินราคาที่ดิน 66
- เรื่องที่ 3.4 หลักเกณฑ์การเรียกเก็บค่าเช่าซื้อที่ดินและค่าใช้จ่ายอื่น ๆ
ในการปฏิรูปที่ดิน 67
- เรื่องที่ 3.5 ร่างระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์
วิธีการ และเงื่อนไขการให้กู้ยืมแก่เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร
ในเขตปฏิรูปที่ดิน 67
- เรื่องที่ 3.18 ขออนุมัติเปลี่ยนแปลงประธานคณะทำงานแผนพัฒนาการปฏิรูปที่ดิน
เพื่อเกษตรกรรม 67

การประชุมครั้งที่ 7/2522 เมื่อวันที่ 16 สิงหาคม 2522

- เรื่องที่ 3.6 ขอบทวนการกำหนดชนิดจำนวนและเงื่อนไขเพื่อการเลี้ยงสัตว์
จำพวกสัตว์ใหญ่ตามความในมาตรา 29 (2) แห่งพระราชบัญญัติ
การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 68

การประชุมครั้งที่ 8/2522 เมื่อวันที่ 9 กันยายน 2522

- เรื่องที่ 3.1 หนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ 68
- เรื่องที่ 3.2 รายงานการศึกษาความเหมาะสมในการจัดตั้งระบบข้อมูลที่ดิน 68
- เรื่องที่ 3.3 ขออนุมัติปรับปรุงคณะกรรมการพิจารณาหลักเกณฑ์
การประเมินราคาที่ดิน 68
- เรื่องที่ 3.6 ขออนุมัติหลักเกณฑ์การคำนวณราคาและค่าทดแทนที่ดิน
กรณีกรรมสิทธิ์รวม 69
- เรื่องที่ 3.8 การคำนวณราคาหรือค่าทดแทนที่ดินหรือสิ่งสาธารณูปโภค
เพื่อชำระให้แก่เจ้าของที่ดินในกรณีเจ้าของที่ดินมีที่ดินหลายแปลง 69

การประชุมครั้งที่ 9/2522 เมื่อวันที่ 15 ตุลาคม 2522

สารบัญ

หน้า

การประชุมครั้งที่ 10/2522 เมื่อวันที่ 14 พฤศจิกายน 2522

เรื่องที่ 3.1	ร่างระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน จากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน (ฉบับที่ 1) พ.ศ. 2522	70
เรื่องที่ 3.2	ร่างระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาลดหรืองดเก็บค่าเช่าที่ดิน เพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ 1) พ.ศ. 2522	70
เรื่องที่ 3.3	ร่างระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกรซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดิน จากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2522	70
เรื่องที่ 3.7	ขออนุมัติปรับปรุงคณะกรรมการพิจารณาวางหลักเกณฑ์ การประเมินราคาที่ดิน	70

การประชุมครั้งที่ 11/2522 เมื่อวันที่ 13 ธันวาคม 2522

เรื่องที่ 3.1	แบบหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน	71

การประชุมครั้งที่ 1/2523 เมื่อวันที่ 16 มกราคม 2523

เรื่องที่ 3.1	ขออนุมัติหลักการให้เลขาธิการ ส.ป.ก. ขออนุมัติเปลี่ยนแปลง เกี่ยวกับการซื้อที่ดิน	71
เรื่องที่ 3.2	ขอแก้ไขระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการจัดทำโครงการและการใช้จ่ายเงินของโครงการที่ใช้เงิน ของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2520 และมติคณะกรรมการ ครั้งที่ 13/2521 วันที่ 9 ตุลาคม 2521	71

การประชุมครั้งที่ 2/2523 เมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2523

เรื่องที่ 3.1	การขยายเขตปฏิรูปที่ดินป่าเตรียมการสงวนป่าห้วยทับเสลา - ห้วยคอกควาย กิ่งอำเภอลานสัก จังหวัดอุทัยธานี	72

เรื่องที่ 3.3	ขออนุมัติแก้ไขถ้อยคำตามมติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เรื่องการอนุมัติในหลักการให้เลขาธิการ ส.ป.ก. และคณะอนุกรรมการ โครงการและการเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมมีอำนาจ อนุมัติส่งจ่ายเงินของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมให้เกษตรกร หรือสถาบันเกษตรกรกู้ยืม	72
เรื่องที่ 3.4	พิจารณาผลการประชุมด้านการปฏิรูปการเกษตรและการพัฒนาชนบท	73
เรื่องที่ 3.10	ขอแก้ไข “ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการจัดทำโครงการและการใช้จ่ายเงินของโครงการที่ใช้เงินของ กองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2520” แก้ไขเพิ่มเติม โดยมติคณะกรรมการ ในการประชุม ครั้งที่ 13/2521 วันที่ 9 ตุลาคม 2521	74
การประชุมครั้งที่ 3/2523 เมื่อวันที่ 27 มีนาคม 2523		
เรื่องที่ 3.2	พิจารณาสนับสนุนการจัดตั้งอุตสาหกรรมการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน	74
เรื่องที่ 3.3	การแต่งตั้งคณะอนุกรรมการพิจารณากำหนดอัตราค่าลงทุน ที่จะเรียกเก็บคืนจากเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน	75
เรื่องที่ 3.7	ขออนุมัติหลักการให้เลขาธิการ ส.ป.ก. มีอำนาจพิจารณาอนุมัติ ให้ใช้เงินของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเพื่อจ่าย เป็นเงิน พ.ช.ค.	75
การประชุมครั้งที่ 4/2523 เมื่อวันที่ 21 เมษายน 2523		
เรื่องที่ 3.2	1. ร่างสัญญาเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ชั่วคราว) 2. ร่างสัญญาเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ถาวร) 3. ร่างสัญญาเช่าซื้อที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	76
เรื่องที่ 3.3	แนวทางดำเนินการช่วยเหลือด้านการเงินแก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน	76
การประชุมครั้งที่ 5/2523 เมื่อวันที่ 30 พฤษภาคม 2523		
เรื่องที่ 3.1	การปรับปรุงหลักเกณฑ์การประเมินราคาที่ดิน	77
เรื่องที่ 3.3	การขยายเขตปฏิรูปที่ดินที่เอกชน ตำบลอินทขิล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่	77

สารบัญ

หน้า

เรื่องที่ 3.7	ขออนุมัติใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อจ่ายเงินให้แก่ผู้เช่าที่ดินและขออนุมัติเป็นหลักการให้เป็นอำนาจของเลขาธิการ ส.ป.ก. ที่จะอนุมัติให้ใช้เงินของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	77
การประชุมครั้งที่ 6/2523 เมื่อวันที่ 19 มิถุนายน 2523		
วาระจร	เรื่อง การจัดตั้งธนาคารที่ดิน	78
การประชุมครั้งที่ 7/2523 เมื่อวันที่ 21 กรกฎาคม 2523		
เรื่องที่ 3.4	คำสั่งคณะกรรมการการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม มอบหมายให้เลขาธิการ ส.ป.ก. พิจารณาอนุญาตการใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภค และกิจการอื่น ๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน	79
เรื่องที่ 3.6	การประกาศเขตอำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	79
เรื่องที่ 3.8	การขยายเขตปฏิรูปที่ดินป่าเตรียมการสงวน ป่าห้วยทับเสลา - ห้วยคอกควาย กิ่งอำเภอลานสัก จังหวัดอุทัยธานี	79
การประชุมครั้งที่ 8/2523 เมื่อวันที่ 21 สิงหาคม 2523		
เรื่องที่ 3.3	การกำหนดค่าเช่าที่ดินของรัฐประเภทที่ราชพัสดุ	79
การประชุมครั้งที่ 9/2523 เมื่อวันที่ 25 กันยายน 2523		
เรื่องที่ 3.4	โครงการศูนย์ศิลปาชีพพิเศษในเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	80
เรื่องที่ 3.8	แต่งตั้งคณะกรรมการวางแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (2525 - 2529)	81
การประชุมครั้งที่ 10/2523 เมื่อวันที่ 22 ตุลาคม 2523		
เรื่องที่ 3.1	พิจารณาแนวทางปรับปรุงงานปฏิรูปที่ดิน	81
เรื่องที่ 3.2	หลักเกณฑ์การเรียกเก็บเงินคืนทุนจากเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน	81
การประชุมครั้งที่ 11/2523 เมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน 2523		
เรื่องที่ 3.2	ขออนุมัติหลักการโครงการก่อสร้างบ้านพักเกษตรกรและงานพัฒนาอื่น ๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน โดยขอใช้เงิน กสช.	82
เรื่องที่ 3.3	แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาเทคโนโลยี เพื่อชุมชนปฏิรูปที่ดิน	83

เรื่องที่ 3.4	การขยายเขตปฏิรูปที่ดินที่สาธารณประโยชน์ศาลาโปร่งแดง และที่สาธารณประโยชน์ดงวัดกุด และบ้านน้ำไทรง ตำบลนาบ่อคำ ตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร	83
การประชุมครั้งที่ 12/2523 เมื่อวันที่ 25 ธันวาคม 2523		
เรื่องที่ 3.2	การพิจารณาความเหมาะสมที่จะประกาศเขตปฏิรูปที่ดินในเขตรับน้ำ ชลประทานกระเสียวตามโครงการจัดตั้งอุตสาหกรรมการเกษตร ในเขตปฏิรูปที่ดิน	84
เรื่องที่ 3.3	ขอประกาศเขตที่ดินสาธารณประโยชน์โคกกุดอีโด อำเภอบ้านดง จังหวัดอุดรธานี เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน	84
เรื่องที่ 3.4	การประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอสวรรคโลก และกิ่งอำเภอศรีนคร จังหวัดสุโขทัย	84
การประชุมครั้งที่ 1/2524 เมื่อวันที่ 26 มกราคม 2524		
เรื่องที่ 3.2	ขออนุมัติประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน	84
การประชุมครั้งที่ 2/2524 เมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2524		
เรื่องที่ 3.2	การปรับปรุงหลักเกณฑ์การคำนวณค่าเช่าที่ดิน	84
การประชุมครั้งที่ 3/2524 เมื่อวันที่ 16 เมษายน 2524 - 85		
การประชุมครั้งที่ 4/2524 เมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม 2524 - 85		
การประชุมครั้งที่ 5/2524 เมื่อวันที่ 18 มิถุนายน 2524		
เรื่องที่ 3.1	การขอรับการสนับสนุนเงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกรเพื่อสมทบ เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	85
การประชุมครั้งที่ 6/2524 เมื่อวันที่ 23 กรกฎาคม 2524		
เรื่องที่ 3.5	การประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่	86
เรื่องที่ 3.6	การประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอวัดสิงห์ จังหวัดชัยนาท	86
การประชุมครั้งที่ 7/2524 เมื่อวันที่ 28 สิงหาคม 2524 - 86		

การประชุมครั้งที่ 8/2524 เมื่อวันที่ 24 กันยายน 2524

- เรื่องที่ 3.7 ขออนุมัติในหลักการกันพื้นที่บริเวณที่เป็นเขตชุมชน และมอบหมายให้
เลขาธิการ ส.ป.ก. พิจารณาอนุญาตหรือจัดให้เช่าซื้อที่ดินดังกล่าว
เพื่อใช้ในกิจการที่สนับสนุนงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม 86

การประชุมครั้งที่ 9/2524 เมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน 2524

- เรื่องที่ 3.4 ปัญหาการดำเนินการตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดิน
เพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือก
เกษตรกรซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2522 87
- เรื่องที่ 3.5 ร่างกฎกระทรวงตามมาตรา 29 แห่งพระราชบัญญัติ
การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 88

การประชุมครั้งที่ 10/2524 เมื่อวันที่ 16 ธันวาคม 2524

- เรื่องที่ 3.1 ร่างกฎกระทรวงตามมาตรา 46 แห่งพระราชบัญญัติ
การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 89
- เรื่องที่ 3.6 (วาระจร) การแต่งตั้งคณะกรรมการโครงการพัฒนาเกษตรกรรายย่อย
ในเขตปฏิรูปที่ดิน 90

การประชุมครั้งที่ 1/2525 เมื่อวันที่ 20 มกราคม 2525

- เรื่องที่ 3.4 ร่างระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์
วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกร ซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดิน
จากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 91

การประชุมครั้งที่ 2/2525 เมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2525

- เรื่องที่ 3.5 อำนาจของ ส.ป.ก. ในการดำเนินการปฏิรูปที่ดินในเขตป่าสงวนแห่งชาติ 92

การประชุมครั้งที่ 3/2525 เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2525

- เรื่องที่ 3.8 ร่างกฎกระทรวงตามมาตรา 29 แห่งพระราชบัญญัติ
การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 93

การประชุมครั้งที่ 4/2525 เมื่อวันที่ 26 เมษายน 2525

- เรื่องที่ 3.5 การสร้างทางรถไฟเชื่อมต่อทางรถไฟสายเหนือและตะวันออกเฉียงเหนือ
กับทางรถไฟสายตะวันออกของการรถไฟแห่งประเทศไทย 94
อาจผ่านเขตปฏิรูปที่ดิน ส.ป.ก.

การประชุมครั้งที่ 5/2525 เมื่อวันที่ 26 พฤษภาคม 2525

- เรื่องที่ 3.1 ขออนุมัติประกาศเขตปฏิรูปที่ดินอำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี 94
และอำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร
- เรื่องที่ 3.3 การดำเนินการออก น.ส.3 โดยวิธีการเดินสำรวจพิสูจน์สอบสวน 95
การทำประโยชน์ให้แก่ราษฎรในเขตอำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี

การประชุมครั้งที่ 6/2525 เมื่อวันที่ 28 มิถุนายน 2525

- เรื่องที่ 3.3 ขออนุมัติปรับปรุงหลักเกณฑ์การเรียกเก็บค่าเช่าที่ดินในที่เอกชน 96
- เรื่องที่ 3.9 การประกาศเขตปฏิรูปที่ดินป่าทุ่งกะโล่ อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี 97

การประชุมครั้งที่ 7/2525 เมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม 2525

- เรื่องที่ 3.2 การประกาศเขตปฏิรูปที่ดินเพิ่มเติม อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ 97
- เรื่องที่ 3.3 ขออนุมัติประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์ 97
และอำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี
- เรื่องที่ 3.4 ขออนุมัติขยายเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดินอำเภอละหานทราย 98
จังหวัดบุรีรัมย์ ตามโครงการพัฒนาเพื่อความมั่นคง
- เรื่องที่ 3.5 แก้ไขเพิ่มเติมคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณากฎหมาย 98
และระเบียบ

การประชุมครั้งที่ 8/2525 เมื่อวันที่ 27 สิงหาคม 2525

- เรื่องที่ 3.10 (วาระจร) ขออนุมัติปรับปรุงคณะกรรมการพิจารณาหลักเกณฑ์ 100
การประเมินราคาที่ดิน

การประชุมครั้งที่ 9/2525 เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2525

- เรื่องที่ 3.4 ขออนุมัติขยายเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดิน อำเภอบ้านไร่ 100
ในโครงการปฏิรูปที่ดินเพื่อความมั่นคงบริเวณพื้นที่ห้วยแม่ดิน้อย
อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี

สารบัญ

	หน้า
เรื่องที่ 3.5 ขออนุมัติขยายเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดินที่สาธารณประโยชน์คลองเมือง ตำบลโกสัมพี อำเภอมือง จังหวัดกำแพงเพชร	100
เรื่องที่ 3.10 (วารจร) รายงานผลการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “แนวทางในการเพิ่มรายได้และการว่าจ้างแรงงานในเขตปฏิรูปที่ดิน”	100
การประชุมครั้งที่ 10/2525 เมื่อวันที่ 28 ตุลาคม 2525	
เรื่องที่ 5.6 ขออนุมัติขยายพื้นที่ดำเนินการปฏิรูปที่ดินที่สาธารณประโยชน์ ดงพญาอยาง อำเภอสรรคบุรี จังหวัดชัยนาท	101
เรื่องที่ 5.7 การแต่งตั้งคณะกรรมการโครงการและการเงิน กองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	101
การประชุมครั้งที่ 11/2525 เมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน 2525	
เรื่องที่ 3.3 ร่างระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกร ซึ่งจะมีสิทธิได้รับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.	102
การประชุมครั้งที่ 12/2525 เมื่อวันที่ 29 ธันวาคม 2525	
เรื่องที่ 3.3 ขออนุมัติแต่งตั้ง “คณะกรรมการดำเนินงานปฏิรูปที่ดิน จังหวัดปัตตานี” และ “คณะกรรมการคัดเลือกเกษตรกร”	103
เรื่องที่ 3.4 ขอแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณาโครงการพัฒนา ในเขตปฏิรูปที่ดินของภาคเอกชน	103
การประชุมครั้งที่ 1/2526 เมื่อวันที่ 28 มกราคม 2526	- 104
การประชุมครั้งที่ 2/2526 เมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2526	- 104
การประชุมครั้งที่ 3/2526 เมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2526	- 104
การประชุมครั้งที่ 4/2526 เมื่อวันที่ 27 เมษายน 2526	
เรื่องที่ 3.3 ขออนุมัติหลักการให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ติดตามและเร่งรัดผลการปฏิบัติงานแทนคณะกรรมการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรม	104

การประชุมครั้งที่ 5/2526 เมื่อวันที่ 20 มิถุนายน 2526

เรื่องที่ 3.1	พิจารณาหลักการกระจายสิทธิการถือครองในที่ดินของรัฐ ภายใต้โครงการเงินกู้ธนาคารโลก	104

เรื่องที่ 3.2	การจัดที่ดินแปลงเล็กแปลงน้อยปีงบประมาณ 2526	105

การประชุมครั้งที่ 6/2526 เมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม 2526

เรื่องที่ 3.7	ขออนุมัติใช้วิธีการสำรวจผลผลิตพืชหลักชั้นสูงเพื่อประกอบ การจัดทำบัญชีมูลค่าประเมินที่ดินของ ส.ป.ก.	106

เรื่องที่ 3.8	วิธีการกำหนดมูลค่าที่ดินเพื่อการจัดซื้อตามผลการวิเคราะห์ ความสามารถในการผ่อนชำระค่าเช่าซื้อที่ดินของเกษตรกร	107

เรื่องที่ 3.9	หลักเกณฑ์การเรียกเก็บค่าเช่าที่ดินเพื่ออยู่อาศัยและเพื่อกิจการ ที่เป็นสาธารณประโยชน์แก่ประชาชน	107

เรื่องที่ 3.11	ขออนุมัติหลักการเพื่อบริหารให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการจัดซื้อที่ดิน ตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518	108

เรื่องที่ 3.13	แต่งตั้งคณะกรรมการคัดเลือกเกษตรกรให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดิน โดยเสด็จพระราชกุศล อำเภอนองจิก จังหวัดปัตตานี เพิ่มเติม	109

เรื่องที่ 3.14	ขออนุมัติประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี	109

การประชุมครั้งที่ 7/2526 เมื่อวันที่ 22 สิงหาคม 2526

เรื่องที่ 3.1	หลักเกณฑ์การกำหนดค่าเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในที่ของรัฐ ประเภทที่ป่าสงวนฯ ที่หวงห้ามทหาร ที่จำแนกฯ และที่สาธารณประโยชน์ ที่อยู่ในเขตปฏิรูปที่ดิน	109

การประชุมครั้งที่ 8/2526 เมื่อวันที่ 21 กันยายน 2526

เรื่องที่ 3.3	ร่างระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ และวิธีการเกี่ยวกับการเช่าซื้อที่ดิน พ.ศ. แบบสัญญาเช่าซื้อที่ดิน เพื่อเกษตรกรรม และแบบสัญญาเก็บเงินคินทุน	110

การประชุมครั้งที่ 9/2526 เมื่อวันที่ 21 ตุลาคม 2526

เรื่องที่ 3.1	ขออนุมัติหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการใช้เงินของกองทุนการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรม เพื่อการสาธารณูปโภค	111

สารบัญ

	หน้า
เรื่องที่ 3.2 ขออนุมัติประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี และอำเภอชาณุวรลักษบุรี จังหวัดกำแพงเพชร	113
เรื่องที่ 3.3 ขอแก้ไขเพิ่มเติมประกาศคณะกรรมการฯ เรื่องอนุญาตให้จำหน่าย หรือก่อให้เกิดภาระติดพันซึ่งที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน	113
การประชุมครั้งที่ 10/2526 เมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน 2526	
เรื่องที่ 3.1 ขออนุมัติประกาศเขตปฏิรูปที่ดินที่สาธารณประโยชน์หนองขอนแก่น อำเภอองไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย	114
เรื่องที่ 3.2 ร่างแนวทางการร่วมมือระหว่าง ส.ป.ก. และองค์กรหรือสถาบันธุรกิจเอกชน เพื่อพัฒนาการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน	114
การประชุมครั้งที่ 11/2526 เมื่อวันที่ 21 ธันวาคม 2526	
เรื่องที่ 3.3 ขออนุมัติประกาศเขตปฏิรูปที่ดินที่จำแนกเป็นที่จัดสรร อำเภอปัว จังหวัดน่าน	115
การประชุมครั้งที่ 1/2527 เมื่อวันที่ 23 มกราคม 2527	
เรื่องที่ 3.1 แนวทางร่วมมือระหว่าง ส.ป.ก. เกษตรกร และภาคเอกชน เพื่อพัฒนาการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน	116
เรื่องที่ 3.3 ขออนุมัติเปลี่ยนแปลงตำแหน่งอนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ คณะอนุกรรมการประสานสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน	116
การประชุมครั้งที่ 2/2527 เมื่อวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2527	- 116
การประชุมครั้งที่ 3/2527 เมื่อวันที่ 19 มีนาคม 2527	
เรื่องที่ 3.1 การเปลี่ยนแปลงและแต่งตั้งอนุกรรมการเพิ่มเติมในคณะอนุกรรมการ พิจารณากำหนดนโยบายและแนวทางในการเพิ่มรายได้และการใช้แรงงาน ในเขตปฏิรูปที่ดิน	117
เรื่องที่ 3.2 หลักเกณฑ์การนำที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมือง ใช้ร่วมกัน แต่พลเมืองเล็กใช้แล้วมาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน	117
เรื่องที่ 3.3 ขออนุมัติขยายพื้นที่ดำเนินการปฏิรูปที่ดินสาธารณประโยชน์สระแก ตำบลกู่กาสิงห์ อำเภอเกษตรวิสัย	118

การประชุมครั้งที่ 4/2527 เมื่อวันที่ 23 เมษายน 2527

เรื่องที่ 3.3 ขอความเห็นชอบนโยบายเกี่ยวกับค่าธรรมเนียมในการเช่าซื้อที่ดิน 118

เรื่องที่ 3.4 หลักการในการขอยกเว้นอำนาจคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ 118
ตามมาตรา 20 แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน

การประชุมครั้งที่ 5/2527 เมื่อวันที่ 21 พฤษภาคม 2527

เรื่องที่ 3.8 ขออนุมัติแต่งตั้ง “คณะอนุกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดจันทบุรี” 118
และ “คณะอนุกรรมการคัดเลือกเกษตรกร”

การประชุมครั้งที่ 6/2527 เมื่อวันที่ 18 มิถุนายน 2527

เรื่องที่ 3.6 ขอแต่งตั้งคณะอนุกรรมการบริหารโครงการปฏิรูปที่ดินในที่ดินภูมิตาน 119
และที่ดินโดยเสด็จพระราชกุศล

การประชุมครั้งที่ 7/2527 เมื่อวันที่ 23 กรกฎาคม 2527

เรื่องที่ 3.2 อำนาจคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เกี่ยวกับการกำหนด 120
แผนผังและการจัดแบ่งแปลงที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ตามมาตรา 19 (3)
แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518

เรื่องที่ 3.4 ขออนุมัติผ่อนผันการใช้หลักประกันการกู้ยืมตามระเบียบคณะกรรมการ 120
ปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ
และเงื่อนไขการให้กู้ยืมฯ

เรื่องที่ 3.5 ขออนุมัติขยายพื้นที่ดำเนินการปฏิรูปที่ดินที่สาธารณประโยชน์ 121
ชุมชนวังชมภู อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร

การประชุมครั้งที่ 8/2527 เมื่อวันที่ 21 สิงหาคม 2527

เรื่องที่ 3.4 ขออนุมัติขยายพื้นที่ดำเนินการปฏิรูปที่ดินที่สาธารณประโยชน์บึงจอมบึง 121
ตำบลจอมบึง อำเภोजอมบึง จังหวัดราชบุรี

การประชุมครั้งที่ 9/2527 เมื่อวันที่ 24 กันยายน 2527

เรื่องที่ 3.2 หลักเกณฑ์การคัดเลือกเกษตรกรตัวอย่างในเขตปฏิรูปที่ดิน 122
เพื่อเกษตรกรรม

เรื่องที่ 3.3 ขออนุมัติประกาศเขตปฏิรูปที่ดินที่สาธารณประโยชน์ทุ่งไผ่ยาสน์ 124
อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย

สารบัญ

หน้า

การประชุมครั้งที่ 10/2527 เมื่อวันที่ 31 ตุลาคม 2527

เรื่องที่ 3.1	แต่งตั้งอนุกรรมการร่างแผนงานปฏิรูปที่ดินตามแผนงานพัฒนา การเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (2530 - 2534)	125
เรื่องที่ 3.2	ขออนุมัติประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอดอนตูม จังหวัดนครปฐม	126

การประชุมครั้งที่ 11/2527 เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2527

เรื่องที่ 3.1	ขออนุมัติหลักการในการแก้ไขปัญหาการดำเนินงานสหกรณ์ การเกษตรปฏิรูปที่ดินโดยใช้เงินจากกองทุนการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรกรรม	126
เรื่องที่ 3.6	ขออนุมัติหลักการประกาศเขตปฏิรูปที่ดินป่าดอยปุย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย	127
เรื่องที่ 3.8	ขออนุมัติมอบอำนาจให้เลขาธิการ ส.ป.ก. อนุมัติใช้เงินของ กองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรกรรม ซ่อมแซมและปรับปรุงสิ่งก่อสร้าง	128

การประชุมครั้งที่ 12/2527 เมื่อวันที่ 24 ธันวาคม 2527

เรื่องที่ 3.2	การประเมินผลการออกแบบผังชุมชนขนาดเล็กในชนบท หมู่ที่ 5 ตำบลทองหลาง อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก	129
เรื่องที่ 3.3	พิจารณาความร่วมมือระหว่าง ส.ป.ก. เกษตรกร และภาคเอกชน เพื่อพัฒนาการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน	129
เรื่องที่ 3.7	ขออนุมัติหลักการในการให้ใช้เงินของกองทุนการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรกรรมให้เกษตรกรกู้ยืมเพื่อดำเนินการ ตามโครงการหมู่บ้านตัวอย่างในเขตปฏิรูปที่ดินป่าดงชุมพวง อำเภอชุมพวง จังหวัดนครราชสีมา	129

การประชุมครั้งที่ 1/2528 เมื่อวันที่ 31 มกราคม 2528

เรื่องที่ 3.2	ขออนุมัติโครงการและประกาศเขตปฏิรูปที่ดินอำเภอโคกปีบ จังหวัดปราจีนบุรี	130
เรื่องที่ 3.7	หลักเกณฑ์การเรียกเก็บค่าเช่าที่ดินภูมิตาน และที่ดินโดยเสด็จพระราชกุศล	131
เรื่องที่ 3.9	หนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. 4-01)	131

การประชุมครั้งที่ 2/2528 เมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2528

- เรื่องที่ 3.8 ขอเพิ่มเติมคำสั่งคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
เรื่องมอบหมายให้เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
พิจารณาอนุญาตการใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ
ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ฉบับที่ 1) พ.ศ. 2523 132
- เรื่องที่ 3.9 การแต่งตั้งคณะกรรมการโครงการและการเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดิน
เพื่อเกษตรกรรม 133

การประชุมครั้งที่ 3/2528 เมื่อวันที่ 28 มีนาคม 2528

- เรื่องที่ 3.3 ขออนุมัติให้ดำเนินการขอใช้พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติป่าแม่อาว
อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน 134

การประชุมครั้งที่ 4/2528 เมื่อวันที่ 24 เมษายน 2528

-

134

การประชุมครั้งที่ 5/2528 เมื่อวันที่ 28 พฤษภาคม 2528

- เรื่องที่ 3.6 กรมธนารักษ์ขอให้กันที่ราชพัสดุออกจากเขตปฏิรูปที่ดิน
อำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี 134

การประชุมครั้งที่ 6/2528 เมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 2528

- เรื่องที่ 3.3 ขออนุมัติหลักการเกี่ยวกับการเช่าและเช่าซื้อ 135

การประชุมครั้งที่ 7/2528 เมื่อวันที่ 23 กรกฎาคม 2528

- เรื่องที่ 3.5 ขอแก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การพิจารณาเรียกเก็บเงินคืนทุน
และสรุปผลและแผนการดำเนินงานพิจารณาเรียกเก็บเงินคืนทุน
จากเกษตรกรในเขตโครงการปฏิรูปที่ดิน 137

การประชุมครั้งที่ 8/2528 เมื่อวันที่ 17 สิงหาคม 2528

- เรื่องที่ 3.5 โครงการปฏิรูปที่ดินในที่ดินภูมิทานและที่ดินโดยเสด็จพระราชกุศล 138
- เรื่องที่ 3.6 ขออนุมัติโครงการและประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอหนองแค
จังหวัดสระบุรี 140
- เรื่องที่ 3.7 ขออนุมัติขยายงานปฏิรูปที่ดินในท้องที่ที่เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน 141

สารบัญ

หน้า

การประชุมครั้งที่ 9/2528 เมื่อวันที่ 30 กันยายน 2528

- เรื่องที่ 3.1 ขอบทพจนมติการประชุมคณะกรรมการปฏิรูปที่ดิน
เพื่อเกษตรกรรม (คปก.) ครั้งที่ 9/2527 เมื่อวันที่ 24 กันยายน 2527
เรื่องการคัดเลือกเกษตรกรตัวอย่างในเขตปฏิรูปที่ดิน 142
- เรื่องที่ 3.2 ขออนุมัติประกาศเขตปฏิรูปที่ดินบ้านหนองแซง ตำบลท่าคันโท
อำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ 142
- เรื่องที่ 3.5 ปัญหาการดำเนินการตามระเบียบคณะกรรมการ ว่าด้วยหลักเกณฑ์
วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกร 143
- เรื่องที่ 3.7 ขอยยาระยะเวลาการชำระคืนเงินกู้ และขออนุมัติหลักการ
โดยมอบอำนาจให้คณะกรรมการโครงการและการเงินกองทุนฯ
เป็นผู้พิจารณาระยะเวลาการชำระคืนเงินกู้ตามโครงการส่งเสริม
และพัฒนาการเกษตรเพื่อการเลี้ยงสัตว์ใหญ่และปลูกไม้ยืนต้น 144

การประชุมครั้งที่ 10/2528 เมื่อวันที่ 28 ตุลาคม 2528

- เรื่องที่ 3.1 ขออนุมัติโครงการและประกาศเขตปฏิรูปที่ดินเอกชน อำเภอชุมแสง
จังหวัดนครสวรรค์ 145
- เรื่องที่ 3.2 การกำหนดอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 6 ต่อปี ของเงินที่ค้างชำระ
ในกรณีที่ผู้เช่าซื้อยื่นคำร้องขอผ่อนผันการชำระค่าเช่าซื้อ 146

การประชุมครั้งที่ 11/2528 เมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน 2528

-

147

การประชุมครั้งที่ 12/2528 เมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2528

- เรื่องที่ 3.3 แนวทางแก้ไขปัญหาเกษตรกรซื้อขายที่ดินของรัฐในเขตปฏิรูปที่ดิน 147
- เรื่องที่ 3.4 ขออนุมัติประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอทัพทัน จังหวัดอุทัยธานี 149
- เรื่องที่ 3.5 แก้ไขเพิ่มเติมคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบ 150

การประชุมครั้งที่ 1/2529 เมื่อวันที่ 27 มกราคม 2529

- เรื่องที่ 3.1 ขออนุมัติหลักเกณฑ์การประเมินมูลค่าที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน
ที่ยังไม่มีการจัดซื้อที่ดินมาก่อน 151
- เรื่องที่ 3.3 ขออนุมัติประกาศเขตปฏิรูปที่ดินเอกชน อำเภอหันคา จังหวัดชัยนาท 151

การประชุมครั้งที่ 2/2529 เมื่อวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2529

- เรื่องที่ 3.2 ขออนุมัติคัดเลือกเกษตรกรตัวอย่างในเขตปฏิรูปที่ดิน 152

การประชุมครั้งที่ 3/2529 เมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2529	-	152
การประชุมครั้งที่ 4/2529 เมื่อวันที่ 28 เมษายน 2529		
เรื่องที่ 3.2 ขออนุมัติหลักการปรับมูลค่าประเมินที่ดินที่คำนวณได้ตามหลักเกณฑ์ให้เป็นเลขกลม		152
เรื่องที่ 3.4 ขออนุมัติขยายเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดินเอกชน ในท้องที่ตำบลบ้านสร้าง อำเภอบ้านสร้าง จังหวัดปราจีนบุรี		153
เรื่องที่ 3.6 การประกาศเขตอำเภอครบุรี จังหวัดนครราชสีมา ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน		153
เรื่องที่ 3.7 ร่างกฎกระทรวง ฉบับที่ .. พ.ศ. ออกตามความในพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518		154
เรื่องที่ 3.8 ร่างระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการในการขออนุญาต ตามมาตรา 28 แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 (ฉบับที่ 1) พ.ศ.		155
เรื่องที่ 3.9 ร่างระเบียบสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกรและการให้เกษตรกรผู้ได้รับคัดเลือกปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินในพื้นที่ที่ยังมิได้ประกาศเป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ.		156
การประชุมครั้งที่ 5/2529 เมื่อวันที่ 26 พฤษภาคม 2529		
เรื่องที่ 3.1 ขออนุมัติขยายเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดินป่าทุ่งกะโล่ อำเภอมือง จังหวัดอุดรธานี ไปในที่จัดสรรเพื่อเกษตรกรรมทุ่งกะโล่ และที่สาธารณประโยชน์ลำรางทุ่งกะโล่ อำเภอมือง จังหวัดอุดรธานี		156
การประชุมครั้งที่ 6/2529 เมื่อวันที่ 28 กรกฎาคม 2529		
เรื่องที่ 3.1 ขออนุมัติขยายเขตปฏิรูปที่ดินที่สาธารณประโยชน์เมืองบางช้าง อำเภอสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย		157
เรื่องที่ 3.2 ขอยกเลิกคณะกรรมการพิจารณากำหนดนโยบายและแนวทาง ในการเพิ่มรายได้และการใช้แรงงานในเขตปฏิรูปที่ดิน		157
เรื่องที่ 3.3 หลักเกณฑ์การพิจารณาอนุญาตให้เอกชนเข้าร่วมดำเนินการปลูกป่าชุมชน		158

หน้า

การประชุมครั้งที่ 7/2529 เมื่อวันที่ 29 กันยายน 2529		
เรื่องที่ 3.1 ขออนุมัติประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี		159
เรื่องที่ 3.2 ขออนุมัติประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอดรอน จังหวัดอุดรดิตถ์		160
การประชุมครั้งที่ 8/2529 เมื่อวันที่ 27 ตุลาคม 2529	-	160
การประชุมครั้งที่ 9/2529 เมื่อวันที่ 28 พฤศจิกายน 2529		
เรื่องที่ 3.5 ขออนุมัติประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร		160
การประชุมครั้งที่ 10/2529 เมื่อวันที่ 29 ธันวาคม 2529		
เรื่องที่ 3.1 การเสนอรายงานการศึกษาวิจัย เรื่อง การปฏิรูปที่ดิน (Land Reform Studies)		162
เรื่องที่ 3.3 ขออนุมัติในหลักการการปฏิรูปที่ดินที่ตั้งชุมชนในเขตปฏิรูปที่ดิน		163
การประชุมครั้งที่ 1/2530 เมื่อวันที่ 26 มกราคม 2530		
เรื่องที่ 3.1 การพิจารณากำหนดนโยบายการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม		164
การประชุมครั้งที่ 2/2530 เมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2530		
เรื่องที่ 3.3 การประกาศเขตอำเภอสว่างอารมณ์ จังหวัดอุทัยธานี ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน		166
เรื่องที่ 3.4 ขออนุมัติประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี		166
การประชุมครั้งที่ 3/2530 เมื่อวันที่ 23 มีนาคม 2530		
เรื่องที่ 3.1 ขออนุมัติโครงการและประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอท่าฉาง จังหวัดสุราษฎร์ธานี		166
เรื่องที่ 3.2 ขออนุมัติประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอบ่อพลอย และอำเภอเลาขวัญ จังหวัดกาญจนบุรี		167
การประชุมครั้งที่ 4/2530 เมื่อวันที่ 27 เมษายน 2530		
เรื่องที่ 3.1 ขออนุมัติประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี และโครงการปฏิรูปที่ดินที่สาธารณประโยชน์บาโงจะลาฮี อำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี		168

สารบัญ

หน้า

เรื่องที่ 3.2	ขออนุมัติประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอท่าบ่อ และอำเภอศรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย และโครงการปฏิรูปที่ดิน อำเภอท่าบ่อ และอำเภอศรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย	168
เรื่องที่ 3.5	ขออนุมัติหลักการมอบอำนาจให้เลขาธิการ ส.ป.ก. อนุมัติสั่งจ่ายเงินของ กองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อจ่ายคืนเงินค่าเช่าซื้อ	169
เรื่องที่ 3.6	ขออนุมัติประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอท่าแซะ และอำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร และโครงการปฏิรูปที่ดินป่าสงวนแห่งชาติป่าบรือ - สลย อำเภอท่าแซะ และอำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร	169
การประชุมครั้งที่ 5/2530 เมื่อวันที่ 19 พฤษภาคม 2530		
เรื่องที่ 4.1	ข้อสรุปและเปรียบเทียบข้อสังเกตของสำนักงานการตรวจเงินและคำชี้แจง ของ ส.ป.ก. ปีงบประมาณ 2527 - 2528	169
การประชุมครั้งที่ 6/2530 เมื่อวันที่ 26 มิถุนายน 2530		
เรื่องที่ 3.2	ขออนุมัติแบบสัญญารับช่วงสิทธิสัญญาเช่าซื้อที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	170
เรื่องที่ 3.3	ขออนุมัติขยายเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอปะคำ - อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์	171
เรื่องที่ 3.4	ขออนุมัติประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอคีรีมาศ จังหวัดสุโขทัย และโครงการปฏิรูปที่ดินที่สาธารณประโยชน์ทุ่งเมืองเพชร อำเภอคีรีมาศ จังหวัดสุโขทัย	171
การประชุมครั้งที่ 7/2530 เมื่อวันที่ 27 กรกฎาคม 2530		
เรื่องที่ 3.1	ขออนุมัติหลักการเร่งรัดการจัดที่ดินของรัฐ	172
เรื่องที่ 3.2	การประเมินมูลค่าและการจัดการทรัพย์สินกองทุนการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรม	172
เรื่องที่ 3.3	ขออนุมัติประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอบ้านฝาง จังหวัดอุดรธานี	173
เรื่องที่ 3.5	ขออนุมัติประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน	173
เรื่องที่ 3.6	ขออนุมัติขยายเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ (ป่าดงใหญ่แปลง 1) และขยายเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอเมือง อำเภอโคกชัย และอำเภอปรางค์ชัย จังหวัดนครราชสีมา (ป่านครราชสีมา - โคกชัย - ปรางค์ชัย)	174

สารบัญ

หน้า

การประชุมครั้งที่ 8/2530 เมื่อวันที่ 25 สิงหาคม 2530

เรื่องที่ 3.3	ขออนุมัติประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอเขาพนม จังหวัดกระบี่	175
เรื่องที่ 3.4	ขออนุมัติประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอเสิงสาง จังหวัดนครราชสีมา	175
เรื่องที่ 3.5	ขออนุมัติประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอจอมพระ จังหวัดสุรินทร์	176
เรื่องที่ 3.7	การกำหนดรายได้ขั้นต่ำของเกษตรกรเพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ในเขตปฏิรูปที่ดิน	176

การประชุมครั้งที่ 9/2530 เมื่อวันที่ 28 กันยายน 2530

เรื่องที่ 3.3	การดำเนินงานพัฒนาการผลิตและเพิ่มรายได้ในเขตปฏิรูปที่ดิน	177
เรื่องที่ 3.4	ขออนุมัติประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอบ้านด่านลานหอย จังหวัดสุโขทัย	178

การประชุมครั้งที่ 10/2530 เมื่อวันที่ 23 พฤศจิกายน 2530

เรื่องที่ 3.4	การปรับปรุงแนวทางและแผนงานปฏิรูปที่ดิน	178

การประชุมครั้งที่ 1/2531 เมื่อวันที่ 25 มกราคม 2531

เรื่องที่ 3.1 - 3.7	ขออนุมัติประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน	179

การประชุมครั้งที่ 2/2531 เมื่อวันที่ 23 มีนาคม 2531

เรื่องที่ 3.1	ขออนุมัติประกาศท้องที่ 7 อำเภอ 1 กิ่งอำเภอ 3 จังหวัด เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน	180
เรื่องที่ 3.4	ขอทบทวนมติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ครั้งที่ 12/2528 วันที่ 23 ธันวาคม 2528 เกี่ยวกับแนวทางแก้ไขปัญหากลุ่มเกษตรกรซื้อขายที่ดินของรัฐในเขตปฏิรูปที่ดิน	181

การประชุมครั้งที่ 3/2531 เมื่อวันที่ 25 เมษายน 2531

เรื่องที่ 4.2.1	ขออนุมัติประกาศท้องที่ 5 อำเภอ 2 กิ่งอำเภอ 1 จังหวัด เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน	182
เรื่องที่ 4.2.2	ขออนุมัติประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอท่าชนะ จังหวัดสุราษฎร์ธานี	182

การประชุมครั้งที่ 4/2531 เมื่อวันที่ 28 มิถุนายน 2531

เรื่องที่ 4.1	ขออนุมัติประกาศเขตท้องที่ 5 อำเภอ ในจังหวัดชัยภูมิ เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน	183

การประชุมครั้งที่ 5/2531 เมื่อวันที่ 29 กันยายน 2531

เรื่องที่ 4.1.1	ขออนุมัติประกาศเขตท้องที่ 14 อำเภอ 4 จังหวัด เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน (ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวร)	183
เรื่องที่ 4.1.2	ขออนุมัติประกาศเขตท้องที่ อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน (ที่รกร้างว่างเปล่า)	184
เรื่องที่ 4.3	การพิจารณากำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินมูลค่าทรัพย์สิน ของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมทั้งในส่วนที่เป็นสังหาริมทรัพย์ และอสังหาริมทรัพย์	185
เรื่องที่ 4.5	ขออนุมัติหลักการการพิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภค และกิจการอื่น ๆ ในพื้นที่ที่กำลังดำเนินการประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน	186
เรื่องที่ 4.8.1	ขออนุมัติปรับปรุงคณะกรรมการประสานงานสถาบันเกษตรกร ในเขตปฏิรูปที่ดิน	187
เรื่องที่ 4.8.2	ขออนุมัติปรับปรุงคณะกรรมการประสานงานการส่งเสริมและพัฒนา การเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน	187

การประชุมครั้งที่ 6/2531 เมื่อวันที่ 2 พฤศจิกายน 2531

เรื่องที่ 4.1	นโยบาย หลักการ และแนวทางแก้ไขปัญหาในการดำเนินงานปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรม	187
เรื่องที่ 4.3	การขอยกเว้นการจัดทำสัญญาเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในที่ดินของรัฐ	191
เรื่องที่ 4.4	อำนาจของ ส.ป.ก. ในการนำที่ดินที่จัดซื้อไว้ไปแลกเปลี่ยน กับที่ดินของเอกชน	191

การประชุมครั้งที่ 1/2532 เมื่อวันที่ 13 มกราคม 2532

-

192

การประชุมครั้งที่ 2/2532 เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2532

เรื่องที่ 3.1	นโยบายและแนวทางในการจัดที่ดินของรัฐให้แก่ราษฎร	192
เรื่องที่ 3.2	ขออนุมัติประกาศเขตท้องที่ 4 อำเภอ 3 จังหวัด เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน และขออนุมัติโครงการปฏิรูปที่ดิน 1 โครงการ	194
เรื่องที่ 3.6	การขออนุมัติกำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการประสานงาน การส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน	195

สารบัญ

หน้า

การประชุมครั้งที่ 3/2532 เมื่อวันที่ 24 เมษายน 2532

เรื่องที่ 3.1	ขออนุมัติแบบสัญญาเช่าซื้อที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อใช้กับโครงการปลูกพืชยืนต้นที่กระทำร่วมกันระหว่าง ส.ป.ก. กับ ธ.ก.ส. หรือนิติบุคคลอื่น	195
เรื่องที่ 3.3	ขออนุมัติแต่งตั้งคณะกรรมการโครงการและการเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเพิ่มเติม	196

การประชุมครั้งที่ 4/2532 เมื่อวันที่ 24 พฤษภาคม 2532

เรื่องที่ 3.1	ขออนุมัติประกาศท้องที่อำเภอสาบบุรี จังหวัดปัตตานี เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน	196

การประชุมครั้งที่ 5/2532 เมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม 2532

เรื่องที่ 3.3	ขออนุมัติแต่งตั้ง “คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพังงา” และ “อนุกรรมการคัดเลือกเกษตรกร”	197

การประชุมครั้งที่ 6/2532 เมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2532

เรื่องที่ 3.1	ขออนุมัติแบบสัญญาเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และสัญญาเช่าซื้อที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในโครงการเกษตรกรก้าวหน้า	197
เรื่องที่ 3.2	ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการกำหนดขั้นตอนและระยะเวลาการปฏิบัติราชการเพื่อประชาชน	198

การประชุมครั้งที่ 7/2532 เมื่อวันที่ 30 สิงหาคม 2532

เรื่องที่ 3.1	ขออนุมัติประกาศเขตปฏิรูปที่ดินอำเภอโพธารอง และอำเภอเมืองสงขลา จังหวัดร้อยเอ็ด	199
เรื่องที่ 3.2	การขออนุมัติหลักการปรับปรุงแก้ไขระเบียบและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการเช่าซื้อที่ดิน	199

การประชุมครั้งที่ 8/2532 เมื่อวันที่ 28 พฤศจิกายน 2532

ระเบียบวาระที่ 3	เสนอรายงานการแก้ไขกฎหมายและผลการดำเนินงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	200
เรื่องที่ 4.1	นโยบายการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	201
เรื่องที่ 4.4	ขออนุมัติร่างพระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขของผู้ประสงค์จะเป็นเกษตรกรตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532 พ.ศ.	202

สารบัญ

		หน้า
เรื่องที่ 4.5	ขออนุมัติปรับปรุงหลักเกณฑ์การประเมินมูลค่าที่ดินทางการเกษตร เพื่อการจัดซื้อที่ดิน	203
เรื่องที่ 4.6	ขออนุมัติขยายเขตพื้นที่ดำเนินการและขออนุมัติโครงการปฏิรูปที่ดิน	204
การประชุมครั้งที่ 9/2532 เมื่อวันที่ 25 ธันวาคม 2532		
เรื่องที่ 3.1	หลักเกณฑ์การจัดทำบัญชีมูลค่าที่ดิน และแนวปฏิบัติในการใช้บัญชีฯ เพื่อการจัดซื้อที่ดินเอกชนของ ส.ป.ก.	204
เรื่องที่ 3.2	ขอให้คณะกรรมการกำหนดระยะเวลาตามความในมาตรา 30 วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532	206
การประชุมครั้งที่ 1/2533 เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2533		
เรื่องที่ 3.1	ขออนุมัติหลักการในการทำความเข้าใจกับ ธ.ก.ส. เพื่อให้เกษตรกร ผู้ได้รับสิทธิในที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ขอรับสินเชื่อจาก ธ.ก.ส.	207
เรื่องที่ 3.3	ร่างระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน จากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ ในที่ดิน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	208
การประชุมครั้งที่ 2/2533 เมื่อวันที่ 18 เมษายน 2533		
เรื่องที่ 3.1	ร่างพระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขเกี่ยวกับ คุณสมบัติของผู้ที่จะเป็นเกษตรกร ตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532 พ.ศ.	209
เรื่องที่ 3.2	ขออนุมัติประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอคลองท่อม และกิ่งอำเภอลำทับ จังหวัดกระบี่	210
เรื่องที่ 3.5	ขออนุมัติยกเลิกคำสั่งแต่งตั้งอนุกรรมการคัดเลือกเกษตรกร	210

สารบัญ

หน้า

การประชุมครั้งที่ 3/2533 เมื่อวันที่ 15 มิถุนายน 2533

เรื่องที่ 4.1	ขออนุมัติหลักการตามผลการพิจารณาของคณะอนุกรรมการพิจารณา กฎหมายและระเบียบ เรื่อง การได้รับสิทธิในที่ดิน อำนาจในการ ใช้ประโยชน์ในที่ดิน ตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532 และหลักการนำที่ดินสาธารณะประโยชน์ที่พลเมืองเล็กใช้ประโยชน์ร่วมกันแล้ว แต่อยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติหรือเขตอุทยานแห่งชาติมาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน	211
เรื่องที่ 4.2	แนวทางการตรวจสอบหลักฐานการถือครองที่ดินของรัฐในเขตปฏิรูปที่ดิน	215
เรื่องที่ 4.3	แนวทางในการกำหนดเขตปฏิรูปที่ดิน	217
เรื่องที่ 4.4	การเรียกเก็บเงินจากเกษตรกรที่ได้รับการจัดที่ดินของรัฐโดยการปฏิรูปที่ดิน	218

การประชุมครั้งที่ 4/2533 เมื่อวันที่ 29 สิงหาคม 2533

เรื่องที่ 3.1	นโยบายการกันพื้นที่ป่าชุมชนในเขตปฏิรูปที่ดิน	221
เรื่องที่ 3.3	การเรียกเก็บค่าชดเชยที่ดินที่อนุญาตให้ใช้ในเขตปฏิรูปที่ดิน	222

การประชุมครั้งที่ 5/2533 เมื่อวันที่ 10 ตุลาคม 2533

เรื่องที่ 3.1	ขออนุมัติโครงการปฏิรูปที่ดินที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวร ตามมติคณะรัฐมนตรี	223
เรื่องที่ 3.2	ขออนุมัติโครงการปฏิรูปที่ดินที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวร ป่าที่จัดสรร ฝั่งซ้ายห้วยขยุง อำเภอกันทรลักษ์ ป่าดงภู อำเภอราชไศล ป่าที่จัดสรร ห้วยสำราญ แปลงที่ 1 อำเภอเมือง ป่าเขาพระวิหาร อำเภอกันทรลักษ์ ป่าฝั่งขวาห้วยขยุง อำเภอกันทรลักษ์ ป่าดงดินแดง หรือป่าฝั่งซ้ายห้วยขยุง อำเภอขุนหาญ อำเภอกันทรลักษ์ และอำเภอศรีรัตน ป่าที่จัดสรรฝั่งซ้าย แม่น้ำมูล อำเภอราชไศล จังหวัดศรีสะเกษ และป่าสนพสุ่ง กิ่งอำเภอวังหิน อำเภอเมือง และอำเภอขุนซันธุ์ จังหวัดศรีสะเกษ	223
เรื่องที่ 3.3	หลักเกณฑ์การโอนและการตกทอดทางมรดกการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน ของเกษตรกรผู้ได้รับสิทธิจากการปฏิรูปที่ดิน	224

การประชุมครั้งที่ 6/2533 เมื่อวันที่ 23 พฤศจิกายน 2533

เรื่องที่ 3.4	ขออนุมัติโครงการปฏิรูปที่ดินในพื้นที่ป่าทำเคย ป่าคลองไทร ป่ามะลวน ป่าบางอน และขออนุมัติประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี	225

เรื่องที่ 3.5	ขออนุมัติประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา	226
การประชุมครั้งที่ 1/2534 เมื่อวันที่ 18 มกราคม 2534		
เรื่องที่ 3.3	นโยบาย มาตรการ และแผนงานปฏิรูปที่ดินระยะยาว (พ.ศ. 2535 - 2542)	226
เรื่องที่ 3.4	ร่างระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขการออกหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน การแก้ไขเพิ่มเติม การเพิกถอนและการออกใบแทน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	227
เรื่องที่ 3.5	ขอความเห็นชอบเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติตามสัญญาเช่าซื้อที่ดิน	227
เรื่องที่ 3.8	ขอยกเลิกมติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ครั้งที่ 9/2528 เรื่อง ปัญหาการดำเนินการตามระเบียบคณะกรรมการ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการคัดเลือกเกษตรกร	228
การประชุมครั้งที่ 2/2534 เมื่อวันที่ 5 เมษายน 2534		
เรื่องที่ 3.1	ขออนุมัติประกาศท้องที่ 23 ตำบล 1 อำเภอ เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน และขออนุมัติโครงการปฏิรูปที่ดิน 9 โครงการ	229
เรื่องที่ 3.2	ขออนุมัติโครงการปฏิรูปที่ดินสาธารณประโยชน์ทุ่งพาลี อำเภอกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย	230
เรื่องที่ 3.4	ขออนุมัติประกาศท้องที่ตำบลถ้ำ และตำบลกะไหล อำเภอตะกั่วทุ่ง จังหวัดพังงา เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน	230
เรื่องที่ 3.5	ร่างระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ การเรียกเก็บค่าใช้จ่ายในการรังวัดซ่อมหลักเขตที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ.	231
เรื่องที่ 3.6	ขออนุมัติจัดทำทะเบียนผู้รับจ้างทางการเกษตร ซึ่งไม่มีที่ดินทำกิน และประสงค์จะขอรับที่ดินทำกินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	231
เรื่องที่ 3.7	แนวทางปรับปรุงการดำเนินงานกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	232
การประชุมครั้งที่ 3/2534 เมื่อวันที่ 6 พฤษภาคม 2534		
เรื่องที่ 3.1	การแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณารายละเอียดของการดำเนินงาน เพื่อรองรับการจัดตั้งธนาคารที่ดิน	232

สารบัญ

หน้า

เรื่องที่ 3.7	ขออนุมัตินำหลักเกณฑ์การโอนและการตกทอดทางมรดกของสิทธิการเข้าทำประโยชน์ตามมติคณะกรรมการ ครั้งที่ 5/2533 เมื่อวันที่ 10 ตุลาคม 2533 มาใช้บังคับการโอนและการตกทอดทางมรดกของสิทธิการเข้า เข้าซื้อ	233
การประชุมครั้งที่ 4/2534 เมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 2534		
เรื่องที่ 3.1	ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่สาธารณประโยชน์อำเภอระโนด จังหวัดสงขลา จำนวน 3 พื้นที่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน	234
เรื่องที่ 3.3	ขออนุมัติพื้นที่ที่ดินจำแนกออกจากป่าไม้ถาวร ป่าแม่น้ำน่าน ตะวันออกตอนใต้ เพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอปัว จังหวัดน่าน	234
เรื่องที่ 3.4	ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่สาธารณประโยชน์ ตำบลหนองตาแต้ม อำเภอปรางบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน	234
เรื่องที่ 3.5	ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่สาธารณประโยชน์ อำเภอเมือง อำเภออ่าวลึก อำเภอปลายพระยา และอำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่ จำนวน 14 พื้นที่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน	235
เรื่องที่ 3.6	ขออนุมัติพื้นที่ที่รกร้างว่างเปล่า ตำบลสามผง อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม เพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม	235
เรื่องที่ 3.7	ขออนุมัติกำหนดขนาดเนื้อที่การถือครองที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน จังหวัดเพชรบูรณ์ ในกรณีไม่ใช่ผู้ถือครองเดิม	236
เรื่องที่ 3.8	หลักเกณฑ์การให้สินเชื่อของธนาคารเพื่อการเกษตรกรรม และสหกรณ์การเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	236
การประชุมครั้งที่ 5/2534 เมื่อวันที่ 2 สิงหาคม 2534		
เรื่องที่ 3.1	ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่จำแนกป่าเกาะใหญ่ ตำบลเกาะใหญ่ กิ่งอำเภอกระแสดินธุ์ จังหวัดสงขลา ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน	237
เรื่องที่ 3.2	ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่ดินที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวร ตามมติคณะรัฐมนตรีอำเภอเมืองลำปาง อำเภองาว อำเภอแม่ทะ และอำเภอเถิน จังหวัดลำปาง จำนวน 4 พื้นที่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน	237
เรื่องที่ 3.3	ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่จำแนกป่าหมายเลข 7 แปลง 1 ตำบลท่าหมื่นราม และตำบลพันธุชาติ อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน	237

เรื่องที่ 3.4	ขออนุมัติพื้นที่ที่จำแนกเป็นที่จัดสรรแปลงหมายเลข ก.041203 แปลงหมายเลข ก.041103 แปลงหมายเลข ก.041201 และที่ดินจัดสรรป่าดงเค็ง เพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์	237
เรื่องที่ 3.5	ขออนุมัติแนวทางและหลักเกณฑ์ในการเรียกเก็บค่าชดเชย หรือค่าเช่าซื้อที่ดินและค่าเช่าที่ดินจากเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินในของรัฐ	238
เรื่องที่ 5.1	การนำที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินมาปฏิรูปที่ดิน	238
การประชุมครั้งที่ 6/2534 เมื่อวันที่ 23 สิงหาคม 2534		
เรื่องที่ 3.1	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการพิจารณารายละเอียด ของการดำเนินงานเพื่อรองรับการจัดตั้งธนาคารที่ดิน	238
เรื่องที่ 3.2	ขออนุมัติแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนปฏิบัติการ 5 ปี ตามมติคณะรัฐมนตรี เรื่อง นโยบายการพัฒนาการเกษตร และการปฏิรูปที่ดิน	239
เรื่องที่ 3.3	ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวร จำนวน 11 พื้นที่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน และขออนุมัติพื้นที่ จำนวน 6 พื้นที่ เพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน	240
เรื่องที่ 3.4	ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรป่าเขาดอก ตำบลหนองไม้งาม อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดินและขออนุมัติพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวร จำนวน 7 พื้นที่ เพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอเมืองบุรีรัมย์ อำเภอหนองกี่ อำเภอนางรอง อำเภอปะคำ อำเภอละหานทราย อำเภอคูเมือง อำเภอเสตึก จังหวัดบุรีรัมย์	241
เรื่องที่ 3.5	ขออนุมัติพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี จำนวน 2 พื้นที่ เพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอเวียงสา และอำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน	242
เรื่องที่ 3.6	ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่สาธารณประโยชน์ ตำบลหนองตาแต้ม อำเภอปรางบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน	242
เรื่องที่ 3.7	ขออนุมัติกำหนดเขตพื้นที่ที่สาธารณประโยชน์โคกคำพาน ตำบลลำหนองแสน อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน	243

สารบัญ

	หน้า
เรื่องที่ 3.8 ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่สาธารณประโยชน์ดอนห้วยดำ ตำบลโคกพระ ตำบลขามเฒ่าพัฒนา และตำบลกุดไล่จ่อ อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน	243
การประชุมครั้งที่ 7/2534 เมื่อวันที่ 27 กันยายน 2534	
เรื่องที่ 3.1 ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่จำแนกป่าควนแค - ควนสูง ตำบลฝาละมี ตำบลหารเทา อำเภอบางขัน จังหวัดพัทลุง ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน	244
เรื่องที่ 3.2 ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี อำเภอเมืองมุกดาหาร อำเภอดงคำชะอี อำเภอนิคมน้ำลำร้อย จังหวัดมุกดาหาร จำนวน 3 พื้นที่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน	244
เรื่องที่ 3.3 ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี ป่าโนนสว่าง - ปลาปาก อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน และขออนุมัติพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวร ตามมติคณะรัฐมนตรี ป่าโพนตูม - นางุม เพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ในเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอศรีสงคราม อำเภอท่าอุเทน และกิ่งอำเภอโพนสวรรค์ จังหวัดนครพนม	244
เรื่องที่ 3.4 ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี ป่าแม่แจ่ม อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน	245
เรื่องที่ 3.5 ขออนุมัติพื้นที่ที่สาธารณประโยชน์ทุ่งกะเว็ด ทุ่งกะเปาะ ทุ่งอิแอ่น และทุ่งหนองแค เพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร	245
เรื่องที่ 3.6 ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่สาธารณประโยชน์ อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา จำนวน 5 พื้นที่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน	246
เรื่องที่ 3.7 ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่สาธารณประโยชน์ อำเภอเมือง อำเภอวังวิเศษ จังหวัดตรัง จำนวน 3 พื้นที่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน	246
เรื่องที่ 3.8 แนวทางการใช้ประโยชน์ในที่ดินของ ส.ป.ก.	246
เรื่องที่ 3.9 หลักเกณฑ์การโอนและการตกทอดทางมรดกการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน	248
การประชุมครั้งที่ 8/2534 เมื่อวันที่ 18 ตุลาคม 2534	
เรื่องที่ 3.3 การทบทวนนโยบายการดำเนินงานเรียกเก็บเงินคืนทุนจากเกษตรกร ในเขตปฏิรูปที่ดิน	248

การประชุมครั้งที่ 9/2534 เมื่อวันที่ 25 ธันวาคม 2534

- เรื่องที่ 3.1 การปรับปรุงคณะกรรมการโครงการและการเงิน 249
กองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
- เรื่องที่ 3.2 ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี 250
ในท้องที่จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 2 พื้นที่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน
และขออนุมัติพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวร ตามมติคณะรัฐมนตรี
ในท้องที่จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 4 พื้นที่ เพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดิน
ในเขตปฏิรูปที่ดิน
- เรื่องที่ 3.3 ขออนุมัติพื้นที่สาธารณประโยชน์ จำนวน 8 พื้นที่ เพื่อดำเนินการ 251
ปฏิรูปที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี
- เรื่องที่ 3.5 ขออนุมัติปรับหลักเกณฑ์การชำระราคาที่ดินโดยเพิ่มวงเงิน 252
ที่ชำระเป็นเงินสด

การประชุมครั้งที่ 1/2535 เมื่อวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2535

- เรื่องที่ 3.1 ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่ดินจำแนกออกจากป่าไม้ถาวร 253
ตามมติคณะรัฐมนตรี อำเภอเมือง อำเภอวังสะพุง อำเภอเชียงคน
อำเภอด่านซ้าย อำเภอนาแห้ว อำเภอภูเรือ อำเภอภูกระดึง กิ่งอำเภอภูหลวง
และกิ่งอำเภอผาขาว จังหวัดเลย จำนวน 2 พื้นที่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน
- เรื่องที่ 3.2 ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่ดินที่รกร้างว่างเปล่าโล๊ะไม้้อ 254
ตำบลอมก๋อย อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน
- เรื่องที่ 3.3 ขออนุมัติพื้นที่ที่รกร้างว่างเปล่าบ้านสามผง ตำบลสามผง 255
เพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอศรีสงคราม
จังหวัดนครพนม
- เรื่องที่ 3.4 ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่รกร้างว่างเปล่าหนองแก่งซัง ตำบลธาตุพนม 255
และตำบลฝั่งแดง อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน
- เรื่องที่ 3.6 ขออนุมัติปรับหลักเกณฑ์การชำระราคาที่ดินโดยกำหนด 255
การชำระราคาที่ดินที่จัดซื้อเป็นเงินสดทั้งหมด
- เรื่องที่ 3.7 ร่างระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม 256
ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกร
ซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ.

สารบัญ

หน้า

เรื่องที่ 3.10	ขออนุมัติแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินมูลค่าที่ดิน	256
การประชุมครั้งที่ 2/2535 เมื่อวันที่ 18 มีนาคม 2535		
เรื่องที่ 3.3	หลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติการให้กู้ยืมเงินกองทุนฯ แก่เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน	258
เรื่องที่ 3.5	ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่สาธารณประโยชน์ในท้องที่จังหวัดตรัง สงขลา ประจวบคีรีขันธ์ พังงา ระนอง และสกลนคร จำนวน 17 พื้นที่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน	258
เรื่องที่ 3.6	ขออนุมัติพื้นที่ที่สาธารณประโยชน์ป่าอ้วน ตำบลหาดแพง เพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดิน อำเภอสว่างศรีสงคราม จังหวัดนครพนม	260
เรื่องที่ 3.7	ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่รกร้างว่างเปล่าทุ่งพันขันธุ์ ตำบลโพนงาม อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน	260
เรื่องที่ 3.8	ขออนุมัติยกเลิกคณะกรรมการจัดซื้อที่ดินฯ ประจำจังหวัด	260
เรื่องที่ 3.9	ขออนุมัติปรับปรุงองค์ประกอบของคณะกรรมการประสานงาน การส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน	260
การประชุมครั้งที่ 3/2535 เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2535		
เรื่องที่ 3.2	ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่ดินจำแนกออกจากป่าไม้ถาวร ตามมติคณะรัฐมนตรีป่าเลนโครงการอำเภอเมืองพังงา จังหวัดพังงา ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน	262
เรื่องที่ 3.3	ร่างระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน จากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ปฏิบัติเกี่ยวกับการ การเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน พ.ศ.	262
เรื่องที่ 3.4	ร่างระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการโอนและการตกทอด ทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ.	264
เรื่องที่ 3.7	ขออนุมัติแก้ไขเพิ่มเติมคำสั่งคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เรื่องแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบ	264
เรื่องที่ 3.8	ขออนุมัติปรับปรุงคณะกรรมการประสานงานสถาบันเกษตรกร ในเขตปฏิรูปที่ดิน	265

การประชุมครั้งที่ 4/2535 เมื่อวันที่ 13 สิงหาคม 2535

เรื่องที่ 3.2	ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่สาธารณประโยชน์ ตำบลชัยบุรี ตำบลตำนาน ตำบลบ้านนา อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร จำนวน 3 พื้นที่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน	267
เรื่องที่ 3.3	ขออนุมัติพื้นที่ที่สาธารณประโยชน์ป่าโคกจำปอง และที่สาธารณประโยชน์ ป่าโคกสำโรง ตำบลท่าสว่าง เพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ในเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์	267
เรื่องที่ 3.4	ขออนุมัติปรับปรุงหลักเกณฑ์การจัดทำบัญชีมูลค่าที่ดินและแนวปฏิบัติ ในการใช้บัญชีมูลค่าที่ดิน เพื่อการจัดซื้อที่ดินสำหรับการปฏิรูปที่ดิน	268
เรื่องที่ 3.5	หลักเกณฑ์การกำหนดอัตราค่าเช่าที่ดินและอัตราค่าเช่าซื้อที่ดิน ที่จะใช้เรียกเก็บจากเกษตรกรรายใหม่ กรณีที่มีการเปลี่ยนมือ (ยกเว้นการตกทอดทางมรดก)	269
เรื่องที่ 5.1	ขอยกเว้นการใช้ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกร ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการเช่าซื้อที่ดิน พ.ศ. 2526	270

การประชุมครั้งที่ 5/2535 เมื่อวันที่ 11 กันยายน 2535

เรื่องที่ 3.1	ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่สาธารณประโยชน์ในท้องที่จังหวัดตาก จำนวน 2 พื้นที่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน	271
เรื่องที่ 3.2	ร่างระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกร ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการให้กู้ยืมแก่เกษตรกร และสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ.	271
เรื่องที่ 3.3	มาตรการแก้ไขปัญหา กรณีผู้ครอบครองที่ดินของรัฐมาก่อน การประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน และมีที่ดินเกินกว่าสิทธิที่จะได้รับ ตามกฎหมาย	272
เรื่องที่ 5.1	แนวทางการโอนสิทธิในที่ดินให้เกษตรกร กรณีใช้เงินกองทุนที่ดินจัดซื้อ	273

การประชุมครั้งที่ 6/2535 เมื่อวันที่ 13 พฤศจิกายน 2535

เรื่องที่ 3.3	ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี อำเภอเลิงนกทา อำเภอกุดชุม อำเภอป่าติ้ว อำเภอทรายมูล และอำเภอเมือง จังหวัดยโสธร จำนวน 5 พื้นที่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน	274
เรื่องที่ 3.4	ขออนุมัติหลักเกณฑ์การกำหนดเขตปฏิรูปที่ดิน	274

สารบัญ

หน้า

เรื่องที่ 3.7	ขออนุมัติแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาร่างหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการอนุญาตหรือการให้ผู้ได้รับอนุญาตถือปฏิบัติ เพื่อใช้สำหรับกิจการอื่นที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดิน	276
เรื่องที่ 3.8	ขอแก้ไขระยะเวลาที่คณะกรรมการกำหนดตามความใน มาตรา 30 วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532	277
เรื่องที่ 5.1	ขออนุมัติดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในที่ดิน เขตป่าสงวนแห่งชาติ	278
การประชุมครั้งที่ 7/2535 เมื่อวันที่ 11 ธันวาคม 2535		
เรื่องที่ 4.1	ร่างแก้ไขรูปแบบสัญญาเช่าซื้อที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ใช้สำหรับที่ดินเอกชน)	278
เรื่องที่ 4.2	ขออนุมัติกำหนดอัตรารายได้ผู้ยากจนตามพระราชกฤษฎีกา กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการเป็นเกษตรกร พ.ศ. 2535	279
เรื่องที่ 4.3	ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี จังหวัดเพชรบูรณ์ จังหวัดกระบี่ จังหวัดลำพูน จังหวัดพะเยา จังหวัดพิษณุโลก จังหวัดลพบุรี (นครสวรรค์) จังหวัดจันทบุรี (ปราจีนบุรี) และจังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 16 พื้นที่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดินและขออนุมัติพื้นที่ที่จำแนก ออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี จังหวัดลพบุรี จำนวน 1 พื้นที่ เพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอชัยบาดาล อำเภอท่าหลวง และอำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี	280
การประชุมครั้งที่ 1/2536 เมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2536		
เรื่องที่ 4.1	ร่างระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ว่าด้วยการเบิกจ่ายเงิน กองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ.	281
เรื่องที่ 4.3	ร่างระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ และวิธีการพิจารณาลดหรือยกเว้นการเก็บค่าเช่าที่ดิน เพื่อเกษตรกรรม พ.ศ.	282
เรื่องที่ 4.4	ร่างระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการมอบหมายให้เลขาธิการ ส.ป.ก. พิจารณาอนุญาต การใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน	282

เรื่องที่ 4.5	ร่างระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการออกหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ.	283
การประชุมครั้งที่ 2/2536 เมื่อวันที่ 11 มีนาคม 2536		
เรื่องที่ 4.1	ร่างระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการจัดทำโครงการที่ใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ.	284
เรื่องที่ 4.2	ขออนุมัติกำหนดอัตรารายได้ผู้ยากจนตามพระราชกฤษฎีกา กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการเป็นเกษตรกร พ.ศ. 2535	285
เรื่องที่ 4.3	ขออนุมัติค่าเช่าซื้อที่ดินตามโครงการกองทุนที่ดิน	286
เรื่องที่ 4.6	ขอทบทวนหลักเกณฑ์การให้สินเชื่อของ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน	287
เรื่องที่ 4.7	ขออนุมัติแต่งตั้งคณะกรรมการเตรียมการปฏิรูปที่ดินระดับจังหวัด	287
เรื่องที่ 4.8	ขอแก้ไขเพิ่มเติมประกาศคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เรื่อง กำหนดเวลาและการตรวจสอบระยะเวลาการถือครองที่ดินของเกษตรกร ตามมาตรา 30 วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532 ลงวันที่ 19 มกราคม 2536	288
การประชุมครั้งที่ 3/2536 เมื่อวันที่ 18 มิถุนายน 2536		
เรื่องที่ 4.3	ร่างแก้ไขรูปแบบสัญญาเช่าซื้อที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ใช้สำหรับที่ดินเอกชน)	288
เรื่องที่ 4.4	ขออนุมัติหลักการให้เกษตรกรผู้ได้รับสิทธิในที่ดินจากการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรม ขอรับสินเชื่อจาก ธ.ก.ส. และสถาบันการเงินอื่น ๆ	289
การประชุมครั้งที่ 4/2536 เมื่อวันที่ 23 สิงหาคม 2536		
เรื่องที่ 4.1	ขออนุมัติดำเนินการปฏิรูปที่ดินในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ เขตเศรษฐกิจที่เสื่อมโทรม	289
เรื่องที่ 4.3	ขออนุมัติให้เลขาธิการ ส.ป.ก. ออกหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ ในเขตปฏิรูปที่ดิน ในที่ดินซึ่งมิใช่เป็นที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	290
เรื่องที่ 4.9	เพิ่มเติมหลักเกณฑ์การโอนและการตกทอดทางมรดกสิทธิ การเข้าทำประโยชน์ในที่ดินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดิน ตามมติคณะกรรมการ ครั้งที่ 5/2533 เมื่อวันที่ 10 ตุลาคม 2533	291

สารบัญ

หน้า

เรื่องที่ 4.13	ขออนุมัติกำหนดที่ดินราชพัสดุในเขตหวงห้ามเพื่อประโยชน์ แก่ราชการทหาร พ.ศ. 2483 ในท้องที่อำเภอท่าตะโก อำเภอไพศาลี อำเภอดาคลี และอำเภอดากฟ้า จังหวัดนครสวรรค์ เพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดิน	291
การประชุมครั้งที่ 5/2536 เมื่อวันที่ 15 กันยายน 2536		
เรื่องที่ 4.1	ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวร ตามมติคณะรัฐมนตรีป่าหมายเลข 23 แปลงที่ 7/2 อำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน	292
เรื่องที่ 4.2	ขออนุมัติกำหนดที่ดินราชพัสดุ จำนวน 2 พื้นที่ เพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดิน 1. ที่ดินราชพัสดุแปลงหมายเลขทะเบียน สฎ 848 ในท้องที่อำเภอเคียนซา อำเภอพระแสง อำเภอพุนพิน อำเภอบ้านนา และอำเภอพนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี 2. ที่ดินราชพัสดุแปลงหมายเลขทะเบียน สฎ 862 ในท้องที่อำเภอเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี และกิ่งอำเภอถ้ำพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช	292
เรื่องที่ 4.5	ขออนุมัติหลักการใช้น้ำสื่อนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ ในเขตปฏิรูปที่ดินเป็นหลักประกันในการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหา หรือจำเลยในคดีอาญา	293
เรื่องที่ 4.6	ขออนุมัติยกเลิกมติคณะกรรมการฯ กรณีมอบอำนาจ ให้เลขาธิการ ส.ป.ก. หรือผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นผู้อนุมัติ เกี่ยวกับการดำเนินการจัดซื้อที่ดินเอกชน	294
การประชุมครั้งที่ 6/2536 เมื่อวันที่ 22 ตุลาคม 2536		
เรื่องที่ 4.3	แนวทางการลดอัตราดอกเบี้ยสินเชื่อจากเงิน กองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	294
การประชุมครั้งที่ 7/2536 เมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน 2536		
เรื่องที่ 4.1	ขออนุมัติยกเลิกการกำหนดพื้นที่ที่รกร้างว่างเปล่าทุ่งพันชัน ตำบลโพธาราม อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน	295
เรื่องที่ 4.2	ร่างระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการโอนและตกทอดทางมรดกสิทธิ การเช่าหรือเช่าซื้อที่ดินในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.	295

สารบัญ

	หน้า
เรื่องที่ 4.4 ขออนุมัติหลักการยกเลิกการเรียกเก็บเงินค่าปรับ ค่าเช่า และค่าปรับเงินกู้ กรณีที่เกษตรกรไม่จ่ายค่าเช่า และเงินกู้ ตามที่กำหนดไว้ในสัญญา	295
เรื่องที่ 5.1 การตรวจสอบการเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน	296
เรื่องที่ 5.2 ปัญหาการใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อทำเหมืองแร่	296
เรื่องที่ 5.3 สินเชื่อสำหรับเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน	297
การประชุมครั้งที่ 1/2537 เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2537	
เรื่องที่ 4.1 ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวร ตามมติคณะรัฐมนตรี จังหวัดตราด จังหวัดลำปาง และจังหวัดพะเยา จำนวน 11 พื้นที่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน	297
เรื่องที่ 4.2 ปัญหาการจัดที่ดินบริเวณพื้นที่ที่มีความลาดชัน (Slope) เกินร้อยละ 35 ในเขตปฏิรูปที่ดิน	299
เรื่องที่ 4.3 ร่างระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกร ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการอนุญาตหรือให้ผู้ได้รับอนุญาต ถือปฏิบัติ เพื่อประกอบกิจการอื่นที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่อง กับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกร พ.ศ.	299
เรื่องที่ 4.4 การจัดซื้อที่ดินนอกเขตปฏิรูปที่ดิน เพื่อช่วยเหลือเกษตรกร ที่ได้รับความเดือดร้อนเรื่องที่ดินทำกิน	300
การประชุมครั้งที่ 2/2537 เมื่อวันที่ 10 มิถุนายน 2537	
เรื่องที่ 4.1 ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่ดินจำแนกออกจากป่าไม้ถาวร ตามมติคณะรัฐมนตรี จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 4 พื้นที่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน	301
เรื่องที่ 4.2 ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่สาธารณประโยชน์ทุ่งคลองปุด ทุ่งหาดทรายขาว ทุ่งบ่อเงิน (บริเวณเขตชุมชนใหม่ เนื้อที่ 3,653-0-49 ไร่) ตำบลไทยบุรี และตำบลห้วยตะพาน อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน	301
เรื่องที่ 4.3 แนวทางการแก้ไขปัญหาการนำทรัพยากรในพื้นที่เขตปฏิรูปที่ดิน มาใช้ประโยชน์	302

สารบัญ

หน้า

เรื่องที่ 4.7	ร่างระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกร ซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.	302
การประชุมครั้งที่ 3/2537 เมื่อวันที่ 9 กันยายน 2537	-	303
การประชุมครั้งที่ 4/2537 เมื่อวันที่ 8 ธันวาคม 2537		
เรื่องที่ 3.1	ขอหารือปัญหาการปฏิบัติตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือก เกษตรกรซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2535	303
การประชุมครั้งที่ 5/2537 เมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2537		
เรื่องที่ 3.1	การพิจารณาความเป็นมาของคำจำกัดความ “เกษตรกร” ในระเบียบ คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกรซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการ ปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2535	304
การประชุมครั้งที่ 1/2538 เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2538	-	305
การประชุมครั้งที่ 2/2538 เมื่อวันที่ 17 เมษายน 2538		
เรื่องที่ 3.1	แนวทางการดำเนินงานปฏิรูปที่ดินตามความเห็นในปัญหาข้อกฎหมาย ของคณะกรรมการกฤษฎีกา	305
เรื่องที่ 4.1	การแต่งตั้งคณะที่ปรึกษาของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	307
การประชุมครั้งที่ 3/2538 เมื่อวันที่ 8 พฤษภาคม 2538	-	308
การประชุมครั้งที่ 4/2538 เมื่อวันที่ 1 กันยายน 2538		
เรื่องที่ 3.1	นโยบายของคณะรัฐมนตรีที่แถลงต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ 26 กรกฎาคม 2538	308
เรื่องที่ 4.1	ขอทบทวนมติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ครั้งที่ 4/2537 วันที่ 8 ธันวาคม 2537 เรื่องที่ 3.1 (เรื่อง ขอหารือปัญหาการปฏิบัติ ตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกรซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดิน จากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2535)	309

เรื่องที่ 4.2	ขอทบทวนมติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ครั้งที่ 2/2538 เรื่องแนวทางการดำเนินงานปฏิรูปที่ดินตามความเห็นในปัญหาข้อกฎหมายของคณะกรรมการกฤษฎีกา (บางประเด็น)	309
เรื่องที่ 4.3	ขออนุมัติกำหนดรายได้ประจำอันไม่เพียงพอต่อการยังชีพของผู้ประสงค์จะเป็นเกษตรกรตามพระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการเป็นเกษตรกร พ.ศ. 2535	311
เรื่องที่ 4.4	ขอแก้ไขเพิ่มเติมประกาศคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เรื่อง กำหนดเวลาและการตรวจสอบระยะเวลาการถือครองที่ดินของเกษตรกรตามมาตรา 30 วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532 (ฉบับที่ 2) ลงวันที่ 25 มีนาคม 2536	312
เรื่องที่ 4.5	ขอยกเลิกระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกรซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2537	313
เรื่องที่ 4.6	การส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกป่าหรือไม้ยืนต้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ของเนื้อที่ในแปลงที่ดินที่ได้รับการจัดจาก ส.ป.ก.	314
เรื่องที่ 4.10	ขออนุมัติคืนพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ (ป่าเศรษฐกิจ) ซึ่งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ไม่สามารถดำเนินการปฏิรูปที่ดินได้คืนกรมป่าไม้	314
เรื่องที่ 4.12	ขออนุมัติให้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการพิจารณากฎหมาย และระเบียบชุดใหม่	315
การประชุมครั้งที่ 5/2538 เมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน 2538		
เรื่องที่ 4.1	ขอยกเลิกมติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ครั้งที่ 1/2537 เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2537 เรื่อง การจัดซื้อที่ดินนอกเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับความเดือดร้อนเรื่องที่ดินทำกิน	317

สารบัญ

	หน้า
เรื่องที่ 4.2 ขออนุมัติส่งพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ซึ่งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมไม่สามารถดำเนินการปฏิรูปที่ดินได้คืนกรมป่าไม้	317
เรื่องที่ 4.3 ขออนุมัติในหลักการให้สหกรณ์การเกษตรปฏิรูปที่ดิน (สกป.) กู้ยืมเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อดำเนินธุรกิจได้	318
เรื่องที่ 4.8 ขออนุมัติหลักการมอบอำนาจให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดเป็นผู้ออกหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน รวมทั้งการเพิกถอนและออกใบแทน	319
เรื่องที่ 4.9 หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการให้เกษตรกรกู้ยืมเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อเป็นหลักประกันในการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญา	319
เรื่องที่ 4.10 ขออนุมัติกำหนดที่ดินเอกชน ในท้องที่ตำบลโดมประดิษฐ์ อำเภอน้ำยี่น จังหวัดอุบลราชธานี เนื้อที่ประมาณ 1,913-1-11 ไร่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน	320
เรื่องที่ 4.11 ขออนุมัติปรับปรุงคณะกรรมการประสานงานสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน	321
การประชุมครั้งที่ 1/2539 เมื่อวันที่ 12 มีนาคม 2539	
เรื่องที่ 4.5 การกำหนดค่าเช่าที่ดินของรัฐ	323
การประชุมครั้งที่ 2/2539 เมื่อวันที่ 18 มิถุนายน 2539	
เรื่องที่ 4.1 ขออนุมัติคืนพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ (ป่าเศรษฐกิจ) ซึ่งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมไม่สามารถดำเนินการปฏิรูปที่ดินได้คืนกรมป่าไม้	324
เรื่องที่ 4.3 ขออนุมัติในหลักการแก้ไขระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการให้กู้ยืมเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมแก่เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2536	325
เรื่องที่ 4.6 ขออนุมัติกำหนดที่ดินเอกชน ในท้องที่ตำบลโดมประดิษฐ์ อำเภอน้ำยี่น จังหวัดอุบลราชธานี เนื้อที่ประมาณ 1,913-1-11 ไร่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน	326

การประชุมครั้งที่ 3/2539 เมื่อวันที่ 16 สิงหาคม 2539

- เรื่องที่ 5.1 การดำเนินการปฏิรูปที่ดินในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเสื่อมสภาพ
ที่กรมป่าไม้มอบให้ ส.ป.ก. ซึ่งตั้งอยู่บนเกาะ 327
- เรื่องที่ 5.2 แนวทางการจัดที่ดินในพื้นที่เขตปฏิรูปที่ดินที่มีความลาดชัน
เกินร้อยละ 35 328
- เรื่องที่ 5.4 ขออนุมัติหลักการเรื่องค่าภาษีบำรุงท้องที่ในที่ดินของรัฐ 328

การประชุมครั้งที่ 4/2539 เมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน 2539

- เรื่องที่ 4.5 ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่ดินจำแนกออกจากป่าไม้ถาวร
ตามมติคณะรัฐมนตรี ป่าหมายเลข 23 แปลงที่ 7/2 อำเภอท่าลี่
จังหวัดเลย ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน 329
- เรื่องที่ 4.6 ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่ดินจำแนกออกจากป่าไม้ถาวร
ตามมติคณะรัฐมนตรี อำเภอสะเตา และอำเภอสะบ้าย้อย
จังหวัดสงขลา จำนวน 2 พื้นที่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน 329
- เรื่องที่ 4.7 ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่ดินจำแนกออกจากป่าไม้ถาวร
ตามมติคณะรัฐมนตรี จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 5 พื้นที่
ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดินและขออนุมัติพื้นที่ที่ดินจำแนกออกจากป่าไม้ถาวร
ตามมติคณะรัฐมนตรี จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 1 พื้นที่
เพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ 329

การประชุมครั้งที่ 1/2540 เมื่อวันที่ 24 มกราคม 2540

- เรื่องที่ 4.2 ขออนุมัติแนวทางดำเนินการเพื่อปรับปรุงแนวเขตปฏิรูปที่ดิน 330
- เรื่องที่ 4.3 ขออนุมัติพื้นที่เพื่อปรับปรุงแนวเขตปฏิรูปที่ดิน ครั้งที่ 1 333
- เรื่องที่ 4.4 ขออนุมัติแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณากำหนดประเภทชุมชน
ในเขตปฏิรูปที่ดิน 335

การประชุมครั้งที่ 2/2540 เมื่อวันที่ 17 มีนาคม 2540

- เรื่องที่ 4.1 ร่างระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ว่าด้วยการออก แก้วเพิ่มเติม เพิกถอน และออกใบแทนหนังสืออนุญาต
ให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 337

สารบัญ

	หน้า
เรื่องที่ 4.2 ร่างระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรม ปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน (ฉบับที่ 2) พ.ศ.	337
เรื่องที่ 4.3 ขออนุมัติพื้นที่เพื่อปรับปรุงแนวเขตปฏิรูปที่ดิน ครั้งที่ 2	337
เรื่องที่ 4.9 การจัดที่ดินของรัฐให้แก่เกษตรกรตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532 มาตรา 30 วรรคสาม	339
เรื่องที่ 4.11 หลักเกณฑ์การกำหนดค่าเช่า ค่าเช่าซื้อที่ดินที่จะเรียกเก็บ จากเกษตรกรในกรณีที่ดินที่ ส.ป.ก. นำมาเพื่อทำการปฏิรูปที่ดิน	339
เรื่องที่ 5.1 ขออนุมัติแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน	340
การประชุมครั้งที่ 3/2540 เมื่อวันที่ 30 เมษายน 2540	
เรื่องที่ 3.4 การพิจารณาแก้ไขปรับปรุงระเบียบคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2532)	341
เรื่องที่ 4.1 นโยบายการออกเอกสารสิทธิและการให้เช่าซื้อที่ดินของรัฐแก่เกษตรกร ในเขตปฏิรูปที่ดิน	342
เรื่องที่ 4.3 ปัญหาเกี่ยวกับแนวทางการพิจารณาการเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติ ตามมาตรา 26 (4) แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 จากการตีความของคณะกรรมการกฤษฎีกา	343
เรื่องที่ 4.6 ขออนุมัติกำหนดประเภท หลักเกณฑ์และการเข้าดำเนินการ ในพื้นที่ชุมชนในเขตปฏิรูปที่ดิน	344
การประชุมครั้งที่ 4/2540 เมื่อวันที่ 18 มิถุนายน 2540	
เรื่องที่ 4.1 แนวทางการแก้ไขปัญหาผู้ครอบครองที่ดินของรัฐ ที่ไม่เข้าสู่กระบวนการปฏิรูปที่ดิน	345
เรื่องที่ 4.4 ขออนุมัติประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน ในเขตโครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำแม่อาว อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดลำพูน	345
เรื่องที่ 4.12 ขออนุมัติปรับปรุงคณะกรรมการประสานงานสถาบันเกษตรกร ในเขตปฏิรูปที่ดิน	346

การประชุมครั้งที่ 5/2540 เมื่อวันที่ 14 สิงหาคม 2540

เรื่องที่ 4.5 ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี 347

ในเขตท้องที่อำเภอน้ำพอง อำเภอกระนวน อำเภอเขาสมบวง
อำเภอสหัสขันธ์ อำเภอบ้านฝาง อำเภอพระยืน กิ่งอำเภอบ้านแฮด
กิ่งอำเภอคำสูง อำเภอบ้านไผ่ อำเภอหนองสองห้อง อำเภอพล
อำเภอเวียงใหญ่ อำเภอชนบท กิ่งอำเภอโคกโพธิ์ไชย และอำเภอมัญจาคีรี
จังหวัดขอนแก่น จำนวน 9 พื้นที่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

เรื่องที่ 4.7 ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี 349

ในท้องที่อำเภอวังทรายพูน จังหวัดพิจิตร จำนวน 1 พื้นที่
ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน และขออนุมัติพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวร
ตามมติคณะรัฐมนตรี ในท้องที่อำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร อำเภอบรรพตพิสัย
จังหวัดนครสวรรค์ และกิ่งอำเภอบึงสามัคคี อำเภอขามเฒ่าบุรี จังหวัดกำแพงเพชร
จำนวน 1 พื้นที่ เพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอโพทะเล
จังหวัดพิจิตร อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ และอำเภอขามเฒ่าบุรี
จังหวัดกำแพงเพชร

เรื่องที่ 4.8 ขออนุมัติพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี 349

จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 8 พื้นที่ เพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดิน

เรื่องที่ 4.9 ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี 350

ป่าคลองตอฝั่งขวา - คลองป้อมฝั่งซ้าย และป่าควนเหรง - ควนหนองหย
- ควนหัวเหวน ตำบลกำแพงเพชร อำเภอรัษฎา และตำบลฉลุง
อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

เรื่องที่ 4.14 ขออนุมัติปรับปรุงแนวทางปฏิบัติการชดเชย ส.ป.ก. 4-01 และใช้เงิน 350

กองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม จ่ายค่าชดเชยให้เกษตรกร
ที่ไม่ประสงค์จะทำประโยชน์ต่อไปในที่ดินที่ได้รับจากการปฏิรูปที่ดิน

การประชุมครั้งที่ 6/2540 เมื่อวันที่ 29 ตุลาคม 2540

เรื่องที่ 3.1 ขออนุมัติดำเนินการปฏิรูปที่ดินในที่ดินจำแนกออกจากป่าไม้ถาวร 351

ตามมติคณะรัฐมนตรีป่าฝั่งขวาห้วยเสนง อำเภอสังขะ อำเภอบัวเขต
และป่าทุ่งมน - บักได - ตาเบา อำเภอกาบเชิง กิ่งอำเภอพนมดงรัก
และอำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์

สารบัญ

	หน้า
เรื่องที่ 3.2 ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี ป่าแม่ปายฝั่งขวา แปลง 2 (หมายเลข 10) อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน	351
เรื่องที่ 3.3 ขออนุมัติพื้นที่ที่ดินรกร้างว่างเปล่า ตำบลบ้านเตื่อ และตำบลหนองข่า กิ่งอำเภอบ้านเตื่อ อำเภอกะชตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 1 พื้นที่ เพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอกะชตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ	351
การประชุมครั้งที่ 1/2541 เมื่อวันที่ 17 เมษายน 2541	
เรื่องที่ 3.1 การเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติโดยผลจากการประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน	352
เรื่องที่ 3.2 การเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ	353
เรื่องที่ 3.3 แนวทางแก้ไขปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดินแปลงใหญ่ที่ถูกใช้ เพื่อการเกษตรเศรษฐกิจ	354
เรื่องที่ 3.4 แนวทางการให้ความยินยอมในการนำทรัพยากรธรรมชาติ ในเขตปฏิรูปที่ดินไปใช้ประโยชน์ตามกฎหมายอื่น	355
การประชุมครั้งที่ 2/2541 เมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2541	
เรื่องที่ 3.1 การนำที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมือง ใช้ร่วมกันมาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน	357
เรื่องที่ 3.3 การจัดซื้อที่ดินโดยเงินกองทุนที่ดินใน ธ.ก.ส.	359
เรื่องที่ 3.6 ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี ในจังหวัดสกลนคร จำนวน 4 พื้นที่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน	360
เรื่องที่ 3.7 ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี ป่าที่จัดสรรหนองปลาไหล - หัวดง - เขาทราย - เขาเจ็ดลูก อำเภอวังทรายพูน จังหวัดพิจิตร ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน	361
เรื่องที่ 3.8 ขออนุมัติดำเนินการปฏิรูปที่ดินในที่ดินจำแนกออกจากป่าไม้ถาวร ตามมติคณะรัฐมนตรี ป่าที่จัดสรรบ้านหนองทม อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดหนองคาย	361
เรื่องที่ 3.10 ขออนุมัติแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินมูลค่าที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์	361
การประชุมครั้งที่ 3/2541 เมื่อวันที่ 16 กรกฎาคม 2541	
เรื่องที่ 3.3 ขออนุมัติดำเนินการปฏิรูปที่ดินพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวร ตามมติคณะรัฐมนตรี ป่าที่จัดสรรท่าตูม อำเภอนครหลวง และอำเภอรันทรบุรี จังหวัดสุรินทร์	363

เรื่องที่ 3.4	ขออนุมัติดำเนินการปฏิรูปที่ดินในที่ดินที่จัดสรรเพื่อเกษตรกรรม ป่าละหอนทราย อำเภอละหานทราย และอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์	363
เรื่องที่ 3.5	ขออนุมัติดำเนินการปฏิรูปที่ดินในที่ดินจำแนกออกจากป่าไม้ถาวร ตามมติคณะรัฐมนตรี ในเขตท้องที่อำเภอบ้านฝือ อำเภอกุดจับ อำเภอหนองหาน อำเภอบ้านดุง และอำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี จำนวน 6 พื้นที่	363
เรื่องที่ 3.6	ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี ในเขตท้องที่อำเภอบางสะพาน และอำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 2 พื้นที่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน	364
เรื่องที่ 3.7	ขออนุมัติแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาการเกษตร ในเขตปฏิรูปที่ดิน	364
เรื่องที่ 3.8	ขออนุมัติดำเนินการปฏิรูปที่ดินในพื้นที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวร ตามมติคณะรัฐมนตรี อำเภอเมือง และอำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร จำนวน 2 พื้นที่	366
เรื่องที่ 3.9	ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี อำเภอเมือง อำเภอกลาง จังหวัดภูเก็ต จำนวน 2 พื้นที่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน	366
การประชุมครั้งที่ 4/2541 เมื่อวันที่ 20 สิงหาคม 2541		
เรื่องที่ 3.1	ร่างระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เรื่อง การให้ความยินยอมในการนำทรัพยากรธรรมชาติ ในเขตปฏิรูปที่ดินไปใช้ประโยชน์ตามกฎหมายอื่น พ.ศ.	366
เรื่องที่ 3.3	ขอความเห็นชอบในการกันพื้นที่สาธารณประโยชน์โคกน้อย ออกจากเขตปฏิรูปที่ดิน ตามพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดิน ในท้องที่อำเภอท่าบ่อ และอำเภอศรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2531	368
เรื่องที่ 3.4	ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน และดำเนินการปฏิรูปที่ดินในพื้นที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวร ตามมติคณะรัฐมนตรี จังหวัดสุราษฎร์ธานี	368
การประชุมครั้งที่ 5/2541 เมื่อวันที่ 21 กันยายน 2541		
เรื่องที่ 3.2	ขออนุมัติเพิ่มเติม และเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการพิจารณานโยบาย ระยะยาวด้านการออกเอกสารสิทธิ และการให้เช่าซื้อที่ดินของรัฐ แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน	369

สารบัญ

	หน้า
เรื่องที่ 3.3 ขออนุมัติดำเนินการปฏิรูปที่ดินในพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวร ตามมติคณะรัฐมนตรี ป่าเขาสูง - เขารวก - เขาช้างฟู อำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ และกิ่งอำเภอดงเจริญ (อำเภอบางมูลนาก) จังหวัดพิจิตร	370
เรื่องที่ 3.4 ขออนุมัติดำเนินการปฏิรูปที่ดินพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวร ตามมติคณะรัฐมนตรี จังหวัดอุดรธานี	371
เรื่องที่ 3.5 ขออนุมัติดำเนินการปฏิรูปที่ดินในพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวร ตามมติคณะรัฐมนตรี ป่าท่ากวาย - ห้วยกระเวณ แปลงที่ 2 ตำบลบ้านไร่ อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี	371
การประชุมครั้งที่ 6/2541 เมื่อวันที่ 16 พฤศจิกายน 2541	
เรื่องที่ 3.3 ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี ป่าดงปอ - ดงบังอี (แปลง 1) แปลงที่ 11 ตำบลศรีแก้ว อำเภอเลิงนกทา ตำบลคำเตย อำเภอไทยเจริญ และตำบลกุดชุม อำเภอกุดชุม จังหวัดยโสธร ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน	371
เรื่องที่ 3.4 ขออนุมัติพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี ป่าดงเมา หรือภูลังกา อำเภอนาทม และอำเภอบ้านแพง จังหวัดนครพนม เพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอนาทม และอำเภอบ้านแพง จังหวัดนครพนม	372
เรื่องที่ 3.5 ขออนุมัติดำเนินการปฏิรูปที่ดินที่ดินจำแนกออกจากป่าไม้ถาวร ตามมติคณะรัฐมนตรี ในเขตท้องที่อำเภอเมืองเชียงราย อำเภอแม่ลาว อำเภอเวียงชัย อำเภอพญาเม็งราย อำเภอป่าแดด อำเภอพาน อำเภอเทิง อำเภอเชียงของ อำเภอแม่สรวย อำเภอเวียงป่าเป้า กิ่งอำเภอเวียงเชียงรุ้ง และกิ่งอำเภอดอยหลวง จังหวัดเชียงราย จำนวน 10 พื้นที่ 64 แปลง รวมเนื้อที่ประมาณ 118,163 ไร่	372
การประชุมครั้งที่ 7/2541 เมื่อวันที่ 16 ธันวาคม 2541	
เรื่องที่ 3.5 ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่สาธารณประโยชน์ทุ่งควนโพธิ์ ตำบลควนโพธิ์ อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน	373
เรื่องที่ 3.6 ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี ป่าควนทัง - ป่าเขาขาว อำเภอละงู จังหวัดสตูล ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน	373

การประชุมครั้งที่ 1/2542 เมื่อวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2542

- เรื่องที่ 3.1 ขอความเห็นชอบบัญชีคำตอบแทน ตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรม เรื่อง การให้ความยินยอมในการนำทรัพยากรธรรมชาติ ในเขตปฏิรูปที่ดินไปใช้ประโยชน์ตามกฎหมายอื่น พ.ศ. 2541 374
- เรื่องที่ 3.2 ขอบทวนมติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ในการเรียกเก็บ ค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์จากการขอใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภค และกิจการอื่น ๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน 375
- เรื่องที่ 3.4 ขออนุมัติพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี ในท้องที่อำเภอเมือง อำเภอคูเมือง อำเภอลำปลายมาศ อำเภอนางรอง อำเภอขาม และกิ่งอำเภอบ้านด่าน จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 2 พื้นที่ เพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอเมือง อำเภอคูเมือง อำเภอลำปลายมาศ อำเภอนางรอง อำเภอขาม และกิ่งอำเภอบ้านด่าน จังหวัดบุรีรัมย์ 375
- เรื่องที่ 3.5 ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี ป่าหมายเลข 5 (ป่าแควน้อย) อำเภอวัดโบสถ์ และอำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน 376
- เรื่องที่ 3.6 ขออนุมัติดำเนินการปฏิรูปที่ดินพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวร ตามมติคณะรัฐมนตรี จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 5 ป่า รวม 27 แปลง เนื้อที่ประมาณ 125,061.75 ไร่ 376

การประชุมครั้งที่ 2/2542 เมื่อวันที่ 17 มีนาคม 2542

- เรื่องที่ 3.1 ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี ป่าคลองตะเคียน แปลงที่ 5 ตำบลเกษตรสุวรรณ อำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรี ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน 377
- เรื่องที่ 3.2 ขออนุมัติดำเนินการปฏิรูปที่ดินในพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวร ตามมติคณะรัฐมนตรี ป่าท่าฤทธิ์ - ลำทองหลาง - ลำพญากลาง (แปลงที่ 1) ในเขตท้องที่อำเภอวังม่วง จังหวัดสระบุรี และป่าทับกวาง - มวกเหล็ก แปลง 2 (แปลงย่อยที่ 1 แปลงย่อย 5 และแปลงย่อย 6) ในเขตท้องที่อำเภอมวกเหล็ก อำเภอแก่งคอย และอำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี 377

สารบัญ

	หน้า
เรื่องที่ 3.3 ขออนุมัติพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี ป่าที่จัดสรรแปลงที่ 1 อำเภอนาดี และอำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี เพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ในเขตปฏิรูปที่ดินอำเภอ และอำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี	378
เรื่องที่ 3.12 การนำที่ดินสาธารณประโยชน์ทุ่งเลี้ยงสัตว์โคกมะขามป้อม ตำบลม่วงค่อม อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี ในเขตปฏิรูปที่ดิน มาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน	378
การประชุมครั้งที่ 3/2542 เมื่อวันที่ 25 มิถุนายน 2542	
เรื่องที่ 3.1 ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่สาธารณประโยชน์ทุ่งทะเลแก้ว ตำบลบ้านกร่าง และตำบลพลายชุมพล อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน	378
เรื่องที่ 3.6 ขออนุมัตินำที่ดินที่สาธารณประโยชน์ “โคกใหญ่” จังหวัดหนองคาย มาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน และขออนุญาตให้กระทรวงสาธารณสุขใช้ที่ดิน สาธารณประโยชน์โคกใหญ่บางส่วน เพื่อก่อสร้างโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราช	379
เรื่องที่ 3.8 ขออนุมัติดำเนินการปฏิรูปที่ดินในพื้นที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวร ตามมติคณะรัฐมนตรี อำเภอบรบือ อำเภอกุสุมาลย์ อำเภอกันทรวิชัย อำเภอนาเชือก และอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 3 พื้นที่	379
เรื่องที่ 3.11 ขออนุมัติหลักการการพิจารณาเกณฑ์และอัตราค่าเช่าที่ดินของรัฐ โดยเกษตรกร	379
การประชุมครั้งที่ 4/2542 เมื่อวันที่ 3 กันยายน 2542	
เรื่องที่ 3.1 ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 12 ป่า รวม 21 แปลง เนื้อที่ประมาณ 62,806 ไร่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน	383
เรื่องที่ 3.3 ขออนุมัติหลักการการพิจารณาเกณฑ์ และอัตราค่าเช่าซื้อที่ดินของรัฐ โดยเกษตรกร	384

การประชุมครั้งที่ 1/2543 เมื่อวันที่ 8 มีนาคม 2543

- เรื่องที่ 3.6 ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี 387
อำเภอควนขนุน อำเภอศรีบรรพต อำเภอป่าพะยอม อำเภอกงหรา
อำเภอป่าบอน อำเภอเขาชัยสน และกิ่งอำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง
จำนวน 6 พื้นที่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน
- เรื่องที่ 3.7 ขออนุมัติดำเนินการปฏิรูปที่ดินในพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวร 387
ตามมติคณะรัฐมนตรี ในท้องที่อำเภอมาบยอ อำเภอทุ่งยางแดง
และอำเภอเยรัง จังหวัดปัตตานี จำนวน 4 ป่า รวมเนื้อที่ 10,120 ไร่
- เรื่องที่ 3.8 ขออนุมัติพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี 388
ในท้องที่อำเภอหนองบัว และอำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์
จำนวน 2 พื้นที่ เพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน
อำเภอหนองบัว และอำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์
- เรื่องที่ 3.9 แก้ไขประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดกิจการอื่น 389
ที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ตามมาตรา 30 วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
พ.ศ. 2518 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
(ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532 และขออนุมัติการจัดที่ดินชุมชนในเขตปฏิรูปที่ดิน

การประชุมครั้งที่ 2/2543 เมื่อวันที่ 22 มิถุนายน 2543

- เรื่องที่ 3.1 ขออนุมัติพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี 392
ป่าห้วยทับเสลา (บางส่วน) ในท้องที่ตำบลไผ่เขียว อำเภอสว่างอารมณ์
จังหวัดอุทัยธานี เพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน
อำเภอสว่างอารมณ์ จังหวัดอุทัยธานี
- เรื่องที่ 3.2 ขออนุมัติดำเนินการปฏิรูปที่ดินที่สาธารณประโยชน์บริเวณบ้านหนองแวง 392
(บางส่วน) หมู่ที่ 10 ตำบลบ้านหัน กิ่งอำเภอโนนศิลา อำเภอบ้านไผ่
จังหวัดขอนแก่น
- เรื่องที่ 3.3 ขออนุมัติดำเนินการปฏิรูปที่ดินที่สาธารณประโยชน์ท่าเลี้ยวสัตว์ 392
ป่าทุ่งยาว (บางส่วน) ตำบลบ้านนา อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร
เนื้อที่ประมาณ 1,003 ไร่

สารบัญ

หน้า

เรื่องที่ 3.4	ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวร ตามมติคณะรัฐมนตรีป่าหนองรี แปลงที่ 1 แปลงที่ 3 และแปลงที่ 4 ตำบลหนองปรือ ตำบลสมเด็จเจริญ อำเภอนองปรือ ตำบลเขาโจด อำเภอศรีสวัสดิ์ จังหวัดกาญจนบุรี และตำบลองค์พระ อำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน	392
เรื่องที่ 3.5	ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวร ตามมติคณะรัฐมนตรีในท้องที่จังหวัดตรัง จำนวน 24 ป่า รวม 44 แปลง เนื้อที่ประมาณ 109,926 ไร่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน	393
เรื่องที่ 3.9	การมอบอำนาจให้ปฏิบัติราชการแทนประธานกรรมการ ที่กฎหมายแต่งตั้งโดยระบุตำแหน่ง	395
การประชุมครั้งที่ 1/2544 เมื่อวันที่ 29 มีนาคม 2544	-	397
การประชุมครั้งที่ 2/2544 เมื่อวันที่ 19 เมษายน 2544		
เรื่องที่ 3.1	ขออนุมัติพื้นที่ที่รกร้างว่างเปล่าในท้องที่ตำบลหนองหัวช้าง ตำบลดอนหญ้านางและตำบลศรีสำราญ อำเภอพรเจริญ เพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอพรเจริญ จังหวัดหนองคาย	397
เรื่องที่ 3.2	ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี ป่าเทือกเขาเรือเสาะ - ยี่งอ - บาเจาะ อำเภอบาเจาะ จังหวัดนราธิวาส เนื้อที่ประมาณ 994 ไร่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน	397
เรื่องที่ 3.3	ขออนุมัติพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี ในท้องที่อำเภอเขมราฐ อำเภอศรีเชียงใหม่ อำเภอโพธิ์ไทร และอำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี เพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดิน จำนวน 4 พื้นที่	398
เรื่องที่ 3.4	ขออนุมัติดำเนินการปฏิรูปที่ดินในที่ดินจำแนกออกจากป่าไม้ถาวร ตามมติคณะรัฐมนตรี ในท้องที่อำเภอรัตนภูมิ อำเภอหาดใหญ่ อำเภอสะเดา อำเภอนาทวี อำเภอจะนะ และอำเภอเทพา จังหวัดสงขลา จำนวน 5 ป่า รวมเนื้อที่ประมาณ 5,097 ไร่	398

เรื่องที่ 3.11	หลักเกณฑ์ วิธีการจัดที่ดินเพื่อยุ่อาศัย และเพื่อประกอบกิจการ ที่เป็นการสนับสนุนการปฏิรูปที่ดิน ตามข้อ 1.5 ของประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดกิจการอื่นที่เป็นการ สนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามมาตรา 30 วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532 (ฉบับที่ 2)	399
การประชุมครั้งที่ 3/2544 เมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม 2544		
เรื่องที่ 3.3	ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่สาธารณประโยชน์ทุ่งท่าช้าง ตำบลบางกระทุ่ม อำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน	407
เรื่องที่ 3.4	ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่สาธารณประโยชน์ในท้องที่อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง จำนวน 2 พื้นที่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน	407
เรื่องที่ 3.5	ขออนุมัติพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี ป่าห้วยแม่ใจ - ห้วยคอกหมู - ห้วยป่าแฝก - ห้วยแม่เย็น (ป่าโครงการไม้สักหมายเลข 44) แปลงที่ 7 และแปลงที่ 9 - 15 ในท้องที่อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา เพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดิน	408
เรื่องที่ 3.13	อำนาจการให้ความยินยอมในการนำทรัพยากรธรรมชาติ ในเขตปฏิรูปที่ดินไปใช้ประโยชน์ตามกฎหมายอื่น	408
เรื่องที่ 3.14	(วาระจร) ขออนุมัติหลักการเพิ่มเติมในการทำความตกลงกับ ธ.ก.ส. เพื่อให้เกษตรกรได้รับสิทธิในที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ขอรับสินเชื่อกจาก ธ.ก.ส.	410
การประชุมครั้งที่ 4/2544 เมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม 2544		
เรื่องที่ 3.1	ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี ในท้องที่อำเภอกระบุรี อำเภอตะกั่วป่า อำเภอกะปง อำเภอท้ายเหมือง อำเภอทับปุด อำเภอเมือง และอำเภอกะยาว จังหวัดพังงา จำนวน 22 พื้นที่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน	411
เรื่องที่ 3.2	ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวร ตามมติคณะรัฐมนตรีป่าดงมูล (แปลงที่ 1 และแปลงที่ 3) ในท้องที่ตำบลบ้านฝาง ตำบลดุนสาด และตำบลหนองโก อำเภอกระนวน จังหวัดขอนแก่น ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน	414

สารบัญ

	หน้า
เรื่องที่ 3.3 ขออนุมัติพื้นที่ที่ดินของรัฐ แปลงหมายเลข ก.130102 (โครงการจัดที่ดิน ผืนใหญ่ดงมะตะ) ตำบลดงมะตะ อำเภอแม่ลาว จังหวัดเชียงราย เพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ตำบลดงมะตะ อำเภอแม่ลาว จังหวัดเชียงราย เนื้อที่ประมาณ 11,150 ไร่	414
เรื่องที่ 3.4 ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่สาธารณประโยชน์ป่าห้วยห้อม และป่าหนองเหียง ตำบลเวียง อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย รวมเนื้อที่ประมาณ 3,000 ไร่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน	414
เรื่องที่ 3.5 ขออนุมัติดำเนินการปฏิรูปที่ดินในที่ดินรกร้างว่างเปล่า (พื้นที่กันออกจากป่าสงวนแห่งชาติป่าดงภูโหล่น) ตำบลนาโพธิ์กลาง อำเภอโขงเจียม และตำบลหนามแท่ง อำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี	415
เรื่องที่ 3.6 ค่าธรรมเนียมในการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมในเขตปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรม	415
เรื่องที่ 3.7 ขออนุมัติแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบชุดใหม่	417
การประชุมครั้งที่ 5/2544 เมื่อวันที่ 22 สิงหาคม 2544	
เรื่องที่ 3.1 ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี ป่าคลองบางเบา และป่าคลองเขียด แปลง 1 ตำบลท่าโรงช้าง ตำบลบางมะเตือ ตำบลบางเตือ ตำบลกรูด อำเภอพนมพิณ และตำบลถ้ำสิงขร อำเภอศรีรัฐนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี เนื้อที่ประมาณ 44,881 ไร่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน	419
เรื่องที่ 3.2 ขออนุมัติดำเนินการปฏิรูปที่ดินในที่สาธารณประโยชน์ ทุ่งทับยา - ทุ่งนาโหนด - ทุ่งเขาช้าง ตำบลบางดี อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง เนื้อที่ประมาณ 5,345-2-50 ไร่	420
เรื่องที่ 3.7 ขออนุมัติหลักการใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ศึกษาเพื่อวางกรอบแผนแม่บทการพัฒนาชุมชนการเกษตร ในเขตปฏิรูปที่ดิน	420
เรื่องที่ 3.8 การแก้ไขปัญหาการกันเขตปฏิรูปที่ดินที่ประกาศเป็นเขตอำเภอ หรือตำบลของคณะกรรมการเพื่อพิจารณากันเขตที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ที่ ส.ป.ก. ไม่ประสงค์จะดำเนินการออกจากเขตปฏิรูปที่ดิน	421
การประชุมครั้งที่ 6/2544 เมื่อวันที่ 26 กันยายน 2544	
เรื่องที่ 3.1 ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ทุ่งสงวนเลี้ยงสัตว์สาธารณประโยชน์บางนอน ตำบลบางนอน อำเภอเมืองระนอง จังหวัดระนอง ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน	423

เรื่องที่ 3.7	การขอยกเว้นภาษีธุรกิจเฉพาะในการดำเนินงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	423
การประชุมครั้งที่ 7/2544 เมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน 2544		
เรื่องที่ 3.3	ขออนุมัติกำหนดพื้นที่นิคมสร้างตนเองสงเคราะห์ชาวเขา จังหวัดเชียงราย อำเภอแม่จัน และอำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย เนื้อที่ประมาณ 18,994 ไร่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน	424
เรื่องที่ 3.5	ปรับปรุงหลักเกณฑ์ในการพิจารณาการโอนและการตกทอดทางมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์	425
การประชุมครั้งที่ 8/2544 เมื่อวันที่ 6 ธันวาคม 2544		
เรื่องที่ 3.8	หลักเกณฑ์ วิธีการจัดที่ดินชุมชนในพื้นที่ปฏิรูปที่ดิน	425
การประชุมครั้งที่ 1/2545 เมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2545		
เรื่องที่ 3.2	ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวร ตามมติคณะรัฐมนตรีป่าดงปกชม (หมายเลข 24) แปลงที่ 1 และแปลงที่ 2 ตำบลศรีสองรัก อำเภอเมือง จังหวัดเลย เนื้อที่ประมาณ 675 ไร่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน	427
เรื่องที่ 3.3	ขออนุมัติพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี ป่าโคกหลวง (ส่วนเพิ่มเติม) แปลงที่ 2 แปลงที่ 3 และแปลงที่ 4 ในท้องที่ตำบลบ้านเต่า อำเภอบ้านแท่น จังหวัดชัยภูมิ เพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอบ้านแท่น จังหวัดชัยภูมิ	427
เรื่องที่ 3.4	ขออนุมัติพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี ในท้องที่ตำบลนาทัน ตำบลดินจี่ ตำบลนาบอน อำเภอคำม่วง และตำบลนิคมห้วยผึ้ง ตำบลคำบง อำเภอห้วยผึ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอคำม่วง และอำเภอห้วยผึ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์	427
เรื่องที่ 3.5	ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี ป่าดงคำเตือย - ผังขาวห้วยหม ในท้องที่อำเภอปทุมราชวงศา และอำเภอชานุมาน จังหวัดอำนาจเจริญ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน	428
เรื่องที่ 3.10	ขอความเห็นชอบในการดำเนินการปรับปรุงแนวเขตปฏิรูปที่ดิน ตามมติของคณะกรรมการ เพื่อพิจารณากันเขตที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ที่ ส.ป.ก. ไม่ประสงค์จะดำเนินการออกจากเขตปฏิรูปที่ดิน	428

สารบัญ

หน้า

การประชุมครั้งที่ 2/2545 เมื่อวันที่ 5 มิถุนายน 2545

เรื่องที่ 3.1	ขออนุมัติดำเนินโครงการจัดซื้อที่ดิน NPL, NPA และที่ดินที่ไม่ได้ทำประโยชน์มาปฏิรูปที่ดิน	429
เรื่องที่ 3.2	ขออนุมัติพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี ในท้องที่อำเภอเมือง อำเภอเขาพนม อำเภอคลองท่อม อำเภอลำทับ อำเภอปลายพระยา อำเภออ่าวลึก และอำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่ เพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดิน จำนวน 10 พื้นที่ 35 แปลง เนื้อที่ประมาณ 132,888 ไร่	433
เรื่องที่ 3.3	ขออนุมัติพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี ป่าโสกแต้ - สารภี (แปลงที่ 1 และแปลงที่ 2) ในท้องที่ตำบลสาวะถี ตำบลบ้านค้อ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น เพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ในเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น	434
เรื่องที่ 3.4	ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี ในท้องที่อำเภอเมือง อำเภอปะเหลียน อำเภอย่านตาขาว อำเภอนาโยง และกิ่งอำเภอหาดสำราญ อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง จำนวน 10 พื้นที่ 13 แปลง เนื้อที่ประมาณ 28,674 ไร่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน	434
เรื่องที่ 3.5	ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่สาธารณประโยชน์ทุ่งกัง ตำบลโคกม่วง อำเภอเขาชัยสน จังหวัดพัทลุง เนื้อที่ประมาณ 1,997 ไร่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน	435
เรื่องที่ 3.6	ขออนุมัติพื้นที่ที่สาธารณประโยชน์ดอนจิก ตำบลโจดม่วง กิ่งอำเภอศีลาลาด จังหวัดศรีสะเกษ เพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ในเขตปฏิรูปที่ดิน กิ่งอำเภอศีลาลาด อำเภอรามัน จังหวัดศรีสะเกษ	436
เรื่องที่ 3.7	ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่กั้นออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี ป่าหมายเลข 108 ตำบลกาบัง ตำบลบาสะ อำเภอกาบัง ตำบลปะแต และตำบลบาไร่ อำเภอยะหา จังหวัดยะลา เนื้อที่ประมาณ 27,288 ไร่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน	436
เรื่องที่ 3.11	ขออนุมัติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม มอบหมายให้ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดชลบุรี ดำเนินการในพื้นที่ ที่มีการเปลี่ยนแปลงเขตการปกครองระหว่างเขตจังหวัดชลบุรี กับจังหวัดฉะเชิงเทรา	436
เรื่องที่ 3.15	ขออนุมัติปรับลดดอกเบี้ยเงินเชื่อกองทุนการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรม	437

การประชุมครั้งที่ 3/2545 เมื่อวันที่ 30 กันยายน 2545

- เรื่องที่ 3.3 ขออนุมัติปรับลดอัตราดอกเบี้ยค่าเช่าซื้อที่ดินที่ ส.ป.ก.
จัดซื้อหรือเวนคืน 439
- เรื่องที่ 3.8 ขออนุมัติหลักการแก้ไขระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดิน
เพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการให้กู้ยืมเงิน
กองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมแก่เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร
ในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2536 กรณีอำนาจการอนุมัติเงินกู้ยืม 439
- เรื่องที่ 3.12 หลักเกณฑ์มาตรฐานการฟื้นฟูสภาพพื้นที่ภายหลังการทำเหมืองแร่
ในเขตปฏิรูปที่ดิน 440

การประชุมครั้งที่ 1/2546 เมื่อวันที่ 7 มกราคม 2546

- เรื่องที่ 3.3 ขออนุมัติปรับปรุงคณะกรรมการโครงการและการเงินกองทุน
การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม 443
- เรื่องที่ 3.4 ขออนุมัติดำเนินการปฏิรูปที่ดินในพื้นที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวร
ตามมติคณะรัฐมนตรี ในท้องที่จังหวัดขอนแก่น แพร่ และตรัง
จำนวน 3 พื้นที่ รวมเนื้อที่ประมาณ 36,312 ไร่ 444
- เรื่องที่ 3.5 ขออนุมัติประกาศเขตปฏิรูปที่ดินในพื้นที่บ้านใหม่รัตนโกสินทร์
ตำบลนาสัก อำเภอมะแมะ จังหวัดลำปาง และปรับปรุงแนวเขต
ปฏิรูปที่ดิน ตามพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในท้องที่ตำบลนาสัก
และตำบลแม่แมะ อำเภอมะแมะ จังหวัดลำปาง ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน
พ.ศ. 2540 ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 15 สิงหาคม 2543
เพื่อช่วยเหลือราษฎรที่อพยพจากโครงการขยายเหมืองแม่แมะ
และโครงการแม่จาง อำเภอมะแมะ จังหวัดลำปาง 444
- เรื่องที่ 3.7 ขอยกเลิกมติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ครั้งที่ 1/2542
เมื่อวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2542 เรื่อง ขอบทวนมติคณะกรรมการฯ
ในการเรียกเก็บค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์จากการขอใช้ที่ดินเพื่อกิจการ
สาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน จากการขอใช้ที่ดิน
เพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน ข้อ 2 448

การประชุมครั้งที่ 2/2546 เมื่อวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2546

- เรื่องที่ 3.1 ขออนุมัติดำเนินการปฏิรูปที่ดินในพื้นที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวร
ตามมติคณะรัฐมนตรี ในท้องที่จังหวัดยโสธร ลำปาง เชียงราย กระบี่
ระนอง นครศรีธรรมราช พื้นที่จัดสรรเพื่อเกษตรกรรมจังหวัดสงขลา
และพื้นที่นิคมสร้างตนเองสงเคราะห์ชาวเขา จังหวัดเชียงราย
จำนวน 34 พื้นที่ รวมเนื้อที่ประมาณ 164,219.75 ไร่ 449

สารบัญ

หน้า

เรื่องที่ 3.5	ขอความเห็นชอบในรายละเอียดประกอบการให้สินเชื่อตามบันทึกข้อตกลงในการดำเนินงานระหว่าง ส.ป.ก. กับ ธ.ก.ส. ลงวันที่ 4 พฤษภาคม 2536	452
เรื่องที่ 3.6	หลักเกณฑ์การปรับอัตราค่าเช่าซื้อที่ดินเอกชนกับเกษตรกรรายใหม่	454
เรื่องที่ 3.7	ขออนุมัติปรับปรุงคณะกรรมการพิจารณาการอนุญาตหรือการให้ความยินยอมให้ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน	455
เรื่องที่ 3.9	การจัดที่ดินชุมชนในพื้นที่ปฏิรูปที่ดิน	457
การประชุมครั้งที่ 3/2546 เมื่อวันที่ 4 มิถุนายน 2546		
เรื่องที่ 3.3	ขออนุมัติดำเนินการปฏิรูปที่ดินสาธารณประโยชน์โคกหนองหอย หมู่ที่ 7 ตำบลหนองม่วง และหมู่ที่ 8 ตำบลโคกสูง กิ่งอำเภอโคกสูง จังหวัดสระแก้ว	459
เรื่องที่ 3.5	ขออนุมัติปรับปรุงคณะกรรมการประเมินมูลค่าที่ดินหรือสิ่งหาริมทรัพย์และยกเลิกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการ	459
เรื่องที่ 3.6	การพิจารณาแผนการฟื้นฟูสภาพพื้นที่ภายหลังการทำเหมืองในเขตปฏิรูปที่ดิน	461
การประชุมครั้งที่ 4/2546 เมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม 2546		
เรื่องที่ 3.1	ให้ราษฎรแจ้งการถือครองที่ดินของรัฐในเขตปฏิรูปที่ดิน	461
เรื่องที่ 3.2	แก้ไขระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกร ปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน พ.ศ. 2535 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2540	463
เรื่องที่ 3.3	ขออนุมัติดำเนินการปฏิรูปที่ดินพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวร ตามมติคณะรัฐมนตรี ในท้องที่อำเภอเมือง อำเภอสูงเม่น อำเภอเด่นชัย อำเภอร้องกวาง อำเภอสอง อำเภอลอง และอำเภอหนองม่วงไข่อ จังหวัดแพร่ จำนวน 13 พื้นที่ 48 แปลง เนื้อที่ประมาณ 40,951 ไร่	465
เรื่องที่ 3.4	ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวร ตามมติคณะรัฐมนตรีในท้องที่อำเภอเมืองตาก อำเภอสามเงา อำเภอบ้านตาก อำเภอแม่สอด และกิ่งอำเภอวังเจ้า จังหวัดตาก จำนวน 8 พื้นที่ 39 แปลง รวมเนื้อที่ประมาณ 43,307 ไร่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน	466

การประชุมครั้งที่ 5/2546 เมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2546

เรื่องที่ 4.4 ขออนุมัติหลักการในการดำเนินการปรับปรุงแนวเขตปฏิรูปที่ดิน
ที่ ส.ป.ก. ประกาศเขตปฏิรูปที่ดินครอบคลุมทั้งอำเภอ
โดยให้คงเหลือเฉพาะเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดินเท่านั้น

467

สรุปประเด็นข้อสังเกตและมติ คปก. ที่สำคัญ ครบรอบ 50 ปี (2518 - 2568)

การประชุมครั้งที่ 1/2518 เมื่อวันที่ 2 มิถุนายน 2518

ระเบียบวาระที่ 2 เรื่องการกำหนดเขตปฏิรูปที่ดินในท้องที่ 14 จังหวัด

มติคณะกรรมการ คณะกรรมการได้พิจารณาแล้วมีมติดังนี้ คือ

1. ให้รับดำเนินการเรื่องอัตรากำลังเจ้าหน้าที่และงบประมาณเกี่ยวกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
2. การแก้ไขกฎหมายปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในมาตราใดบ้างขอให้นำเสนอต่อที่ประชุมในคราวต่อไป
3. ขอให้เลขาธิการ ส.ป.ก. จัดทำรายละเอียดในเรื่องการกำหนดเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมโดยด่วน

การประชุมครั้งที่ 2/2518 เมื่อวันที่ 14 กรกฎาคม 2518

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.3 ร่างพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินใน 3 จังหวัด

มติคณะกรรมการ เห็นชอบร่างพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตอำเภอเมือง อำเภอองครักษ์ อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก อำเภอลาดบัวหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา อำเภอกบินทร์บุรี อำเภอบ้านสร้าง จังหวัดปราจีนบุรี ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน โดยในการกำหนดเขตพื้นที่นี้ ให้มีแผนที่แนบท้ายพระราชกฤษฎีกาให้ชัดเจน และให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

การประชุมครั้งที่ 3/2518 เมื่อวันที่ 24 กันยายน 2518

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.4 ร่างพระราชกฤษฎีกาประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ เห็นชอบร่างพระราชกฤษฎีกาประกาศเขตปฏิรูปที่ดินในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จังหวัดนครปฐม จังหวัดปทุมธานี จังหวัดฉะเชิงเทรา จังหวัดสระบุรี จังหวัดนครนายก จังหวัดปราจีนบุรี และให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

การประชุมครั้งที่ 4/2518 เมื่อวันที่ 29 ตุลาคม 2518

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.1 นโยบายปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมและแผนปฏิรูปที่ดินสำเร็จรูป

มติคณะกรรมการ เห็นด้วยกับนโยบายที่จะดำเนินการจัดการที่ดินให้เกษตรกรผู้ไร้ที่ทำกิน ตลอดจนการพัฒนาอาชีพด้านเกษตรกรรม เพื่อให้เกษตรกรมีกำลังการผลิตสูง มีเศรษฐกิจดี ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ทางการเมืองด้วย คือเป็นการสร้างความมั่นคงของชาติ ขจัดปัญหาความขัดแย้งระหว่างเกษตรกรกับเจ้าของที่ดินรายใหญ่ และเห็นชอบด้วยกับการวางแผนกำหนดหน่วยผลิตนาสหกรณ์ในเขตพื้นที่ชลประทาน

เรื่องที่ 3.2 แต่งตั้งคณะกรรมการวางแผนปฏิรูปที่ดินสำเร็จรูป

มติคณะกรรมการ คณะกรรมการพิจารณาแล้วมีมติให้เพิ่มผู้แทนเกษตรกรขึ้นอีกหนึ่งคน และให้เปลี่ยนชื่อจากคณะกรรมการวางแผนปฏิรูปที่ดินสำเร็จรูปเป็นคณะกรรมการวางแผนงาน

เรื่องที่ 3.3 การแก้ไขพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518

มติคณะกรรมการ ร่างมาตรา 1 ร่างมาตรา 2 ร่างมาตรา 3 และร่างมาตรา 4 แห่งร่างพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. คณะกรรมการเห็นชอบตามร่างที่เสนอ ร่างมาตรา 5 ที่ขอแก้ไขมาตรา 12 แห่งร่างพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. นั้น คณะกรรมการพิจารณาแล้วมีมติไม่ให้ตัดปลัดกระทรวงพาณิชย์ และปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม โดยให้คงไว้ตามเดิม และให้เพิ่มปลัดกระทรวงสาธารณสุข เป็นกรรมการด้วย ส่วนอธิบดีกรมชลประทาน อธิบดีกรมป่าไม้ ผู้อำนวยการสำนักผังเมือง และอธิบดีกรมบัญชีกลางที่คณะกรรมการบริหารเสนอเพิ่มขึ้นมานั้น คณะกรรมการเห็นชอบด้วย ร่างมาตรา 6 ที่ขอแก้ไขมาตรา 13 แห่งร่างพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. นั้น คณะกรรมการให้คงตำแหน่งพาณิชย์จังหวัด และอุตสาหกรรมจังหวัดไว้ตามเดิมกับให้เพิ่มหัวหน้าศูนย์พัฒนาที่ดิน กับนายช่างโครงการชลประทานเข้าร่วมเป็นกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดด้วย และให้แก้ร่างจากข้อความ “และกรรมการอื่นอีกเจ็ดคนซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งจากหัวหน้าส่วนราชการในจังหวัดนั้นสองคน” เป็นข้อความใหม่ว่า “และกรรมการอื่นอีกหกคนซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งจากหัวหน้าส่วนราชการในจังหวัดนั้นหนึ่งคน” ร่างมาตรา 7 และร่างมาตรา 8 ที่ขอเพิ่มเป็นมาตรา 13 ทวิ และมาตรา 26 ทวิ ตามลำดับนั้น คณะกรรมการเห็นชอบร่างมาตรา 9 ที่ขอแก้ไขมาตรา 35 แห่งร่างพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. นั้น คณะกรรมการให้แก้ข้อความในร่างเฉพาะความที่ว่า “และมีระยะเวลาไถ่ถอนคืนไม่น้อยกว่าสิบห้าปี แต่ไม่เกินยี่สิบปี”

เป็นข้อความใหม่ว่า “และมีระยะเวลาไถ่ถอนคืนภายในยี่สิบปี” ร่างมาตรา 10 ที่ขอแก้มาตรา 36 นั้น คณะกรรมการให้คงไว้ตามเดิมโดยไม่เห็นด้วยตามร่างที่เสนอ แต่ทั้งนี้ให้คณะกรรมการตีราคาที่ดินถือเป็นหลักปฏิบัติว่าในการกำหนดเงินค่าทดแทนนั้น ให้คณะกรรมการคำนึงถึงการได้มาความอุดมสมบูรณ์ และทำเลที่ตั้งของที่ดินประกอบกับมูลค่าของผลิตผลเกษตรกรรมหลักที่สามารถผลิตได้จากที่ดินท้องที่นั้น ทั้งนี้ จะต้องไม่เกินหนึ่งในสามของผลรวมของราคาที่ดินปานกลางซึ่งประเมินเก็บภาษีบำรุงท้องที่ครั้งสุดท้าย และจำนวนสองเท่าครึ่งของมูลค่าเฉลี่ยของผลิตผลเกษตรกรรมหลักในที่ดิน และอสังหาริมทรัพย์นั้นสามปีย้อนหลัง

การประชุมครั้งที่ 5/2518 เมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน 2518

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.1 การแก้ไขพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518

มติคณะกรรมการ เนื่องจากคณะกรรมการกฤษฎีกาตีความมาตรา 34 แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 ว่า การเวนคืนที่ดินเพื่อการปฏิรูปที่ดินตามมาตรา 34 นั้น ต้องกระทำตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. 2497 คือต้องออกเป็นพระราชกฤษฎีกาเวนคืนที่ดินและอสังหาริมทรัพย์ทุกครั้ง คณะกรรมการพิจารณาแล้วเห็นควรที่จะแก้ไขมาตรา 34 แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 เป็นข้อความใหม่ว่า

“มาตรา 34 ในการเวนคืนที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์เพื่อการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามพระราชบัญญัตินี้ ให้กระทำโดยออกเป็นพระราชกฤษฎีกา”

สำหรับที่ดินที่เวนคืนตามวรรคหนึ่ง ให้ ส.ป.ก. หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจาก ส.ป.ก. มีอำนาจเข้าครอบครองที่ดินดังกล่าวเพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้ทันที

เรื่องที่ 3.2 กำหนดแบบและวิธีการแฉ่งที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามความในมาตรา 33

มติคณะกรรมการ คณะกรรมการได้พิจารณาร่างประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การกำหนดแบบและวิธีการแฉ่งที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามความในมาตรา 33 แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 และมีมติดังนี้

(1) ให้เติม “รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย” หลังรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในบรรทัดที่ 2

(2) ในข้อ 1 ให้ตัดคำว่า “บุคคลใดเป็นเจ้าของที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในท้องที่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม” เป็นความใหม่ว่า ข้อ 1

“บุคคลใดเป็นเจ้าของที่ดินในท้องที่ที่พระราชกฤษฎีกากำหนดเป็นเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม.....” โดยตัดเอาคำว่า “เพื่อเกษตรกรรม” ท้ายคำ “เจ้าของที่ดิน” ออกเสีย

(3) ในข้อ 1 ข. ให้แก้ความเดิมที่ว่า “ในกรณีที่เจ้าของที่ดินแจ้งด้วยตนเองไม่ได้ เพราะเป็นผู้เยาว์.....” นั้น เป็น “ในกรณีเจ้าของที่ดินแจ้งด้วยตนเองไม่ได้ หรือเป็นผู้เยาว์.....”

(4) เมื่อแก้ไขเรียบร้อยแล้วให้นำร่างประกาศนี้ ไปหารือกับกรมที่ดินก่อนนำเสนอให้รัฐมนตรีลงนาม

เรื่องที่ 3.8 ปัญหาและข้อเสนอแนะการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับที่ดินตามมาตรา 28

มติคณะกรรมการ คณะกรรมการได้พิจารณาแล้วมีมติ ดังนี้

1. การกำหนดเขตปฏิรูปที่ดินฯ อธิบดีกรมที่ดินขอตกลงว่า เมื่อมีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินประกาศใช้ ขอให้แจ้งให้กรมที่ดินทราบล่วงหน้า เพื่อกรมที่ดินจะได้แจ้งให้พนักงานที่ดินในต่างจังหวัดทราบเพื่อมิให้ผู้ที่เป็นเจ้าของที่ดินหรือผู้ครอบครองที่ดินหรือสังหาริมทรัพย์ติดร้อน คณะกรรมการเห็นว่า โดยที่เขตปฏิรูปที่ดินฯ จะคลุมตลอดเขตอำเภอแต่บริเวณปฏิรูปที่ดินฯ นั้น จะกระทำในส่วนใดส่วนหนึ่งของเขตปฏิรูปที่ดินฯ ก็ให้ดำเนินการทำนิติกรรมต่าง ๆ ได้ โดยมอบให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเป็นผู้อนุญาต

2. เกี่ยวกับการแบ่งแปลงโอนที่ดิน คณะกรรมการมีมติมอบหมายให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเป็นผู้อนุญาตเรื่องการโอนเอกสารสิทธิทั้งแปลง แต่ถ้าเป็นการโอนแบ่งแยกเอกสารสิทธิให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเป็นผู้อนุญาต เว้นแต่ผู้ทรงสิทธิจะได้ยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ไว้ก่อนวันที่พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินมีผลใช้บังคับ

3. การทำนิติกรรมเกี่ยวกับการจดทะเบียนโอนมรดกการแบ่งทรัพย์สินระหว่างคู่สมรส และการได้ที่ดินโดยการครอบครองปรปักษ์ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 1382 หรือการโอนตามคำสั่งศาล หรือศาลแจ้งการขายทอดตลาด เนื่องจากการบังคับคดี คณะกรรมการมีมติให้ประกาศอนุญาตเป็นการทั่วไป

การประชุมครั้งที่ 6/2518 เมื่อวันที่ 30 ธันวาคม 2518

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.1 การปฏิรูปที่ดินในเขตป่าสงวนแห่งชาติ

จากผลที่ ส.ป.ก. ได้หารือกับกรมป่าไม้ และส่งเจ้าหน้าที่ไปศึกษาและสำรวจสภาพภูมิประเทศในเขตป่าสงวนแห่งชาติถูกบุกรุกทำลายแล้ว ปรากฏว่ามีเส้นทางที่จะนำป่าสงวนบางป่ามาทำการปฏิรูปที่ดินได้ ดังนี้

1. ป่าเขาสอยดาว ตั้งอยู่ในจังหวัดจันทบุรี เนื้อที่ประมาณ 90,000 ไร่
2. ป่าชัยบาดาล ตั้งอยู่ในจังหวัดลพบุรี เนื้อที่ประมาณ 565,431 ไร่ โดยกรมป่าไม้กำลังดำเนินการสำรวจการถือครอง
3. ป่าหมากหญ้า ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมือง อำเภอหนองวัวซอ และกิ่งอำเภอกุดจับ จังหวัดอุดรธานี เนื้อที่ประมาณ 134,375 ไร่ ป่าแห่งนี้ถูกราชบุกรุกอยู่แล้ว 1,831 ครอบครัว คิดเป็นเนื้อที่ 39,190-3-00 ไร่
4. ป่าสงวนเขาบิน ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมือง และอำเภोजอมบึง จังหวัดราชบุรี เนื้อที่ประมาณ 21,250 ไร่ ป่าสงวนแห่งนี้ยังมีสภาพเป็นป่าอยู่แต่ประกอบด้วยไม้เล็ก ๆ โดยกรมป่าไม้ไม่มีโครงการปลูกสวนป่าในบริเวณป่าสงวนนี้ แต่ยังมีพื้นที่อีกประมาณ 5,000 ไร่ทางทิศตะวันตก ซึ่งอาจจะเข้าไปทำการปฏิรูปที่ดินได้
5. ป่ายางด่านทับตะโก ตั้งอยู่ในเขตอำเภोजอมบึง จังหวัดราชบุรี มีเนื้อที่รวมทั้งป่าเตรียมการด้วย ประมาณ 71,875 ไร่ ป่านี้หมดสภาพเป็นป่าไปนานแล้ว ปัจจุบันมีราษฎรหลายพันครัวเรือนเข้าไปเช่าอาศัย และมีการโอนกรรมสิทธิ์กันต่อ ๆ ไปแบบไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ป่าสงวนแห่งนี้มีที่ตั้งสถานีตำรวจ อนามัย โรงเรียน และมีการแบ่งเขตเป็นหมู่บ้าน ตำบล สมบูรณ์แบบ ป่านี้มีเนื้อที่ที่จะทำการปฏิรูปที่ดินได้ประมาณ 18,000 ไร่
6. ป่าแม่ยาว ตั้งอยู่ในตำบลมะกอก และตำบลน้ำดิบ อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน มีอาณาเขต 53,606.25 ไร่ มีราษฎรบุกรุกหลายพันครอบครัว คาดว่าพื้นที่ในโครงการปฏิรูปที่ดินที่จะดำเนินการประมาณ 30,000 ไร่ โดยสามารถพัฒนาในปี 2519 ได้ 10,000 ไร่ ในรูปของนาสหกรณ์

มติคณะกรรมการ คณะกรรมการได้พิจารณาแล้วมีมติ ดังนี้

1. อนุมัติในหลักการให้ ส.ป.ก. เข้าดำเนินการปฏิรูปที่ดินในป่าสงวนที่เสื่อมโทรม โดยให้ ส.ป.ก. ทำหรือกับกรมป่าไม้โดยใกล้ชิด และให้กรมป่าไม้เป็นผู้กำหนดพื้นที่เขตป่าสงวนให้ ส.ป.ก. เข้าดำเนินการ
2. ให้ ส.ป.ก. จัดทำโครงการรายละเอียดเสนอต่อคณะกรรมการบริหารเพื่อพิจารณากลับกรอง เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเพื่ออนุมัติให้ดำเนินการต่อไป
3. เห็นชอบด้วยในอันที่จะสนับสนุนในการขอตั้งงบประมาณของ ส.ป.ก. เพื่อดำเนินการตามโครงการที่คณะกรรมการได้พิจารณาอนุมัติ นอกจากนี้ คณะกรรมการยังมีมติให้ ส.ป.ก. ติดต่oprสานงานกับกรมป่าไม้ และกระทรวงมหาดไทย เพื่อกำหนดพื้นที่ป่าที่จะเข้าดำเนินการก่อนหลัง

เรื่องที่ 3.2 ร่างพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ คณะกรรมการพิจารณาแล้วเห็นว่าในจังหวัดปทุมธานี และจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีที่ดินที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระราชทานอยู่ประมาณ 30,000 ไร่ เห็นสมควรดำเนินการเป็นการเร่งด่วน จึงมีมติให้ประกาศเขตปฏิรูปที่ดินเพิ่มเติมในท้องที่ดังกล่าว รวม 6 อำเภอ คือ อำเภอหนองเสือ อำเภอกลองหลวง และอำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี อำเภอพระนครศรีอยุธยา อำเภอบางไทร และอำเภอลำลูกเกด จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

เรื่องที่ 3.3 การแก้ไขมาตรา 10 แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518

มติคณะกรรมการ คณะกรรมการพิจารณาแล้วมีมติให้คงไว้ตามเดิม เพราะส่วนใหญ่มีความเห็นว่ามาตรานี้ มิได้ห้ามมิให้ ส.ป.ก. รับเงินกู้แต่อย่างใด

เรื่องที่ 3.4 กำหนดแบบและวิธีการแจ้งที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

มติคณะกรรมการ คณะกรรมการได้พิจารณาร่างประกาศดังกล่าว หลังจากที่ ส.ป.ก. ได้หารือกับกรมที่ดินมาแล้ว และมีมติ ดังนี้

1. ข้อความตอนท้ายของข้อ 4.1 ที่ว่า “.....แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ด้วย” แก้เป็น “.....แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามข้อ 4 ด้วย”
2. แก้ไขข้อ 5 จาก “ให้หัวหน้าสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้รับแจ้งที่ดิน” เป็น “ให้นายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอในท้องที่ซึ่งที่ดินตั้งอยู่เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้รับแจ้งที่ดิน” โดยในทางปฏิบัติให้เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. ไปร่วมด้วย

เรื่องที่ 3.5 ประกาศอนุญาตให้เจ้าของที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินทำนิติกรรม

มติคณะกรรมการ คณะกรรมการได้พิจารณาร่างประกาศอนุญาตให้เจ้าของที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินทำนิติกรรม และมีมติ ดังนี้

1. ให้แก้ไขข้อ 3 (ก) จาก “ให้หัวหน้าสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดส่งคำขอไปยังสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมพิจารณาต่อไป” แก้เป็น “ให้หัวหน้าสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเสนอคำขอให้ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาต่อไป”

2. แก้ไขข้อ 3 (ข) จาก “การพิจารณาคำขอให้อยู่ในอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัดที่ดินจังหวัด..... ดำเนินการพิจารณาร่วมกัน” แก้เป็น “การพิจารณาคำขอให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมพิจารณาต่อไป”

ส่วนข้ออื่น ๆ เห็นด้วยตามร่าง

เรื่องที่ 3.6 ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการจ่ายค่าที่ดิน กรณี ส.ป.ก. ซื้อที่ดิน

มติคณะกรรมการ 1. กรณีที่เกรงว่าเจ้าของที่ดินที่ยอมขายที่ดินให้แก่ ส.ป.ก. จะเสียเปรียบเจ้าของที่ดินที่ถูกเวนคืน เพราะไม่มีสิทธิได้รับ “ดอกเบี้ย” นั้น คณะกรรมการเห็นว่าไม่น่าจะเสียเปรียบ เพราะเจ้าของที่ดินเต็มใจในราคาที่เสนอขายนั้นแล้ว ก็เท่ากับดอกเบี้ยรวมอยู่ในราคาที่ตกลงกันนั้นด้วย เพราะถือว่าสมัครใจกันทั้งสองฝ่ายแล้ว

2. กรณี ส.ป.ก. ค้างชำระค่าที่ดินข้ามปี ซึ่งนับว่าเป็นการผูกพันงบประมาณข้ามปี จะมีปัญหาเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ คณะกรรมการเห็นสมควรให้ขอมติคณะรัฐมนตรีตามมาตรา 23 ของพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ ให้ ส.ป.ก. ผูกพันงบประมาณในลักษณะนี้ได้ อย่างไรก็ตาม หากมีการจัดสรรงบประมาณเข้ากองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในลักษณะ BLOCK GRANT ปัญหาดังกล่าวนี้อาจจะหมดไป

การประชุมครั้งที่ 1/2519 เมื่อวันที่ 29 มกราคม 2519

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.1 กองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

คณะกรรมการพิจารณาแล้วเห็นว่า งานปฏิรูปที่ดินเป็นงานที่มีขอบข่ายงานที่กว้างขวาง มีลักษณะแตกต่างจากงานราชการอื่น ต้องมีการปรับปรุงแก้ไขเปลี่ยนแปลงแผนงานให้เหมาะสมกับสถานการณ์และนโยบายของรัฐบาลเป็นระยะ จึงเห็นสมควรกำหนดหลักเกณฑ์การใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ดังต่อไปนี้

มติคณะกรรมการ

1. รัฐบาลตั้งงบประมาณสำหรับการปฏิรูปที่ดินในส่วนที่ไม่เกี่ยวข้องกับงบบริหารของ ส.ป.ก. ในลักษณะ BLOCK GRANT เป็นเงินอุดหนุนเพื่อผลักเข้ากองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเป็นรายปี โดย ส.ป.ก. จะเสนอเป้าหมายและขอบเขตการดำเนินงานโดยส่งมาให้สำนักงานงบประมาณพิจารณา

2. ประเภทของค่าใช้จ่ายที่จะเบิกจ่ายจากกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมประกอบด้วย

2.1 ค่าซื้อและจัดหาที่ดินเพื่อนำมาทำการปฏิรูปที่ดินฯ

2.2 ค่าสำรวจต่าง ๆ ที่จำเป็นต้องทำเร่งด่วนตามนโยบาย และ ส.ป.ก. ได้รับเงินงบประมาณไม่เพียงพอ

2.3 ค่าสำรวจที่ดินและจำแนกสมรรถนะที่ดิน

2.4 ค่าออกแบบเพื่อการก่อสร้างและค่าก่อสร้าง ตลอดจนการบำรุงรักษาระบบชลประทาน สิ่งสาธารณูปการ ถนนหนทาง โรงเรียน สุขศาลาอนามัย บ้านเกษตรกรรม การจัดการด้านการส่งเสริมการผลิต การพัฒนาอาชีพ และการตลาดต่าง ๆ ฯลฯ ค่าใช้จ่ายนี้รวมถึงค่าเครื่องมืออุปกรณ์ในการก่อสร้าง ค่าเครื่องมือและวัสดุการเกษตร ค่าเบี้ยเลี้ยง และที่พักของพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในโครงการด้วย

2.5 เงินสมทบโครงการเงินกู้ในส่วนที่เป็นเงินบาท

2.6 ค่าภาษีบำรุงท้องที่ในที่ดินที่เป็นกรรมสิทธิ์ของ ส.ป.ก.

2.7 ค่าชดเชยพืชผลในเขตที่ดินของรัฐ

2.8 ค่ารังวัดแบ่งแยกที่ดินเพื่อออกหนังสือสำคัญแสดงกรรมสิทธิ์

3. ในการเบิกจ่ายเงินจากกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ส.ป.ก. จะต้องจัดทำรายละเอียดเสนอให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมพิจารณาอนุมัติเป็นคราว ๆ

เรื่องที่ 3.8.2 คำสั่งของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เรื่อง มอบหมายให้จังหวัดอนุญาตให้จำหน่ายหรือก่อให้เกิดภาระติดพันซึ่งที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

ที่ประชุมฯ พิจารณาร่างคำสั่งดังกล่าวตามที่ ส.ป.ก. เสนอ และมีมติแก้ไขเพิ่มเติมดังนี้

มติคณะกรรมการ

1. แก้ไขในบรรทัดที่ 3 และบรรทัดที่ 13 ความว่า “มอบหมายให้ผู้ว่าราชการจังหวัด.....” เป็นความว่า “มอบหมายให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด.....”

2. แก้ไขตัดทอนและเพิ่มเติมข้อความในบรรทัดที่ 13 และ 14 จากความว่า “.....มีอำนาจสั่งอนุญาตเป็นหนังสือให้ผู้มีสิทธิในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินจำหน่ายที่ดินได้ เฉพาะการจำหน่ายเต็มแปลง” เป็นความว่า “.....มีอำนาจอนุญาตเป็นหนังสือให้ผู้ทรงสิทธิในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินจำหน่ายที่ดิน เฉพาะการจำหน่ายหรือก่อให้เกิดภาระติดพันสำหรับที่ดินเต็มแปลงได้”

การประชุมครั้งที่ 2/2519 เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2519

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.3 แนวนโยบายเกี่ยวกับผู้เสนอบริจาคและเสนอขายที่ดินนอกเขตปฏิรูปที่ดิน

สืบเนื่องมาจากมีเจ้าของที่ดินเป็นจำนวนมากได้ยื่นคำขอเสนอขายและเสนอบริจาค ที่ดินต่อ ส.ป.ก. เป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่ดินนอกเขตปฏิรูปที่ดิน ซึ่งที่ดินนอกเขตเหล่านี้ ส.ป.ก. ไม่มีอำนาจเข้าไปดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดได้ เพราะยังไม่มีประกาศพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดิน คณะกรรมการ ได้พิจารณาเรื่องนี้แล้ว มีมติดังต่อไปนี้

มติคณะกรรมการ 1. ที่ดินที่มีผู้เสนอบริจาคให้ ส.ป.ก. พิจารณารับโอนได้ทั้งในและนอกเขตปฏิรูปที่ดิน โดยไม่ต้องคำนึงถึงเนื้อที่ว่าจะมากหรือน้อย แต่ถ้ามีเนื้อที่เล็กน้อย อาจมอบให้ ส่วนราชการที่มีหน้าที่รับเป็นผู้ดำเนินการได้พลางก่อน และเมื่อภายหลังปรากฏว่ามีผู้บริจาคที่ดินเพิ่มจำนวนมากขึ้น ก็ให้พิจารณาประกาศพระราชกฤษฎีกากำหนด เขตปฏิรูปที่ดินต่อไป

2. ที่ดินที่มีผู้เสนอขาย ถ้าเป็นที่ดินแปลงใหญ่ มีเนื้อที่ติดต่อกันไม่ต่ำกว่า 1,000 ไร่ ให้ ส.ป.ก. ดำเนินการตรวจสอบรายละเอียดเกี่ยวกับที่ดินนั้นตามที่เห็นสมควร และพิจารณา ปัญหาผู้เช่าในท้องที่นั้นว่ามีมากน้อยเพียงใด สมควรจะดำเนินการประกาศเป็นเขตปฏิรูปที่ดิน หรือไม่ และนำเสนอคณะกรรมการเพื่อพิจารณาต่อไป

เรื่องที่ 3.6 เรื่องอื่น ๆ

เรื่องที่ 3.6.1 ปัญหากฎหมาย

คณะกรรมการพิจารณาแล้วเห็นว่า หาก ส.ป.ก. นำที่ดินที่ได้มาโดยการรับบริจาค หรือจัดซื้อหรือเวนคืนให้กรมธนารักษ์รับไปดำเนินการให้เป็นที่ดินราชพัสดุก็จะได้รับการยกเว้นการเก็บภาษีบำรุงท้องที่

เรื่องที่ 3.6.2 ขออนุญาตใช้ที่ดินเป็นเขตชุมชนใหม่

มติคณะกรรมการ คณะกรรมการมีมติอนุมัติให้บริษัท ทำนาสีระชะกระบือ จำกัด ใช้ที่ดินของบริษัทฯ ซึ่งตั้งอยู่ในท้องที่อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก เนื้อที่ประมาณ 4,200 ไร่ เป็นเขตชุมชนใหม่ ทั้งนี้ ให้แนบหลักฐานจากส่วนราชการต่าง ๆ ให้คณะกรรมการพิจารณาต่อไป

การประชุมครั้งที่ 3/2519 เมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2519

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.1 การจัดที่ดินทำกินให้เกษตรกรในเขตป่าสงวนที่เสื่อมสภาพแล้ว

เนื่องจากมีหน่วยราชการในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์หลายหน่วยงาน ที่มีหน้าที่จัดที่ดินในเขตป่าสงวนที่เสื่อมสภาพให้เกษตรกรทำกิน ซึ่งมีวิธีการแตกต่างกัน ในเรื่องนี้ คณะอนุกรรมการบริหาร มีความเห็นว่า กรมป่าไม้จัดที่ดินตามกฎหมายป่าไม้ มีจุดมุ่งหมายแก้ปัญหาเฉพาะหน้าเพื่อป้องกันราษฎรบุกรุกทำลายป่า และเป็นการจัดที่ดินแปลงเล็ก ๆ ส่วน ส.ป.ก. จัดที่ดินผืนใหญ่เพื่อผลในระยะยาวให้เกษตรกรทำกินในที่ดินที่จัดให้ไว้เป็นการถาวร ซึ่งคณะอนุกรรมการบริหาร เห็นว่า ในขั้นนี้ ส.ป.ก. ควรหารือกับกรมป่าไม้พิจารณาว่าหลักเกณฑ์ว่าพื้นที่ใดกรมป่าไม้จะเข้าดำเนินการ และพื้นที่ใด ส.ป.ก. จะเข้าดำเนินการพื้นที่ป่าที่กรมป่าไม้จะเข้าดำเนินการในรูปหมู่บ้านป่าไม้ ควรมีลักษณะ ดังนี้

1. เป็นพื้นที่ป่าแปลงไม่ใหญ่นัก
2. ใกล้เคียงกับป่าไม้ที่อยู่ในเขตต้นน้ำลำธาร ซึ่งจำเป็นที่จะต้องสงวนและรักษาสภาพป่าไว้ให้ได้ การจัดหมู่บ้านป่าไม้จะได้เป็นการยับยั้งมิให้ราษฎรบุกรุกป่าไม้เหล่านี้ต่อไป

มติคณะกรรมการ เห็นชอบตามความเห็นของคณะอนุกรรมการบริหาร และให้ ส.ป.ก. ทำความตกลงกำหนดหลักเกณฑ์และพื้นที่กับกรมป่าไม้และจัดทำโครงการเสนอคณะกรรมการเพื่อพิจารณาต่อไป

เรื่องที่ 3.2 การแต่งตั้งอนุกรรมการพิจารณากลับกรองการเบิกจ่ายเงินจากกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกร

ส.ป.ก. ได้เคยเสนอคณะอนุกรรมการบริหารฯ ในการประชุม ครั้งที่ 2/2519 ได้พิจารณาแต่งตั้งคณะอนุกรรมการพิจารณากลับกรองการเบิกจ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรเพิ่มขึ้นอีกคณะหนึ่ง ซึ่งที่ประชุมในครั้งนั้น เห็นว่ายังไม่จำเป็นที่จะตั้งคณะอนุกรรมการดังกล่าวเพิ่มขึ้น ควรให้คณะอนุกรรมการบริหารทำหน้าที่พิจารณา

เกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมนี้ด้วย เพราะเป็นเรื่องเกี่ยวกับโครงการที่ ส.ป.ก. จะต้องเสนอคณะกรรมการบริหารอยู่แล้ว อย่างไรก็ตาม เพื่อให้คณะกรรมการบริหารทำหน้าที่พิจารณาเรื่องนี้ได้ละเอียดรอบคอบยิ่งขึ้น จึงแต่งตั้งคณะกรรมการเพิ่มเติมในคณะกรรมการบริหาร ดังนี้

1. ผู้แทนสำนักงบประมาณ	เป็นอนุกรรมการ
2. หัวหน้ากองบริการกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	เป็นอนุกรรมการ และผู้ช่วยเลขานุการ

มติคณะกรรมการ คณะกรรมการพิจารณาแล้วมีมติว่า คณะอนุกรรมการพิจารณาก่อนการเบิกจ่ายในกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมมีภาระหน้าที่ที่สำคัญ และเป็นเรื่องเฉพาะที่จะต้องมีการประชุมกันบ่อยครั้ง จึงควรที่จะให้เป็นอนุกรรมการเฉพาะเรื่อง แยกออกจากคณะกรรมการบริหารฯ สำหรับองค์ประกอบของคณะอนุกรรมการพิจารณาก่อนการเบิกจ่ายจากกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมควรประกอบด้วย

1. อธิบดีกรมบัญชีกลางหรือผู้แทน	เป็นประธานอนุกรรมการฯ
2. ผู้แทนสำนักงบประมาณ	เป็นอนุกรรมการ
3. รองเลขาธิการ ส.ป.ก. และ	เป็นอนุกรรมการ
4. หัวหน้ากองบริการกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ส.ป.ก.	เป็นอนุกรรมการ และเลขานุการ

ให้คณะอนุกรรมการฯ นี้มีหน้าที่พิจารณาก่อนการรายละเอียดการเบิกจ่ายเงินตามวงเงินที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการก่อนที่ ส.ป.ก. จะขอเบิกจ่ายจากกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมต่อไป

ทั้งนี้ ให้ ส.ป.ก. นำข้อคิดเห็นดังกล่าวของคณะกรรมการไปหารือกับผู้ที่เกี่ยวข้อง และเสนอให้คณะกรรมการพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง

เรื่องที่ 3.3 แต่งตั้งอนุกรรมการพิจารณาคัดเลือกบริษัทที่ปรึกษาเอกชน

มติคณะกรรมการ คณะกรรมการพิจารณาแล้วเห็นว่า การพิจารณาคัดเลือกบริษัทที่ปรึกษาเอกชนเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารอยู่แล้ว จึงให้คณะกรรมการบริหารฯ ทำหน้าที่พิจารณาเรื่องนี้ โดยไม่จำเป็นต้องแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นใหม่ ทั้งนี้ คณะอนุกรรมการบริหารฯ อาจพิจารณาแต่งตั้งคณะทำงานและมอบหมายให้พิจารณาเป็นเรื่อง ๆ ไปได้ตามความจำเป็น อย่างไรก็ตาม ในการพิจารณาแต่งตั้งคณะทำงานต่าง ๆ เพื่อพิจารณาเกี่ยวกับการว่าจ้างบริษัทที่ปรึกษาเอกชนนี้ ควรดึงเอาผู้ที่มีประสบการณ์ด้านนี้มาร่วมด้วย อาทิเช่น กรมชลประทาน กรมพัฒนาที่ดิน กรมทางหลวง อาจารย์มหาวิทยาลัยและอื่น ๆ

เรื่องที่ 3.4 ผลการประชุมพิจารณาร่างกฎกระทรวง ออกตามความในพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 กับสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มติคณะกรรมการ คณะกรรมการพิจารณาแล้วมีมติให้เป็นไปตามความเห็นชอบของคณะกรรมการกฤษฎีกาที่ให้มีการแก้ไขถ้อยคำที่ใช้เล็กน้อยไม่ทำให้สาระสำคัญเสียไป และในข้อ (5) ซึ่งระบุว่าที่ดินที่ใช้เป็นที่อยู่อาศัยของตนเองไม่เกิน 5 ไร่ ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นว่า เป็นการกำหนดจำนวนที่ดินเพิ่มสูงขึ้นและอยู่นอกเหนือพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 กำหนดไว้ จึงพิจารณาให้ตัดออกทั้งหมด

เรื่องที่ 3.5 ระเบียบการจ่ายเงินตอบแทนที่ดินมือเปล่า

มติคณะกรรมการ คณะกรรมการพิจารณาแล้วเห็นว่า ยังไม่ควรกำหนดหลักเกณฑ์การชดเชยค่าที่ดินมือเปล่าในที่ดินของรัฐให้แน่นอนลงไป เพราะจะเกิดปัญหาการบุกรุกทำลายป่าเพื่อขอค่าชดเชยที่ดินในทางปฏิบัติให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเจรจาทำความเข้าใจกับเจ้าของที่ดินมือเปล่าก่อน ถ้าไม่ได้ผลจึงพิจารณากำหนดค่าชดเชยเป็นรายในแต่ละท้องที่ไปตามความเหมาะสม โดยไม่ต้องวางหลักเกณฑ์ตายตัว และให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมพิจารณาต่อไป

เรื่องที่ 3.7 ที่ดินเขตหวงห้ามของทางราชการทหารจังหวัดกาญจนบุรี

มติคณะกรรมการ คณะกรรมการพิจารณาแล้วเห็นว่า ที่ดินเขตหวงห้ามของทางราชการทหารในเขตอำเภอเมืองกาญจนบุรี อำเภอวังชายาย อำเภอบ้านทวน และอำเภอวังกะ จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 3 ล้าน 5 แสนไร่เศษ ซึ่งพื้นที่บางส่วนไม่ได้ใช้ในราชการทหาร และมีราษฎรเข้าประกอบอาชีพเกษตรกรรม ซึ่ง ส.ป.ก. เห็นควรนำมาปฏิรูปที่ดินนั้น ควรขอให้คณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติพิจารณาให้เสร็จสิ้นเสียก่อน และในขณะเดียวกัน ก็ให้ดำเนินการสำรวจข้อมูลต่าง ๆ เตรียมไว้ให้พร้อมที่ ส.ป.ก. จะเข้าดำเนินการได้

การประชุมครั้งที่ 4/2519 เมื่อวันที่ 12 พฤษภาคม 2519

ระเบียบวาระที่ 3 การแก้ไขพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518

มติคณะกรรมการ คณะกรรมการพิจารณาแล้วมีมติดังนี้

1. ไม่ควรเสนอแก้ไขมากเกินไปจนกลายเป็นยกร่างใหม่ เพราะจะทำให้การพิจารณาล่าช้า
2. ส.ป.ก. ควรจะศึกษากฎหมายอย่างละเอียดและขอแก้ไขเท่าที่จำเป็นจริง ๆ ซึ่งหากไม่แก้ไขจะทำให้ไม่อาจทำงานให้รวดเร็วได้
3. ให้ ส.ป.ก. ศึกษารวบรวมข้อดีจากร่างกฎหมายการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมของนายเสวต เปี่ยมพงศ์สานต์ รองนายกรัฐมนตรี และรวบรวมไว้ด้วย
4. ให้ ส.ป.ก. ทำบันทึกสรุปและประมวลปัญหาและความเห็นเกี่ยวกับพระราชบัญญัติฉบับเก่าเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อขอทราบนโยบายก่อน แล้วจึงนำนโยบายนั้นมายกร่างข้อเสนอขอแก้ไขพระราชบัญญัติต่อไป

ระเบียบวาระที่ 4 เรื่องแต่งตั้งอนุกรรมการประเมินราคาที่ดิน

มติคณะกรรมการ อนุมัติแต่งตั้งอนุกรรมการประเมินราคาที่ดิน ซึ่งประกอบด้วย

1. รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ฝ่ายสหกรณ์)	ประธานอนุกรรมการ
2. เลขาธิการ ส.ป.ก.	อนุกรรมการ
3. ผู้แทนกรมพัฒนาที่ดิน	อนุกรรมการ
4. ผู้แทนกรมที่ดิน	อนุกรรมการ
5. ผู้แทนกรมการปกครอง	อนุกรรมการ
6. ผู้แทนกรมส่งเสริมการเกษตร	อนุกรรมการ
7. ผู้อำนวยการกองเศรษฐกิจการเกษตร	อนุกรรมการ
8. หัวหน้าสำนักงาน ก.ข.น. สำนักนายกรัฐมนตรี	อนุกรรมการ
9. หัวหน้ากองนิติการ ส.ป.ก.	อนุกรรมการและเลขานุการ
10. หัวหน้ากองวิชาการและแผนงาน ส.ป.ก.	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

การประชุมครั้งที่ 5/2519 เมื่อวันที่ 10 มิถุนายน 2519

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.2 การแก้ไขประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงมหาดไทย ฉบับที่ 1

เลขานุการ ชี้แจงถึงอุปสรรคและความยุ่งยากของเจ้าของที่ดินและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน เนื่องจากต้องกรอกข้อความในแบบแจ้งที่ดินเพียงฉบับเดียว และเจ้าของร่วมจะต้องลงลายมือชื่อในช่องหมายเหตุทุกคน จึงควรยกเลิกการลงลายมือชื่อร่วมกันเสีย เพราะก่อให้เกิดความเดือดร้อนกับเจ้าของร่วมที่อยู่ห่างไกลและเจ้าหน้าที่ผู้รับแจ้งมาก

มติคณะกรรมการ คณะกรรมการพิจารณาแล้วมีมติให้ ส.ป.ก. นำเรื่องกลับไปพิจารณาใหม่ เพราะเห็นว่า จะทำให้เจ้าของที่ดินผู้มีหน้าที่ต้องมาแจ้งไม่ยอมรับผิดชอบ และไม่สามารถจะเอาความผิดผู้ใดได้ เพราะต่างอ้างว่ากฎหมายไม่ได้กำหนดให้ไปแจ้งทุกคน จึงเห็นว่า น่าจะเป็นปัญหาในภายหลัง สมควรพิจารณาทางออกให้รัดกุมยิ่งขึ้น

เรื่องที่ 3.6 คำสั่งของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

มติคณะกรรมการ คณะกรรมการได้พิจารณาร่างคำสั่งให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดปราจีนบุรี มีอำนาจอนุญาตเป็นหนังสือให้ผู้ทรงสิทธิที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินจำหน่ายหรือก่อให้เกิดภาระติดพันสำหรับที่ดินเต็มแปลงได้ และมีมติให้วางรูปแบบของคำสั่งให้ถูกต้องตามระเบียบงานสารบรรณ แล้วให้ ส.ป.ก. ดำเนินการออกคำสั่งต่อไปได้

การประชุมครั้งที่ 6/2519 เมื่อวันที่ 19 กรกฎาคม 2519

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.1 หลักการการกำหนดอัตราค่าเช่าที่ดิน

ส.ป.ก. เสนอหลักการการกำหนดอัตราค่าเช่าที่ดิน โดยค่าเช่านาจะต้องอยู่ในระดับไม่ต่ำกว่า 1 ใน 10 ของผลผลิตหลักทั้งหมดต่อปี แต่จะต้องไม่สูงกว่า 1 ใน 3 ของผลผลิตหลักทั้งหมดต่อปี ซึ่งอัตราค่าเช่านี้จะเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นหรือลดลงได้ตามรายได้ของเกษตรกร แต่ต้องอยู่ในระหว่างที่กำหนดขั้นต่ำและขั้นสูงเอาไว้

มติคณะกรรมการ คณะกรรมการพิจารณาแล้วมีมติให้ ส.ป.ก. ดำเนินการไปก่อนได้ตามหลักการที่เสนอ แต่ให้กำหนดหลักเกณฑ์ให้แน่นอน แล้วนำเสนอคณะกรรมการอีกครั้งหนึ่ง

เรื่องที่ 3.3 การประเมินมูลค่าที่ดินเพื่อชดเชยให้แก่สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ ตำบลทองหลาง อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก

มติคณะกรรมการ คณะกรรมการมีมติให้ทูลเกล้าฯ ถวายเงินสำหรับค่าที่ดินจำนวน 3,116-0-46 ไร่ ในท้องที่ตำบลทองหลาง อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก ในราคาไร่ละ 1,283.33 บาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 3,999,003.86 บาท โดยให้ทูลเกล้าฯ ถวายเต็มจำนวนนี้ได้ เป็นกรณีพิเศษ เฉพาะที่ดินแปลงนี้ เพื่อให้กองทุนสำหรับช่วยเหลือเกษตรกร ตามพระบรมราโชบายมีเงินทุนประเดิมมากพอในขั้นแรกนี้

เรื่องที่ 3.4 การประกาศเขตปฏิรูปที่ดินที่อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี

มติคณะกรรมการ คณะกรรมการมีมติรับหลักการให้ปฏิรูปที่ดิน อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี ซึ่งโดยเฉพาะอย่างยิ่งในป่าชัยบาดาล ซึ่งมีเนื้อที่ 490,000 ไร่ และมีเกษตรกรบุกรุกอยู่แล้ว ประมาณ 5,000 - 6,000 ครอบครัว

เรื่องที่ 3.7 ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงมหาดไทย ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2519)

มติคณะกรรมการ คณะกรรมการพิจารณาแล้ว เห็นควรแก้ไขประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงมหาดไทย ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2518) โดยออกเป็นประกาศกระทรวง ฉบับที่ 2 และให้เพิ่มเติมข้อความในข้อ 4.3 เป็นดังนี้ คือ

“4.3 ในกรณีที่บุคคลหลายคน เป็นเจ้าของที่ดินแปลงเดียวกันให้เจ้าของที่ดิน ผู้ถือหลักฐานกรรมสิทธิ์สำหรับที่ดินคนใดคนหนึ่งเป็นผู้แจ้งที่ดินแปลงนั้นก็ได้ โดยระบุชื่อผู้ถือกรรมสิทธิ์ร่วมไว้ด้วย”

การประชุมครั้งที่ 7/2519 เมื่อวันที่ 20 สิงหาคม 2519

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.2 ประกาศของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมแจ้งให้บริษัทที่ประสงค์จะรับจ้าง เป็นที่ปรึกษามายื่นความจำนงต่อ ส.ป.ก.

ส.ป.ก. เสนอให้คณะกรรมการพิจารณาประกาศของ ส.ป.ก. ที่จะให้บริษัทวิศวกร ที่ปรึกษามายื่นทะเบียนกับ ส.ป.ก. ไว้ เพื่อดำเนินการคัดเลือกบริษัทที่เหมาะสม และว่าจ้างให้ดำเนินงานต่อไป

มติคณะกรรมการ คณะกรรมการพิจารณาแล้วมีมติให้แก้ไขประกาศดังต่อไปนี้ คือ

1. แก้ไขย่อหน้าที่ 2 โดยตัดข้อความตอนต้นออกและให้เริ่มต้นจากข้อความว่า “บริษัทที่จดทะเบียนก่อตั้งในประเทศไทยมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปี.....”

2. แกไขข้อ 5 เป็นความว่า “ทุนจดทะเบียนและมูลค่าหุ้นที่เรียกเก็บแล้ว รวมทั้งบุคคลและบัญชีกำไรขาดทุนที่ตรวจสอบแล้ว สำหรับปีการเงินล่าสุด”

เรื่องที่ 3.3 ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงมหาดไทย เรื่อง กำหนดชนิดจำนวน และเงื่อนไขในการเลี้ยงสัตว์ใหญ่

ส.ป.ก. เสนอให้คณะกรรมการพิจารณาประกาศกระทรวง เรื่อง เลี้ยงสัตว์ใหญ่ ตามความในมาตรา 29 (2) ซึ่ง ส.ป.ก. ได้ร่างประกาศขึ้น โดยได้รับความเห็นชอบทางหลักวิชาจากกรมปศุสัตว์ และคณะอนุกรรมการบริหารแล้ว

มติคณะกรรมการ คณะกรรมการพิจารณาแล้วมีมติว่า เนื่องจากยังมีข้อมูลทางวิชาการและข้อเท็จจริงอีกมากที่คณะกรรมการจะต้องใช้ประกอบการพิจารณา จึงขอให้เชิญเจ้าหน้าที่กรมปศุสัตว์และเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์มาร่วมประชุมให้ได้ข้อมูลที่แท้จริงในการประชุมคราวต่อไป

เรื่องที่ 3.4 หลักเกณฑ์กำหนดราคาพืชผลเพื่อคำนวณค่าชดเชยที่ดิน

มติคณะกรรมการ เห็นด้วยกับ ส.ป.ก. เพื่อให้การกำหนดราคาพืชผลเป็นหลักเกณฑ์เดียวกันในการคำนวณค่าชดเชยที่ดิน เห็นควรให้ใช้ราคาเฉลี่ยย้อนหลังสามปี (2516 - 2518) ของราคาพืชผลการขายได้โดยถือจากเอกสารสถิติราคาสินค้าเกษตรกรรม ซึ่งจัดทำโดยกองเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นหลักเกณฑ์ในการคำนวณค่าชดเชยที่ดิน

เรื่องที่ 3.5 การประกาศอำเภอบางพลี และอำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ คณะกรรมการพิจารณาแล้วเห็นว่า อำเภอบางบ่อ และอำเภอบางพลี อยู่ชานเมืองของกรุงเทพมหานคร อาจจะเป็นตำบลที่อยู่ในเขตของกฎหมายว่าด้วยผังเมืองพิจารณาแล้วมีมติอนุมัติให้ประกาศเขตอำเภอบางบ่อ และอำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ เป็นเขตปฏิรูปที่ดินได้ เมื่อได้รับหลักฐานยืนยันจากสำนักผังเมืองเป็นลายลักษณ์อักษรว่า สำนักผังเมืองยินดียินยอมให้ปฏิรูปที่ดินได้

เรื่องที่ 3.7 แบบบันทึกถ้อยคำการขออนุญาตทำนิติกรรมหรือก่อให้เกิดภาระติดพันซึ่งที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

แบบบันทึกถ้อยคำการขออนุญาตทำนิติกรรมนี้ ส.ป.ก. ได้หารือกับกรมที่ดิน และได้รับความเห็นชอบจากคณะอนุกรรมการบริหารแล้ว จึงเสนอให้คณะกรรมการพิจารณาเพื่อให้ความเห็นชอบ

มติคณะกรรมการ คณะกรรมการพิจารณาแล้วมีมติให้ตัดคำว่า จำนวนเงินในข้อ 1 ออก แล้วอนุมัติให้ ส.ป.ก. ดำเนินการต่อไปได้

เรื่องที่ 3.9 ปรับปรุงคณะกรรมการบริหาร

มติคณะกรรมการ คณะกรรมการพิจารณาแล้ว มีมติให้เพิ่มตำแหน่งอธิบดีกรมที่ดินหรือผู้แทน และอธิบดีกรมการปกครองหรือผู้แทน เป็นอนุกรรมการในคณะกรรมการบริหาร

การประชุมครั้งที่ 8/2519 เมื่อวันที่ 24 กันยายน 2519

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.3 การประกาศเขตปฏิรูปที่ดินในอำเภอต่าง ๆ ตามแผนงานปฏิรูปที่ดินในที่เอกชน ปีงบประมาณ 2520

มติคณะกรรมการ อนุมัติแผนงานการประกาศเขตปฏิรูปที่ดินเพิ่มเติมในจังหวัดนครนายก จังหวัดปราจีนบุรี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จังหวัดปทุมธานี จังหวัดนครสวรรค์ จังหวัดสมุทรปราการ จังหวัดนครปฐม จังหวัดฉะเชิงเทรา และจังหวัดลพบุรี เว้นแต่ในท้องที่กรุงเทพมหานคร คือ อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี อำเภอบางพลี และอำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ ให้ ส.ป.ก. สอบถามจากการเคหะแห่งชาติ สำนักผังเมืองและกระทรวงอุตสาหกรรมเสียก่อน ถ้าไม่ขัดข้อง จึงให้ ส.ป.ก. ดำเนินการได้

เรื่องที่ 3.4 หลักเกณฑ์การซื้อและการชำระราคาซื้อที่ดิน

มติคณะกรรมการ คณะกรรมการพิจารณาแล้วมีมติให้แต่งตั้งคณะทำงานพิจารณาเรื่องนี้ และให้เสนอคณะกรรมการพิจารณาต่อไป ภายใน 7 วัน โดยคณะทำงาน ประกอบด้วย

1. อธิบดีกรมบัญชีกลาง	เป็นประธาน
2. นายสุทธิพร จีระพันธุ์	คณะทำงาน
3. นายชิน ยี่ตัน	คณะทำงาน
4. นายประสิทธิ์ ฦ พัทลุง	คณะทำงานและเลขานุการ

เรื่องที่ 3.6 ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงมหาดไทย เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่

มติคณะกรรมการ คณะกรรมการได้พิจารณาร่างประกาศกระทรวง เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่แล้ว มีมติให้เพิ่มเติมข้อความในบรรทัดสุดท้ายเป็นคำว่า “ให้มีอำนาจหน้าที่ภายในจังหวัด อำเภอ กิ่งอำเภอ ที่รับผิดชอบแล้วแต่กรณี” แล้วอนุมัติตามที่ได้แก้ไขแล้ว

เรื่องที่ 3.7 การประกาศเขตปฏิรูปที่ดินในทุ่งกุลาร้องไห้ อำเภอสวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด และอำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์

มติคณะกรรมการ คณะกรรมการพิจารณาแล้วมีมติให้ดำเนินการปฏิรูปที่ดินในทุ่งกุลาร้องไห้ ในเขตอำเภอสวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด และอำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์ เพราะเห็นว่า ที่ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ และขาดแคลนน้ำ ประกอบกับโครงการพัฒนาทุ่งกุลาร้องไห้ ได้บรรจุอยู่ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่ 4 และที่ดินมีแนวโน้มที่จะพัฒนา ให้สมบูรณ์ขึ้นได้

การประชุมครั้งที่ 9/2519 เมื่อวันที่ 22 ตุลาคม 2519

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.2 การจัดซื้อครุภัณฑ์เพื่อเพิ่มขีดความสามารถของ ส.ป.ก.

เนื่องจาก ส.ป.ก. ได้รับมอบหมายให้ทำการปฏิรูปที่ดินในปี 2520 เป็นพื้นที่ ประมาณหนึ่งล้านไร่ กระจายกันไปทั่วทุกภาค ถึงแม้ว่างานก่อสร้างบางส่วนจะมอบให้ หน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง และบริษัทวิศวกรที่ปรึกษาเป็นผู้ดำเนินการ แต่ส่วนใหญ่ ส.ป.ก. จะต้องดำเนินการ จึงจำเป็นต้องใช้เครื่องมือกล ยานพาหนะ และเครื่องมือสำรวจ เป็นจำนวนมาก โดย ส.ป.ก. ตั้งเป้าหมายไว้ว่าจำเป็นต้องมีเครื่องจักรกลอย่างน้อย 4 ชุด โดย ส.ป.ก. ได้รับงบประมาณพอจะจัดซื้อได้แล้ว 2 ชุด แต่ยังขาดอยู่อีกหลายรายการ จึงขออนุมัติใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม จัดซื้ออีก 2 ชุด โดยแยกลักษณะของเครื่องมือออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

1. เครื่องมือเพื่อใช้ในการก่อสร้างรวม 16 รายการ วงเงินประมาณ 29,260,000 บาท
2. เครื่องมือเพื่อใช้ในการวิเคราะห์ดิน รวม 10 รายการ วงเงินประมาณ 61,160 บาท
3. ยานพาหนะประเภทต่าง ๆ รวม 63 คัน วงเงินประมาณ 5,592,000 บาท
4. เครื่องมือเขียนแผนที่จากภาพถ่ายทางอากาศ ในวงเงินประมาณ 2,750,000 บาท

เครื่องมือต่าง ๆ เหล่านี้ จำเป็นอย่างยิ่งในการเพิ่มขีดความสามารถของ ส.ป.ก. สำหรับการดำเนินการในปี 2520 และปีต่อ ๆ ไป

มติคณะกรรมการ อนุมัติ ดังต่อไปนี้

1. อนุมัติให้จัดสรรเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมให้ ส.ป.ก. จัดซื้อเครื่องมือทั้ง 4 ประเภท ภายในวงเงินประมาณ 37,663,160 บาท โดยให้ตัดรายการที่ 14 คือ รถแทรกเตอร์ 2 คัน ราคาสี่ล้านบาทออก และนำเงินนั้นมาเพิ่มในรายการที่ 1 คือ รถแทรกเตอร์ตีนตะขาบ โดยให้ ส.ป.ก. พิจารณาว่าควรจัดซื้อรถแทรกเตอร์ประเภทใด ตามความเหมาะสมและให้สอดคล้องกับแผนงานที่กำหนดไว้
2. อนุมัติในหลักการให้ ส.ป.ก. เช่าเครื่องจักรกลจากบริษัทเอกชนมาดำเนินการก่อสร้างไปพลางก่อนได้ ในขณะที่ยังมิได้รับเครื่องมือกลเหล่านั้น

การประชุมครั้งที่ 10/2519 เมื่อวันที่ 5 พฤศจิกายน 2519

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.1 โครงการปฏิรูปที่ดินปี 2520

มติคณะกรรมการ คณะกรรมการพิจารณาแล้วมีมติอนุมัติโครงการปฏิรูปที่ดินในปี 2520 ในพื้นที่ 18 จังหวัดต่อไปนี้ และเห็นชอบในหลักการให้ตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาเฉพาะเรื่องต่อไป

1. จังหวัดนครนายก อำเภอองครักษ์ อำเภอปากพลี อำเภอเมืองและอำเภอบ้านนา
2. จังหวัดพระนครศรีอยุธยา อำเภอวังน้อย อำเภออุทัย อำเภอบางปะอิน อำเภอเสนา อำเภอพระนครศรีอยุธยา อำเภอบางไทร และอำเภอลาดบัวหลวง
3. จังหวัดปราจีนบุรี อำเภอบ้านสร้าง และกิ่งอำเภอนาดี และอำเภอกบินทร์บุรี
4. จังหวัดปทุมธานี อำเภอคลองหลวง อำเภอลำลูกกา อำเภอธัญบุรี และอำเภอหนองเสือ
5. จังหวัดนครสวรรค์ อำเภอตาคลี อำเภอบรรพตพิสัย
6. จังหวัดสมุทรปราการ อำเภอบางพลี อำเภอบางบ่อ
7. จังหวัดนครปฐม อำเภอบางเลน อำเภอนครไชยศรี
8. จังหวัดฉะเชิงเทรา อำเภอบ้านโพธิ์ อำเภอเมือง อำเภอบางน้ำเปรี้ยว อำเภอบางคล้า อำเภอพนมสารคาม กิ่งอำเภอสนามไชย (ป่าแควระบบและป่าสียัด)
9. จังหวัดลพบุรี อำเภอบ้านหมี่ อำเภอเมือง อำเภอพัฒนานิคม (ป่าชัยบาดาล)
10. จังหวัดนครราชสีมา อำเภอชุมพวง (ป่าดงชุมพวง)
11. จังหวัดเชียงใหม่ อำเภอแม่แตง (ป่าแม่แตง) อำเภอเชียงดาว (ป่าเชียงดาว)
12. จังหวัดสระบุรี อำเภอแก่งคอย (ป่าท่าฤทธิ ป่าลำทองหลวง และป่าลำพญากลาง)

13. จังหวัดกาญจนบุรี อำเภอไทรโยค อำเภอเมือง (เขตหวงห้ามของทหาร)
14. จังหวัดอุทัยธานี อำเภอบ้านไร่ (ป่าทับเสลา)
15. จังหวัดร้อยเอ็ด อำเภอสุวรรณภูมิ (ทุ่งกุลาร้องไห้)
16. จังหวัดสุรินทร์ อำเภอท่าตูม (ทุ่งกุลาร้องไห้)
17. จังหวัดนครพนม อำเภอศรีสงคราม (ป่าโพนตูม - นางุม)
18. จังหวัดอุดรธานี อำเภอหนองวัวซอ

เรื่องที่ 3.5 คำสั่งคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

มติคณะกรรมการคณะกรรมการได้พิจารณาร่างคำสั่ง เรื่อง มอบอำนาจให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเป็นผู้อนุญาตให้ทำนิติกรรมเกี่ยวกับที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินได้ ทั้งที่ดินเต็มแปลง และที่ดินไม่เต็มแปลง ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนดแล้วมีความเห็นว่าความในข้อ 2 ความว่า “ที่ใช้หรือมีไว้เพื่อใช้หรือโดยสภาพของดินเหมาะแก่การใช้ในการเกษตรกรรม ซึ่งเมื่อแบ่งแยกแล้วทั้งสองฝ่ายมีที่ดินเพื่อเกษตรกรรมอยู่ไม่น้อยกว่าบุคคลละ 20 ไร่ เว้นแต่จะเป็นบุคคลในครอบครัวเดียวกัน ทั้งนี้ ให้รวมถึงที่ดินแปลงอื่นในเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดินที่ทั้งสองฝ่ายมีอยู่แล้วด้วย” จะเป็นการรอนสิทธิของเจ้าของที่ดินและประชาชน จึงให้ตัดออก แล้วให้ดำเนินการต่อไปได้

การประชุมครั้งที่ 11/2519 เมื่อวันที่ 14 ธันวาคม 2519

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.1 แต่งตั้งคณะทำงานโครงการปฏิรูปที่ดินทุ่งกุลาร้องไห้

มติคณะกรรมการ คณะกรรมการพิจารณาแล้วเห็นว่า การดำเนินการปฏิรูปที่ดินในทุ่งกุลาร้องไห้ ซึ่งมีพื้นที่กว้างขวางและอยู่ในหลายจังหวัดติดต่อกันสมควรจะตั้งคณะทำงานเพื่อให้มีหน้าที่วางแผนดำเนินการ และจัดให้มีการประสานงานระหว่างส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง จึงมีมติแต่งตั้งให้เจ้าหน้าที่ต่อไปนี้ เป็นคณะทำงาน ประกอบด้วย

1. ผู้ตรวจราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	ประธาน
2. ผู้ว่าราชการจังหวัดร้อยเอ็ด	รองประธาน
3. ผู้ว่าราชการจังหวัดสุรินทร์	รองประธาน
4. ปลัดจังหวัดร้อยเอ็ด	คณะทำงาน
5. ปลัดจังหวัดสุรินทร์	คณะทำงาน
6. พนักงานที่ดินจังหวัดร้อยเอ็ด	คณะทำงาน

7. พนักงานที่ดินจังหวัดสุรินทร์	คณะทำงาน
8. เกษตรจังหวัดร้อยเอ็ด	คณะทำงาน
9. เกษตรจังหวัดสุรินทร์	คณะทำงาน
10. นายอำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด	คณะทำงาน
11. นายอำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์	คณะทำงาน
12. ผู้แทนกรมชลประทาน	คณะทำงาน
13. ผู้แทนกรมพัฒนาที่ดิน	คณะทำงาน
14. ผู้แทนกรมปศุสัตว์	คณะทำงาน
15. ผู้แทนกรมประมง	คณะทำงาน
16. ผู้แทนกรมวิชาการเกษตร	คณะทำงาน
17. ผู้แทน ส.ป.ก.	คณะทำงาน
18. ปฏิรูปที่ดินจังหวัดร้อยเอ็ด	คณะทำงานและเลขานุการ
19. ปฏิรูปที่ดินจังหวัดสุรินทร์	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ

เรื่องที่ 3.8 เงินชดเชยค่าที่ดิน ตำบลทองหลาง อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้จ่ายเงิน 522.96 บาท จากกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เป็นค่าชดเชยที่ดินส่วนที่เกินมา จำนวน 0-1-63 ไร่ ให้แก่สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์

เรื่องที่ 3.14 การออก น.ส. 3 ก. ในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดอุดรธานี

มติคณะกรรมการ เนื่องจากกรมที่ดินจะออก น.ส. 3 ก. ในท้องที่อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี ภายในเดือนธันวาคม 2519 ส.ป.ก. จึงขอให้คณะกรรมการพิจารณาว่าสมควรจะให้ กรมที่ดินเลื่อนการออก น.ส. 3 ก. ไปก่อนจนกว่า ส.ป.ก. จะจัดรูปที่ดินและแบ่งแปลงที่ดินเสร็จแล้วหรือไม่ อธิบดีกรมที่ดิน ชี้แจงว่าการเลื่อนโครงการออกปิ่นกระทำได้ เพราะส่งคณะสำรวจออกไปแล้ว แต่จะส่งการให้ทางจังหวัดงดเว้นการดำเนินการ ในเขตปฏิบัติการปฏิรูปที่ดินไว้ก่อน เพื่อรอให้ ส.ป.ก. ดำเนินการให้เรียบร้อยเสียก่อน

การประชุมครั้งที่ 1/2520 เมื่อวันที่ 10 มกราคม 2520

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.1 พระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการชำระราคาหรือค่าทดแทนที่ดินหรือสิ่งหาริมทรัพย์ที่จัดซื้อหรือเวนคืนเพื่อการปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ มีมติให้แก้ไขบางมาตรา ดังนี้ และอนุมัติร่างตามที่เสนอ

มาตรา 3 การจัดซื้อและเวนคืนทรัพย์สิน ให้แยกออกพิจารณาคนละมาตรา หรืออนุมาตรา โดยในหนึ่งแสนแรก ถ้าเป็นการจัดซื้อให้ชำระเป็นเงินสดเต็มจำนวน ส่วนการเวนคืนให้ชำระเป็นเงินสดร้อยละห้าสิบ ส่วนที่เหลืออีกร้อยละห้าสิบให้จ่ายเป็นพันธบัตร อนึ่ง ในส่วนที่เกินหนึ่งแสนบาททั้งในกรณีจัดซื้อและเวนคืนให้จ่ายเป็นเงินสดร้อยละสิบห้า ส่วนที่เหลือเป็นพันธบัตร

มาตรา 4 การชำระราคาหรือค่าทดแทน ตามมาตรา 3 ที่จะต้องจ่ายเป็นพันธบัตร ถ้ามีมูลค่าที่เหลือไม่ถึงหนึ่งหน่วยของมูลค่าของพันธบัตรที่ตราไว้ ให้จ่ายมูลค่าที่เหลือเป็นเงินสด ส่วนความในมาตรา 5 จำเป็นจะต้องกำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาหรือไม่ และจะต้องเรียงเรียงถ้อยคำให้รัดกุมอย่างไร ให้ ส.ป.ท. นำไปหารือกับที่ปรึกษากฎหมายประจำกระทรวงต่อไป

มาตราอื่นนอกจากนี้ให้คงไว้ตามร่างเดิม

เรื่องที่ 3.4 ร่างสัญญาเช่าที่ดิน

มติคณะกรรมการ ได้พิจารณาร่างสัญญาเรื่องนี้อย่างละเอียดและกว้างขวาง โดยพิจารณาเป็นข้อ ๆ ตามลำดับ และได้แก้ไข ดังนี้

ข้อ 1. ผู้ให้เช่าตกลงให้เช่า และผู้เช่าตกลงเช่าที่ดินตามเอกสารหนังสือสำคัญสำหรับที่ดิน คือ (โฉนดหรือตราจอง หรือ น.ส. 3 ฯลฯ) เลขที่ เนื้อที่.....ไร่ งาน วา ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด..... แปลงเลขที่ ซึ่งมีเนื้อที่ให้เช่า ประมาณ ไร่ งาน วา ปรากฏตามแผนที่แนบท้ายสัญญานี้ และให้ถือว่าแผนที่ดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของสัญญา

ข้อ 2. ผู้เช่าตกลงเช่าที่ดินตามข้อ 1. จากผู้ให้เช่า เพื่อใช้ประกอบเกษตรกรรม ภายใต้งบเงื่อนไขดังต่อไปนี้

2.1 เมื่อผู้ให้เช่าประสงค์จะแบ่งแปลงที่ดินปรับปรุงขนาดการถือครองที่ดิน จัดทำถนน คูคลองส่งน้ำ และระบายน้ำ หรือกิจการอันเป็นสาธารณประโยชน์อันจำเป็น อย่างอื่น ผู้เช่าจะไม่ได้แย้งสิทธิแต่ประการใด และยินยอมเข้าทำกินในแปลงที่ดินที่ปรับปรุงใหม่ แม้ว่าเนื้อที่ดินจะลดน้อยลงกว่าที่ได้ตกลงเช่าไว้เดิม

2.2 ผู้เช่าจะไม่ปลูกสร้างโรงเรือน ไม้ยืนต้น หรืออสังหาริมทรัพย์อื่นใดเพิ่มเติม อันเป็นการกีดขวางการปฏิรูปที่ดิน

ข้อ 3. ผู้เช่าตกลงชำระค่าเช่าแก่ผู้ให้เช่าเป็นรายปี ในอัตราไร่ละ บาท (.....) รวมเป็นเงินปีละ บาท (.....) โดยผู้ให้เช่าจะเรียกเก็บเป็นเงินสดหรือผลผลิตที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำหนดก็ได้ การคำนวณราคาค่าเช่าที่เป็นผลผลิตให้คำนวณจากราคาซื้อขายในขณะนั้นตามราคาท้องตลาด

ข้อ 4. ผู้เช่าสัญญาว่าจะไม่ทำลายเปลี่ยนแปลงร่องน้ำ คู คันนา หรือทำให้เปลี่ยนแปลงด้วยประการใด ๆ ซึ่งสภาพที่ดิน เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากผู้ให้เช่า พร้อมกับสัญญาว่าจะบำรุงรักษาที่ดิน และปฏิบัติตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่ของผู้ให้เช่า

ข้อ 5. ผู้เช่าสัญญาว่าจะไม่นำที่ดินที่เช่านี้ไปให้เช่าช่วง ไม่ว่าบางส่วนหรือทั้งหมด เป็นอันตราย การโอนสิทธิการเช่าไปให้บุคคลอื่น หรือยอมให้ผู้อื่นใช้ประโยชน์ในที่เช่า จะต้องได้รับความยินยอมจากผู้ให้เช่าเป็นหนังสือ

ข้อ 6. ถ้าผู้เช่าผิดนัดไม่ชำระค่าเช่าแก่ผู้ให้เช่าติดต่อกัน 2 ปี ผู้เช่ายินยอมให้ผู้ให้เช่าหรือตัวแทนผู้ได้รับมอบอำนาจโดยชอบ มีสิทธิดำเนินการตามกฎหมายเพื่อให้ผู้เช่าชำระแก่ผู้ให้เช่าจนครบ

ข้อ 7. ผู้เช่าสัญญาว่าจะเข้าทำประโยชน์ในที่ดินที่เช่าทั้งหมด ภายใน 1 ปี นับแต่วันทำสัญญาเช่านี้

ข้อ 8. ผู้ให้เช่าไม่ต้องรับผิดชอบอันเกิดจากการรอนสิทธิในที่ดินที่ผู้ให้เช่า ไม่ว่าด้วยประการใด

ข้อ 9. เงินค่าภาษีอากรต่าง ๆ เกี่ยวกับที่ดินที่เช่าอันจะพึงเสียตามกฎหมาย ผู้เช่าจะเป็นผู้ชำระทั้งสิ้นตลอดอายุสัญญาเช่า โดยจะชำระเป็นเงินสดให้แก่เจ้าหน้าที่ของผู้ให้เช่า ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่รับแจ้งจากผู้ให้เช่า

ข้อ 10. และข้อความต่อจากนี้ให้คงไว้ตามร่างเดิม

เมื่อ ส.ป.ก. ได้แก้ไขแล้วให้นำเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พิจารณานุมัติ

เรื่องที่ 3.5 ขออนุมัติเบิกจ่ายเงินจากกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเป็นค่าชดเชยที่พระราชทานให้แก่สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ในจังหวัดปทุมธานี

มติคณะกรรมการ ตามที่ได้มีประกาศพระราชกฤษฎีกากำหนดให้อำเภอธัญบุรี คลองหลวง และอำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน และสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์แบ่งแยกโฉนดให้แก่ ส.ป.ก. และ ส.ป.ก. ได้ตรวจสอบและประเมินราคาที่ดินพระราชทานดังกล่าวแล้ว ปรากฏว่ามีโฉนดรวม 54 โฉนด เนื้อที่ 16,750-0-93 ไร่ ถูกขยายเขตคลองชลประทาน เนื้อที่ 44-3-92 ไร่ คงเหลือเนื้อที่ 16,705-1-01 ไร่ ราคาประเมินทั้งสิ้น 44,028,970.58 บาท

คณะกรรมการมีมติอนุมัติให้ดำเนินการได้ ส่วนการชำระราคาหรือค่าทดแทนค่าที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์นี้ ให้ใช้หลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการได้พิจารณาแล้วตามวาระการประชุมครั้งที่ 3.1 ของการประชุมครั้งนี้ และเมื่อได้ตรวจสอบเขตที่ดินถูกต้องแล้วที่ดินเปลี่ยนแปลงไปอย่างไรให้ชำระค่าทดแทนตามนั้น

เรื่องที่ 3.6 ขออนุมัติเปลี่ยนแปลงแบบแจ้งที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก. 1)

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้ใช้แบบ ส.ป.ก. 1 ใหม่นี้ได้ และให้ยกเลิกแบบ ส.ป.ก. 1 เดิม

เรื่องที่ 3.7 ประกาศพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินในท้องที่อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี อำเภอบางพลี และอำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ

มติคณะกรรมการ ไม่อนุมัติให้ดำเนินการในท้องที่ดังกล่าว เนื่องจากเป็นเขตชานเมืองที่จะต้องมีการเจริญเติบโตต่อไป ไม่เหมาะสมที่จะทำการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

เรื่องที่ 3.9 ขออนุญาตให้ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเป็นเขตชุมชนใหม่ของบริษัท ทำนาศิริชะกระบือ

มติคณะกรรมการ เนื่องจากนายเสงี่ยม เจริญงาม และบริษัท ทำนาศิริชะกระบือ ได้มีหนังสือขออนุญาตใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินในท้องที่อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก เนื้อที่ประมาณ 4,200 ไร่ โดยอ้างว่าให้ยกที่ดินให้ปลูกสร้างสถานที่ราชการต่าง ๆ ส่วนที่เหลือจะสร้างเป็นร้านค้า ที่อยู่อาศัย และทำสวนขนาดย่อม โดยจัดให้ครอบครัวละ 2 ไร่ จัดสรรขายทั้งเงินสดและเงินผ่อนให้แก่ประชาชน

คณะกรรมการได้พิจารณาวัตถุประสงค์การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมว่า เพื่อจัดที่ทำกินให้เกษตรกรมีที่ดินพอทำกินได้ การจัดสรรที่ดินให้ราษฎรเพียงครอบครัวละ 2 ไร่ ย่อมไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ของการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม การจัดที่ดินรายนี้ หากเป็นการจัดสรรที่ดินเพื่ออยู่อาศัย ก็อาจพิจารณา ยกเว้นได้ตามกฎกระทรวง จึงมีมติให้ ส.ป.ก. นำไปศึกษาในรายละเอียดว่าใครเป็นผู้ทรงกรรมสิทธิ์ในที่ดินแปลงนี้มีที่รายที่ดินใช้ทำประโยชน์อะไรบ้าง และให้ติดต่อสำนักผังเมือง เพื่อให้วางแผนชุมชนที่จะขยายออกไปในอนาคต แล้วเสนอคณะกรรมการพิจารณาอีกครั้ง

การประชุมครั้งที่ 2/2520 เมื่อวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2520

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.2 ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกร และสถาบันเกษตรกรซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดิน

มติคณะกรรมการ เห็นชอบในหลักการและมอบให้คณะทำงานพิจารณารายละเอียดในเรื่องนี้อีกครั้งหนึ่ง เมื่อคณะทำงานพิจารณาแล้วให้นำเสนอประธานคณะกรรมการเพื่อลงนามต่อไป คณะทำงานดังกล่าว ประกอบด้วย

1. อธิบดีกรมที่ดิน หรือผู้แทน
2. อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน หรือผู้แทน
3. อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ หรือผู้แทน
4. เลขาธิการ ส.ป.ก. หรือผู้แทน
5. นายประสิทธิ์ ญ พัทลุง

เรื่องที่ 3.4 ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การแต่งตั้ง พนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

มติคณะกรรมการ เนื่องจากประกาศดังกล่าวยังไม่ครบถ้วนบริบูรณ์ ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง บางหน่วยงานได้ขอเปลี่ยนแปลงแก้ไข บางหน่วยงานได้ขอให้แต่งตั้งเพิ่มเติม ส.ป.ก. ได้รวบรวมตำแหน่งต่าง ๆ ของส่วนราชการที่มีส่วนร่วมปฏิบัติงานการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรมให้พิจารณา เพื่อเป็นประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงมหาดไทย

คณะกรรมการอนุมัติ และให้ ส.ป.ก. ดำเนินการเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวง เกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงมหาดไทยลงนาม

การประชุมครั้งที่ 3/2520 เมื่อวันที่ 14 มีนาคม 2520

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.1 ร่างระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการให้ยืมทรัพย์สิน เพื่อใช้ในโครงการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ.

มติคณะกรรมการ คณะกรรมการมีมติรับหลักการ และให้ ส.ป.ก. นำไปพิจารณาแก้ไขใหม่ ให้รัดกุมยิ่งขึ้น โดยให้ผ่านการพิจารณาของที่ปรึกษากฎหมายประจำกระทรวง แล้วเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ลงนามต่อไป

เรื่องที่ 3.2 การมอบอำนาจในการพิจารณาอนุญาตให้ผู้ประสงค์จะประกอบเกษตรกรรมด้วยตนเอง มีสิทธิในที่ดินต่อไป ตามมาตรา 29 (3) แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 ให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด

มติคณะกรรมการ อนุมัติรับหลักการให้ดำเนินการต่อไปได้ ส่วนรายละเอียดให้ ส.ป.ก. พิจารณาร่วมกับที่ปรึกษากฎหมายประจำกระทรวง แล้วนำเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงมหาดไทยลงนาม

เรื่องที่ 3.4.2 หลักการขอเจรจาขอความช่วยเหลือในเรื่องนี้จากต่างประเทศ โดยไม่ต้องจ่ายเงินอะไรเป็นพิเศษ นอกเหนือจากระเบียบที่กรมวิเทศสหการวางไว้

มติคณะกรรมการ อนุมัติหลักการโดยให้ ส.ป.ก. ดำเนินการติดต่อหาตามต่อไป

เรื่องที่ 3.5 หลักเกณฑ์การประเมินราคาที่ดิน

มติคณะกรรมการ มติเห็นชอบตามที่ ส.ป.ก. เสนอและให้ดำเนินการต่อไปได้ คือ

1. อนุมัติให้ใช้หลักเกณฑ์ประเมินราคาที่ดิน โดยใช้ราคาที่ดินปานกลางตามพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ และราคาที่ดินตามราคาตลาด เพื่อเป็นทุนทรัพย์สำหรับเรียกเก็บค่าธรรมเนียมในการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม และใช้หลักเกณฑ์และวิธีการกำหนดอัตราค่าเช่าขั้นสูง ซึ่งจัดทำโดยกระทรวงมหาดไทยร่วมกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ฉบับที่ประกาศใช้อยู่ในระยะเดียวกันกับที่ได้ประกาศในพระราชกฤษฎีกาในท้องที่นั้นเป็นเขตปฏิรูปที่ดิน และให้ใช้ราคาที่ดินในฉบับที่เป็นหลักการในการคำนวณต่อไปอีก 3 ปี

2. อนุมัติให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเป็นผู้ประเมินราคาที่ดินตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดให้ แล้วนำเสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมอนุมัติวงเงินต่อไป

การประชุมครั้งที่ 4/2520 เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2520

-

การประชุมครั้งที่ 5/2520 เมื่อวันที่ 11 เมษายน 2520

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.3.1 ขออนุมัติหลักการจ่ายเงินค่าชดเชยที่ดินพระราชทาน

มติคณะกรรมการ คณะกรรมการมีมติดังนี้

ส.ป.ก. ได้กรรมสิทธิ์ในที่ดินทรัพย์สินมาโดยการซื้อขายตามปกติ จึงให้ชำระราคาที่ดินนี้ตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 โดยให้จ่ายเงินตามจำนวนเนื้อที่ดินตามโฉนดก่อน เมื่อรังวัดแบ่งแยกหรือรังวัดสอบเขตเนื้อที่แน่นอนแล้วให้ลดหรือเพิ่มเงินค่าที่ดินตามเนื้อที่ดินที่เป็นจริง

สำหรับการดำเนินงานตามโครงการปฏิรูปที่ดินในที่ดินที่ทรัพย์สินฯ นี้ ให้ ส.ป.ก. จัดทำแผนดำเนินงานโดยละเอียด แล้วเสนอคณะกรรมการดำเนินงานที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงแต่งตั้ง เพื่อให้การสนับสนุนงานปฏิรูปที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินต่อไป

เรื่องที่ 3.3.3 ปัญหาการพิจารณาคำขออนุญาตทำนิติกรรม

มติคณะกรรมการ คณะกรรมการมีมติดังนี้ ผู้ยื่นคำขอแบ่งแยกในนามเดิมหรือแบ่งกรรมสิทธิ์ร่วมไว้ก่อนวันประกาศพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินให้จดทะเบียนให้ผู้ขอได้ แต่ถ้ายื่นคำขอหลังประกาศพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินแล้วต้องขออนุญาตต่อคณะกรรมการก่อนจึงจะจดทะเบียนได้

หมายเหตุ จากปัญหาที่ว่าในทางปฏิบัติเกี่ยวกับการยื่นคำขอแบ่งแยกในนามเดิมหรือแบ่งกรรมสิทธิ์ร่วม ซึ่งมีได้เป็นการจำหน่ายจ่ายโอนแต่ประการใดจะต้องขออนุญาตต่อคณะกรรมการปฏิรูปหรือไม่

การประชุมครั้งที่ 6/2520 เมื่อวันที่ 2 พฤษภาคม 2520

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.1 กำหนดพิธีมอบสัญญาเช่าชั่วคราวแก่ราษฎรในนาที่พระราชทาน

มติคณะกรรมการ คณะกรรมการได้พิจารณาอบหมายกำหนดการและแบบของสัญญาเช่าตลอดทั้งข้อความที่พิมพ์ไว้ที่ด้านในของปกหลังของซองดังกล่าว ซึ่งทางสำนักนายกรัฐมนตรีและกรมศิลปากร ได้ตรวจแก้ยกย่องให้แล้ว ได้ขอให้ ส.ป.ก. ร่างคำกล่าวหรือคำกราบบังคมทูลรายงาน เน้นให้ชัดว่ามีได้เป็นการให้กรรมสิทธิ์แก่เกษตรกร แต่เป็นการให้เช่า เลขาธิการฯ ได้ชี้แจงประเด็นสำคัญ ๆ ในสัญญาเช่า ซึ่งคณะกรรมการได้อนุมัติไว้ตั้งแต่วันที่ 10 มกราคม 2520 ให้ทราบอีกครั้งหนึ่ง คณะกรรมการมีมติอนุมัติในดำเนินการตามเสนอ คือ ให้สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร เสด็จฯ พระราชทานสัญญาเช่าทั้ง 2 วัน คือ วันที่ 14 - 15 พฤษภาคม 2520

เรื่องที่ 3.2 การซื้อที่ดินเพิ่มเติมสำหรับก่อสร้างอาคารสำนักงานของ ส.ป.ก.

มติคณะกรรมการ คณะกรรมการเห็นว่า การจัดหาสถานที่ก่อสร้าง ส.ป.ก. เป็นหน้าที่ฝ่ายบริหาร ให้ ส.ป.ก. หรือกระทรวงเกษตรและสหกรณ์พิจารณาดำเนินการต่อไป

คณะกรรมการมีความเห็นต่อไปว่า ในปี 2520 ได้เร่งดำเนินการปฏิรูปที่ดินเป็นจำนวน 1 ล้านไร่ เพื่อความสะดวก รวดเร็ว และทันต่อเหตุการณ์ จึงจำเป็นต้องนำที่ดินของรัฐมาดำเนินการ แต่ในปีต่อไปจะดำเนินการในที่เอกชนมากขึ้น จึงให้ ส.ป.ก. จัดทำบัญชีที่ดินเอกชนที่จะจัดซื้อพร้อมทั้งราคาตามเกณฑ์ที่กำหนดนำเสนอคณะกรรมการประกอบแผนการทำงานในคราวต่อไปด้วย

เรื่องที่ 3.5.2 ขออนุมัติขยายเขตโครงการปฏิรูปที่ดิน อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม

มติคณะกรรมการ อนุมัติหลักการให้ ส.ป.ก. ขยายเขตปฏิรูปที่ดินตามที่เสนอ คือ ขยายได้อีก 900 ไร่ รวมกับที่ดินที่มีอยู่แล้ว 2,000 ไร่ เป็น 2,900 ไร่ และให้ประสานงานกับกรมป่าไม้ต่อไป

เหตุผลขอขยายพื้นที่ คือ

1. มีเกษตรกรบุกรุกเขตป่าเตรียมการสงวนเป็นจำนวนมาก จึงจำเป็นต้องขยายเขตปฏิบัติการเพื่อสามารถบรรจุเกษตรกรให้ได้มากที่สุดที่จะทำได้
2. พื้นที่บริเวณดังกล่าวอยู่ใกล้แหล่งน้ำ จำเป็นต้องทำการก่อสร้างเพื่อนำน้ำแจกจ่ายในเขตโครงการ

เรื่องที่ 3.5.5 ขออนุมัติหลักการจำหน่าย การรังวัดแบ่งแยกในนามเดิม หรือแบ่งแยกกรรมสิทธิ์ระหว่างสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์กับ ส.ป.ก.

มติคณะกรรมการ อนุมัติหลักการให้สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ จดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม จำหน่ายขอรังวัดแบ่งแยกในนามเดิมหรือแบ่งแยกกรรมสิทธิ์รวมซึ่งที่ดินในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จังหวัดนครปฐม จังหวัดนครนายก จังหวัดปทุมธานี จังหวัดฉะเชิงเทรา ให้แก่ ส.ป.ก. ได้ โดยไม่ต้องขออนุมัติต่อคณะกรรมการ

การประชุมครั้งที่ 7/2520 เมื่อวันที่ 13 มิถุนายน 2520

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.2 ขออนุมัติหลักการช่วยเหลือเกษตรกรปลดปล่อยหนี้สินเกี่ยวกับที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ คณะกรรมการได้พิจารณาแล้วเห็นว่างานปลดปล่อยหนี้สินให้แก่เกษตรกรเป็นเรื่องสำคัญเรื่องหนึ่งในขบวนการปฏิรูปที่ดิน เนื่องจากต้องใช้เงินเป็นจำนวนมากและมีหน่วยงานที่รับผิดชอบอยู่แล้ว คือ ก.ช.น. จึงมีมติให้ ส.ป.ก. ส่งเรื่องนี้ พร้อมส่งให้การสนับสนุนไปยัง ก.ช.น. เพื่อขอให้ ก.ช.น. พิจารณาดำเนินการตามความประสงค์

ของผู้ร้องเรียนต่อไป และให้ถือเป็นหลักปฏิบัติสำหรับเรื่องที่ราษฎรขอให้ช่วยปลดเปลื้องหนี้สินต่อไปด้วย

เรื่องที่ 3.3 โครงการปฏิรูปที่ดินจังหวัดกำแพงเพชร

มติคณะกรรมการ อนุมัติในหลักการให้ ส.ป.ก. ดำเนินการประกาศกำหนดเขตปฏิรูปที่ดินในท้องที่อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ได้ในปี 2520 นี้ โดยเข้าดำเนินการปฏิรูปที่ดินในแปลงที่หลวงทุ่งคอกว้าง เนื้อที่ประมาณ 6,000 ไร่ ก่อน

เรื่องที่ 3.7 (เรื่องที่ 1) ขออนุมัติแต่งตั้งคณะกรรมการโครงการและการเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

มติคณะกรรมการ อนุมัติตามที่ ส.ป.ก. เสนอ โดยให้มีบุคคลดังต่อไปนี้เป็นคณะกรรมการโครงการและการเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

1. อธิบดีกรมบัญชีกลาง ประธาน
2. รองเลขาธิการ ส.ป.ก. รองประธาน
3. ผู้อำนวยการกองบัญชีและสถิติกรมบัญชีกลาง หรือผู้แทน อนุกรรมการ
4. ผู้อำนวยการกองวิเคราะห์ 4 สำนักงบประมาณ หรือผู้แทน อนุกรรมการ
5. หัวหน้ากองโครงการพัฒนาชนบท สำนักงานคณะกรรมการ อนุกรรมการ
พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ หรือผู้แทน
6. หัวหน้ากองจัดการปฏิรูปที่ดิน ส.ป.ก. อนุกรรมการ
7. หัวหน้ากองบริการกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม อนุกรรมการ
ส.ป.ก.
8. หัวหน้างานการเงินและบัญชีกองทุน ส.ป.ก. อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
9. หัวหน้างานเงินทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ส.ป.ก. อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
โดยให้มีอำนาจดังนี้

1. วิเคราะห์โครงการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมที่ ส.ป.ก. และส่วนราชการต่าง ๆ เสนอขอเงินค่าใช้จ่ายจากกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

2. วิเคราะห์รายละเอียดค่าใช้จ่ายตามโครงการเพื่อเสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

3. พิจารณาการเปลี่ยนแปลงประเภทหรือรายการค่าใช้จ่ายตามโครงการที่ได้รับอนุมัติแล้ว ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายกำหนด

4. ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามแต่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมมอบหมาย
5. เสนอผลการปฏิบัติงานของคณะอนุกรรมการฯ ต่อคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อพิจารณาในขั้นสุดท้าย และให้รับงานที่ยังค้างการพิจารณาของคณะทำงานพิจารณาจัดสรรเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมและบรรดาโครงการต่าง ๆ ที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการในคราวนี้ รวมทั้งคราวก่อน ๆ ที่ยังค้างการพิจารณาอยู่ ให้ถือว่าการพิจารณาของคณะอนุกรรมการโครงการและการเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเป็นอันสิ้นสุด ไม่ต้องเสนอคณะกรรมการอีก พร้อมทั้งให้คณะกรรมการมีอำนาจเชิญผู้แทนของส่วนราชการ เจ้าของโครงการฯ เพื่อชี้แจงรายละเอียดโครงการที่เสนอได้ตามที่คณะอนุกรรมการฯ เห็นสมควร รวมถึงสั่งการให้ส่วนราชการเจ้าของโครงการนั้นส่งเอกสารหรือรายละเอียดเพิ่มเติมเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะอนุกรรมการดังกล่าวด้วย

เรื่องที่ 3.7 (เรื่องที่ 4) ปัญหาการเบิกจ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

มติคณะกรรมการ คณะกรรมการมีมติตามที่ ส.ป.ก. เสนอถือปฏิบัติต่อไป คือ

1. อนุมัติเป็นหลักการเพื่อถือปฏิบัติต่อไป สำหรับทุก ๆ โครงการที่ใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมไม่ว่าจะเป็นโครงการที่ ส.ป.ก. มอบหมายให้ส่วนราชการต่าง ๆ ดำเนินการ หรือโครงการที่ ส.ป.ก. ดำเนินการเอง หรือโครงการที่ส่วนราชการอื่นดำเนินการร่วมกับ ส.ป.ก. โดยขอให้การเบิกจ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมของทุกโครงการดังกล่าว ถัวจ่ายกันได้ระหว่างรายการภายในแต่ละหมวดตามระเบียบว่าด้วยการปฏิบัติเกี่ยวกับงบประมาณรายจ่าย พ.ศ. 2527 แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 7 พ.ศ. 2519 ข้อ 10 (3) หมวดค่าตอบแทน หมวดค่าใช้สอย และหมวดค่าวัสดุ
2. อนุมัติในเรื่องการเบิกจ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมของโครงการปฏิรูปที่ดินฯ ที่ล่วงมาแล้ว ทุกโครงการฯ รวมทั้งโครงการที่จะมีต่อไป โดยให้เบิกจ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมของโครงการดังกล่าว ถัวจ่ายกันได้ระหว่างรายการภายในแต่ละหมวด คือ หมวดค่าตอบแทน ค่าใช้สอย และค่าวัสดุ

หมายเหตุ ปัญหา คือ ปัญหาในการเบิกจ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเพื่อใช้ในการดำเนินงานตามโครงการที่ได้รับอนุมัติมีความล่าช้าไม่คล่องตัว ทั้งนี้ เพราะกรมบัญชีกลางใช้รายละเอียดตัวเลขที่ส่วนราชการต่าง ๆ ทำขึ้นเพื่อชี้แจงถึงที่มาของค่าใช้จ่ายแต่ละหมวดมาเป็นตัวคุมยอดของหมวดนั้น ๆ จึงไม่สามารถเบิกจ่ายแบบถัวจ่ายระหว่างรายการภายในแต่ละหมวดได้

การประชุมครั้งที่ 8/2520 เมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม 2520

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.3 ค่าธรรมเนียมในการขออนุญาตเข้าทำประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ กรมป่าไม้

มติคณะกรรมการ คณะกรรมการได้พิจารณาเห็นว่าเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม มีอยู่อย่างจำกัด ถ้าจะต้องรับภาระนี้ด้วย (เนื้อที่ประมาณ 739,160.55 ไร่ ค่าธรรมเนียม การขออนุญาตไร่ละ 50 บาท เป็นเงิน 36,958,017.50 บาท) เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรมอาจไม่เพียงพอที่จะนำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินในพื้นที่อีกมาก ตามโครงการได้ จึงเห็นควรมอบเรื่องนี้ให้กรมป่าไม้พิจารณานำเรื่องเพื่อขอมติ คณะรัฐมนตรีขอเพิกถอนป่าสงวนตามพื้นที่ที่ ส.ป.ก. จะทำการปฏิรูป และมอบให้ ส.ป.ก. นำไปดำเนินการต่อไป โดยไม่ต้องชำระค่าธรรมเนียมใด ๆ โดยเร่งด่วนให้พ้นกำหนด การแจกเอกสารสิทธิในที่ป่าสงวนที่เสื่อมโทรมซึ่งจะเริ่มเป็นแห่งแรกที่บ้านอำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี ในวันที่ 13 สิงหาคม 2520 นี้ ผู้แทนกรมป่าไม้ ที่ปรึกษาประธานกรรมการ รับทราบ และรับจะนำเสนอกรมป่าไม้เพื่อเร่งรัดดำเนินการตามนโยบายต่อไป

เรื่องที่ 3.6 หลักเกณฑ์การพิจารณาการอนุญาตทำนิติกรรมเกี่ยวกับที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ เห็นชอบโดยเติมข้อความในข้อ 2 (1) ว่ายกเว้นที่ดินนั้น มีลักษณะตามหลักเกณฑ์ ในข้อ 1 (2) ที่สมควรอนุญาต และให้ใช้เป็นหลักเกณฑ์ในการพิจารณาคำขอทำนิติกรรม ต่อไป

- หมายเหตุ**
1. ที่ดินที่อยู่ในหลักเกณฑ์ที่สมควรอนุญาต
 - 1 (2) ที่ดินนี้อยู่ในเขตชุมชนของท้องที่ที่กำหนดเป็นเขตปฏิรูปที่ดินหรือที่ดิน อยู่ในเขตที่ชุมชนอาจขยายออกไปถึงและหรือสภาพของที่ดินไม่เหมาะแก่การใช้ ในการเกษตรกรรม.....
 2. ที่ดินที่อยู่ในหลักเกณฑ์เสนอคณะกรรมการเพื่อพิจารณาไม่อนุญาต
 - 2 (1) ที่ดินเพื่อเกษตรกรรมที่กำหนดให้แก่ผู้มีได้ประสงค์จะประกอบ เกษตรกรรมต่อไป.....

เรื่องที่ 3.8 ขออนุมัติหลักเกณฑ์การจ่ายเงินล่วงหน้าในการว่าจ้าง

มติคณะกรรมการ อนุมัติหลักการโดยให้จ่ายเงินล่วงหน้าได้ร้อยละ 10 ของราคางานของโครงการนั้น สำหรับหลักเกณฑ์ข้อ 3 ให้ตัดออก และหลักเกณฑ์ข้อ 4 ให้ ส.ป.ก. นำไปแก้ไขใหม่ โดยปรึกษากรมบัญชีกลาง และเสนอคณะกรรมการเพื่อทราบต่อไป

หมายเหตุ

หลักเกณฑ์ที่ขออนุมัติ ดังนี้

1. กำหนดให้มีการจ่ายเงินล่วงหน้าในการว่าจ้างให้แก่ผู้รับจ้างในวงเงิน 5% ของราคางานที่ว่าจ้างของโครงการนั้น ๆ ทั้งหมด ซึ่งมีราคางานเกินกว่า 30 ล้านบาทขึ้นไป เพื่อให้ผู้รับจ้างได้ใช้เตรียมงานเบื้องต้นหรือซื้อวัสดุก่อสร้างที่ไม่อาจจะใช้เครดิตได้ มาดำเนินการเฉพาะงานที่จะปฏิบัติตามสัญญาที่กระทำแก่ ส.ป.ก. เท่านั้น หากผู้รับจ้าง นำเงินไปใช้จ่ายนอกเหนือวัตถุประสงค์ดังกล่าว ซึ่ง ส.ป.ก. จะตรวจสอบหลักฐานได้จาก หลักฐานการซื้อและใช้ของผู้รับจ้างโดยกำหนดให้ผู้รับจ้างส่งหลักฐานการซื้อให้ ส.ป.ก. ภายใน 30 วัน จากวันที่ได้รับเงินล่วงหน้าไป หากแสดงไม่ได้ภายในกำหนด ส.ป.ก. จะเรียกคืนจากผู้รับจ้างหรือธนาคารผู้ค้ำประกันทันที
2. จำนวนเงินที่จ่ายล่วงหน้านี้ ผู้รับจ้างต้องจัดหาธนาคาร ซึ่ง ส.ป.ก. เชื่อถือได้ เป็นผู้ค้ำประกันตามจำนวนเงินที่จะจ่ายล่วงหน้า
3. ผู้รับจ้างยินยอมให้ ส.ป.ก. หักเงินค่าจ้างของผู้รับจ้างที่ได้รับตามสัญญาการจ้าง เป็นงวด ๆ ไป จะเริ่มหักแต่งวดใดให้กำหนดไว้ในสัญญาจ่ายเงินค่าจ้างล่วงหน้า แต่อย่างน้อย ควรให้เสร็จสิ้นก่อนจะถึงงวดสุดท้ายจนครบจำนวนเงินที่ได้จ่ายล่วงหน้า
4. หากการหักเงินเพื่อชดใช้ดังกล่าวไม่ครบเนื่องด้วยเลิกสัญญาฯ ผู้รับจ้าง หรือธนาคารค้ำประกันจะต้องชดใช้ส่วนที่ไม่ครบคืนให้ ส.ป.ก. จนครบภายใน 7 วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งให้ชดใช้จาก ส.ป.ก.

การประชุมครั้งที่ 9/2520 เมื่อวันที่ 15 สิงหาคม 2520

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.1 การปรับปรุงหลักเกณฑ์การประเมินราคาที่ดิน

มติคณะกรรมการ ขออนุมัติให้ใช้เป็นหลักเกณฑ์ประเมินราคาที่ดินที่จะซื้อมาเพื่อทำการปฏิรูปที่ดินได้ตามเสนอ คือ

1. ราคาที่ดินที่จะซื้อมาเพื่อการปฏิรูปที่ดินเฉลี่ยทั้งแปลงจะต้องไม่เกินไร่ละ 5,000 บาท
2. ราคาที่ดินที่จะซื้อมาเพื่อการปฏิรูปที่ดินประเมินขึ้น โดยนำราคา 3 ประเภทมาเฉลี่ย โดยให้น้ำหนักเท่ากันดังต่อไปนี้ คือ
 - ก. ราคาที่ดินตามบัญชีกำหนด จำนวนราคาที่ดินตามราคาตลาด เพื่อใช้เป็นทุนทรัพย์สำหรับเรียกเก็บค่าธรรมเนียมในการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม ซึ่งจัดทำโดยกรมที่ดินฉบับที่ใช้อยู่ในปีที่มีการซื้อที่ดิน

ข. ราคาประกาศราคาปานกลางของที่ดินตามพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ ซึ่งจัดทำโดยกรมการปกครองฉบับที่ใช้อยู่ในปีที่มีการซื้อที่ดิน

ค. ราคาที่ดินตามมูลค่าของผลผลิตซึ่งเท่ากับ 3.33 เท่าของมูลค่าผลผลิตขั้นสูง ตามประกาศคณะกรรมการควบคุมการเช่านาประจำอำเภอ ทั้งนี้ ให้ใช้ราคาที่ดินที่เกษตรกร ขายให้ ซึ่งจัดทำโดยกองเศรษฐกิจการเกษตร เฉลี่ยย้อนหลังสามปีนับจากที่ได้มีการ ซื้อที่ดิน

เรื่องที่ 3.3 ขอให้อบรมหมายให้คณะกรรมการโครงการและการเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรม ยกร่างระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

มติคณะกรรมการ คณะกรรมการมีมติให้ ส.ป.ก. ร่างระเบียบทั้ง 2 ฉบับ คือ

1. ระเบียบคณะกรรมการ ว่าด้วยการให้ยืมทรัพย์สินเพื่อใช้ในโครงการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรม

2. ระเบียบคณะกรรมการ ว่าด้วยการปฏิบัติเกี่ยวกับการเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรม

แล้วเสนอให้อุณหภูมิโครงการและการเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พิจารณา เพื่อนำเสนอคณะกรรมการพิจารณาในขั้นสุดท้ายต่อไป

หมายเหตุ

เหตุผลที่ให้มีการร่างระเบียบทั้ง 2 ฉบับ ดังนี้

1. ตามมติคณะกรรมการ ครั้งที่ 10/2519 เมื่อวันที่ 5 พฤศจิกายน 2519 ให้ถือว่าครุภัณฑ์ที่หน่วยราชการอื่นจัดซื้อจากเงินของกองทุนการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรมเป็นเพียงการให้ยืมเท่านั้น เมื่อเสร็จงานตามโครงการให้ส่งคืนให้แก่ ส.ป.ก. ฉะนั้น ในทางปฏิบัติจึงมีปัญหที่ต้องพิจารณา ดังนี้

1.1 ทรัพย์สินที่ราชการอื่นจัดซื้อจากเงินของกองทุนการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรมและคณะกรรมการ ให้ถือเป็นการให้ยืมนั้น ทรัพย์สินดังกล่าวจะถือเป็น ทรัพย์สินของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมหรือทรัพย์สินของ ส.ป.ก. โดยถือเป็นรายจ่ายขาดจากกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ถ้าจะถือเป็นทรัพย์สิน ของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมแล้ว จะต้องถือว่าทรัพย์สินดังกล่าวเป็นต้นทุน ซึ่งจะต้องคิดค่าเสื่อมราคาตามหลักการบัญชี

1.2 ด้านการควบคุม เมื่อทรัพย์สินนั้นถือเป็นเพียงการให้ยืมแล้ว ส.ป.ก. จะต้องทำหน้าที่และความรับผิดชอบต่อทรัพย์สินนั้น ทั้งในด้านตามระเบียบของ ทางราชการ เช่น การควบคุมพัสดุ และในด้านความรับผิดชอบตามกฎหมาย เช่น เกี่ยวกับ ความรับผิดชอบในทางแพ่งในกรณีที่มีบุคคลอื่นเป็นผู้เสียหายอันเกิดจากการใช้ทรัพย์สิน ที่ซื้อด้วยเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เป็นต้น

2. โดยที่ขณะนี้ยังไม่มีระเบียบวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการเงินของโครงการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เช่น เกี่ยวกับการเสนอโครงการ การเปลี่ยนแปลงรายการทำให้การปฏิบัติในเรื่องดังกล่าวไม่เป็นไปในแนวเดียวกัน และเป็นการไม่สะดวกในการพิจารณา เนื่องจากเจ้าของโครงการส่งรายละเอียดให้ไม่เพียงพอแก่การพิจารณาหรือไม่ตรงตามที่มีอำนาจในการพิจารณาต้องการ จึงเห็นสมควรที่จะได้มีการวางระเบียบว่าด้วยการปฏิบัติเกี่ยวกับการเงินของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเพื่อใช้เป็นหลักปฏิบัติต่อไป

เรื่องที่ 3.9 โครงการส่งเสริมการเลี้ยงโคนมเขตปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้ตั้งคณะอนุกรรมการขึ้นคณะหนึ่งประกอบด้วยผู้แทนส่วนราชการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องดังกล่าวข้างต้น คือ

1. สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
2. องค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย
3. ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) หรือธนาคารกรุงไทย
4. กรมปศุสัตว์
5. กรมพัฒนาที่ดิน
6. กรมส่งเสริมสหกรณ์

เพื่อพิจารณาศึกษารายละเอียดเรื่องนี้เพื่อเสนอคณะกรรมการอีกครั้งหนึ่ง

หมายเหตุ การดำเนินโครงการมีลักษณะสำคัญโดยที่องค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย (อ.ส.ค.) จะร่วมมือกับ ส.ป.ก. ทำการส่งเสริมการเลี้ยงโคนมให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดสระบุรี

เรื่องที่ 3.10 ประเภทการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมการโอนที่ดินทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์

มติคณะกรรมการ คณะกรรมการมีมติให้ปฏิบัติตามมติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมครั้งที่ 5/2520 วันจันทร์ที่ 11 เมษายน 2520 เรื่องที่ 3.3.1 เรื่องขออนุมัติหลักการจ่ายเงินค่าชดเชยที่ดินพระราชทาน

เรื่องที่ 3.13 ขออนุมัติเงินค่าชดเชยที่ดินทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ (ที่ดินพระราชทาน)

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้ ส.ป.ก. รับโอนเฉพาะที่ดิน 193 โฉนด เป็นเงิน 93,977,050 บาท เป็นเงินสด 23,569,550 บาท เป็นพันธบัตร 70,407,500 บาท

เรื่องที่ 3.14 นโยบายการปฏิรูปที่ดินของรัฐ

มติคณะกรรมการ คณะกรรมการมีมติให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด พิจารณาคัดเลือกตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกร โดยอาศัยข้อเท็จจริงเป็นข้อพิจารณา ในกรณี que คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดไม่อาจวินิจฉัยชี้ขาดได้ ให้นำเสนอคณะกรรมการพิจารณาเป็นราย ๆ ไป

การประชุมครั้งที่ 10/2520 เมื่อวันที่ 15 กันยายน 2520

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.1 ขออนุมัติหลักการให้เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินกู้ยืมเงิน

มติคณะกรรมการ คณะกรรมการมีมติอนุมัติหลักการให้ดำเนินการได้ ดังนี้

1. ค่าเครื่องมือ เครื่องใช้ และอุปกรณ์ที่จำเป็นในการประกอบอาชีพ
2. ค่าเมล็ดพันธุ์ ปุ๋ย ยาปราบศัตรูพืช และวัสดุการเกษตรอื่น ๆ ที่จำเป็น
3. ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่ ส.ป.ก. เห็นว่า จำเป็นต่อการยังชีพในการประกอบเกษตรกรรม

โดยให้ ส.ป.ก. หรือกระทรวงการคลังกำหนดเงื่อนไขระเบียบปฏิบัติแล้วนำเสนอ คณะอนุกรรมการโครงการและการเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมพิจารณา การใช้จ่ายเงินเป็นคราว ๆ ไป จนกว่าจะมีหน่วยงานของรัฐหรือสถาบันเกษตรกรอื่น ที่จัดตั้งขึ้นดำเนินการ

เรื่องที่ 3.4 ร่างระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการปฏิบัติเกี่ยวกับการเงินของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้ใช้เป็นระเบียบได้ตามที่เสนอ คือ คณะอนุกรรมการโครงการและการเงิน กองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้พิจารณาร่างระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการปฏิบัติเกี่ยวกับการเงินของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเสร็จเรียบร้อยแล้ว โดยเปลี่ยนชื่อเป็นระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการจัดทำโครงการและการใช้จ่ายเงินของโครงการที่ใช้เงินของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

เรื่องที่ 3.6 ขออนุมัติแบ่งแยกที่ดินทรัพย์สินฯ และที่ดินที่มีผู้บริจาคหรือโอนให้ ส.ป.ก.

มติคณะกรรมการ อนุมัติตามที่เสนอ คือ หลักการให้การแบ่งแยกที่ดินและการรับโอนที่ดินที่เกี่ยวข้องกับ ส.ป.ก. ซึ่ง ส.ป.ก. สามารถกระทำได้โดยถือว่าได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการแล้ว ดังต่อไปนี้ คือ

1. การแบ่งแยกที่ดินของสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ และการแบ่งแยกที่ดินของเอกชนในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อบริจาคที่ดินที่แบ่งแยกแล้วให้แก่ ส.ป.ก.
2. การโอนที่ดินของสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ และการโอนที่ดินที่มีผู้บริจาคให้แก่ ส.ป.ก.
3. การทำนิติกรรมเกี่ยวกับที่ดินประการอื่นที่เป็นการจำหน่ายหรือก่อให้เกิดภาระติดพันระหว่างเจ้าของที่ดินกับ ส.ป.ก.

เรื่องที่ 3.10 (เรื่องที่ 1) ขออนุมัติแต่งตั้งคณะกรรมการประสานงานสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน และคณะกรรมการประสานงานส่งเสริมและพัฒนากิจการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ อนุมัติหลักการแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้น 2 คณะ คือ

1. อนุกรรมการประสานงานสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน โดยร่วมกับกรมส่งเสริมสหกรณ์ และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง
2. อนุกรรมการส่งเสริมและพัฒนากิจการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน โดยร่วมกับกรมส่งเสริมการเกษตรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และให้ ส.ป.ก. พิจารณาเสนอผู้แทนส่วนราชการในคณะกรรมการดังกล่าวต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เพื่อดำเนินการแต่งตั้งต่อไป

การประชุมครั้งที่ 11/2520 เมื่อวันที่ 10 ตุลาคม 2520

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.2 หลักเกณฑ์การพิจารณากรณีที่ดินเต็มแปลงและที่ดินไม่เต็มแปลง

มติคณะกรรมการ คณะกรรมการมีมติดังนี้ คือ

กรณีที่เป็นการทำนิติกรรมเต็มแปลง ได้แก่

1. เจ้าของที่ดินคนเดียวจำหน่ายหรือก่อให้เกิดภาระติดพันซึ่งที่ดินของตนทั้งแปลงต่อบุคคลเพียงคนเดียว

2. เจ้าของรวมในที่ดินทุกคนจำหน่ายหรือก่อให้เกิดภาระติดพันซึ่งที่ดินทั้งแปลงต่อบุคคลเพียงคนเดียวหรือหลายคน แต่ไม่เกินจำนวนเจ้าของรวมเดิม
3. เจ้าของรวมในที่ดินฝ่ายหนึ่งจำหน่ายที่ดินส่วนของตนทั้งหมดให้แก่เจ้าของรวมด้วยกันเพียงคนเดียวอีกฝ่ายหนึ่ง เพื่อให้มีกรรมสิทธิ์ในที่ดินทั้งแปลงเพียงคนเดียว
4. เจ้าของรวมบางคนจำหน่ายหรือก่อให้เกิดภาระติดพันซึ่งที่ดินเฉพาะส่วนของตนต่อบุคคลอื่นจำนวนเท่ากัน ทำให้ส่วนเฉลี่ยของที่ดินไม่เปลี่ยนแปลง
กรณีที่เป็นนิติกรรมไม่เต็มแปลง ได้แก่
 1. เจ้าของที่ดินคนเดียวจำหน่ายหรือก่อให้เกิดภาระติดพันซึ่งที่ดินทั้งแปลงต่อบุคคลตั้งแต่หนึ่งคนขึ้นไป
 2. เจ้าของที่ดินคนเดียวจำหน่ายหรือก่อให้เกิดภาระติดพันในที่ดินบางส่วนต่อบุคคลคนเดียวหรือหลายคน
 3. เจ้าของรวมบางคนจำหน่ายหรือก่อให้เกิดภาระติดพันเฉพาะส่วนของตนให้แก่บุคคลอื่นหลายคน ทำให้ส่วนเฉลี่ยที่ดินลดลง
 4. เจ้าของที่ดินขอรังวัดแบ่งแยกที่ดินในนามเดิม
 5. เจ้าของรวมบางคนก่อให้เกิดภาระติดพันเฉพาะส่วนของตนต่อเจ้าของรวมคนอื่น
 6. เจ้าของที่ดินคนเดียวหรือหลายคนให้บุคคลอื่นเข้าเป็นเจ้าของรวมในที่ดินแปลงเดียวกันเพิ่มขึ้น
7. การแบ่งแยกที่ดินทุกชนิดและการทำนิติกรรมเกี่ยวกับที่ดินไม่เต็มแปลงทุกกรณี

เรื่องที่ 3.6 ร่างระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการให้ยืมทรัพย์สินเพื่อใช้ในโครงการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ.

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้ใช้เป็นระเบียบได้โดยนำเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งมีเนื้อหาพอสรุปได้ ดังนี้

1. ทรัพย์สิน หมายความว่า ครุภัณฑ์ซึ่งซื้อด้วยเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และให้หมายความรวมถึงครุภัณฑ์ที่ ส.ป.ก. ได้มาด้วยวิธีอื่นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมด้วย
2. ในกรณีที่ส่วนราชการเป็นผู้จัดซื้อทรัพย์สินเมื่อได้รับทรัพย์สินแล้วให้ส่วนราชการทำหลักฐานการยืมทรัพย์สิน และทะเบียนครุภัณฑ์ ตามแบบท้ายระเบียบนี้เสนอต่อ ส.ป.ก. ภายใน 30 วัน นับจากวันรับมอบทรัพย์สิน
3. ในกรณีที่ส่วนราชการยืมทรัพย์สินที่ ส.ป.ก. เป็นผู้จัดซื้อให้ส่วนราชการผู้ยืมทำหลักฐานการยืมทรัพย์สิน ตามแบบท้ายระเบียบนี้เสนอต่อ ส.ป.ก.

4. ให้เลขาธิการเป็นผู้อนุญาตตามข้อ 2 และข้อ 3

5. เมื่อเสร็จสิ้นโครงการหรือหมดความจำเป็นต้องใช้ให้ส่วนราชการผู้ยืมส่งคืนทรัพย์สินที่ยืมโดยเร็วที่สุด แต่อย่างช้าต้องไม่เกิน 30 วัน นับแต่วันเสร็จสิ้นโครงการหรือหมดความจำเป็นต้องใช้แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ เว้นแต่เลขาธิการจะตกลงเป็นอย่างอื่น

ในกรณียังไม่อาจส่งคืนทรัพย์สินที่ยืมภายในกำหนดตามวรรคแรกได้ ให้แจ้งเหตุผลความจำเป็นให้ ส.ป.ก. ทราบ

6. ให้เลขาธิการแต่งตั้งกรรมการรับคืนทรัพย์สินมีจำนวนไม่น้อยกว่า 3 คน ทำการรับมอบทรัพย์สินจากส่วนราชการผู้ยืม

เรื่องที่ 3.7.1 ขออนุมัติหลักการวิธีการชำระค่าชดเชยที่ดินทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้ถือเป็นหลักการได้ตามที่เสนอ คือ หลักการปฏิบัติเกี่ยวกับการชำระค่าชดเชยที่ดินทรัพย์สินฯ ส่วนที่เหลือ 30 % นั้น กล่าวคือ ให้ ส.ป.ก. ชำระเมื่อได้มีการรังวัดสอบเขตและแบ่งแยกโฉนดกันเป็นที่ถูกต้องแล้วทุกแปลงของทุกจังหวัดตามบัญชีการโอนแต่ละครั้ง และจะขอถือเป็นหลักปฏิบัติสำหรับการโอนในครั้งต่อไป

เรื่องที่ 3.7.3 การจัดซื้อที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ คณะกรรมการมีมติ ดังนี้

1. เรื่องอำนาจจัดซื้อที่ดินที่เจ้าของประสงค์จะขายที่ดินของตนทั้งแปลง ซึ่งเลขานุการ ได้ชี้แจงต่อที่ประชุมว่าได้หารือกับคณะกรรมการกฤษฎีกาไปแล้วนั้น ให้รอฟังความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาก่อน และหากคณะกรรมการกฤษฎีกามีความเห็นอย่างไร ให้ถือปฏิบัติต่อไป

2. การจัดซื้อที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินที่เจ้าของยินยอมขายในราคาไม่เกินกว่าราคาประเมินของคณะกรรมการให้นำเสนอขออนุมัติคณะกรรมการพิจารณา โดยไม่ต้องเสนอขออนุมัติคณะอนุกรรมการจัดซื้อที่ดินฯ ของจังหวัด

ความเห็นและข้อสังเกตของคณะกรรมการ ดังนี้

ที่ปรึกษากฎหมายกระทรวง ดร.มาลตี วสินนท์ ได้มีข้อเสนอแนะและความคิดเห็นสรุปได้ดังนี้

1. ประเด็นข้อสังเกต หลักเกณฑ์การคำนวณค่าทดแทนที่ดินกรณีเวนคืนและหลักเกณฑ์การคำนวณ ราคาที่ดินกรณีจัดซื้อไม่ควรเป็นหลักเกณฑ์เดียวกันและมาตรา 35 แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 เปิดโอกาสในทางปฏิบัติให้วางหลักเกณฑ์แยกกันได้อยู่แล้ว การกำหนดหลักเกณฑ์มาใช้ร่วมกันจะทำให้เกิดความไม่เป็นธรรม

2. ประเด็นข้อสังเกต การซื้อที่ดินเพื่อการก่อสร้างในเขตปฏิรูปที่ดิน ส.ป.ก. มีอำนาจจัดซื้อหรือดำเนินการเวนคืนที่ดินได้ ตามมาตรา 29 แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518

3. ประเด็นข้อสังเกต อำนาจการจัดซื้อที่ดินของ ส.ป.ก. ตามมาตรา 29 แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 หมายถึงในกรณีเจ้าของที่ดินไม่ประสงค์จะขาย แต่กลัวถูกเวนคืน จึงจำต้องขายและไม่ยินยอมขายทั้งหมด ส.ป.ก. มีอำนาจจัดซื้อในส่วนที่เกินกว่าสิทธิตามกฎหมายที่เจ้าของที่ดินจะเก็บไว้ได้ ส่วนอีกนัยหนึ่งเมื่อเจ้าของที่ดินประสงค์จะขายที่ดินของตนทั้งแปลงโดยไม่ประสงค์จะเก็บที่ดินไว้ ส.ป.ก. มีอำนาจจัดซื้อได้โดยวิธีซื้อขายตามปกติ ตามราคาประเมินที่ ส.ป.ก. ตั้งไว้ ทั้งนี้ ไม่เกี่ยวกับอำนาจซื้อตามมาตรา 29 จึงสามารถซื้อได้ทั้งแปลง ส่วนการชำระราคาต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ในมาตรา 35 แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518

4. ประเด็นข้อสังเกต การที่เอกชนครอบครองที่ดินของรัฐบาลเกินกว่า 50 ไร่ หรือ 100 ไร่ โดยไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ไม่มีสิทธิยื่นคำร้องขอที่ดินเพิ่มตามมาตรา 31 แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518

เรื่องที่ 3.7.5 แต่งตั้งอนุกรรมการโครงการและการเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

มติคณะกรรมการ คณะกรรมการมีมติอนุญาตตามที่เสนอ คือ ให้นายलग ดันตศรี รองเลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เป็นรองประธานอนุกรรมการโครงการและการเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม สืบแทนนายกังวล เทพหัสดิน ณ อยุธยา

การประชุมครั้งที่ 12/2520 เมื่อวันที่ 12 ธันวาคม 2520

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.3 ขออนุมัติหลักการแก้ไขพระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการชำระราคาและค่าทดแทนที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2520

มติคณะกรรมการ คณะกรรมการมีมติให้ ส.ป.ก. นำไปศึกษารายละเอียดและคำนวณเปรียบเทียบว่า ถ้าจ่ายตามพระราชกฤษฎีกาเดิมกับหลักเกณฑ์ที่ขอแก้ไขใหม่จะเป็นภาระงบประมาณเพียงใด เหตุที่นำไปพิจารณาเพราะในเขตปฏิรูปที่ดินมีเจ้าของที่ดินรายย่อยมากกว่ารายใหญ่ ซึ่งจะเป็นภาระงบประมาณเป็นอันมากในการที่ขออนุมัติหลักการเพิ่มเติมซึ่งมีวิธีการเป็นรายละเอียดเพื่อประโยชน์ในทางปฏิบัติดังนี้ คือ

1. กำหนดให้เจ้าของที่ดินมีสิทธิได้รับการชำระราคาตามหลักเกณฑ์เป็นการเฉพาะราย โดยไม่คำนึงว่าที่ดินจะมีกี่แปลงจะถือว่าเป็นเจ้าของที่ดินรายเดียว

2. กรณีเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ร่วม ถ้าหากระบุสัดส่วนของงานในที่ดินนั้น และหากมีที่ดินอื่นอีก การชำระเงินจะคิดราคาที่ดินรวมกับส่วนที่มีกรรมสิทธิ์ร่วมแล้วจ่ายเงินหรือพันธบัตรของรัฐบาลตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้

3. กรณีเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ร่วม แต่ไม่ระบุสัดส่วนที่ดินของผู้ใดมีสิทธิเท่าใด ให้ถือว่าทุกคนมีสิทธิในที่ดินเป็นสัดส่วนเท่ากัน และใช้วิธีการชำระราคาตามข้อ 2

เรื่องที่ 3.5 หลักปฏิบัติในการคำนวณราคาหรือค่าทดแทนที่ดินหรือสังหาริมทรัพย์เพื่อชำระให้แก่เจ้าของที่ดินในกรณีที่เจ้าของที่ดินมีที่ดินหลายแปลง

มติคณะกรรมการ อนุมัติหลักปฏิบัติในการคำนวณราคาหรือค่าทดแทนที่ดินหรือสังหาริมทรัพย์เพื่อชำระให้แก่เจ้าของที่ดิน ในกรณีเจ้าของที่ดินมีที่ดินหลายแปลงตามที่เสนอ โดยให้ถือเฉพาะรายในเขตที่ได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเป็นเขตปฏิรูปที่ดินเขตเดียวกันเท่านั้น ดังนี้

1. การคำนวณราคาที่ดินหรือสังหาริมทรัพย์เพื่อชำระให้แก่เจ้าของที่ดินในกรณีที่เจ้าของที่ดินมีที่ดินหลายแปลง ให้คำนวณโดยถือชื่อเจ้าของที่ดินเป็นหลัก ไม่ว่าเจ้าของที่ดินรายนั้นจะขายหรือถูกเวนคืนกี่ครั้งก็ตาม ยังคงถือเป็นเจ้าของรายเดียวกัน ซึ่งมีสิทธิได้รับเงินสดจากการขายหรือถูกเวนคืน รวมทั้งสิ้นไม่เกิน 100,000 บาท สำหรับราคาที่ดินหรือสังหาริมทรัพย์ที่มีราคาไม่เกิน 100,000 บาท

2. ในกรณีที่ราคาหรือค่าทดแทนเกินกว่า 100,000 บาท ส่วนที่เกิน 100,000 บาท รวมทุกครั้ง และทั้งสิ้นแล้วต้องไม่เกินร้อยละ 25 ของราคาหรือค่าทดแทนส่วนที่เกิน 100,000 บาท ส่วนที่เหลือให้คำนวณและจ่ายตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการนี้

อนึ่ง หากมีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวตามที่เสนอแก้ไขเพิ่มเติม เรื่องที่ 3.3 ก็ให้คำนวณราคาหรือค่าทดแทนตามนัยข้างต้นทุกขั้นตอนด้วย

เรื่องที่ 3.6 แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบ

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้มีคณะกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบได้ และให้เพิ่มคณะกรรมการอีก คือ ผู้แทนกรมพัฒนาที่ดิน 1 คน ผู้แทนคณะกรรมการกฤษฎีกา 1 คน และให้คณะกรรมการนี้มีอำนาจตามที่ ส.ป.ก. เสนอ คือ พิจารณากฎหมาย กฎกระทรวง ประเพณีคำสั่ง และระเบียบต่าง ๆ ที่กำหนดขึ้น เพื่อใช้ในการปฏิรูปที่ดิน ทั้งการแปลงความ ดีความ และการแปลงเจตนารมณ์ที่เป็นปัญหา ตลอดจนการพิจารณาแก้ไขเหมาะสมสอดคล้องกับแนวนโยบายที่วางไว้

เรื่องที่ 3.11 ขออนุมัติเปลี่ยนตัวรองประธานอนุกรรมการโครงการและการเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

มติคณะกรรมการ คณะกรรมการพิจารณาแล้วมีมติให้เปลี่ยนตัวรองประธานอนุกรรมการโครงการและการเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม จากนายลาม ตัญทศรี เป็นนายพินิต สุวรรณะชญ

การประชุมครั้งที่ 1/2521 เมื่อวันที่ 12 มกราคม 2521

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.1 มอบหมายให้เลขาธิการ ส.ป.ก. เป็นผู้ออกหนังสืออนุญาตให้จำหน่ายหรือก่อให้เกิดภาระติดพันซึ่งที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ มอบหมายให้เลขาธิการ ส.ป.ก. เป็นผู้พิจารณาอนุญาตให้จำหน่ายหรือก่อให้เกิดภาระติดพันซึ่งที่ดินไม่เต็มแปลงในเขตปฏิรูปที่ดินได้ตามเสนอ และเมื่อเลขาธิการ ส.ป.ก. พิจารณาอนุญาตรายใดไปแล้ว ให้เลขาธิการ ส.ป.ก. รายงานให้คณะกรรมการทราบต่อไป ทั้งนี้ โดยใช้หลักเกณฑ์เรื่อง 3.4 ประกอบพิจารณาเป็นหลัก

เรื่องที่ 3.2 มอบหมายให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัดเป็นผู้พิจารณาอนุญาต กรณีเจ้าของที่ดินขออนุญาตจำหน่ายหรือก่อให้เกิดภาระติดพันซึ่งที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินให้แก่ทางราชการหรือเพื่อประโยชน์ของสาธารณะ

มติคณะกรรมการ มอบหมายให้ผู้ว่าราชการจังหวัด ในฐานะประธานคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด เป็นผู้พิจารณาอนุญาตได้ทั้งในกรณีที่อยู่ในอำนาจการพิจารณาของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด และเมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดได้พิจารณาดำเนินการไปประการใดแล้ว ให้ส่งสำเนาเรื่องแจ้งให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเพื่อทราบต่อไป

เรื่องที่ 3.4 การปรับปรุงแก้ไขหลักเกณฑ์การพิจารณาคำขออนุญาตจำหน่ายหรือก่อให้เกิดภาระติดพันซึ่งที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ เห็นชอบในหลักเกณฑ์การพิจารณาคำขออนุญาตว่ากรณีใดสมควรอนุญาต และกรณีใดไม่สมควรอนุญาต

ที่ดินที่อยู่ในหลักเกณฑ์ที่สมควรอนุญาต

1. ที่ดินซึ่งมิใช่เป็นที่เพื่อเกษตรกรรมหรือมิได้มีไว้เพื่อใช้และหรือโดยสภาพไม่เหมาะแก่การใช้ในทางเกษตรกรรม

2. ที่ดินตั้งอยู่ในเขตชุมชน
3. ที่ดินที่กำหนดตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการกำหนดเขตที่ดินที่จะทำการสำรวจ เพื่อการวางแผนและจัดทำผังเมืองรวมหรือผังเมืองเฉพาะตามกฎหมายว่าด้วยการผังเมือง
4. ที่ดินแปลงเล็ก ซึ่งเจ้าของที่ดินไม่อาจคงสภาพเป็นที่ดินเพื่อประกอบอาชีพทางเกษตรกรรมต่อไป
5. ที่ดินแปลงเล็กหลายแปลงซึ่งใช้ประกอบเกษตรกรรมหรือโดยสภาพมีความเหมาะสมแก่การเกษตรกรรม และอยู่ติดต่อกับเจ้าของที่ดินจำหน่วยที่ดินนั้นให้แก่เกษตรกรผู้ทำประโยชน์ในที่ดินด้วยตนเอง รวมเป็นแปลงเดียวหรือหลายแปลงทำให้ขนาดการถือครองที่ดินเพิ่มขึ้น
6. ที่ดินที่จำหน่วย หรือก่อให้เกิดภาวะติดพันให้แก่เกษตรกรผู้ทำประโยชน์ในที่ดินนั้นด้วยตนเองอยู่เดิม
7. ที่ดินเพื่อเกษตรกรรมที่แบ่งแยกเพื่อใช้ในการเกษตรกรรมต่อไป และเป็นจำนวนเนื้อที่เพียงพอแก่การประกอบเกษตรกรรมเพื่อเลี้ยงชีพ ตามประเภทของเกษตรกรรมนั้น เฉพาะกรณีตามข้อ 1.6 ข้อ 1.8 ข้อ 1.9
8. ที่ดินที่โอนให้ทายาทโดยธรรม โดยจะต้อง
 - 8.1 เป็นผู้ซึ่งมีความสามารถที่จะทำประโยชน์ในที่ดินนั้นด้วยตนเอง และ
 - 8.2 เป็นผู้ไม่มีที่ดินเพื่อประกอบเกษตรกรรมเป็นของตนเองหรือมีแต่ไม่เพียงพอแก่การเลี้ยงชีพ และ
 - 8.3 เป็นผู้มิอาชีพในทางเกษตรกรรม
9. ที่ดินที่เจ้าของไม่ต้องการมีไว้เพื่อประกอบเกษตรกรรม เพราะประสงค์จะไปประกอบอาชีพอื่นจึงจำหน่วยที่ดินนั้นให้แก่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
10. ที่ดินที่ขอแบ่งแยกกรรมสิทธิ์รวมตามส่วนของตน
11. ที่ดินแปลงใดมีผู้ถือกรรมสิทธิ์รวมจำหน่วยหรือก่อให้เกิดภาวะติดพันให้แก่ผู้ถือกรรมสิทธิ์รวม และทำให้จำนวนผู้ถือกรรมสิทธิ์รวมลดลง
12. ที่ดินที่มีข้อผูกพันตามกฎหมายซึ่งจะต้องจำหน่วยไปตามพันธะซึ่งได้มีขึ้นก่อนวันที่พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินมีผลใช้บังคับ
13. ที่ดินที่จำหน่วยหรือก่อให้เกิดภาวะติดพันเพื่อประโยชน์ของทางราชการหรือเพื่อประโยชน์ของสาธารณะ

14. กรณีมีเหตุจำเป็น และเป็นการสมควรโดยประการอื่น ซึ่งไม่เป็นอุปสรรคขัดขวางงานปฏิรูปฯ โดยขออนุมัติต่อคณะกรรมการ

ส่วนหลักเกณฑ์การพิจารณาคำขอที่ไม่อนุญาตไม่ต้องนำมาพิจารณา โดยถือว่าคำขออนุญาตใด ซึ่งไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่จะอนุญาตได้ตามที่กำหนดไว้แล้ว ให้ถือว่าไม่อนุญาต

เรื่องที่ 3.7 การจัดตั้งสหกรณ์ในเขตปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ 1. อนุมัติหลักการให้ดำเนินงานตามโครงการจัดตั้งและส่งเสริมสหกรณ์ในเขตปฏิรูปที่ดิน

2. อนุมัติใช้งบกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม จำนวน 2,730,360 บาท ในการดำเนินงานสำรวจและจัดตั้งสหกรณ์สำหรับปี 2521

3. สำหรับเงินทุนหมุนเวียนให้สมาชิกในเขตปฏิรูปที่ดินที่รวมกันจัดตั้งเป็นสหกรณ์ กู้ยืมเพื่อใช้ประกอบการเกษตรปี 2521 อนุมัติหลักการให้ ส.ป.ก. ดำเนินการ ดังนี้

3.1 นำเรื่องเสนอสำนักงบประมาณขออนุมัติใช้งบประมาณกลางปี จำนวน 136,500,000 บาท เพื่อใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียนให้สมาชิกกู้ยืม

3.2 ขณะเดียวกันให้ ส.ป.ก. นำเรื่องเสนอธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) เพื่อขออนุมัติกัณฑ์วงเงินทุนหมุนเวียน จำนวน 136,500,000 บาท ให้สมาชิกกู้ยืมในกรณีที่สำนักงบประมาณไม่สามารถจัดสรรให้ได้

3.3 ให้ ธ.ก.ส. ขยายวงเงินกู้ให้สูงขึ้นตามจำนวนสมาชิกสหกรณ์ ที่จะจัดตั้งขึ้นใหม่ ทั้งนี้ โดยความเห็นชอบของ ธ.ก.ส. กรมส่งเสริมสหกรณ์ และ ส.ป.ก.

3.4 ให้ ส.ป.ก. ติดต่อขออนุมัติใช้เงินทุนพระราชทานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในการจัดตั้งสหกรณ์ในเขตที่ดินพระราชทาน อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก แต่เงินกู้นั้นขอให้บริการทาง ธ.ก.ส. เพียงด้านเดียว

เรื่องที่ 3.8 โครงการจัดตั้งและส่งเสริมสหกรณ์ในเขตปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ ส.ป.ก. ได้วิเคราะห์โครงการนี้แล้ว มีความเห็น ดังนี้

1. ความสอดคล้องและสมบูรณ์ของโครงการ

- สอดคล้องกับนโยบายของ คปก.

2. ความพร้อมเพรียง และความสามารถของหน่วยงานที่จะดำเนินโครงการ

- ขาดบุคลากร จึงจำเป็นต้องด้านอัตรากำลัง

3. ความเหมาะสมทางด้านเศรษฐกิจและสังคม

- ทำให้มีรายได้เพิ่ม ภาวะเศรษฐกิจส่วนรวมดีขึ้น

4. ค่าใช้จ่ายของโครงการ

- สำหรับปี 2521 นี้จะจัดตั้งหน่วยสหกรณ์นิคม 8 หน่วย และจัดตั้งสหกรณ์ 33 สมาคม ในเขตปฏิรูปที่ดิน 16 จังหวัด ค่าใช้จ่ายเสนอขอ 153,206,570 บาท

คณะกรรมการฯ ได้พิจารณารายละเอียดในการประชุมครั้งที่ 1/2521 เมื่อวันที่ 3 มกราคม 2521 แล้ว เห็นสมควรอนุมัติเงินของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ตามโครงการนี้ภายในวงเงิน 2,020,640 บาท เฉพาะปี 2521 โดยมีเงื่อนไขให้คณะกรรมการอนุมัติหลักการในการจัดตั้งสหกรณ์ ตามพื้นที่ที่ประกาศเป็นเขตปฏิรูปที่ดินในปี 2520 ก่อน ถ้ากรมส่งเสริมสหกรณ์ ไม่มีงบประมาณประจำปี 2521 เพียงพอที่จะเจียดจ่ายมาสนับสนุนโครงการนี้ ส.ป.ก. จึงจะจัดสรรเงินของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมจำนวนดังกล่าวให้ และกรมส่งเสริมสหกรณ์ขอตั้งงบประมาณประจำปีต่อ ๆ ไป

การประชุมครั้งที่ 2/2521 เมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2521

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.9 ขออนุมัติใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเสียค่าธรรมเนียมในการรังวัด แบ่งแยกที่ดินเพื่อขายให้ ส.ป.ก.

มติคณะกรรมการ ให้ใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเสียค่าธรรมเนียมตามที่กำหนดไว้ในบัญชีอัตราค่าธรรมเนียมท้ายประมวลกฎหมายที่ดิน ทั้งนี้ โดยอนุโลมตามนัย หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ สร 0403/ว 37 ลงวันที่ 5 มิถุนายน 2513 ซึ่งคณะรัฐมนตรีอนุมัติให้กรมชลประทาน เป็นผู้เสียค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ให้แก่เจ้าของที่ดิน

เรื่องที่ 3.22 การจัดตั้งสหกรณ์ในเขตปฏิรูปที่ดิน

คำขอ กำหนดหลักเกณฑ์เพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดตั้งสหกรณ์ในเขตปฏิรูปที่ดิน ดังนี้

1. การจัดตั้งสหกรณ์จะดำเนินการจัดตั้งสหกรณ์ในเขตปฏิรูปที่ดินทุกแห่ง โดยจะรับสมาชิกทั้งเกษตรกรชั้นเล็กและเกษตรกรชั้นใหญ่ แต่การให้กู้เงินจะให้กู้เฉพาะเกษตรกรชั้นเล็ก ซึ่งมีสิทธิที่ดินทำกินตามเอกสารสิทธิชั่วคราวไม่เกิน 50 ไร่ ก่อน
2. ในเขตปฏิรูปที่ดินที่ ส.ป.ก. ได้ดำเนินการจัดแบ่งแปลงและจัดคนเข้าอยู่แล้ว และไม่มีปัญหาเรื่องสิทธิที่ดิน เพราะเกษตรกรถือครองที่ดินขนาดเล็กอยู่แล้ว ส.ป.ก. จะเข้าไปดำเนินการจัดตั้งสหกรณ์เป็นอันดับแรก

3. ในการเข้าไปดำเนินการจัดตั้งสหกรณ์ในเขตปฏิรูปที่ดินทุกแห่ง ส.ป.ก. และกรมส่งเสริมสหกรณ์จะได้ทำความเข้าใจ และชี้แจงให้เกษตรกรได้ทราบถึงสิทธิที่ดินที่เกษตรกรถือครองตามเอกสารสิทธิชั่วคราวที่ ส.ป.ก. แจกไปว่าเป็นเพียงการอนุญาตให้เข้าทำกินชั่วคราวเท่านั้น และจะเปลี่ยนแปลงไปเมื่อมีการออกแบบทางวิศวกรรม และแบ่งแปลงเป็นการถาวร ส่วนการให้เงินกู้โดยวิธีการสหกรณ์ ตามจำนวนเนื้อที่ที่จะทำการผลิตไม่ใช่เป็นหลักประกันว่า ส.ป.ก. ยอมรับกรรมสิทธิ์ในที่ดินนั้น

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้กรมส่งเสริมสหกรณ์ร่วมกับ ส.ป.ก. ดำเนินการสำรวจและจัดตั้งสหกรณ์ ในปี 2521 ในจังหวัด อำเภอต่าง ๆ ตามหลักเกณฑ์ข้อ 1 - 3 ดังกล่าวข้างต้น โดยใช้งบประมาณจากกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรวม จำนวน 2,730,360 บาท ต่อไปด้วย ส่วนในปีต่อไปให้ใช้เงินงบประมาณของกรมส่งเสริมสหกรณ์

เรื่องที่ 3.23 ขออนุมัติจ่ายเงินค่าดอกเบี้ยพันธบัตรการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกร

มติคณะกรรมการ 1. อนุมัติเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรเป็นค่าดอกเบี้ยพันธบัตรการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกร เป็นจำนวนเงิน 286,589.48 บาท สำหรับพันธบัตรที่ได้ใช้ชำระค่าที่ดินทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ไปแล้วในปี 2520 มูลค่า 31,618,900 บาท

2. อนุมัติหลักการให้กระทรวงการคลัง มีอำนาจสั่งจ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกร เพื่อชำระค่าดอกเบี้ยพันธบัตรประจำปี และค่าไถ่ถอนพันธบัตรให้ธนาคารแห่งประเทศไทยได้ โดยไม่ต้องนำเสนอขออนุมัติต่อคณะกรรมการและคณะกรรมการทุกครั้ง แต่เมื่อได้ดำเนินการเบิกจ่ายดังกล่าวแล้วเมื่อใดขอให้แจ้งให้คณะอนุกรรมการฯ และคณะกรรมการทราบ โดยผ่านสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกร

การประชุมครั้งที่ 3/2521 เมื่อวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2521

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.3 ขออนุมัติหลักการแก้ไขพระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการชำระราคาและค่าทดแทนที่ดินหรือสิ่งสาธารณูปโภคในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2520

เรื่องเดิมและคำขอ ตามที่ ส.ป.ก. ได้นำเสนอเรื่องขออนุมัติหลักการแก้ไขพระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการชำระราคาและค่าทดแทนที่ดินหรือสิ่งสาธารณูปโภคในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2520 เฉพาะในกรณีจัดซื้อที่ดินใหม่ โดยได้เสนอหลักการชำระ เพื่อให้คณะกรรมการให้ความเห็นชอบในหลักการใดหลักการหนึ่งใน 2 หลักการที่ได้นำเสนอ ทั้งนี้ เพื่อให้เจ้าของที่ดินได้รับเงินสดเพิ่มขึ้นกว่าหลักเกณฑ์การชำระราคา

ที่กำหนดตามพระราชบัญญัติกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการชำระราคาและค่าทดแทนที่ดินหรือสังหาริมทรัพย์ในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2520 ซึ่งกำหนดไว้ ดังนี้

1. กรณีจัดซื้อ

1.1 ที่ดินหรือสังหาริมทรัพย์ที่จัดซื้อราคาไม่เกินหนึ่งแสนบาท ให้จ่ายเงินเป็นเงินสดทั้งหมด

1.2 ที่ดินหรือสังหาริมทรัพย์ที่จัดซื้อ ซึ่งมีราคาเกินหนึ่งแสนบาทขึ้นไป สำหรับจำนวนหนึ่งแสนบาทแรกให้จ่ายตามข้อ 1.1 ส่วนที่เกินหนึ่งแสนบาทให้จ่ายเป็นเงินสดร้อยละยี่สิบห้า และจ่ายเป็นพันธบัตรของรัฐบาลร้อยละเจ็ดสิบห้า

2. กรณีเวนคืน

2.1 ที่ดินหรือสังหาริมทรัพย์ที่เวนคืน ซึ่งมีค่าทดแทนไม่เกินหนึ่งแสนบาท ให้จ่ายเป็นเงินสดร้อยละห้าสิบ ส่วนที่เหลือให้จ่ายเป็นพันธบัตรของรัฐบาล

2.2 ที่ดินหรือสังหาริมทรัพย์ที่เวนคืนซึ่งมีค่าทดแทนเกินหนึ่งแสนบาท สำหรับจำนวนเงินหนึ่งแสนบาทแรกให้จ่ายตามข้อ 2.1 ส่วนที่เกินหนึ่งแสนบาทให้จ่ายเป็นเงินสดร้อยละยี่สิบห้า และจ่ายเป็นพันธบัตรของรัฐบาลร้อยละเจ็ดสิบห้า

หลักเกณฑ์ที่ขอเสนอคณะกรรมการให้ความเห็นชอบข้อใดข้อหนึ่ง ดังนี้

1. หลักเกณฑ์การชำระมีขั้นตอน ดังนี้

1. ที่ดินหรือสังหาริมทรัพย์ที่จัดซื้อราคาไม่เกินหนึ่งแสนบาทให้จ่ายเป็นเงินสดทั้งหมด

2. สำหรับราคาที่ไม่เกินห้าแสนบาท ให้จ่ายเป็นเงินสดหนึ่งแสนบาทแรก ส่วนที่เหลือจ่ายเป็นเงินสดร้อยละห้าสิบ และพันธบัตรของรัฐบาลร้อยละห้าสิบ

3. สำหรับราคาเกินกว่าห้าแสนบาทขึ้นไปให้ชำระราคาตาม (1.1) และ (1.2) ส่วนที่เกินห้าแสนบาทให้จ่ายเป็นเงินสด อีกร้อยละยี่สิบห้าและพันธบัตรของรัฐบาลร้อยละเจ็ดสิบห้า

2. หลักเกณฑ์การชำระราคามีขั้นตอน ดังนี้

1. ที่ดินหรือสังหาริมทรัพย์ที่จัดซื้อวงเงินไม่เกินหนึ่งแสนบาทให้จ่ายเป็นเงินสดทั้งหมด

2. ถ้าวางเงินที่จัดซื้อเกินหนึ่งแสนบาทแต่ไม่เกินห้าแสนบาทให้จ่ายเป็นเงินสดร้อยละห้าสิบ และพันธบัตรของรัฐบาลร้อยละห้าสิบโดยไม่มีการจ่ายเงินสดหนึ่งแสนบาทแรก

3. ถ้าวางเงินเกินกว่าห้าแสนบาทขึ้นไป ให้จ่ายตามข้อ 2 และจ่ายเป็นเงินสดอีกร้อยละยี่สิบห้า และพันธบัตรของรัฐบาลร้อยละเจ็ดสิบห้า โดยไม่มีการจ่ายเงินสดหนึ่งแสนบาทแรก

ซึ่งคณะกรรมการได้มีมติให้ ส.ป.ก. นำไปศึกษาเปรียบเทียบภาระที่รัฐบาลจะต้องใช้จ่ายเงินสดเพิ่มขึ้นมากน้อยเท่าใด และนำเข้าที่ประชุมอีกครั้งหนึ่งนั้น

บัดนี้ ส.ป.ก. ได้เปรียบเทียบการชำระราคาตามหลักเกณฑ์เดิม และหลักเกณฑ์ใหม่ ทั้ง 2 หลักเกณฑ์ ในกรณีการจัดซื้อที่ดินเอกชน โดยอาศัยข้อมูลของจังหวัดปทุมธานี และจังหวัดนครนายกได้ผลดังแนบ

มติคณะกรรมการ ให้คณะกรรมการโครงการและการเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พิจารณาก่อนแล้วนำเสนอคณะกรรมการพิจารณาต่อไป

เรื่องที่ 3.4 การปรับปรุงนโยบายการจัดซื้อที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินของ ส.ป.ก.

เหตุผล

ตามที่คณะกรรมการกฤษฎีกาตีความอำนาจการจัดซื้อที่ดินของ ส.ป.ก. ตามมาตรา 29 แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 ว่า ส.ป.ก. มีอำนาจจัดซื้อที่ดินที่เจ้าของที่ดินมีเกินกว่าสิทธิที่กำหนดไว้ตามกฎหมาย คือ

(1) ที่ดินแปลงเดียวหรือหลายแปลงมีเนื้อที่รวมกันเกินกว่าห้าสิบไร่ ซึ่งบุคคลในครอบครัวเดียวกันไม่ว่าคนหนึ่งหรือหลายคนเป็นเจ้าของที่ดินผู้ประกอบเกษตรกรรมด้วยตัวเอง ให้ ส.ป.ก. มีอำนาจจัดซื้อที่ดิน หรือดำเนินการเวนคืนที่ดินส่วนที่เกินกว่าห้าสิบไร่

(2) ถ้าที่ดินดังกล่าวใน (1) มีเนื้อที่รวมกันเกินกว่าหนึ่งร้อยไร่ และเจ้าของที่ดินผู้ประกอบเกษตรกรรมด้วยตนเองใช้เพื่อการเลี้ยงสัตว์จำพวกสัตว์ใหญ่ ให้ ส.ป.ก. มีอำนาจจัดซื้อหรือดำเนินการเวนคืนที่ดินส่วนที่เกินกว่าหนึ่งร้อยไร่

(3) ที่ดินแปลงใดถ้าเจ้าของมิได้ใช้ประกอบเกษตรกรรมด้วยตนเอง หรือมิได้ใช้ประกอบเกษตรกรรมอย่างใดหรือประกอบเกษตรกรรมเล็กน้อยหรือประกอบเกษตรกรรมบางส่วน เพียงเป็นการแสดงสิทธิในที่ดินให้ ส.ป.ก. มีอำนาจจัดซื้อหรือดำเนินการเวนคืนที่ดินนั้นได้ในส่วนที่เกินกว่ายี่สิบไร่

ผลของการตีความดังกล่าว ทำให้เจ้าของที่ดินผู้มิได้ประกอบเกษตรกรรมสามารถ ถือครองที่ดินไว้ได้เป็นรายแปลง ถึงแปลงละยี่สิบไร่ ตาม (3)

คำขอ

จึงเห็นสมควรวางหลักการให้ ส.ป.ก. สามารถจัดซื้อที่ดินเป็นแปลงใหญ่ได้ก่อน เพื่อดำเนินการตามเป้าหมายและโครงการที่วางไว้แล้ว จึงเสนอคณะกรรมการเพื่อโปรดพิจารณาให้ความเห็นชอบข้อกำหนดแนวนโยบายปฏิบัติของ ส.ป.ก. เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีกำหนดเป็นหลักการ ต่อไปนี้

1. ที่ดินแปลงเดียวหรือหลายแปลงรวมกันที่เจ้าของมิได้ใช้ประกอบเกษตรกรรมในที่ดินนั้นด้วยตนเองให้สามารถคงสิทธิในที่ดินนั้นได้ไม่เกินยี่สิบไร่
2. เจ้าของที่ดินผู้ประสงค์จะขายที่ดินให้แก่ ส.ป.ก. ทั้งหมดเพื่อไปประกอบอาชีพอื่นหรือประสงค์จะขายเพียงบางส่วนให้ ส.ป.ก. มีอำนาจจัดซื้อที่ดินนั้นได้ในราคาที่คณะกรรมการกำหนด

มติคณะกรรมการ ให้ปฏิบัติตามความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา

การประชุมครั้งที่ 4/2521 เมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2521

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.8 ขอแก้ไขและเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การพิจารณาอนุญาตให้จำหน่ายหรือก่อให้เกิดภาระติดพันซึ่งที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ ให้ ส.ป.ก. นำเรื่องที่เกษตรกรมีความจำเป็นเร่งด่วนที่จะนำที่ดินไปจำนองเพื่อประกันเงินกู้ให้เร็วทันต่อเหตุการณ์ เมื่อต้องการเงินมาลงทุนเพื่อเกษตรกรรม และ ส.ป.ก. ขอให้เพิ่มเติมหลักเกณฑ์การพิจารณาอนุญาตว่า

“ข้อ 15 เจ้าของที่ดินมีเหตุฉุกเฉิน หรือมีความจำเป็นเร่งด่วนอาจจำนองที่ดินเพื่อเป็นประกันการชำระหนี้เงินกู้ เพื่อนำเงินไปชำระหนี้สินหรือลงทุนในการประกอบอาชีพได้” ไปพิจารณาศึกษาให้ละเอียดว่ามีผลดีผลเสียมากน้อยเพียงใดเพื่อมิให้มีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขกันบ่อยครั้ง และให้พิจารณาว่าการเสนอขออนุมัติต่อคณะกรรมการในกรณีเช่นนี้มีสาเหตุของความล่าช้าเพราะเหตุใด

การประชุมครั้งที่ 5/2521 เมื่อวันที่ 10 เมษายน 2521

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.21 ขอเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การอนุญาตให้จำหน่ายหรือก่อให้เกิดภาระติดพันซึ่งที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

เหตุผล หากทางราชการยังไม่สามารถช่วยเหลือเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินในเรื่องเงินทุนเพื่อนำไปประกอบอาชีพได้ ก็สมควรจะอำนวยความสะดวกให้แก่เกษตรกร เพื่อนำที่ดินไปจำนองสถาบันของรัฐหรือธนาคารพาณิชย์ได้ และควรจะได้รับการพิจารณาอย่างรีบด่วนด้วย จึงสมควรเพิ่มเติมหลักเกณฑ์ในเรื่องนี้ เพื่อให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพิจารณาได้ ทั้งนี้ เพื่อให้ทันต่อความจำเป็นของราษฎรอันเป็นการสร้างทัศนคติที่ดีให้แก่เกษตรกรที่มีต่องานปฏิรูปที่ดินด้วย

จึงใคร่ขออนุมัติในหลักการแก้ไขเพิ่มเติมคำสั่งคณะกรรมการ ที่ 6/2521
สั่ง ณ วันที่ 28 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2521

มติคณะกรรมการ อนุมัติตามที่เสนอ ดังนี้

“เจ้าของที่ดินอาจจำนองที่ดินของตนต่อธนาคาร หรือสถาบันเกษตรกรไว้เป็น
หลักประกันการชำระหนี้เงินกู้ เพื่อนำเงินไปชำระหนี้สินหรือลงทุนในการประกอบอาชีพ
ทางการเกษตรกรรมของตนเองได้”

และได้ย้าว่าให้ผู้ซึ่งคณะกรรมการมอบหมายพิจารณาอนุญาตตามหลักเกณฑ์
ที่คณะกรรมการได้วางไว้ ดังที่ปรากฏในคำสั่งคณะกรรมการ ที่ 6/2521
สั่ง ณ วันที่ 28 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2521 และตามมติที่คณะกรรมการได้แก้ไขในการประชุม
ครั้งที่ 4/2521 เมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2521 กับทั้งให้ ส.ป.ก. ติดตามเรื่องในกรณี
ที่ได้อนุญาตให้จำนองรายใดไปแล้วด้วย

การประชุมครั้งที่ 6/2521 เมื่อวันที่ 28 เมษายน 2521

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.2 มาตรการและวิธีการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

อนุมัติในหลักการตามที่ ส.ป.ก. เสนอ ดังนี้

1. มาตรการในการปฏิรูปที่ดิน

1.1 ในระยะแรกแห่งการประกาศเขตใดเป็นเขตปฏิรูปที่ดินนโยบายจะต้อง
เป็นไปในด้านกิจกรรมหลัก คือการปรับปรุงเกี่ยวกับสิทธิและการถือครองในที่ดิน
เพื่อเกษตรกรรม

1.2 ในเรื่องสิทธิการถือครองที่ดินให้ดำเนินการในที่ดินของรัฐและเอกชน
ควบคู่กันไป เนื่องจากในที่ดินของรัฐมุ่งดำเนินการเพื่อแก้ปัญหาผู้ไม่มีที่ดินทำกิน
ส่วนในที่ดินเอกชนมุ่งแก้ปัญหาในเรื่องผู้เช่า

1.3 การปฏิบัติงานของ ส.ป.ก. ในแง่ของกิจกรรมสนับสนุนควรจะเป็นหน้าที่
ของหน่วยงานอื่น ๆ ทั้งภายนอกและภายในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยวิธีการ
วางแผนงานให้สอดคล้อง และให้ส่วนราชการต่าง ๆ ขอดึงงบประมาณรายจ่ายดำเนินการ
ก่อนปีงบประมาณทุกปี

2. วิธีการ

2.1 ในที่ดินเอกชนให้ดำเนินการดังนี้

2.1.1 เมื่อประกาศเขตใดเป็นเขตปฏิรูปที่ดินแล้ว ให้ดำเนินการในเรื่องการจัดซื้อที่ดินและจัดเกษตรกรเช่าอยู่อาศัยเป็นลำดับแรก ซึ่งจะดำเนินการทั้งอำเภอหรือเฉพาะตำบลก็ได้ โดยไม่ต้องคำนึงว่าที่ดินจะติดต่อกันเป็นผืนใหญ่หรือไม่ ทั้งนี้ ก็เพื่อสนองนโยบายในการปรับปรุงสิทธิและการถือครองในที่ดินเสียก่อน หลังจาก 3 ปีแล้ว ให้เตรียมการในด้านการเวนคืนสำหรับที่ดินไม่สามารถเจรจาจัดซื้อได้ โดยถือว่าการเวนคืนเป็นมาตรการสุดท้าย

2.1.2 เมื่อได้ดำเนินการจัดซื้อและจัดราษฎรเช่าเช่าหรือเช่าซื้อเพื่อทำกินแล้ว ให้วางแผนปรับปรุงพื้นที่โดยมุ่งเฉพาะบริการขั้นพื้นฐานเท่าที่จำเป็น

2.1.3 ท้องที่ใดเหมาะสมที่จะทำการจัดรูปที่ดินให้พิจารณาดำเนินการโดยอาศัยหลักเกณฑ์การพิจารณาดังนี้

- ก. ต้องเป็นพื้นที่ที่ทำการกระจายสิทธิหรือการถือครองแล้ว
- ข. ที่ดินมีขนาดใหญ่และติดต่อกันเป็นผืนใหญ่พอสมควร
- ค. อยู่ในเขตชลประทานหรือให้การชลประทานได้
- ง. ราษฎรให้ความร่วมมือ

2.1.4 ให้ดำเนินการจัดตั้งสหกรณ์หรือสถาบันเกษตรกรและพัฒนากิจกรรมโดยเร็ว โดยอาศัยส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง และ ส.ป.ก. เป็นผู้ประสานงาน

2.2 ในที่ดินของรัฐให้ดำเนินการดังนี้

2.2.1 เมื่อประกาศเขตใดเป็นเขตปฏิรูปที่ดินให้ดำเนินการสำรวจผู้ที่บุกรุกเข้าไปประกอบการเกษตร และดำเนินการกระจายการถือครอง โดยกำหนดขนาดของที่ดินที่เหมาะสม คัดเลือกเกษตรกร และเจรจาขอลดขนาดของพื้นที่กับเกษตรกรที่เข้าไปประกอบการเกษตรอยู่เดิมเป็นลำดับแรก เกษตรกรที่เข้าอยู่ใหม่จะต้องทดแทนค่ากันดารและค่าพืชยืนต้นที่ให้ผลแล้ว ตลอดจนอสังหาริมทรัพย์อื่น ๆ ให้เกษตรกรที่อยู่เดิมตามอัตราของทางราชการ แต่ถ้าเกษตรกรที่เข้าอยู่ใหม่รายได้ไม่มีทุนทรัพย์ที่จะทดแทนก็ให้กู้ยืมเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม แล้วผ่อนส่งระยะยาว ในกรณีที่เป็นที่ดินของรัฐซึ่งไม่สามารถออกเอกสารแสดงสิทธิในที่ดิน ก็ให้เกษตรกรทำสัญญาเช่าระยะยาวแล้วมอบให้สถาบันเกษตรกรดำเนินการตามนัยแห่งมาตรา 30 ของพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 ในกรณีเป็นที่ดินของรัฐซึ่งสามารถออกเอกสารแสดงสิทธิในที่ดินได้ ให้ดำเนินการออกเอกสารชั่วคราวระยะหนึ่งจนกว่าเป็นที่แน่ใจว่า เกษตรกรผู้ทำกินในที่ดินของรัฐ มีความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพเกษตรกรรมในที่ดินของรัฐ จึงจะพิจารณาให้กรมที่ดินออกเอกสารสิทธิในที่ดินต่อไป

2.2.2 เมื่อได้จัดเกษตรกรเข้าทำกินในท้องที่ใดแล้ว ให้วางแผนปรับปรุงพื้นที่โดยมุ่งเฉพาะบริการขั้นพื้นฐานเท่าที่จำเป็น

2.2.3 ท้องที่ใดเหมาะสมที่จะทำการจัดรูปที่ดินให้พิจารณาดำเนินการโดยอาศัยหลักเกณฑ์เช่นเดียวกับข้อ 2.1.3

2.2.4 ให้ดำเนินการจัดตั้งสหกรณ์หรือสถาบันเกษตรกรและพัฒนาการเกษตรโดยเร็ว โดยอาศัยส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง และ ส.ป.ก. เป็นผู้ประสานงาน ส่วนเรื่องการออกเอกสารแสดงสิทธิในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินที่เป็นที่ดินของรัฐให้หาช่องทางดำเนินการโดยหารือกับกรมที่ดินและส่วนราชการที่เกี่ยวข้องต่อไป

3. ประเด็นเพื่อพิจารณา

ส่วนเรื่องการทบทวนการกำหนดนโยบายมาตรการเกี่ยวกับการปฏิบัติงานการปฏิรูปที่ดินของ ส.ป.ก. ให้แน่ชัด และการแก้ไขแผนงานซึ่งปรากฏอยู่ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (2520 - 2523) ที่กำหนดไว้เดิมให้สอดคล้องกับนโยบายและมาตรการต่อไป

มติคณะกรรมการ ให้รอผลการดำเนินงานของคณะทำงานวางแผนพัฒนาการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

เรื่องที่ 3.3 วิธีปฏิบัติในการชำระราคาหรือค่าทดแทนที่ดิน

กำหนดวิธีปฏิบัติในการชำระราคาหรือค่าทดแทนที่ดิน ดังนี้

1. กรณีซื้อขาย ให้ชำระราคาทันทีที่มีการจดทะเบียนสิทธินิติกรรม โดยชำระเพียง 70 % ของราคาตามที่ตกลงกัน โดยถือจำนวนเนื้อที่ที่ปรากฏในเอกสารแสดงสิทธิในที่ดินเป็นหลัก ส่วนที่เหลือ ส.ป.ก. จะชำระเมื่อได้รับแจ้งผลการรังวัดสอบเขตและแบ่งแยกที่ดินจากกรมที่ดินเรียบร้อยแล้ว

2. กรณีเวนคืน ให้ชำระค่าทดแทนได้ต่อเมื่อได้ทราบผลการรังวัดสอบเขตและแบ่งแยกที่ดินจากกรมที่ดินแล้วเท่านั้น

ส่วนหลักเกณฑ์และวิธีการชำระทั้งสองกรณีคงเป็นไปตามเดิมที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการชำระราคาค่าทดแทนที่ดินหรือสิ่งไหมทรัพย์สินในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2520

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้ดำเนินการได้ตามที่ ส.ป.ก. เสนอ สำหรับในข้อ 2 ให้ใช้ข้อความต่อไปนี้กรณีเวนคืนให้ชำระค่าทดแทนได้ต่อเมื่อได้ทราบผลการรังวัดสอบเขตและดำเนินการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม แบ่งแยกที่ดินจากกรมที่ดินแล้วเท่านั้น

เรื่องที่ 3.4 หลักการให้เกษตรกรกู้ยืมเพื่อชำระค่ากันกลางที่ดินของรัฐ

เพื่อประหยัดเงินของรัฐที่จะนำไปจ่ายเป็นค่าชดเชยต่าง ๆ และเพื่อให้การดำเนินการปรับปรุงการถือครองที่ดินของรัฐได้เป็นไปโดยสะดวกและราบรื่น ดังนั้น ในขณะที่เกษตรกรยังไม่มีรายได้จากการประกอบอาชีพเกษตรกรรมในที่ดินที่ ส.ป.ก. จัดแบ่งให้ จึงจำเป็นต้องจะให้เกษตรกรผู้ต้องชำระค่ากันกลางได้มีโอกาสกู้ยืมเงินไปชำระค่ากันกลางแล้วผ่อนชำระคืนต่อ ส.ป.ก. ต่อไป

ทั้งนี้ เป็นการแก้ปัญหาเรื่องการปรับปรุงการถือครองที่ดินของรัฐ โดยใช้มาตรการทางการเงินเข้าช่วย

ส่วนมาตรการด้านอื่นที่อาจนำมาใช้ในการปรับปรุงการถือครองที่ดินของรัฐ ประกอบกับมาตรการทางการเงิน ก็มีมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับเอกสารสิทธิในที่ดิน และมาตรการในด้านการพัฒนาพื้นที่ กล่าวคือ ส.ป.ก. เชื่อว่าผู้ครอบครองที่ดินของรัฐที่ครอบครองอยู่เกินสิทธิตามกฎหมาย คงจะยินยอมลดขนาดการถือครองลง หากมีความมั่นใจว่าเมื่อยินยอมแล้วจะมีโอกาสได้กรรมสิทธิ์ในที่ดินที่ครอบครองอยู่โดยไม่เกินสิทธิตามกฎหมายนั้น ส่วนการพัฒนาพื้นที่นั้น ส.ป.ก. จะไม่ดำเนินการให้ หากยังมีปัญหาเกี่ยวกับการปรับปรุงการถือครองอยู่ กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ ต่อไปนี้ ส.ป.ก. จะทำการพัฒนาพื้นที่ให้ต่อเมื่อได้มีการยินยอมลดขนาดการถือครองแล้วเท่านั้น

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้ ส.ป.ก. ดำเนินการได้ตามที่เสนอ ส่วนหลักเกณฑ์และวิธีการตลอดจนเงื่อนไขในการให้กู้ยืมให้ ส.ป.ก. ยกร่างเสนอคณะกรรมการพิจารณาโดยเร็ว

เรื่องที่ 3.5 หลักการให้เกษตรกรกู้ยืมเพื่อซื้อที่ดินจากเจ้าของที่ดินที่ต้องการขายที่ดินทั้งแปลง

กรณีมีเจ้าของที่ดินต้องการขายที่ดินทั้งแปลง โดยไม่ประสงค์จะขอคงสิทธิไว้ตามกฎหมาย แต่ ส.ป.ก. มีอำนาจซื้อได้เพียงส่วนที่เกินสิทธิตามกฎหมายมาตรา 29 แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 เท่านั้น ดังนั้น เพื่อให้การซื้อที่ดินเป็นไปโดยสะดวก จึงเห็นสมควรกำหนดให้มีหลักการให้เกษตรกรกู้ยืมเงินเพื่อซื้อที่ดินจากเจ้าของที่ดินในส่วนที่เกินอำนาจของ ส.ป.ก. แล้วให้ผ่อนส่งชำระคืนแก่ ส.ป.ก. ตามหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไข ซึ่ง ส.ป.ก. กำลังยกร่างอยู่

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้ ส.ป.ก. ดำเนินการได้ตามที่เสนอ ส่วนหลักเกณฑ์และวิธีการตลอดจนเงื่อนไขการกู้ยืม ให้ ส.ป.ก. ยกร่างเสนอโดยเร็ว

การประชุมครั้งที่ 7/2521 เมื่อวันที่ 15 พฤษภาคม 2521

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.1 ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการออกใบแทนหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ชั่วคราวในเขตปฏิรูปที่ดิน

คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดฉะเชิงเทรา ขอให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พิจารณากำหนดระเบียบว่าด้วยการออกใบแทนหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ชั่วคราวในเขตปฏิรูปที่ดิน ในกรณีหนังสืออนุญาตฯ ที่เกษตรกรได้รับมอบไปแล้วเป็นอันตรายหรือสูญหาย หรือชำรุด ในเรื่องนี้ ส.ป.ก. พิจารณาแล้วเห็นว่าหนังสืออนุญาตดังกล่าวเป็นเอกสารที่ออกให้แก่เกษตรกรเป็นการชั่วคราวเท่านั้น ยังไม่อาจกำหนดได้ว่าจะใช้เป็นเวลานานเท่าใด แต่หากกำหนดเวลายาวนานออกไปก็ยังมีปัญหาในเรื่องเอกสารเป็นอันตราย หรือสูญหาย หรือชำรุด ความจำเป็นจะต้องมีระเบียบว่าด้วยการนี้ก็ย่อมมีมากขึ้น

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้ใช้ตามร่างฉบับที่ 1

ฉบับที่หนึ่ง เป็นร่างของ ส.ป.ก. มีสาระสำคัญคือ กำหนดรูปแบบเป็นระเบียบคณะกรรมการให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดหรือนายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้รับคำขอ และทำการสอบสวนการออกใบแทนในทุกกรณี ไม่ต้องมีประกาศ และกำหนดให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดรายงานการเปลี่ยนแปลงหนังสืออนุญาตไปยัง ส.ป.ก. ด้วย

เรื่องที่ 3.2 แต่งตั้งอนุกรรมการเพิ่มในคณะอนุกรรมการประสานงานการส่งเสริมและการเกษตร

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้แต่งตั้งอนุกรรมการเพิ่มในคณะกรรมการประสานงานการส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรได้ คือ รายชื่อคณะอนุกรรมการพัฒนาการเกษตรที่ขอแต่งตั้งเพิ่มขึ้น ดังนี้

1. ผู้แทนจากกรมชลประทาน
2. ผู้แทนจากกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม
3. ผู้แทนจากองค์การตลาดเพื่อเกษตรกร (อ.ต.ก.)
4. ผู้แทนจากสำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท (ร.พ.ช.)

เรื่องที่ 3.3 ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการอนุญาตให้เจ้าของที่ดินมีสิทธิในที่ดินเพิ่มขึ้น ตามมาตรา 29 แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518

สมควรกำหนดระเบียบคณะกรรมการว่าด้วยหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการอนุญาตให้เจ้าของที่ดินมีสิทธิในที่ดินเพิ่มขึ้น โดยอาศัยหลักการพิจารณาเพื่อให้เป็นแนวทางเดียวกัน ดังนี้

1. หลักเกณฑ์การพิจารณาความสามารถและปัจจัยที่ผู้ขออนุญาตจะแสดงได้ว่าตนจะทำที่ดินนั้นให้เป็นประโยชน์ทางเกษตรกรรมได้ ทั้งตนจะเป็นผู้ประกอบการที่ดินนั้นด้วยตนเอง จะพิจารณาจากหลักการ ดังนี้

1.1 เครื่องมือที่จะใช้ประกอบเกษตรกรรมด้วยตนเอง

1.2 แรงงานที่จะดำเนินการเกษตรกรรมในเนื้อที่ที่ขอเพิ่ม

1.3 ทุนทรัพย์ในการทำที่ดินนั้นให้เป็นประโยชน์ทางเกษตรกรรมต่อไป

ทั้งนี้ โดยกำหนดรายละเอียดตามสภาพความเหมาะสมของท้องถิ่นและชนิดของเกษตรกรรมนั้น

2. เงื่อนไขในการอนุญาต จะพิจารณาจากหลักการ ดังนี้

2.1 วางเงื่อนไขเกี่ยวกับที่ดินที่ขออนุญาตเพิ่มขึ้น

2.2 วางเงื่อนไขเกี่ยวกับการทำประโยชน์ในที่ดินที่ขออนุญาต

2.3 วางเงื่อนไขเกี่ยวกับตัวเจ้าของที่ดินผู้ขออนุญาต

มติคณะกรรมการ อนุมัติในหลักการและให้นำร่างระเบียบคณะกรรมการตามที่ ส.ป.ก. เสนอขึ้นเสนอคณะกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบก่อน เพื่อพิจารณาในรายละเอียดตลอดทั้งแก้ไขถ้อยคำให้เหมาะสมด้วย ทั้งนี้ ให้ยึดข้อสังเกตตามแนวที่คณะกรรมการได้ชี้แจงไว้แล้วเป็นหลัก นำเสนอคณะกรรมการเพื่อพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง

การประชุมครั้งที่ 8/2521 เมื่อวันที่ 26 พฤษภาคม 2521

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.8 ขออนุมัติประกาศอำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี เป็นเขตปฏิรูปที่ดินโดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

ส.ป.ก. ได้พิจารณาแล้ว พอที่จะสรุปได้ว่าพื้นที่ซึ่งดำเนินการปฏิรูปที่ดินในป่าชัยบาดาลอยู่ในเขตอำเภอชัยบาดาลเฉพาะในตำบลท่าหลวง และตำบลมะกอกหวาน จึงสมควรดำเนินการปฏิรูปที่ดินในบริเวณป่าดังกล่าว อีกทั้งการประกาศเขตปฏิรูปที่ดินในอำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี เป็นเพียงการขยายเขตปฏิรูปที่ดินให้เป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมาย โดยมีให้ ส.ป.ก. จะต้องเพิ่มภาระในด้านงบประมาณ

หรืออัตรากำลังมากขึ้นแต่ประการใด จึงเห็นสมควรให้ประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน
ในอำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี

มติคณะกรรมการ ให้ ส.ป.ก. ดำเนินการได้ตามเสนอ

การประชุมครั้งที่ 9/2521 เมื่อวันที่ 22 มิถุนายน 2521

-

การประชุมครั้งที่ 10/2521 เมื่อวันที่ 14 สิงหาคม 2521

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.2 แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาความเหมาะสมในการจัดตั้งระบบข้อมูลที่ดิน

มติคณะกรรมการ ที่ประชุมมีมติอนุมัติให้แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาความเหมาะสมในการ
จัดตั้งระบบข้อมูลที่ดิน โดยประกอบด้วยหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. เลขาธิการสถิติแห่งชาติ	ประธานอนุกรรมการ
2. ผู้แทนกรมที่ดิน	อนุกรรมการ
3. ผู้แทนกรมการปกครอง	อนุกรรมการ
4. ผู้แทนกรมประชาสัมพันธ์	อนุกรรมการ
5. ผู้แทนสำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท	อนุกรรมการ
6. ผู้แทนกรมป่าไม้	อนุกรรมการ
7. ผู้แทนกรมพัฒนาที่ดิน	อนุกรรมการ
8. ผู้แทนกรมส่งเสริมสหกรณ์	อนุกรรมการ
9. รองเลขาธิการ ส.ป.ก. หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
10. ผู้อำนวยการศูนย์ประมวลผลด้วยเครื่องจักรแห่งประเทศไทย	อนุกรรมการ
สำนักงานสถิติแห่งชาติ หรือผู้แทน	
11. ผู้แทนสำนักงานงบประมาณ	อนุกรรมการ
12. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ	อนุกรรมการ
13. หัวหน้ากองวิชาการและแผนงาน ส.ป.ก.	อนุกรรมการและเลขานุการ
14. หัวหน้างานวิเคราะห์สถิติและทะเบียนที่ดิน กองวิชาการฯ ส.ป.ก.	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ให้มีหน้าที่และความรับผิดชอบ ดังนี้

1. พิจารณาถึงความเหมาะสมในการจัดตั้งระบบข้อมูลที่ดิน
2. พิจารณาถึงความเป็นไปได้ในการแก้ไขปัญหา

2.1 การนำคอมพิวเตอร์มาใช้อาจทำให้บางหน่วยงานมีเจ้าหน้าที่บางคน เกิดว่างงาน เพราะงานบางอย่างซึ่งเคยทำอยู่อาจไม่จำเป็นต้องทำต่อไป หน่วยงานนั้น จึงจำเป็นต้องพิจารณาหางานใหม่ให้เจ้าหน้าที่เหล่านั้นทำหรือมิฉะนั้นก็ต้องพิจารณา สร้างงานใหม่ขึ้น

2.2 หน่วยงานบางแห่งอาจต้องเปลี่ยนแปลงระบบงานใหม่ เพื่อให้สอดคล้อง กับระบบที่จัดตั้งขึ้น และให้ ส.ป.ก. กำหนดระยะเวลาของคณะกรรมการดังกล่าว ไว้ด้วย

เรื่องที่ 3.17 ขออนุมัติหลักการให้เลขาธิการ ส.ป.ก. มีอำนาจสั่งจ่ายเงินของกองทุนการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในการยื่นคำขอเกี่ยวกับการจัดซื้อที่ดิน ของ ส.ป.ก.

มติคณะกรรมการ ที่ประชุมมีมติ ดังนี้

1. อนุมัติเป็นหลักการให้ใช้จ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกร เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในการยื่นคำขอ เกี่ยวกับการจัดซื้อที่ดินของ ส.ป.ก. ได้ตามที่ ส.ป.ก. จะต้องชำระตามประมวลกฎหมายที่ดินกำหนดไว้

2. อนุมัติในหลักการให้เลขาธิการ ส.ป.ก. อนุมัติสั่งจ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกร เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในการยื่นคำขอเกี่ยวกับการจัดซื้อที่ดิน ของ ส.ป.ก.

ที่ประชุมมีมติเพิ่มเติมว่าให้ ส.ป.ก. รวบรวมว่ากรณีใดบ้างที่สมควรให้เลขาธิการ ส.ป.ก. มีอำนาจอนุมัติสั่งจ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรได้บ้าง ให้รวบรวมเสนอ คณะกรรมการเพื่ออนุมัติเป็นหลักการต่อไป

เรื่องที่ 3.27 การขอแบ่งส่วนราชการของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรเพิ่มเติม

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้ ส.ป.ก. แบ่งส่วนราชการ เพิ่มขึ้น ดังนี้

1. กองที่ขอเพิ่มขึ้นใหม่ 3 กอง คือ
 1. กองสำรวจ
 2. กองแบบแผนวิศวกรรม
 3. กองก่อสร้างและบริการเครื่องจักรกล

2. งานที่ขอเพิ่มขึ้นใหม่ 2 งาน คือ

1. งานจัดซื้อและเวนคืน กองนิติการ
2. งานธุรการ กองนิติการ

การประชุมครั้งที่ 11/2521 เมื่อวันที่ 11 กันยายน 2521

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.2 ทบทวนมติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

มติคณะกรรมการ ให้นำเรื่องในวาระที่ 3.10 มาพิจารณาร่วมกันและมีมติให้ยกเลิกคำสั่งคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมที่ 9/2521 สั่ง ณ วันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2521 “เรื่อง แต่งตั้งคณะอนุกรรมการพิจารณาอนุญาตการใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปการในเขตปฏิรูปที่ดิน” ซึ่งแต่งตั้งขึ้นตามมติคณะกรรมการ ในการประชุมครั้งที่ 31/2521 เมื่อวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2521 และมีมติให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพิจารณาให้ความเห็นชอบการใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับวัตถุประสงค์ของการปฏิรูปที่ดินหรือเกษตรกรรมแล้วนำเสนอขออนุมัติต่อเลขาธิการ ส.ป.ก. ผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการ ตามมติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม วาระที่ 3.10 ในการประชุมครั้งที่ 11/2521 เมื่อวันที่ 11 กันยายน 2521

เรื่องที่ 3.10 ขออนุมัติในหลักการมอบหมายให้เลขาธิการ ส.ป.ก. อนุมัติการใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปการ

มติคณะกรรมการ อนุมัติในหลักการมอบหมายให้เลขาธิการ ส.ป.ก. อนุมัติการใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปการได้ แล้วรายงานผลให้คณะกรรมการทราบเป็นคราว ๆ ไป โดยให้ ส.ป.ก. พิจารณาวางหลักเกณฑ์การพิจารณาแล้วเสนอให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมพิจารณาให้ความเห็นชอบหลักเกณฑ์ดังกล่าวเสียก่อน

การประชุมครั้งที่ 12/2521 เมื่อวันที่ 25 กันยายน 2521

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.1 ร่างระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาลดหรือดเก็บค่าเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

มติคณะกรรมการ อนุมัติในหลักการร่างระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาลดหรือดเก็บค่าเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ของคณะกรรมการโครงการและการเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่กำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการลดหรือดักเก็บค่าเช่าที่ดินแก่เกษตรกรที่เช่าที่ดินจาก ส.ป.ก. ในกรณีที่เกษตรกรเหล่านั้นประสบภัยธรรมชาติหรือเหตุสุดวิสัยอื่นอันทำให้การประกอบเกษตรกรรมไม่ได้ผลหรือได้ผลไม่สมบูรณ์ และให้นำร่างดังกล่าวเสนอที่ปรึกษากฎหมายประจำกระทรวงเกษตรและสหกรณ์พิจารณา ก่อนเสนอประธานกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมลงนามประกาศใช้ระเบียบดังกล่าว

เรื่องที่ 3.2 กำหนดหลักการเพื่อถือปฏิบัติเกี่ยวกับครุภัณฑ์ที่ได้รับอนุมัติให้จัดซื้อโดยใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

มติคณะกรรมการ อนุมัติเป็นหลักการในการปฏิบัติเกี่ยวกับครุภัณฑ์ที่ได้รับอนุมัติให้จัดซื้อโดยใช้เงินของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ไม่ว่า ส.ป.ก. จะเป็นผู้จัดซื้อเองหรือส่วนราชการอื่นเป็นผู้จัดซื้อให้ถือเป็นรายจ่ายขาดจากเงินของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม แต่ครุภัณฑ์ที่จัดซื้อด้วยเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมนี้ คงถือเป็นทรัพย์สินของ ส.ป.ก. ตามนัยมติเดิมของที่ประชุมคณะกรรมการ ครั้งที่ 10/2519 เมื่อวันที่ 5 พฤศจิกายน 2519

เรื่องที่ 3.9 ขออนุมัติในหลักการเพื่ออนุญาตให้เจ้าของที่ดินในเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดินให้หรือบริจาคที่ดินเพื่อประโยชน์สาธารณะได้โดยไม่ต้องขออนุญาตต่อคณะกรรมการหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการมอบหมาย

มติคณะกรรมการ อนุมัติในหลักการ ออกประกาศคณะกรรมการอนุญาตให้เจ้าของที่ดินในเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดินให้หรือบริจาคที่ดินเพื่อสาธารณประโยชน์ได้ โดยไม่ต้องขออนุญาตต่อคณะกรรมการหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการมอบหมาย

เรื่องที่ 3.10 ปัญหาความล่าช้าของงานปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ มอบหมายให้ท่านประธานกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมดำเนินการเร่งรัดเรื่องการแก้ไขพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 ในส่วนที่เป็นอุปสรรคทำให้งานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเกิดความล่าช้าต่อไป

การประชุมครั้งที่ 13/2521 เมื่อวันที่ 9 ตุลาคม 2521

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.1 ขออนุมัติหลักการให้ดำเนินการจัดตั้งสถาบันการเงินเพื่อการปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ ที่ประชุมมีมติดังนี้

1. อนุมัติในหลักการให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการร่วมระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อพิจารณาดำเนินการในชั้นรายละเอียดของการดำเนินการจัดตั้งสถาบันการเงินเพื่อการปฏิรูปที่ดินในลักษณะของธนาคารที่ดิน LAND BANK ต่อไปโดยให้กองบริการ กองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมของ ส.ป.ก. และกองพัฒนาระบบงานของ ธ.ก.ส. ร่วมกันทำหน้าที่เลขานุการของคณะกรรมการดังกล่าวและทำหน้าที่ประสานงานระหว่าง ส.ป.ก. และ ธ.ก.ส. ต่อไป

2. และให้จัดตั้งคณะอนุกรรมการฯ หรือพิจารณาเรื่องนี้โดยเฉพาะ ประกอบด้วย ผู้แทนจากส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อพิจารณาดำเนินการในชั้นรายละเอียดต่อไป

เรื่องที่ 3.2 ขออนุมัติหลักการให้เลขาธิการ ส.ป.ก. มีอำนาจอนุมัติสั่งจ่ายเงินของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

มติคณะกรรมการ อนุมัติในหลักการให้เลขาธิการ ส.ป.ก. มีอำนาจสั่งจ่ายเงินของกองทุนฯ ได้ โดยมอบให้คณะอนุกรรมการโครงการและการเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พิจารณารายละเอียด รวมทั้งการแก้ไขเพิ่มเติมระเบียบคณะกรรมการฯ ว่าด้วยการนี้ เสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมต่อไป

เรื่องที่ 3.3 ขออนุมัติใช้หลักเกณฑ์กำหนดขนาดเนื้อที่ถือครอง

มติคณะกรรมการ อนุมัติในหลักการให้ใช้หลักเกณฑ์กำหนดขนาดเนื้อที่ถือครอง ดังนี้

หลักเกณฑ์ข้อที่ 1 พิจารณาจากเนื้อที่ถือครองเฉลี่ยก่อนทำการจัดสรรว่าเกษตรกร มีเนื้อที่ถือครองเฉลี่ยครัวเรือนละเท่าไร

หลักเกณฑ์ข้อที่ 2 พิจารณาจากการถือครองส่วนใหญ่ก่อนทำการจัดสรรว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีเนื้อที่ถือครองครัวเรือนละเท่าไร

หลักเกณฑ์ข้อที่ 3 พิจารณาจากสมรรถนะที่ดินและระบบชลประทาน

หลักเกณฑ์ข้อที่ 4 พิจารณาเปรียบเทียบกับรายได้สุทธิเฉลี่ยทั้งนอกและในการเกษตรของภาคนั้น ๆ หรือของพื้นที่ปฏิรูปที่ดิน เลือกเอาอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยถือรายได้สุทธิสูงกว่าเป็นเกณฑ์ (ในปีที่ทำการจัดสรร)

หลักเกณฑ์ข้อที่ 5 พิจารณาจากเนื้อที่ซึ่งสามารถทำการจัดสรรได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนที่มีอยู่เดิมและมอบอำนาจในการกำหนดเนื้อที่จริง ๆ ในแต่ละพื้นที่ซึ่งดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเป็นผู้พิจารณาภายใต้หลักเกณฑ์ดังกล่าว เมื่อคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดดำเนินการไปแล้วให้แจ้งคณะกรรมการทราบ ในกรณีที่จังหวัดใดมีปัญหาในการกำหนดเนื้อที่ถือครองก็ให้นำเสนอคณะกรรมการพิจารณา

ให้ ส.ป.ก. รวบรวมเกี่ยวกับเรื่องนี้ทั้งหมด เสนอไปยังกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

การประชุมครั้งที่ 14/2521 เมื่อวันที่ 26 ตุลาคม 2521

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.1 ขออนุมัติหลักการให้เลขาธิการ ส.ป.ก. มีอำนาจอนุมัติส่งจ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเพื่อเพิ่มอัตราค่าจ้างชั่วคราว ตามที่ปรับปรุงใหม่สำหรับลูกจ้างที่จ้างโดยใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

มติคณะกรรมการ อนุมัติในหลักการ ให้เลขาธิการ ส.ป.ก. มีอำนาจส่งจ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อเพิ่มอัตราค่าจ้างชั่วคราวตามอัตราที่ปรับปรุงใหม่ สำหรับลูกจ้างชั่วคราวที่จ้างโดยใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเกินกว่าวงเงินค่าจ้างชั่วคราวตามโครงการที่ได้รับอนุมัติได้ โดยไม่ต้องรอการอนุมัติจากคณะกรรมการก่อน แต่เมื่อเลขาธิการ ส.ป.ก. ได้อนุมัติใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนเท่าใดแล้วให้แจ้งให้คณะกรรมการเพื่อทราบ

การประชุมครั้งที่ 15/2521 เมื่อวันที่ 13 พฤศจิกายน 2521

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.4 การดำเนินการในเขตท้องที่ที่เป็นเขตปฏิรูปที่ดินทับซ้อนกับเขตจัดรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ ให้ ส.ป.ก. นำเรื่องกรณีที่เขตปฏิรูปที่ดิน และเขตจัดรูปที่ดินทับซ้อนกันสมควรใช้หลักเกณฑ์การอนุญาตให้จำหน่ายหรือก่อให้เกิดภาระติดพันซึ่งที่ดินของคณะกรรมการชุดใด ใช้บังคับในเขตนั้น กลับไปพิจารณาร่วมกับสำนักงานจัดรูปที่ดินกลางต่อไป

และมีมติเพิ่มเติมว่าให้ ส.ป.ก. ถือเป็นนโยบายว่าถ้าพื้นที่ใดที่สำนักงานจัดรูปที่ดินกลางเข้าไปดำเนินการแล้ว ส.ป.ก. อย่าเข้าไปดำเนินการในพื้นที่นั้น

เรื่องที่ 3.5 ขอแต่งตั้งอนุกรรมการในคณะอนุกรรมการโครงการและการเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเพิ่มเติม

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้แต่งตั้งผู้อำนวยการกองธนาธิการ กรมบัญชีกลางหรือผู้แทนเป็นอนุกรรมการในคณะอนุกรรมการโครงการและการเงินกองทุนฯ เพิ่มขึ้นอีก 1 นาย และให้เปลี่ยนตำแหน่งหัวหน้ากองจัดการปฏิรูปที่ดิน ส.ป.ก. เป็นผู้อำนวยการกองจัดการปฏิรูปที่ดินในคณะอนุกรรมการโครงการและการเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามที่ได้มีการเปลี่ยนแปลงตำแหน่งแล้ว

การประชุมครั้งที่ 16/2521 เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2521

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.1 หลักเกณฑ์การคำนวณค่าเช่า ค่าเช่าซื้อที่ดิน และเงินคืนทุนในพื้นที่ปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ ให้ ส.ป.ก. นำหลักเกณฑ์การคำนวณค่าเช่า ค่าเช่าซื้อที่ดิน และเงินคืนทุนในพื้นที่ปฏิรูปที่ดิน ให้ที่ปรึกษากฎหมายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์พิจารณาก่อน โดยให้มีผู้แทนของกระทรวงมหาดไทยร่วมพิจารณาด้วย

เรื่องที่ 3.2 ร่างสัญญาเช่าซื้อที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในเขตโครงการปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ อนุมัติในหลักการร่างสัญญาเช่าซื้อที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในเขตปฏิรูปที่ดินตามที่ ส.ป.ก. เสนอ แต่เนื่องจากเรื่องนี้อาจสัมพันธ์กับหลักเกณฑ์การคำนวณค่าเช่า ค่าเช่าซื้อที่ดิน และเงินคืนทุนในพื้นที่ปฏิรูปที่ดินในเรื่องที่ 3.1

จึงให้นำเรื่องนี้ไปหารือที่ปรึกษากฎหมายประจำกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ด้วย เพื่อจะได้สอดคล้องกับการพิจารณาในเรื่องที่ 3.1 แล้วให้ใช้เป็นแบบสัญญาต่อไปได้

เรื่องที่ 3.3 ร่างสัญญาเช่าที่ดินเพื่อที่อยู่อาศัยในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

มติคณะกรรมการ อนุมัติในหลักการร่างสัญญาเช่าที่ดินเพื่ออยู่อาศัยในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม แต่ให้ ส.ป.ก. นำร่างสัญญาเช่าที่ดินเพื่ออาศัยในการปฏิรูปที่ดินฯ เสนอกรมอัยการเพื่อตรวจพิจารณาก่อน แล้วให้ใช้เป็นแบบสัญญาเพื่อถือปฏิบัติต่อไปได้

เรื่องที่ 3.11 ขออนุมัติในหลักการประกาศเขตปฏิรูปที่ดินทับเขตปฏิรูปเดิม และขออนุมัติหลักการเวนคืนที่ดิน

มติคณะกรรมการ ที่ประชุมมีมติ ดังนี้

1. อนุมัติในหลักการให้ ส.ป.ก. ประกาศพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินทับเขตปฏิรูปที่ดินเดิม เพื่อผลในการห้ามจำหน่ายหรือก่อให้เกิดภาระติดพัน ซึ่งที่ดินในท้องที่อำเภอบ้านนา อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก อำเภอลาดบัวหลวง

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และอำเภอบ้านสร้าง อำเภอกบินทร์บุรี และกิ่งอำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี ให้ ส.ป.ก. สามารถเจรจาจัดซื้อหรือเวนคืนที่ดินได้ต่อไป แต่ให้ถือว่า อนุมัติหลักการให้ ส.ป.ก. ดำเนินการเพื่อขยายเวลาห้ามจำหน่ายหรือก่อให้เกิดภาระติดพัน ซึ่งที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ส่วนวิธีดำเนินการให้ ส.ป.ก. ปฏิบัติตามความเหมาะสมต่อไป และให้ดำเนินการแก้ไขพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 เพื่อมิให้เจ้าของที่ดินกระจายที่ดินเป็นการหลบเลี่ยงกฎหมายได้ต่อไปด้วย

2. อนุมัติในหลักการออกพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ในเขตปฏิรูปที่ดิน สำหรับเจ้าของที่ดินที่มีที่ดินเกินสิทธิ์ที่กำหนดไว้ในกฎหมายและไม่ยอมขายให้แก่ ส.ป.ก.

การประชุมครั้งที่ 17/2521 เมื่อวันที่ 11 ธันวาคม 2521

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.2 ร่างระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมว่าด้วยการพิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดินเพิ่มขึ้น ตามมาตรา 29 แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 (ฉบับที่ 1) พ.ศ.

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้ดำเนินการได้ตามร่างระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการพิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดินเพิ่มขึ้น ตามมาตรา 29 แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 (ฉบับที่ 1) พ.ศ. ตามที่ ส.ป.ก. เสนอ

การประชุมครั้งที่ 18/2521 เมื่อวันที่ 25 ธันวาคม 2521

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.1 การปรับปรุงหลักเกณฑ์การประเมินราคาที่ดิน

มติคณะกรรมการ ส.ป.ก. นำเรื่องนี้ไปทำการศึกษาในรายละเอียดใหม่โดยตั้งคณะทำงานหรือ คณะอนุกรรมการขึ้นมาชุดหนึ่ง เพื่อรับผิดชอบในการศึกษาและพิจารณาในเรื่องนี้ และเห็นควรให้มีผู้แทนของ ธ.ก.ส. เข้าร่วมเป็นคณะทำงานหรืออนุกรรมการในชุดนี้ด้วย และให้ ส.ป.ก. ดำเนินการเสนอเรื่องให้ประธานแต่งตั้งต่อไป

เรื่องที่ 3.2 แต่งตั้งคณะอนุกรรมการประสานงานการพัฒนาสังคมในเขตปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ ให้คณะอนุกรรมการประสานงานสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินรับผิดชอบงาน การพัฒนาสังคมในเขตปฏิรูปที่ดินเพิ่มขึ้นอีกหน้าที่หนึ่ง นอกเหนือจากที่ได้กำหนดไว้เดิม และให้ ส.ป.ก. ดำเนินการเสนอผู้แทนจากส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสังคม

เป็นอนุกรรมการเพิ่มเติมในคณะอนุกรรมการประสานงานสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน
ให้ประธานแต่งตั้งต่อไป

การประชุมครั้งที่ 1/2522 เมื่อวันที่ 8 มกราคม 2522

-

การประชุมครั้งที่ 2/2522 เมื่อวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2522

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.5 ขออนุมัติเพิ่มเติมมติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในการประชุม
ครั้งที่ 9/2521 วันพฤหัสบดีที่ 22 มิถุนายน 2521 เรื่องที่ 3.8

มติคณะกรรมการ ขออนุมัติให้เพิ่มเติมมติคณะกรรมการ ครั้งที่ 9/2521 เมื่อวันที่ 22 มิถุนายน
2521 เรื่องที่ 3.8 ได้ตามเสนอ คือ เมื่อคณะอนุกรรมการโครงการและการเงินกองทุน
การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้พิจารณาอนุมัติรายละเอียดในด้านจัดซื้อที่ดิน
แต่ละรายในการจัดซื้อจริงแล้ว ให้ ส.ป.ก. ดำเนินการชำระราคาที่ดินดังกล่าวได้
ตามมติคณะกรรมการโดยไม่ต้องรอการแจ้งคณะกรรมการเพื่อทราบ

เรื่องที่ 3.6 แนวทางปฏิบัติในการจัดเกษตรกรลงในที่ดินเพื่อการปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ เห็นชอบให้ ส.ป.ก. รับผิดชอบการจัดเกษตรกรให้เข้าทำกินและอยู่อาศัย
โดยให้จัดแบ่งแปลงที่ดินทำกินอย่างหยาบ ๆ ไปก่อน และไม่ต้องคำนึงถึงรูปร่างของแปลงที่ดิน
ส่วนการพัฒนาพื้นที่นั้นควรดำเนินการในภายหลังโดยให้ทำความเข้าใจกับเกษตรกร
ผู้ได้รับการจัดให้เข้าทำกินและอยู่อาศัยดังกล่าว และให้ ส.ป.ก. ถือเป็นแนวทางปฏิบัติ
ในการจัดเกษตรกรลงในที่ดินเพื่อการปฏิรูปที่ดินสำหรับในเขตที่ดินของรัฐต่อไป
และสำหรับปัญหาเรื่องค่าชดเชยที่ดินซึ่งต้องจ่ายให้แก่เจ้าของที่ดินเดิมนั้นก็ให้พิจารณา
ชดเชยเป็นราย ๆ ไป

เรื่องที่ 3.7 ขอประกาศเขตป่าทำส่วาง - เพี้ยราม อำเภอมือง จังหวัดสุรินทร์ เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน
เพื่อเกษตรกรรม

มติคณะกรรมการ ขออนุมัติในหลักการและให้ดำเนินการประกาศเขตป่าสงวนแห่งชาติป่าทำส่วาง - เพี้ยราม
อำเภอมือง จังหวัดสุรินทร์ เนื้อที่ 19,412 ไร่ ซึ่งมีสภาพเสื่อมโทรม ราษฎรบุกรุก
เข้าครอบครองทำประโยชน์อย่างผิดกฎหมาย ก่อให้เกิดปัญหาข้อพิพาทเกี่ยวกับที่ดิน
ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจและปัญหาด้านแหล่งน้ำในการเกษตรให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน
เพื่อเกษตรกรรม เพื่อแก้ไขปัญหาในพื้นที่ดังกล่าว

เรื่องที่ 3.8 ขอบประกาศเขตป่าโคกขาด - หนองแสง อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

มติคณะกรรมการ อนุมัติในหลักการและให้ดำเนินการประกาศเขตป่าสงวนแห่งชาติป่าโคกขาด - หนองแสง อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ เนื้อที่ 6,275 ไร่ ซึ่งมีสภาพเสื่อมโทรม ราษฎรบุกรุก เข้าครอบครองทำประโยชน์อย่างผิดกฎหมายก่อให้เกิดปัญหาข้อพิพาท เกี่ยวกับที่ดิน ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ และปัญหาด้านแหล่งน้ำในการเกษตรให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว

การประชุมครั้งที่ 3/2522 เมื่อวันที่ 12 มีนาคม 2522

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.4 ร่างระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการให้กู้ยืมแก่เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ ให้ ส.ป.ก. นำร่างระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการให้กู้ยืมแก่เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน ไปทำการศึกษาและปรับปรุงร่างระเบียบดังกล่าวเสียใหม่ โดยเฉพาะเรื่องอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ ให้หารือร่วมกับ ธ.ก.ส. เพื่อกำหนดอัตราดอกเบี้ยให้สอดคล้องกันกับกฎหมาย ธ.ก.ส. และให้นำเสนอคณะกรรมการพิจารณาใหม่อีกครั้งหนึ่ง

การประชุมครั้งที่ 4/2522 เมื่อวันที่ 9 เมษายน 2522

-

การประชุมครั้งที่ 5/2522 เมื่อวันที่ 14 พฤษภาคม 2522

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.2 หลักเกณฑ์เกี่ยวกับค่าเช่า ค่าเช่าซื้อที่ดิน และเงินคืนทุนในพื้นที่ปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ ที่ประชุมมีมติ ดังนี้

1. หลักเกณฑ์เกี่ยวกับค่าเช่าที่ดิน ให้ใช้หลักเกณฑ์การคำนวณค่าเช่า ดังนี้

1.1 ในกรณีผู้เช่าที่ดินเป็นเกษตรกรรายใหม่ไม่ได้เช่าที่ดินในบริเวณใกล้เคียง แปลงที่ดินที่ ส.ป.ก. จัดให้เช่า กำหนดอัตราค่าเช่าที่ดินให้เท่ากับ 3% ต่อปี ของราคาที่ดิน ต่อไร่ ที่ ส.ป.ก. ซื้อหรือเวนคืนจากเจ้าของที่ดิน

1.2 ในกรณีผู้เช่าที่ดินเป็นผู้เช่าเดิมอยู่แล้ว หรือได้เช่าที่ดินในบริเวณใกล้เคียงแปลงที่ดินที่ ส.ป.ก. จัดให้เช่า ถ้าค่าเช่าที่เคยจ่ายหรือได้ตกลงว่าจะจ่ายกับเจ้าของที่ดินเดิมนั้นสูงกว่าค่าเช่าที่กำหนดตามข้อ 1.1 ให้เก็บตามที่กำหนด ถ้าต่ำกว่าให้เก็บตามที่เคยจ่ายหรือตกลงไว้ว่าจะจ่ายให้เจ้าของที่ดินเดิม

1.3 ถ้าผู้เช่ารายใดเห็นว่าค่าเช่าไม่เป็นธรรม หรือหลักเกณฑ์ไม่เหมาะสม ให้จัดทำคำร้องต่อคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด เมื่อคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพิจารณาเห็นเป็นประการใดให้เสนอต่อคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเพื่อพิจารณาต่อไป

2. สำหรับหลักเกณฑ์เกี่ยวกับค่าเช่าซื้อที่ดินและเงินคืนทุนต่อปีในพื้นที่ปฏิรูปที่ดิน คณะกรรมการมีมติให้ ส.ป.ก. นำไปพิจารณาใหม่ ร่วมกับ ธ.ก.ส. สำนักงานจัดรูปที่ดินกลาง และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร โดยอาศัยหลักการคำนวณของสำนักงานจัดรูปที่ดินกลางเป็นหลัก และนำเสนอคณะกรรมการเพื่อพิจารณาใหม่ในครั้งต่อไป

เรื่องที่ 3.3 กำหนดค่าเช่าที่พระราชทาน

มติคณะกรรมการ ให้ใช้หลักเกณฑ์เกี่ยวกับค่าเช่าที่ดิน ซึ่ง ส.ป.ก. ซื้อหรือเวนคืนจากเจ้าของที่ดินตามที่คณะกรรมการได้มีมติแล้วในระเบียบวาระที่ 3.2 ในการประชุมคราวเดียวกันนี้

เรื่องที่ 3.5 การกำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาอาชีพหลัก

มติคณะกรรมการ อนุมัติหลักเกณฑ์ในการพิจารณาอาชีพหลัก ดังนี้
บุคคลที่มีคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้ ตั้งแต่หนึ่งข้อขึ้นไปให้ถือว่าเป็นผู้มีอาชีพประกอบเกษตรกรรมเป็นหลัก

1. บุคคลในครอบครัวใช้เวลาส่วนใหญ่ในการประกอบเกษตรกรรมตามประเภทและชนิดของเกษตรกรรมนั้น ๆ
2. รายได้ส่วนใหญ่ของบุคคลในครอบครัวมาจากการประกอบเกษตรกรรม
3. เป็นผู้ลงทุนในการประกอบเกษตรกรรมมากกว่าอาชีพอื่น
4. บุคคลในครอบครัวประกอบอาชีพเกษตรกรรมและอาชีพอื่นเพื่อให้มีรายได้เพียงพอแก่การครองชีพ

เรื่องที่ 3.6 พิจารณาคำร้องขออนุญาตใช้ที่ดินเกินสิทธิตามมาตรา 29 แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518

มติคณะกรรมการ มอบหมายให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดทุกจังหวัด ตั้งคณะอนุกรรมการชุดหนึ่งขึ้นมาเพื่อพิจารณาเรื่องทำนองนี้ก่อน แล้วจึงเสนอผลการพิจารณาดังกล่าวให้คณะกรรมการได้พิจารณาอีกครั้งหนึ่ง

เรื่องที่ 3.16 ขออนุมัติหลักการให้เลขาธิการ ส.ป.ก. มีอำนาจอนุมัติให้แก่ไวยาทยละเอียดการจัดซื้อที่ดินตามแผนและโครงการที่ได้รับอนุมัติไว้แล้ว

มติคณะกรรมการ อนุมัติหลักการให้เลขาธิการ ส.ป.ก. มีอำนาจอนุมัติให้แก่ไวยาทยละเอียดการจัดซื้อที่ดินตามแผนและโครงการที่ผ่านการพิจารณาของคณะอนุกรรมการโครงการและการเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมแล้ว ในส่วนที่เกี่ยวกับชื่อ - นามสกุลของเจ้าของที่ดินให้ถูกต้องตามเอกสารแสดงสิทธิในที่ดิน แต่เมื่อดำเนินการแล้วให้แจ้งคณะอนุกรรมการฯ และคณะกรรมการทราบโดยมิชักช้า

การประชุมครั้งที่ 6/2522 เมื่อวันที่ 19 กรกฎาคม 2522

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.1 การกำหนดชนิดจำนวนและเงื่อนไขเพื่อการเลี้ยงสัตว์จำพวกสัตว์ใหญ่ ตามความในมาตรา 29 (2) แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518

มติคณะกรรมการ ที่ประชุมมีมติ ดังนี้

1. ตามประกาศข้อ 1 และ 2 ให้เพิ่มชนิดของสัตว์ใหญ่อีก 1 ชนิด คือ ม้า ใช้ข้อความ โค กระบือ และม้า
2. ให้ ส.ป.ก. สอบถามกรมปศุสัตว์ หาอัตราส่วนของเนื้อที่ต่อการเลี้ยงม้า 1 ตัวด้วย และให้นำเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ลงนามต่อไป

เรื่องที่ 3.2 ร่างระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการขออนุญาตตามมาตรา 28 แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้ใช้ระเบียบคณะกรรมการ ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการในการอนุญาตตามมาตรา 28 แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 (ฉบับที่ 1) พ.ศ. 2522 ได้ตามที่ ส.ป.ก. เสนอ

เรื่องที่ 3.3 ขออนุมัติหลักเกณฑ์การประเมินราคาที่ดิน

มติคณะกรรมการ ให้เพิ่มเติมหลักเกณฑ์โดยให้อำนาจคณะอนุกรรมการในการพิจารณาตีราคาพืชไร่อื่นนอกเหนือจากที่กำหนดในข้อ 4 ทั้งนี้ ให้ ส.ป.ก. รับไปร่างเพิ่มเติมแล้วนำเสนอประธานกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมพิจารณาใหม่อีกครั้งหนึ่ง

เรื่องที่ 3.4 หลักเกณฑ์การเรียกเก็บค่าเช่าซื้อที่ดินและค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ในการปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ อนุมัติหลักเกณฑ์การเรียกเก็บค่าเช่าซื้อที่ดินและค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ในการปฏิรูปที่ดิน (ตามที่ ส.ป.ก. เสนอ) ดังนี้

หลักเกณฑ์การเรียกเก็บค่าเช่าซื้อที่ดิน

ราคาที่ดินที่จะขายให้แก่เกษตรกรเท่ากับราคาที่ดินที่ได้ซื้อหรือเวนคืนจากเจ้าของที่ดิน

- และ
1. กำหนดให้อัตราดอกเบี้ยในการคำนวณค่าเช่าซื้อที่ดินเท่ากับ 6% ต่อปี
 2. จำนวนที่เรียกเก็บในแต่ละปีจะต้องเท่ากัน
 3. ระยะเวลาในการเรียกเก็บ

3.1 เรียกเก็บในระยะเวลา 10 ปี

แบบที่ 1 3.2 เรียกเก็บในระยะเวลา 12 ปี

3.3 เรียกเก็บในระยะเวลา 15 ปี

3.4 เรียกเก็บในระยะเวลา 10 ปี ภายหลังที่จ่ายค่าเช่า 3 ปี

แบบที่ 2 3.5 เรียกเก็บในระยะเวลา 12 ปี ภายหลังที่จ่ายค่าเช่า 3 ปี

3.6 เรียกเก็บในระยะเวลา 15 ปี ภายหลังที่จ่ายค่าเช่า 3 ปี

4. หากผู้เช่าซื้อรายใดเห็นว่าค่าเช่าซื้อไม่เป็นธรรมหรือหลักเกณฑ์ไม่เหมาะสม ให้จัดทำคำร้องต่อคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด เมื่อคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด เห็นเป็นประการใดให้เสนอต่อคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรเพื่อพิจารณาต่อไป

หลักเกณฑ์การเรียกเก็บเงินค่าใช้จ่ายอื่น ๆ

ในการเรียกเก็บเงินค่าใช้จ่ายอื่น ๆ นั้นให้ใช้มาตรา 46 แห่งพระราชบัญญัติ การจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกร พ.ศ. 2517 โดยอนุโลม

เรื่องที่ 3.5 ร่างระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกร ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการให้กู้ยืมแก่เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้ใช้ระเบียบของคณะกรรมการ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข การให้กู้ยืมแก่เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน ตามที่ ส.ป.ก. เสนอ

เรื่องที่ 3.18 ขออนุมัติเปลี่ยนแปลงประธานคณะทำงานวางแผนพัฒนาการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกร

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้เปลี่ยนแปลงประธานคณะทำงานวางแผนพัฒนาการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรจาก ดร.อาภรณ์ ศรีพิพัฒน์ เป็นพลตำรวจตรี สง่า กิตติขจร

การประชุมครั้งที่ 7/2522 เมื่อวันที่ 16 สิงหาคม 2522

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.6 ขอบทวนการกำหนดชนิดจำนวนและเงื่อนไขเพื่อการเลี้ยงสัตว์ จำพวกสัตว์ใหญ่ ตามความในมาตรา 29 (2) แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518

มติคณะกรรมการ ให้คงไว้ตามมติเดิม ที่กำหนดให้ม้าเป็นสัตว์ชนิดใหญ่ โดยให้คำนวณเนื้อที่ สำหรับการบริโภคของม้าเท่ากับวัวไปก่อน และให้ ส.ป.ก. ติดตามข้อมูลใหม่จาก กรมการสัตว์ทหารบก

การประชุมครั้งที่ 8/2522 เมื่อวันที่ 9 กันยายน 2522

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.1 หนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์

มติคณะกรรมการ อนุมัติในหลักการให้ ส.ป.ก. ออกหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์แก่เกษตรกร ในโครงการปฏิรูปที่ดินได้ยึดถือไว้เป็นหลักฐาน แต่ให้ ส.ป.ก. นำร่างหนังสืออนุญาต ให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินหรือกรมที่ดินก่อน

เรื่องที่ 3.2 รายงานการศึกษาความเหมาะสมในการจัดตั้งระบบข้อมูลที่ดิน

มติคณะกรรมการ อนุมัติในหลักการและให้ ส.ป.ก.หารือกับสำนักงานสถิติแห่งชาติ ในการ ตั้งคณะกรรมการจัดตั้งระบบข้อมูลที่ดิน โดยให้ ส.ป.ก. สรุปเสนอประธานกรรมการ ปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อจะได้เสนอคณะรัฐมนตรีรับในหลักการต่อไป

เรื่องที่ 3.3 ขออนุมัติปรับปรุงคณะกรรมการพิจารณาหลักเกณฑ์การประเมินราคาที่ดิน

มติคณะกรรมการ ที่ประชุมมีมติ ดังนี้

1. อนุมัติให้แก้ไขอนุกรรมการลำดับที่ 8 เป็นผู้แทนสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (แทนผู้แทนกองเศรษฐกิจการเกษตร)

2. อนุมัติให้เพิ่มผู้แทนกรมพัฒนาที่ดินเป็นอนุกรรมการอีก 1 ท่าน

3. อนุมัติให้เพิ่มผู้ทรงคุณวุฒิ คือ ผศ.ดร.ทองโรจน์ อ่อนจันทร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เป็นอนุกรรมการอีก 1 ท่าน

4. อนุมัติให้ปรับปรุงแก้ไขหน้าที่ของคณะกรรมการฯ เพิ่มเติมดังนี้

4.1 ให้พิจารณาหลักเกณฑ์การประเมินราคาที่ดินให้ได้รับความเป็นธรรม เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเพื่อพิจารณาอนุมัติ

4.2 ให้ทำการศึกษาข้อเท็จจริงประกอบข้อเสนอแนะในการพิจารณาค่าอุดหนุน เกี่ยวกับการประเมินราคาที่ดินเพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

เรื่องที่ 3.6 ขอนุมัติหลักการเกณฑ์การคำนวณราคาและค่าทดแทนที่ดินกรณีกรรมสิทธิ์รวม

มติคณะกรรมการ ขอนุมัติหลักการสำหรับการคำนวณการชำระราคาค่าทดแทนที่ดินกรณีเป็นที่ดินที่มีกรรมสิทธิ์รวม ดังนี้

1. กรณีผู้ถือกรรมสิทธิ์รวมเป็นบุคคลในครอบครัวเดียวกันตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 ไม่ว่าจะเป็กรรมสิทธิ์ร่วมโดยระบุสัดส่วนหรือไม่ก็ตาม การคำนวณการชำระเงินจะถือว่าเป็นเจ้าของรายเดียว

2. ถ้าผู้ถือกรรมสิทธิ์รวมไม่ได้เป็นบุคคลในครอบครัวเดียวกัน ตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 ให้คำนวณแยกชำระเป็นรายบุคคลตามสัดส่วนที่ตนถือกรรมสิทธิ์อยู่ ทั้งนี้ โดยมีเงื่อนไขว่า

1. ให้มีผลบังคับใช้เฉพาะรายที่ได้มีการจดทะเบียนกรรมสิทธิ์ก่อนที่พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตการปฏิรูปที่ดินได้ประกาศใช้

2. การคำนวณวงเงินไม่มีผลบังคับใช้สำหรับรายที่ได้รับชำระไปแล้วแต่อย่างใด

3. ในกรณีหลักการอื่นซึ่งได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการให้ถือปฏิบัติอยู่ก่อนแล้วขัดหรือแย้งกับหลักการดังกล่าวนี้ ให้ถือปฏิบัติตามหลักการนี้แทน ตั้งแต่วันที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้อนุมัติหลักการนี้

หากมีปัญหาในการปฏิบัติให้เสนอคณะกรรมการเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.8 การคำนวณราคาหรือค่าทดแทนที่ดินหรือสังหาริมทรัพย์ เพื่อชำระให้แก่เจ้าของที่ดินในกรณีเจ้าของที่ดินมีที่ดินหลายแปลง

มติคณะกรรมการ ให้ยกเลิกมติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เรื่องที่ 3.5 เรื่องหลักปฏิบัติในการคำนวณราคาหรือค่าทดแทนที่ดินหรือสังหาริมทรัพย์เพื่อชำระให้แก่เจ้าของที่ดินในกรณีที่เจ้าของที่ดินมีที่ดินหลายแปลงในคราวประชุม ครั้งที่ 12/2520 เมื่อวันที่ 12 ธันวาคม 2520 และให้ถือปฏิบัติตามพระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการชำระราคาและค่าทดแทนที่ดินหรือสังหาริมทรัพย์ในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2520

การประชุมครั้งที่ 9/2522 เมื่อวันที่ 15 ตุลาคม 2522

-

การประชุมครั้งที่ 10/2522 เมื่อวันที่ 14 พฤศจิกายน 2522

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.1 ร่างระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน (ฉบับที่ 1) พ.ศ. 2522

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้รับร่างระเบียบฉบับนี้ไปพิจารณาแล้วเสนอความเห็นไปยัง ส.ป.ก. ภายใน 3 วัน นับแต่วันถัดจากที่ ส.ป.ก. เสนอร่างต่อคณะกรรมการ เมื่อพ้นกำหนดเวลาดังกล่าว หากปรากฏว่ามีกรรมการให้ความเห็นแย้งในเรื่องหลักการหรือในส่วนที่เป็นสาระสำคัญของเรื่องให้ ส.ป.ก. นำร่างเสนอคณะกรรมการเพื่อพิจารณาต่อไป แต่ถ้ากรรมการไม่มีความเห็นเป็นอย่างอื่นหรือมีแต่ไม่ใช่เป็นความเห็นแย้งในเรื่องหลักการ หรือในส่วนที่เป็นสาระสำคัญของเรื่อง กรณีเช่นนี้ให้ถือว่าคณะกรรมการให้ความเห็นชอบและอนุมัติให้ประธานลงนามประกาศใช้ต่อไปได้ สำหรับกรณีที่กรรมการมีความเห็นในเรื่องที่มีใช้หลักการ หรือมีใช้ส่วนที่เป็นสาระสำคัญของเรื่องนั้น ให้ ส.ป.ก. นำไปพิจารณาดำเนินการตามที่เห็นสมควรก่อนนำร่างเสนอประธานกรรมการลงนามประกาศใช้ต่อไป มตินี้ให้ ส.ป.ก. ถือเป็นหลักการสำหรับการเสนอร่างระเบียบ กฎกระทรวง ประกาศ หรือคำสั่ง ซึ่งจะเสนอคณะกรรมการในโอกาสต่อไปด้วย

และมีมติเห็นชอบตามข้อสังเกตของรองอธิบดีกรมที่ดิน ในเรื่องเกี่ยวกับหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ว่า ในด้านหลังหนังสือนี้ควรระบุสิทธิและหน้าที่ที่ควรทราบและพึงปฏิบัติ ตามที่กำหนดในระเบียบฉบับนี้ในข้อ 9 ข้อ 13 และข้อ 14 ด้วย

เรื่องที่ 3.2 ร่างระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาลดหรือดึงค่าเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ 1) พ.ศ. 2522

มติคณะกรรมการ ให้ดำเนินการตามนัยมติคณะกรรมการในเรื่องที่ 3.1

เรื่องที่ 3.3 ร่างระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกรซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2522

มติคณะกรรมการ ให้ดำเนินการตามนัยมติคณะกรรมการในเรื่องที่ 3.1

เรื่องที่ 3.7 ขออนุมัติปรับปรุงคณะกรรมการพิจารณาหลักเกณฑ์การประเมินราคาที่ดิน

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้เปลี่ยนแปลงประธานคณะกรรมการพิจารณาหลักเกณฑ์การประเมินราคาที่ดินจาก พ.อ.สุรินทร์ ชลประเสริฐ รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์คนเก่า เป็นนายอดุลย์ นิยมวิภาค รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์คนใหม่

การประชุมครั้งที่ 11/2522 เมื่อวันที่ 13 ธันวาคม 2522

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.1 แบบหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ อนุมัติแบบหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินตามที่ได้แก้ไข

การประชุมครั้งที่ 1/2523 เมื่อวันที่ 16 มกราคม 2523

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.1 ขออนุมัติหลักการให้เลขาธิการ ส.ป.ก. อนุมัติเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับการซื้อที่ดิน

มติคณะกรรมการ ให้ยกเลิกมติคณะกรรมการเมื่อการประชุมครั้งที่ 5/2522 วันที่ 14 พฤษภาคม 2522 วาระที่ 3.16 โดยให้ถือมติคณะกรรมการในการประชุมครั้งนี้แทน ดังนี้ คือ

ในหลักการให้เลขาธิการ ส.ป.ก. มีอำนาจพิจารณาอนุมัติการแก้ไขเปลี่ยนแปลง รายละเอียดเกี่ยวกับการจัดซื้อที่ดินที่ได้รับอนุมัติจากคณะอนุกรรมการโครงการ และการเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมไว้แล้ว โดยเป็นการแก้ไขรายละเอียด เกี่ยวกับการซื้อที่ดินที่ไม่ใช่เป็นการแก้ไขพร้อมกันทั้งหมด ดังนี้

1. ชื่อ - สกุล ที่คลาดเคลื่อนไปจากหลักฐานจริง
2. เลขที่โฉนดได้ถูกต้องตามหลักฐานจริง

3. การเปลี่ยนแปลงด้านสัดส่วนระหว่างเงินสดกับพันธบัตรตามนโยบายพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการนี้โดยให้รวมถึงการเปลี่ยนแปลงของสัดส่วนระหว่างเงินสดกับพันธบัตร ในกรณีของการคำนวณ การชำระ แบบแยกรายแปลงเฉพาะที่เคยได้รับอนุมัติไว้ตามวิธีการเดิมด้วย โดยเมื่อรวมวงเงินสดทั้งสิ้นแล้วจะต้องไม่เกินวงเงินที่ได้รับอนุมัติหลักการจากคณะกรรมการ

เรื่องที่ 3.2 ขอแก้ไขระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการจัดทำโครงการ และการใช้จ่ายเงินของโครงการที่ใช้เงินของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2520 และมติคณะกรรมการ ครั้งที่ 13/2521 วันที่ 9 ตุลาคม 2521

มติคณะกรรมการ ให้นำเรื่องนี้เข้าสู่การพิจารณาของคณะอนุกรรมการโครงการและการเงิน กองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเพื่อลงความเห็นว่าจะเป็นการสมควรหรือไม่ ก่อนนำเสนอคณะกรรมการพิจารณาอีกครั้งต่อไป

การประชุมครั้งที่ 2/2523 เมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2523

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.1 การขยายเขตปฏิรูปที่ดินป่าเตรียมการสงวนป่าห้วยทับเสลา - ห้วยคอกควาย
กิ่งอำเภอลานสัก จังหวัดอุทัยธานี

มติคณะกรรมการ ให้ ส.ป.ก. ระวังการขยายเขตปฏิรูปที่ดินป่าเตรียมการสงวนป่าห้วยทับเสลา - ห้วยคอกควาย กิ่งอำเภอลานสัก จังหวัดอุทัยธานี เพิ่มเติม และเห็นสมควรให้กรมป่าไม้ ซึ่งเป็นเจ้าของเรื่องเดิมอยู่ดำเนินการจัดหมู่บ้านป่าไม้ต่อไป

เรื่องที่ 3.3 ขออนุมัติแก้ไขถ้อยคำตามมติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เรื่องการอนุมัติในหลักการให้เลขาธิการ ส.ป.ก. และคณะอนุกรรมการโครงการ และการเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมมีอำนาจอนุมัติสั่งจ่ายเงิน ของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรกู้ยืม

มติคณะกรรมการ 1. ให้เลขาธิการ ส.ป.ก. มีอำนาจอนุมัติสั่งจ่ายเงินของกองทุนการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรมให้เกษตรกรหรือ สถาบันเกษตรกรกู้ยืมได้ ดังนี้

1.1 อนุมัติให้เกษตรกรกู้ยืมเงินประเภทเงินกู้ระยะสั้นและเงินกู้ระยะปานกลาง รายละไม่เกิน 30,000 บาท

1.2 อนุมัติให้เกษตรกรกู้ยืมเงินประเภทเงินระยะยาว รายละไม่เกิน 80,000 บาท

1.3 ในกรณีที่สถาบันเกษตรกรขอกู้ยืมเงิน ทั้งประเภทเงินกู้ระยะสั้นเงินกู้ ระยะปานกลาง และเงินกู้ระยะยาวที่มีวงเงินกู้ทั้งสิ้นคราวหนึ่ง ๆ ไม่เกินแห่งละ 200,000 บาท

2. ให้คณะอนุกรรมการโครงการและการเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรมมีอำนาจพิจารณาอนุมัติสั่งจ่ายเงินของกองทุนการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรมให้สถาบันเกษตรกรกู้ยืมได้ทั้งจำนวนในกรณีที่สถาบันเกษตรกร แห่งหนึ่งขอกู้ยืมเงินสำหรับโครงการหนึ่ง ๆ หรือคราวหนึ่ง ๆ ที่มีวงเงินกู้ทั้งสิ้น เกินกว่า 200,000 บาท แต่ไม่เกิน 500,000 บาท

สำหรับวงเงินที่จะให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรกู้ยืมได้ในปีหนึ่ง ๆ นั้น ต้องไม่เกิน 10% ของเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมที่เหลืออยู่โดยไม่มีข้อ ผูกพันในแต่ละปี

เรื่องที่ 3.4 พิจารณาผลการประชุมด้านการปฏิรูปการเกษตรและการพัฒนาชนบท

ส.ป.ก. ได้ส่งผู้แทนเข้าร่วมประชุมด้วย ซึ่งผลการประชุมได้ปรากฏว่าการกำหนดแนวทางการปฏิบัติงานเพื่อให้สอดคล้องกับโปรแกรม VCARRD สมควรมีเป้าหมายสำหรับประเทศสมาชิกในระยะแรกที่จะสิ้นสุดภายในเดือนธันวาคม 2523 ดังนี้

1. การแต่งตั้งคณะกรรมการประสานงานการปฏิรูปการเกษตรและการพัฒนาชนบทแห่งชาติ โดยมีสำนักงานเลขาธิการด้วย
2. การรวบรวมผลงานต่าง ๆ ของรัฐบาลรวมทั้งงานที่กำลังดำเนินอยู่
3. โครงการหรือโปรแกรมการปฏิรูปการเกษตรและพัฒนาชนบทโดยเฉพาะอย่างยิ่งประเภทส่งเสริมรายได้ในท้องที่ก้นดาร์ การอบรมผู้ปฏิบัติงานระดับล่าง การพัฒนาเกษตรกรรายย่อย เป็นต้น
4. การเก็บรวบรวมสถิติพื้นฐาน (Benchmarks) และดัชนีทางเศรษฐกิจและสังคมในท้องที่ภายใต้โครงการหรือโปรแกรม
5. การจัดตั้งขบวนการติดตามผลการปฏิบัติงาน (Monitoring mechanism)
6. การจัดทำโครงสร้างของแผนการปฏิบัติงานระดับชาติ (National Plan of Action) สำหรับการปฏิรูปการเกษตรและการพัฒนาชนบท

มติคณะกรรมการ

1. ในข้อ 1 นั้น ประเทศไทยมีคณะกรรมการพัฒนาชนบทแห่งชาติ และคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม จึงเห็นว่าไม่จำเป็นที่จะต้องแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นมาใหม่เพราะจะซ้ำซ้อนกัน เพียงแต่ให้ ส.ป.ก. แจ้งให้คณะกรรมการพัฒนาชนบทแห่งชาติทราบโดยผ่านกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ไปยังสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ส่วนในข้อ 2 นั้น สำนักนายกรัฐมนตรีก็มีศูนย์ประสานงานพัฒนาและประเมินผลปีเกษตรกร ซึ่งกำลังจะเปลี่ยนเป็นหน่วยงานถาวรภายใต้ชื่อศูนย์ปฏิบัติการแห่งชาติ นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติก็มีบทบาทอันสำคัญยิ่งต่องานนี้ และมีส่วนร่วมในการดำเนินงานจัดตั้งศูนย์ดังกล่าว ซึ่งถือได้ว่าประเทศไทยกำลังดำเนินการอยู่แล้ว

2. ส่วนในข้อ 3 ให้ ส.ป.ก. พิจารณาดำเนินการโดยติดต่อกับกรมวิเทศสหการ เพื่อขอความช่วยเหลือจากองค์การอาหารและการเกษตรแห่งสหประชาชาติจัดทำโครงการพัฒนาเกษตรกรรายย่อยต่อไป

3. ในข้อ 4 ข้อ 5 และข้อ 6 นั้น สมควรให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นผู้รับผิดชอบประสานงาน เนื่องจากเป็นหน่วยงานกลางระดับสูง และสามารถเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการปฏิรูปการพัฒนา และการพัฒนาชนบทอยู่แล้ว และอนุมัติให้ดำเนินการติดต่อกับกรมวิเทศสหการ เพื่อขอความช่วยเหลือจากองค์การอาหารและการเกษตรแห่งสหประชาชาติจัดทำโครงการพัฒนาเกษตรกรรายย่อยต่อไป

เรื่องที่ 3.10 ขอแก้ไข “ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการจัดทำโครงการและการใช้จ่ายเงินของโครงการที่ใช้เงินของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2520” แก้ไขเพิ่มเติม โดยมติคณะกรรมการในการประชุม ครั้งที่ 13/2521 วันที่ 9 ตุลาคม 2521

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้แก้ไข “ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการจัดทำโครงการและการใช้จ่ายเงินของโครงการที่ใช้เงินของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2520” เฉพาะข้อ 17 (4) โดยแก้ไขจากเดิมเป็น “การเพิ่มวงเงินค่าก่อสร้าง ซึ่งเป็นผลจากการทำสัญญาแบบปรับราคาได้ ให้เลขาธิการ ส.ป.ก. พิจารณานอมนัดไปก่อนได้ทุกกรณี แล้วรายงานให้คณะกรรมการทราบโดยด่วนต่อไปทุกครั้งที่มีการจ่ายเงินค่าก่อสร้างเพิ่มเนื่องจากการทำสัญญาแบบปรับราคาได้”

การประชุมครั้งที่ 3/2523 เมื่อวันที่ 27 มีนาคม 2523

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.2 พิจารณาสันับสนุนการจัดตั้งอุตสาหกรรมการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน

ส.ป.ก. ได้ตระหนักถึงความสำคัญของอุตสาหกรรมกรรมการเกษตรอย่างยิ่ง และได้รับคำแนะนำจากหลายฝ่าย รวมทั้งภาคเอกชน ให้พิจารณาถึงการสนับสนุนงานประเภทนี้ ซึ่งอาจมีลักษณะเป็นอุตสาหกรรมผลิตแอลกอฮอล์จากอ้อยและมันสำปะหลัง อุตสาหกรรมผลิตเยื่อกระดาษจากไม้ไผ่และต้นสน และอุตสาหกรรมผลิตไม้อัดจากกากอ้อยก็ได้ อุตสาหกรรมเหล่านี้อาจดำเนินการได้โดยอาศัยความร่วมมือจากฝ่ายต่าง ๆ คือ เอกชน รัฐบาล เกษตรกร และ ส.ป.ก. เอง ซึ่งบทบาทของแต่ละฝ่ายจะมีอย่างชัดเจน กล่าวคือ เอกชนจะเป็นผู้ลงทุนทั้งหมดหรือบางส่วน โดยมีรัฐหรือเกษตรกรเป็นผู้ถือหุ้นในการตั้ง โรงงาน และภาคเอกชนอาจให้สินเชื่อเพื่อการเกษตรแก่เกษตรกรอีกด้วยก็ได้ รัฐบาลจะให้การสนับสนุนในด้านต่าง ๆ ในระดับสูง เช่น การพิจารณาส่งเสริมการลงทุน การประสานงานระดับกระทรวง เป็นต้น เกษตรกรอาจรวมตัวเป็นสหกรณ์หรือกลุ่มเกษตรกรผลิตพืชที่ใช้ป้อนโรงงานในราคาที่ยุติธรรม และกำหนดไว้ล่วงหน้า ส่วน ส.ป.ก. นั้นอาจจะเป็นผู้ประสานงานในระดับท้องที่ระหว่างเกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรกับโรงงาน เพื่อรักษาผลประโยชน์ให้กับเกษตรกร และในขณะเดียวกันพยายามที่จะสนับสนุนให้มีวัตถุดิบป้อนโรงงานอย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วย นอกจากนี้จะทำหน้าที่ประสานงานกับหน่วยราชการต่าง ๆ เช่น กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กรมโรงงานอุตสาหกรรม เป็นต้น

มติคณะกรรมการ อนุมัติหลักการการจัดตั้งอุตสาหกรรมการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน โดยให้ ส.ป.ก. จัดทำรายละเอียดเป็นแต่ละโครงการมาให้คณะกรรมการเพื่อพิจารณาต่อไป

เรื่องที่ 3.3 การแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณากำหนดอัตราค่าลงทุนที่จะเรียกเก็บคืนจากเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณากำหนดอัตราค่าลงทุนที่จะเรียกเก็บคืน จากเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน ซึ่งมีคณะกรรมการ 10 คน ดังนี้

1. รองเลขาธิการ ส.ป.ก.	ประธานคณะกรรมการ
2. ผู้อำนวยการกองวิชาการและแผนงาน ส.ป.ก.	อนุกรรมการ
3. ผู้แทนสำนักงบประมาณ	อนุกรรมการ
4. ผู้อำนวยการกองบริการกองทุนการปฏิรูปที่ดิน ส.ป.ก.	อนุกรรมการ
5. ผู้แทนสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร	อนุกรรมการ
6. ผู้แทนสำนักงานจัดรูปที่ดินกลาง	อนุกรรมการ
7. ผู้แทนกรมบัญชีกลาง	อนุกรรมการ
8. ผู้แทนธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร	อนุกรรมการ
9. ดร.กำพล อพลวิทย์ ผู้ทรงคุณวุฒิ	อนุกรรมการ
10. หัวหน้างานวางแผนและประเมินผล ส.ป.ก.	อนุกรรมการ
- และเลขานุการ

เรื่องที่ 3.7 ขออนุมัติหลักการให้เลขาธิการ ส.ป.ก. มีอำนาจพิจารณาอนุมัติให้ใช้เงินของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรเพื่อจ่ายเป็นเงิน พ.ช.ค.

มติคณะกรรมการ 1. อนุมัติให้ใช้เงินของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรเพื่อสมทบจ่ายเป็นเงิน พ.ช.ค. ตามอัตราที่ปรับปรุงใหม่ ในโครงการรังวัดสอบเขตแบ่งแยก และออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน งวดที่ 1 ปี 2523 อีกอัตราระ 70 บาท รวม 173 คน เป็นเงินจำนวน 36,330 บาท

2. อนุมัติหลักการให้เลขาธิการ ส.ป.ก. มีอำนาจอนุมัติให้ใช้จ่ายเงินของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกร เพื่อจ่ายเป็นเงิน พ.ช.ค. ตามอัตราที่ปรับปรุงใหม่ทุกกรณี แต่เมื่อดำเนินการแล้วต้องรายงานคณะกรรมการฯ และคณะกรรมการเพื่อทราบต่อไป

การประชุมครั้งที่ 4/2523 เมื่อวันที่ 21 เมษายน 2523

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

- เรื่องที่ 3.2 เรื่อง 1. ร่างสัญญาเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ชั่วคราว)
2. ร่างสัญญาเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ถาวร)
3. ร่างสัญญาเช่าซื้อที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

มติคณะกรรมการ อนุมัติแบบสัญญาทั้ง 3 ฉบับ ตามที่เสนอ เพื่อ **อนุมัติ** ให้เป็นไปตามระเบียบคณะกรรมการ ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเช่าทำประโยชน์ในที่ดิน (ฉบับที่ 1) พ.ศ. 2522

เรื่องที่ 3.3 แนวทางดำเนินการช่วยเหลือด้านการเงินแก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน

1. ขออำนาจคณะกรรมการเพื่ออนุมัติซื้อที่ดินในกรณีของเจ้าของที่ดินที่เป็นเกษตรกรในเขตตำบลคลองหก อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี เสนอขาย 1 แปลง 25 ไร่ เพื่อนำเงินไปไถ่ถอนจำนองจากเอกชน ส.ป.ก. มีอำนาจซื้อหรือเวนคืนที่ดินจากเกษตรกรได้เฉพาะส่วนที่เกิน 50 ไร่ หรือ 100 ไร่ เท่านั้น ในกรณีนี้ ส.ป.ก. จึงไม่อาจซื้อที่ดินแปลงดังกล่าวได้ แต่เมื่อพิจารณาถึงเจตนารมณ์แห่งการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประกอบกับบทบัญญัติในมาตราอื่นที่ว่าด้วยเรื่องกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม รวมทั้งเหตุผลและความจำเป็นแล้ว ส.ป.ก. สามารถให้ความช่วยเหลือแก่เกษตรกรที่ประสบปัญหาดังกล่าวได้ ทั้งนี้ เพื่อป้องกันเกษตรกรผู้เป็นเจ้าของที่ดินมิให้กรรมสิทธิ์หลุดไปเป็นของผู้ที่มีได้ประกอบเกษตรกรรมด้วยตนเอง ซึ่งการช่วยเหลือดังกล่าวถือได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของงานปรับปรุงสิทธิการถือครองที่ดิน อันเป็นหัวใจของการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (เป็นกรณีพิเศษ)

2. ขออนุมัติหลักการต่อคณะกรรมการ ให้เกษตรกรกู้ยืมเงินของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเพื่อนำไปปลดปล่อยหนี้สินในกรณีดังกล่าว โดยอาศัยระเบียบคณะกรรมการว่าด้วยกรณีนี้ โดยอนุโลม

3. ขออนุมัติหลักการต่อคณะกรรมการ ให้เกษตรกรกู้ยืมเงินของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเพื่อซื้อที่ดินที่เจ้าของต้องการขายได้ เพื่อป้องกันมิให้เจ้าของที่ดินนำที่ดินของตนไปขายแก่ผู้อื่นในกรณีที่ได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดท้องที่นั้นเป็นเขตปฏิรูปที่ดินเกิน 3 ปีแล้ว แต่ ส.ป.ก. ไม่สามารถจัดซื้อได้ เนื่องจากเจ้าของที่ดินไม่ยินยอมขายในราคาประเมินของ ส.ป.ก. ทั้งนี้ โดยอาศัยระเบียบคณะกรรมการว่าด้วยการให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรกู้ยืมโดยอนุโลมเช่นกัน อันจะเป็นการช่วยให้การปรับปรุงสิทธิการถือครองที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเป็นไปโดยตรงระหว่างเจ้าของที่ดินกับเกษตรกรได้อีกทางหนึ่ง

4. ขอความร่วมมือจาก ธ.ก.ส. เพื่อให้ความช่วยเหลือแก่เกษตรกรที่มีปัญหาดังกล่าวก่อน หากไม่บรรลุผลจึงใช้เงินของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมดำเนินการตามแนวทางที่ 2 หรือที่ 3 แล้วแต่กรณี

มติคณะกรรมการ เห็นว่าสถานะการเงินของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมไม่เอื้ออำนวยจึงขอให้ ธ.ก.ส. รับไปดำเนินการให้ความช่วยเหลือโดยให้ ส.ป.ก. เป็นผู้ประสานงาน

การประชุมครั้งที่ 5/2523 เมื่อวันที่ 30 พฤษภาคม 2523

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.1 การปรับปรุงหลักเกณฑ์การประเมินราคาที่ดิน

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้ยกเลิกหลักเกณฑ์การประเมินราคาที่ดิน เพื่อใช้ในการจัดซื้อหรือเวนคืนที่ดินที่จะนำมาเพื่อการปฏิรูปที่ดิน ซึ่งใช้มาตั้งแต่วันที่ 5 กันยายน 2522 ในข้อ 1 และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

“ข้อ 1 ราคาที่ดินที่จะซื้อมาเพื่อการปฏิรูปที่ดินให้จัดซื้อในราคาตามหลักเกณฑ์การประเมินราคาที่ดินนี้และต้องคำนึงถึงสมรรถนะของที่ดินที่จะให้ผลตอบแทนแก่เกษตรกรที่จะต้องรับภาระการผ่อนชำระคืนในระยะเวลาที่ ส.ป.ก. กำหนด”

เรื่องที่ 3.3 การขยายเขตปฏิรูปที่ดินที่เอกชน ตำบลอินทขิล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

มติคณะกรรมการ 1. อนุมัติให้ขยายเขตปฏิรูปที่ดินที่เอกชน ตำบลอินทขิล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ อีกตำบลหนึ่ง

2. ให้ ส.ป.ก. ดำเนินการเจรจากับเจ้าของที่ดิน เพื่อซื้อที่ดินในราคาประเมินของ ส.ป.ก. (ไร่ละ 6,000 บาท) ถ้าเจ้าของที่ดินไม่ขายให้ ส.ป.ก. ซื้อที่ดินได้ในราคาสูงสุดไร่ละ 9,500 บาท ถ้า ส.ป.ก. ซื้อไม่ได้ในราคาไร่ละ 9,500 บาท ให้ระงับการจัดซื้อที่ดินดังกล่าว

เรื่องที่ 3.7 ขออนุมัติใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเพื่อจ่ายเงินให้แก่ผู้เช่าที่ดิน และขออนุมัติเป็นหลักการให้เป็นอำนาจของเลขาธิการ ส.ป.ก. ที่จะอนุมัติให้ใช้เงินของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

มติคณะกรรมการ 1. อนุมัติให้ใช้เงินของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเมื่อจ่ายเงินให้แก่ผู้เช่า จำนวน 5,197.26 บาท

2. อนุมัติหลักการให้เป็นอำนาจของเลขาธิการ ส.ป.ก. ที่จะอนุมัติให้ใช้เงินของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมที่จะต้องจ่ายเงินส่วนเกินทุกประเภทที่ ส.ป.ก. ได้รับมาโดยมิควรได้ตามสิทธิและหรือหน้าที่

การประชุมครั้งที่ 6/2523 เมื่อวันที่ 19 มิถุนายน 2523

ระเบียบวาระที่ 2 เรื่องเพื่อพิจารณา

วาระจร เรื่อง การจัดตั้งธนาคารที่ดิน

โดยเหตุที่มีแรงผลักดันจากภายนอก เช่น แนวทางการแก้ไขปัญหาเรื่องการจัดที่ดินของรัฐบาลในการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 และการประชุมและสัมมนาทางวิชาการเกี่ยวกับการจัดที่ดิน มักจะมีข้อสรุปและเสนอให้มีการจัดตั้งธนาคารที่ดินทุกครั้ง ดังนั้น ในเดือนพฤษภาคม 2521 อติเลขาธิการ ส.ป.ก. (นายจำลอง อตันโถ) ได้ติดต่อกับผู้จัดการ ธ.ก.ส. เป็นส่วนตัว พร้อมทั้งสั่งการให้เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. ไปพบและหารือเรื่องการจัดตั้งธนาคารที่ดิน ซึ่งได้ตกลงตั้งคณะกรรมการขึ้นเป็นการภายในร่วมกันทั้งสองฝ่าย โดยมีรองผู้จัดการ (ดร.วิรัช อารมย์ดี) เป็นประธานคณะกรรมการศึกษาและประชุมร่วมกันหลายครั้ง และสรุปผลได้ว่า เห็นสมควรจัดตั้งธนาคารที่ดินขึ้นมา แต่ไม่ควรจัดตั้งธนาคารขึ้นมาใหม่เป็นเอกเทศ และ ธ.ก.ส. ยินดีที่จะรับภาระหน้าที่ตลอดจนกำลังคนได้เมื่อมีการแก้ไขกฎหมายของ ธ.ก.ส. แล้ว

รูปแบบของการจัดองค์กร มีแนวทางในการจัดรูปแบบขององค์กร เพื่อดำเนินงานนี้เป็น 3 แนวทาง คือ

(1) ให้จัดตั้งธนาคารที่ดินขึ้นโดยใช้ชื่อเดิมคือกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม แทนกระทรวงการคลัง และ ส.ป.ก. ซึ่งเป็นไปตามร่างพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ซึ่งได้นำเสนอเพื่อพิจารณาใน วาระที่ 3.1 ในการประชุมนี้แล้ว

(2) แบ่งลักษณะงานของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ออกเป็น 2 ส่วน ตามแนวคำริของปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ คือ ให้ ธ.ก.ส. รับผิดชอบกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในส่วนที่เป็นการกู้ยืม ซึ่งต้องเรียกเก็บจากเกษตรกรและให้มีกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมทำหน้าที่บริการและรับผิดชอบในส่วนเงินที่เป็นการจ่ายขาด ซึ่งถ้าเลือกแนวทางนี้จะต้องพิจารณาทบทวนแก้ไขร่างพระราชบัญญัติที่เสนอมาใหม่

(3) คงสถานภาพเดิมไว้ คือกองทุนการปฏิรูปที่ดินเป็นทุนหมุนเวียนในกระทรวงการคลังและให้ ส.ป.ก. โดยกองบริการกองทุนฯ ทำหน้าที่บริหารต่อไปตามกฎหมายเดิม แต่ให้ ส.ป.ก. และ ธ.ก.ส. ประสานงานกันโดยใกล้ชิดยิ่งขึ้นและแก้ไขกฎหมายเฉพาะส่วนที่จำเป็นเท่านั้น

มติคณะกรรมการ ให้ตั้งคณะกรรมการขึ้นใหม่เพื่อศึกษาเรื่องนี้ โดยประธานจะหารือกับเลขาธิการ ส.ป.ก. พิจารณาแต่งตั้งจากผู้ที่เกี่ยวข้องต่อไป

การประชุมครั้งที่ 7/2523 เมื่อวันที่ 21 กรกฎาคม 2523

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.4 คำสั่งคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม มอบหมายให้เลขาธิการ ส.ป.ก. พิจารณาอนุญาตการใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ อนุมัติหลักเกณฑ์ตามร่างที่เสนอ โดยให้ตัด (7) ในข้อ 24 ของร่างคำสั่ง คณะกรรมการออก

เรื่องที่ 3.6 การประกาศเขตอำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรม

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้ประกาศเขตอำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน เนื้อที่ประมาณ 41,993 ไร่

เรื่องที่ 3.8 การขยายเขตปฏิรูปที่ดินป่าเตรียมการสงวนป่าห้วยทับเสลา - ห้วยคอกควาย กิ่งอำเภอลานสัก จังหวัดอุทัยธานี

เมื่อวันที่ 26 มิถุนายน 2523 ท่านรัฐมนตรีว่าการมีบัญชาให้ ส.ป.ก. นำเรื่อง การขยายเขตปฏิรูปที่ดินป่าเตรียมการสงวนป่าห้วยทับเสลา - ห้วยคอกควาย กิ่งอำเภอลานสัก จังหวัดอุทัยธานี เข้าที่ประชุมคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อพิจารณาประกาศเป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ ให้ขยายเขตปฏิรูปที่ดินป่าเตรียมการสงวนป่าห้วยทับเสลา - ห้วยคอกควาย กิ่งอำเภอลานสัก จังหวัดอุทัยธานี เพิ่มเติม

การประชุมครั้งที่ 8/2523 เมื่อวันที่ 21 สิงหาคม 2523

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.3 การกำหนดค่าเช่าที่ดินของรัฐประเภทที่ราชพัสดุ

ส.ป.ก. ได้นำเรื่องค่าเช่าที่ดินของรัฐประเภทที่ราชพัสดุนี้ เข้าพิจารณาในที่ประชุม คณะอนุกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบในการประชุม ครั้งที่ 3/2523 แล้ว มีมติ ดังนี้

1. เมื่อประกาศเขตปฏิรูปที่ดินแล้ว ผลของมาตรา 26 แห่งพระราชบัญญัติ การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 มิได้ทำให้ที่ราชพัสดุในเขตปฏิรูปที่ดิน หมดสภาพตามพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. 2518 และ

2. การกำหนดอัตราค่าเช่าที่ดินราชพัสดุ ส.ป.ก. สามารถกำหนดอัตราค่าเช่าได้ โดยอาศัยอำนาจตามหนังสือมอบอำนาจจากกระทรวงการคลัง ลงวันที่ 6 มีนาคม 2523

จึงเห็นสมควรให้วางหลักเกณฑ์ในการกำหนดอัตราค่าเช่าที่ดินของรัฐประเภทที่ราชพัสดุ ดังนี้

ข้อ 1 ให้กำหนดอัตราค่าเช่าที่ราชพัสดุ โดยถือตามอัตราที่กรมธนารักษ์เรียกเก็บจากเกษตรกร โดยลดอัตราที่กรมธนารักษ์เคยเรียกเก็บจากเกษตรกรลง 20% ถือเป็นอัตราค่าเช่าที่ ส.ป.ก. เรียกเก็บจากเกษตรกรเป็นรายแปลง

ข้อ 2 ในพื้นที่ที่ราชพัสดุได้มีการวัดรูปแปลงใหม่ให้เฉลี่ยค่าเช่าที่กรมธนารักษ์เคยเรียกเก็บจากเกษตรกรแต่ละแปลงให้เท่ากันทั้งพื้นที่และลดอัตราค่าเช่าเฉลี่ยนั้นลง 20% ถือเป็นอัตราค่าเช่าที่ ส.ป.ก. เรียกเก็บจากเกษตรกร

ข้อ 3 เกษตรกรจะต้องรับภาระในการชำระค่าภาษีบำรุงท้องที่ โดยนำเงินค่าภาษีบำรุงท้องที่ตามราคาประเมินของกรมการปกครองมาชำระให้กับ ส.ป.ก. ตามกำหนดเพื่อนำไปชำระในนามของ ส.ป.ก. ต่อไป ถ้าเกษตรกรไม่ชำระตามกำหนดและถูกปรับ เกษตรกรต้องรับภาระค่าปรับด้วย

ข้อ 4 ในปีที่ทำสัญญาเช่า อัตราค่าเช่าใหม่ที่ ส.ป.ก. เรียกเก็บเมื่อรวมกับค่าภาษีบำรุงท้องที่ในปีที่ทำสัญญาเช่าที่เกษตรกรต้องชำระเองแล้วสูงกว่าอัตราค่าเช่าเดิมที่กรมธนารักษ์เรียกเก็บ ก็ให้ลดอัตราค่าเช่าที่ ส.ป.ก. เรียกเก็บลงโดยให้อัตราค่าเช่าที่เรียกเก็บรวมกับค่าภาษีบำรุงท้องที่แล้วเท่ากับจำนวนเงินที่กรมธนารักษ์เคยเรียกเก็บจากเกษตรกร

ข้อ 5 กรณี ข้อ 4 อนุโลมใช้เป็นหลักเกณฑ์กำหนดค่าเช่าในที่ดินพระราชทานด้วย

มติคณะกรรมการ อนุมัติหลักเกณฑ์การกำหนดค่าเช่าที่ดินราชพัสดุตามที่เสนอ

การประชุมครั้งที่ 9/2523 เมื่อวันที่ 25 กันยายน 2523

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.4 โครงการศูนย์ศิลปาชีพพิเศษในเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

มติคณะกรรมการ รับทราบโครงการดังกล่าวถึงการปฏิรูปที่ดินในที่ดินที่ในหลวงทรงพระราชทาน ให้ ส.ป.ก. 3,979 ไร่ และการจัดตั้งศูนย์ศิลปาชีพ พื้นที่ 700 ไร่ โดยจัดระบบแปลงเกษตรกรกรรมให้เกษตรกรเข้าทำกิน 138 ครอบครัว ๆ ละ 10 ไร่ และพัฒนาพื้นที่เป็นสถานที่ท่องเที่ยวและพักผ่อนหย่อนใจ พร้อมทั้งจัดให้มีความรู้ ความสามารถ และมีฝีมือทางด้านศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านอยู่อาศัย รวม 80 ครอบครัว ๆ ละ 2.5 ไร่ ซึ่งโครงการศูนย์ศิลปาชีพนี้ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ มากมาย

จนจัดตั้งคณะทำงานขึ้นมา ชื่อว่า “คณะกรรมการโครงการศูนย์ศิลปาชีพพิเศษในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม” มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นประธาน

เรื่องที่ 3.8 แต่งตั้งคณะกรรมการวางแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (2525 - 2529)

มติคณะกรรมการ ให้แต่งตั้งคณะกรรมการ โดยเปลี่ยนชื่อเป็น คณะกรรมการวางแผนปฏิรูปที่ดินตามแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (2525 - 2529) มีกรรมการทั้งหมด 13 ท่าน โดยเพิ่มเติมผู้แทนกรมการปกครองเป็นอนุกรรมการด้วย และให้นายทองโรจน์ อ่อนจันทร์ เป็นรองประธานอนุกรรมการ

การประชุมครั้งที่ 10/2523 เมื่อวันที่ 22 ตุลาคม 2523

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.1 พิจารณาแนวทางปรับปรุงงานปฏิรูปที่ดิน

ส.ป.ก. ได้พิจารณาถึงแนวทางแก้ไขปัญหาของการปฏิรูปที่ดินฯ คือ การกำหนดลำดับความสำคัญของงาน โดยเน้นเรื่องการปรับปรุงสิทธิการถือครองแก่ผู้เช่าผู้ไร่ที่ทำกินและผู้มีที่ดินไม่เพียงพอ การให้กรรมสิทธิ์ในที่ดินของรัฐเช่นเดียวกับในที่ดินเอกชน การปรับปรุงวิธีจัดซื้อ การกำหนดแนวทางของการกระจายสิทธิ การจัดตั้งธนาคารที่ดิน สนับสนุนงานการปรับปรุงอัตราภาษีบำรุงท้องที่และการรวมหน่วยงานจัดที่ดินให้มีวิธีปฏิบัติเหมือนกัน

นอกจากนี้ยังได้กำหนดแนวนโยบายและแผนการดำเนินงานในช่วง 5 ปี (2525 - 2529) โดยจะเร่งดำเนินการในพื้นที่ที่ประกาศเขตไปแล้ว การขยายเขตจะเน้นในที่ดินเอกชนซึ่งมีการเช่าที่ดินมากและเน้นการกระจายสิทธิมากกว่าการพัฒนาพร้อมกับสนับสนุนโครงการอุตสาหกรรมเกษตร รวมทั้งศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมในเขตปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ รับทราบแนวทางปรับปรุงงานปฏิรูปที่ดิน

เรื่องที่ 3.2 หลักเกณฑ์การเรียกเก็บเงินคืนทุนจากเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ อนุมัติหลักเกณฑ์การเรียกเก็บเงินคืนทุนจากเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินไว้ คือ ข้อ 1 ค่าใช้จ่ายในการพัฒนาพื้นที่ ส.ป.ก. จะเรียกเก็บจากเกษตรกรมีดังนี้

1.1 ค่าใช้จ่ายในการถางป่าและบุกเบิกพื้นที่เพื่อทำการเกษตร

1.2 ค่าใช้จ่ายในการพัฒนาระบบแปลงเกษตรกรรมเฉพาะในส่วนที่เกิด

ประโยชน์กับเกษตรกรในโครงการ ซึ่งประกอบด้วย

- 1.2.1 ค่าใช้จ่ายในการจัดสร้างระบบชลประทานและการระบายน้ำในไร่นา
- 1.2.2 ค่าใช้จ่ายในการจัดสร้างทางลำเลียงในไร่นา
- 1.2.3 ค่าใช้จ่ายในการปรับระดับดิน
- 1.2.4 ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ในแปลงเกษตรกรรม

ข้อ 2 ระยะเวลาที่จะเริ่มเก็บเงินคืนทุน ส.ป.ก. จะเริ่มเก็บภายหลังจากที่ได้ดำเนินการพัฒนาพื้นที่ (ตามข้อ 1) เสร็จแล้วและเกษตรกรได้รับประโยชน์จากสิ่งก่อสร้างเหล่านั้นแล้วไม่เกินกว่าปีที่ 5

ข้อ 3 เรียกเก็บเงินคืนทุนเป็นรายปี ๆ ละเท่า ๆ กัน โดยให้เกษตรกรผ่อนใช้คืนเป็นระยะเวลาไม่เกิน 20 ปี

ข้อ 4 คิดอัตราดอกเบี้ยจากยอดเงินคืนทุนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 6 ต่อปี

ข้อ 5 รัฐบาลให้เงินอุดหนุนไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ของค่าใช้จ่ายทั้งหมดตามข้อที่ 1

ข้อ 6 เกษตรกรจะต้องจ่ายเงินค่าใช้จ่ายในการส่งน้ำและค่าบำรุงรักษาส่งก่อสร้าง ๆ ตามที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำหนด โดยการเสนอของคณะกรรมการพิจารณากำหนดอัตราค่าลงทุนที่จะเรียกเก็บจากเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน โดยให้สหกรณ์การเกษตรปฏิรูปที่ดินในแต่ละพื้นที่ หรือผู้ที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดของจังหวัดนั้นมอบอำนาจเป็นผู้เรียกเก็บ

ข้อ 7 หากคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเห็นว่า เงื่อนไขอัตราการเรียกเก็บเงินคืนทุนไม่เหมาะสม ให้จัดทำคำร้องเสนอต่อคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมพิจารณาต่อไป และที่ประชุมให้ข้อสังเกตว่า ค่าใช้จ่ายในการถางป่าหรือบุกเบิกพื้นที่เพื่อทำการเกษตร (ข้อ 1.1) อาจจะต้องตัดออก ซึ่งจะต้องพิจารณาเป็นรายพื้นที่ไป

การประชุมครั้งที่ 11/2523 เมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน 2523

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.2 ขออนุมัติหลักการโครงการก่อสร้างบ้านพักเกษตรกรและงานพัฒนาอื่น ๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน โดยขอใช้เงิน กสช.

มติคณะกรรมการ เห็นชอบในหลักการ เพื่อใช้เงิน กสช. ในงานพัฒนาพื้นฐานในเขตปฏิรูปที่ดิน โดยให้ ส.ป.ก. จัดทำโครงการเสนอผ่านสภาตำบล สภาจังหวัด และสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ตามลำดับ

เรื่องที่ 3.3 แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาเทคโนโลยี เพื่อชุมชนปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ เห็นควรแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาเทคโนโลยี เพื่อชุมชนปฏิรูปที่ดินขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ดังกล่าวข้างต้น ประกอบด้วย

1. รองเลขาธิการ ส.ป.ก. (นายพินิต สุวรรณะขุ) ประธานอนุกรรมการ
 2. ผู้อำนวยการกองจัดการปฏิรูปที่ดิน อนุกรรมการ
 3. ผู้แทนสถาบันวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย อนุกรรมการ
 4. ผู้แทนสถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย อนุกรรมการ
 5. ผู้แทนสมาคมทอริกแห่งประเทศไทยเพื่อการพัฒนา อนุกรรมการ
 6. ผู้แทนโครงการส่งเสริมการเกษตรไทยเยอรมัน อนุกรรมการ
 7. ผู้แทนโครงการปลูกป่าภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อนุกรรมการ
 8. นายสุทิน มุลพฤษ์ วิศวกรโยธา 6 อนุกรรมการและเลขานุการ
 9. นางสัมพันธ์ แก้วบุญเรือง อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
- หัวหน้างานประสานงานการส่งเสริมงานสถาบันเกษตรกรและพัฒนาอาชีพ
10. นายฉวีร์ สุพานิช อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
- หัวหน้างานประสานงานการส่งเสริมพัฒนาการเกษตร

เรื่องที่ 3.4 การขยายเขตปฏิรูปที่ดินที่สาธารณประโยชน์ศาลาโปร่งแดงและที่สาธารณประโยชน์ดงวัดกุด และบ้านน้ำโห่ง ตำบลนาบ่อคำ ตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร

มติคณะกรรมการ เห็นชอบในหลักการและให้ดำเนินการได้ ดังนี้

1. โครงการปฏิรูปที่ดินที่สาธารณประโยชน์ศาลาโปร่งแดง มีวัตถุประสงค์เพื่อปรับปรุงสิทธิการถือครองที่ดินของเกษตรกร การพัฒนาปัจจัยพื้นฐานทางการเกษตร การพัฒนาสถาบันเกษตรกรและการพัฒนาด้านอื่น ๆ ที่จำเป็นสำหรับการจัดที่ดิน ซึ่งเป็นงานหลักของ ส.ป.ก. คาดว่าจะจัดที่ดินให้เกษตรกรได้ประมาณ 6,400 ไร่ จำนวน 400 ครอบครัว โดยจัดแบ่งเป็นที่ทำกินครอบครัวละ 15 ไร่ และที่อยู่อาศัย 1 ไร่ การดำเนินการปฏิรูปที่ดินในที่สาธารณประโยชน์ศาลาโปร่งแดง จะเสร็จสมบูรณ์ภายในระยะเวลา 7 ปี คือตั้งแต่ปี 2520 - 2526 และใช้งบประมาณรวมทั้งสิ้น 20,601,600 บาท
2. โครงการปฏิรูปที่ดินที่สาธารณประโยชน์ดงวัดกุดและบ้านน้ำโห่ง มีวัตถุประสงค์เพื่อปรับปรุงสิทธิการถือครองที่ดินของเกษตรกร การพัฒนาปัจจัยพื้นฐานทางการเกษตร การพัฒนาสถาบันเกษตรกร การพัฒนาทางสังคมและด้านอื่น ๆ เท่าที่จำเป็นสำหรับการจัดที่ดิน ซึ่งเป็นงานหลักของ ส.ป.ก. คาดว่าจะจัดที่ดินให้เกษตรกรได้ประมาณ 7,600 ไร่ จำนวน 400 ครอบครัว โดยจัดแบ่งเป็นพื้นที่เกษตรกรรมครอบครัวละ 15 ไร่

ที่อยู่อาศัย 1 ไร่ ที่ปลูกสนประดิพัทธ์ 3 ไร่ จะแล้วเสร็จสมบูรณ์ภายในระยะเวลา 4 ปี ตั้งแต่ปี 2522 - 2525 และใช้งบประมาณรวมทั้งสิ้น 22,302,120 บาท

การประชุมครั้งที่ 12/2523 เมื่อวันที่ 25 ธันวาคม 2523

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.2 การพิจารณาความเหมาะสมที่จะประกาศเขตปฏิรูปที่ดินในเขตรับน้ำชลประทาน กระเสียวตามโครงการจัดตั้งอุตสาหกรรมเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ เห็นชอบในหลักการ และมีมติให้ประกาศเขตปฏิรูปที่ดินในท้องที่อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี

เรื่องที่ 3.3 ขอประกาศเขตที่ดินสาธารณประโยชน์โคกกุดอีโต อำเภอบ้านดง จังหวัดอุดรธานี เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้ประกาศเขตที่ดินสาธารณประโยชน์โคกกุดอีโต อำเภอบ้านดง จังหวัดอุดรธานี เนื้อที่ 95,625 ไร่ เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

เรื่องที่ 3.4 การประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอสุวรรณโลก และกิ่งอำเภอศรีนคร จังหวัดสุโขทัย

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้ประกาศอำเภอสุวรรณโลก และกิ่งอำเภอศรีนคร จังหวัดสุโขทัย เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน (เนื้อที่อยู่ในตำบลคลองยาง อำเภอสุวรรณโลก ประมาณ 2,697 ไร่ เขตตำบลนครเดิฐ กิ่งอำเภอศรีนคร ประมาณ 14,090 ไร่)

การประชุมครั้งที่ 1/2524 เมื่อวันที่ 26 มกราคม 2524

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.2 ขออนุมัติประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้ประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน ในพื้นที่ 10,743 ไร่

การประชุมครั้งที่ 2/2524 เมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2524

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.2 การปรับปรุงหลักเกณฑ์การคำนวณค่าเช่าที่ดิน

มติคณะกรรมการ อนุมัติตามที่เสนอ คือ

1. อนุมัติปรับปรุงหลักเกณฑ์เดิมให้กระจ่างชัด โดยระบุถึงประเภทการใช้ประโยชน์ของที่ดินว่าเป็นการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

2. อนุมัติหลักเกณฑ์การเรียกเก็บค่าเช่าที่ดินเพื่อยู่ออาศัยและกิจกรรมซึ่งเป็นสาธารณประโยชน์แก่ประชาชนที่ ส.ป.ก. จัดซื้อหรือเวนคืนจากเจ้าของที่ดิน รวมทั้งที่ดินที่ได้รับพระราชทานและบริจาคด้วย ซึ่ง ส.ป.ก. ได้วางหลักเกณฑ์การเรียกเก็บค่าเช่าที่ดินดังกล่าว 7 ประการ มีสาระสำคัญโดยย่อ ดังนี้

2.1 จำแนกประเภทของที่ดินเป็นที่ดินยู่ออาศัยย่านเกษตรกรรมที่ดินยู่ออาศัยย่านชุมชนและที่ดินเพื่อพาณิชย์กรรม

2.2 กำหนดอัตราค่าเช่าที่ดินเพื่อยู่ออาศัยตามประเภทของที่ดิน

2.3 วางหลักเกณฑ์การคำนวณเนื้อที่ในการเรียกเก็บค่าเช่าที่ดินเพื่อยู่ออาศัย

2.4 เหตุผลในการที่จะปรับอัตราค่าเช่าที่ดินให้สูงขึ้นในอนาคต

2.5 กำหนดให้คณะกรรมการหรือผู้ที่คณะกรรมการมอบหมายเป็นผู้มีสิทธิกำหนดพื้นที่ กำหนดอัตราค่าเช่า หรือการปรับอัตราค่าเช่า และ 2 ข้อสุดท้ายให้ใช้หลักเกณฑ์ดังกล่าวกับผู้เช่าที่ดินเพื่อกิจการที่เป็นสาธารณประโยชน์แก่ประชาชนและเปิดโอกาสให้ผู้เช่ามีสิทธิยื่นคำร้องหากเห็นว่าค่าเช่าไม่เป็นธรรมด้วย

สำหรับกรณีพื้นที่ที่เป็นทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ เห็นควรกราบบังคมทูลเนื่องจากจะใช้ที่ดินไปเพื่อกิจการอื่นมิใช่เพื่อการเกษตรตามพระราชประสงค์

การประชุมครั้งที่ 3/2524 เมื่อวันที่ 16 เมษายน 2524

-

การประชุมครั้งที่ 4/2524 เมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม 2524

-

การประชุมครั้งที่ 5/2524 เมื่อวันที่ 18 มิถุนายน 2524

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.1 การขอรับการสนับสนุนเงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกรเพื่อสมทบเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

มติคณะกรรมการ คณะกรรมการเห็นว่าตามเรื่องที่ ส.ป.ก. ขอใช้เงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกรดังกล่าวทั้ง 3 ข้อ ดังนี้

1. ใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียนให้เกษตรกรกู้ยืมเพื่อชดเชยการสูญเสียโอกาสทำกินในที่ดินของผู้ถือครองอยู่เดิม (ที่ดินของรัฐ)

2. เพื่อเป็นทุนในการจัดซื้อที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินโครงการศูนย์ศิลปาชีพพิเศษ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

3. เพื่อใช้ในการจัดซื้อที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดลำพูน ไม่ตรงกับวัตถุประสงค์ตามหลักเกณฑ์ใช้เงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกรมีกฎหมายกำหนดไว้ ดังนี้

1) เพื่อเร่งรัดการผลิต

2) เพื่อพยุงราคา

ฉะนั้นให้ ส.ป.ก. จัดทำเรื่องเป็นโครงการฯ ให้ตรงกับจุดประสงค์ตามกฎหมายของกองทุนสงเคราะห์เกษตรกรกำหนด ทั้งนี้ เพื่อเป็นการเร่งรัดการผลิตของเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน

การประชุมครั้งที่ 6/2524 เมื่อวันที่ 23 กรกฎาคม 2524

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.5 การประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้ประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ พื้นที่ 15,700 ไร่

เรื่องที่ 3.6 การประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอวัดสิงห์ จังหวัดชัยนาท

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้ประกาศเขตปฏิรูปที่ดินที่เอกชน อำเภอวัดสิงห์ จังหวัดชัยนาท เป็นเนื้อที่ 60,780 ไร่

การประชุมครั้งที่ 7/2524 เมื่อวันที่ 28 สิงหาคม 2524

-

การประชุมครั้งที่ 8/2524 เมื่อวันที่ 24 กันยายน 2524

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.7 ขออนุมัติในหลักการกันพื้นที่บริเวณที่เป็นเขตชุมชน และมอบหมายให้เลขาธิการ ส.ป.ก. พิจารณาอนุญาตหรือจัดให้เช่าซื้อที่ดินดังกล่าวเพื่อใช้ในการกิจการที่สนับสนุนงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกร

มติคณะกรรมการ คณะกรรมการพิจารณาเห็นว่า การดำเนินการในที่ดินของรัฐตามที่ ส.ป.ก. เสนอนั้น จำเป็นต้องพิจารณาปัญหาด้านกฎหมายว่าที่ดินในเขตป่าสงวนแห่งชาติหรือป่าเตรียมการ ตามที่ ส.ป.ก. เสนอขอกันออกนั้น ส.ป.ก. จะมีอำนาจนำไปจัด

ให้แก่เกษตรกรหรือประชาชนโดยให้เช่าหรืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ เพื่อใช้เฉพาะกิจการที่สนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับวัตถุประสงค์ของการปฏิรูปที่ดินได้เพียงใด จึงมีมติให้ ส.ป.ก. ดำเนินการ ดังนี้

ให้นำเรื่องหรือในประเด็นข้อกฎหมายกับที่ปรึกษากฎหมายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ก่อนแล้วนำเสนอคณะกรรมการอีกครั้งในคราวต่อไปพร้อมกับ

1. ให้เสนอตัวอย่างที่ชัดเจนที่สุดตามปัญหาที่เสนอเพื่อประกอบการพิจารณาด้วยหนึ่งตัวอย่าง

2. ให้ ส.ป.ก. เสนอร่างคำสั่งคณะกรรมการเกี่ยวกับการมอบหมายให้เลขาธิการ ส.ป.ก. พิจารณาการจัดให้เช่าหรืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินดังกล่าวด้วย

การประชุมครั้งที่ 9/2524 เมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน 2524

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.4 ปัญหาการดำเนินการตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกรซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2522

มติคณะกรรมการ อนุมัติในหลักการให้ดำเนินการได้ตามที่ ส.ป.ก. เสนอ ดังนี้

ประเด็นที่ 1 อนุมัติในหลักการให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดประกาศให้เกษตรกรยื่นคำร้องขอเช่าทำประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเพิ่มเติมแม้การประกาศให้เกษตรกรยื่นคำร้องขอเช่าทำประโยชน์ในโครงการนั้น ๆ จะได้ล่วงพ้นและสิ้นสุดระยะเวลา ให้ยื่นคำร้องตามที่ระเบียบได้กำหนดไว้แล้วก็ตาม รวมทั้งให้ดำเนินการคัดเลือกและจัดเกษตรกรที่ได้รับคัดเลือกนั้นให้เข้าทำกินด้วยตามความจำเป็น ทั้งนี้ เฉพาะโครงการใดที่มีข้อเท็จจริง ดังนี้

1. ยังมีเกษตรกรซึ่งเป็นผู้เช่าทำประโยชน์ หรือลูกจ้าง หรือผู้ครอบครองที่ดินที่ ส.ป.ก. นำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมและเกษตรกรดังกล่าวได้ใช้ที่ดินนั้นประกอบเกษตรกรรมเลี้ยงชีพอยู่ก่อน แต่ไม่ได้ยื่นคำร้องขอเช่าทำประโยชน์ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนดโดยมีเหตุผลพอสมควรดังกล่าว

2. คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดได้ให้ความเห็นชอบด้วยในกรณีดังกล่าว

ประเด็นที่ 2 ขออนุมัติในหลักการให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพิจารณาคัดเลือกเกษตรกรผู้ซึ่งเป็นผู้เช่าที่ดินที่ ส.ป.ก. ซื้อมาอยู่ก่อน แต่ขาดคุณสมบัติตามระเบียบคณะกรรมการ ว่าด้วยการคัดเลือกเกษตรกรเพราะเหตุมีที่ทำกินเป็นของตนเองเพียงพอแก่การประกอบอาชีพอยู่แล้ว ให้มีสิทธิเช่าหรือเช่าซื้อที่ดินที่ ส.ป.ก. จัดซื้อมานั้นเพื่อทำกินอยู่ต่อไปได้ ทั้งนี้ เฉพาะกรณีที่อยู่ในหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

1. เป็นเกษตรกรผู้ที่ได้ปลูกสร้างโรงเรือน ซึ่งใช้เป็นที่อยู่อาศัยอย่างมั่นคงถาวร และโดยสุจริตในที่ดินที่ ส.ป.ก.จัดซื้อมาก่อนวันที่ได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดท้องที่นั้นเป็นเขตปฏิรูปที่ดิน
2. การรื้อถอนโรงเรือนดังกล่าวในข้อ 1 จะก่อให้เกิดความเสียหายและเสียค่าใช้จ่ายอย่างมาก
3. เกษตรกรในข้อ 1 ยินยอมขายที่ดินของตนให้แก่ ส.ป.ก. ตามระเบียบของทางราชการแต่ที่ดินนั้นจะต้องตั้งอยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินที่ ส.ป.ก. จะจัดให้เช่าหรือเช่าซื้อต่อไปนั้นด้วย
4. เป็นกรณีที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด

เรื่องที่ 3.5 ร่างกฎกระทรวงตามมาตรา 29 แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518

มติคณะกรรมการ เห็นชอบในหลักการตามร่างกฎกระทรวงเพิ่มเติมตามที่ ส.ป.ก. เสนอ คือ เพิ่มเติมกฎกระทรวงเป็นข้อ 5 ยกเว้นที่ดินของสภาเกษตรกรไทย ข้อ 6 ยกเว้นที่ดินที่ใช้เป็นที่ตั้งโรงพยาบาล โรงเรียน วิทยาลัย และมหาวิทยาลัย และข้อ 7 ยกเว้นที่ดินที่ใช้ประกอบกิจการตามที่กำหนดไว้ในบัตรส่งเสริมตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุนจากเดิมที่กำหนด ไม่ให้บทบัญญัติมาตรา 29 แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 มิให้ใช้บังคับแก่ที่ดินต่อไปนี้

1. ที่ดินที่เป็นเขตปลอดภัยในราชการทหารตามกฎหมายว่าด้วยเขตปลอดภัยในทางราชการทหาร
2. ที่ดินที่กำหนดตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการกำหนดเขตที่ดินที่จะทำการสำรวจ เพื่อการวางแผนและจัดทำผังเมืองเฉพาะหรือที่ดินที่อยู่ในเขตผังเมืองรวมหรือผังเมืองเฉพาะตามกฎหมายว่าด้วยผังเมือง
3. ที่ดินในบริเวณที่จัดให้เป็นที่อยู่อาศัยหรือบริเวณชุมชนตามที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำหนดด้วยความเห็นชอบของคณะกรรมการผังเมืองตามกฎหมายว่าด้วยผังเมือง
4. ที่ดินที่ใช้ในกิจการอุตสาหกรรมที่ได้ดำเนินการอยู่ก่อนกำหนดเขตปฏิรูปที่ดิน ทั้งนี้เท่าที่จำเป็นตามขนาดและประเภทของกิจการอุตสาหกรรมตามที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม อนึ่ง ในการพิจารณาเพิ่มเติมตามในกฎกระทรวงดังกล่าว ให้ ส.ป.ก. พิจารณาในกรณีเป็นที่ดินที่ใช้เพื่อการศาสนาด้วย

การประชุมครั้งที่ 10/2524 เมื่อวันที่ 16 ธันวาคม 2524

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.1 ร่างกฎกระทรวงตามมาตรา 46 แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518

มติคณะกรรมการ คณะกรรมการมีมติเห็นชอบในหลักการร่างกฎกระทรวงเพื่อการนี้ตาม ส.ป.ก. เสนอ ซึ่งอาจสรุปเนื้อหาสัญญาได้ 4 ประการ ดังนี้

1. หลักเกณฑ์และวิธีการยื่นอุทธรณ์ มีสาระสำคัญตามที่บัญญัติไว้ในร่างข้อ 1 และข้อ 2 โดยได้บัญญัติให้ผู้เป็นเจ้าของที่ดินหรือสหกรณ์หรือผู้ที่มีสิทธิได้รับ ค่าทดแทนยื่นอุทธรณ์ได้ต่อเจ้าหน้าที่ ณ สำนักงานปฏิรูปที่ดินจังหวัดแห่งท้องที่ ที่ที่ดินหรือสหกรณ์ตั้งอยู่ หรือส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับตามแบบ คำอุทธรณ์ที่กำหนดไว้ท้ายกฎกระทรวง และให้มีเอกสารและหลักฐานอื่นประกอบ คำอุทธรณ์ด้วย นอกจากนี้ กรณีที่มีบุคคลหลายคนเป็นผู้มีกรรมสิทธิ์รวมหรือมีสิทธิรวมกัน ในที่ดินหรือสหกรณ์ที่ถูกเวนคืนจะต้องลงชื่อในคำอุทธรณ์ทุกคน มิฉะนั้นให้ถือว่า ผู้ที่มีได้ลงชื่อได้เห็นชอบกับจำนวนเงินค่าทดแทนที่คณะกรรมการกำหนดค่าทดแทน ให้นั้นแล้ว และในกรณีเจ้าของที่ดินหรือสหกรณ์หรือผู้ที่มีสิทธิได้รับค่าทดแทน เป็นผู้เยาว์ คนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถหรือบุคคลที่ตายก่อน ยื่นอุทธรณ์ให้ผู้แทนโดยชอบธรรม ผู้อนุบาลหรือผู้พิทักษ์ เพื่อทายาท ผู้จัดการมรดก หรือผู้มีส่วนได้เสีย แล้วแต่กรณี เป็นผู้ยื่นอุทธรณ์แทน

2. การเรียกผู้อุทธรณ์หรือพยานมาไต่สวน มีสาระสำคัญตามที่บัญญัติไว้ใน ร่างข้อ 3 ข้อ 4 และข้อ 5 ให้คณะกรรมการอุทธรณ์หรือคณะอนุกรรมการอุทธรณ์ ที่คณะกรรมการอุทธรณ์ได้แต่งตั้ง มีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ผู้อุทธรณ์มาให้ถ้อยคำ ด้วยตนเอง หรือนำพยานมาให้ถ้อยคำหรือส่ง หรือจัดให้มีการส่งเอกสารหลักฐานอย่างอื่น อันควรแก่เรื่องมาแสดง และหากผู้อุทธรณ์ฝ่าฝืนคำสั่งดังกล่าวก็มีบทตัดสิทธิผู้อุทธรณ์ ที่จะโต้แย้งหรืออ้างอิงพยานหลักฐานนั้น ๆ ไว้ด้วย และนอกจากนั้นคณะกรรมการอุทธรณ์ อาจเชิญกรรมการในคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ผู้แทน หรือเลขาธิการ ส.ป.ก. หรือผู้แทน เพื่อให้มาชี้แจงรายละเอียดประกอบการวินิจฉัยอุทธรณ์ได้

3. การแจ้งผลการอุทธรณ์ มีสาระสำคัญตามที่บัญญัติไว้ในร่างข้อ 6 คือ เมื่อคณะกรรมการอุทธรณ์วินิจฉัยอุทธรณ์ ให้ ส.ป.ก. แจ้งผลการวินิจฉัยอุทธรณ์ เป็นหนังสือให้ผู้อุทธรณ์ทราบ

4. แบบคำอุทธรณ์และหมายเหตุ เป็นแบบกำหนดขึ้นเพื่อใช้ในการอุทธรณ์ พร้อมกับข้อคัดค้านเอาผู้อุทธรณ์ตามหลักฐานการคัดค้านตลอดจนมีหมายเหตุเพื่อชี้แจง ให้ผู้อุทธรณ์ทราบในเรื่องสำคัญ

เรื่องที่ 3.6 (วาระจร) การแต่งตั้งคณะกรรมการโครงการพัฒนาเกษตรกรรายย่อย ในเขตปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ อนุมัติการแต่งตั้งคณะกรรมการโครงการพัฒนาเกษตรกรรายย่อย
ในเขตปฏิรูปที่ดินได้ตามที่ ส.ป.ก. เสนอ โดยให้เปลี่ยนแปลงและเพิ่มเติมเฉพาะการแต่งตั้ง
อนุกรรมการในบางลำดับของการแต่งตั้ง ดังนี้

1. การแต่งตั้งอนุกรรมการในลำดับที่ 8 ส.ป.ก. ได้เสนอขอแต่งตั้งจาก
“ผู้แทน ส.ป.ก.” ให้เปลี่ยนเป็นแต่งตั้งจาก “ผู้แทนสำนักงานปฏิรูปที่ดินจังหวัด
ในเขตพื้นที่โครงการพัฒนาเกษตรกรรายย่อยในเขตปฏิรูปที่ดิน”
2. ให้เพิ่มอนุกรรมการอีกคนหนึ่งจาก “ผู้แทนกรมการปกครอง” เป็นลำดับที่ 9
3. อนุกรรมการและเลขานุการ และอนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
ซึ่งเดิม ส.ป.ก. ได้เสนอขอแต่งตั้งเป็นลำดับที่ 9 และลำดับที่ 10 นั้น ให้เปลี่ยนเป็น
ลำดับที่ 10 และลำดับที่ 11 ตามลำดับ

หมายเหตุ ตามที่ ส.ป.ก. เสนอคณะอนุกรรมการ ประกอบด้วย

1. รองเลขาธิการ ส.ป.ก.	ประธานอนุกรรมการ
2. ผู้อำนวยการกอง กองวิชาการและแผนงาน ส.ป.ก.	อนุกรรมการ
3. ผู้แทนกรมส่งเสริมการเกษตร	อนุกรรมการ
4. ผู้แทนกรมปศุสัตว์	อนุกรรมการ
5. ผู้แทนกรมประมง	อนุกรรมการ
6. ผู้แทน ธ.ก.ส.	อนุกรรมการ
7. ผู้แทนกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม	อนุกรรมการ
8. ผู้แทน ส.ป.ก.	อนุกรรมการ
9. หัวหน้างานนิเทศและฝึกอบรม กองวิชาการและแผนงาน ส.ป.ก.	อนุกรรมการ และเลขานุการ
10. หัวหน้าสายนิเทศและฝึกอบรมเกษตรกร งานนิเทศและฝึกอบรม กองวิชาการและแผนงาน ส.ป.ก.	อนุกรรมการ และผู้ช่วยเลขานุการ

การประชุมครั้งที่ 1/2525 เมื่อวันที่ 20 มกราคม 2525

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.4 ร่างระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกรซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ.

สรุปสาระสำคัญของร่างระเบียบร่างระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกรซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ดังนี้

1. ได้กำหนดประเภทของเกษตรกร ผู้ที่อยู่ในหลักเกณฑ์ที่สมควรจะได้รับการพิจารณาคัดเลือกเสียใหม่ เพื่อให้รัดกุมและสอดคล้องกับขั้นตอนการคัดเลือกเกษตรกร เช่น ได้เพิ่มเติมเกษตรกรประเภทผู้อาศัย หัวหน้าครอบครัว และปรับปรุงนิยามคำว่า ผู้เช่าที่ดิน ผู้ครอบครองที่ดิน และลูกจ้างประกอบการเกษตรกรรม เป็นต้น

2. ได้กำหนดระยะเวลาในขั้นตอนการยื่นคำขอเข้าอยู่อาศัยหรือเข้าทำประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน และขั้นตอนการคัดเลือกและจัดเกษตรกรเข้าทำกินในที่ดินตามแปลงที่กำหนด โดยกำหนดระยะเวลายื่นคำร้องขอเข้าอยู่อาศัยหรือเข้าทำประโยชน์ไว้ขั้นต่ำไม่น้อยกว่า 15 วัน ขึ้นสูงไม่เกิน 90 วัน และเมื่อรวมกับขั้นตอนการคัดเลือกและการจัดเกษตรกรเข้าทำกินในที่ดินตามแปลงที่กำหนดรวมกันไม่เกิน 180 วัน รวมทั้งกำหนดวิธีการผ่อนคลายปัญหา ในกรณีไม่อาจดำเนินการให้แล้วเสร็จได้ภายในเวลาดังกล่าวด้วย

3. ได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการคัดเลือกเกษตรกรและจัดเกษตรกรเข้าทำกินในที่ดินตามแปลงที่กำหนดเสียใหม่ โดยให้จัดที่ดินให้แก่เกษตรกรผู้เป็นหัวหน้าครอบครัว ซึ่งเป็นผู้ครอบครองและทำกินอยู่ในที่ดินที่นำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเสียก่อน ส่วนเกษตรกรประเภทอื่นให้อำนาจคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพิจารณาคัดเลือกตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้

4. ได้กำหนดให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีอำนาจแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการตามระเบียบนี้ โดยเฉพาะปัญหาที่เกิดขึ้นในทางปฏิบัติ และไม่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงนโยบาย แต่ต้องได้รับความเห็นชอบจากเลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมด้วย

มติคณะกรรมการ เห็นชอบด้วยกับร่างระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกรซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ตามที่ ส.ป.ก. เสนอ

อนึ่ง กรรมการผู้แทนอธิบดีกรมที่ดินได้เสนอว่า เพื่อให้ถูกต้องตามหลักของการเขียนระเบียบควรใช้ข้อความว่า “ระเบียบของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมว่าด้วย.....” และข้อความว่า “ออกระเบียบไว้ดังต่อไปนี้” ใช้เป็นข้อความว่า “กำหนดระเบียบไว้ดังต่อไปนี้” ซึ่งที่ประชุมเห็นว่า ความเห็นของคณะกรรมการดังกล่าวให้ ส.ป.ก. นำไปหารือกับประธานคณะกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบต่อไป หากประธานคณะกรรมการมีความเห็นอย่างไรก็ให้ถือเป็นยุติตามนั้น

การประชุมครั้งที่ 2/2525 เมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2525

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.5 อำนาจของ ส.ป.ก. ในการดำเนินการปฏิรูปที่ดินในเขตป่าสงวนแห่งชาติ

มติคณะกรรมการ ที่ประชุมมีมติ ดังนี้

1. เห็นชอบกับหลักการแก้ปัญหาดำเนินการที่ ส.ป.ก. เสนอ 3 ข้อ คือ

1.1 หลักการในการให้กรมป่าไม้ดำเนินการเพิกถอนสภาพป่าสงวนแห่งชาติที่ได้มอบให้ ส.ป.ก. นำมาปฏิรูปที่ดินในส่วนที่เป็นเขตพื้นที่โครงการพัฒนาจากเงินกู้ธนาคารโลก จำนวน 9 ป่า โดยด่วน ทั้งนี้ หากป่าสงวนแห่งชาติใดเป็นป่าที่กรมป่าไม้มอบให้แก่ ส.ป.ก. ทั้งป่า ก็ให้เพิกถอนสภาพตามกฎหมายเดิม แต่ถ้าเป็นการมอบให้เพียงบางส่วน ก็ให้เพิกถอนสภาพตามรูปแบบที่และเนื้อที่ที่ ส.ป.ก. และกรมป่าไม้ตกลงกัน โดยให้เสนอพร้อมกันไปกับการเสนอขออนุมัติโครงการเงินกู้ธนาคารโลกของ ส.ป.ก. ต่อคณะรัฐมนตรี

1.2 หลักการในการให้กรมป่าไม้ดำเนินการเพิกถอนสภาพป่าสงวนแห่งชาติที่กรมป่าไม้ได้มอบให้ ส.ป.ก. นำมาปฏิรูปที่ดิน นอกเหนือจากเขตพื้นที่โครงการพัฒนาจากเงินกู้ธนาคารโลกดังกล่าวแล้ว ตามลำดับเวลาที่ ส.ป.ก. และกรมป่าไม้จะตกลงกันต่อไป ทั้งนี้ ตามวิธีการเช่นเดียวกับที่กำหนดไว้ในข้อ 1.1

1.3 หลักการในการให้กรมป่าไม้ดำเนินการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ของ ส.ป.ก. ที่ปฏิบัติงานอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ให้เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายป่าสงวนแห่งชาติ หรือดำเนินการมาตรการอื่นเพื่อคุ้มครองการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ให้ถูกต้องตามกฎหมาย ในระหว่างที่ยังมิได้มีการเพิกถอนสภาพป่าสงวนแห่งชาติ

ทั้งนี้ ให้ ส.ป.ก. แจ้งให้กรมป่าไม้ดำเนินการร่างกฎกระทรวงเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติตามพื้นที่ที่กรมป่าไม้มอบให้ ส.ป.ก. เพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

2. เห็นชอบในหลักการตามที่ ส.ป.ก. เสนอว่าในระหว่างที่รอเวลาออกกฎกระทรวงเพิกถอนสภาพป่าสงวนแห่งชาติ ซึ่ง ส.ป.ก. และกรมป่าไม้จะได้ร่วมกันกำหนดต่อไปนั้น เพื่อมิให้แผนงาน โครงการ ตลอดจนการดำเนินการที่ ส.ป.ก. ได้กระทำอยู่ในปัจจุบัน

เสียหายหรือหยุดชะงัก ให้ ส.ป.ก. มีอำนาจประกาศเขตปฏิรูปที่ดินในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติบางแห่งในโครงการหรือแผนงานที่วางไว้แล้ว และมีความจำเป็นจะต้องดำเนินการต่อเนื่องไปก่อนได้ แล้วจึงเพิกถอนสภาพในภายหลังในกำหนดเวลาอันสมควรต่อไป ทั้งนี้ ให้ ส.ป.ก. นำเรื่องนี้เสนอคณะรัฐมนตรี เพื่อขออนุมัติใช้อำนาจบริหารเพื่อให้ ส.ป.ก. สามารถดำเนินงานดังกล่าวไปได้ก่อนด้วย

การประชุมครั้งที่ 3/2525 เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2525

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.8 ร่างกฎกระทรวงตามมาตรา 29 แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518

มติคณะกรรมการ เห็นชอบกับหลักการตามที่ ส.ป.ก. เสนอให้เพิ่มเติมข้อความว่า “สำหรับที่ดินที่ใช้ในกิจการสนับสนุนสถาบันดังกล่าว ให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมพิจารณาอนุญาตตามความจำเป็น ทั้งนี้ ตามขนาดและประเภทของกิจการนั้น ๆ” ลงใน (6) ของร่างกฎกระทรวง ออกตามความในมาตรา 29 แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 ซึ่ง คปก. ได้มีมติเห็นชอบด้วยแล้วในการประชุมครั้งที่ 9/2524 เมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน 2524 นอกจากนี้ ที่ประชุมได้ตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับคำว่า “เอกชน” ใน (6) ของร่างกฎกระทรวงดังกล่าว ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้พิจารณาแก้ไขว่า หากพิจารณาตามร่างฯ ที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้แก้ไขแล้วจะเห็นว่า คำว่า “เอกชน” ในข้อความของร่างฯ นี้ น่าจะขยายความเฉพาะคำว่า “สถาบันอุดมศึกษา” เท่านั้น ไม่ขยายความถึงคำว่า “โรงพยาบาล สถานพยาบาล โรงเรียน” ด้วย อันเป็นการผิดความมุ่งหมายของร่างกฎกระทรวงฉบับดังกล่าว ที่ประชุมจึงมอบหมายให้ ส.ป.ก. นำข้อสังเกตดังกล่าวนี้ไปชี้แจงและพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมกับสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา โดยไม่ต้องนำเรื่องมาเสนอความเห็นชอบต่อคณะกรรมการอีก

ความเห็นและข้อสังเกตของคณะกรรมการ ดังนี้

ประเด็นข้อสังเกต นอ.จำลอง ประเสริฐยิ่ง รณ. (นักปกครอง 10 แทน ปลัดกระทรวงมหาดไทย) ได้เสนอต่อที่ประชุมว่า โดยที่กฎกระทรวงฉบับนี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย จะต้องร่วมลงนามด้วย จึงขอสงวนสิทธิ์เรื่องนี้ไว้เพื่อจะได้นำเรื่องไปหารือกับที่ปรึกษากฎหมายกระทรวงมหาดไทยต่อไป

การประชุมครั้งที่ 4/2525 เมื่อวันที่ 26 เมษายน 2525

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.5 การสร้างทางรถไฟเชื่อมต่อทางรถไฟสายเหนือและตะวันออกเฉียงเหนือกับทางรถไฟสายตะวันออกของการรถไฟแห่งประเทศไทย อาจผ่านเขตปฏิรูปที่ดิน ส.ป.ก.

มติคณะกรรมการ อนุมัติในหลักการให้ ส.ป.ก. แจ้งให้การรถไฟแห่งประเทศไทยทราบว่า ส.ป.ก. ไม่ขัดข้องในเรื่องที่ อาจมีการก่อสร้างแนวทางรถไฟผ่านเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดฉะเชิงเทรา จังหวัดนครนายก และจังหวัดพระนครศรีอยุธยา แต่ทั้งนี้ จะต้องมิเงื่อนไขดังนี้

1. การรถไฟแห่งประเทศไทยจะต้องหาที่ดินชดเชยให้ ส.ป.ก. เพื่อจัดให้เกษตรกร ที่ได้รับความเดือดร้อนได้มีที่ดินทำกินต่อไปตามเดิม
2. อสังหาริมทรัพย์ที่เกษตรกรจะต้องรื้อย้ายออกหรือเสียหาย รวมทั้งต้นผลไม้ และธัญชาติต่าง ๆ การรถไฟแห่งประเทศไทยจะต้องจ่ายค่าชดเชยให้กับเกษตรกร
3. สิ่งก่อสร้างต่าง ๆ ที่ทาง ส.ป.ก. ได้สร้างขึ้นหากได้รับความเสียหายจากการก่อสร้างของการรถไฟแห่งประเทศไทยในตัวอาคารบางส่วนหรือทั้งหมด การรถไฟแห่งประเทศไทยจะต้องทำการก่อสร้าง โดยปรับปรุงแก้ไขอาคารเหล่านั้นให้ใช้งานได้ หรือทำการก่อสร้างให้ใหม่ทั้งหมด

การประชุมครั้งที่ 5/2525 เมื่อวันที่ 26 พฤษภาคม 2525

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.1 ขออนุมัติประกาศเขตปฏิรูปที่ดินอำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี และอำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร

มติคณะกรรมการ ที่ประชุมมีมติ ดังต่อไปนี้

1. อนุมัติประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นที่ดินเอกชนที่จะดำเนินการจัดซื้อหรือเวนคืนประมาณ 30,000 ไร่ ใช้งบประมาณทั้งหมด 138,256,600 บาท โดยจะจ่ายเป็นเงินสด 83,013,960 บาท และพันธบัตร 55,342,640 บาท (ไม่รวมอัตราดอกเบี้ยพันธบัตรรัฐบาล) จัดให้เกษตรกรที่ไม่มีที่ดินเป็นของตนเอง หรือมีที่ดินน้อยไม่เพียงพอต่อการครองชีพ เช่าและเช่าซื้อ จำนวน 1,200 ครอบครัว ๆ ละ 25 ไร่
2. อนุมัติประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร เป็นที่ดินเอกชนที่จะดำเนินการจัดซื้อหรือเวนคืนประมาณ 10,000 ไร่ ใช้งบประมาณทั้งหมด 55,025,000 บาท โดยจะจ่ายเป็นเงินสด 33,015,000 บาท และพันธบัตร 22,010,000 บาท (ไม่รวมอัตราดอกเบี้ยพันธบัตรรัฐบาล) จัดให้เกษตรกรผู้เช่า ผู้ใช้ที่ทำกินหรือมีที่ดินน้อยไม่เพียงพอต่อการครองชีพ เช่าและเช่าซื้อ 400 ครอบครัว ๆ ละ 25 ไร่

เรื่องที่ 3.3 การดำเนินการออก น.ส.3 โดยวิธีการเดินสำรวจพิสูจน์สอบสวนการทำประโยชน์ให้แก่ราษฎรในเขตอำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี

มติคณะกรรมการ ที่ประชุมมีมติดังนี้

1. ให้ยกเลิกมติ คปก. ครั้งที่ 6/2524 ที่ได้เคยอนุมัติให้ ส.ป.ก. ร่วมกับกรมที่ดิน ในการดำเนินการออก น.ส.3 ให้แก่ราษฎรในเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี โดยวิธีการเดินสำรวจพิสูจน์สอบสวนการทำประโยชน์ตามมาตรา 58 แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ตามที่ ส.ป.ก. เสนอ

2. อนุมัติในหลักการให้เปลี่ยนวิธีการแก้ปัญหาสำหรับเรื่องนี้เสียใหม่จากเดิม ที่เคยอนุมัติให้ ส.ป.ก. ร่วมกับกรมที่ดินในการดำเนินการออก น.ส.3 ให้แก่ราษฎร ในเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี โดยวิธีการเดินสำรวจพิสูจน์สอบสวน การทำประโยชน์ตามมาตรา 58 แห่งประมวลกฎหมายที่ดินมาเป็นวิธีการให้ราษฎร มายื่นคำขออออก น.ส.3 เฉพาะราย ตามมาตรา 59 แห่งประมวลกฎหมายที่ดินเอง ตามที่ ส.ป.ก. เสนอ

หมายเหตุ

1. การที่ ส.ป.ก. จะดำเนินการเดินสำรวจฯ ออก น.ส.3 ที่อำเภอไทรโยค ให้แก่ราษฎรตามประมวลกฎหมายที่ดิน มาตรา 58 ตามมติของ คปก. ครั้งที่ 6/2524 จะมีผลเสียต่อ ส.ป.ก. มากกว่าผลดีเพราะค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในการดำเนินการเดินสำรวจฯ ออก น.ส.3 นี้ ส.ป.ก. ต้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น เจ้าของที่ดินเพียงแต่เสียค่าธรรมเนียม ตอนรับ น.ส.3 และกรมที่ดินได้ประมาณการจ่ายไว้สูงถึง 4,764,680 บาท

2. การเดินสำรวจฯ ออก น.ส.3 ตามมาตรา 58 ไม่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิรูปที่ดิน และไม่ต้องตามวัตถุประสงค์ของมติ คปก. ครั้งที่ 6/2524 เพราะมติ คปก. ครั้งที่ 6/2524 ประสงค์ให้มีการออก น.ส.3 เพื่อจะได้ทราบว่าที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี มีแปลงใดบ้างที่มี น.ส.3 ก็จะได้กันออกไปและจะได้ดำเนินการกระจาย สิทธิการถือครองในพื้นที่ส่วนที่ไม่มี น.ส.3 ต่อไป แต่ถึงแม้จะมีการเดินสำรวจฯ ออก น.ส.3 ให้แก่ราษฎรไปแล้วตามประมวลกฎหมายที่ดิน มาตรา 58 ก็ตาม ราษฎรผู้ที่ไม่ได้มาขออออก น.ส.3 ตามมาตรา 58 แต่ที่ดินของราษฎรผู้นั้นมี ส.ค.1 ราษฎรผู้นั้นก็ยังมีสิทธิมาขออออก น.ส.3 เป็นการเฉพาะรายได้อีกตามมาตรา 59 ในภายหลัง ดังนั้น แม้ ส.ป.ก. จะดำเนินการเดินสำรวจฯ ออก น.ส.3 ให้แก่ราษฎรไปแล้ว ส.ป.ก. ก็ไม่สามารถกันที่ดินที่มี น.ส.3 ออก และดำเนินการกระจายสิทธิการถือครองที่ดิน ส่วนที่ไม่มี น.ส.3 ได้ เพราะราษฎรผู้มี ส.ค.1 ก็ยังสามารถขออออก น.ส.3 เป็นการ เฉพาะรายตามมาตรา 59 ในภายหลังได้อีก

การประชุมครั้งที่ 6/2525 เมื่อวันที่ 28 มิถุนายน 2525

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.3 ขออนุมัติปรับปรุงหลักเกณฑ์การเรียกเก็บค่าเช่าที่ดินในที่เอกชน

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้ปรับปรุงหลักเกณฑ์การเรียกเก็บค่าเช่าที่ดินในที่เอกชน ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

1. ในกรณีที่ผู้เช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเป็นเกษตรกรรายใหม่ ไม่ได้เช่าที่ดินในบริเวณใกล้เคียงแปลงที่ดินที่ ส.ป.ก. จัดให้เช่า กำหนดอัตราค่าเช่าที่ดินให้เท่ากับร้อยละ 3 ของราคาที่ดินต่อไร่ ที่ ส.ป.ก. ซื้อหรือเวนคืนจากเจ้าของที่ดิน (คงเดิมตามมติคณะกรรมการ ครั้งที่ 5/2522 และครั้งที่ 2/2524)

2. ในกรณีผู้เช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเป็นผู้เช่าเดิมอยู่แล้วหรือได้เช่าที่ดินบริเวณใกล้เคียงแปลงที่ดินที่ ส.ป.ก. จัดให้เช่า ถ้าค่าเช่าที่เคยจ่ายหรือตกลงว่าจะจ่ายให้กับเจ้าของที่ดินเดิมนั้นสูงกว่าค่าเช่าที่กำหนดตาม (1) ก็ให้เก็บตามที่กำหนด แต่ถ้าต่ำกว่าให้เก็บตามที่เคยจ่าย หรือตกลงไว้ว่าจะจ่ายให้เจ้าของที่ดินเดิม (คงเดิมตามมติ คปก. ครั้งที่ 5/2522 และครั้งที่ 2/2524)

3. ถ้าที่ดินในพื้นที่โครงการใดที่ได้จัดซื้อให้มีการแบ่งแปลงใหม่และการแบ่งแปลงนั้น มีผลทำให้แปลงที่ดินใหม่มีการคาบเกี่ยวกับที่ดินหลายโฉนด ซึ่งมีราคาจัดซื้อต่างกันแล้ว กำหนดอัตราค่าเช่าให้เท่ากับร้อยละ 3 ของราคาที่ดินเฉลี่ยต่อไร่ตามราคาจัดซื้อหรือเวนคืนของแปลงที่อยู่ภายในกลุ่มที่จัดแปลงนั้น (เพิ่มเติมไปจากหลักเกณฑ์ฯ ตามมติ คปก. ครั้งที่ 5/2522 และครั้งที่ 2/2524)

4. ในกรณีที่ผลการจัดเกษตรกรรมแปลงรุ่นแรกผ่านไปแล้วมีเกษตรกรบางรายได้รับเนื้อที่ต่ำกว่ากำหนด ถ้าหากว่าเกษตรกรต้องการเช่าที่ดินเพิ่มเติมอีก และ ส.ป.ก. สามารถซื้อที่ดินแปลงใหม่ที่มีพื้นที่ติดกันได้เพิ่มเติม การเรียกเก็บค่าเช่าจากเกษตรกรรายนั้น ให้พิจารณาเปรียบเทียบระหว่างเนื้อที่ที่เกษตรกรได้เช่าเดิม (ก่อนที่ ส.ป.ก. จะซื้อที่ดินแปลงใหม่เพิ่มเข้ามา) กับเนื้อที่ใหม่ที่จะจัดให้เกษตรกรเช่า การคิดอัตราค่าเช่าให้คิดจากอัตราค่าเช่าที่คำนวณได้ตามหลักเกณฑ์การเรียกเก็บค่าเช่าที่ได้กำหนดไว้จากพื้นที่ส่วนใหญ่ (เพิ่มเติมไปจากหลักเกณฑ์ฯ ตามมติ คปก. ครั้งที่ 5/2522 และครั้งที่ 2/2524)

5. ถ้าผู้เช่ารายใดเห็นว่าค่าเช่าไม่เป็นธรรมหรือหลักเกณฑ์ไม่เหมาะสมให้จัดทำคำร้องต่อคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด เมื่อคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพิจารณาเป็นประการใดแล้วให้เสนอต่อคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมพิจารณาต่อไป (คงเดิมตามมติ คปก. ครั้งที่ 5/2522 และครั้งที่ 2/2524)

เรื่องที่ 3.9 การประกาศเขตปฏิรูปที่ดินป่าทุ่งกะโล่ อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้ประกาศเขตปฏิรูปที่ดินป่าทุ่งกะโล่ อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ครอบคลุมพื้นที่ 4 ตำบล เนื้อที่ที่จะจัดสรรให้เกษตรกรเข้าประกอบอาชีพได้ประมาณ 14,955 ไร่ จำนวน 600 ครอบครัว งานพัฒนาพื้นที่ด้านต่าง ๆ ได้บรรจุเข้าไว้ในแผนงานงบประมาณปี 2527 - 2529 รวมค่าลงทุนของโครงการนี้ประมาณ 42,685,000 บาท

การประชุมครั้งที่ 7/2525 เมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม 2525

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.2 การประกาศเขตปฏิรูปที่ดินเพิ่มเติม อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้ประกาศเขตปฏิรูปที่ดินเพิ่มเติมในตำบลช่วงเปา อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อดำเนินการจัดซื้อที่ดินประมาณ 955 ไร่ ๆ ละประมาณ 5,000 บาท คิดเป็นมูลค่าทั้งสิ้นประมาณ 4,775,000 บาท โดยจ่ายเป็นเงินสด 2,865,000 บาท และเป็นพันธบัตร 1,910,000 บาท เพื่อจัดให้แก่เกษตรกรประมาณ 170 ครอบครัว

เรื่องที่ 3.3 ขออนุมัติประกาศเขตปฏิรูปที่ดินอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์ และอำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี

มติคณะกรรมการ ที่ประชุมมีมติ ดังนี้

1. อนุมัติให้ประกาศเขตปฏิรูปที่ดินอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์ เป็นโครงการปฏิรูปที่ดินเอกชน โดยจะดำเนินการจัดซื้อหรือเวนคืนที่ดินจำนวน 12,000 ไร่ ในท้องที่ 8 ตำบล ได้แก่ ตำบลดอนคา ตำบลหัวถนน ตำบลพนมรอก ตำบลสายลำโพง ตำบลพนมเศษ ตำบลท่าตะโก ตำบลวังใหญ่ และตำบลทำนบ เนื่องจากตำบลดังกล่าวมีจำนวนเนื้อที่เช่าเป็นจำนวนมาก ใช้งบประมาณทั้งหมด 51,625,000 บาท จ่ายเป็นเงินสด 36,137,500 บาท และพันธบัตร 15,487,000 บาท (ไม่รวมอัตราดอกเบี้ยพันธบัตรรัฐบาล) จัดที่ดินให้เกษตรกรผู้เช่า ผู้ไร่ที่ทำกิน และผู้มีที่ดินน้อยไม่เพียงพอต่อการครองชีพ ได้เช่าซื้อประมาณ 480 ครอบครัว ครอบครัวละ 25 ไร่

2. อนุมัติให้ประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี 2 โครงการ

- 2.1 โครงการปฏิรูปที่ดินในที่เอกชนอำเภอโคกสำโรงในท้องที่ 5 ตำบล ได้แก่ ตำบลขอนสารเดช ตำบลบ่อทอง ตำบลเกาะแก้ว ตำบลหลุมข้าว และตำบลห้วยโป่ง เนื่องจากมีการเช่าที่ดินเป็นจำนวนมาก โดยใช้งบประมาณทั้งหมด 54,600,000 บาท จ่ายเป็นเงินสด 32,760,000 บาท และพันธบัตร 21,840,000 บาท (ไม่รวมอัตรา

ดอกเบี้ยยพันธบัตรรัฐบาล) จัดที่ดินให้เกษตรกรเช่าซื้อ ซึ่งเป็นการช่วยเหลือเกษตรกรได้ 670 ครอบครัว ๆ ละ 30 ไร่

2.2 โครงการปฏิรูปที่ดินในที่ดินสาธารณประโยชน์ทุ่งเขาขาวและเขาผาแดง ตำบลบ่อทอง อำเภอกอสุริยา โดยจะดำเนินการกระจายสิทธิการถือครองเป็นการช่วยเหลือเกษตรกรได้ 500 ครอบครัว ให้ได้รับสิทธิครอบครองที่ดินทำประโยชน์อย่างถูกต้อง เกษตรกรจะได้รับเนื้อที่ถือครองสูงสุดครอบครัวละ 50 ไร่ และต่ำสุดไม่น้อยกว่า 22 ไร่ เนื้อที่ถือครองเฉลี่ยครอบครัวละ 27 ไร่ เนื่องจากการดำเนินการปฏิรูปที่ดินในที่ดินสาธารณประโยชน์ทุ่งเขาขาวและเขาผาแดง ซึ่งเป็นที่ดินของรัฐนั้น อาจขัดกับมติคณะรัฐมนตรี เรื่อง นโยบายการใช้และกรรมสิทธิ์ที่ดินที่ได้มีมติเมื่อวันที่ 22 มิถุนายน 2525 ในข้อที่ว่าไม่ให้ขยายพื้นที่ดำเนินการจัดที่ดินในที่ดินของรัฐ แต่โดยที่พื้นที่โครงการปฏิรูปที่ดินในที่ดินสาธารณประโยชน์ทุ่งเขาขาวและเขาผาแดงนี้เป็นพื้นที่ที่เกษตรกรได้ร้องเรียนขอให้ ส.ป.ก. ดำเนินการมาตั้งแต่ปี 2520 จึงนับได้ว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องความเดือดร้อนเรื่องที่ดินทำกินที่มีมาจากเกษตรกรโดยตรง จึงให้ ส.ป.ก. จัดทำรายละเอียดเหตุผลความจำเป็นเพื่อขอทบทุนมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวต่อไปด้วย

เรื่องที่ 3.4 ขออนุมัติขยายเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดินอำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ ตามโครงการพัฒนาเพื่อความมั่นคง

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้ขยายเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดิน อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ ให้ครอบคลุมพื้นที่โครงการพัฒนาเพื่อความมั่นคง อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งอยู่ในเขตป่าละหานทราย เนื้อที่ 6,250 ไร่ ป่าตามมติคณะรัฐมนตรีให้เป็นป่าถาวร เนื้อที่ประมาณ 6,875 ไร่ และป่าดงใหญ่ เนื้อที่ประมาณ 72,813 ไร่ รวมเป็นเนื้อที่ทั้งหมดประมาณ 25,983 ไร่ เพื่อมิให้งานที่ดำเนินการไปแล้วต้องหยุดชะงักและให้โครงการตามพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศตามเป้าหมายทั้ง ส.ป.ก. จะได้ดำเนินการขอใช้พื้นที่จากกรมป่าไม้ให้ถูกต้องตามมาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 และตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 8 ธันวาคม 2524

เรื่องที่ 3.5 แก้ไขเพิ่มเติมคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบ

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้ปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมคำสั่งคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรที่ 5/2521 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบ โดยเพิ่มเติมในสาระสำคัญเกี่ยวกับตัวบุคคลที่ประกอบเป็นคณะกรรมการและหน้าที่ของคณะกรรมการ เพื่อให้เหมาะสมและชัดเจนยิ่งขึ้น ดังนี้

1. เพิ่มเดิมผู้แทนกรมป่าไม้เป็นอนุกรรมการ เพราะในการดำเนินงานปฏิรูปที่ดินในปัจจุบันมีส่วนเกี่ยวข้องกับกฎหมายป่าไม้เป็นอย่างมาก โดยเฉพาะการดำเนินงานปฏิรูปที่ดินในที่ดินของรัฐในเขตป่าสงวนแห่งชาติ การกำหนดให้ผู้แทนกรมป่าไม้เป็นอนุกรรมการจะช่วยให้มีการประสานงานด้านกฎหมายได้เป็นอย่างดี

2. เพิ่มเดิมผู้แทนกรมการปกครองเป็นอนุกรรมการ เพราะรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นรัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 และการออกกฎกระทรวงและระเบียบบางเรื่องเกี่ยวข้องกับงานด้านการปกครองของกรมการปกครอง จึงสมควรให้มีผู้แทนกรมการปกครองได้เข้ามามีส่วนร่วมพิจารณากลั่นกรองงานด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงมหาดไทยด้วย

3. ปรับปรุงแก้ไขหน้าที่ของคณะอนุกรรมการตามที่ได้กำหนดไว้เดิม โดยแยกเป็นกรณีให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ซึ่งตามคำสั่งที่ใช้ในปัจจุบันกล่าวไว้ยังไม่ชัดเจนพอและได้เพิ่มเติมนำที่บางประการ ซึ่งตามคำสั่งฉบับที่ใช้ในปัจจุบันมิได้กำหนดไว้ คือ

3.1 เพิ่มเดิมให้มีหน้าที่ในการพิจารณาและวินิจฉัยปัญหาข้อกฎหมายอันเกิดจากนิติกรรมและสัญญาใด ๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินงานปฏิรูปที่ดิน รวมทั้งกำหนดมาตรการหรือวิธีการแก้ไขปัญหาดัง ๆ เพื่อประโยชน์ในการแก้ไขปัญหานั้นอาจจะมีขึ้นจากนิติกรรมและสัญญาใด ๆ

3.2 เพิ่มเดิมให้มีหน้าที่ในการพิจารณาและวินิจฉัยปัญหาในเรื่องใด ๆ ในส่วนที่เป็นปัญหาข้อกฎหมาย ซึ่งตามระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งใด ๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินงานปฏิรูปที่ดินกำหนดให้นำเสนอคณะกรรมการวินิจฉัย เพื่อความสะดวกและรวดเร็วในการพิจารณาแก้ไขปัญหาดัง ๆ เพราะสามารถประชุมคณะอนุกรรมการได้ทันที เป็นการช่วยแบ่งเบาภาระหน้าที่ของคณะกรรมการอีกทางหนึ่ง

3.3 เพิ่มเดิมให้มีหน้าที่ในการให้คำแนะนำ เสนอแนะหรือชี้แจงปัญหาข้อกฎหมายและระเบียบ หรือแนวทางปฏิบัติที่เกี่ยวกับการดำเนินงานปฏิรูปที่ดินแก่ ส.ป.ก. หน่วยงานคณะบุคคล หรือบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง เพราะคณะอนุกรรมการเป็นผู้ที่พิจารณาและวินิจฉัยปัญหาซึ่งสามารถเข้าใจปัญหาดัง ๆ เป็นอย่างดีอยู่แล้ว

การประชุมครั้งที่ 8/2525 เมื่อวันที่ 27 สิงหาคม 2525

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.10 (วาระจร) ขออนุมัติปรับปรุงคณะกรรมการพิจารณาหลักเกณฑ์การประเมินราคาที่ดิน

มติคณะกรรมการ อนุมัติปรับปรุงคณะกรรมการพิจารณาหลักเกณฑ์การประเมินราคาที่ดิน ดังนี้ ประธานอนุกรรมการจากรองปลัดกระทรวง (นายอดุล นิยมวิภาต) เป็นรองปลัดกระทรวงฯ ท่านอื่น ซึ่งจะเป็นผู้ใดก็ได้ให้กระทรวงฯ กำหนดภายหลัง (เนื่องจากนายอดุล นิยมวิภาต ถึงแก่กรรม)

การประชุมครั้งที่ 9/2525 เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2525

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.4 ขออนุมัติขยายเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดิน อำเภอบ้านไร่ ในโครงการปฏิรูปที่ดินเพื่อความมั่นคงบริเวณพื้นที่ห้วยแม่ดิน้อย อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้ขยายเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดิน อำเภอบ้านไร่ ตามโครงการปฏิรูปที่ดินเพื่อความมั่นคงบริเวณพื้นที่ห้วยแม่ดิน้อย อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี โดยจะจัดที่ดินให้เกษตรกรเข้าทำกินได้ประมาณ 14,820 ไร่ จำนวน 741 ครอบครัว ๆ ละ 25 ไร่ จะก่อให้เกิดรายได้ปีละประมาณ 17,000 ต่อปีต่อครัวเรือน

เรื่องที่ 3.5 ขออนุมัติขยายเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดินที่สาธารณประโยชน์คลองเมือง ตำบลโกสัมพี อำเภอมือง จังหวัดกำแพงเพชร

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้ขยายเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดิน อำเภอมือง จังหวัดกำแพงเพชร ให้ครอบคลุมพื้นที่สาธารณประโยชน์คลองเมือง ตำบลโกสัมพี อำเภอมือง จังหวัดกำแพงเพชร เนื้อที่ 2,708 ไร่ โดยจัดให้เกษตรกรเข้าทำประโยชน์เลี้ยงโคนมพันธุ์ผสม เพื่อผลิตลูกโคนม 30 ครอบครัว ๆ ละ 50 ไร่ และเป็นการแก้ปัญหาการบุกรุกที่สาธารณประโยชน์ดังกล่าว

เรื่องที่ 3.10 (วาระจร) รายงานผลการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “แนวทางในการเพิ่มรายได้และการว่าจ้างแรงงานในเขตปฏิรูปที่ดิน”

มติคณะกรรมการ ให้แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้น 1 ชุด เพื่อทำหน้าที่พิจารณากำหนดนโยบายและแนวทางเกี่ยวกับรายงานในข้อ 6 ความเป็นว่า “กิจกรรมใดที่เกษตรกรได้รับการส่งเสริมจากรัฐบาลหรือเอกชนเพื่อเป็นการเพิ่มรายได้และโอกาสการมีงานทำเกษตรกรควรคำนึงถึงภาวะความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการดำเนินงาน เช่น ด้านเงินทุน สภาพพื้นที่ กรรมวิธีการผลิต การจัดการและการตลาด สำหรับด้านการตลาดนั้น

อาจทำได้โดยการให้เกษตรกรเข้าใจภาวะการเคลื่อนไหวหรือวงจรของราคาสินค้าตลาดที่ตนผลิต เพื่อไว้เป็นแนวทางในการตัดสินใจดำเนินการและควรให้ภาคเอกชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมดังกล่าว เพื่อให้เกิดการครบวงจรของการส่งเสริม เช่น การให้เอกชนเข้ามามีบทบาทด้านจัดการตลาด” เพื่อเสนอคณะกรรมการฯ พิจารณากำหนดเป็นนโยบายและแนวทางต่อไป โดยคณะอนุกรรมการชุดนี้มอบให้เลขาธิการ ส.ป.ก. เป็นประธาน ส่วนอนุกรรมการนั้น มอบให้ ส.ป.ก. รับไปพิจารณาแล้วนำเสนอเพื่อแต่งตั้งต่อไป

การประชุมครั้งที่ 10/2525 เมื่อวันที่ 28 ตุลาคม 2525

ระเบียบวาระที่ 5 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 5.6 ขออนุมัติขยายพื้นที่ดำเนินการปฏิรูปที่ดินที่สาธารณประโยชน์ดงพญาวยาง อำเภอสรรคบุรี จังหวัดชัยนาท

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้ขยายพื้นที่ดำเนินการปฏิรูปที่ดินที่สาธารณประโยชน์ดงพญาวยาง อำเภอสรรคบุรี จังหวัดชัยนาท เนื่องจากถูกราษฎรบุกรุกเข้าทำกินและอยู่อาศัยเต็มพื้นที่แล้ว ซึ่งมีเนื้อที่ประมาณ 700 ไร่ และสามารถจัดที่ดินให้เกษตรกรได้ 100 ครอบครัว (กรณีที่ถูกราษฎรร้องเรียนต่อทางราชการ เรื่องการเพิกถอน น.ส.3 ในที่สาธารณประโยชน์ดงพญาวยาง โดยอ้างว่าเป็นที่ดินของตนมิใช่ที่สาธารณประโยชน์นั้น ผลปรากฏว่าคดีถึงที่สุด ราษฎรไม่มีสิทธิในที่ดิน จึงสมควรดำเนินการปฏิรูปที่ดินต่อไป)

เรื่องที่ 5.7 การแต่งตั้งคณะอนุกรรมการโครงการและการเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกร

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้เปลี่ยนแปลงชื่อตำแหน่งและบุคคลอนุกรรมการในคณะอนุกรรมการโครงการและการเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกร ดังต่อไปนี้

ผู้อำนวยการกองวิเคราะห์ 4 หรือผู้แทน เป็นผู้อำนวยการกองงบประมาณ ฝ่ายเศรษฐกิจ 1 หรือผู้แทน

การประชุมครั้งที่ 11/2525 เมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน 2525

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.3 ร่างระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกร ซึ่งจะมีสิทธิได้รับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.

มติคณะกรรมการ อนุมัติยกเลิกความในข้อ 5 และข้อ 12 ของระเบียบคณะกรรมการว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกร ซึ่งจะมีสิทธิได้รับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2525 และให้ใช้ความดังต่อไปนี้แทน “ข้อ 5 เมื่อคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีมติเห็นชอบตามที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเสนอให้ดำเนินการจัดเกษตรกรเข้าอยู่อาศัย หรือเข้าทำประโยชน์ในที่ดินตามโครงการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมท้องที่ใด ให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดแห่งท้องที่นั้นประกาศให้เกษตรกรในท้องที่ดังกล่าว ยื่นคำร้องขอเข้าทำประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามแบบของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมภายในระยะเวลาและสถานที่ที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดกำหนด ระยะเวลาดังกล่าวจะต้องไม่น้อยกว่า 15 วัน ในกรณีที่มีเหตุผลอันสมควร คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดอาจขยายระยะเวลาได้ตามความจำเป็น แต่กำหนดระยะเวลายื่นคำร้องนี้เมื่อรวมแล้วต้องไม่เกิน 90 วัน

ประกาศตามวรรคหนึ่ง จะต้องมียกเว้นเกี่ยวกับความในข้อ 6 และ 7 พร้อมทั้งกำหนดให้ผู้ยื่นคำร้องนำหลักฐานมาประกอบคำร้องและให้มีแผนที่สังเขปแสดงที่ตั้งที่ดินที่นำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ปิดไว้ในที่เปิดเผย ณ ศาลากลางจังหวัด สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด ที่ว่าการอำเภอ ที่ทำการกำนันแห่งท้องที่ หรือที่ชุมชนในท้องที่ซึ่งได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินนั้นแห่งละ 1 ฉบับ หรือประกาศทางสื่อมวลชนอื่นด้วยก็ได้

ในกรณีผู้ยื่นคำร้องตามวรรคหนึ่ง มีสิทธิยื่นคำร้องในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมหลายเขตให้ยื่นคำร้องต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ ท้องที่หนึ่งท้องที่ใดที่ตนมีสิทธิเมื่อได้ยื่นคำร้องไว้ในท้องที่ใดแล้วก็เป็นอันหมดสิทธิที่จะยื่นคำร้องในท้องที่อื่นต่อไป”

“ข้อ 12 ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินการตามระเบียบนี้ ถ้าเป็นปัญหาเล็กน้อยหรือเป็นปัญหาที่ไม่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงนโยบาย ให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเป็นผู้วินิจฉัย และเมื่อคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดได้มีคำวินิจฉัยประการใดแล้ว

ให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดรายงานให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมทราบโดยไม่ชักช้า

กรณีมีปัญหานอกจากที่ระบุไว้ในวรรคหนึ่ง ให้นำเสนอคณะกรรมการเพื่อวินิจฉัยต่อไป”

การประชุมครั้งที่ 12/2525 เมื่อวันที่ 29 ธันวาคม 2525

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.3 ขออนุมัติแต่งตั้ง “คณะอนุกรรมการดำเนินงานปฏิรูปที่ดิน จังหวัดปัตตานี” และ “คณะอนุกรรมการคัดเลือกเกษตรกร”

มติคณะกรรมการ ขอนุมัติ ดังต่อไปนี้

1. ขอนุมัติแต่งตั้ง “คณะอนุกรรมการดำเนินงานปฏิรูปที่ดิน จังหวัดปัตตานี” โดยให้เพิ่มพยานิชย์จังหวัดปัตตานี เป็นอนุกรรมการอีกท่านหนึ่ง
2. ขอนุมัติแต่งตั้ง “คณะอนุกรรมการคัดเลือกเกษตรกรให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินโดยเสด็จพระราชกุศลจังหวัดปัตตานี”

เรื่องที่ 3.4 ขแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาโครงการพัฒนาในเขตปฏิรูปที่ดินของภาคเอกชน

มติคณะกรรมการ ขอนุมัติ ดังต่อไปนี้

1. ขอนุมัติแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาโครงการพัฒนาในเขตปฏิรูปที่ดินของภาคเอกชน โดยแต่งตั้งให้เลขาธิการ ส.ป.ก. เป็นประธานอนุกรรมการ และให้เพิ่มผู้แทนกระทรวงพาณิชย์ เป็นอนุกรรมการด้วย
2. ขอนุมัติให้ประธานคณะอนุกรรมการเป็นผู้พิจารณาอนุกรรมการอื่น ๆ เสนอคณะกรรมการเพื่อพิจารณาแต่งตั้งต่อไป
3. ให้คณะอนุกรรมการมีหน้าที่ดังนี้
 - 3.1 พิจารณาเงื่อนไขและหลักเกณฑ์ในการที่จะให้ภาคเอกชนมาร่วมพัฒนาในเขตปฏิรูปที่ดิน
 - 3.2 พิจารณาความเหมาะสมของโครงการที่ภาคเอกชนเสนอและประโยชน์ที่เกษตรกรจะได้รับ
 - 3.3 พิจารณาเรื่องอื่น ๆ ตามแต่คณะกรรมการจะมอบหมาย

การประชุมครั้งที่ 1/2526 เมื่อวันที่ 28 มกราคม 2526 -

การประชุมครั้งที่ 2/2526 เมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2526 -

การประชุมครั้งที่ 3/2526 เมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2526 -

การประชุมครั้งที่ 4/2526 เมื่อวันที่ 27 เมษายน 2526

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.3 ขออนุมัติหลักการให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมติดตามและเร่งรัดผลการปฏิบัติงานแทนคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

มติคณะกรรมการ ประชุมเห็นว่าการติดตามเร่งรัดผลการปฏิบัติงานการปฏิรูปที่ดินในจังหวัดต่าง ๆ นั้น เป็นหน้าที่ของ ส.ป.ก. ที่จะต้องดำเนินการอยู่แล้ว และพร้อมกันนั้นได้มีมติให้ ส.ป.ก. รายงานผลการติดตามและเร่งรัดผลการปฏิรูปที่ดินในจังหวัดต่าง ๆ ต่อคณะกรรมการเพื่อทราบเป็นประจำทุกเดือน และโดยเฉพาะจังหวัดที่ปฏิบัติงานล่าช้า ไม่มีผลงาน เพื่อที่คณะกรรมการจะได้ทราบและพิจารณาต่อไป

การประชุมครั้งที่ 5/2526 เมื่อวันที่ 20 มิถุนายน 2526

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.1 พิจารณาหลักการกระจายสิทธิการถือครองในที่ดินของรัฐภายใต้โครงการเงินกู้ ธนาคารโลก

มติคณะกรรมการ ที่ประชุมมีมติ ดังต่อไปนี้

1. ตามประเด็นที่ว่าพื้นที่ซึ่งยังไม่เคยมีการกระจายสิทธิถือครองมาก่อนให้ใช้ เนื้อที่ถือครองขั้นสูงเท่ากับ 50 ไร่/ครอบครัว นั้น มีมติให้

1.1 ในทุกพื้นที่ให้ ส.ป.ก. ทำการสำรวจศึกษาขนาดเนื้อที่การถือครองขั้นต่ำสุด ที่เกษตรกรสามารถทำกินได้พอแก่การครองชีพว่า ควรจะมีขนาดเนื้อที่ถือครอง เป็นจำนวนเท่าใด

1.2 สำหรับพื้นที่ในจังหวัดเพชรบูรณ์ จังหวัดพิจิตร และจังหวัดลพบุรี รวม 3 จังหวัดนั้น ให้ ส.ป.ก. ทำการสำรวจศึกษาตามข้อ 1.1 ไปด้วย ส่วนขนาดเนื้อที่ถือครองขั้นสูงสุด 50 ไร่/ครอบครัว ที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดของ 3 จังหวัดดังกล่าวได้กำหนดและกระจายสิทธิไปแล้วเป็นบางส่วนนั้นก็ให้ถือเป็นไปตามนั้นต่อไป

2. ตามประเด็นที่ว่า พื้นที่ซึ่งได้กระจายสิทธิไปแล้วบางส่วนและกำหนดเนื้อที่ถือครองขั้นสูงสุด 50 ไร่/ครอบครัว ให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเป็นผู้พิจารณา วินิจฉัยว่า ส่วนที่ได้กระจายสิทธิไปแล้วควรคงไว้ตามเดิม หรือจะยกเลิกเพื่อดำเนินการกระจายสิทธิใหม่ ส่วนพื้นที่ที่เหลือยังไม่ได้ดำเนินการกระจายสิทธิให้ใช้เนื้อที่ถือครองขั้นสูงเท่ากับ 50 ไร่/ครอบครัว นั้น มีมติดังนี้

2.1 ในพื้นที่จังหวัดเชียงราย จังหวัดนครสวรรค์ และจังหวัดสระบุรี ให้ ส.ป.ก. ศึกษาหาตัวเลขมาแสดงให้เห็นว่า ขนาดเนื้อที่ถือครองที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดของทั้ง 3 จังหวัด ได้กำหนดไว้ต่ำกว่า 50 ไร่/ครอบครัว ไปแล้วนั้น สามารถที่จะทำการพัฒนาและลงทุนให้มีผลตอบแทนสูงได้ แต่ในขณะเดียวกันก็ให้ ส.ป.ก. ทำการสำรวจศึกษาเพื่อกำหนดขนาดเนื้อที่ถือครองขั้นต่ำสุดไว้ด้วย และสำหรับกรณีที่ดินเนื้อที่ถือครองของเกษตรกรรายใดเป็นขนาดเล็กไม่เพียงพอแก่การครองชีพนั้น ก็ขอให้ทางธนาคารโลกยอมยืดหยุ่นว่า ถ้าเกษตรกรผู้มีพื้นที่ทำกินนอกเขตโครงการรวมกับพื้นที่ในเขตโครงการ และสามารถที่จะทำการพัฒนาและลงทุนให้มีผลตอบแทนสูงได้ เช่นเดียวกันแล้ว ธนาคารโลกก็สามารถที่จะปล่อยเงินกู้ได้

2.2 สำหรับขนาดพื้นที่โครงการในจังหวัดนครราชสีมาให้ ส.ป.ก. ทำการสำรวจศึกษาเพื่อกำหนดขนาดเนื้อที่ถือครองทั้งขั้นต่ำและขั้นสูง

เรื่องที่ 3.2 การจัดที่ดินแปลงเล็กแปลงน้อยปีงบประมาณ 2526

มติคณะกรรมการ ประเด็นพิจารณาว่า จะเห็นสมควรให้กรมที่ดิน โดยสำนักงานที่ดินจังหวัดนครสวรรค์ ดำเนินการจัดที่ดินแปลงเล็กแปลงน้อยหัวไร่ปลายนา ในเขตปฏิรูปที่ดินตามที่ขอมาหรือไม่

ความเห็นและข้อสังเกตของคณะกรรมการ ดังนี้

นายศลย์ เวสโกสิทธิ์ รองอธิบดีกรมที่ดิน ได้เสนอความเห็นต่อที่ประชุมว่า

1. ประเด็นข้อสังเกต โดยหลักการถ้าที่ดินอยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินต้องใช้พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 เพราะจะได้เป็นมาตรฐานเดียวกัน

2. ประเด็นข้อสังเกต การที่จะใช้ประมวลกฎหมายที่ดินเพื่อกฎ น.ส. 2 (ใบจอง) นั้น ทำให้สับสนแก่ราษฎร เพราะการได้สิทธิตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 มีเงื่อนไขและแบบการจัดแปลง รวมทั้งการจะพัฒนาเมื่อเข้าดำเนินการในภายหลัง

3. ประเด็นข้อสังเกต ประเด็นพิจารณาจึงมีปัญหว่า ที่แปลงเล็กแปลงน้อยที่จังหวัดนครสวรรค์หรือนั้น ไม่ว่าในอำเภอหนองบัว หรืออำเภอไพศาลี ควรพิจารณาจากแต่ละตำบลและจำนวนรายและน่าจะต้องขอทราบข้อเท็จจริงไปยังจังหวัด เพื่อให้ทราบรายละเอียดว่ามีการครอบครองที่ดินอยู่แล้วหรือประการใด เพราะถ้ามีการครอบครองทำประโยชน์มาก่อนประกาศเป็นเขตปฏิรูปที่ดิน ก็ต้องพิจารณาทำนองเดียวกับที่มีผู้ครอบครองทำประโยชน์ อยู่ในเขตป่าสงวนฯ โดยเทียบเคียงกับมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนฯ และถ้าเข้าไปในที่ดินนั้นก่อนเดือนกุมภาพันธ์ 2515 กฎหมายที่ดินเปิดโอกาสให้ถึงผู้ครอบครองต่อเนื่อง ดังนั้น เพื่อให้หมดปัญหาในเรื่องนี้ จะต้องสอบสวนสิทธิก่อนจะดำเนินการตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 และประมวลกฎหมายที่ดิน

คณะกรรมการได้พิจารณาเรื่องนี้โดยนำเอาความเห็นของรองอธิบดีกรมที่ดิน และของ ส.ป.ก. มาพิจารณาประกอบกันแล้ว มีมติดังนี้

1. ในเรื่องการจัดที่ดินต้องจัดตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518

2. ในเรื่องสิทธิในที่ดินให้ทำการสอบสวนสิทธิตามประมวลกฎหมายที่ดิน ก่อนดำเนินการจัดที่ดินตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518

การประชุมครั้งที่ 6/2526 เมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม 2526

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.7 ขออนุมัติใช้วิธีการสำรวจผลผลิตพืชหลักชั้นสูงเพื่อประกอบการจัดทำบัญชีมูลค่าประเมินที่ดินของ ส.ป.ก.

มติคณะกรรมการ ให้ ส.ป.ก. ใช้วิธีการสำรวจผลผลิตพืชหลักชั้นสูงเพื่อประกอบการจัดทำบัญชีมูลค่าประเมินที่ดินของ ส.ป.ก. สำหรับพื้นที่ต่าง ๆ ในเขตปฏิรูปที่ดินที่ยังไม่มีคณะกรรมการเข้าที่ดินเพื่อเกษตรกรรมประจำตำบล ได้ตามวิธีการรวม 3 ข้อ ดังต่อไปนี้

1. ในกรณีพื้นที่ใดที่ยังไม่มีคณะกรรมการเข้าที่ดินเพื่อเกษตรกรรมประจำตำบล ให้ ส.ป.ก. นำวิธีการสำรวจผลผลิตเฉลี่ยย้อนหลัง 3 ปี มาเป็นเกณฑ์ในการกำหนดชั้นคุณภาพของที่ดินเพื่อกำหนดราคาที่ดินตามมูลค่าผลผลิตพืชหลัก

2. พื้นที่ใดที่ใช้วิธีการคำนวณตามข้อ 1. ข้างต้นจะต้องเสนอให้คณะอนุกรรมการพิจารณาวางหลักเกณฑ์การประเมินมูลค่าที่ดินพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนจึงจะนำไปใช้ในการจัดซื้อได้

3. ให้คณะอนุกรรมการฯ รายงานผลการพิจารณาให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมทราบ

เรื่องที่ 3.8 วิธีการกำหนดมูลค่าที่ดินเพื่อการจัดซื้อตามผลการวิเคราะห์ความสามารถในการผ่อนชำระค่าเช่าซื้อที่ดินของเกษตรกร

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้ ส.ป.ก. ใช้วิธีการกำหนดมูลค่าที่ดินเพื่อการจัดซื้อตามผลการวิเคราะห์ขีดความสามารถในการผ่อนชำระค่าเช่าซื้อที่ดินของเกษตรกรให้ตามวิธีการรวม 3 ข้อดังต่อไปนี้

1. อนุมัติให้ใช้วิธีการกำหนดมูลค่าที่ดินตามผลการวิเคราะห์ความสามารถในการผ่อนชำระค่าเช่าซื้อที่ดินของเกษตรกรเป็นแนวทางประกอบการพิจารณากำหนดมูลค่าที่ดินเพื่อการจัดซื้อของ ส.ป.ก. ต่อไป
2. พื้นที่ใดที่จะพิจารณาปรับมูลค่าที่ดินให้สูงขึ้นตามผลการวิเคราะห์ความสามารถในการผ่อนชำระค่าเช่าซื้อของเกษตรกร ให้เสนอคณะกรรมการพิจารณาหลักเกณฑ์การประเมินมูลค่าที่ดินพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนจึงนำไปใช้ในการจัดซื้อที่ดินได้
3. ให้คณะกรรมการฯ รายงานผลการพิจารณาในข้อ 2 ให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรทราบ

เรื่องที่ 3.9 หลักเกณฑ์การเรียกเก็บค่าเช่าที่ดินเพื่อยู่ออาศัยและเพื่อกิจการที่เป็นสาธารณประโยชน์แก่ประชาชน

มติคณะกรรมการ อนุมัติ ดังต่อไปนี้

1. อนุมัติปรับปรุงหลักเกณฑ์การเรียกเก็บค่าเช่าที่ดินเพื่อยู่ออาศัยและเพื่อกิจการอันเป็นสาธารณประโยชน์แก่ประชาชน
 2. เพื่อเป็นการแบ่งภาระของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกร ให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกร พิจารณามอบหมายให้เลขาธิการ ส.ป.ก. มีอำนาจในการอนุมัติในหลักการเพื่อใช้ปฏิบัติ ดังต่อไปนี้
 - 2.1 กำหนดพื้นที่ว่าพื้นที่ใดเป็นที่ยู่ออาศัยย่านชุมชนหรือยู่ออาศัยเพื่อพาณิชยกรรม
 - 2.2 การปรับอัตราค่าเช่า
- เรื่องดังกล่าวในข้อ 2 ยังมีเกิดขึ้นไม่มากนัก จึงให้ ส.ป.ก. นำเสนอคณะกรรมการเพื่อพิจารณาเป็นคราว ๆ ไป

เรื่องที่ 3.11 ขออนุมัติหลักการเพื่อมอบหมายให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีอำนาจแต่งตั้ง คณะอนุกรรมการจัดซื้อที่ดินตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518

มติคณะกรรมการ 1. อนุมัติยกเลิกมติของคณะกรรมการ ครั้งที่ 10/2520 เมื่อวันที่ 15 กันยายน 2520 วาระที่ 3.11 เรื่องที่ 5

2. อนุมัติยกเลิกคำสั่งของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ดังต่อไปนี้

- คำสั่งที่ 15/2520 ลงวันที่ 4 ตุลาคม 2520
- คำสั่งที่ 16/2520 ลงวันที่ 4 ตุลาคม 2520
- คำสั่งที่ 17/2520 ลงวันที่ 4 ตุลาคม 2520
- คำสั่งที่ 1/2521 ลงวันที่ 9 มกราคม 2521
- คำสั่งที่ 2/2521 ลงวันที่ 9 มกราคม 2521
- คำสั่งที่ 3/2521 ลงวันที่ 9 มกราคม 2521
- คำสั่งที่ 4/2521 ลงวันที่ 9 มกราคม 2521
- คำสั่งที่ 12/2521 ลงวันที่ 4 สิงหาคม 2521
- คำสั่งที่ 4/2522 ลงวันที่ 11 ตุลาคม 2522
- คำสั่งที่ 5/2522 ลงวันที่ 11 ตุลาคม 2522
- คำสั่งที่ 6/2522 ลงวันที่ 11 ตุลาคม 2522
- คำสั่งที่ 1/2523 ลงวันที่ 14 กรกฎาคม 2523
- คำสั่งที่ 3/2525 ลงวันที่ 24 ธันวาคม 2525

3. อนุมัติในหลักการให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด ซึ่งได้รับอนุมัติโครงการ และวงเงินจัดซื้อที่ดินจากคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมแล้ว มีอำนาจแต่งตั้ง คณะอนุกรรมการจัดซื้อที่ดินประจำจังหวัดนั้น ๆ เพื่อให้มีอำนาจหน้าที่ในการตรวจสอบ สภาพที่ดินและเจรจาต่อรองราคาที่ดินที่จะจัดซื้อไม่เกินราคาประเมินซึ่งคณะกรรมการ ปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำหนดไว้แล้วเสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมพิจารณาอนุมัติ จัดซื้อที่ดินนั้น ๆ ต่อไป โดยคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมจะได้พิจารณา ออกคำสั่งมอบหมายให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีอำนาจดังกล่าวเป็นรายจังหวัด ต่อไป

เรื่องที่ 3.13 แต่งตั้งคณะกรรมการคัดเลือกเกษตรกรให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินโดยเสด็จพระราชกุศล อำเภอนองจิก จังหวัดปัตตานี เพิ่มเติม

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้แต่งตั้งอนุกรรมการคัดเลือกเกษตรกรให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินโดยเสด็จพระราชกุศล อำเภอนองจิก จังหวัดปัตตานี เพิ่มเติมอีก 3 นาย คือ

1. นายสมมะแอ มะราวี แทนนายลาชี สามะะ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 4 ตำบลบุโละปุโย ซึ่งถึงแก่กรรม
2. นายเอี่ยม บุญเกื้อ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 1 ตำบลป่าไร่
3. นายมนตรี ภูศรี นิติกร 4 กองนิติการ เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ แทนนายลิขิต กำปันทอง นิติกร 6 ซึ่งไปดำรงตำแหน่งผู้ประสานงานปฎิรูปที่ดินจังหวัดอุดรดิตถ์

เรื่องที่ 3.14 ขออนุมัติประกาศเขตปฏิรูปที่ดินอำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้ประกาศเขตปฏิรูปที่ดินอำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี ซึ่งเป็นที่ดินเอกชน มีที่เข้าประมาณ 36,643 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 43.60 ของเนื้อที่ถือครองทั้งหมด และเป็นผู้เข้าประมาณ 1,661 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 5233 ของจำนวนผู้ถือครองทั้งหมด โดยจะดำเนินการจัดซื้อที่ดิน จำนวน 12,000 ไร่ โดยใช้งบประมาณทั้งสิ้น 62,940,000 บาท จ่ายเป็นเงินสด 37,764,000 บาท และจ่ายเป็นพันธบัตรรัฐบาล 25,176,000 บาท (ไม่รวมดอกเบี้ยพันธบัตร) จัดให้เกษตรกรเช่าหรือเช่าซื้อได้ประมาณ 480 ครอบครัว มีรายได้สุทธิประมาณปีละ 46.921.75 บาทต่อครัวเรือน

การประชุมครั้งที่ 7/2526 เมื่อวันที่ 22 สิงหาคม 2526

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.1 หลักเกณฑ์การกำหนดค่าเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในที่ดินของรัฐประเภทที่ป่าสงวนฯ ที่หวงห้ามทหาร ที่จำแนกฯ และที่สาธารณประโยชน์ที่อยู่ในเขตปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ อนุมัติ ดังต่อไปนี้

1. อนุมัติผ่อนผันไม่เก็บค่าเช่าที่ดินจากเกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมในที่ดินของรัฐประเภทที่ป่าสงวนฯ ที่หวงห้ามฯ ที่จำแนกฯ และที่สาธารณประโยชน์อื่น ๆ ที่ ส.ป.ก. ได้เข้าดำเนินการในทุกพื้นที่
2. อนุมัติยกเว้นการทำสัญญาเช่าที่ดินกับเกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรเป็นการชั่วคราว มีกำหนดระยะเวลา 5 ปี ทั้งนี้ ให้ทุกจังหวัดที่เกี่ยวข้องถือปฏิบัติพร้อมกันนับตั้งแต่วันที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้อนุมัติ และในระหว่าง

เหตุผลที่เสนอ

การยกเว้นทำสัญญาเช่าที่ดิน ให้เกษตรกรผู้ได้รับการจัดสรรที่ดินจาก ส.ป.ก. เสียภาษีบำรุงท้องที่ตามอัตราที่ได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. 2508 พิจารณาเนื่องจากในระหว่างที่มาตรา 30 แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 มีผลใช้บังคับเพื่อเป็นการแก้ปัญหาทางด้านภาษีบำรุงท้องที่ ที่เกษตรกรจะต้องชำระในอัตราที่สูงกว่าเคยชำระ ส.ป.ก. จึงเห็นสมควรกำหนด หลักการในทางปฏิบัติสำหรับเกษตรกรที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ของรัฐประเภทเหล่านี้ โดยขออนุมัติผ่อนผันไม่เก็บค่าเช่าที่ดิน และสมควรอาศัยอำนาจตามความในข้อ 17 ของระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเช่าทำประโยชน์ในที่ดิน (ฉบับที่ 1) พ.ศ. 2522 ขอยกเว้นไม่ทำสัญญาเช่าที่ดินกับเกษตรกร หรือสถาบันเกษตรกรไว้ชั่วคราวต่อไปอีกระยะหนึ่งก่อน มีกำหนดระยะเวลา 5 ปี ทั้งนี้ ในระหว่างที่มีการยกเว้นไม่ทำสัญญาเช่าที่ดิน ให้เกษตรกรผู้ได้รับการจัดสรรที่ดิน จาก ส.ป.ก. เหล่านี้ เป็นผู้เสียภาษีบำรุงท้องที่ตามอัตราที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติ ภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. 2508 ด้วย

การประชุมครั้งที่ 8/2526 เมื่อวันที่ 21 กันยายน 2526

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.3 ร่างระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ และวิธีการ เกี่ยวกับการเช่าซื้อที่ดิน พ.ศ. แบบสัญญาเช่าซื้อที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และแบบสัญญาเก็บเงินค้ำหุ้น

มติคณะกรรมการ อนุมัติ ดังต่อไปนี้

1. อนุมัติให้ใช้ร่างระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการเช่าซื้อ
2. อนุมัติแบบสัญญาเช่าซื้อ
3. อนุมัติแบบสัญญาเก็บเงินค้ำหุ้น

การประชุมครั้งที่ 9/2526 เมื่อวันที่ 21 ตุลาคม 2526

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.1 ขออนุมัติหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการใช้เงินของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อการสาธณูปโภค

สรุปสาระสำคัญที่จะกำหนดเป็นหลักเกณฑ์และเงื่อนไขดังต่อไปนี้

1. การสาธณูปโภคประเภทใดมีกฎหมาย ระเบียบหรือข้อบังคับของทางราชการ กำหนดไว้ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขแห่งกฎหมาย ระเบียบหรือข้อบังคับว่าด้วยการนั้น

2. เป็นโครงการที่ได้ผ่านการพิจารณาเห็นชอบจาก คปจ. ตามนัยมาตรา 20 (1) แล้ว

3. โดยที่เงินของการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมมีอยู่อย่างจำกัด การพิจารณาจัดสรรวงเงินเพื่อการสาธณูปโภคจะพิจารณาจัดลำดับการดำเนินงานแต่ละโครงการตามความสำคัญและความจำเป็นเร่งด่วน ตลอดจนความเหมาะสมของพื้นที่แต่ละโครงการ ดังนี้

3.1 สปจ. ได้ดำเนินการปรับปรุงเกี่ยวกับสิทธิการถือครองที่ดินในพื้นที่โครงการเสร็จเรียบร้อยแล้ว หรือใกล้จะเสร็จเรียบร้อยแล้ว

3.2 ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องดำเนินการในพื้นที่ที่ยังไม่ได้ปรับปรุงสิทธิการถือครองพื้นที่โครงการดังกล่าวต้องอยู่ในเขตพื้นที่ที่ ส.ป.ก. ได้พิจารณาแล้วว่าเกษตรกรให้ความร่วมมือในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเป็นอย่างดี โดยมีหลักฐานการให้ความร่วมมือหรือยินยอมให้ ส.ป.ก. ดำเนินการโดยปราศจากเงื่อนไข

4. เพื่อให้การจัดทำแผนการเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมแต่ละปีเป็นไปโดยเรียบร้อย เจ้าของโครงการควรเสนอขออนุมัติโครงการและค่าใช้จ่ายโดยส่งถึงเลขาธิการ ส.ป.ก. ภายในเดือนเมษายนของทุกปี เพื่อจะได้ดำเนินการในปีงบประมาณต่อไป โดยไม่มีปัญหาด้านการเงิน สำหรับรายละเอียดแต่ละโครงการให้ สปจ. จัดทำส่งกองบริการกองทุนฯ เพื่อพิจารณานำเสนอขออนุมัติต่อไป โดยมีระยะเวลาไม่น้อยกว่า 2 เดือน ก่อนเริ่มดำเนินงานโครงการ

5. ส.ป.ก. จะพิจารณาจัดสรรวงเงินให้โครงการที่มีเงินของราษฎรหรือของจังหวัด สมทบค่าใช้จ่ายตามโครงการก่อน โดยโครงการที่มีเงินสมทบตามอัตราส่วนมากที่สุด จะได้รับการพิจารณาเป็นอันดับแรก โครงการอื่น ๆ จะพิจารณาเรียงไปตามลำดับ และตามกำลังเงินที่จะพึงจัดสรรให้ได้

6. โครงการที่มีเงินของราษฎรหรือจังหวัดสมทบ เห็นสมควรกำหนดอำนาจการพิจารณาดังนี้

6.1 ให้เลขาธิการ ส.ป.ก. มีอำนาจพิจารณาและสั่งให้ใช้เงินของเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมสมทบ ได้โดยไม่ต้องขออนุมัติต่อคณะกรรมการ ทั้งนี้ ภายในวงเงินกรณีไม่เกิน 100,000 บาท โดยการพิจารณาจำนวนวงเงินที่ราษฎรหรือจังหวัดสมทบนั้นให้อยู่ในดุลยพินิจของกองบริการกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

6.2 วงเงินที่ ส.ป.ก. จะต้องสมทบเกินกว่า 100,000 บาท ให้เป็นอำนาจการพิจารณาของคณะกรรมการโครงการและการเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ทั้งนี้ วงเงินที่จะใช้สมทบ แต่ละกรณีต้องไม่เกิน 300,000 บาท

6.3 ในกรณี ส.ป.ก. จะต้องสมทบวงเงินแต่ละกรณีเกินกว่า 300,000 บาท ขึ้นไป ให้อยู่ในอำนาจการพิจารณาของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

7. สำหรับโครงการที่ไม่มีเงินสมทบจากราษฎรหรือจังหวัดเห็นสมควรกำหนดอำนาจการพิจารณาดังนี้

7.1. กรณีวงเงินค่าใช้จ่ายของโครงการไม่เกิน 200,000 บาท ให้เป็นอำนาจการพิจารณาของคณะกรรมการโครงการและการเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

7.2 กรณีวงเงินค่าใช้จ่ายของโครงการเกินกว่า 200,000 บาท ให้เป็นอำนาจการพิจารณาของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

8. หลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ไม่ใช้บังคับสำหรับโครงการพัฒนาสาธิตูปโภคและโครงการพัฒนาขั้นพื้นฐานตามแผนการเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินประจำปี ในส่วนที่กำหนดขึ้นจากงบประมาณหมวดรายจ่ายอื่นสำหรับงานพัฒนาขั้นพื้นฐานจากงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณนั้น ๆ

มติคณะกรรมการ ให้ ส.ป.ก. รับเรื่องนี้ไปปรับปรุงแก้ไขและถ่วงรอนเรื่องให้สมบูรณ์อีกครั้งหนึ่ง ดังนี้

(1) เรื่องนี้เป็นเรื่องการวางหลักเกณฑ์มิได้เป็นการวางเงื่อนไขรวมอยู่ด้วย จึงให้ตัดคำว่าเงื่อนไขที่ปรากฏในข้อ 1 และข้อ 8 ออก

(2) ให้เพิ่มเติมความหมายเป็นคำจำกัดความของคำว่าสาธิตูปโภคให้ชัดเจน เพื่อจะได้ใช้เป็นหลักเกณฑ์สำหรับปฏิบัติได้อย่างถูกต้องต่อไป

(3) คำว่า “กรณี” ที่ปรากฏอยู่ในข้อ 6 ของหลักเกณฑ์นั้นให้พิจารณาใช้คำอื่นที่เหมาะสมกว่าแทน เพื่อมิให้เกิดความสับสนเมื่อนำหลักเกณฑ์ไปใช้ถือปฏิบัติ

(4) ให้ ส.ป.ก. นำเรื่องนี้เสนอคณะกรรมการโครงการและการเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเพื่อพิจารณากลับรอนอีกชั้นหนึ่งก่อนที่จะเสนอคณะกรรมการพิจารณาต่อไปภายหลัง

เรื่องที่ 3.2 ขออนุมัติประกาศเขตปฏิรูปที่ดินอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี และอำเภอขามเฒ่าบุรี จังหวัดกำแพงเพชร

มติคณะกรรมการ ที่ประชุมมีมติอนุมัติ ดังต่อไปนี้

1. อนุมัติให้ประกาศเขตปฏิรูปที่ดินอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี ซึ่งเป็นที่ดินเอกชน มีการเช่าที่ดินโดยมีเนื้อที่เช่าร้อยละ 72.83 ของเนื้อที่ถือครองทั้งหมด หรือประมาณ 117,641 ไร่ มีผู้เช่าร้อยละ 77.61 ของจำนวนผู้ถือครอง หรือประมาณ 2,769 ราย โดยจะดำเนินการจัดซื้อที่ดินจำนวน 15,000 ไร่ ในปี 2527 - 2529 และจะจัดซื้อในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 อีกประมาณ 14,100 ไร่ ใช้งบประมาณทั้งสิ้น 165,920,355 บาท โดยจะจ่ายเป็นเงินสด 99,552,213 บาท และพันธบัตร 66,368,142 บาท จะจัดที่ดินให้เกษตรกรได้เช่าซื้อได้ประมาณ 970 ครอบครัว ไร่ละ 30 ไร่ มีรายได้ 51,345 บาท/ครัวเรือน/ปี

2. อนุมัติให้ประกาศเขตปฏิรูปที่ดินอำเภอขามเฒ่าบุรี จังหวัดกำแพงเพชร ซึ่งเป็นที่ดินเอกชนมีการเช่าที่ดินโดยมีเนื้อที่เช่าร้อยละ 14.39 ของเนื้อที่ถือครอง หรือประมาณ 70,344 ไร่ เกษตรกรผู้เช่าที่ดินร้อยละ 20.97 ของผู้ถือครอง หรือประมาณ 2,796 ราย โดยจะจัดซื้อที่ดินในปี 2527 - 2529 จำนวน 12,000 ไร่ และจัดซื้อในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 อีกประมาณ 31,500 ไร่ ใช้งบประมาณทั้งสิ้น 194,690,000 บาท จ่ายเงินสด 117,114,000 บาท และพันธบัตร 77,576,000 บาท จัดให้เกษตรกรได้เช่าซื้อ 1,450 ครอบครัว ไร่ละ 30 ไร่ มีรายได้ 48,000 บาท/ครัวเรือน/ปี

เรื่องที่ 3.3 ขอแก้ไขเพิ่มเติมประกาศคณะกรรมการฯ เรื่องอนุญาตให้จำหน่ายหรือก่อให้เกิดภาระติดพันซึ่งที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

จากประกาศคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เรื่อง ขออนุญาตให้จำหน่ายหรือก่อให้เกิดภาระติดพันซึ่งที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินตามมาตรา 28 แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 โดยออกประกาศอนุญาตเป็นการทั่วไปเฉพาะในบางกรณีมีสาระสำคัญ สรุปได้ดังนี้

1. อนุญาตให้เจ้าของที่ดินจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมทุกประเภทการจดทะเบียนตามประมวลกฎหมายที่ดินสำหรับที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินท้องที่ตำบลที่มีได้เข้าดำเนินการปฏิรูปที่ดิน

2. อนุญาตให้เจ้าของที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินท้องที่ตำบลที่ดำเนินการปฏิรูปที่ดินจำหน่ายหรือก่อให้เกิดภาระติดพันซึ่งที่ดินได้เฉพาะกรณี ดังต่อไปนี้

2.1 จดทะเบียนสิทธิเกี่ยวกับที่ดินซึ่งได้มาโดยทางมรดก โดยการแบ่งแยกที่ดิน จากคู่สมรสตามคำสั่งศาลหรือคำพิพากษาของศาล โดยการครอบครองตามมาตรา 1389 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดยการโอนหรือขายทอดตลาดตามคำสั่งศาล หรือคำพิพากษาของศาล โดยการโอนที่ดินจากรองจากผู้จ้างขอให้ผู้รับจ้างเพื่อชำระหนี้ หรือโดยการไถ่ถามการขายฝากจากผู้รับซื้อฝากมายังผู้ขายฝาก

2.2 จดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับที่ดินที่ต้องมีการแบ่งแยก หรือต้องมีการประกาศตามความในประมวลกฎหมายที่ดิน โดยได้ยื่นคำขอไว้แล้วก่อนวันที่ประกาศนี้ ใช้บังคับ

มติคณะกรรมการ อนุมัติในหลักการให้แก้ไขเพิ่มเติมประกาศคณะกรรมการฯ เรื่อง อนุญาต ให้จำหน่ายหรือก่อให้เกิดภาระติดพันซึ่งที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน โดยอนุญาตเป็นการทั่วไป สำหรับที่ดินที่ใช้เป็นที่อยู่อาศัย หรือโดยสภาพเป็นที่อยู่อาศัยซึ่งมีเนื้อที่ไม่เกิน 5 ไร่ เพราะถือว่าที่ดินดังกล่าวเป็นที่ดินแปลงเล็กและไม่ถือเป็นที่ดินใช้เพื่อการเกษตร ไม่อยู่ในวัตถุประสงค์ที่จะนำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน

การประชุมครั้งที่ 10/2526 เมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน 2526

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.1 ขออนุมัติประกาศเขตปฏิรูปที่ดินที่สาธารณประโยชน์หนองขอนแก่น อำเภอกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้ดำเนินการประกาศเขตปฏิรูปที่ดินที่สาธารณประโยชน์หนองขอนแก่น อำเภอกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย ซึ่งครอบคลุมหมู่ที่ 1 หมู่ที่ 2 หมู่ที่ 3 หมู่ที่ 4 และหมู่ที่ 5 ตำบลบ้านใหม่สุขเกษม อำเภอกงไกรลาศ เนื้อที่ประมาณ 5,530 ไร่ จะจัดให้เกษตรกรเข้าทำประโยชน์ครอบครัวละ 15 - 25 ไร่ จำนวน 313 ครอบครัว มีรายได้ประเมินปีละ 56,608 บาทต่อครอบครัว

เรื่องที่ 3.2 ร่างแนวทางการร่วมมือระหว่าง ส.ป.ก. และองค์กรหรือสถาบันธุรกิจเอกชน เพื่อพัฒนาการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ ให้ปรับปรุงแก้ไขแนวทางการร่วมมือระหว่าง ส.ป.ก. และองค์กรหรือสถาบัน ธุรกิจเอกชน เพื่อพัฒนาการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดินอีกครั้งหนึ่ง ตามแนวทางที่ คณะกรรมการได้ให้ข้อสังเกตไว้ จากนั้นให้นำเสนอคณะกรรมการอีกครั้งหนึ่ง

ความเห็นและข้อสังเกตของคณะกรรมการ ดังนี้

1. ในการพิจารณากำหนดแนวทางปฏิบัติเพื่อความร่วมมือนั้น ควรยึดหลักของ ความเป็นไปได้จริง เนื่องจากความร่วมมือนี้จะนำไปในรูปของการร่วมสัญญา

ผู้มัดระหว่าง 3 ฝ่าย คือ ส.ป.ก. เกษตรกร และองค์กรสถาบันธุรกิจ ดังนั้น การพิจารณา วางระเบียบ ข้อบังคับ และเงื่อนไข ควรศึกษาหามาตรการ หรือหลักเกณฑ์ในการรองรับ และสามารถใช้อย่างบังคับได้ ในกรณีที่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งอาจจะขัดแย้งกัน นอกจากนี้ สำหรับข้อสังเกตในการปรับปรุงแก้ไขข้อกำหนดแนวทางปฏิบัติเพื่อความร่วมมือ ซึ่งปรากฏตามหน้า 3 - 4 ของร่างแนวทางความร่วมมือ ได้มีการพิจารณาบางท่านได้ให้ ข้อสังเกตขอแก้ไขข้อกำหนดในบางรายการดังนี้ คือ

ข้อ 4 เสนอให้แก้ไขข้อความที่ว่า “ผลผลิตจะต้องเป็นกรรมสิทธิ์ของเกษตรกร ผู้ผลิต เพื่อเป็นสิ่งจูงใจให้เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต แต่ทั้งนี้จะต้องปฏิบัติตามข้อสัญญา ที่ได้กระทำไว้ก่อนล่วงหน้า” แก้เป็น “ผลผลิตจะต้องเป็นกรรมสิทธิ์ของเกษตรกรผู้ผลิต และผู้ร่วมดำเนินธุรกิจ เว้นเสียไว้ตามข้อสัญญาที่ได้กระทำไว้ก่อนล่วงหน้า”

ข้อ 6 เสนอให้ตัดข้อความตอนท้ายสุดที่ว่า “ยกเว้นในกรณีของการบังคับ ตามสัญญา” ออก

ข้อ 11 เสนอให้ตัดข้อความตอนท้ายที่ว่า “อย่างเคร่งครัด” ออก

2. ในการคัดเลือกพื้นที่และเกษตรกรนั้น ควรจะต้องคำนึงถึงสภาพสมรรถนะ ของที่ดิน ความสามารถของเกษตรกร และรวมทั้งความเอื้ออำนวยของกฎหมาย ประกอบกัน

ส่วนการกำหนดอำนาจหน้าที่ของธุรกิจเอกชน ควรเน้นให้เห็นถึงประโยชน์ที่ธุรกิจ เอกชนควรจะได้รับอย่างแท้จริง ซึ่งเป็นการสร้างความมั่นใจ และจูงใจต่อธุรกิจเอกชน ที่เมื่อเข้าร่วมลงทุนแล้วมีหลักประกันที่แน่นอนในผลผลิตที่ได้ตามราคาที่ตกลงกันไว้ ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง

3. ส.ป.ก. ควรจัดทำรายละเอียดของแต่ละโครงการนำเสนอคณะกรรมการ เพื่อพิจารณาต่อไป

การประชุมครั้งที่ 11/2526 เมื่อวันที่ 21 ธันวาคม 2526

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.3 ขออนุมัติประกาศเขตปฏิรูปที่ดินที่จำแนกเป็นที่จัดสรร อำเภอปัว จังหวัดน่าน

มติคณะกรรมการ ขออนุมัติให้ประกาศเขตปฏิรูปที่ดินที่จำแนกเป็นที่จัดสรร อำเภอปัว จังหวัดน่าน เนื้อที่ 11,300 ไร่ ซึ่งมีปัญหาเรื่องราษฎรบุกรุกเข้าทำกินโดยไม่ถูกต้อง โดยจะจัดที่ดิน ให้เกษตรกร จำนวน 1,200 ครอบครัว ๆ ละ 5 - 10 ไร่ ในเนื้อที่ประมาณ 8,559 ไร่

การประชุมครั้งที่ 1/2527 เมื่อวันที่ 23 มกราคม 2527

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.1 แนวทางร่วมมือระหว่าง ส.ป.ก. เกษตรกร และภาคเอกชน เพื่อพัฒนาการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ อนุมัติร่างแนวทางการร่วมมือระหว่าง ส.ป.ก. เกษตรกร และภาคเอกชน เพื่อพัฒนาการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดินตามที่ ส.ป.ก. เสนอต่อ “คณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาโครงการพัฒนาในเขตปฏิรูปที่ดินภาคเอกชน” เพื่อพิจารณาในคราวประชุมครั้งที่ 4/2526 เมื่อวันที่ 14 ธันวาคม 2526 ที่ประชุมมีมติแก้ไขแนวทางการร่วมมือให้สอดคล้องกับข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ รวมทั้งได้พิจารณาแก้ไขปรับปรุงรูปแบบและรายละเอียดอื่น ๆ ให้มีความที่รัดกุมเหมาะสมยิ่งขึ้น โดยคำนึงถึงความจำเป็นและหลักของความเป็นไปได้จริงในแนวทางปฏิบัติ ทั้งนี้ คณะอนุกรรมการฯ ได้มีมติแก้ไขข้อบกพร่องในข้อความที่ว่า “แนวทางการร่วมมือระหว่าง ส.ป.ก. และองค์กรหรือสถาบันธุรกิจเอกชน เพื่อพัฒนาการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน” เป็น “แนวทางการร่วมมือระหว่าง ส.ป.ก. เกษตรกร และภาคเอกชน เพื่อพัฒนาการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน” ทั้งนี้ เพื่อเน้นถึงการร่วมธุรกิจและผลประโยชน์ทั้ง 3 ฝ่าย

เรื่องที่ 3.3 ขออนุมัติเปลี่ยนแปลงตำแหน่งอนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการคณะอนุกรรมการประสานสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ อนุมัติเปลี่ยนตัวอนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการคณะอนุกรรมการประสานงานสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน จากเดิมตำแหน่งหัวหน้างานสำรวจ จัดตั้งกองสหกรณ์นิคม กรมส่งเสริมสหกรณ์ เป็นตำแหน่งหัวหน้าฝ่ายสำรวจจัดตั้งสหกรณ์และควบคุมการถือครองที่ดิน กองสหกรณ์นิคม กรมส่งเสริมสหกรณ์ ตามที่ ส.ป.ก. เสนอ

การประชุมครั้งที่ 2/2527 เมื่อวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2527

-

การประชุมครั้งที่ 3/2527 เมื่อวันที่ 19 มีนาคม 2527

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.1 การเปลี่ยนแปลงและแต่งตั้งอนุกรรมการเพิ่มเติมในคณะอนุกรรมการพิจารณากำหนดนโยบายและแนวทางในการเพิ่มรายได้และการใช้แรงงานในเขตปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ อนุมัติตามที่ ส.ป.ก. เสนอ คือ

(1) อนุมัติแต่งตั้งผู้แทนโครงการปฏิรูปการเกษตรและพัฒนาชนบทเป็นอนุกรรมการเพิ่มเติมอีก 1 ราย

(2) อนุมัติเปลี่ยนแปลงผู้ช่วยเลขานุการ จากหัวหน้าสายฝึกอบรมและพัฒนาข้าราชการ เป็นหัวหน้าสายฝึกอบรมเกษตรกร งานนิเทศและฝึกอบรม กองวิชาการและแผนงาน

เรื่องที่ 3.2 หลักเกณฑ์การนำที่ดินสาธารณะสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน แต่พลเมืองเลิกใช้แล้วมาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ อนุมัติหลักเกณฑ์ในการพิจารณาคัดเลือกจัดลำดับความสำคัญของพื้นที่เป็นแนวทางในการพิจารณานำที่ดินมาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ดังนี้

(1) ที่ดินเนื้อที่ตั้งแต่ 10,000 ไร่ ขึ้นไป ส.ป.ก. จะดำเนินการสำรวจความเหมาะสมในการนำมาปฏิรูปที่ดิน หากมีความเหมาะสมที่จะนำมาปฏิรูปที่ดิน ส.ป.ก. จะได้จัดทำโครงการเสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดและคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมขออนุมัติขยายเขตปฏิรูปที่ดินต่อไป

(2) ที่ดินเนื้อที่ตั้งแต่ 1,000 - 10,000 ไร่ ส.ป.ก. จะพิจารณาจัดลำดับความสำคัญโดยคำนึงถึงขีดความสามารถของจังหวัดว่าจะสามารถดำเนินการได้มากน้อยเพียงใดและเมื่อไร โดยจะหารือกับทางจังหวัดเป็นราย ๆ ไป ในกรณีที่จังหวัด และ ส.ป.ก. เห็นชอบที่จะดำเนินการในที่ดินแปลงใด ส.ป.ก. จะได้จัดทำโครงการเสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดและคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อขออนุมัติขยายเขตปฏิรูปที่ดินต่อไป

(3) ที่ดินเนื้อที่ต่ำกว่า 1,000 ไร่ ในชั้นนี้ ส.ป.ก. จะไม่ดำเนินการ เว้นแต่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดจะขอมาเป็นแปลง ๆ ไป หรือมีพื้นที่ข้างเคียงที่จะสามารถขยายเขตออกไปได้ในคราวเดียวกัน ส.ป.ก. ก็จะได้จัดทำโครงการเสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดและคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเพื่อขออนุมัติขยายเขตปฏิรูปที่ดินเป็นราย ๆ ไป

เรื่องที่ 3.3 ขออนุมัติขยายพื้นที่ดำเนินการปฏิรูปที่ดินสาธารณะประโยชน์สระแก ตำบลกู่กาสิงห์ อำเภอเกษตรวิสัย

มติคณะกรรมการ อนุมัติขยายพื้นที่ดำเนินการปฏิรูปที่ดินสาธารณะประโยชน์สระแก ตำบลกู่กาสิงห์ อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด เนื้อที่ประมาณ 10,000 ไร่ เนื่องจากมีราษฎรบุกรุกมา 20 - 30 ปี จึงหมดสภาพพลเมืองใช้ประโยชน์ร่วมกันจะจัดเกษตรกรรมได้ 305 ครอบครัว

การประชุมครั้งที่ 4/2527 เมื่อวันที่ 23 เมษายน 2527

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.3 ขอความเห็นชอบนโยบายเกี่ยวกับค่าธรรมเนียมในการเช่าซื้อที่ดิน

มติคณะกรรมการ คณะกรรมการได้พิจารณาแล้วมีมติให้ความเห็นชอบในนโยบายเรื่องค่าธรรมเนียมในการเช่าซื้อที่ดิน คือให้ ส.ป.ก. เป็นผู้ชำระค่าธรรมเนียมแทนเกษตรกรผู้เช่าซื้อที่ดิน เพื่อที่จะได้รับยกเว้นต่อไป โดยระบุเป็นเงื่อนไขในสัญญาเช่าซื้อให้เป็นภาระหน้าที่ของ ส.ป.ก. ซึ่งไม่เป็นโมฆะตามมาตรา 114 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และประกอบกับพิจารณาตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 มาตรา 38 ว่าถ้า ส.ป.ก. เกี่ยวข้องในกิจการใดที่กฎหมายกำหนดให้จดทะเบียนในอสังหาริมทรัพย์หรือทรัพย์สินเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ให้ ส.ป.ก. ได้รับการยกเว้นค่าธรรมเนียมในการจดทะเบียนนั้น

เรื่องที่ 3.4 หลักการในการขอยกเว้นอำนาจคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติตามมาตรา 20 แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน

มติคณะกรรมการ ให้ ส.ป.ก. ดำเนินการเสนอหลักเกณฑ์และวิธีการจัดที่ดินตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 ให้คณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติพิจารณา โดยให้เสนอเป็นหลักการใหญ่ ๆ และเมื่อคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมอนุมัติให้ ส.ป.ก. ดำเนินการในโครงการใดก็ให้เพียงแต่แจ้งไปยังคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติเพื่อทราบเท่านั้น

การประชุมครั้งที่ 5/2527 เมื่อวันที่ 21 พฤษภาคม 2527

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.8 ขออนุมัติแต่งตั้ง “คณะอนุกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดจันทบุรี” และ “คณะอนุกรรมการคัดเลือกเกษตรกร”

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดจันทบุรี และคณะอนุกรรมการคัดเลือกเกษตรกรให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดิน โดยเสด็จพระราชกุศลตามโครงการ “ภูมิทาน” จังหวัดจันทบุรี รวม 2 คณะ โดยคณะอนุกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดจันทบุรี

ตามร่างคำสั่งที่แนบ เพื่อดำเนินงานตามโครงการภูมิทานในท้องที่ตำบลพลวง อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี และคณะกรรมการคัดเลือกเกษตรกรให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดิน โดยเสด็จพระราชกุศลตามโครงการ “ภูมิทาน” ตำบลพลวง อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี

การประชุมครั้งที่ 6/2527 เมื่อวันที่ 18 มิถุนายน 2527

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.6 ขอแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารโครงการปฏิรูปที่ดินในที่ดินภูมิทานและที่ดินโดยเสด็จพระราชกุศล

มติคณะกรรมการ อนุมัติตามที่ ส.ป.ก. เสนอขอทั้ง 2 ประเด็น โดยสำหรับประเด็นที่ (1) นั้น ให้เพิ่มผู้อำนวยการกองวิศวกรรม ผู้อำนวยการกองบริการกองทุนการปฏิรูปที่ดิน ผู้อำนวยการกองนิติการ และผู้แทนกรมการปกครอง ร่วมเป็นคณะกรรมการด้วย จากคณะกรรมการที่ขออนุมัติแต่งตั้งที่ประกอบด้วย เลขาธิการ ส.ป.ก. เป็นประธาน ผู้อำนวยการกองวิชาการและแผนงาน ผู้อำนวยการกองจัดการปฏิรูปที่ดิน ผู้แทนกรมพัฒนาที่ดิน ผู้แทนกรมส่งเสริมสหกรณ์ ผู้แทนกรมส่งเสริมการเกษตร ผู้แทนกรมชลประทาน ผู้แทนกรมวิชาการเกษตร ผู้แทนสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร เป็นอนุกรรมการ และมีเจ้าหน้าที่ของกองวิชาการและแผนงานของ ส.ป.ก. 2 ท่าน เป็นอนุกรรมการและฝ่ายเลขานุการ

ให้อนุกรรมการฯ มีหน้าที่ดังนี้

(1) พิจารณาปรับปรุงโครงการให้เป็นปัจจุบัน ตลอดจนพิจารณาแผนงาน และวิธีการดำเนินงานของโครงการให้สอดคล้องตามแนวนโยบายของคณะกรรมการ และคณะกรรมการที่ปรึกษาในการจัดหมู่บ้านสหกรณ์เพื่อการเกษตร

(2) ติดตามผลการปฏิบัติงานของโครงการให้สามารถดำเนินการไปตามแผนงาน และแนวทางที่กำหนดได้

(3) ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

การประชุมครั้งที่ 7/2527 เมื่อวันที่ 23 กรกฎาคม 2527

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.2 อำนาจคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เกี่ยวกับการกำหนดแผนผังและการจัดแบ่งแปลงที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ตามมาตรา 19 (3) แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518

มติคณะกรรมการ 1. อนุมัติแผนผังและการจัดแบ่งแปลงที่ดิน โครงการปฏิรูปที่ดิน ท้องที่อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี ตามที่ ส.ป.ก. เสนอมา

2. ในส่วนประเด็นที่ ส.ป.ก. ขอให้คณะกรรมการพิจารณาขอหมายให้เลขาธิการ ส.ป.ก. เป็นผู้พิจารณาแก้ไขรายละเอียดแผนผังและการจัดแบ่งแปลงที่ดินโครงการปฏิรูปที่ดินท้องที่อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี ในภายหลังได้ แล้วรายงานคณะกรรมการทราบ คณะกรรมการพิจารณาแล้วเห็นว่าการแก้ไขรายละเอียดแผนผังและการจัดแบ่งแปลงที่ดิน เพื่อสอดคล้องกับสภาพข้อเท็จจริงในท้องที่ได้เปลี่ยนแปลงในภายหลังนั้น ถือเป็นเรื่องการแก้ไขรายละเอียดปลีกย่อยของโครงการที่คณะกรรมการได้อนุมัติโครงการไปแล้ว เพื่อให้การบริหารงานของ ส.ป.ก. สำหรับโครงการนั้น ๆ สามารถดำเนินต่อไปได้ ดังนั้น เรื่องนี้ ส.ป.ก. จึงสามารถดำเนินการไปได้เลย โดยไม่ต้องนำเรื่องเสนอต่อคณะกรรมการอีก ทั้งนี้ ให้ถือเป็นหลักการสำหรับโครงการปฏิรูปที่ดินในทุก ๆ เขตด้วยว่า เมื่อคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมอนุมัติโครงการแล้ว การแก้ไขในรายละเอียด ตลอดจนแก้ไขแผนผังและการจัดแบ่งแปลงที่ดินในแต่ละโครงการถือว่าเลขาธิการ ส.ป.ก. สามารถดำเนินการต่อไปได้

เรื่องที่ 3.4 ขออนุมัติผ่อนผันการใช้หลักประกันการกู้ยืมตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการให้กู้ยืม

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้ผ่อนผันการใช้หลักประกันการกู้ยืมตามระเบียบคณะกรรมการว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการให้กู้ยืมแก่เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน ตามที่ ส.ป.ก. เสนอว่า การใช้หลักประกันการกู้ยืมเงินตามระเบียบดังกล่าว ข้อ 13 (2) ในกรณีที่เสนอขอกู้ยืมเงินที่มีผู้เสนอขอกู้ยืมเงินตามโครงการน้อยกว่า 5 คน ให้ใช้บุคคลที่ ส.ป.ก. เห็นสมควรอย่างน้อย 2 คน ทำหนังสือสัญญาค้ำประกันให้ไว้กับ ส.ป.ก. ทั้งนี้ สำหรับวงเงินที่ขอกู้ยืมแต่ละรายไม่เกิน 30,000 บาท โดยผู้ค้ำประกันแต่ละคนจะค้ำประกันเงินกู้ได้ไม่เกิน 2 คน

ทั้งนี้ การอนุมัติดังกล่าวเป็นอำนาจของคณะกรรมการตามระเบียบคณะกรรมการว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการให้กู้ยืมฯ ข้อ 26 ความว่า “ในกรณีไม่อาจปฏิบัติตามระเบียบนี้หรือมีปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้ให้เสนอคณะกรรมการวินิจฉัยคำวินิจฉัยของคณะกรรมการให้ถือเป็นที่สุด”

เรื่องที่ 3.5 ขออนุมัติขยายพื้นที่ดำเนินการปฏิรูปที่ดินที่สาธารณประโยชน์ ชุมชุมวังชมภู อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้ขยายพื้นที่ดำเนินการปฏิรูปที่ดินที่สาธารณประโยชน์ ชุมชุมวังชมภู อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ได้ตามที่ ส.ป.ก. เสนอ โดยมีเป้าหมายโครงการ ดังนี้

1. เพื่อจัดให้เกษตรกรมีสิทธิทำกินในที่ดินถูกต้องตามหลักเกณฑ์การจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรของ ส.ป.ก. ตลอดจนปรับปรุงขนาดการถือครองที่ดิน โดยกระจายที่ดินจากเกษตรกรผู้ถือครองที่ดินจำนวนมากไปสู่เกษตรกรที่มีที่ดินน้อยไม่เพียงพอต่อการประกอบอาชีพ

2. เพื่อพัฒนาสิ่งก่อสร้างพื้นฐานได้แก่ ถนน ให้มีความสะดวกในการคมนาคม และการจัดตั้งสหกรณ์ เพื่อให้การบริการเงินทุนและสินเชื่อด้านเกษตรกรรม

ในการดำเนินการปฏิรูปที่ดินที่สาธารณประโยชน์ ชุมชุมวังชมภู อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ใช้งบประมาณทั้งสิ้น 5,717,225 บาท โดยโครงการดังกล่าวนี้จะเสร็จสิ้นในปีงบประมาณ 2527

ซึ่งคาดว่าจะเกิดประโยชน์ ดังนี้

1. จะทำให้เกษตรกรที่ทำกินในที่สาธารณประโยชน์ ชุมชุมวังชมภูมีที่ทำกินเป็นของตนเองจำนวนประมาณ 162 ครอบครั้ว

2. จะทำให้เกษตรกรมีถนนที่ใช้ได้ทุกฤดูกาลและเงินทุนสำหรับการเกษตรในอัตราดอกเบี้ยตามที่รัฐกำหนด ซึ่งคาดว่าเกษตรกรจะมีเงินเหลือออมปีละประมาณ 9,521 บาทต่อครอบครั้ว

การประชุมครั้งที่ 8/2527 เมื่อวันที่ 21 สิงหาคม 2527

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.4 ขออนุมัติขยายพื้นที่ดำเนินการปฏิรูปที่ดินที่สาธารณประโยชน์ บึงจอมบึง ตำบลจอมบึง อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้ขยายพื้นที่ดำเนินการปฏิรูปที่ดินที่สาธารณประโยชน์ บึงจอมบึง หมู่ที่ 3, หมู่ที่ 5 ตำบลจอมบึง จังหวัดราชบุรี เนื้อที่ 904-0-62 ไร่ มีเกษตรกรเข้าครอบครองทำประโยชน์ 110 ราย โดย ส.ป.ก. จะดำเนินการจัดเกษตรกรที่ผ่านการคัดเลือกเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน จำนวน 110 ครอบครั้ว ครอบครั้วละ 8 ไร่

การประชุมครั้งที่ 9/2527 เมื่อวันที่ 24 กันยายน 2527

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.2 หลักเกณฑ์การคัดเลือกเกษตรกรตัวอย่างในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

มติคณะกรรมการ คณะกรรมการพิจารณาแล้วมีมติในเรื่องการคัดเลือกเกษตรกรตัวอย่างในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โดยจะต้องมีคุณสมบัติ หลักเกณฑ์ และวิธีการคัดเลือกดังต่อไปนี้

1. คุณสมบัติของเกษตรกรที่เข้ารับการคัดเลือกเป็นเกษตรกรตัวอย่าง
 - 1.1 มีสัญชาติไทย
 - 1.2 บรรลุนิติภาวะหรือเป็นหัวหน้าครอบครัว
 - 1.3 มีความประพฤติดีและซื่อสัตย์สุจริต
 - 1.4 มีร่างกายสมบูรณ์ ขยันขันแข็ง และสามารถประกอบการเกษตรได้
 - 1.5 ไม่เป็นคนวิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ
 - 1.6 มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินที่เข้ารับการคัดเลือกไม่น้อยกว่า 1 ปี นับจนถึงวันเข้ารับการคัดเลือก
 - 1.7 เป็นผู้ยินยอมปฏิบัติตามระเบียบ ข้อบังคับ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการและคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดกำหนด
2. หลักเกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกเกษตรกรตัวอย่าง
 - 2.1 มีความประพฤติเรียบร้อยและขยันหมั่นเพียรในการประกอบอาชีพ
 - 2.2 ให้ความร่วมมือต่อเจ้าหน้าที่และปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของ ส.ป.ก.
 - 2.3 มีความริเริ่มรู้จักพัฒนาอาชีพการเกษตรตามหลักวิชาการเกษตรที่เหมาะสม
 - 2.4 รู้จักเสียสละเพื่อส่วนรวมให้การสนับสนุนและเข้าร่วมในการรวมกลุ่มของเกษตรกร
 - 2.5 สนใจและติดตามข่าวสารของทางราชการอย่างสม่ำเสมอ
3. วิธีการดำเนินการ แบ่งการดำเนินการเป็น 3 ขั้นตอน
 - 3.1 **ระดับจังหวัด** ให้คณะกรรมการคัดเลือกเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินในจังหวัดที่ตนรับผิดชอบ โดยการให้คะแนนและตรวจสอบข้อมูลและข้อเท็จจริง เกษตรกรที่ได้รับการคัดเลือกในแต่ละเขตปฏิรูปที่ดิน เขตละ 1 คน จะเป็นตัวแทนของเกษตรกรในจังหวัดนั้น เพื่อเข้ารับการคัดเลือกในระดับเขตต่อไป คณะกรรมการคัดเลือกระดับจังหวัดต้องรายงานผลการตัดสินและข้อมูลของเกษตรกรผู้ผ่านการคัดเลือกระดับจังหวัดเสนอคณะกรรมการคัดเลือกระดับเขตด้วย

3.2 ระดับเขต แบ่งพื้นที่ดำเนินการปฏิรูปที่ดินเป็น 6 เขต

คณะกรรมการคัดเลือกเกษตรกรตัวอย่างระดับเขตแต่ละเขตจะดำเนินการคัดเลือกเกษตรกรที่ผ่านการคัดเลือกระดับจังหวัดของเขตนั้น ๆ โดยพิจารณาจากรายงานผลการตัดสินใจและข้อมูลของเกษตรกรที่คณะกรรมการคัดเลือกระดับจังหวัดเสนอมา พร้อมทั้ง ไปตรวจสอบข้อมูลและข้อเท็จจริง และให้คะแนน ผู้ที่ได้รับคะแนนสูงสุดและเหมาะสมที่สุด ในแต่ละเขตจะได้รับการคัดเลือกให้เป็นตัวแทน ของเกษตรกรในเขตนั้น ๆ เข้ารับการคัดเลือกระดับประเทศต่อไป คณะกรรมการคัดเลือกระดับเขตต้องรายงานผลการตัดสินใจ และข้อมูลของเกษตรกรผู้ผ่านการคัดเลือกระดับเขตเสนอคณะกรรมการคัดเลือกระดับประเทศด้วย

3.3 ระดับประเทศ คณะกรรมการคัดเลือกเกษตรกรตัวอย่างระดับประเทศ ดำเนินการคัดเลือกเกษตรกรที่ผ่านการคัดเลือกของเขตต่าง ๆ ทั้ง 6 เขต โดยพิจารณา รายงานผลการตัดสินใจและข้อมูลของเกษตรกรที่คณะกรรมการระดับเขตเสนอมา พร้อมทั้ง ไปตรวจสอบข้อมูลและข้อเท็จจริงของเกษตรกรในแต่ละเขตเพื่อพิจารณาคัดเลือกเกษตรกรที่เหมาะสมที่สุดเป็นเกษตรกรตัวอย่างของ ส.ป.ก.

4. คณะกรรมการคัดเลือกเกษตรกรตัวอย่าง

4.1 ระดับจังหวัด

ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้แต่งตั้งคณะกรรมการคัดเลือกเกษตรกรตัวอย่างระดับจังหวัด โดยให้รองผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน ประกอบด้วย เกษตรกรจังหวัด พัฒนาการจังหวัด นายอำเภอ เกษตรอำเภอ พัฒนาการอำเภอ ผู้ทรงคุณวุฒิที่เห็นสมควร 2 ท่าน และปฏิรูปที่ดินจังหวัดเป็นกรรมการและเลขานุการ

4.2 ระดับเขต

คณะกรรมการคัดเลือกเกษตรกรตัวอย่างระดับเขต ประกอบด้วย ปฏิรูปที่ดินจังหวัดทุกจังหวัดในเขตนั้น และให้ผู้ว่าราชการจังหวัดและปฏิรูปที่ดินจังหวัดในจังหวัดซึ่งที่ประชุมพิจารณาคัดเลือกเกษตรกรตัวอย่างเป็นประธานและเลขานุการตามลำดับ

4.3 ระดับประเทศ

คณะกรรมการคัดเลือกเกษตรกรตัวอย่างระดับประเทศมีเลขาธิการ ส.ป.ก. เป็นประธานกรรมการและเลขานุการแต่ละเขตเป็นกรรมการ โดยมีหัวหน้างานประสานราชการส่วนภูมิภาค เป็นเลขานุการ

5. อำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการคัดเลือก

5.1 มีอำนาจยับยั้งหรือตัดสิทธิการเข้ารับการคัดเลือกของเกษตรกร เมื่อพิจารณาเห็นว่าไม่ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้

5.2 มีอำนาจขอความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่และบุคคลที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้รายละเอียดของข้อมูลเกี่ยวกับเกษตรกรเพิ่มขึ้น และถูกต้องตรงกับความเป็นจริง

5.3 ในกรณีที่ต้องการให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างเรียบร้อย และรวดเร็ว คณะกรรมการคัดเลือกมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการได้

5.4 มีอำนาจและหน้าที่ตัดสินใจการคัดเลือก โดยยึดหลักเกณฑ์การพิจารณา คัดเลือกประกอบกับความเหมาะสม

5.5 เมื่อคณะกรรมการตัดสินใจการคัดเลือกแล้ว ผลถือว่าเด็ดขาด ไม่มีการพิจารณาอุทธรณ์ใด ๆ ทั้งสิ้น

ทั้งนี้ คณะกรรมการอนุมติให้ดำเนินการคัดเลือกเกษตรกรตัวอย่าง ในเขตปฏิรูปที่ดินเป็นประจำทุกปี เริ่มตั้งแต่ปี 2528 เป็นต้นไป

เรื่องที่ 3.3 ขออนุมัติประกาศเขตปฏิรูปที่ดินที่สาธารณประโยชน์ทุ่งไผ่สาสน์ อำเภอมือง จังหวัดสุโขทัย

เรื่องเดิม

คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรได้เคยอนุมัติแผนปฏิรูปที่ดิน ปี 2528 ในการประชุมครั้งที่ 11/2526 เมื่อวันที่ 21 ธันวาคม 2526 ตามแผนดังกล่าวได้กำหนดที่จะดำเนินการปฏิรูปที่ดินสาธารณประโยชน์ทุ่งไผ่สาสน์ ตำบลวังทองแดง อำเภอมือง จังหวัดสุโขทัย ไว้ด้วย ส.ป.ก. จึงได้สำรวจและศึกษาสภาพพื้นที่พบว่า ที่สาธารณประโยชน์ทุ่งไผ่สาสน์ มีความเหมาะสมที่จะดำเนินการปฏิรูปที่ดิน และคณะกรรมการปฏิรูปที่ดิน จังหวัดสุโขทัยก็ให้ความเห็นชอบในโครงการปฏิรูปที่ดินที่สาธารณประโยชน์ทุ่งไผ่สาสน์ ตามมติที่ประชุมครั้งที่ 4/2526 วันที่ 19 สิงหาคม 2526 โครงการปฏิรูปที่ดินที่สาธารณประโยชน์ทุ่งไผ่สาสน์ครอบคลุมพื้นที่ หมู่ที่ 1,2 และหมู่ที่ 4 ตำบลวังทองแดง อำเภอมือง จังหวัดสุโขทัย มีเนื้อที่ประมาณ 30,000 ไร่ โดยพื้นที่ร้อยละ 95 เป็นที่นา มีผู้บุกรุกเข้าถือครองทั้งสิ้น 586 ราย โดยไม่มีเอกสารสิทธิใด ๆ การถือครองที่ดินไม่มีความสมดุลประสิทธิภาพในการผลิตตกต่ำ กล่าวคือ ผลผลิตข้าวนาปีของปีการเพาะปลูก 2525/26 ได้เพียง 146 กก./ไร่ ในขณะที่ข้าวนาปีเฉลี่ยจังหวัดสุโขทัย ปีการเพาะปลูกเดียวกัน ประมาณ 232 กก./ไร่ นอกจากนี้ยังมีปัญหาเกี่ยวกับเส้นทางคมนาคมระหว่างหมู่บ้าน ซึ่งเป็นถนนดินใช้ได้เฉพาะฤดูร้อน และแหล่งน้ำสำหรับอุปโภคและบริโภคจะขาดแคลนในฤดูร้อน

ในการดำเนินงานปฏิรูปที่ดินที่สาธารณประโยชน์ทุ่งไผ่สาสน์จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2527 - 2531 ใช้งบประมาณทั้งสิ้น 12,562,390 บาท

เมื่อโครงการดังกล่าวเสร็จสิ้นคาดว่าจะเกิดผล ดังนี้

1. เกษตรกรจะมีที่ดินทำกินอย่างถูกต้องตามกฎหมาย ประมาณ 586 ครัวเรือน
2. จะทำให้ผลผลิตข้าวนาปีของเกษตรกรเพิ่มจาก 164 กก./ไร่ เป็นประมาณ 252 กก./ไร่ และเกษตรกรมีรายได้ประเมินสุทธิขั้นต่ำครอบครัวละประมาณ 17,966 บาท/ปี
3. เกษตรกรมีเส้นทางคมนาคมที่สามารถใช้ได้ทุกฤดูกาล และมีน้ำสำหรับอุปโภคและบริโภคตลอดปี

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้ประกาศเขตปฏิรูปที่ดินที่สาธารณประโยชน์ทุ่งไผ่สาสน์ อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย ในปีงบประมาณ 2528 ตามที่ ส.ป.ก. เสนอ

การประชุมครั้งที่ 10/2527 เมื่อวันที่ 31 ตุลาคม 2527

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.1 แต่งตั้งอนุกรรมการร่างแผนงานปฏิรูปที่ดินตามแผนงานพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (2530 - 2534)

อนุมัติให้แต่งตั้งคณะองแผนงานปฏิรูปที่ดินตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (2530 - 2534) ประกอบด้วย

1. รองเลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (นายสุทธิพร จีระพันธุ์)	ประธานกรรมการ
2. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	อนุกรรมการ
3. ผู้แทนสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร	อนุกรรมการ
4. ผู้แทนสำนักงบประมาณ	อนุกรรมการ
5. ผู้แทนกรมส่งเสริมการเกษตร	อนุกรรมการ
6. ผู้แทนกรมส่งเสริมสหกรณ์	อนุกรรมการ
7. ผู้แทนกรมป่าไม้	อนุกรรมการ
8. ผู้แทนกรมชลประทาน	อนุกรรมการ
9. ผู้แทนกรมที่ดิน	อนุกรรมการ
10. ผู้แทนกรมพัฒนาชุมชน	อนุกรรมการ
11. ผู้แทนกรมการปกครอง	อนุกรรมการ

12. ผู้แทนกรมพัฒนาที่ดิน	อนุกรรมการ
13. นายสมภพ มานะรังสรรค์ (ผู้ทรงคุณวุฒิ)	อนุกรรมการ
14. นายอัมพร ศิริบุญมา (ผู้ทรงคุณวุฒิ)	อนุกรรมการ
15. ม.ล. ประกิต ทินกร (ผู้ทรงคุณวุฒิ)	อนุกรรมการ
16. ผู้อำนวยการกองวิชาการและแผนงาน	อนุกรรมการ
17. หัวหน้าฝ่ายวางแผนและประเมินผล กองวิชาการและแผนงาน ส.ป.ก.	อนุกรรมการ และเลขานุการ
18. นายสมชัย อร่ามพงษ์พันธ์ เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 6 ส.ป.ก.	อนุกรรมการ และผู้ช่วยเลขานุการ
19. นายพร ตันวานิช เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 5 ส.ป.ก.	อนุกรรมการ และผู้ช่วยเลขานุการ
- ให้คณะอนุกรรมการดังกล่าวมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้
1. ศึกษาวิเคราะห์ประเมินผลงานที่ดำเนินการ โดยเปรียบเทียบกับเป้าหมายของแผนงานปฏิรูปที่ดินปี 2525 - 2529
 2. จัดทำร่างแผนงานปฏิรูปที่ดินปี 2530 - 2534 ให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (2530 - 2534)
 3. รายงานผลการพิจารณาจัดทำร่างแผนงานดังกล่าวให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไป

เรื่องที่ 3.2 ขออนุมัติประกาศเขตปฏิรูปที่ดินอำเภอดอนตูม จังหวัดนครปฐม

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้ประกาศเขตปฏิรูปที่ดินอำเภอดอนตูม จังหวัดนครปฐม โดยดำเนินการในที่ดินเอกชน จะจัดซื้อที่ดิน ในปี 2528 - 2530 จำนวน 6,000 ไร่ ใช้งบประมาณ 40,207,500 บาท จัดให้เกษตรกรเช่า - เช่าซื้อได้ 300 ครอบครัว ครอบครัวละประมาณ 20 ไร่ ชำระค่าเช่าซื้อที่ดินภายในเวลา 15 ปี อัตราดอกเบี้ย 6% ต่อปี

การประชุมครั้งที่ 11/2527 เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2527

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.1 ขออนุมัติหลักการในการแก้ไขปัญหาการดำเนินงานสหกรณ์การเกษตรปฏิรูปที่ดิน โดยใช้เงินจากกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

สืบเนื่องมาจากการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรปฏิรูปที่ดินส่วนใหญ่มีปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับทุนดำเนินธุรกิจของสหกรณ์และการบริหารงานสหกรณ์โดยมีสาเหตุ 3 ประการ ดังนี้

1. สหกรณ์บางแห่งไม่ได้รับความสนับสนุนด้านเงินทุนในการดำเนินธุรกิจจาก ธ.ก.ส. หรือได้รับในระยะแรก แต่ถูกระงับการให้กู้ในระยะต่อมา
2. มีการเปลี่ยนแปลงนโยบายของ ธ.ก.ส. โดยเพิ่มเงื่อนไขในการให้กู้ยืมแก่สหกรณ์ การเกษตรปฏิรูปที่ดินมากขึ้น ทำให้สหกรณ์การเกษตรปฏิรูปที่ดินที่จัดตั้งขึ้นใหม่ ตั้งแต่ปี 2525 เป็นต้นมา ขาดคุณสมบัติ
3. ยังมีการปล่อยสินเชื่อของ ธ.ก.ส. แก่สมาชิกสหกรณ์ในฐานะลูกค้า ธ.ก.ส. โดยตรง โดย ธ.ก.ส. พิจารณาคุณสมบัติเฉพาะเกษตรกรรายที่มีคุณสมบัติเหมาะสมตามเงื่อนไข จากปัญหาอุปสรรคทั้ง 3 ข้อ ข้างต้น ส.ป.ก. จึงกำหนดนโยบายขลอกรการจัดตั้ง สหกรณ์การเกษตรปฏิรูปที่ดินไว้ก่อน โดยเปลี่ยนไปเร่งรัดปรับปรุงสหกรณ์การเกษตร ปฏิรูปที่ดินที่ได้จัดตั้งไปก่อนแล้วให้ดีขึ้นและสามารถดำเนินการต่อไปได้ เพื่อให้สหกรณ์ เหล่านี้มีคุณสมบัติครบตามเงื่อนไขการให้กู้ยืมของ ธ.ก.ส.

มติคณะกรรมการ อนุมัติหลักการในการแก้ไขปัญหาการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรปฏิรูปที่ดิน ทั้ง 3 ประการ โดยใช้เงินจากกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมร่วมกับเงินทุน ส่งเสริมการสหกรณ์เพื่อเป็นทุนหมุนเวียนจนกว่าสหกรณ์นั้น ๆ มีคุณสมบัติครบ ตามเงื่อนไขการให้กู้ยืมของ ธ.ก.ส. ทั้งนี้ ให้จัดทำโครงการเสนอเป็นโครงการ แต่ละโครงการไป

เรื่องที่ 3.6 ขออนุมัติหลักการประกาศเขตปฏิรูปที่ดินป่าดอยปู่ อำเภอมือง จังหวัดเชียงราย

เรื่องเดิม

ตามที่ ส.ป.ก. ได้ดำเนินโครงการปฏิรูปที่ดินในจังหวัดเชียงราย พื้นที่ป่าห้วยสัก แม่กกฝางขวา อำเภอยางซ้าย จังหวัดเชียงราย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 จนถึงปัจจุบัน ซึ่งเกือบเสร็จสมบูรณ์แล้ว ส.ป.ก. จึงได้กำหนดแผนงานที่จะประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน เพิ่มเติม เห็นว่าในเขตพื้นที่ป่าดอยปู่ อำเภอมือง จังหวัดเชียงราย เนื้อที่ประมาณ 41,760 ไร่ มีความเหมาะสมที่จะดำเนินการปฏิรูป โดย ส.ป.ก. จะดำเนินการในพื้นที่ วงรอบประมาณ 41,760 ไร่ ในท้องที่ 4 ตำบล คือ สันทราย บัวสลี ป่าก่อคำ และดงมะตะ คาคว่าจะสามารถจัดสรรเนื้อที่ได้ประมาณ 31,320 ไร่ จำนวน 1,982 ครอบครัวยุ่ ละ ไม่ต่ำกว่า 15 ไร่

ผลที่คาดว่าจะได้ รับจากโครงการปฏิรูปที่ดินป่าดอยปู่ ดังนี้

1. เกษตรกร จำนวน 1,982 ครอบครัวยุ่ จะมีที่ดินทำกินเป็นของตนเองอย่างถูกต้อง ตามกฎหมาย
2. มีเส้นทางคมนาคมที่ใช้ได้ทุกฤดูกาล

3. มีแหล่งน้ำสำหรับอุปโภคและบริโภคอย่างเพียงพอ
 4. มีการเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตและมีการใช้ประโยชน์ในที่ดินอย่างเต็มที่ คาดว่าเมื่อเสร็จสิ้นโครงการเกษตรกรจะมีรายได้ประเภณิสุทธิทั้งหมดประมาณ 24,857.85 บาท/ครอบครัว
 5. มีสถาบันเกษตรกร 1 แห่ง เพื่อดำเนินธุรกิจด้านสินเชื่อและการตลาด
- มติคณะกรรมการ** อนุมัติหลักการให้ประกาศเขตป่าดอยปู่ อำเภอมือง จังหวัดเชียงราย เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

เรื่องที่ 3.8 ขออนุมัติมอบอำนาจให้เลขาธิการ ส.ป.ก. อนุมัติใช้เงินของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ซ่อมแซมและปรับปรุงสิ่งก่อสร้าง

โดยที่กฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม มาตรา 19 (4) และ มาตรา 19 (11) ประกอบกับระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ว่าด้วยการเบิกจ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2519 ได้กำหนดให้การใช้จ่ายเงินกองทุนฯ ต้องจัดทำเป็นโครงการซึ่งต้องได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการ และกำหนดให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการที่จะกำหนดมาตรการแก้ไขปัญหาดังต่าง ๆ ที่เกิดจากการปฏิบัติงานได้จากการดำเนินงานซ่อมแซมสิ่งก่อสร้างในเขตปฏิรูปที่ดินที่ใช้จ่ายจากเงินกองทุนฯ ที่ผ่านมามีปรากฏว่ามีปัญหา และอุปสรรคมากโดยเฉพาะในแง่ของการดำเนินงานและการเงิน ซึ่งยังไม่สอดคล้องและสัมพันธ์กัน เพราะโดยลักษณะงานการซ่อมแซมและปรับปรุงสิ่งก่อสร้างมักจะเป็น เรื่องฉุกเฉินและเร่งด่วน

มติคณะกรรมการ ขออนุมัติมอบอำนาจให้เลขาธิการ ส.ป.ก. มีอำนาจพิจารณาและอนุมัติให้ใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ซ่อมแซมและปรับปรุงสิ่งก่อสร้างในกรณีฉุกเฉินและเร่งด่วนได้ ภายในวงเงินไม่เกิน 100,000 บาท โดยไม่ต้องเสนอขออนุมัติต่อคณะอนุกรรมการโครงการและการเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และคณะกรรมการ แต่ทั้งนี้ เมื่อดำเนินการแล้วให้รายงานคณะอนุกรรมการโครงการและการเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมและคณะกรรมการเพื่อทราบเป็นเรื่อง ๆ ไป

หมายเหตุ หลักการและเหตุผล

1. เพื่อกำหนดมาตรการแก้ไขปัญหาดังต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานของ ส.ป.ก. ตามมาตรา 19 (11) แห่งกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
2. เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการใช้จ่ายเงินของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โดยการเน้นที่ผลงานและให้มีความสัมพันธ์กับแผนงาน

3. เพื่อแบ่งเบาภาระของคณะกรรมการในอันที่จะต้องเสียเวลาพิจารณาอนุมัติ เรื่องที่ไม่เกี่ยวกับนโยบาย

การประชุมครั้งที่ 12/2527 เมื่อวันที่ 24 ธันวาคม 2527

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.2 การประเมินผลการออกแบบผังชุมชนขนาดเล็กในชนบท หมู่ที่ 5 ตำบลทองหลาง อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก

มติคณะกรรมการ เห็นชอบและอนุมัติในหลักการให้มีรูปแบบของความร่วมมือระหว่าง ส.ป.ก. เกษตรกร และภาคเอกชน เพื่อพิจารณาการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน ทั้งนี้ สำหรับรูปแบบของความร่วมมือนั้น หากจะมีการดำเนินงานตามโครงการในลักษณะรูปแบบใดก็นำเสนอ คณะกรรมการเพื่อพิจารณาเป็นรายโครงการต่อไป

เรื่องที่ 3.3 พิจารณาความร่วมมือระหว่าง ส.ป.ก. เกษตรกร และภาคเอกชน เพื่อพัฒนาการเกษตร ในเขตปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้แต่งตั้งผู้อำนวยการกองบริการ กองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ส.ป.ก. เป็นอนุกรรมการเพิ่มเติมในคณะอนุกรรมการโครงการพัฒนาเกษตรกรรายย่อย ในเขตปฏิรูปที่ดิน และให้ยกเลิกตำแหน่งอนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ ในคณะอนุกรรมการฯ

เรื่องที่ 3.7 ขออนุมัติหลักการในการให้ใช้เงินของกองทุนฯ ให้เกษตรกรกู้ยืมเพื่อดำเนินการ ตามโครงการหมู่บ้านตัวอย่างในเขตปฏิรูปที่ดินป่าดงชุมพวง อำเภอชุมพวง จังหวัดนครราชสีมา

มติคณะกรรมการ เห็นว่าปัจจุบันเกษตรกรค่อนข้างยากจนฉะนั้นการจัดทำโครงการปลูกมะม่วงหิมพานต์ ทดแทนการปลูกมันสำปะหลังนั้น จะทำให้เกษตรกรไม่มีผลผลิต เป็นระยะเวลา 3 ปี ซึ่งจะทำให้เกษตรกรไม่สามารถผ่อนชำระเงินกู้ตามโครงการนี้ได้ และนอกจากนั้น ในด้านหลักเกณฑ์การคัดเลือกเกษตรกรผู้ที่จะเข้าไปอยู่ในหมู่บ้านตัวอย่างตามโครงการนี้ ควรคัดเลือกจากผู้ที่สามารถส่งชำระเงินกู้คืนได้เท่านั้นและประกอบกับข้อมูลเกี่ยวกับ ชีตความสามารถของเกษตรกรในการชำระหนี้คืน ข้อมูลเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การคัดเลือก เกษตรกร เข้าโครงการ ส.ป.ก. มิได้นำข้อมูลในรายละเอียด เสนอมาเพื่อประกอบการ พิจารณาด้วย คณะกรรมการฯ จึงมีมติให้เลื่อนการพิจารณาเรื่องตามระเบียบวาระนี้ ไปประชุมในครั้งต่อไป ทั้งนี้ ให้ ส.ป.ก. จัดทำรายละเอียดข้อมูลของโครงการนี้ เพิ่มเติม ดังนี้

1. ให้จัดทำข้อมูลเพิ่มเติม เกี่ยวกับรายได้ของเกษตรกรที่ได้รับการคัดเลือก เข้าอยู่ในโครงการหมู่บ้านตัวอย่าง เพื่อประกอบการพิจารณาขีดความสามารถ ในการชำระหนี้คั้น
2. ให้นำหลักเกณฑ์การคัดเลือก เกษตรกรเข้าไปอยู่ในโครงการหมู่บ้านตัวอย่าง เสนอคณะกรรมการเพื่อประกอบการพิจารณาด้วย
3. ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดนครราชสีมา เข้ามาร่วมประชุมชี้แจงด้วยตนเอง ในที่ประชุมด้วย พร้อมทั้งให้วิศวกรของ ส.ป.ก. ที่รับผิดชอบในการออกแบบบ้าน ตามโครงการนี้มาชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับแบบบ้านต่อที่ประชุมด้วย

การประชุมครั้งที่ 1/2528 เมื่อวันที่ 31 มกราคม 2528

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.2 ขออนุมัติโครงการและประกาศเขตปฏิรูปที่ดินอำเภอโคกปีบ จังหวัดปราจีนบุรี

เนื่องจากในท้องที่เขตอำเภอโคกปีบ จังหวัดปราจีนบุรี มีจำนวนที่เช่า และจำนวนผู้เช่ามาก มีการเก็บอัตราค่าเช่าเกินอัตราที่กำหนด ราคาที่ดินที่ซื้อขาย มีราคาสูง ทำให้ผู้เช่ามีโอกาสเป็นเจ้าของที่ดินได้ยาก ที่ดินส่วนใหญ่ขาดการบำรุงรักษา ทำให้มีประสิทธิภาพในการผลิตต่ำและสภาพการผลิตในปัจจุบันมีการใช้ประโยชน์ ในที่ดินยังไม่เต็มที่ โดย ส.ป.ก. จะดำเนินการในที่เอกชน อำเภอโคกปีบ จังหวัดปราจีนบุรี ดังนี้

1. จัดซื้อหรือเวนคืนที่ดินในปี 2529 - 2531 จำนวน 10,000 ไร่ โดยใช้งบประมาณ ในการจัดซื้อ ทั้งสิ้น 49,373,000 บาท จ่ายเป็นเงินสด 29,623,800 บาท และจ่ายเป็น พันธบัตรรัฐบาล 19,749,200 บาท (ไม่รวมดอกเบี้ยพันธบัตร)
2. จัดให้เกษตรกรที่ไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเองหรือมีน้อยไม่เพียงพอต่อ การครองชีพ ซึ่งได้รับการคัดเลือกให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินเขตปฏิรูปที่ดิน ได้เช่าซื้อที่ดิน ที่ ส.ป.ก. จัดซื้อหรือเวนคืนประมาณ 333 ครอบครัวยุ่ ละประมาณ 30 ไร่ ชำระค่าเช่าซื้อที่ดิน ภายในระยะเวลา 15 ปี อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 6 ต่อปี
3. จัดให้มีการส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร โดยประสานงานกับหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ความรู้ด้านการผลิตอันเหมาะสมเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตและให้มี การใช้ประโยชน์ในที่ดินอย่างเต็มที่ รวมทั้งมีการพัฒนาระบบการตลาดซึ่งจะมีผลทำให้ เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นเพียงพอแก่การครองชีพและชำระค่าเช่าซื้อที่ดิน

งบประมาณทั้งสิ้นที่ใช้ในโครงการ จำนวน 50,418,690 บาท แยกเป็นงบประมาณดำเนินการต่าง ๆ ประมาณ 1,045,690 บาท ส่วนที่เหลือเป็นงบประมาณสำหรับการจัดซื้อที่ดิน จำนวน 49,373,000 บาท

มติคณะกรรมการ อนุมัติโครงการและประกาศเขตปฏิรูปที่ดินอำเภอโคกปีบ จังหวัดปราจีนบุรี

เรื่องที่ 3.7 หลักเกณฑ์การเรียกเก็บค่าเช่าที่ดินภูมิตานและที่ดินโดยเสด็จพระราชกุศล

ส.ป.ก. พิจารณาแล้วเห็นว่าแนวทางปฏิบัติในเรื่องการเรียกเก็บค่าเช่าที่ดินในที่ดินภูมิตานและที่ดินโดยเสด็จพระราชกุศลนั้น ปัจจุบันได้มีการปฏิบัติที่แตกต่างกันไปในแต่ละพื้นที่ และนอกจากนั้น ยังแตกต่างกับการเรียกเก็บค่าเช่าที่ดินในที่ดินเอกชนที่ ส.ป.ก. จัดซื้อมาเพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดินอีกด้วย ส.ป.ก. จึงเห็นสมควรกำหนดหลักเกณฑ์การเรียกเก็บค่าเช่าที่ดินในที่ดินภูมิตานและที่ดินโดยเสด็จพระราชกุศลเพื่อถือปฏิบัติให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน ทั้งนี้ เนื่องจากการเรียกเก็บค่าเช่าที่ดินในที่ดินเอกชนได้มีการกำหนดหลักเกณฑ์ให้ถือปฏิบัติเหมือนกันทุกพื้นที่ไปแล้ว โดยมติคณะกรรมการในการประชุม ครั้งที่ 6/2525 เมื่อวันที่ 28 มิถุนายน 2525

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้ใช้หลักเกณฑ์การเรียกเก็บค่าเช่าที่ดินในที่ดินภูมิตานและที่ดินโดยเสด็จพระราชกุศลตามที่ ส.ป.ก. เสนอทั้ง 2 ประเด็น ดังนี้

1. ให้ใช้หลักเกณฑ์การเรียกเก็บค่าเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ในที่เอกชนตามมติคณะกรรมการ ครั้งที่ 6/2525 เป็นหลักเกณฑ์การเรียกเก็บค่าเช่าที่ดินภูมิตานและที่ดินโดยเสด็จพระราชกุศล
2. ให้ราคาที่ดินต่อไร่ที่ใช้ในการคำนวณอัตราค่าเช่าที่ดินในที่ดินภูมิตานและที่ดินโดยเสด็จพระราชกุศลหมายถึง
 - 2.1 ราคาที่ดินต่อไร่ในที่ดินภูมิตาน คือ มูลค่าที่ดินต่อไร่ที่ ส.ป.ก. กำหนดให้เป็นมูลค่าที่ดินให้กับสำนักงานทรัพย์สินฯ
 - 2.2 ราคาที่ดินต่อไร่ในที่ดินโดยเสด็จพระราชกุศล คือ มูลค่าที่ดินต่อไร่ตามหลักเกณฑ์การประเมินมูลค่าที่ดินของ ส.ป.ก.

เรื่องที่ 3.9 หนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. 4-01)

ด้วย ส.ป.ก. ได้จัดเกษตรกรเข้าทำประโยชน์ในที่ดินเขตปฏิรูปที่ดินและออกหนังสืออนุญาตให้แก่เกษตรกรแล้ว 31,391 ฉบับ และจะมีจำนวนเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ปัจจุบันปรากฏว่า ผู้ถือหนังสืออนุญาตถึงแก่กรรมและมีเหตุให้ต้องสิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์และถูกเพิกถอนสิทธิตามระเบียบคณะกรรมการฯ เป็นจำนวนมาก ส.ป.ก. ต้องจัดทำยาทาโดยธรรมหรือเกษตรกรอื่นแล้วแต่กรณีเข้าทำประโยชน์ในที่ดินนั้นต่อไป ซึ่งในทางปฏิบัติจะดำเนินการเพิกถอนหนังสืออนุญาตฉบับเดิมและออกหนังสือ

อนุญาตฉบับใหม่ให้แก่ผู้ได้รับสิทธิ ในที่ดินนั้น ทำให้สิ้นเปลืองงบประมาณเพื่อการออกหนังสืออนุญาตเป็นจำนวนมาก ส.ป.ก. จึงเห็นสมควรที่จะแก้ไขแบบหนังสืออนุญาต (ส.ป.ก. 4-01) โดยตัดข้อความด้านหลัง หนังสืออนุญาตที่กำหนดข้อความทราบและถือปฏิบัติออก และกำหนดให้มีสารบัญระบุที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินไว้แทน

มติคณะกรรมการ คณะกรรมการได้พิจารณาแล้ว มีมติให้แก้ไขแบบหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. 4-10) ดังนี้

1. ให้ตัดข้อความด้านหลังหนังสืออนุญาตที่กำหนดข้อความทราบและพึงปฏิบัติออก และกำหนดให้มีสารบัญระบุที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินไว้แทน และให้ประทับข้อความไว้ด้านหลัง หนังสืออนุญาตว่า “ห้ามแบ่งแยกหรือโอนสิทธิในที่ดินไปยังผู้อื่น”

2. ด้านหน้าหนังสืออนุญาต ให้ใช้ข้อความ “หนังสืออนุญาตฉบับนี้ออกให้แก่....” แทนข้อความ “หนังสือสำคัญฉบับนี้ออกให้แก่....” เดิมและให้ ตัดข้อความ “ตามหนังสือสำคัญ....เลขที่....” ออก

3. ให้ถือแบบหนังสืออนุญาตตามที่ได้แก้ไขดังกล่าวเป็นแบบหนังสืออนุญาตทำยาระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ (ฉบับที่ 1) พ.ศ. 2522

การประชุมครั้งที่ 2/2528 เมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2528

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.8 ขอเพิ่มเติมคำสั่งคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เรื่องมอบหมายให้เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พิจารณาอนุญาตการใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ฉบับที่ 1) พ.ศ. 2523

ด้วยปรากฏว่าในปัจจุบันการขอใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ ในเขตปฏิรูปที่ดินนั้นวันจะทวีมากขึ้น ทำให้เกิดความยากลำบากต่อการควบคุมและการจัดระบบการออกหนังสืออนุญาต เนื่องจากยังไม่เคยมีการจัดทำหลักฐานในการออกหนังสืออนุญาตให้ใช้ที่ดินให้เป็นแบบแผนที่แน่นอน รัดกุม โดยการอนุญาตให้ใช้ที่ดินของผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ส.ป.ก. จะแจ้งให้ทราบโดยหนังสือราชการทั่ว ๆ ไปเท่านั้น ซึ่งอาจทำให้หละหลวมในการควบคุมการใช้ที่ดินของผู้ได้รับอนุญาตหรือใช้ที่ดินผิดเงื่อนไขที่ได้รับอนุญาต อีกทั้งหากมีการจัดทำระบบการออกหนังสืออนุญาตให้แน่นอนรัดกุมแล้ว จะทำให้การจัดระบบการอนุญาตให้ใช้ที่ดินทางทะเบียนของ ส.ป.ก. เป็นไปโดยสะดวก สามารถแบ่งแยกการอนุญาตให้ใช้ที่ดินออกได้เป็นรายจังหวัดรายประเภทตามลำดับก่อนหลังได้ถูกต้อง

มติคณะกรรมการ เห็นชอบ ในการที่ ส.ป.ก. ได้ออกแบบหนังสืออนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน คือ

1. แบบคำขอใช้ที่ดินหรือขอขยายพื้นที่เพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน โดยใช้ชื่อว่า “ส.ป.ก. 4-29”

2. แบบบันทึกรับรองการปฏิบัติตามเงื่อนไขการได้รับอนุญาต โดยใช้ชื่อว่า “ส.ป.ก. 4-30”

3. แบบหนังสืออนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน ใช้ชื่อว่า “ส.ป.ก. 4-31”

ทั้งนี้ คณะกรรมการยังมีมติให้เพิ่มเติม คำสั่งคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เรื่อง มอบหมายให้เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พิจารณาอนุญาตการใช้ที่ดิน (ฉบับที่ 1) พ.ศ. 2523 ดังนี้

“ข้อ 16 ให้เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เป็นผู้ลงนาม หนังสืออนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน”

แบบหนังสืออนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน ตลอดจนเงื่อนไขในการอนุญาตให้ใช้ที่ดินให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเป็นผู้กำหนดตามความเหมาะสม

เรื่องที่ 3.9 การแต่งตั้งคณะกรรมการโครงการและการเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ตามคำสั่งคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมที่ 2/2525 สั่ง ณ วันที่ 29 พฤศจิกายน 2525 แต่งตั้งคณะกรรมการโครงการและการเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ซึ่งประกอบด้วย อธิบดีกรมบัญชีกลางเป็นประธาน รองเลขาธิการ ส.ป.ก. เป็นรองประธาน กับมีอนุกรรมการอื่นอีก 8 นาย รวมเป็น 10 นาย ซึ่งในจำนวนนี้มีผู้อำนวยการกองบัญชีและสถิติ กรมบัญชีกลางหรือผู้แทน เป็นอนุกรรมการโดยตำแหน่ง รวมอยู่ด้วย แต่เนื่องจากในปัจจุบันได้มีพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการ กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลังใหม่ พ.ศ. 2528 ให้แบ่งส่วนราชการกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง มีผลให้กองบัญชีและสถิติเดิม เปลี่ยนเป็นกองบัญชีเครื่องจักรและสิ่งจ่าย ส.ป.ก. จึงเห็นสมควรเสนอขอเปลี่ยนชื่อตำแหน่ง ในคณะอนุกรรมการโครงการและการเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมจากเดิม คือ ผู้อำนวยการกองบัญชีและสถิติ กรมบัญชีกลางหรือผู้แทน และเป็นผู้ดำเนินการกองบัญชีเครื่องจักรและสิ่งจ่าย กรมบัญชีกลางหรือผู้แทน และเนื่องจากการใช้จ่ายเงินของกองทุนฯ ตามโครงการพัฒนาขั้นพื้นฐานตามแผนงานปฏิรูปที่ดินประจำปี คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินฯ มอบอำนาจให้คณะอนุกรรมการฯ เป็นผู้พิจารณาอนุมัติรายละเอียดด้านการเงินแต่ละรายการ รวมทั้งโครงการพัฒนาอื่น ๆ ซึ่งเกี่ยวข้องกับงานก่อสร้างเทคนิคและวิชาการด้านวิศวกรรม ส.ป.ก. จึงเห็นสมควรแต่งตั้ง

อนุกรรมการ เพิ่มเติมอีก 1 คน คือ ผู้อำนวยการกองวิศวกรรม ส.ป.ท. รวมคณะอนุกรรมการทั้งสิ้น 11 คน

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้เปลี่ยนแปลงชื่อตำแหน่งอนุกรรมการ จากเดิมผู้อำนวยการกองบัญชีและสถิติ กรมบัญชีกลางหรือผู้แทน เป็นผู้อำนวยการกองบัญชีเครื่องจักรและสิ่งจ่าย กรมบัญชีกลางหรือผู้แทน และแต่งตั้งอนุกรรมการเพิ่มเติม 1 คน คือ ผู้อำนวยการกองวิศวกรรม ส.ป.ท. เป็นอนุกรรมการในคณะอนุกรรมการโครงการและการเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม รวมคณะอนุกรรมการทั้งสิ้น 11 คน

การประชุมครั้งที่ 3/2528 เมื่อวันที่ 28 มีนาคม 2528

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.3 ขออนุมัติให้ดำเนินการขอใช้พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติป่าแม่อาว อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน
 เนื่องด้วย ส.ป.ท.ลำพูน ดำเนินการปฏิรูปที่ดินโครงการจัดซื้อที่ดินเอกชน แต่มีความจำเป็นต้องใช้พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติป่าแม่อาว อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน
 เนื้อที่ประมาณ 1,821-3-04 ไร่ เพื่อใช้ในการปฏิรูปที่ดินตามวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

1. ขอจัดตั้งหมู่บ้านเกษตรกร
2. ขอตัดถนนเชื่อมระหว่างเขตปฏิรูปที่ดิน จำนวน 1 สาย
3. ขอรักษาสภาพป่าไม้ไว้เป็นป่าชุมชน

มติคณะกรรมการ เห็นว่าการขอใช้พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติดังกล่าว ส.ป.ท. มีอำนาจที่จะดำเนินการขอใช้พื้นที่ป่าไปยังกรมป่าไม้ได้เองอยู่แล้ว จึงมีมติให้ ส.ป.ท. ดำเนินการเรื่องนี้ไปตามอำนาจหน้าที่ของ ส.ป.ท. ต่อไป

การประชุมครั้งที่ 4/2528 เมื่อวันที่ 24 เมษายน 2528

-

การประชุมครั้งที่ 5/2528 เมื่อวันที่ 28 พฤษภาคม 2528

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.6 กรมธนารักษ์ขอให้กันที่ราชพัสดุออกจากเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี
 ด้วยกรมธนารักษ์ได้มีหนังสือที่ กค 0407/2945 ลงวันที่ 24 เมษายน 2528 แจ้งให้ ส.ป.ท. ทราบว่า มีที่ราชพัสดุอยู่ในข่ายที่จะต้องขอถอนออกจากเขตปฏิรูปฯ อำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี จำนวน 36 แปลง เป็นที่ดินแปลงเล็กทางราชการยังจำเป็นต้อง

ใช้ประโยชน์อยู่ ส่วนใหญ่เป็นที่ปลูกสร้างที่ทำการ จึงขอให้ ส.ป.ก. กันพื้นที่บริเวณดังกล่าว ให้แก่กรมธนารักษ์ เพื่อใช้ตามความจำเป็นต่อไป

มติคณะกรรมการ เห็นว่าที่ราชพัสดุดังกล่าวเป็นที่ดินซึ่งทางราชการยังจำเป็นต้องใช้ประโยชน์อยู่ จึงอนุมัติร่างประกาศ คปก. ให้กันที่ดินราชพัสดุดังกล่าวออกจากเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี ดังที่แนบในวาระการประชุมและให้ ส.ป.ก. นำเสนอประธานคณะกรรมการลงนามต่อไป

สำหรับที่ราชพัสดุซึ่งระบุไว้ว่าให้เช่นนั้น ให้ ส.ป.ก. ตรวจสอบว่าที่ดินดังกล่าวตามกฎหมายถือว่าใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะก็อนุญาตให้กันออกจากเขตปฏิรูปฯ ได้ หากไม่ใช่ ให้เลขาธิการ ส.ป.ก. พิจารณาดำเนินการตามดุลยพินิจผลเป็นอย่างไรให้รายงาน คปก. ทราบด้วย

การประชุมครั้งที่ 6/2528 เมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 2528

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.3 ขออนุมัติหลักการเกี่ยวกับการเช่าและเช่าซื้อ

เพื่อให้การดำเนินงานเกี่ยวกับการเช่าและเช่าซื้อเกิดความคล่องตัวและเป็นแนวปฏิบัติเดียวกัน เพื่อให้บรรลุผลและเป้าหมายของการปฏิรูปที่ดิน โดย ส.ป.ก. สามารถนำรายได้จากเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมไปจัดซื้อเพิ่มเติมได้ ซึ่งจะเป็นการสนับสนุนให้ ส.ป.ก. ขยายงานปฏิรูปที่ดินให้กว้างขวางออกไป จึงเสนอขออนุมัติหลักการเกี่ยวกับการเช่าและเช่าซื้อ ดังนี้

1. กำหนดวันชำระค่าเช่า

ก. ตามแบบสัญญาเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม มิได้กำหนดวันชำระค่าเช่าไว้ เพียงแต่กำหนดว่า “ให้ชำระค่าเช่าภายในระยะเวลาและสถานที่ที่ผู้ให้เช่ากำหนด” ทำให้เกิดความยุ่งยากในทางปฏิบัติที่จะเรียกเก็บค่าเช่าจากผู้เช่า และผู้เช่าไม่สามารถเตรียมเก็บเงินเพื่อไว้ชำระค่าเช่าได้ ฉะนั้นหากกำหนดวันจ่ายค่าเช่าไว้จะทำให้สะดวกแก่ทั้งสองฝ่าย

ข. เพื่อประโยชน์ในการนับระยะเวลาในการใช้บทปรับแก่ผู้เช่าที่ไม่ชำระค่าเช่าภายในระยะเวลาที่กำหนด ทั้งนี้ ส.ป.ก. กำหนดวันชำระค่าเช่า โดยผ่อนผันให้ผู้เช่ามีสิทธินำค่าเช่ามาชำระภายใน 90 วัน หากพ้นกำหนดนี้แล้วผู้เช่าจะต้องชำระค่าปรับ

ค. คณะกรรมการมีอำนาจกำหนดเงื่อนไขดังกล่าวในแบบสัญญาเช่า ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 มาตรา 19 (7)

2. กำหนดค่าปรับในกรณีที่ผู้เช่าชำระค่าเช่าล่าช้าเกินกว่าที่กำหนดไว้ในสัญญา ในอัตราร้อยละ 1 ต่อเดือนของจำนวนเงินที่ค้างชำระสำหรับงวดนั้น เว้นแต่ได้รับการยกเว้นจาก ส.ป.ก.

ก. เพื่อเป็นบทลงโทษผู้เช่าที่ละเลยไม่ชำระค่าเช่า อีกทั้งเป็นการกระตุ้นผู้เช่าให้นำเงินมาชำระภายในกำหนดเวลาที่ ส.ป.ก. กำหนดและเป็นการรักษามูลประโยชน์และรายได้ของ ส.ป.ก.

ข. เจื่อนไขดังกล่าวคณะกรรมการมีอำนาจกำหนดไว้ในแบบสัญญาเช่า ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 มาตรา 19 (7)

3. ที่ดินที่มีการเปลี่ยนตัวบุคคลโดยการเช่าหรือเช่าซื้อให้ปรับราคาค่าเช่าและค่าเช่าซื้อ ตามราคาประเมินใหม่ของ ส.ป.ก. ในปีที่ทำสัญญาเช่าหรือสัญญาเช่าซื้อ เว้นแต่กรณีตกทอดทางมรดกหรือตามมติที่คณะกรรมการจะพิจารณาเห็นสมควร

ก. เพื่อให้ถูกต้องกับค่าของเงินตามภาวะเศรษฐกิจของปีที่จัดทำสัญญาเช่าหรือเช่าซื้อ อีกทั้งเป็นการเพิ่มรายได้ของ ส.ป.ก. ด้วย

ข. เพื่อจะกำหนดไว้ในระเบียบเกี่ยวกับการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร ผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ทั้งนี้ ตามอำนาจของคณะกรรมการที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 มาตรา 19 (10)

4. เมื่อเกษตรกรจะขอบอกเลิกสัญญาเช่าซื้อก่อนครบระยะเวลาของการเช่าซื้อ ส.ป.ก. จะหักค่าเช่า โดยคิดอัตราค่าเช่าร้อยละ 3 ของราคาที่ดินที่จัดซื้อ และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่ระบุไว้ตามสัญญารวมกับหนี้สินที่ผู้เช่าซื้อค้างชำระกับ ส.ป.ก. ที่เหลือจึงคืนให้ผู้เช่าซื้อ “ละเมื่อนำที่ดินแปลงดังกล่าวจัดให้เกษตรกรเช่าซื้อใหม่ให้คิดราคาที่ดินที่ ส.ป.ก. กำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการในปีที่ทำสัญญาเช่าซื้อ

ก. เพื่อให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ในการเรียกเก็บค่าเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามมติคณะกรรมการ ครั้งที่ 6/2525 เมื่อวันที่ 28 มิถุนายน 2525 ซึ่งกำหนดค่าเช่าให้เท่ากับร้อยละ 3 ของราคาที่ดินที่จัดซื้อ

ข. เพื่อจะกำหนดไว้ในระเบียบเกี่ยวกับการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร ผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ทั้งนี้ ตามอำนาจของคณะกรรมการที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 มาตรา 19 (10)

5. เมื่อเกษตรกรชำระค่าเช่าซื้อครบถ้วนแล้ว และไม่ประสงค์จะทำประโยชน์ในที่ดินต่อไป ส.ป.ก. จะซื้อคืนในราคาที่ดินที่ ส.ป.ก. กำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการในปีที่มีการซื้อคืน

ก. เพื่อให้ถูกต้องกับค่าของเงินตามภาวะเศรษฐกิจของปีที่จัดทำสัญญาเช่าหรือเช่าซื้อ และเพื่อความเป็นธรรมแก่ผู้เช่าซื้อ

ข. เพื่อกำหนดไว้ในระเบียบเกี่ยวกับการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกร และสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ทั้งนี้ตามอำนาจของคณะกรรมการที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 มาตรา 19 (10)

มติคณะกรรมการ เพื่อให้เกิดความคล่องตัวและเป็นแนวปฏิบัติเดียวกันในการดำเนินงานเกี่ยวกับการเช่าและเช่าซื้อที่ดิน อีกทั้งเป็นการเพิ่มรายได้ให้แก่กองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ซึ่งจะนำไปจัดซื้อที่ดินเพิ่มเติมได้ จึงมีมติอนุมัติหลักการเกี่ยวกับการเช่าและเช่าซื้อที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

อนึ่ง ในการกำหนดวันถึงกำหนดชำระราคาค่าเช่าในสัญญาเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรมนั้น ขอให้ ส.ป.ก. ระบุไว้ด้วยว่าให้เป็นระยะเวลาที่เกษตรกรมีรายได้จากการขายผลผลิตแล้วตามข้อสังเกตของรองผู้จัดการ ธ.ก.ส.

การประชุมครั้งที่ 7/2528 เมื่อวันที่ 23 กรกฎาคม 2528

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.5 ขอแก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การพิจารณาเรียกเก็บเงินค่านายหน้าและสรุปผลและแผนการดำเนินงานพิจารณาเรียกเก็บเงินค่านายหน้าจากเกษตรกรในเขตโครงการปฏิรูปที่ดิน

ประเด็นสาระสำคัญที่เสนอขออนุมัติ

1. ขอแก้ไขหลักเกณฑ์การเรียกเก็บเงินค่านายหน้าจากเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน ข้อ 1. จากข้อความเดิม “ค่าใช้จ่ายในการพัฒนาพื้นที่ที่ ส.ป.ก. จะเรียกเก็บจากเกษตรกร มีค่าใช้จ่ายในการถางป่า และบุกเบิกพื้นที่เพื่อทำการเกษตร และค่าใช้จ่ายในการพัฒนาระบบแปลงเกษตรกรรมในส่วนที่เกิดประโยชน์กับเกษตรกรในโครงการ (ซึ่งประกอบด้วย ค่าใช้จ่ายในการจัดสร้างระบบชลประทานและการระบายน้ำในไร่นา ค่าใช้จ่ายในการปรับระดับดิน ค่าใช้จ่ายในการจัดสร้างทางลำเลียงในไร่นาและค่าใช้จ่ายอื่นๆ ในแปลงเกษตรกรรม)” เป็น “ค่าใช้จ่ายในการพัฒนาพื้นที่ที่ ส.ป.ก. จะเรียกเก็บจากเกษตรกร มีค่าใช้จ่ายในการถางป่าและบุกเบิกพื้นที่เพื่อทำการเกษตร ซึ่งจะนำมาคิดต่อเมื่อได้มีการพัฒนาส่งเสริมเพื่อเพิ่มผลผลิต และรายได้ให้แก่เกษตรกรแล้ว และค่าใช้จ่ายในการพัฒนาระบบแปลงเกษตรกรรม ในส่วนที่เกิดประโยชน์กับเกษตรกรในโครงการ (ซึ่งประกอบด้วย ค่าใช้จ่ายในการจัดสร้างระบบชลประทานและการระบายน้ำในไร่นา ค่าใช้จ่ายในการปรับระดับดิน และค่าใช้จ่ายในการจัดสร้างทางลำเลียงในไร่นา และค่าใช้จ่ายอื่นๆ ในแปลงเกษตรกรรม)”

2. ขอเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การเรียกเก็บเงินคืนทุนจากเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน อีกหนึ่งข้อ เป็นข้อที่ 8 ความว่า “พื้นที่โครงการปฏิรูปที่ดินที่มีงานก่อสร้างที่ใช้เงินกองทุน หรือเงินงบประมาณที่อยู่ในหลักเกณฑ์เรียกเก็บเงินคืนทุนได้ ให้ผู้รับผิดชอบพื้นที่ดังกล่าว ชี้แจงให้เกษตรกรทราบแต่แรก ก่อนทำการก่อสร้างว่าจะมีการเรียกเก็บเงินคืนทุนฯ”

มติคณะกรรมการ อนุมัติตามที่ ส.ป.ก. เสนอขอทั้ง 2 ประเด็น อนึ่ง นายวิวัฒน์ อุตระกุล กรรมการผู้แทนเกษตรกร ได้ให้ข้อเสนอว่าการที่ ส.ป.ก. เรียกเก็บเงินคืนทุนจากเกษตรกรนั้น เป็นการก่อปัญหาให้แก่เกษตรกรในภายหลัง และอาจทำให้เกิดต่อต้านงานของ ส.ป.ก. ได้ หากจะเก็บเงินจากเกษตรกรในลักษณะให้เกษตรกรออกเป็นเงินสมทบจะดีกว่า ทั้งนี้ ให้ ส.ป.ก. จึงรับไปพิจารณาดำเนินการต่อไป

การประชุมครั้งที่ 8/2528 เมื่อวันที่ 17 สิงหาคม 2528

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.5 โครงการปฏิรูปที่ดินในที่ดินภูมิตานและที่ดินโดยเสด็จพระราชกุศล

ตามที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้มีมติจากการประชุมครั้งที่ 6/2527 ลงวันที่ 18 มิถุนายน 2527 ให้แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารโครงการปฏิรูปที่ดินในที่ดินภูมิตานและที่ดินโดยเสด็จพระราชกุศลขึ้นมาคณะหนึ่ง เพื่อพิจารณาปรับปรุงโครงการและพิจารณาแผนงานและวิธีการดำเนินงานของโครงการ ให้สอดคล้องตามแนวนโยบายของ คปก. และต่อมา คปก. ก็ได้มีมติจากการประชุมครั้งที่ 1/2528 ให้ ส.ป.ก. ตรวจสอบดูว่าการใช้ชื่อ “ที่ดินภูมิตาน” นั้น เป็นชื่อที่ใช้เรียกโดยได้รับพระราชทานมาแล้วหรือไม่ หากยังไม่ได้พระราชทานชื่อมา ขอให้ ส.ป.ก. ดำเนินการขอพระราชทาน โดยผ่านสำนักพระราชพิธีต่อไปนั้น ส.ป.ก. ได้ดำเนินการตามมติดังกล่าว โดย

ก. ประสานงานจัดตั้งคณะกรรมการบริหารโครงการปฏิรูปที่ดินในที่ดินภูมิตานและที่ดินโดยเสด็จพระราชกุศล และจัดประชุมคณะกรรมการเพื่อพิจารณาปรับปรุงและกำหนดวิธีการทำงานของโครงการ จนสามารถกำหนดแผนงานของโครงการปฏิรูปที่ดินดังกล่าวขึ้นมา มีเค้าโครงการโดยสังเขป ดังนี้

1) วัตถุประสงค์ของโครงการ โครงการนี้มุ่งจะพัฒนาพื้นที่ ซึ่ง ส.ป.ก. ได้รับโอนมาจากสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์และเอกชน ให้เหมาะสมกับการประกอบการเกษตรกรรม ต้องการให้เกษตรกรมีรายได้จากที่ดินมากขึ้น และ ส.ป.ก. จะเสนอโครงการนี้ร่วมเป็นโครงการเพื่อเทิดพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในวโรกาสทรงมีพระชนมายุครบ 60 พรรษา และในพระราชพิธีรัชมังคลาภิเษกด้วย

2) พื้นที่โครงการทั้งหมด 51,112-2-06 ไร่ โดยจำแนกเป็นที่ดินทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ 44,624-0-36 ไร่ ที่ดินบริจาคโดยเสด็จพระราชกุศล 6,488-1-70 ไร่

3) ระยะเวลาดำเนินการโครงการ 3 ปี ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2529 - 2531

4) ค่าใช้จ่ายและแหล่งเงินทุนของโครงการ โครงการนี้จะใช้จ่ายเงินทุนทั้งสิ้น 96.877 ล้านบาท โดยเป็นค่าใช้จ่ายในการพัฒนา 76.652 ล้านบาท และเป็นเงินทุนหมุนเวียนให้เกษตรกรกู้ยืมเพื่อพัฒนาการเกษตรชลประทาน 20.225 ล้านบาท สำหรับค่าใช้จ่ายในการพัฒนาจะใช้เงินจากงบประมาณแผ่นดินเป็นหลัก หากได้รับจัดสรรไม่เพียงพอก็จะเจียดจ่ายจากกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ เพิ่มเติมบางส่วนเงินทุนหมุนเวียนของเกษตรกร คาดว่าจะใช้จ่ายจากเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ โดย ส.ป.ก. จะจัดทำรายละเอียดเสนอคณะอนุกรรมการโครงการและการเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรพิจารณาตามความเหมาะสมต่อไป

ข. ส.ป.ก. ได้ตรวจสอบเกี่ยวกับการใช้ชื่อ “ที่ดินภูมิทาน” แล้วเห็นว่า ส.ป.ก. ยังไม่ได้รับพระราชทานชื่อดังกล่าว จึงได้เสนอเรื่องให้คณะกรรมการที่ปรึกษาในการจัดหมู่บ้านสหกรณ์เพื่อการเกษตร ซึ่งมี ดร.ประกอบ หุตะสิงห์ เป็นประธานพิจารณานำความกราบบังคมทูลพระกรุณาทราบฝ่าละอองธุลีพระบาท เพื่อขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตใช้ชื่อ “ที่ดินภูมิทาน” และ “ที่ดินโดยเสด็จพระราชกุศล” เมื่อเดือน มีนาคม 2528

ต่อมาเมื่อวันที่ 24 กรกฎาคม 2528 สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ได้แจ้งให้ ส.ป.ก. ทราบว่า สำนักราชเลขาธิการได้นำความกราบบังคมทูลพระกรุณาฝ่าละอองธุลีพระบาทแล้ว มีพระราชกระแสว่า “ไม่จำเป็นจะต้องตั้งชื่อแบ่งประเภทที่ดินดังนี้”

ประเด็นที่เสนอให้พิจารณา

1. พิจารณาให้ความเห็นชอบโครงการปฏิรูปที่ดินในที่ดินภูมิทานและที่ดินโดยเสด็จพระราชกุศลที่นำเสนอ

2. พิจารณาให้ความเห็นชอบในหลักการเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินงบประมาณแผ่นดินและกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรในโครงการนี้

3. พิจารณาเปลี่ยนแปลงและกำหนดการเรียกชื่อที่ดินให้สอดคล้องตามพระราชกระแสรับสั่งของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ความเห็นของ ส.ป.ก.

ในประเด็นที่ 3 สามารถดำเนินการได้ 2 แนวทาง คือ

1. ไม่มีการแยกที่ดินภูมิทานหรือที่ดินโดยเสด็จพระราชกุศลออกมาเป็นโครงการพิเศษให้ดำเนินการไปเป็นงานปกติในแต่ละจังหวัด
2. ยึดถือตามแนวทางเดิม คือ ให้แยกการดำเนินการในพื้นที่เหล่านี้ออกมาเป็นโครงการพิเศษ มีระยะเวลาสิ้นสุดภายในปี 2531 แล้วเปลี่ยนชื่อจาก “โครงการปฏิรูปที่ดินในที่ดินภูมิทานและที่ดินโดยเสด็จพระราชกุศล” เป็น “โครงการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกิดพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว”

ในความเห็นของ ส.ป.ก. นั้น เห็นสมควรให้เลือกในแนวทางที่ 2 เพราะจะได้เร่งรัดงานในพื้นที่ดังกล่าวให้รวดเร็วยิ่งขึ้น และ ส.ป.ก. ก็ได้เสนอโครงการนี้เข้าร่วมเป็นโครงการเพื่อเกิดพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวแล้ว

มติคณะกรรมการ เห็นชอบตามที่ ส.ป.ก. เสนอทั้ง 3 ประเด็น โดยให้เปลี่ยนชื่อโครงการเป็น “โครงการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกิดพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว”

เรื่องที่ 3.6 ขออนุมัติโครงการและประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี มีเนื้อที่ทั้งหมดประมาณ 277 ตารางกิโลเมตร เป็นที่ราบลุ่มเกือบทั้งหมด นอกจากบริเวณตอนเหนือ และตะวันออกเฉียงเหนือมีลักษณะเป็นภูเขาและที่ราบเชิงเขา มีระบบชลประทานในบริเวณที่ราบโดยทั่วไป พืชหลักที่ปลูกได้แก่ ข้าวนาปีและข้าวนาปรัง ซึ่งได้ผลผลิตเฉลี่ย 398.31 และ 550.08 กก. ต่อไร่ ตามลำดับ มีเนื้อที่ถือครองทั้งหมดประมาณ 141,105 ไร่ เป็นที่เช่าประมาณ 75,097 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 53.22 มีผู้ถือครองทั้งหมด 4,309 ราย เป็นผู้เช่าประมาณ 2,450 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 56.86 ปัญหาที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ได้แก่ มีจำนวนเนื้อที่เช่า และจำนวนผู้เช่ามาก มีการเก็บค่าเช่าในอัตราสูงกว่ากำหนด การเช่าที่ดินเกิดกรณีพิพาทระหว่างผู้เช่าและผู้ให้เช่าเป็นประจำ การใช้ประโยชน์ที่ดินยังไม่เต็มที่ในการดำเนินงานปฏิรูปที่ดินเอกชน อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี ส.ป.ก. จะดำเนินการ ดังนี้

1. จัดซื้อหรือเวนคืนที่ดินในปี 2529 - 2532 จำนวน 20,000 ไร่ โดยใช้งบประมาณในการจัดซื้อทั้งสิ้น 106,000,000 บาท จ่ายเป็นเงินสด 63,600,000 บาท และจ่ายเป็นพันธบัตรรัฐบาล 42,400,000 บาท (ไม่รวมดอกเบี้ยพันธบัตร)
2. จัดให้เกษตรกรที่ไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง หรือมีน้อยไม่เพียงพอต่อการครองชีพ ซึ่งได้ผ่านการคัดเลือกให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินที่ ส.ป.ก. จัดซื้อหรือเวนคืนประมาณ 600 ครอบครัว ๆ ละประมาณ 25 ไร่ โดยวิธีการเช่าซื้อที่ดินภายในระยะเวลา 15 ปี อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 6 ต่อปี

3. จัดให้มีการส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร โดยประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ความรู้ด้านการผลิตอันเหมาะสมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตและการจำหน่าย ซึ่งจะมีผลทำให้เกษตรกรมีรายได้สุทธิเพิ่มขึ้น งบประมาณที่ใช้ในโครงการ ทั้งสิ้น 107,971,700 บาท เป็นงบสำหรับดำเนินการ 1,971,700 บาท ส่วนที่เหลือเป็นงบสำหรับการจัดซื้อและเวนคืนที่ดิน จำนวน 106,000,000 บาท

มติคณะกรรมการ อนุมัติโครงการและให้ประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี

เรื่องที่ 3.7 ขออนุมัติขยายงานปฏิรูปที่ดินในท้องที่ที่เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

ในท้องที่ได้ประกาศเป็นเขตปฏิรูปที่ดิน โดยคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ได้อนุมัติให้ดำเนินการเฉพาะที่ของภูธรนั้น ขณะนี้ในหลายท้องที่ได้ดำเนินการปฏิรูปที่ดิน จนใกล้จะเสร็จสมบูรณ์แล้ว กอปรกับมีที่ดินของเอกชนที่เหมาะสมต่อการปฏิรูปที่ดินในท้องที่ดังกล่าว จึงเห็นควรให้ขยายงานปฏิรูปที่ดินไปในที่ดินของเอกชนท้องที่เหล่านี้ ได้แก่ อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดศรีสะเกษ อำเภอมะนัง จังหวัดยะลา อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี และอำเภอเมือง จังหวัดพะเยา โดยขณะนี้ได้มีผู้เสนอขายที่ดินให้ ส.ป.ก. จำนวน 30 ราย เนื้อที่ 500 ไร่ จำนวน 48 ราย เนื้อที่ 1,291 ไร่ จำนวน 70 ราย เนื้อที่ 2,941 ไร่ และจำนวน 15 ราย เนื้อที่ 896 ไร่ ตามลำดับ (ดังรายละเอียดตามตารางสรุปผลงานฯ ที่แนบในวาระการประชุม) ที่ดินที่เสนอดังกล่าวส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นที่ดินผืนใหญ่ติดต่อกันและมีที่ดินแปลงข้างเคียงที่เจ้าของที่ดินมีความประสงค์จะขายให้ ส.ป.ก. เพิ่มเติมอีก หากมีการจัดซื้อที่ดินซึ่งที่ดินที่มีลักษณะติดต่อกันเป็นผืนใหญ่ดังกล่าว เมื่อจัดซื้อมาแล้วสามารถที่จะดำเนินการการพัฒนาให้เป็นพื้นที่เกษตรกรรมที่มีการใช้ประโยชน์ในที่ดินสูงสุดได้ โดยการคัดเลือกพื้นที่ส่วนหนึ่งที่มีความเหมาะสมต่อการพัฒนาด้านแหล่งน้ำ การคมนาคม และสิ่งสาธารณูปโภคต่าง ๆ แล้วทำการพัฒนาพื้นที่ส่วนที่เหลือจัดให้เกษตรกรเข้าทำกินต่อไป

การปฏิรูปที่ดินในที่ดินของรัฐนั้น ส.ป.ก. ได้ดำเนินการให้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินทั้งอำเภอให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน ทั้งนี้ เพื่อให้มีอำนาจทางกฎหมาย ในการแก้ไข ปัญหาที่ดินทำกินทั้งอำเภอ มิใช่เฉพาะในเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดินของรัฐเท่านั้น แต่เมื่อจะขยายพื้นที่ดำเนินการปฏิรูปที่ดินของรัฐเพิ่มเติมหรือที่เอกชนจะต้องขออนุมัติ คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมก่อน

ส.ป.ก. เสนอขออนุมัติในหลักการให้ขยายงานปฏิรูปที่ดินในท้องที่ที่ได้ประกาศเป็นเขตปฏิรูปที่ดินไปในที่ดินของเอกชน 4 อำเภอ คือ อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดศรีสะเกษ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี และอำเภอเมือง จังหวัดพะเยา

มติคณะกรรมการ อนุมัติในหลักการให้ขยายงานปฏิรูปที่ดินในท้องที่ที่ได้ประกาศเป็นเขตปฏิรูปที่ดินไปในที่ดินของเอกชนโดยการจัดซื้อตามที ส.ป.ก. เสนอ

การประชุมครั้งที่ 9/2528 เมื่อวันที่ 30 กันยายน 2528

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.1 ขอบทบทวนมติการประชุมคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) ครั้งที่ 9/2527 เมื่อวันที่ 24 กันยายน 2527 เรื่องการคัดเลือกเกษตรกรตัวอย่างในเขตปฏิรูปที่ดิน

ตามที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ได้มีมติเมื่อการประชุมครั้งที่ 9/2527 วันที่ 24 กันยายน 2527 อนุมัติให้ ส.ป.ก. ดำเนินการคัดเลือกเกษตรกรตัวอย่าง โดยแบ่งการดำเนินการเป็น 3 ขั้นตอน คือ ระดับจังหวัด ระดับเขต และระดับประเทศ แต่เนื่องจากโครงสร้างส่วนราชการของ ส.ป.ก. แบ่งเป็นระดับจังหวัดและส่วนกลาง ไม่เอื้ออำนวยต่อการคัดเลือกเกษตรกรในระดับเขต เพราะ ส.ป.ก. ไม่มีหน่วยงานระดับเขต ที่จะทำหน้าที่ประสานงานการคัดเลือกเกษตรกร ส.ป.ก. จึงเห็นสมควรลดขั้นตอนวิธีการดำเนินการในการคัดเลือกเกษตรกรตัวอย่างเหลือเพียง 2 ขั้นตอน คือ ระดับจังหวัด และระดับประเทศ ซึ่งการลดขั้นตอนนี้ไม่ทำให้แนวทางปฏิบัติในการคัดเลือกเกษตรกรตัวอย่างขาดความสมบูรณ์แต่อย่างใด

มติคณะกรรมการ เห็นชอบด้วยกับการลดขั้นตอนวิธีการดำเนินการในการคัดเลือกเกษตรกรตัวอย่างเหลือเพียง 2 ขั้นตอน คือ ระดับจังหวัดและระดับประเทศ และอนุมัติให้ ส.ป.ก. ดำเนินการ คัดเลือกเกษตรกรตัวอย่างในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเป็นประจำทุกปีเริ่มตั้งแต่ 2529 เป็นต้นไป

เรื่องที่ 3.2 ขออนุมัติประกาศเขตปฏิรูปที่ดินบ้านหนองแขง ตำบลท่าคันโท อำเภوتاคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์

เนื่องจากพื้นที่บ้านหนองแขง ตำบลท่าคันโท อำเภوتاคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ เกษตรกรยังถือครองที่ดินโดยไม่มีเอกสารใดๆ ทำให้เกิดปัญหาเรื่องกรรมสิทธิในที่ดิน นอกจากนี้ เกษตรกรยังมีปัญหาเรื่องขาดแคลนเงินทุน รวมทั้งปัญหาโรคและศัตรูพืชรบกวน และเนื่องจากพื้นที่ดังกล่าวเป็นเขตเกษตรน้ำฝน เกษตรกรจึงประสบปัญหาขาดแคลนน้ำเพาะปลูกอยู่เป็นประจำ จึงทำให้เกษตรกรมีฐานะยากจนลงทุกที ส.ป.ก. พิจารณาแล้ว เห็นควรดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อแก้ไขปัญหาในพื้นที่ดังกล่าว ซึ่งมีเนื้อที่ประมาณ 8,500 ไร่ และมีราษฎรอาศัยอยู่แล้ว ประมาณ 400 ครอบครัว

มติคณะกรรมการ คณะกรรมการพิจารณาเห็นว่าเพื่อเป็นการแก้ปัญหาให้แก่เกษตรกรในพื้นที่ดังกล่าว อีกทั้งบรรเทาการบุกรุกทำลายป่าสงวนแห่งชาติ จึงมีมติอนุมัติในหลักการให้ประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน บ้านหนองแซง ตำบลท่าคันโท อำเภوتاคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามที่ ส.ป.ก. เสนอ

เรื่องที่ 3.5 ปัญหาการดำเนินการตามระเบียบคณะกรรมการ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการคัดเลือกเกษตรกร

ตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการคัดเลือกเกษตรกร ซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2525 ข้อ 5 กำหนดว่า “เมื่อคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีมติเห็นชอบตามที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเสนอให้ดำเนินการจัดเกษตรกรเข้าอยู่อาศัยหรือเข้าทำประโยชน์ในที่ดินตามโครงการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมท้องที่ใด ให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดแห่งท้องที่นั้น ประกาศให้เกษตรกรในท้องที่ดังกล่าว ยื่นคำร้องขอเข้าทำประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ภายในระยะเวลาและสถานที่ที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดกำหนดระยะเวลาดังกล่าว จะต้องไม่น้อยกว่า 15 วัน ในกรณี ที่มีเหตุผลอันสมควร คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด อาจขยายระยะเวลาได้ตามความจำเป็น แต่กำหนดระยะเวลายื่นคำร้องนี้ เมื่อรวมแล้ว ต้องไม่เกิน 90 วัน ฯลฯ ปรากฏว่า ในปัจจุบัน เกษตรกรผู้ได้รับสิทธิในที่ดินจากการปฏิรูปที่ดิน ต้องสิ้นสิทธิ และถูกเพิกถอนสิทธิในการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน ซึ่งคณะกรรมการปฏิรูปที่ดิน จังหวัดจะต้องดำเนินการคัดเลือกเกษตรกรรายใหม่เข้าทำประโยชน์ในที่ดินแปลงที่ว่างนั้นต่อไป โดยออกประกาศให้เกษตรกร มายื่นคำร้องขอเข้าทำประโยชน์ตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในระเบียบดังกล่าวข้างต้น มีผลให้เกษตรกรมายื่นคำร้องเป็นจำนวนมาก แม้ตามข้อเท็จจริงที่ดินแปลงว่างจะมีเพียงไม่กี่แปลง หรือมีแปลงเดียวก็ตาม และการคัดเลือกเกษตรกร ในกรณีนี้สามารถเจาะจงตัวบุคคล ผู้ที่จะมีสิทธิได้รับการคัดเลือกก่อนผู้อื่นได้อยู่แล้ว ซึ่งในเรื่องนี้ สำนักงานคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดได้มีการชี้แจงให้เกษตรกร โดยทั่วไปทราบด้วยแล้ว แต่ยังมีเกษตรกรมายื่นคำร้องเป็นจำนวนมาก ทำให้เสียเวลา และค่าใช้จ่ายในการเดินทางมายื่นคำร้องโดยไม่จำเป็นทั้งยังสิ้นเปลืองกำลังเจ้าหน้าที่ ในการรับคำร้องอีกด้วย ส.ป.ก. จึงขอให้คณะกรรมการ พิจารณาว่าเห็นสมควร ยกเว้นการเข้าดำเนินการในเรื่องการออกประกาศตามระเบียบคณะกรรมการ ข้อ 5 หรือไม่

มติคณะกรรมการ คณะกรรมการพิจารณาเห็นว่าในกรณีที่ ส.ป.ก. สามารถกำหนดตัวเกษตรกรผู้มีคุณสมบัติและมีสิทธิได้รับการคัดเลือกเข้าทำประโยชน์ในที่ดินแปลงที่ว่างลง เพราะเกษตรกรรายเดิมสิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ได้อยู่แล้ว ดังนั้น เพื่อให้เกษตรกรโดยทั่วไปต้องเสียเวลาและค่าใช้จ่ายในการเดินทางมายื่นคำร้องโดยไม่จำเป็น คณะกรรมการจึงมีมติเห็นชอบให้ยกเว้นการดำเนินการในเรื่องการออกประกาศตามระเบียบคณะกรรมการ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกรซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2525 ข้อ 5 ตามที่ ส.ป.ก. เสนอ

เรื่องที่ 3.7 ขอย้ายระยะเวลาการชำระคืนเงินกู้และขออนุมัติหลักการ โดยมอบอำนาจให้คณะอนุกรรมการโครงการและการเงินกองทุนฯ เป็นผู้พิจารณาระยะเวลาการชำระคืนเงินกู้ตามโครงการส่งเสริมและพัฒนากาเกษตรเพื่อการเลี้ยงสัตว์ใหญ่และปลูกไม้ยืนต้น

ตามมติคณะกรรมการในการประชุมครั้งที่ 10/2527 วันที่ 31 ตุลาคม 2527 วาระที่ 3.5 อนุมัติแผนเงินทุนและการใช้จ่ายเงินของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประจำปีงบประมาณ 2528 ข้อ 2 สำหรับแผนด้านรายจ่าย อนุมัติหลักการมอบอำนาจให้คณะอนุกรรมการโครงการ และการเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเป็นผู้พิจารณาอนุมัติรายละเอียดด้านการเงินแต่ละโครงการ ซึ่งประกอบด้วยรายการที่ 3 โครงการพัฒนากาเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดินประจำปี 2528 วงเงิน 10.00 ล้านบาท ซึ่งต่อมาคณะอนุกรรมการโครงการและการเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้อาศัยอำนาจดังกล่าว อนุมัติให้ใช้เงินของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเพื่อดำเนินการตามโครงการส่งเสริมและพัฒนากาเกษตรฯ จำนวน 4 ครั้ง 19 โครงการ วงเงินทั้งสิ้น 3,118,091 บาท ซึ่งในจำนวนโครงการที่ได้รับอนุมัตินั้น มีโครงการในลักษณะกู้ยืมที่เป็นการเลี้ยงสัตว์ใหญ่และปลูกไม้ยืนต้นรวมอยู่ด้วย 3 โครงการ ดังนี้

1. โครงการส่งเสริมการเลี้ยงโคนมพันธุ์ผสมในเขตปฏิรูปที่ดินทุ่งคลองเมือง จังหวัดกำแพงเพชร มีเกษตรกรเข้าร่วมโครงการจำนวน 30 ครอบครัว เป็นเงิน 792,000 บาท
2. โครงการส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงโคเนื้อ จังหวัดน่าน มีเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ จำนวน 10 ครอบครัว เป็นเงิน 66,000 บาท
3. โครงการส่งเสริมการทำสวนส้มเขียวหวานแทนการทำนาข้าว จังหวัดปทุมธานี มีเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ จำนวน 12 ราย เป็นเงิน 360,000 บาท

โดยที่ทั้ง 3 โครงการดังกล่าว เป็นโครงการที่ขออนุมัติใช้เงินของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในลักษณะกู้ยืม อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 12 ต่อปี กำหนดระยะเวลาชำระคืนภายใน 5 ปี ซึ่งระยะเวลาในการชำระคืนเงินกู้ดังกล่าว เกินกว่าอำนาจที่คณะกรรมการโครงการฯ จะพิจารณาอนุมัติได้ ตามระเบียบว่าด้วยการให้กู้ยืมเงินของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมฯ พ.ศ. 2522 ข้อ 9 (2) ซึ่งให้อำนาจคณะกรรมการโครงการฯ พิจารณากำหนดเวลาชำระคืนต้นและดอกเบี้ยภายในระยะเวลา 3 ปี

มติคณะกรรมการ คณะกรรมการ พิจารณาเห็นว่าโครงการดังกล่าวช่วยสนับสนุนให้เกษตรกรได้ประกอบอาชีพตามความเหมาะสมกับสภาพพื้นที่และช่วยยกระดับรายได้ของเกษตรกรดีขึ้น จึงมีมติ ดังนี้

1. อนุมัติให้ขยายระยะเวลาการชำระคืนเงินกู้ตามโครงการส่งเสริมและพัฒนากาเกษตรเพื่อการเลี้ยงสัตว์ใหญ่และปลูกไม้ยืนต้น ตามโครงการที่เสนอทั้ง 3 โครงการ
2. อนุมัติหลักการมอบอำนาจให้คณะกรรมการโครงการและการเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเป็นผู้พิจารณาอนุมัติให้มีการขยายเวลาการชำระคืนเงินกู้ตามโครงการส่งเสริมและพัฒนากาเกษตรในลักษณะที่เป็นการกู้ยืมเพื่อการเลี้ยงสัตว์ใหญ่และปลูกไม้ยืนต้นออกไปได้ไม่เกิน 10 ปี

การประชุมครั้งที่ 10/2528 เมื่อวันที่ 28 ตุลาคม 2528

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.1 ขออนุมัติโครงการและประกาศเขตปฏิรูปที่ดินเอกชน อำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์
ด้วยในท้องที่อำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ เกษตรกรส่วนใหญ่มีอาชีพทำนาเป็นเกษตรกรผู้เช่าที่ดินทำกินประมาณร้อยละ 31 มีเนื้อที่เช่าประมาณร้อยละ 21 นอกจากนี้ มีปัญหาอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับค่าเช่า เช่น มีการเก็บค่าเช่าล่วงหน้า ผู้ให้เช่าบอกเลิกสัญญา ก่อนครบกำหนดตามสัญญา และที่ดินหลุดมือไปจากการขายฝาก และมีปัญหาผลผลิตต่ำ เนื่องจากขาดแคลนน้ำทำนาในฤดูแล้ง เช่น ผลผลิต 180 กก./ไร่ ข้าวโพด 300 กก./ไร่ ถั่วเขียว 60 กก./ไร่ ส.ป.ก. จึงเห็นสมควรดำเนินการปฏิรูปที่ดินในอำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ โดยมีงานดำเนินการ ดังนี้

- 1) จัดซื้อที่ดินในปี 2529 - 2533 ในเนื้อที่ 24,200 ไร่ โดยใช้งบประมาณทั้งสิ้น 78,130,000 บาท จ่ายเป็นเงินสด 46,878,000 บาท และจ่ายเป็นพันธบัตรรัฐบาล 31,252,000 บาท (ไม่รวมดอกเบี้ยพันธบัตร)

2) จัดให้เกษตรกรที่ไม่มีที่ดินทำกินหรือมีน้อยไม่เพียงพอแก่การครองชีพ ซึ่งได้รับการคัดเลือกให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินเข้าซื้อที่ดินที่ ส.ป.ก. จัดซื้อหรือเวนคืน โดยเสียค่าเช่าซื้อในลักษณะผ่อนส่งภายในระยะเวลา 10 ปี อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 6 บาท ต่อปี ได้ประมาณ 1,200 ครอบครัว ๆ ละ 20 ไร่

3) ให้การส่งเสริมทางด้านการเกษตรและพัฒนาอาชีพแก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน การจำหน่าย โดยประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตและ ทำให้เกษตรกรมีรายได้ประมณสุทธิเพิ่มขึ้นจากครอบครัวละ 36,161 บาท/ปี เป็น 55,300 บาท/ปี

4) จัดตั้งสหกรณ์การเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดินจำนวน 1 สหกรณ์ เพื่อดำเนินธุรกิจด้านสินเชื่อและการตลาด

มติคณะกรรมการ อนุมัติโครงการและประกาศเขตปฏิรูปที่ดินเอกชน อำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์

เรื่องที่ 3.2 การกำหนดอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 6 ต่อปี ของเงินที่ค้างชำระในกรณีที่ผู้เช่าซื้อ ยื่นคำร้องขอผ่อนผันการชำระค่าเช่าซื้อ

ตามที่ ส.ป.ก. ได้ดำเนินการจัดให้เกษตรกรเช่าซื้อที่ดินที่ ส.ป.ก. ได้จัดซื้อมา ในท้องที่ต่าง ๆ ไปแล้ว จำนวน 1,473 ราย เนื้อที่ 24,439 ไร่ ปรากฏว่า ผู้เช่าซื้อที่ดิน ไม่สามารถชำระค่าเช่าซื้อได้ตามงวดที่ระบุไว้ในสัญญา ซึ่งตามระเบียบ คปก. ว่าด้วย หลักเกณฑ์ และวิธีการเช่าซื้อที่ดิน พ.ศ. 2526 กำหนดว่า “ถ้าผู้เช่าซื้อผิดนัดไม่ชำระค่าเช่าซื้องวดหนึ่ง งวดใด ผู้เช่าซื้อจะต้องชำระเงินค่าปรับตามที่ระบุไว้ในสัญญา เว้นแต่ผู้เช่าซื้อจะได้รับการพิจารณาให้ผ่อนผันการเก็บค่าเช่าซื้อ ตามที่กำหนดไว้ในข้อ 19 และข้อ 20 (2) ซึ่งได้แก่ กรณีผู้เช่าซื้อไม่เหตุจำเป็นที่ไม่อาจชำระค่าเช่าซื้อได้ เนื่องจาก ประสพภัยธรรมชาติ และในกรณีที่ผู้เช่าซื้อประสงค์จะชำระค่าเช่าซื้อเป็นจำนวนเงิน น้อยกว่าที่จะต้องชำระในแต่ละงวดตามที่กำหนดไว้ในสัญญาเช่าซื้อ สำหรับในกรณีที่ผู้เช่าซื้อได้ยื่นคำร้องขอผ่อนผันตามระเบียบดังกล่าวแล้ว ผู้เช่าซื้อจะได้รับการยกเว้น ไม่ต้องเสียค่าปรับในอัตราร้อยละ 1 ต่อเดือน

ส.ป.ก. พิจารณาแล้วเห็นว่า การให้ผู้เช่าซื้อยื่นคำร้องขอผ่อนผันในกรณี นอกเหนือจากที่ระบุไว้ในข้อ 19 จะเป็นการชักจูงทางอ้อม ให้ผู้เช่าซื้อหลีกเลี่ยงค่าปรับ ซึ่งทำให้ ส.ป.ก. ได้รับชำระหนี้ล่าช้าไม่ตรงตามเป้าหมาย และต้องยุ่งยากในการแก้ไข งวดอีกด้วย และจากระเบียบ ค.ป.ก. ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการเช่าซื้อที่ดิน พ.ศ. 2526 ข้อ 25 ที่ระบุว่า “ในกรณีที่มิปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินการตามระเบียบนี้ หรือมีเหตุจำเป็นไม่อาจปฏิบัติตามข้อหนึ่งข้อใดแห่งระเบียบนี้ ให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดิน จังหวัด หรือเลขาธิการ รวบรวมข้อเท็จจริง พร้อมทั้งให้ความเห็นนำเสนอ

คณะกรรมการ เพื่อพิจารณาวินิจฉัยต่อไป” ส.ป.ก. จึงขออนุมัติหลักการเกี่ยวกับการกำหนดอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 6 ต่อปี ของเงินที่ค้างชำระ ในกรณีผู้เช่าซื้อคำร้องขอผ่อนผันการชำระค่าเช่าซื้อกล่าวคือ

เมื่อผู้เช่าซื้อไม่สามารถชำระค่าเช่าซื้อได้ตามสัญญา ผู้เช่าซื้อจะต้องเสียค่าปรับในอัตราร้อยละ 1 ต่อเดือน หรือร้อยละ 12 ต่อปี แต่ถ้าได้รับยกเว้นเนื่องจากประสบภัยธรรมชาติ ตามระเบียบฯ ข้อ 19 แล้วไม่ต้องชำระค่าปรับ แต่หากได้รับการผ่อนผันตามระเบียบฯ ข้อ 20 (2) ผู้เช่าซื้อไม่ต้องชำระค่าปรับเช่นกัน แต่จะต้องชำระดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 6 ต่อปี ของเงินที่ค้างชำระ ซึ่งแบ่งได้เป็น 2 กรณี คือ

1. ค้างชำระค่าเช่าซื้อบางส่วน

2. ค้างชำระค่าเช่าซื้อทั้งหมด

3. สำหรับจำนวนเงินที่ค้างชำระ ผู้เช่าซื้อสามารถนำมาชำระได้ในหลายกรณีตามที่ระบุไว้ในระเบียบฯ ข้อ 20 ดังนี้

ก. ขอยายระยะเวลาในการขอผ่อนชำระออกไปจากที่กำหนดไว้ในสัญญา

ข. ไม่ขอยายระยะเวลา เงินที่ค้างชำระจะนำไปเฉลี่ยกับงวดต่อไป

ค. ไม่ขอยายระยะเวลา เงินที่ค้างชำระจะนำไปสมทบกับงวดถัดไป

และเมื่อคณะกรรมการเห็นชอบแล้ว ส.ป.ก. จะได้ขอให้กรมอัยการตรวจแก้สัญญาเช่าซื้อต่อไป

มติคณะกรรมการ คณะกรรมการฯ ได้พิจารณาแล้วมีมติอนุมัติตามที่ ส.ป.ก. เสนอ

การประชุมครั้งที่ 11/2528 เมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน 2528

-

การประชุมครั้งที่ 12/2528 เมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2528

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.3 แนวทางแก้ไขปัญหาเกษตรกรซื้อขายที่ดินของรัฐในเขตปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ อนุมัติแนวทางแก้ไขปัญหาเกษตรกรซื้อขายที่ดินในที่ดินของรัฐตามที่ ส.ป.ก. เสนอ ดังนี้

1. หากเกษตรกรผู้ได้รับการคัดเลือกให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินของรัฐไม่ปฏิบัติตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรกรรม ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน (ฉบับที่ 1) พ.ศ. 2522 ตามข้อ 6 ข้อ 7 ข้อ 9 (1) - (9) ข้อ 10 และข้อ 11 ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ประจำสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดนั้นตรวจสอบ

การเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน และตัดถอนเกษตรกรให้ปฏิบัติให้ถูกต้องตามระเบียบ หากเกษตรกร รายใดจงใจละทิ้งเพิกเฉยไม่เข้าทำประโยชน์ ไม่ปฏิบัติตามระเบียบ ประกาศ คำสั่ง หรือการกระทำใด ๆ อันอาจเป็นอุปสรรค หรือก่อให้เกิดความเสียหาย แก่การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ให้พนักงานเจ้าหน้าที่สอบสวนข้อเท็จจริง และทำรายงานเสนอปฏิรูปที่ดินจังหวัด เพื่อพิจารณาดำเนินการ ตามระเบียบฯ ข้อ 13 หากเกษตรกรผู้นั้นยังไม่ปฏิบัติ ตามคำแนะนำตัดถอนทั้งที่สามารถทำประโยชน์ได้อยู่แล้ว ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดเสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพิจารณา

2. หากเกษตรกรรายใดไม่ประสงค์จะเข้าทำประโยชน์ในที่ดินของรัฐให้เกษตรกร ผู้นั้นยื่นคำขอสละสิทธิในที่ดินเขตปฏิรูปที่ดิน

3. กรณีเกษตรกรรายใดละทิ้งที่ดินและหาตัวไม่พบ ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีหนังสือ ลงทะเบียนไปยังภูมิสำเนาของเกษตรกรผู้นั้นตามที่ปรากฏในสัญญาเช่าหรือเอกสารสิทธิ ส.ป.ก. 4-01 ซึ่งเป็นฉบับรายละเอียดครั้งสุดท้าย เพื่อให้เกษตรกรผู้นั้นปฏิบัติตามระเบียบ ประกาศ คำสั่ง เกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินเขตปฏิรูปที่ดินหรือให้พนักงาน เจ้าหน้าที่ทำการสอบสวน และบันทึกถ้อยคำจากพยานและเอกสารที่เกี่ยวข้อง เพื่อสรุปเสนอแนะให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดนำเรื่องเสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด เพื่อให้เกษตรกรและบริวารของผู้นั้นสิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินเขตปฏิรูปที่ดิน และทำการคัดเลือกเกษตรกรรายอื่นเข้าทำประโยชน์แทน

4. เมื่อเกษตรกรรายใดถูกสั่งให้สิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินกรณีตามข้อ 1 หรือขอสละสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

4.1 ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ประจำสำนักงานการปฏิรูปที่ดินสอบสวน และรวบรวมรายละเอียดเสนอปฏิรูปที่ดินจังหวัดเกี่ยวกับสาเหตุที่เกษตรกรผู้นั้น ไม่เข้าทำประโยชน์ในที่ดินหรือขอสละสิทธิเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน

หากเป็นกรณีที่เกษตรกรผู้นั้นเป็นฝ่ายละทิ้งจงใจไม่เข้าทำประโยชน์หรือฝ่าฝืน ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง เกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด ทำการคัดเลือกเกษตรกรรายใหม่เข้าทำประโยชน์ ในที่ดินแทน โดยให้เกษตรกรรายใหม่รับภาระค่าชดเชยในที่ดิน (ในกรณีที่มีค่าชดเชยฯ ที่ดิน) ทั้งนี้ ให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด กำหนดอัตราค่าชดเชยใหม่ทุกกระยะ 3 - 4 ปี เพื่อให้เกษตรกรรายใหม่ชำระค่าชดเชยตามอัตราใหม่นี้ ทั้งนี้ โดยไม่ต้องแปลงหนี้ใหม่ แต่เป็นการทำสัญญาใหม่ เกษตรกรรายใหม่จะต้องผ่อนชำระค่าชดเชยที่ดินเป็นงวด ๆ ตามสัญญาฉบับใหม่ที่ทำไว้กับ ส.ป.ก.

4.2 หากเกษตรกรผู้สืบทอดสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน มีหนี้ค้ำชำระเกี่ยวกับที่ดิน และไม่มีเกษตรกรรายอื่นยินยอมชำระหนี้ที่ค้ำชำระเกี่ยวกับค่าชดเชยที่ดิน และดอกเบี้ยค้ำชำระให้ฟ้องบังคับคดีกับเกษตรกรผู้สืบทอดสิทธิการเข้าทำประโยชน์ และผู้ค้ำประกัน

5. การจัดเกษตรกรรายใหม่เข้าทำประโยชน์ในที่ดินแทนเกษตรกรรายเดิม หากเกษตรกรผู้สละสิทธิในที่ดิน หรือสืบทอดสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินนั้นมีเหตุผลอันสมควรและได้จ่ายค่าชดเชยที่ดินไปบางส่วนแล้ว คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดอาจพิจารณาให้เกษตรกรรายใหม่คืนเงินค่าชดเชยให้แก่เกษตรกรรายเดิม ในกรณีที่มีดอกเบี้ยค้ำชำระให้หักส่วนที่เป็นดอกเบี้ยค้ำชำระให้แก่ ส.ป.ก. ด้วย

6. หากเกษตรกรรายใดได้ตกลงทำการซื้อขาย หรือกระทำการอื่นในลักษณะของการซื้อขายที่ดินที่ได้รับจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกับบุคคลอื่น และการซื้อขายหรือการกระทำในลักษณะคล้ายคลึงกันนั้น สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดไม่อาจอนุญาตให้กระทำและรับรู้ได้ ดังนั้น แม้ว่าจะมีการจ่ายเงินหรือค่าตอบแทนให้แก่เกษตรกรผู้ขายแล้วก็ตาม สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดจะต้องดำเนินการตามระเบียบคณะกรรมการเกี่ยวกับการให้เกษตรกรเข้าทำประโยชน์ในที่ดินแล้วให้อยู่ในดุลพินิจของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดที่จะดำเนินการคัดเลือกเกษตรกรตามระเบียบคณะกรรมการเกี่ยวกับการคัดเลือกเกษตรกรเข้าทำประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินต่อไป

เรื่องที่ 3.4 ขอนุมัติประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอดุสิต จังหวัดอุทัยธานี

อำเภอดุสิต จังหวัดอุทัยธานี ประกอบด้วยเนื้อที่ทั้งหมดประมาณ 201,875 ไร่ พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม พืชหลักที่ปลูกได้แก่ ข้าว ได้ผลผลิตเฉลี่ย 248.47 กก./ไร่ จากเนื้อที่ถือครองเพื่อการเกษตรทั้งหมด 134,453 ไร่ เป็นเนื้อที่เช่าประมาณ 43,317 ไร่ หรือร้อยละ 32.22 และในจำนวนผู้ถือครองเพื่อการเกษตรทั้งหมด 3,762 ครัวเรือน เป็นผู้เช่าที่ดินประมาณ 1,548 ครัวเรือน หรือร้อยละ 41.15 ปัญหาที่เป็นอยู่ในปัจจุบันนี้ ได้แก่ มีจำนวนเนื้อที่เช่าและผู้เช่ามาก อัตราค่าเช่าสูง ผลผลิตและราคาข้าวตกต่ำ และไม่แน่นอน ทำให้เกษตรกรประสบภาวะขาดทุนอยู่เสมอ จนถึงขนาดต้องกู้หนี้ยืมสินมาใช้จ่ายในครอบครัว ทำให้เกษตรกรมีฐานะยากจน ส.ป.ก. พิจารณาแล้วเห็นสมควรจะให้ประกาศเป็นเขตปฏิรูปที่ดิน โดยคาดว่าผลที่ได้รับจากการปฏิรูปที่ดินแล้วจะได้ ดังนี้

1. ก่อให้เกิดการกระจายสิทธิการถือครองที่ดินอย่างทั่วถึง โดย ส.ป.ก. จัดซื้อหรือเวนคืนที่ดินจากเจ้าของที่ดินเดิม แล้วนำมาจัดสรรให้เกษตรกรผู้เช่าหรือผู้มีที่ดินน้อย ไม่เพียงพอแก่การครองชีพ หรือผู้ไร้ที่ดินทำกินจำนวนประมาณ 1,050 ครัวเรือน

2. เกษตรกรจำนวน 1,050 ครอบครัว จะได้รับการจัดสรรให้เข้าทำกินในที่ดิน โดยการเช่าซื้อครอบครัวละ 20 ไร่ ซึ่งจะก่อให้เกิดรายได้สุทธิหลังค่าหักค่าเช่าซื้อแล้วครัวเรือนละ 23,525.58 บาทต่อปี

3. เกษตรกรมีฐานะความเป็นอยู่ดีขึ้นก่อให้เกิดความมั่นคงทางเศรษฐกิจสังคม และก่อให้เกิดความเป็นธรรมในสังคมและการเมือง

4. เกษตรกรสามารถรวมตัวเป็นกลุ่มสร้างอำนาจต่อรองให้กับเกษตรกรเพื่อป้องกันการเอารัดเอาเปรียบจากนายทุนหรือพ่อค้าคนกลาง

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้ประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอดุสิต จังหวัดอุทัยธานี

เรื่องที่ 3.5 แก้ไขเพิ่มเติมคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบ

ตามที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ได้มีคำสั่ง เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบ (ฉบับที่ 1) พ.ศ. 2525 สั่ง ณ วันที่ 10 กันยายน พ.ศ. 2525 แล้วนั้น ปรากฏว่า ในปัจจุบันการดำเนินงานปฏิรูปที่ดินได้ขยายไปอย่างกว้างขวาง พบปัญหาและอุปสรรคเพิ่มมากขึ้น ส.ป.ก. จำเป็นต้องกำหนดนโยบายการแก้ไขปัญหาให้สอดคล้องกับหลักการตามกฎหมาย จึงเห็นควรเพิ่มบุคคลต่อไปนี้ เพื่อร่วมในการเป็นอนุกรรมการพิจารณาปัญหากฎหมายด้วย

1. เลขาธิการ ส.ป.ก. หรือผู้แทน เพราะเป็นผู้ทราบนโยบายและปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานปฏิรูปที่ดินเป็นอย่างดี

2. รศ.ดร.ทองโรจน์ อ่อนจันทร์ อาจารย์ประจำคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

3. รศ. ประสิทธิ์ โฉ่วโลกุล คณบดีคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

มติคณะกรรมการ คณะกรรมการพิจารณาแล้วเห็นว่าเพื่อให้การพิจารณาร่างกฎหมายและระเบียบ และการวินิจฉัยปัญหาข้อกฎหมาย ตลอดจนการกำหนดมาตรการในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ เป็นไปด้วยความเหมาะสมสอดคล้องกับนโยบายของ ส.ป.ก. จึงมีมติอนุมัติให้แก้ไขเพิ่มเติมคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบ (ฉบับที่ 1) พ.ศ. 2525

การประชุมครั้งที่ 1/2529 เมื่อวันที่ 27 มกราคม 2529

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.1 ขออนุมัติหลักเกณฑ์การประเมินมูลค่าที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินที่ยังไม่มีการจัดซื้อที่ดินมาก่อน

มติคณะกรรมการ ขออนุมัติให้ปรับปรุงการใช้ข้อมูลในหลักเกณฑ์การประเมินมูลค่าที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินตามที่ ส.ป.ก. เสนอ ดังนี้

1. ข้อมูลของกรมการปกครองและกรมที่ดิน ซึ่งเดิมให้ใช้ฉบับที่ใช้อยู่ในวันที่ได้มีพระราชกฤษฎีกาประกาศให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน ให้เปลี่ยนแปลงเป็นให้ใช้ข้อมูลฉบับที่ใช้อยู่ในวันที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมอนุมัติให้ปฏิรูปที่ดินในที่ดินเอกชน

2. ข้อมูลผลผลิตพืชหลักชั้นสูง ตามประกาศคณะกรรมการเข้าที่ดินเพื่อเกษตรกรรมประจำตำบลที่กำหนดให้ใช้ฉบับที่ใช้อยู่ในวันที่ประกาศพระราชกฤษฎีกาในท้องที่นั้นเป็นเขตปฏิรูปที่ดิน เปลี่ยนแปลงเป็นให้ใช้ฉบับที่ใช้อยู่ในวันที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมอนุมัติให้ปฏิรูปที่ดินในที่ของเอกชนหากไม่มีประกาศดังกล่าวให้ดำเนินการตามมติ คปก. ครั้งที่ 6/2526 วันที่ 22 กรกฎาคม 2526 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

2.1 ในกรณีพื้นที่ใดยังไม่มีคณะกรรมการเข้าที่ดินเพื่อเกษตรกรรมประจำตำบล (คชก. ตำบล) ให้ ส.ป.ก. นำวิธีการสำรวจผลผลิตพืชหลักย้อนหลัง 3 ปี มาเป็นเกณฑ์ในการกำหนดชั้นคุณภาพของที่ดินเพื่อกำหนดราคาที่ดินตามมูลค่าผลผลิตพืชหลักต่อไป

2.2 พื้นที่ใดใช้วิธีการคำนวณตามข้อ 2.1 ข้างต้นจะต้องเสนอให้คณะอนุกรรมการพิจารณาวางหลักเกณฑ์การประเมินมูลค่าที่ดิน พิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนจึงจะนำไปใช้ในการจัดซื้อได้

2.3 ให้คณะอนุกรรมการฯ รายงานผลการพิจารณาให้ คปก. ทราบ

3. ข้อมูลราคาพืชผลผลิตที่เกษตรกรขายได้ ซึ่งได้จัดทำโดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรเฉลี่ยย้อนหลัง 3 ปี นับจากปีถัดจากปีที่ได้ประกาศพระราชกฤษฎีกาให้ท้องที่นั้นเป็นเขตปฏิรูปที่ดินเปลี่ยนแปลงเป็นให้ใช้ข้อมูลราคาพืชผลหลักที่เกษตรกรขายได้ ซึ่งได้ จัดทำโดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร เฉลี่ยย้อนหลัง 3 ปี ถัดจากปีที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมอนุมัติให้ปฏิรูปที่ดินในที่ของเอกชน

เรื่องที่ 3.3 ขออนุมัติประกาศเขตปฏิรูปที่ดินเอกชน อำเภอหันคา จังหวัดชัยนาท

อำเภอหันคา จังหวัดชัยนาท ประสบปัญหาเรื่องการถือครองที่ดินจากเนื้อที่ถือครองทั้งสิ้น 302,297 ไร่ เป็นเนื้อที่เช่า 61,455 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 20.33 ของเนื้อที่ถือครองทั้งหมด ส.ป.ก. เห็นควรดำเนินการปฏิรูปที่ดินในที่เอกชนดังกล่าว เป้าหมายที่คาดว่าจะได้รับหลังการปฏิรูปที่ดินแล้ว คือ

1. ผลที่เกิดขึ้นโดยตรงจะเกิดการกระจายสิทธิในที่ดิน กล่าวคือ เกษตรกรผู้เช่าและผู้ไร้ที่ทำกินหากได้รับการคัดเลือกให้เป็นผู้เช่าซื้อในที่ดิน ซึ่ง ส.ป.ก. จะทำการจัดซื้อที่ดินเอกชนเป็นเนื้อที่ประมาณ 12,350 ไร่ โดยจะได้รับการจัดสรรให้เข้าทำกินครอบครัวละ 25 ไร่

2. ผลที่เกิดขึ้นทางอ้อมเนื่องจากเนื้อที่ที่นำมาจัดสรรให้กับเกษตรกรเช่าซื้อเป็นเนื้อที่เกินสิทธิ ซึ่งเมื่อลดขนาดเนื้อที่ถือครองจะทำให้เกษตรกรใช้ที่ดินอย่างมีประสิทธิภาพ เกษตรกรจะมีความมั่นใจในสิทธิการครอบครองที่ดินอันจะเป็นสิ่งจูงใจให้เกษตรกรทำการปรับปรุงบำรุงดินซึ่งจะมีผลให้ผลผลิตสูงขึ้น

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้ประกาศเขตปฏิรูปที่ดินเอกชน อำเภอหันคา จังหวัดชัยนาท

การประชุมครั้งที่ 2/2529 เมื่อวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2529

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.2 ขออนุมัติคัดเลือกเกษตรกรตัวอย่างในเขตปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ คณะกรรมการเห็นว่า เรื่องนี้ ส.ป.ก. สามารถดำเนินการได้โดยมิต้องนำเสนอคณะกรรมการพิจารณาอนุมัติและในระดับจังหวัดก็เช่นกันให้ ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการได้โดยไม่ต้องนำเสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพิจารณาที่ประชุมจึงมีมติรับทราบการคัดเลือกเกษตรกรตัวอย่างที่นำเสนอ

การประชุมครั้งที่ 3/2529 เมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2529

-

การประชุมครั้งที่ 4/2529 เมื่อวันที่ 28 เมษายน 2529

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.2 ขออนุมัติหลักการปรับมูลค่าประเมินที่ดินที่คำนวณได้ตามหลักเกณฑ์ ให้เป็นเลขกลม

ตามหลักเกณฑ์การประเมินมูลค่าที่ดิน เพื่อใช้เป็นราคาสำหรับการเจรจาจัดซื้อที่ดิน ซึ่งมูลค่าที่ดินที่คำนวณได้ตามหลักเกณฑ์ จะมีจุดทศนิยม 2 ตำแหน่ง และเป็นเศษของสตางค์อยู่ด้วย ในการกำหนดราคาประเมินของที่ดินโดยทั่ว ๆ ไป มักจะกำหนดให้เป็นเลขกลม ไม่มีจุดทศนิยมและจะลงท้ายด้วยเลขศูนย์ เช่น การกำหนดราคากลางของกรมที่ดิน และกรมการปกครอง เป็นต้น การกำหนดมูลค่าประเมินที่ดินของ ส.ป.ก. ก็เช่นเดียวกัน สมควรที่จะกำหนดมูลค่าที่ดินให้เป็นเลขกลม ไม่มีเศษสตางค์ เพื่อสะดวกในการใช้เป็นราคาเพื่อเจรจาจัดซื้อที่ดิน ซึ่งคณะอนุกรรมการพิจารณาหลักเกณฑ์

การประเมินมูลค่าที่ดินได้พิจารณาและให้ความเห็นชอบแล้ว จากการประชุมครั้งที่ 2/2529 วันที่ 24 มีนาคม 2529 ดังนี้

(1) ปรับให้เป็นเลขกลมช่วงละ 50 บาท จำนวนมูลค่าจะลงท้ายด้วย “00” หรือ “50”

(2) จำนวนในหลักหน่วยและหลักสิบของมูลค่าที่ดินที่คำนวณได้ตามหลักเกณฑ์ ถ้ามีค่าตั้งแต่กึ่งหนึ่งขึ้นไปของช่วง 50 บาท หมายถึงตั้งแต่ 25 หรือ 75 ขึ้นไปให้ปัดขึ้นเป็น 50 หรือ 100 ตามลำดับ ถ้าไม่ถึงกึ่งหนึ่งของช่วง 50 บาท คือไม่ถึง 25 หรือ 75 ให้ปัดลงเป็น 00 หรือ 50 ตามลำดับ

มติคณะกรรมการ คณะกรรมการฯ พิจารณาแล้วมีมติอนุมัติหลักการตามที่เสนอ

เรื่องที่ 3.4 ขออนุมัติขยายเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดินเอกชน ในท้องที่ตำบลบ้านสร้าง อำเภอบ้านสร้าง จังหวัดปราจีนบุรี

ในเขตปฏิรูปที่ดินอำเภอบ้านสร้าง จังหวัดปราจีนบุรี ส.ป.ก. ได้ดำเนินการปฏิรูปที่ดินไปแล้วในท้องที่ 4 ตำบล คือ ตำบลบางพลวง ตำบลบางกระทุ่มแล้ว ตำบลบางขาม และตำบลบางปลาร้า เนื่องจากในตำบลบ้านสร้างยังประสบกับปัญหาการถือครองและผลผลิตตกต่ำ คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดปราจีนบุรี ได้มีมติเห็นควรขยายเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดินออกไป ในท้องที่ตำบลบ้านสร้าง อำเภอบ้านสร้าง จังหวัดปราจีนบุรี

มติคณะกรรมการ คณะกรรมการฯ พิจารณาเห็นว่าเพื่อให้เกษตรกรเกิดความมั่นใจว่าจะได้ประกอบอาชีพในที่ดินที่ตนเช่าตลอดไป อันจะส่งผลให้มีการลงทุนพัฒนาที่ดินเพื่อเพิ่มผลผลิตให้สูงขึ้น จึงมีมติอนุมัติให้ขยายเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดินเอกชน ในท้องที่ตำบลบ้านสร้าง อำเภอบ้านสร้าง จังหวัดปราจีนบุรี

เรื่องที่ 3.6 การประกาศเขตอำเภอครบุรี จังหวัดนครราชสีมา ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

ตามที่กรมป่าไม้ ได้มอบป่าวังน้ำเขียว ให้ ส.ป.ก. ดำเนินการปฏิรูปที่ดิน เนื้อที่ที่มอบให้ประมาณ 200,000 ไร่ อยู่ในเขตอำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา ซึ่ง ส.ป.ก. ได้ประกาศเขตปฏิรูปที่ดินแล้ว ป่าวังน้ำเขียว ตามที่ ส.ป.ก. เข้าดำเนินการปฏิรูปที่ดิน เมื่อตรวจสอบแล้วมีเนื้อที่ว่างรอบประมาณ 101,224 ไร่ แบ่งเป็น 2 แปลง แปลงที่ 1 เนื้อที่ประมาณ 85,321.6 ไร่ แปลงที่ 2 เนื้อที่ประมาณ 15,902 ไร่ จากการตรวจสอบร่วมกับ กรมป่าไม้ พบว่าป่าวังน้ำเขียวแปลงที่ 1 นอกจากอยู่ในเขตอำเภอปักธงชัย 51,931 ไร่ แล้ว ยังมีพื้นที่อีกส่วนหนึ่ง ประมาณ 33,390.6 ไร่ อยู่ในเขตอำเภอครบุรี ซึ่งยังมิได้ประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน โดยเหตุที่การดำเนินงานปฏิรูปที่ดินในเขตป่าวังน้ำเขียวเป็นส่วนหนึ่งของโครงการในเขตปฏิรูปที่ดินใช้เงินกู้ธนาคารโลก และในสัญญาที่ได้รับ

เนื้อที่ที่แน่นอน ดังนั้น จึงจำเป็นต้องประกาศเขตอำเภอบริ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน เพื่อให้เนื้อที่ครบตามเงื่อนไข

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้ดำเนินการประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอบริ จังหวัดนครราชสีมา

เรื่องที่ 3.7 ร่างกฎกระทรวง ฉบับที่ .. พ.ศ. ออกตามความในพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518

พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 มาตรา 39 บัญญัติว่า “ที่ดินที่บุคคลได้รับสิทธิ โดยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมจะทำการแบ่งแยกหรือโอนสิทธิในที่ดินไปยังผู้อื่นมิได้ เว้นแต่เป็นการตกทอดทางมรดกแก่ทายาทโดยธรรม หรือโอนไปยังสถาบันเกษตรกร หรือ ส.ป.ก. เพื่อประโยชน์ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง” ส.ป.ก. ได้ดำเนินการยกร่าง กฎกระทรวง และได้หารือปัญหาข้อกฎหมายไปยังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ผลการ ตีความสรุปได้ว่า หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง จะกำหนดให้ขัดกับประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ไม่ได้ ซึ่งถ้าหากเป็นเช่นนี้แล้ว ที่ดินที่ ส.ป.ก. ได้จัดให้แก่เกษตรกร จะถูกแบ่งแยกเป็นแปลงเล็กแปลงน้อยขัดกับเจตนารมณ์ของกฎหมาย ปฏิรูปที่ดิน ส.ป.ก. จึงจำเป็นต้องแก้ไขหลักการในส่วนที่เกี่ยวกับการตกทอดทางมรดกใหม่ โดยไม่กำหนดลำดับทายาทโดยธรรม ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่กำหนดให้ทายาทโดยธรรมตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มีสิทธิรับมรดกที่ดินได้ และได้กำหนดวิธีการแบ่งปันทรัพย์มรดกให้สอดคล้องกับประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ส.ป.ก. จึงขอความเห็นชอบในหลักการของร่างกฎกระทรวง ฉบับที่ .. พ.ศ. ออกตามความในพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 ซึ่งเป็นร่างแก้ไขตามหลักการที่คณะอนุกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบได้ให้ความเห็นชอบแล้ว

มติคณะกรรมการ คณะกรรมการ พิจารณาเห็นว่า เพื่อประโยชน์ต่อการดำเนินการจัดการเกี่ยวกับการตกทอดทางมรดกแก่ทายาทโดยธรรม การแบ่งแยกและการโอนสิทธิในที่ดินที่ได้รับจากการปฏิรูปที่ดินไปยัง ส.ป.ก. หรือสถาบันเกษตรกร โดยยึดหลักการปฏิรูปที่ดินที่ไม่ให้ แบ่งแยกที่ดินออกเป็นแปลงเล็กแปลงน้อยเป็นสำคัญ จึงมีมติอนุมัติในหลักการตามร่างกฎกระทรวงที่เสนอ แต่เนื่องจากยังมีปัญหาข้อกฎหมายบางประการ จึงขอให้ ส.ป.ก. นำร่างกฎกระทรวงดังกล่าว เสนอให้นายมิชัย ฤชุพันธุ์ รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีพิจารณาเพื่อนำเสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

เรื่องที่ 3.8 ร่างระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ และวิธีการในการขออนุญาต ตามมาตรา 28 แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 (ฉบับที่ 1) พ.ศ.

ส.ป.ก. ได้เสนอร่างระเบียบ คปก. ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการในการขออนุญาต ตามมาตรา 28 แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 (ฉบับที่ 1) พ.ศ. โดยมีร่างระเบียบที่เสนอ สรุปได้ดังนี้

1. เปลี่ยนแปลงผู้รับมอบอำนาจในการพิจารณาจากผู้ว่าราชการจังหวัด คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด และเลขาธิการ ส.ป.ก. มาเป็นผู้ว่าราชการจังหวัด ปฏิรูปที่ดินจังหวัด และเลขาธิการ ส.ป.ก. ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และลักษณะนิติกรรมที่กำหนดไว้ในข้อ 7 ของร่างระเบียบ

2. เพิ่มพินัยในร่างระเบียบฯ เพื่อกำหนดความหมายของคำให้ชัดเจน

3. กำหนดให้เจ้าของที่ดินจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมได้ โดยไม่ต้องขออนุญาตต่อคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเฉพาะกรณีที่กำหนดไว้ในข้อ 5 ของร่างระเบียบ ซึ่ง ส.ป.ก. มีความเห็นว่าสมควรอนุญาตเป็นการทั่วไป คือการทำนิติกรรมสำหรับที่ดินในเขตเทศบาลหรือเขตสุขาภิบาล หรือเป็นที่ดินนอกเขตโครงการจัดซื้อ - เว้นคืนการนำที่ดินไปประกันตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญา นอกจากนี้ได้นำการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมตามประกาศคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ซึ่งอนุญาตเป็นการทั่วไปมารวมไว้ในร่างระเบียบนี้ด้วย

4. เพิ่มอุทธรณ์ในกรณีที่ผู้ขออนุญาตไม่พอใจผลการพิจารณา มีสิทธิอุทธรณ์เพื่อให้มีการพิจารณาใหม่ได้

5. ตัดรายละเอียดในทางปฏิบัติเกี่ยวกับการยื่นคำขออนุญาตการพิจารณา การแจ้งผลการพิจารณา โดยร่างระเบียบฯ กำหนดให้เป็นอำนาจของ ส.ป.ก. ในการกำหนดรายละเอียดเหล่านี้ได้

มติคณะกรรมการ เห็นชอบร่างระเบียบคณะกรรมการ ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการในการขออนุญาต ตามมาตรา 28 แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 ตามที่เสนอและให้ ส.ป.ก. ดำเนินการต่อไป

เรื่องที่ 3.9 ร่างระเบียบสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกรและการให้เกษตรกรผู้ได้รับคัดเลือกปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินในพื้นที่ที่ยังมิได้ประกาศเป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ.

ด้วย ส.ป.ก. ได้รับที่ดินจากผู้บริจาคหรือได้มาโดยประการอื่นเพื่อประโยชน์ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ซึ่งมีทั้งที่อยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินและมีได้อยู่ในเขตปฏิรูปที่ดิน ส.ป.ก. จึงได้ดำเนินการร่างระเบียบเกี่ยวกับการคัดเลือกเกษตรกร และการให้เกษตรกรผู้ได้รับคัดเลือกปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน ในพื้นที่ที่ยังมิได้ประกาศเป็นเขตปฏิรูปที่ดิน ทั้งนี้ เพื่อเป็นหลักปฏิบัติในการดำเนินการคัดเลือกเกษตรกร และการจัดเกษตรกรเข้าทำประโยชน์ในที่ดินนอกเขตปฏิรูปที่ดิน ให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน และเพื่อให้สอดคล้องกับการดำเนินการในเขตปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ เห็นชอบร่างระเบียบ ส.ป.ก. ตามที่เสนอโดย รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ แทนปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ให้ข้อสังเกตว่า ในเมื่อระเบียบนี้คล้ายคลึงกับระเบียบคณะกรรมการ ว่าด้วยการคัดเลือกเกษตรกรฯ และระเบียบคณะกรรมการ ว่าด้วยการให้เกษตรกรปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินที่ได้รับจากการปฏิรูปที่ดินฯ ที่ใช้สำหรับการดำเนินการในเขตปฏิรูปที่ดินที่ได้รับจากการปฏิรูปที่ดิน ก็สมควรที่จะกำหนดให้ใช้ระเบียบคณะกรรมการดังกล่าวโดยอนุโลมจะง่ายกว่า

การประชุมครั้งที่ 5/2529 เมื่อวันที่ 26 พฤษภาคม 2529

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.1 ขออนุมัติขยายเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดินป่าทุ่งกะโล่ อำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ ไปในที่จัดสรรเพื่อเกษตรกรรมทุ่งกะโล่ และที่สาธารณประโยชน์ลำรางทุ่งกะโล่ อำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์

ตามที่ได้มีพระราชกฤษฎีกาประกาศเขตปฏิรูปที่ดินในท้องที่อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ เมื่อวันที่ 19 สิงหาคม 2526 ครอบคลุมพื้นที่ 4 ตำบล คือ ตำบลป่าเช่า ตำบลคิ่งตะเกา ตำบลหาดกรวด ตำบลผาจุ และ ส.ป.ก. ได้ดำเนินการในบริเวณป่าทุ่งกะโล่ ซึ่งกรมป่าไม้ได้มอบให้ดำเนินการ ในเนื้อที่ประมาณ 15,054 ไร่ ซึ่งปัจจุบันได้ดำเนินการกระจายสิทธิ และการถือครองเรียบร้อยแล้ว และกำลังดำเนินการพัฒนาขึ้นพื้นฐานตลอดจนส่งเสริมการเกษตรและพัฒนาอาชีพ แต่เนื่องจากในเขตปฏิรูปที่ดินอำเภอเมืองอุดรดิตถ์ยังมีพื้นที่อื่น ๆ นอกจากพื้นที่ในโครงการปฏิรูปที่ดินป่าทุ่งกะโล่ ซึ่งสามารถนำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินได้ ดังนี้

1. ที่จัดสรรเพื่อเกษตรกรรม เนื้อที่ประมาณ 3,483 ไร่ ที่ตั้งของที่ดินอยู่บริเวณ หมู่ที่ 4, 5 และ 6 ตำบลกึ่งตะเภา

2. ที่สาธารณประโยชน์สำราญทุ่งกะโล่ (บึงกะโล่) เนื้อที่ประมาณ 7,042 ไร่ โดยมีหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงฉบับที่ 3418/2514 ลงวันที่ 16 เมษายน 2514 ที่ตั้งอยู่ในท้องที่ตำบลป่าเช่า และตำบลกึ่งตะเภา อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์

ส.ป.ก. จึงเสนอขอขยายเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดินเข้าไปในพื้นที่ดังกล่าว

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้ขยายเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดินป่าทุ่งกะโล่ อำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ ไปในพื้นที่จัดสรรเพื่อเกษตรกรรมทุ่งกะโล่ และที่สาธารณประโยชน์สำราญทุ่งกะโล่ อำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์

การประชุมครั้งที่ 6/2529 เมื่อวันที่ 28 กรกฎาคม 2529

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.1 ขออนุมัติขยายเขตปฏิรูปที่ดินที่สาธารณประโยชน์เมืองบางขลัง อำเภอสุวรรณโคโลก จังหวัดสุโขทัย

ที่สาธารณประโยชน์เมืองบางขลัง เนื้อที่ประมาณ 3,000 ไร่ ราษฎรได้เข้าจับจองเพื่อทำประโยชน์จนหมดสภาพการเป็นที่สาธารณประโยชน์เพื่อใช้ร่วมกัน และสภาตำบลเมืองบางขลัง ได้มีมติยกเลิกการใช้ร่วมกันแล้ว เกษตรกรยังไม่มีสิทธิในที่ดินอย่างถูกต้องตามกฎหมายและเกษตรกรในพื้นที่ยังมีปัญหาดังกล่าว

มติคณะกรรมการ คณะกรรมการพิจารณาเห็นว่าเพื่อให้เกษตรกรในพื้นที่ดังกล่าวได้มีสิทธิในที่ดินอย่างถูกต้องตามกฎหมาย รวมทั้งแก้ไขปัญหาในเรื่องปัจจัยพื้นฐาน จึงมีมติอนุมัติให้ดำเนินการปฏิรูปที่ดินในที่สาธารณประโยชน์เมืองบางขลัง อำเภอสุวรรณโคโลก จังหวัดสุโขทัย

เรื่องที่ 3.2 ขอยกเลิกคณะกรรมการพิจารณากำหนดนโยบายและแนวทางในการเพิ่มรายได้และการใช้แรงงานในเขตปฏิรูปที่ดิน

ตามที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณากำหนดนโยบายและแนวทางในการเพิ่มรายได้ และการใช้แรงงานในเขตปฏิรูปที่ดินที่ 1/2526 ลงวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2526 โดยมีเลขาธิการ ส.ป.ก. เป็นประธานอนุกรรมการ แต่เนื่องจากเมื่อปี พ.ศ. 2522 ส.ป.ก. ได้บรรจุโครงการพัฒนาเกษตรกรรายย่อยในเขตปฏิรูปที่ดิน เข้าในแผนงานปฏิรูปที่ดินปี 2525 - 2529 และ คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ได้มีคำสั่งที่ 1/2528 ลงวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2528 (ฉบับแก้ไข) เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการโครงการพัฒนาเกษตรกรรายย่อยในเขตปฏิรูปที่ดินขึ้น

โดยที่การดำเนินงานและวัตถุประสงค์หลักของโครงการเพิ่มรายได้ และการใช้แรงงานในเขตปฏิรูปที่ดิน และโครงการพัฒนาเกษตรกรรายย่อยในเขตปฏิรูปที่ดินมีลักษณะคล้ายคลึงกัน คือ เป็นการพัฒนาเกษตรกรเพื่อพึ่งตนเองให้มากขึ้น โดยอาศัยหลักการมีส่วนร่วมของประชาชนในทุกขั้นตอนของขบวนการพัฒนาผู้แทนของหน่วยงานต่าง ๆ ที่ร่วมเป็นอนุกรรมการของทั้ง 2 โครงการที่ได้รับการแต่งตั้งมักจะเป็นบุคคลเดียวกัน ส.ป.ก. จึงขออนุมัติยกเลิกคำสั่ง คปก. ครั้งที่ 1/2526 ลงวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2526

มติคณะกรรมการ ขอนุมัติยกเลิกคำสั่งคณะกรรมการที่ 1/2526 ลงวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2526 เรื่อง แต่งตั้งคณะอนุกรรมการพิจารณากำหนดนโยบายและแนวทางในการเพิ่มรายได้ และการใช้แรงงานในเขตปฏิรูปที่ดิน โดยให้นำการดำเนินงานของโครงการดังกล่าวในพื้นที่จังหวัดร้อยเอ็ด และจังหวัดนครนายก เข้าร่วมกับโครงการพัฒนาเกษตรกรรายย่อยในเขตปฏิรูปที่ดิน โดยให้อยู่ภายใต้การบริหารงานของคณะอนุกรรมการโครงการพัฒนาเกษตรกรรายย่อยในเขตปฏิรูปที่ดิน พร้อมทั้งโอนอำนาจหน้าที่ให้คณะอนุกรรมการฯ ดังกล่าวต่อไป

เรื่องที่ 3.3 หลักเกณฑ์การพิจารณาอนุญาตให้เอกชนเข้าร่วมดำเนินการปลูกป่าชุมชน

ด้วย ส.ป.ก. มีโครงการดำเนินการปลูกสร้างป่าชุมชนในเขตปฏิรูปที่ดินของรัฐ โดยให้เอกชนมีส่วนร่วมในโครงการปลูกป่าชุมชน โดยได้เสนอเรื่องให้คณะอนุกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบ ในการประชุมครั้งที่ 2/2529 เมื่อวันที่ 5 มิถุนายน 2529 ซึ่งที่ประชุมคณะอนุกรรมการฯ ได้พิจารณาถึงแนวทางดังกล่าวแล้ว จึงเสนอ คปก. ให้พิจารณาวินิจฉัยในเรื่องหลักเกณฑ์ดังกล่าว สรุปได้ดังต่อไปนี้

1. การปลูกสร้างป่าชุมชน ส.ป.ก. มีอำนาจวางหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขให้เอกชน เข้าไปดำเนินการได้ เมื่อพื้นที่นั้นไม่เหมาะสมแก่การเกษตรกรรม และได้กำหนดแผนผังการจัดแบ่งแปลงที่ดินให้พื้นที่นั้นเป็นเขตป่าชุมชนไว้แล้ว

2. การปลูกสวนป่าชุมชน ต้องคำนึงถึงหลักวิชาการเกี่ยวกับทางด้านกายภาพของที่ดิน ตลอดจนความเหมาะสมที่จะเป็นป่าชุมชนและความจำเป็นอื่น ๆ ที่ไม่สามารถจัดให้แก่เกษตรกร เพื่อประกอบเกษตรกรรมได้ในพื้นที่นั้น

3. การให้เอกชนเข้าดำเนินการปลูกสวนป่าชุมชน จะต้องมิใช่เป็นการเข้าพื้นที่ เพราะขัดกับมาตรา 30 แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 อนึ่ง ถ้าเป็นการเข้า ผู้เช่าอาจถือเอาสิทธิในไม้ที่ปลูกสร้าง โดยถือว่าไม้้นั้นเป็นส่วนควบกับที่ดินได้ ซึ่งรัฐจะเสียเปรียบและอาจไม่เกิดประโยชน์ตามที่รัฐมุ่งหมาย

4. การกำหนดพื้นที่ใดให้เอกชนปลูกสร้างสวนป่าชุมชน ควรเสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเป็นราย ๆ ไป โดยไม่จำเป็นต้องกำหนดเป็นระเบียบของคณะกรรมการต่างหาก

5. เอกชนที่ได้รับอนุญาตตามคำขอลงปลูกป่า จะได้รับประโยชน์จากไม้ที่ปลูกสร้างตามเงื่อนไขของ ส.ป.ก. ที่กำหนดไว้
 6. ผู้รับอนุญาตต้องเสนอแผนงานประจำปี และสรุปผลการดำเนินการตามแผนงานประจำปี
 7. ให้กำหนดระยะเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดของการอนุญาตและจำนวนพื้นที่ที่เห็นสมควร โดยพิจารณาถึงความเหมาะสมเฉพาะราย
 8. หากผู้รับอนุญาตปฏิบัติผิดไปจากระเบียบและข้อตกลงแล้ว อาจถูกพิจารณาสั่งให้ออกไปจากที่ดินได้ โดยจะเรียกชดเชยค่าเสียหายใด ๆ จากทางราชการไม่ได้
- มติคณะกรรมการ** อนุมัติในหลักการตามที่ ส.ป.ก. เสนอ ทั้งนี้ ให้รวมหลักการ ข้อ 6 และข้อ 7 เข้าเป็นข้อเดียวกัน ส่วนรายละเอียดของแต่ละโครงการให้เสนอคณะกรรมการพิจารณาเป็นราย ๆ ไป โดยผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมาก่อน

การประชุมครั้งที่ 7/2529 เมื่อวันที่ 29 กันยายน 2529

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.1 ขออนุมัติประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี

จากการสำรวจสภาพการผลิตทางเกษตรของอำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี ผลผลิตการเกษตรค่อนข้างต่ำ เกษตรกรจำนวนมากไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง หรือมีเพียงเล็กน้อยไม่พอทำกิน จึงเกิดกรณีพิพาทแย่งชิงสิทธิในที่ดินเป็นประจำ มีการร้องเรียนขอที่ดินทำกินต่อทางราชการตลอดมา ซึ่งเป็นผลกระทบต่อการปกครองและความมั่นคงของประเทศ ส.ป.ก. เห็นควรประกาศเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเข้าดำเนินการปฏิรูปที่ดิน โดยมีแผนการดังนี้

1. เร่งรัดพัฒนาพื้นที่ที่ดินบริจาคเนื้อที่ประมาณ 521 ไร่ อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี ซึ่งได้จัดให้เกษตรกรเข้าทำประโยชน์แล้ว 81 ครอบครั้ว โดยการก่อสร้างระบบแปลงเกษตรกรรมสมบูรณ์แบบ งบประมาณ 2,000,000 บาท ดำเนินการในปี 2530 - 2531

2. จัดซื้อที่ดินเอกชนที่เกินสิทธิในเขตอำเภอหนองจิก ตามมาตรา 29 แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 ในปี 2530 - 2531 จำนวน 2,000 ไร่ คาดว่าจะสามารถจัดเกษตรกรเข้าทำกินโดยการเช่าหรือเช่าซื้อได้ประมาณ 200 ครอบครั้ว

3. พัฒนาและส่งเสริมการเกษตร โดยจะประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการปรับปรุงบำรุงดิน ปรับปรุงแผนและวิธีการผลิต เช่น กรมพัฒนาที่ดิน กรมส่งเสริมการเกษตร เป็นต้น

4. พัฒนาและส่งเสริมอาชีพนอกการเกษตร โดยทำการฝึกอบรมอาชีพด้านการอุตสาหกรรมในครัวเรือน ด้านโภชนาการ และการรวมกลุ่มกิจกรรมเพื่อพัฒนาสังคมส่วนรวม

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้ประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอนองจิก จังหวัดปัตตานี

เรื่องที่ 3.2 ขออนุมัติประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอดุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์

อำเภอดุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์ มีเนื้อที่ครอบครองทั้งสิ้นประมาณ 108,820 ไร่ เป็นที่เช่าประมาณ 21,325 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 19.60 ของเนื้อที่ถือครองทั้งหมด มีผู้ถือครองที่ดินประมาณ 4,304 ราย เป็นจำนวนเกษตรกรผู้เช่าที่ดิน 1,197 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 27.81 ของจำนวนผู้ถือครองทั้งหมด ส.ป.ก. เห็นว่า อำเภอดุตรดิตถ์ มีปริมาณเนื้อที่เช่าและจำนวนผู้เช่าอยู่ในอัตราสูง จึงสมควรที่จะเข้าไปดำเนินการปฏิรูปที่ดิน เมื่อแล้วเสร็จคาดว่าจะเกษตรกรจะได้รับประโยชน์ ดังนี้

1. มีการกระจายสิทธิการถือครองที่ดินโดยทั่วถึง โดย ส.ป.ก. จัดซื้อหรือเวนคืนที่ดินจากเจ้าของที่ดินเดิม แล้วนำมาจัดสรรให้เกษตรกรผู้เช่าหรือผู้ไร้ที่ดินทำกินได้ประมาณ 300 ครอบครัว

2. เพิ่มรายได้ของเกษตรกร โดยวิธีการเพิ่มผลผลิตในลักษณะของการใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างเต็มที่ โดยการพัฒนาและปรับปรุงพื้นที่ด้วยเทคนิคและวิทยาการสมัยใหม่

3. เกษตรกรมีฐานะความเป็นอยู่ดีขึ้น ก่อให้เกิดความมั่นคงทางด้านเศรษฐกิจสังคม และการเมือง

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้ประกาศเขตอำเภอดุตรดิตถ์ เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

การประชุมครั้งที่ 8/2529 เมื่อวันที่ 27 ตุลาคม 2529

-

การประชุมครั้งที่ 9/2529 เมื่อวันที่ 28 พฤศจิกายน 2529

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.5 ขออนุมัติประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร

ด้วยคณะกรรมการจำแนกประเภทที่ดิน ได้มีมติในการประชุมครั้งที่ 6/2515 วันที่ 27 มิถุนายน 2515 จำแนกพื้นที่ออกจากป่าแม่วงศ์ คลองขลุง จำนวนเนื้อที่ 88,750 ไร่ ให้เป็นที่จำแนกเป็นที่จัดสรรเพื่อการเกษตร หรือเพื่อใช้ประโยชน์อย่างอื่น และสภาคณะ ปฏิวัติทำหน้าที่แทนคณะรัฐมนตรี มีมติมอบให้กรมประชาสัมพันธ์นำไปจัดตั้งศูนย์พัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขา เมื่อวันที่ 19 ตุลาคม 2515 ต่อมากรมป่าไม้

ได้ขอเป็นเขตป่าและเขตอุทยานแห่งชาติคลองลาน ร้อยละ 40 หรือประมาณ 35,600 ไร่ คงเหลือเนื้อที่ 53,150 ไร่ การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขาจังหวัดกำแพงเพชร ได้จัดที่ดินให้ชาวเขาไปแล้วบางส่วน แต่ไม่ได้มีการออกเอกสารสิทธิใด ๆ ชาวเขาที่ได้รับที่ดิน ส่วนใหญ่ละทิ้งที่ดินและมีราษฎรชาวไทยพื้นราบบุกรุกเข้าครอบครองที่ดินพื้นที่ดังกล่าวเกือบเต็มพื้นที่แล้ว ชาวเขาส่วนที่ละทิ้งพื้นที่ทำกินได้บุกรุกทำลายป่าในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ซึ่งเป็นป่าต้นน้ำลำธาร และเขตอุทยานแห่งชาติ ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ป่าต้นน้ำลำธารเป็นจำนวนมาก เพื่อแก้ไขปัญหาการบุกรุกทำลายป่าของชาวเขา กรมป่าไม้ร่วมกับกองทัพบกที่ 3 และจังหวัดกำแพงเพชร ได้ทำการอพยพชาวเขาลงมาอยู่ในพื้นราบ โดยจะจัดที่ดินให้เป็นที่ทำกินและอยู่อาศัยในที่ดินจำแนกเป็นที่จัดสรรแปลงนี้ แต่ประสบปัญหาพื้นที่เหล่านี้ มีผู้บุกรุกถือครองเกือบเต็มพื้นที่แล้ว

ในการจัดที่ดินให้ชาวเขาอพยพเหล่านี้ คณะกรรมการป้องกันอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ได้พิจารณาแล้ว มีมติเมื่อการประชุมครั้งที่ 3/2529 วันที่ 2 พฤษภาคม 2529 เห็นสมควรให้ ส.ป.ก. เข้าดำเนินการปฏิรูปที่ดิน เพื่อจัดที่ดินอย่างมีแบบแผนและมีกฎหมายรองรับ และได้แจ้งให้ ส.ป.ก. พิจารณาเข้าดำเนินการตามหนังสือกรมป่าไม้ กษ 0704(5)/16370 ลงวันที่ 17 มิถุนายน 2529 ซึ่ง ส.ป.ก. ได้พิจารณาแล้วไม่ขัดข้องที่จะดำเนินการจัดที่ดินในเขตพื้นที่ดังกล่าว โดยจะดำเนินการตามหลักเกณฑ์ และวิธีการของ ส.ป.ก. คือจัดที่ดิน ให้แก่เกษตรกรผู้ครอบครองเดิมก่อน ส่วนที่เหลือจึงจะนำมาจัดให้ชาวเขาที่อพยพลงมา และพยายามหลีกเลี่ยงการย้ายที่ดินทำกินของเกษตรกรเดิมให้มากที่สุด ซึ่งจะสามารถจัดที่ดินให้ชาวเขาได้บางส่วน ส่วนที่เหลือ ส.ป.ก. จะประสานงานกับกรมป่าไม้ เพื่อขอใช้พื้นที่แห่งอื่นเพิ่มเติม

แนวทางในการแก้ปัญหาและพัฒนาที่คาดว่าจะเป็นไปได้ มีดังนี้

1. กระจายสิทธิการถือครองที่ดินให้แก่ชาวไทยพื้นราบ และชาวเขาที่ครอบครองอยู่เดิมก่อนแล้ว และจัดที่ดินส่วนที่เหลือให้ชาวเขาซึ่งได้อพยพลงมาได้เข้าทำกินและอยู่อาศัยเป็นการถาวรและตกทอดถึงลูกหลานได้ โดยคำนึงถึงการมีรายได้ที่เท่าเทียมกัน ในเนื้อที่ 53,150 ไร่ งบประมาณ 5,016,100 บาท
2. ปรับปรุงแหล่งน้ำตามธรรมชาติให้เป็นแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรโดยการปรับปรุงและก่อสร้างฝายน้ำล้น 5 แห่ง งบประมาณ 10,000,000 บาท
3. พัฒนาและปรับปรุงแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภคและบริโภค โดยการก่อสร้างบ่อน้ำตื้นจำนวน 55 บ่อ งบประมาณ 330,000 บาท
4. ปรับปรุงถนนเดิม ระยะทางประมาณ 8 กม. งบประมาณ 400,000 บาท

5. ส่งเสริมและปรับปรุงอาชีพเกษตรกรเพื่อยกระดับการครองชีพของชาวไทยพื้นราบ และชาวเขาให้สูงขึ้น โดยการส่งเสริมให้มีการใช้ประโยชน์ในที่ดินอย่างมีประสิทธิภาพ ระเบียบ ยับยั้งการไร่เลื่อนลอย ส่งเสริมแนะนำพืชเศรษฐกิจให้แก่ชาวเขาให้มีรายได้เพิ่มขึ้น จากการประกอบอาชีพที่ถูกต้องตามกฎหมาย กิจกรรมหลักได้แก่ การให้ความรู้ปรับปรุงบำรุงดิน การอนุรักษ์ดินและน้ำ และให้ความรู้ในการผลิตพืชที่ถูกต้องและ เหมาะสมสม รวมทั้งการจัดตั้งสถาบันเกษตรกร งบประมาณ 376,000 บาท

6. ปลูกฝังให้ชาวเขามีความสำนึกเป็นคนไทย รักและหวงแหนแผ่นดินที่อาศัยอยู่ โดยดำเนินการจัดทำทะเบียนราษฎร ให้ชาวเขาตามขั้นตอน และขออนุมัติลงสัญชาติไทย ให้ชาวเขา ารณรงค์การรู้หนังสือ จัดการศึกษาเพื่อชุมชนในเขตภูเขา การส่งเสริมพระธรรมจาริก เพื่อการนับถือศาสนาแทนการเชื่อผีสาง และให้บริการวางแผนครอบครัว งบประมาณ 300,000 บาท

รวมงบประมาณในขั้นต้นที่คาดว่าจะใช้จำนวน 16,422,100 บาท ดำเนินการระหว่างปี 2530-2532 โดย ส.ป.ก. จะประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ในคณะกรรมการชาวเขาและคณะกรรมการป้องกันอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ทั้งในระดับกระทรวงและภูมิภาคดำเนินการต่อไป

มติคณะกรรมการ อนุมัติประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

การประชุมครั้งที่ 10/2529 เมื่อวันที่ 29 ธันวาคม 2529

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.1 การเสนอรายงานการศึกษาวิจัย เรื่องการปฏิรูปที่ดิน (Land Reform Studies)

รศ.ดร.วรินทร์ วงศ์หาญเชาว์ ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยสังคมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้เสนอรายงานการศึกษาวิจัย เรื่องการปฏิรูปที่ดิน (Land Reform Studies) โดยได้ทำการศึกษาวิจัยใน 4 เรื่อง ดังนี้

1. การประเมินมูลค่าที่ดินในท้องของรัฐ
2. การจัดการเพื่อการกระจายสิทธิการถือครองที่ดินและกิจกรรมการพัฒนาที่เกี่ยวข้อง
3. สถานะภาพการเป็นเจ้าของที่ดินของเกษตรกรในโครงการปฏิรูปที่ดิน
4. สถานะของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกร ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยสังคม ได้รายงานผลงานวิจัยซึ่งใช้ระยะเวลาในการศึกษาวิจัย 10 เดือนต่อคณะกรรมการและคณะกรรมการมิตินเรื่องดังกล่าว

มติคณะกรรมการ คณะกรรมการได้พิจารณาผลการวิจัยแล้ว มีมติอนุมัติให้นำปัญหาและข้อเสนอแนะไปปรับปรุงแก้ไข เพื่อใช้กำหนดแนวทางให้ ส.ป.ก.นำไปใช้ปฏิบัติต่อไป อนึ่ง ประธานได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า การศึกษาวิจัยนี้ เป็นเรื่องสำคัญที่ต้องเร่งรัดแก้ไขปรับปรุง จึงเห็นควรให้มีการประชุมคณะกรรมการฯ สำหรับเรื่องนี้โดยเฉพาะอีกครั้งหนึ่ง เพื่อให้การแก้ไขปัญหาดังกล่าว เป็นไปในแนวทางเดียวกัน โดยให้กำหนดวันประชุมในเวลาที่เหมาะสมต่อไป

เรื่องที่ 3.3 ขออนุมัติในหลักการการปฏิรูปที่ดินที่ตั้งชุมชนในเขตปฏิรูปที่ดิน

การปฏิรูปที่ดินที่ตั้งชุมชนในเขตปฏิรูปที่ดิน เพื่อจัดที่ดินสำหรับเป็นที่อยู่อาศัยของเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน มี 2 ลักษณะ คือ การจัดตั้งชุมชนใหม่ และการปรับปรุงชุมชนเดิม

การจัดตั้งชุมชนใหม่ จะดำเนินการในกรณีเนื่องจากเกษตรกรเดิมถูกน้ำท่วม เพราะรัฐได้สร้างเขื่อนหรือฝายหรืออ่างเก็บน้ำ จึงจำเป็นต้องย้ายเกษตรกรออกจากพื้นที่ที่ถูกน้ำท่วม หรือในกรณีจัดตั้งชุมชนใหม่ในพื้นที่ที่มีการพัฒนาระบบแปลงเกษตรกรรม ซึ่งที่อยู่อาศัยของเกษตรกรอาจจะกระจัดกระจาย ทำให้เป็นอุปสรรคแก่การก่อสร้างคลองส่งน้ำ คลองระบายน้ำ ทางลำเลียง จึงจำเป็นต้องย้ายบ้านเรือนของเกษตรกรมาจัดตั้งเป็นชุมชนใหม่ เริ่มจากการวางผังชุมชนและการพัฒนาสิ่งก่อสร้างขั้นพื้นฐาน ได้แก่ การก่อสร้างที่อยู่อาศัย การปรับปรุงและก่อสร้างถนนภายในหมู่บ้าน ระบบสุขาภิบาลของชุมชน ตลอดจนการ ปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์ของชุมชน และการส่งเสริมให้มีการปลูกไม้ยืนต้นภายในบริเวณ ที่พักอาศัย เป็นต้น คาดว่าจะต้องใช้งบประมาณในการจัดตั้งชุมชนใหม่ประมาณชุมชนละหนึ่งล้านบาท

การปรับปรุงชุมชนเดิม พื้นที่ที่นำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินนั้นเกือบทั้งหมด จะมีเกษตรกรอาศัยอยู่เดิม ดังนั้น การปฏิรูปที่ดินที่ตั้งชุมชนเดิม ได้มุ่งจัดระเบียบในชุมชนพร้อมกับการปรับปรุงและพัฒนาสภาพทางกายภาพของชุมชนให้ดีขึ้น โดยจะดำเนินการในพื้นที่ ที่ได้จัดที่ทำกินเสร็จแล้ว คาดว่าจำนวนงบประมาณ ที่จะต้องใช้ในการดำเนินการปฏิรูปที่ดินชุมชนเดิมชุมชนละ 200,000 บาท

มติคณะกรรมการ คณะกรรมการได้พิจารณาแล้วมีมติอนุมัติในหลักการปฏิรูปที่ดินที่ตั้งชุมชนในเขตปฏิรูปที่ดิน ตามที่ ส.ป.ก. เสนอ

การประชุมครั้งที่ 1/2530 เมื่อวันที่ 26 มกราคม 2530

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.1 การพิจารณากำหนดนโยบายการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ตามที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ได้เคยมีมติเห็นชอบและอนุมัติหลัก 6 ประการ เกี่ยวกับการกระจายที่ดิน เฉพาะส่วนที่ดินของรัฐได้ทำการอนุมัติแนวทางการจัดที่ดินในที่ดินของรัฐตามที่ ส.ป.ก. เสนอ เพื่อจัดทำเป็นคู่มือให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน พร้อมทั้งอนุมัติหลักการให้การกระจายที่ดินของรัฐ หากได้ดำเนินการไปก่อนแล้ว หรือยังมิได้ดำเนินการ แต่ต้องดำเนินการในพื้นที่ที่ติดต่อกับพื้นที่เดิมควรดำเนินการต่อไปตามแนวทางเดิมที่ปฏิบัติมา หรือนำเอาหลักการใหม่หลังจากจัดทำเป็นคู่มือแล้วไปปรับใช้โดยอนุโลมดังกล่าวแล้วนั้น ซึ่งต่อมา ส.ป.ก. ได้ดำเนินการจัดที่ดินในที่ดินของรัฐตามแนวทางที่ได้รับอนุมัติไว้ตลอดมา แต่ยังเกิดปัญหาด้านหลักการและนโยบายหลายประการ เช่น ปัญหาเรื่องการประเมินมูลค่าที่ดินของรัฐ ปัญหาในเรื่องการจัดการเพื่อการกระจายสิทธิการถือครองที่ดิน และกิจกรรมพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับปัญหาเรื่องสถานภาพของสิทธิในที่ดินของเกษตรกรในโครงการปฏิรูปที่ดิน และปัญหาเรื่องสถานภาพของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ดังนั้น ส.ป.ก. จึงได้มอบให้สถาบันวิจัยสังคมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทำการศึกษาวิจัยในปัญหาดังกล่าวข้างต้น และได้เสนอผลการวิจัยต่อคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เมื่อคราวประชุมครั้งที่ 10/2529 วันที่ 29 ธันวาคม 2529 และโดยที่ปัญหาด้านนโยบายต่าง ๆ อันเป็นนโยบายหลักในการดำเนินงาน ทั้งในด้านที่ดินของเอกชนและที่ดินของรัฐเกี่ยวพันกันอยู่มาก ทั้งยังมิได้มีการพิจารณาทบทวนประเด็นหลักมาเป็นเวลานานแล้ว ส.ป.ก. โดยคณะทำงานกำกับการทำงานของที่ปรึกษาด้านการวิจัยเรื่องการปฏิรูปที่ดิน ตามคำสั่ง ส.ป.ก. ที่ 261/2529 จึงได้จัดทำประเด็นปัญหาด้านหลักการและนโยบาย ซึ่งกลั่นกรองมาจากข้อเสนอแนะของสถาบันวิจัยสังคมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยเสนอความเห็นประกอบเพิ่มเติม ดังรายละเอียดตามเอกสารประกอบการประชุม

ประเด็นพิจารณาเรื่องการกำหนดนโยบายการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

1. การดำเนินงาน

1.1 ควรกำหนดขอบเขตงานและเงื่อนไขเรื่องการเงินสูงสุดโครงการดังที่เสนอหรือไม่

1.2 ในที่ดินของรัฐควรกำหนดนโยบายให้มีการออกเอกสารแสดงสิทธิในที่ดินตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายที่ดิน (นส.3 หรือโฉนด) เมื่อได้กระจายที่ดินและพัฒนาไปแล้วหรือไม่

1.3 ควรจัดการภาระหนี้สินนอกระบบของเกษตรกรเมื่อมีการปฏิรูปที่ดินหรือไม่ โดยใครและมีเงื่อนไขอย่างไร

2. การประเมินมูลค่าที่ดิน

2.1 ในหลักการควรให้การประเมินราคาที่ดินเพื่อการจัดซื้อแตกต่างกับการประเมินราคาที่ดินเพื่อการเวนคืนให้มาก เพื่อเป็นการจูงใจให้มีการขายที่ดินเอกชนหรือไม่

2.2 ควรใช้หลักราคาตลาดหรือหลักการคำนวณมูลค่าที่ดิน ที่ ส.ป.ก. ใช้อยู่ในปัจจุบันในการคำนวณมูลค่าที่ดินเพื่อการจัดซื้อที่ดินเอกชน

2.3 ในการขายหรือให้เช่าซื้อที่ดินรัฐ ควรจะจ่ายเงินอุดหนุนแบบจ่ายขาดส่วนมูลค่าที่ดินซึ่งมีได้เกิดขึ้นจากการผลิตหรือไม่

2.4 ในหลักการการประเมินมูลค่าที่ดินของรัฐควรเป็นเช่นเดียวกับที่ดินเอกชนแต่ในการพิจารณาสินเชื่อเพื่อชดเชยค่าสูญเสียโอกาสควรพิจารณาเฉพาะส่วนที่เป็นค่าสูญเสียโอกาสในการประกอบอาชีพเกษตรกรรมเท่านั้น

3. เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

3.1 ควรรับหลักการเรื่องเป้าหมายรายจ่าย และการบริหารเงินกองทุนฯ ตามที่เสนอหรือไม่ (หากรับหลักการเรื่องการจัดการภาระหนี้สินและ/หรือเงินอุดหนุนค่าที่ดินคงจะต้องมีการปรับปรุงตัวเลขหรือถ้าจะเร่งรัดในเรื่องเป้าหมายจะต้องมีการพิจารณามาตรการสนับสนุนระยะยาวด้วย)

3.2 ควรรับหลักการเรื่องการหารายได้เงิน กองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมหรือไม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การหารายได้จากการจัดที่ดินของรัฐ

มติคณะกรรมการ ให้แต่งตั้งคณะทำงานขึ้นคณะหนึ่ง ประกอบด้วยผู้แทนจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องร่วมเป็นคณะทำงาน โดยมีวัตถุประสงค์ในการร่วมพิจารณาประเด็นปัญหาทั้งทางปฏิบัติ และในด้านกฎหมายการปฏิรูปที่ดิน รวมทั้งพิจารณาข้อเสนอแนะตามแนวทางจากผลการศึกษาวิจัยเรื่องการปฏิรูปที่ดิน โดยสถาบันวิจัยสังคมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แล้วให้พิจารณากำหนดนโยบายการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเพื่อใช้ปฏิบัติต่อไป ทั้งนี้ กำหนดระยะเวลาดำเนินการของคณะทำงานนี้มีกำหนด 45 วัน และในกรณีจำเป็นไม่เกิน 60 วัน

การประชุมครั้งที่ 2/2530 เมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2530

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.3 การประกาศเขตอำเภอสว่างอารมณ์ จังหวัดอุทัยธานี ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

ตามที่ ส.ป.ก. ได้ประกาศเขตอำเภอลานสัก จังหวัดอุทัยธานี เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน และดำเนินการโครงการป่าฝั่งขวาห้วยทับเสลา และประสบผลสำเร็จด้วยดี และเห็นสมควร ดำเนินการในป่าฝั่งซ้าย ซึ่งมีเนื้อที่ 193,732 ไร่ 2 งาน 96.3 ตารางวา แต่ผลจากการรังวัด สอบเขตแล้วปรากฏว่า นอกจากพื้นที่ส่วนใหญ่อยู่ในเขตปกครองของอำเภอลานสักแล้ว ยังมีพื้นที่ประมาณ 33,750 ไร่ อยู่ในเขตปกครองอำเภอสว่างอารมณ์ จังหวัดอุทัยธานี ส.ป.ก. จึงมีความเห็นว่าจะต้องประกาศเขตอำเภอสว่างอารมณ์ จังหวัดอุทัยธานี เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน ตามมาตรา 25 แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้ดำเนินการประกาศเขตปฏิรูปที่ดินอำเภอสว่างอารมณ์ จังหวัดอุทัยธานี

เรื่องที่ 3.4 ขออนุมัติประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี

ตามที่ ส.ป.ก. ได้รับบริจาคที่ดินโดยเสด็จพระราชกุศลจาก พลตำรวจโท กริช บังฉิมสวัสดิ์ เนื้อที่ 1,447 ไร่ 3 งาน 75 ตารางวา ตั้งอยู่หมู่ที่ 11 ตำบลพลวง อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี เพื่อนำมาปฏิรูปที่ดินให้แก่เกษตรกรผู้ยากไร้ และ คปก. ได้แต่งตั้ง คณะอนุกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดจันทบุรี เพื่อดำเนินการกระจายสิทธิการถือครอง พัฒนาขึ้นพื้นฐาน และพัฒนาการเกษตร แต่ประสบปัญหา เพราะทำได้ในวงจำกัด อีกทั้งไม่มีเจ้าหน้าที่ ซึ่งจะต้อง รับผิดชอบพื้นที่โดยตรง ส.ป.ก. พิจารณาแล้วเห็นว่า การประกาศเขตอำเภอมะขาม เป็นเขตปฏิรูปที่ดินจะเป็นผลดีต่อราษฎรอย่างยิ่ง

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้ประกาศเขตอำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรม

การประชุมครั้งที่ 3/2530 เมื่อวันที่ 23 มีนาคม 2530

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.1 ขออนุมัติโครงการและประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอท่าฉาง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ด้วยสภาพตำบลท่าเคย อำเภอท่าฉาง จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีมติเพิกถอนที่ดิน สาธารณะทุ่งเลี้ยงสัตว์ตำบลท่าเคยอำเภอท่าฉางจังหวัดสุราษฎร์ธานี เนื้อที่ 42,529-3-12.7 ไร่ และเห็นชอบให้ดำเนินการปฏิรูปที่ดิน เนื่องจากราษฎรเข้าไปถือครองทำประโยชน์ เกือบเต็มพื้นที่ จนไม่สามารถรักษาสภาพให้เป็นที่ดินสาธารณะทุ่งเลี้ยงสัตว์อีกต่อไป

และจากการสำรวจพื้นที่ปรากฏว่าอยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะนำมาปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้
ทั้งนี้ เพื่อแก้ปัญหาที่ดินทำกินของราษฎรต่อไป

มติคณะกรรมการ อนุมัติโครงการและประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอท่าฉาง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

เรื่องที่ 3.2 ขออนุมัติประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอบ่อพลอย และอำเภอเลาขวัญ จังหวัดกาญจนบุรี

ด้วยกรมป่าไม้ได้มีหนังสือที่ กส 0811/861 ลงวันที่ 13 มิถุนายน 2520 มอบให้ ส.ป.ก. ดำเนินการปฏิรูปที่ดินป่าสงวนแห่งชาติป่าหนองรี เนื้อที่ประมาณ 305,500 ไร่ อยู่ในเขตตำบลหนองปรือ ตำบลหนองรี (หมู่ที่ 2 หมู่ที่ 3 หมู่ที่ 4 หมู่ที่ 8 หมู่ที่ 9) ตำบลหลุมรัง (หมู่ที่ 1 หมู่ที่ 4) อำเภอบ่อพลอย และตำบลเขาโจด อำเภอศรีสวัสดิ์ จังหวัดกาญจนบุรี เนื่องจากมีราษฎร บุกรุกเข้าอยู่อาศัยและทำกินเกือบเต็มพื้นที่ ต่อมาได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตป่าหนองรี ในท้องที่ตำบลเขาโจด อำเภอศรีสวัสดิ์ เนื้อที่ 33,313 ไร่ ให้เป็นอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2525 จึงเหลือเนื้อที่ประมาณ 272,187 ไร่ อยู่ในเขตอำเภอบ่อพลอย ประมาณ 235,500 ไร่ พื้นที่เป็นที่ราบ และอยู่ในเขตอำเภอศรีสวัสดิ์ ประมาณ 36,687 ไร่ พื้นที่ เป็นภูเขา ซึ่งควรสงวนไว้เป็นต้นน้ำลำธาร และ ส.ป.ก. จะดำเนินการปฏิรูปที่ดินในเขตอำเภอบ่อพลอย เนื้อที่ประมาณ 235,500 ไร่

และตามหนังสือที่ กส 0811/864 ลงวันที่ 13 มิถุนายน 2520 กรมป่าไม้มอบให้ ส.ป.ก. ดำเนินการปฏิรูปที่ดินป่าสงวนแห่งชาติป่าดอนสะแลบ-เลาขวัญ อยู่ในเขตอำเภอหนองปลิง (หมู่ที่ 2 หมู่ที่ 3 หมู่ที่ 4 หมู่ที่ 5 หมู่ที่ 7 หมู่ที่ 8 และหมู่ที่ 9) ตำบลหนองโสน (หมู่ที่ 1 หมู่ที่ 3 หมู่ที่ 4 หมู่ที่ 5 หมู่ที่ 6 หมู่ที่ 8 หมู่ที่ 10 และหมู่ที่ 11) ตำบลทุ่งกระน้ำ (หมู่ที่ 2 - 7) อำเภอเลาขวัญ จังหวัดกาญจนบุรี เป็นพื้นที่ประมาณ 246,250 ไร่

คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดกาญจนบุรี ได้ให้ความเห็นชอบการประกาศ เขตปฏิรูปที่ดิน ดังกล่าวตาม หนังสือเวียนเพื่อพิจารณา ครั้งที่ 4/2529 ลงวันที่ 26 ธันวาคม 2529

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้ประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอบ่อพลอย และอำเภอเลาขวัญ จังหวัดกาญจนบุรี

การประชุมครั้งที่ 4/2530 เมื่อวันที่ 27 เมษายน 2530

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.1 ขออนุมัติประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี และโครงการปฏิรูปที่ดินที่สาธารณประโยชน์บาโจจะลาฮี อำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี

ด้วยศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้และกองทัพบกที่ 4 ได้สนับสนุนและอนุมัติโครงการบ้านปัตตานีสันติสุข ซึ่งทางจังหวัดได้เสนอให้ ส.ป.ก. ดำเนินการปฏิรูปที่ดิน เพื่อช่วยเหลือผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยให้มีที่ดินสำหรับทำกินและอยู่อาศัยในที่สาธารณประโยชน์บาโจจะลาฮี ตั้งอยู่หมู่ที่ 4 บ้านปูลากาซิง ตำบลกลอคำ อำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี และ ส.ป.ก. ได้พิจารณาเห็นชอบแล้ว

ความเห็นและข้อสังเกตของคณะกรรมการ ดังนี้

1. การประกาศเขตปฏิรูปที่ดินควรวางเป้าหมาย และโครงการให้แน่นอนชัดเจน โดยคำนึงถึงสภาพความเหมาะสมของพื้นที่ด้วย เพราะเมื่อจัดที่ดินให้แล้วทำกินไม่ได้ จะเกิดการร้องเรียนขึ้นภายหลัง
2. การจัดที่ดินให้ราษฎรทำกินควรจะพิจารณารูปแบบของการผลิตว่าเมื่อเข้าไปทำกินแล้วจะมีรายได้เพียงพอหรือไม่

มติคณะกรรมการ อนุมัติประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี และโครงการปฏิรูปที่ดินสาธารณประโยชน์บาโจจะลาฮี อำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี

เรื่องที่ 3.2 ขออนุมัติประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอท่าบ่อ และอำเภอศรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย และโครงการปฏิรูปที่ดินอำเภอท่าบ่อ และศรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย

ด้วย ส.ป.ก. เห็นสมควรดำเนินการปฏิรูปที่ดินในอำเภอท่าบ่อ และอำเภอศรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย เนื้อที่ 294,876 ไร่ เพื่อแก้ไขปัญหาการถือครองที่ดินการสูญเสียที่ดิน และเพื่อให้สอดคล้องกับการดำเนินการพัฒนาพื้นที่ต่อเนื่องจากโครงการ สูบน้ำด้วยไฟฟ้า ห้วยโมง ของสำนักงานพลังงานแห่งชาติ และ คปจ.หนองคาย ได้มีมติเห็นชอบในคราวประชุมครั้งที่ 2/2527 เมื่อวันที่ 4 พฤษภาคม 2527

มติคณะกรรมการ อนุมัติตามประเด็นที่เสนอ คือ อนุมัติประกาศเขตและโครงการปฏิรูปที่ดินอำเภอท่าบ่อ และอำเภอศรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย

อนึ่ง ผู้แทน ธ.ก.ส. ได้เสนอว่า ธ.ก.ส. ได้รับสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำจากประชาคมยุโรป เพื่อมาพัฒนาการเกษตรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งสามารถนำมาพัฒนาในโครงการนี้ได้ด้วย นอกจากนี้ ประธานยังได้เน้นว่าโครงการพัฒนาของ ส.ป.ก. ควรได้ขอความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามนโยบายของกระทรวงฯ

เรื่องที่ 3.5 ขออนุมัติหลักการมอบอำนาจให้เลขาธิการ ส.ป.ก. อนุมัติสั่งจ่ายเงินของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อจ่ายคืนเงินค่าเช่าซื้อ

ตามมติ คปก. ครั้งที่ 13/2521 เมื่อวันที่ 9 ตุลาคม 2521 อนุมัติหลักการให้เลขาธิการ ส.ป.ก. มีอำนาจอนุมัติสั่งจ่ายเงินของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม แต่ไม่ได้มีประเด็นเรื่องการมอบ อำนาจให้เลขาธิการอนุมัติสั่งจ่ายเงินของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเพื่อจ่ายคืนเงินค่าเช่าซื้อที่ดินรวมอยู่ด้วย

มติคณะกรรมการ อนุมัติในหลักการมอบอำนาจให้เลขาธิการ ส.ป.ก. อนุมัติสั่งจ่ายเงินของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเพื่อจ่ายคืนเงินค่าเช่าซื้อตามที่ ส.ป.ก. เสนอ

เรื่องที่ 3.6 ขออนุมัติประกาศเขตปฏิรูปที่ดินอำเภอท่าแซะ และอำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร และโครงการปฏิรูปที่ดินป่าสงวนแห่งชาติป่ารบรอ - สลุย อำเภอท่าแซะ และอำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร

ด้วยคณะอนุกรรมการป้องกันและอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้จังหวัดชุมพร ได้มีมติเมื่อ วันที่ 14 มีนาคม 2529 ให้จัดพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติป่ารบรอ - สลุย ท้องที่อำเภอท่าแซะ และอำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร เนื้อที่ 48,125 ไร่ แก่ราษฎรที่บุกรุกได้เข้าอยู่อาศัยทำกิน และได้เสนอกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อให้ ส.ป.ก. รับไปดำเนินการปฏิรูปที่ดินต่อไป

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้ประกาศเขตปฏิรูปที่ดินอำเภอท่าแซะ และอำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร สำหรับโครงการนั้นให้ ส.ป.ก. ปรับปรุงแก้ไข โดยกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการให้แน่ชัดแล้วนำเสนอ คปก. พิจารณาอีกครั้งหนึ่ง และชี้แจงให้ชาวบ้านได้เข้าใจด้วย

การประชุมครั้งที่ 5/2530 เมื่อวันที่ 19 พฤษภาคม 2530

ระเบียบวาระที่ 4 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 4.1 ข้อสรุปและเปรียบเทียบข้อสังเกตของสำนักงานการตรวจเงินและคำชี้แจงของ ส.ป.ก. ปีงบประมาณ 2527 - 2528

สืบเนื่องจากรายงานผลการตรวจบัญชีเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โดยสำนักงานการตรวจเงินปีงบประมาณ 2527 และ 2528 คณะรัฐมนตรีมีมติมอบให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ส.ป.ก.) จัดทำคำชี้แจงเพิ่มเติม รวมทั้งแก้ไขข้อบกพร่องตามข้อสังเกตของสำนักงานการตรวจเงินเพื่อเสนอรัฐสภาทราบ

ส.ป.ก. จึงมีมติให้กำหนดประชุมนัดพิเศษ โดยเชิญผู้แทนกรมบัญชีกลาง และผู้แทนสำนักงานการตรวจเงินมาร่วมประชุมชี้แจง สรุปประเด็นปัญหา ดังนี้

1. ปัญหาที่เกิดจากระบบบัญชี

ส.ป.ก. ใช้ระบบบัญชีส่วนราชการถือเกณฑ์เงินสดเป็นหลัก แต่สำนักงานการตรวจเงินตราตรวจสอบโดยยึดหลักการทั่วไปของระบบบัญชีเงินทุนหมุนเวียนคือ เกณฑ์สิทธิ

2. ปัญหาที่เกิดจากวิธีปฏิบัติ

ส.ป.ก. ไม่จัดทำบัญชีลูกหนี้รายบุคคล เพราะได้จัดทำทะเบียนคุมโดยฝ่ายทะเบียนซื้อขายและให้กู้ยืมอยู่แล้ว การควบคุมเอกสารและการบันทึกด้านรายรับไม่รัดกุม การบันทึกรายได้รายจ่ายไม่ตรงตามงวดเวลา

แนวทางแก้ไขปัญหา

สรุปข้อชี้แจงและข้อสังเกต

- ให้ถือปฏิบัติตามเกณฑ์สิทธิ ต้องตั้งบัญชีค้างรับ - ค้างจ่าย ฯลฯ

มติคณะกรรมการ ประธานคณะกรรมการ ได้สรุปว่า คปก. จะแก้ไขปัญหาดังกล่าวตามข้อเสนอและข้อสังเกตของผู้แทนสำนักงานการตรวจเงินและกรมบัญชีกลางเพื่อให้สามารถใช้ปฏิบัติได้ในปีงบประมาณ 2531

การประชุมครั้งที่ 6/2530 วันที่ 26 มิถุนายน 2530

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.2 ขออนุมัติแบบสัญญารับช่วงสิทธิสัญญาเช่าซื้อที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ด้วยมีเกษตรกรผู้เช่าซื้อที่ดินกับ ส.ป.ก. บางรายได้ถึงแก่กรรมก่อนชำระค่าเช่าซื้อเสร็จสิ้น อันมีผลให้ทายาทโดยธรรมของผู้เช่าซื้อเดิมมีสิทธิได้รับช่วงสิทธิการเช่าซื้อที่ดินแทนผู้เช่าซื้อเดิม และ ส.ป.ก. ได้นำร่างแบบสัญญารับช่วงสิทธิสัญญาเช่าซื้อที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เสนอกรมอัยการตรวจพิจารณาเสร็จเรียบร้อยแล้ว (หนังสือที่ มท 1202/2877 ลงวันที่ 27 มีนาคม 2530)

มติคณะกรรมการ คณะกรรมการพิจารณาแล้วเห็นว่าเพื่อให้การดำเนินการจัดทำสัญญาเช่าซื้อที่ดินกับเกษตรกรสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี จึงมีมติอนุมัติให้ใช้แบบสัญญารับช่วงสิทธิสัญญาเช่าซื้อที่ดินเพื่อเกษตรกรรมซึ่งได้ผ่านการตรวจแก้ไขจากกรมอัยการแล้ว ดังที่แนบในวาระประชุมตามที่เสนอ

เรื่องที่ 3.3 ขออนุมัติขยายเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอปะคำ อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์

ด้วยกรมปศุสัตว์ขอให้ ส.ป.ก. เข้าดำเนินการจัดสรรที่ดินให้แก่ราษฎรที่บุกรุกประมาณ 525 รายในที่ราชพัสดุด่านกักสัตว์ปะคำ ตั้งอยู่ในท้องที่ตำบลหูก้าน อำเภอปะคำ และตำบลโนนดินแดง อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ เนื้อที่ 21,718-3-00 ไร่ โดยกรมปศุสัตว์ขอขึ้นพื้นที่ทางตอนเหนือไว้ประมาณ 10,000 ไร่ เพื่อจัดตั้งสถานีวิจัยพันธุ์สัตว์

มติคณะกรรมการ คณะกรรมการพิจารณาเห็นว่า เพื่อเป็นการยับยั้งการบุกรุกของราษฎรในพื้นที่ดังกล่าวมิให้เพิ่มขึ้น จึงมีมติอนุมัติให้ขยายเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดินอำเภอปะคำ อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์

เรื่องที่ 3.4 ขออนุมัติประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอศีรีมาศ จังหวัดสุโขทัย และโครงการปฏิรูปที่ดินที่สาธารณประโยชน์ทุ่งเมืองเพชร อำเภอศีรีมาศ จังหวัดสุโขทัย

ด้วยมีราษฎรประมาณ 127 ครอบครัว ได้รับความเดือดร้อนจากการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำคลองช้างใน บริเวณเทือกเขาหลวง บ้านท่าดินแดงหมู่ที่ 1 ตำบลศีรีมาศ อำเภอศีรีมาศ จังหวัดสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย จึงเห็นชอบให้ดำเนินการปฏิรูปที่ดินที่สาธารณประโยชน์ทุ่งเมืองเพชร ซึ่งสภาตำบลได้มีมติเมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน 2529 ว่าประชาชนเลิกใช้ประโยชน์ร่วมกันในที่สาธารณประโยชน์นี้แล้ว และ คปจ.สุโขทัย ได้มีมติเมื่อวันที่ 26 ธันวาคม 2529 เห็นชอบให้ดำเนินการปฏิรูปที่ดินในพื้นที่ดังกล่าว เพื่อจัดให้แก่เกษตรกรที่บุกรุกและที่เดือดร้อนจากการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำ

มติคณะกรรมการ อนุมัติประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอศีรีมาศ จังหวัดสุโขทัย และโครงการปฏิรูปที่ดินที่สาธารณประโยชน์ทุ่งเมืองเพชร อำเภอศีรีมาศ จังหวัดสุโขทัย โดยมีข้อสังเกตว่ารายได้ส่วนใหญ่ของเกษตรกรได้มาจากนอกการเกษตร จึงควรให้ความสนใจเกี่ยวกับรูปแบบการเพาะปลูกและระบบการใช้ที่ดิน เพื่อให้สามารถพัฒนาให้เกษตรกรมีรายได้ทางการเกษตรสูงขึ้น

การประชุมครั้งที่ 7/2530 วันที่ 27 กรกฎาคม 2530

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.1 ขออนุมัติหลักการเร่งรัดการจัดที่ดินของรัฐ

ด้วย ส.ป.ก. ได้นำเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาราษฎรบุกรุกที่ดินในเขตพื้นที่ป่า โดยสรุป คือ

(1) แนวทางการแก้ไข

- ปัญหาด้านนโยบาย
- ปัญหาทางปฏิบัติ
- ปัญหาด้านกำลังคน

(2) มาตรการเสริม แต่งตั้ง คณะอนุกรรมการเร่งรัดการดำเนินการปฏิรูปที่ดินของรัฐ โดยมีปลัดกระทรวงเกษตรฯ เป็นประธานอนุกรรมการ

(3) ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ

มติคณะกรรมการ อนุมัติตามประเด็นที่เสนอขอทั้ง 3 ข้อ ทั้งนี้ ให้เพิ่มเติมผู้แทนกระทรวงมหาดไทย ที่ปรึกษากฎหมายกระทรวงเกษตรฯ และผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เป็นอนุกรรมการอีก 3 ท่าน

ข้อสังเกต สำหรับการเข้าไปดำเนินการในจังหวัดที่ยังมิได้มีการประกาศเขตปฏิรูปที่ดินให้ ส.ป.ก มีหนังสือแจ้งไปยังจังหวัดเพื่อขอข้อมูล โดยที่ ส.ป.ก. มิต้องแต่งตั้งอนุกรรมการในระดับจังหวัด

เรื่องที่ 3.2 การประเมินมูลค่าและการจัดการทรัพย์สินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้แต่งตั้ง คณะอนุกรรมการประเมินมูลค่าและการจัดการทรัพย์สินของ กองทุนการปฏิรูปที่ดินตามที่เสนอ ทั้งนี้ ให้รองเลขาธิการ ส.ป.ก. เป็นประธาน และมีผู้อำนวยการสำนักงานกลางประเมินราคาทรัพย์สิน เป็นอนุกรรมการ ในฐานะตัวแทนของกรมที่ดิน และให้เพิ่มเติมข้อความในข้อ 3 ของร่างคำสั่ง เป็นดังนี้ “.....ค่าตอบแทนที่จะเรียกเก็บจากผู้ได้รับที่ดินของรัฐ”

อนึ่ง ประธานขอให้คณะอนุกรรมการดังกล่าวเร่งดำเนินการและรายงานผลให้คณะกรรมการทราบโดยเร็ว

เรื่องที่ 3.3 ขออนุมัติประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอบ้านฝือ จังหวัดอุดรธานี

ด้วยปรากฏว่ามีราษฎรบุกรุกเข้าอยู่อาศัยทำกินในที่ดินที่ขึ้นทะเบียนเป็นที่สาธารณประโยชน์ไว้ และประสงค์จะให้รัฐเข้าแก้ปัญหาการถือครองที่ดิน ประกอบกับสำนักงานการพลังงานแห่งชาติ มีโครงการก่อสร้างระบบสูบน้ำด้วยกระแสไฟฟ้า บริเวณลุ่มน้ำโมง ซึ่งอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอบ้านฝือ จังหวัดอุดรธานี และ ส.ป.ก. (โดย คปท. เห็นชอบ) เห็นสมควร ดำเนินการปฏิรูปที่ดินในที่ดินที่สาธารณประโยชน์รวม 4 แปลง คือ

1. ที่สาธารณประโยชน์ที่ทำเลเลี้ยงสัตว์โคกช้างไฟ ตำบลบ้านฝือ และตำบลหายโศก อำเภอบ้านฝือ เนื้อที่ประมาณ 10,786 ไร่
2. ที่สาธารณประโยชน์ที่ทำเลเลี้ยงสัตว์โคกหนองใหญ่ ตำบลโนนทอง และตำบลข้าวสาร อำเภอบ้านฝือ เนื้อที่ประมาณ 27,700 ไร่
3. ที่สาธารณประโยชน์ที่ทำเลเลี้ยงสัตว์โคกนาสี ตำบลจำปาโมง และตำบลข้าวสาร อำเภอบ้านฝือ เนื้อที่ประมาณ 9,700 ไร่
4. ที่สาธารณประโยชน์ที่ทำเลเลี้ยงสัตว์โคกหนองกุง ตำบลเขื่อน้ำ อำเภอบ้านฝือ เนื้อที่ประมาณ 10,060 ไร่

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้ประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอบ้านฝือ จังหวัดอุดรธานีได้ ตามที่เสนอ

เรื่องที่ 3.5 ขออนุมัติประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน

(1) อำเภอเวียง กิ่งอำเภอสันติสุข อำเภอเมือง และอำเภอแม่จริม จังหวัดน่าน

ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2530 เปลี่ยนแปลงมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 16 มิถุนายน 2507 ตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เสนอ โดยให้จำแนกพื้นที่บางส่วนออกจากป่าไม้ถาวร

ก. ป่าฝั่งซ้ายแม่น้ำน่าน แปลงที่ 29 เพื่อให้เป็นที่ทำกินของราษฎร เนื้อที่ประมาณ 16,200 ไร่ ซึ่งอยู่ในท้องที่อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน โดยให้ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ข. ป่าแม่น้ำน่านตะวันออกตอนใต้ เพื่อให้เป็นที่ทำกินของราษฎร เนื้อที่ประมาณ 34,760 ไร่ อยู่ในเขตท้องที่กิ่งอำเภอสันติสุข อำเภอเมือง และอำเภอแม่จริม จังหวัดน่าน โดยให้ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้ประกาศเขตปฏิรูปที่ดินอำเภอเวียงสา กิ่งอำเภอสันติสุข อำเภอเมือง และอำเภอแม่จริม จังหวัดน่าน

(2) อำเภอหนองบัวแดง อำเภอเกษตรสมบูรณ์ อำเภอกอนสาร อำเภอแก้งคร้อ และอำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ

ด้วยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อการอพยพราษฎรออกจากบริเวณน้ำท่วม เนื่องจากโครงการก่อสร้างเขื่อนบน ซึ่งมีมติให้ ส.ป.ก. ดำเนินการจัดที่ดินให้แก่ราษฎรโดยการปฏิรูปที่ดิน และคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2530 ให้จำแนกประเภทที่ดินในพื้นที่เป้าหมายเลข 10 แปลง 1 จังหวัดชัยภูมิ เพื่อจัดเป็นที่ทำกินของราษฎรในแปลงที่ 3 แปลงที่ 4 แปลงที่ 5 แปลงที่ 8 แปลงที่ 9 เนื้อที่ประมาณ 637,782 ไร่ และให้ ส.ป.ก. เข้าดำเนินการในส่วนนี้

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้ประกาศเขตปฏิรูปที่ดินอำเภอหนองบัวแดง อำเภอเกษตรสมบูรณ์ อำเภอกอนสาร อำเภอแก้งคร้อ และอำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ

ทั้งนี้ให้ ส.ป.ก. ตรวจสอบให้แน่ชัดถึงแนวโน้มของการก่อสร้างเขื่อนขึ้น หากจะมีการก่อสร้างก็ให้กันพื้นที่ไว้สำหรับรับเกษตรกรที่จะอพยพมาด้วย

(3) อำเภอเดชอุดม และอำเภอนาจะหลวย จังหวัดอุบลราชธานี

ด้วยคณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 7 เมษายน 2530 อนุมัติให้เปลี่ยนแปลงมติคณะรัฐมนตรีตามความเห็นของคณะกรรมการพัฒนาที่ดินตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เสนอ สำหรับการจัดที่ดินในที่จำแนกฯ ป่าฝั่งขวาลำโดมใหญ่ เนื้อที่ประมาณ 331,764 ไร่ ในเขตท้องที่อำเภอเดชอุดม อำเภอนาจะหลวย จังหวัดอุบลราชธานี ให้แก่ราษฎรให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์รับไปดำเนินการโดยวิธีการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้ประกาศเขตอำเภอเดชอุดม และอำเภอนาจะหลวย จังหวัดอุบลราชธานี เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

เรื่องที่ 3.6 ขออนุมัติขยายเขตปฏิรูปที่ดินอำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ (ป่าดงใหญ่แปลง 1) และขยายเขตปฏิรูปที่ดินอำเภอเมือง อำเภอโชคชัย และอำเภอบักรังชัย จังหวัดนครราชสีมา (ป่านครราชสีมา - โชคชัย - บักรังชัย)

1. ด้วยคณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน 2506 กำหนดให้ป่าดงใหญ่แปลง 1 อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นป่าไม้ถาวร เนื้อที่ 328,556 ไร่ ต่อมาได้มีกฎกระทรวง ฉบับที่ 58 พ.ศ. 2502 กำหนดพื้นที่ส่วนหนึ่งให้เป็นป่าสงวนแห่งชาติ เรียกว่า ป่าดงใหญ่ คงเหลือพื้นที่ป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี ประมาณ 26,908 ไร่ และคณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2530 ให้จำแนกพื้นที่ออกจากป่าไม้ถาวรดังกล่าว เพื่อจัดให้ราษฎรทำกินตามกฎหมายการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เนื้อที่ 14,963 ไร่ ประกอบกับพื้นที่ดังกล่าวอยู่ติดกับพื้นที่ปฏิรูปที่ดินตามโครงการพัฒนาพื้นที่เป้าหมายเฉพาะอำเภอละหานทราย

2. ด้วยคณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน 2506 กำหนดให้ ป่านครราชสีมา - โชคชัย - ปักธงชัย อำเภอเมือง อำเภอโชคชัย อำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมาเป็นป่าไม้ถาวร เนื้อที่ประมาณ 215,796 ไร่ ต่อมาอีกกฎกระทรวง กำหนดพื้นที่ส่วนหนึ่งเป็นป่าสงวนแห่งชาติ ทำให้มีพื้นที่ป่าไม้ถาวรเหลือ 80,904 ไร่ และคณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 3 มีนาคม 2530 มอบให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รับพื้นที่ป่าไม้ถาวรในส่วนที่จำแนกไว้เป็นที่ทำกินของราษฎร จำนวน 75,803 ไร่ ไปดำเนินการปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้ขยายเขตปฏิรูปที่ดินได้ตามที่ ส.ป.ก. เสนอ

การประชุมครั้งที่ 8/2530 วันที่ 25 สิงหาคม 2530

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.3 ขออนุมัติประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอเขาพนม จังหวัดกระบี่

ด้วยสภาตำบลสิน อำเภอเขาพนม ได้มีมติในคราวประชุมครั้งที่ 5/2530 เมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม 2530 ให้ยกเลิกการใช้ประโยชน์ร่วมกันในที่สาธารณประโยชน์ ห่วงปอง แปลงที่ 1 แปลงที่ 2 และที่สาธารณประโยชน์บ้านโคกคา แปลงที่ 1 แปลงที่ 2 และเห็นควรให้ ส.ป.ก. เข้าดำเนินการปฏิรูปที่ดินตามหนังสือจังหวัดกระบี่ ที่ กบ 0020/8162 ลงวันที่ 5 มิถุนายน 2530

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้ประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอเขาพนม จังหวัดกระบี่

อนึ่ง ประธานขอให้ ส.ป.ก. เร่งดำเนินการในพื้นที่สาธารณประโยชน์ดังกล่าว ในขณะเดียวกับที่ประสานงานกับกรมป่าไม้ ทั้งนี้ เพื่อเป็นการป้องกันราษฎรบุกรุกเพิ่มขึ้น

เรื่องที่ 3.4 ขออนุมัติประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอเสิงสาง จังหวัดนครราชสีมา

ด้วยคณะรัฐมนตรีได้มีมติในคราวประชุมครั้งที่ 6/2530 เมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2530 ให้ ส.ป.ก. เข้าดำเนินการปฏิรูปที่ดินในพื้นที่จำแนกเป็นที่ทำกินและเพื่อใช้ประโยชน์อย่างอื่น ๆ ในจังหวัดนครราชสีมา

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้ประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอเสิงสาง จังหวัดนครราชสีมา

อนึ่ง คณะกรรมการได้ให้ข้อสังเกตเกี่ยวกับการดำเนินงานในพื้นที่จำแนก ตามมติคณะรัฐมนตรี ดังนี้

1. การกำหนดพื้นที่ป่าชุมชนร้อยละ 20 ของพื้นที่ที่จะดำเนินการนั้น หากเป็นไปได้ขอให้ ส.ป.ก. กำหนดพื้นที่ป่าชุมชนไว้เป็นแนวเขตรอบพื้นที่เพื่อประโยชน์ ในการแสดงแนวเขตและเป็นจุดสังเกตระหว่างพื้นที่ที่ ส.ป.ก. จะดำเนินการกับพื้นที่ ป่าสงวนแห่งชาติบริเวณข้างเคียง

2. ให้ ส.ป.ก. จัดทำโครงการและแผนงานในแต่ละพื้นที่พร้อมทั้งระยะระยะสิ้นสุดโครงการ

เรื่องที่ 3.5 ขออนุมัติประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภोजอมพระ จังหวัดสุรินทร์

ด้วยคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2530 อนุมัติให้เปลี่ยนแปลงมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 16 มิถุนายน 2507 ตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เสนอ โดยให้จำแนกพื้นที่ บางส่วนออกจากป่าไม้ถาวร (ป่าภูติบ) เพื่อให้เป็นที่ทำกินของราษฎร เนื้อที่ประมาณ 27,450 ไร่ ซึ่งอยู่ในเขตท้องที่อำเภोजอมพระ และอำเภोजาตุ่ม จังหวัดสุรินทร์ โดยให้ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้ประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภोजอมพระ จังหวัดสุรินทร์ ตามที่เสนอ และให้ ส.ป.ก. ดำเนินการจัดตั้งคณะอนุกรรมการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตร เพื่อจัดทำแผนพัฒนาการเฉพาะพื้นที่จำแนก ตามมติคณะรัฐมนตรี ประกอบด้วย ส่วนราชการอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยในการกำหนดแผนพัฒนาการเกษตรให้คำนึงถึงการอนุรักษ์ดินและน้ำด้วย ทั้งนี้ มอบให้ประธานลงนามในคำสั่งแต่งตั้งคณะอนุกรรมการดังกล่าวได้ โดยมีต้องนำเสนอที่ประชุมใหม่อีกครั้ง

เรื่องที่ 3.7 การกำหนดรายได้ขั้นต่ำของเกษตรกรเพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ในเขตปฏิรูปที่ดิน

ด้วย ส.ป.ก. เห็นสมควรกำหนดรายได้ขั้นต่ำของเกษตรกรเอาไว้เป็นพื้นฐานว่า ในเขตปฏิรูปที่ดินในแต่ละภาคนั้น รายได้ขั้นต่ำของเกษตรกรควรเป็นเท่าไร ทั้งนี้ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดกิจกรรมในการวางแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ต่อไป เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายตามคำสั่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ 169/2530 โดยสำรวจข้อมูลในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อจัดทำเส้นทางแห่งความยากจน (Poverty Line หมายถึงระดับค่าครองชีพที่จำเป็นขั้นต่ำสุดที่เกษตรกรจะใช้จ่ายดำรงชีพอยู่ได้)

มติคณะกรรมการ คณะกรรมการพิจารณาแล้วมีมติอนุมัติในหลักการให้กำหนดรายได้ขั้นต่ำของเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดเป้าหมายรายได้ เพื่อวางแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ตามที่เสนอ ส่วนในรายละเอียดให้ ส.ป.ก.หารือกับสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรและส่วนราชการที่เกี่ยวข้องต่อไป

การประชุมครั้งที่ 9/2530 วันที่ 28 กันยายน 2530

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.3 การดำเนินงานพัฒนาการผลิตและเพิ่มรายได้ในเขตปฏิรูปที่ดิน

ด้วยงบประมาณประจำปี 2531 ของ ส.ป.ก. ในส่วนของ “งานพัฒนาการผลิตและเพิ่มรายได้ในเขตปฏิรูปที่ดิน แผนงานส่งเสริมการกสิกรรม” ถูกคณะกรรมการวิชาการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ 2531 ตัดทอนลงทั้งหมด คงเหลือไว้แต่งบประมาณเกี่ยวกับเงินเดือน ค่าจ้างประจำ และค่าเช่าบ้านเท่านั้น โดยเห็นว่ามีลักษณะงานที่ซ้ำซ้อนกับงานของส่วนราชการอื่น จึงให้ ส.ป.ก. ยุติการทำงานนี้ (เป็นงบประมาณที่ ส.ป.ก. ใช้จ่ายในการดำเนินงานและประสานงานต่าง ๆ เกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร การส่งเสริมงานสถาบันเกษตรกร และพัฒนาอาชีพในเขตปฏิรูปที่ดิน)

มติคณะกรรมการประสานงานการส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร ครั้งที่ 4/2530 วันที่ 9 กันยายน 2530 และคณะอนุกรรมการประสานงานสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน ครั้งที่ 2/2530 วันที่ 22 กันยายน 2530 ดังนี้

1. กิจกรรมเกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรและการส่งเสริมงานสถาบันเกษตรกรและพัฒนาอาชีพ เป็นกิจกรรมที่จำเป็นจะต้องดำเนินการในเขตปฏิรูปที่ดิน แต่เมื่อมีปัญหาด้านงบประมาณ คณะอนุกรรมการก็เห็นด้วยกับ ส.ป.ก. ที่จะตัดกิจกรรมบางรายการออกไปก่อน

2. ภารกิจความรับผิดชอบของ ส.ป.ก. ในกิจกรรมต่าง ๆ ตามข้อ 1 นั้น มิได้เป็นการปฏิบัติงานซ้ำซ้อนกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ จึงเห็นสมควรให้กิจกรรมเหล่านี้ เป็นหน้าที่ความรับผิดชอบที่ ส.ป.ก. จะต้องดำเนินการต่อไป และเห็นสมควรให้นำเสนอ คปก. พิจารณา

มติคณะกรรมการ อนุมัติตามประเด็นที่เสนอ ดังนี้

1. เห็นชอบในกิจกรรมที่ ส.ป.ก. จะต้องดำเนินการตามมติคณะกรรมการทั้งสองชุด
2. เห็นชอบให้ ส.ป.ก. นำเสนอคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินงานในปีงบประมาณ 2531 และในปีงบประมาณต่อ ๆ ไป

3. ในระยะแรกของปี 2531 ขออนุมัติให้คณะกรรมการโครงการและการเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม มีอำนาจพิจารณาปรับใช้เงินของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมจากโครงการต่าง ๆ ให้ ส.ป.ก. ไม่เกินหนึ่งในสามของวงเงินงบประมาณค่าใช้จ่าย (ตามเอกสาร 3.3.2 คือ 1,000,000 บาท จากวงเงินรวม 3,389,672 บาท)

เรื่องที่ 3.4 ขออนุมัติประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอบ้านด่านลานหอย จังหวัดสุโขทัย

ด้วยสภาตำบลวังน้ำขาว อำเภอบ้านด่านลานหอย ได้มีมติในการประชุมครั้งที่ 3/2530 เมื่อวันที่ 23 มิถุนายน 2530 ยกเลิกการใช้ประโยชน์ร่วมกัน และเห็นชอบให้ ส.ป.ก. เข้าดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ในที่สาธารณประโยชน์ทุ่งไผ่ยาสน์ ในเขตตำบลวังน้ำขาวอำเภอบ้านด่านลานหอย จังหวัดสุโขทัย และ คปท.สุโขทัย มีมติเห็นชอบ ครั้งที่ 2/2530 เมื่อวันที่ 26 สิงหาคม 2530

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้ประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอบ้านด่านลานหอย จังหวัดสุโขทัย

การประชุมครั้งที่ 10/2530 วันที่ 23 พฤศจิกายน 2530

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.4 การปรับปรุงแนวทางและแผนงานปฏิรูปที่ดิน

ส.ป.ก. ได้ปรับแนวทางการปฏิรูปที่ดิน ช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่ 5 ดังนี้

1. เร่งรัดการจัดทำแผนระยะยาว เพื่อจัดที่ดินของรัฐและเอกชนให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐ ฯลฯ
2. จัดกรอบอัตรากำลัง ปรับโครงสร้างการบริหารงานและการฝึกอบรมบุคลากร ฯลฯ
3. หาแนวทางและแหล่งเงินทุน โดยให้ภาครัฐบาลและเอกชนเข้าร่วมลงทุนในการพัฒนาเกษตร ฯลฯ
4. แก้ไขกฎหมายปฏิรูปที่ดินให้เสร็จสิ้นและเร่งรัดการออกระเบียบหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ฯลฯ

มติคณะกรรมการ คณะกรรมการพิจารณาแล้วมีมติ ดังนี้

1. อนุมัติแนวทางปฏิรูปที่ดินและแนวทางปฏิบัติ สำหรับปี 2530 ตามที่เสนอ
2. ในเรื่องขอใช้งบกลางให้ดำเนินการดังต่อไปนี้
 - ก. ให้ของบกลางเป็นค่าจัดที่ดินของรัฐ รวมทั้งเครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ เป็นพื้นที่เพิ่มขึ้นจากที่ได้รับจัดสรรงบประมาณอีก 800,000 ไร่
 - ข. สำหรับค่าภาษีเครื่องมือโครงการเงินกู้ O.E.C.F. จำนวน 49.1 ล้านบาท เห็นชอบในหลักการและให้ประธานรับไปพิจารณาว่าโดยทางปฏิบัติ กรมควรจะของบกลางหรือไม่ เพียงใด
 - ค. สำหรับค่าประสานงานพัฒนาการเกษตร และสถาบันเกษตรกร จำนวน 1.4 ล้านบาท ส่วนที่เสนอขออนุมัติงบกลางไว้ และค่ารังวัดแบ่งแยกที่ดิน โดยกรมที่ดิน อีก 1.4 ล้านบาท ที่เสนอขออนุมัติใช้งบกลางให้ขอใช้จากเงินของกองทุนปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

3. อนุมัติแผนงานและงบประมาณปี 2531 ตามที่เสนอ โดย

ก. ให้เพิ่มเติมรายการรังวัดและกระจายสิทธิการถือครองที่ดินของรัฐที่ได้มีการจำแนก และมีมติคณะรัฐมนตรีให้ ส.ป.ก. ดำเนินการเป็นโครงการพิเศษจาก 638,000 ไร่ เป็น 800,000 ไร่

ข. ให้เร่งรัดการประกาศเขตปฏิรูปที่ดินในพื้นที่จำแนกซึ่งมีมติคณะรัฐมนตรีให้ ส.ป.ก. ดำเนินการทั้งหมดโดยเร็ว ยกเว้นพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมที่จะประกาศเป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

ค. ให้ ส.ป.ก. วางแผนจัดที่ดินที่ได้รับตามมติ ครม. 2.8 ล้านไร่ ให้เสร็จสิ้นภายใน 3 ปี

การประชุมครั้งที่ 1/2531 เมื่อวันที่ 25 มกราคม 2531

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.1 - 3.7 ขออนุมัติประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน

ตามที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้นำที่ดินที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวร ให้ ส.ป.ก. นำไปจัดให้ราษฎรทำกินหรือประโยชน์อย่างอื่นตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ได้แก่

1. ป่าบ้านกระวัน อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2530

2. ป่าบ้านเดียง อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ ป่าโคกโจด อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ป่าพนมรุ้ง อำเภอละหานทราย อำเภอประโคนชัย และอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ป่าโคกกระเบื้องบ้านฝ้าย อำเภอลำปลายมาศ อำเภอหนองหงส์ อำเภอนางรอง อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ และอำเภอจักราช อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2530

3. ป่าแม่ยมฝั่งตะวันออกแม่น้ำยม อำเภอลอง จังหวัดแพร่ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 7 เมษายน 2530

4. ที่ดินจัดสรรป่าหมายเลข 106 อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 21 กันยายน 2525

ประเด็นที่น่าเสนอ ขออนุมัติดำเนินการในพื้นที่จำแนกตามมติคณะรัฐมนตรีโดยประกาศเขตปฏิรูปที่ดินในท้องที่อำเภอ (ยกเว้น อำเภอละหานทราย อำเภอลำปลายมาศ และอำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์ เนื่องจากประกาศเขตปฏิรูปที่ดินแล้ว) ดังนี้

1. อำเภอปราสาท และอำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์
2. อำเภอสตึก อำเภอประโคนชัย อำเภอนางรอง และอำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์
3. อำเภอจักราช และอำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา
4. อำเภอลอง จังหวัดแพร่
5. อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา และขอนแก่นโครงการปฏิรูปที่ดินจัดสรรป่า
หมายเลข 106 อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา

มติคณะกรรมการ อนุมัติตามประเด็นที่เสนอขอ และมอบให้ ส.ป.ก.จัดทำตารางปฏิทินแสดงขั้นตอนการดำเนินการประกาศเขตปฏิรูปที่ดินเสนอ เพื่อประกอบการพิจารณาหาทางแก้ไขขั้นตอนในการดำเนินการประกาศเขตปฏิรูปที่ดินที่ต้องใช้ระยะเวลานาน

การประชุมครั้งที่ 2/2531 เมื่อวันที่ 23 มีนาคม 2531

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.1 ขออนุมัติประกาศท้องที่ 7 อำเภอ 1 กิ่งอำเภอ 3 จังหวัด เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

เรื่องเดิม ตามที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้ ส.ป.ก. นำที่ดินที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรไปจัดให้ราษฎรทำกินหรือเพื่อประโยชน์อย่างอื่นตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ดังนี้

1. ป่าเขาใหญ่ อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 3 มีนาคม 2530 เนื้อที่ประมาณ 33,896 ไร่
2. ป่าโครงการรถไฟสี่คิ้ว สูงเนินโคกกรวด อำเภอสี่คิ้ว อำเภอสูงเนิน และอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2530 เนื้อที่ประมาณ 156,310 ไร่
3. ป่าฝั่งซ้ายแม่น้ำมูล อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์ ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2530 เนื้อที่ประมาณ 5,762 ไร่
4. ป่าจารพัตร อำเภอศรีขรภูมิ จังหวัดสุรินทร์ ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2530 เนื้อที่ประมาณ 16,631 ไร่
5. ป่าห้วยสำราญ แปลง 3 อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 7 เมษายน 2530 เนื้อที่ประมาณ 1,448 ไร่
6. ป่าห้วยสำราญ แปลง 4 กิ่งอำเภอวังหิน จังหวัดศรีสะเกษ ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 7 เมษายน 2530 เนื้อที่ประมาณ 5,241 ไร่
7. ป่าจัดสรรบ้านน้อย - บ้านใจดี อำเภอขุขันธ์ จังหวัดศรีสะเกษ ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 7 เมษายน 2530 เนื้อที่ประมาณ 11,624 ไร่

ส.ป.ก. ได้พิจารณาเห็นสมควรดำเนินการประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน เพื่อให้เกษตรกรมีที่ดินทำกินเพียงพอต่อการยังชีพได้รับความช่วยเหลือด้านสาธารณูปโภค ตลอดจนการพัฒนาทั้งในด้านการเกษตรและนอกการเกษตร

- มติคณะกรรมการ**
- อนุมัติให้ประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน ดังนี้
 - (1) อำเภอปากช่อง อำเภอสีคิ้ว และอำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดนครราชสีมา
 - (2) อำเภอรัตนบุรี และอำเภอศรีขรภูมิ จังหวัดสุรินทร์
 - (3) อำเภอเมือง กิ่งอำเภอวังหิน และอำเภอชุมพวง จังหวัดศรีสะเกษ
 - อนุมัติให้ใช้เงินกองทุนฯ ตามโครงการเร่งรัดการปฏิรูปที่ดิน ปีงบประมาณ 2530 เป็นค่าใช้จ่ายในการสำรวจตรวจสอบข้อมูลเพื่อการประกาศเขต และเพื่อการจัดทำโครงการทุกพื้นที่ที่ ส.ป.ก. เห็นสมควรดำเนินการ

เรื่องที่ 3.4 ขอบทวนมติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกร ครั้งที่ 12/2528 วันที่ 23 ธันวาคม 2528 เกี่ยวกับแนวทางแก้ไขปัญหาเกษตรกรซื้อขายที่ดินของรัฐในเขตปฏิรูปที่ดิน

เรื่องเดิม ตามมติที่ประชุม คปก. ครั้งที่ 12/2528 เมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2528 อนุมัติแนวทางแก้ไขปัญหาเกษตรกรซื้อขายที่ดินของรัฐ สละสิทธิและละทิ้งที่ดินที่ได้รับจากการปฏิรูปที่ดิน ซึ่งต่อมาเกิดปัญหาข้อกฎหมายและแนวทางปฏิบัติตามมติ คปก. ดังกล่าว คือ

- ในการจัดให้เกษตรกรรายใหม่เข้าทำประโยชน์ในที่ดินแทนเกษตรกรรายเดิม และให้มีภาระชำระเงินค่าชดเชยให้เกษตรกรรายเดิม โดยวิธีทำสัญญากู้ยืมเงินจากกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรใหม่ ไม่ต้องแปลงหนี้ เพื่อให้เกษตรกรรายเดิมนำเงินไปชำระหนี้ตามสัญญากู้ยืมเดิมให้หนี้เดิมระงับ
- ตามหลักกฎหมายในการกู้ยืมเงินจะต้องมีการจ่ายและรับเงินจริง ๆ แต่ในทางปฏิบัติไม่อาจทำได้ เนื่องจากปัญหาในเรื่องงบประมาณดอกเบี้ยเงินกู้เดิมและการโอนเงิน ไปตั้งเบิกจ่าย ณ ส.ป.ก.จังหวัด

ประเด็นที่เสนอขออนุมัติ

- ขอแก้ไขเปลี่ยนแปลงมติ คปก. ครั้งที่ 12/2528 เมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2528 ข้อ 4.1 โดยเปลี่ยนวิธีการให้หนี้ของเกษตรกรรายเดิมที่กู้ยืมจากกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกร ระงับจากการทำสัญญาใหม่เป็นแปลงหนี้ใหม่ โดยเปลี่ยนตัวลูกหนี้จากเกษตรกรรายเดิมเป็นเกษตรกรรายใหม่ที่ประสงค์จะรับที่ดิน และเต็มใจยอมชำระหนี้ค้างชำระของเกษตรกรรายเดิม และตัดกรณีที่ให้เกษตรกรรายใหม่คืนเงินค่าชดเชยที่เกษตรกรรายเดิมจ่ายให้ ส.ป.ก. ไปบางส่วนแล้วตามข้อ 5 ออก ส่วนหลักการอื่น ๆ ให้เป็นไปตามมติเดิม

2. ขออนุมัติหลักการให้ผ่อนผันไม่คิดดอกเบี้ยของเกษตรกรรายเดิมที่ค้างชำระ ตั้งแต่ระยะเวลาที่ คปท. มีมติให้เกษตรกรรายนั้นสิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน จนกว่าจะมีเกษตรกรรายใหม่มารับภาระหนี้สิน และให้เกษตรกรรายใหม่เสียค่าเช่ากับ ส.ป.ก. ตามอัตราซึ่ง ส.ป.ก. จะได้นำเสนอคณะกรรมการพิจารณาต่อไป

3. แบบสัญญาในการแปลงหนี้ใหม่ให้เป็นไปตามที่ ส.ป.ก. กำหนด

มติคณะกรรมการ อนุมัติตามที่ ส.ป.ก. เสนอทั้ง 3 ประเด็น

การประชุมครั้งที่ 3/2531 เมื่อวันที่ 25 เมษายน 2531

ระเบียบวาระที่ 4 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 4.2.1 ขออนุมัติประกาศท้องที่ 5 อำเภอ 2 กิ่งอำเภอ 1 จังหวัด เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

เรื่องเดิม คณะรัฐมนตรีมีมติให้นำที่ดินที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรให้ราษฎรใช้เป็นที่ทำกิน หรือทำประโยชน์อย่างอื่นมาจัดให้ราษฎร โดยดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ดังนี้

1. ป่าพรานพร้าว - แก่งไก่อำเภอสังขม และอำเภอศรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2530 เนื้อที่ประมาณ 9,286 ไร่

2. ป่าดงชมพูพร อำเภอบึงกาฬ อำเภอพรเจริญ และกิ่งอำเภอศรีวิไล จังหวัดหนองคาย ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2530 เนื้อที่ประมาณ 5,118 ไร่

3. ป่าดงสีชมพู หมายเลข 5 อำเภอโซ่พิสัย จังหวัดหนองคาย ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2530 เนื้อที่ประมาณ 1,250 ไร่

4. ป่าดงคำบอน - ดงเซกา และกิ่งอำเภอบึงโขงหลง จังหวัดหนองคาย ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2530 เนื้อที่ประมาณ 1,987 ไร่

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้ประกาศท้องที่อำเภอสังขม อำเภอบึงกาฬ อำเภอพรเจริญ อำเภอโซ่พิสัย อำเภอเซกา กิ่งอำเภอศรีวิไล และกิ่งอำเภอบึงโขงหลง จังหวัดหนองคาย เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน รวมเนื้อที่ประมาณ 17,641 ไร่

เรื่องที่ 4.2.2 ขออนุมัติประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอท่าชนะ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

เรื่องเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้ขึ้นทะเบียนที่ดินสาธารณะทุ่งเลี้ยงสัตว์ ตำบลคันธุลี อำเภอท่าชนะ เมื่อปี พ.ศ. 2476 มีเนื้อที่ประมาณ 3,900 ไร่ ปัจจุบันมีราษฎรเข้าถือครอง ทำประโยชน์แล้วประมาณ 180 ครอบครัว ถือครองที่ดินมาประมาณ 5 - 40 ปี จนไม่สามารถ รักษาสภาพให้เป็นทุ่งเลี้ยงสัตว์อีกต่อไป ราษฎรหันมาสนใจปลูกไม้ยืนต้นในที่ดิน สภาพป่าละเมาะ จึงมีมติให้เพิกถอนและให้ดำเนินการปฏิรูปที่ดิน เมื่อวันที่ 16 ธันวาคม 2530

และตั้งตัวแทนทำหนังสือแจ้งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เพื่อพิจารณาดำเนินการปฏิรูปที่ดินฯ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์พิจารณามอบหมายให้ ส.ป.ก. พิจารณาดำเนินการ

ส.ป.ก. ได้สำรวจตรวจสอบสภาพที่ดินแล้ว ปรากฏว่าอยู่ในหลักเกณฑ์การนำที่ดินสาธารณประโยชน์มาปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เกษตรกรไม่มีเอกสารแสดงสิทธิในที่ดินพื้นที่ที่มีความเหมาะสมด้านเกษตร

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้ประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอท่าชนะ จังหวัดสุราษฎร์ธานี บริเวณที่ดินที่สาธารณะทุ่งเลี้ยงสัตว์ ตำบลคันธูลี เนื้อที่ประมาณ 3,900 ไร่

การประชุมครั้งที่ 4/2531 เมื่อวันที่ 28 มิถุนายน 2531

ระเบียบวาระที่ 4 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 4.1 ขออนุมัติประกาศเขตท้องที่ 5 อำเภอ ในจังหวัดชัยภูมิ เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้ประกาศเขตปฏิรูปที่ดินในที่ดิน ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2530 ให้นำที่ดินที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรไปจัดให้ราษฎรใช้ทำกินหรือเพื่อประโยชน์อย่างอื่นตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ดังนี้

1. อำเภอเมือง อำเภอบ้านเขว้า และอำเภอกอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ บริเวณป่าภูแสนดา เนื้อที่ประมาณ 62,400 ไร่
2. อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ บริเวณป่าตาดเนิน เฉพาะแปลงที่ 2 และแปลงที่ 4 เนื้อที่ประมาณ 4,400 ไร่
3. อำเภอบ้านแท่น จังหวัดชัยภูมิ บริเวณป่าภูตะเภา เนื้อที่ประมาณ 1,900 ไร่

การประชุมครั้งที่ 5/2531 เมื่อวันที่ 29 กันยายน 2531

ระเบียบวาระที่ 4 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 4.1.1 ขออนุมัติประกาศเขตท้องที่ 14 อำเภอ 4 จังหวัด เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน (ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวร)

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้ประกาศเขตท้องที่เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติให้นำที่ดินที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรให้ราษฎรใช้เป็นที่ทำกินหรือเพื่อประโยชน์อย่างอื่นตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ได้แก่

1. อำเภอพิบูลมังสาหาร และอำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี บริเวณป่ากุดชุมภูง เนื้อที่ประมาณ 10,300 ไร่ และบริเวณป่าห้วยแม่นันท์ เนื้อที่ประมาณ 6,000 ไร่

2. อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา บริเวณป่าหนองฮี เนื้อที่ประมาณ 16,200 ไร่
 3. อำเภอม่วงสามสิบ จังหวัดอุบลราชธานี บริเวณป่าดงเก่าตัน เนื้อที่ประมาณ 6,300 ไร่
 4. อำเภอตระการพืชผล และอำเภอตาลสุม จังหวัดอุบลราชธานี บริเวณป่าโคกน้ำคำ เนื้อที่ประมาณ 1,000 ไร่
 5. อำเภอพนา จังหวัดอุบลราชธานี บริเวณป่าดงขวาง เนื้อที่ประมาณ 1,800 ไร่
 6. อำเภออำนาจเจริญ จังหวัดอุบลราชธานี บริเวณป่าดงหัวกอง เนื้อที่ประมาณ 25,300 ไร่
 7. อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ บริเวณป่าดงเค็ง เนื้อที่ประมาณ 17,000 ไร่
 8. อำเภอพุทไธสง จังหวัดบุรีรัมย์ บริเวณป่าหนองข่า เนื้อที่ประมาณ 1,400 ไร่
 9. อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ บริเวณป่าบ้านหัวถนน เนื้อที่ประมาณ 3,600 ไร่
 10. อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ บริเวณป่ารอบอ่างเก็บน้ำห้วยตลาด เนื้อที่ประมาณ 105,900 ไร่
 11. อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม บริเวณป่าหนองบัว และป่าโนนบือ เนื้อที่ประมาณ 26,800 ไร่
 12. อำเภอราศีไศล จังหวัดศรีสะเกษ บริเวณป่าโนนจาน เนื้อที่ประมาณ 2,100 ไร่
- รวมเนื้อที่ประมาณ 224,000 ไร่

เรื่องที่ 4.1.2 ขออนุมัติประกาศเขตท้องที่ อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน (ที่รกร้างว่างเปล่า)

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้ประกาศท้องที่อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม บริเวณที่รกร้างว่างเปล่า ตั้งห้วยทราย ซึ่งอยู่ในเขตปกครองบ้านคำบอนดง และบ้านห้วยทราย ตำบลท่าจำปา เนื้อที่ประมาณ 23,400 ไร่ เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

เรื่องที่ 4.3 การพิจารณากำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินมูลค่าทรัพย์สินของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมทั้งในส่วนที่เป็นทั้งสังหาริมทรัพย์และอสังหาริมทรัพย์

มติคณะกรรมการ อนุมัติหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินมูลค่าทรัพย์สินของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามผลการพิจารณาของคณะกรรมการประเมินมูลค่าและการจัดหาทรัพย์สินของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ดังนี้

1. หลักเกณฑ์การคิดค่าเสื่อมราคาทรัพย์สินของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

1.1 วิธีการคิดค่าเสื่อมราคาของทรัพย์สิน ให้คิดโดยวิธีเส้นตรง (Straight Line Method) โดยไม่มีราคาซาก

1.2 การหักค่าเสื่อมราคาของทรัพย์สินแต่ละประเภท จะหักจนหมดมูลค่าของทรัพย์สินไม่ได้คงเหลือมูลค่าทรัพย์สินเป็นจำนวนเงิน 1 บาท

1.3 การหักค่าเสื่อมราคาทรัพย์สิน ให้คำนวณหักตามระเบียบระยะเวลาที่ได้ทรัพย์สินนั้นมาในแต่ละรอบระยะเวลาบัญชีเป็นรายเดือน

1.4 ทรัพย์สินที่ซื้อมา ราคาต่อหน่วยไม่เกิน 1,500 บาท (ปรับปรุงอัตรานี้ทุก 5 ปี ตามดัชนีราคา) ให้บันทึกบัญชีเป็นค่าใช้จ่ายในปีนั้นทั้งหมด

1.5 กำหนดให้อายุการใช้งานและอัตราค่าเสื่อมราคาของทรัพย์สินต่าง ๆ ของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเป็นอัตราเดียวกันในแต่ละประเภทของทรัพย์สิน โดยจัดกลุ่มของทรัพย์สินแต่ละรายการที่เป็นทรัพย์สินประเภทเดียวกันไว้ด้วยกัน

2. หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินมูลค่าที่ดินในของรัฐในเขตปฏิรูปที่ดินฯ ของ ส.ป.ก. ดังนี้

2.1 คำนวณหาสาจากกลางของมูลค่าที่ดินของ ส.ป.ก. ในของรัฐโดยใช้สูตร

$$P = \sum^n S_i (1+r)^{-1}$$

โดยให้ P = ราคากลางของมูลค่าที่ดิน/ไร่

S = รายได้สุทธิที่คาดว่าจะได้รับจากที่ดิน/ไร่/ปี

r = อัตราดอกเบี้ยพันธบัตรของ ส.ป.ก.

n = จำนวนปีที่เรียกเก็บเงิน = 15 ปี

2.2 ปรับราคากลางของมูลค่าที่ดินในแต่ละแปลง ตามค่าสัมประสิทธิ์ที่ดินต่างกัน

2.3 ให้ปรับมูลค่าที่ดินในที่ดินของรัฐ ของ ส.ป.ก. โดยสำรวจข้อมูลเพื่อประเมินมูลค่าที่ดินตามข้อ 2.2 และข้อ 2.2 ทุก ๆ 3 ปี

เรื่องที่ 4.5 ขออนุมัติหลักการการพิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ ในพื้นที่ที่กำลังดำเนินการประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ อนุมัติในหลักการการพิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ ในพื้นที่ที่กำลังดำเนินการประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน ดังนี้

1. การขอใช้ที่ดินเพื่อดำเนินกิจการเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติ ดำเนินการโดย

1.1 พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ เมื่อยังไม่ได้เพิกถอนสภาพป่าสงวนแห่งชาติ อำนาจควบคุมดูแลเป็นของกรมป่าไม้ ดังนั้น ในการขออนุญาตเมื่อ ส.ป.ก. ได้พิจารณาในเบื้องต้นแล้วผู้ขออนุญาตต้องดำเนินการขออนุญาตต่อกรมป่าไม้ตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507

1.2 พื้นที่ที่จำแนกออกจากเขตป่าไม้ถาวร เมื่อคณะรัฐมนตรีมอบให้ ส.ป.ก. แล้ว ที่ดินนั้นเป็นที่รกร้างว่างเปล่า ย่อมอยู่ในความดูแลของกรมที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดิน อำนาจในการพิจารณาอนุญาตเป็นของผู้ว่าราชการจังหวัดตามมาตรา 9 แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน จึงไม่จำเป็นต้องขอให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย แต่งตั้งเลขาธิการ ส.ป.ก. หรือผู้ที่เลขาธิการ ส.ป.ก. มอบหมายเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ แต่ประการใด

2. การขอใช้ที่ดินเพื่อกิจการอันเป็นสวัสดิการ การสาธารณูปโภค การศึกษา การสาธารณสุข และกิจการอันเป็นประโยชน์ต่าง ๆ เช่น วัด สถานีตำรวจ ให้ ส.ป.ก. พิจารณา โดย

2.1 นำหลักเกณฑ์ตามคำสั่ง ส.ป.ก. เรื่อง มอบหมายให้เลขาธิการ ส.ป.ก. พิจารณาอนุญาตการใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ฉบับที่ 1) พ.ศ. 2523 มาใช้ในการพิจารณาการขอใช้ที่ดินในลักษณะดังกล่าวโดยอนุโลม โดย ส.ป.ก. จะพิจารณาในเบื้องต้นว่า การขอใช้ที่ดินนั้น ๆ จะเป็นอุปสรรคต่อการปฏิรูปที่ดินเพียงใดหรือไม่ แล้วแจ้งให้ผู้ขออนุญาตทราบ

2.2 เมื่อมีการประกาศเขตปฏิรูปที่ดินในพื้นที่นั้น ให้ผู้ขออนุญาตยื่นคำขอ และดำเนินการตามขั้นตอนตามคำสั่ง ส.ป.ก. ที่ 67/2528 เรื่อง การกำหนดแบบและขั้นตอนในการพิจารณาคำขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน แต่หากพิจารณาเห็นว่าจะเป็นอุปสรรคต่อการปฏิรูปที่ดินแล้ว ให้ ส.ป.ก. แจ้งผู้ขออนุญาตดำเนินการให้เป็นไปตามแนวทางของ ส.ป.ก. ต่อไป

เรื่องที่ 4.8.1 ขออนุมัติปรับปรุงคณะกรรมการประสานงานสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้ปรับปรุงคณะกรรมการประสานงานสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน โดยตัดผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข ผู้แทนสมาคมพัฒนาประชากร และผู้แทนชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยออก และเพิ่มผู้แทนสำนักงบประมาณ และผู้แทนกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ เป็นอนุกรรมการ ให้อนุกรรมการมีหน้าที่และความรับผิดชอบในการพิจารณาวางแผนเกี่ยวกับการจัดตั้งสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน ตลอดจนวางระเบียบ เงื่อนไข ระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับสถาบันเกษตรกร

เรื่องที่ 4.8.2 ขออนุมัติปรับปรุงคณะกรรมการประสานงานการส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้ตัดผู้แทนสำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบทออก โดยให้คงผู้แทนมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ไว้ และให้เพิ่มผู้แทนสำนักงบประมาณ ผู้แทนกองวิชาการและแผนงาน ส.ป.ก. เป็นอนุกรรมการ

การประชุมครั้งที่ 6/2531 เมื่อวันที่ 2 พฤศจิกายน 2531**ระเบียบวาระที่ 4 เรื่องเพื่อพิจารณา****เรื่องที่ 4.1 นโยบาย หลักการ และแนวทางแก้ไขปัญหาในการดำเนินงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกร**

สรุปประเด็นเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของ ส.ป.ก. ปัญหาในการดำเนินการ และแนวทางแก้ไขได้ ดังนี้

1. อำนาจหน้าที่ของ ส.ป.ก. สรุปได้ 3 ประการ คือ

1.1 การปรับปรุงเกี่ยวกับสิทธิการถือครองที่ดินเพื่อเกษตรกร

1.2 ดำเนินการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เพื่ออำนวยความสะดวกแก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน และเพื่อยกระดับฐานะความเป็นอยู่ของเกษตรกรให้ดีขึ้น

1.3 ประสานงานกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนาการเกษตรและยกระดับรายได้ของเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินให้สูงขึ้น

2. ปัญหาในการดำเนินการปฏิรูปที่ดิน แบ่งออกได้ คือ

2.1 ปัญหาเรื่องหลักการจัดที่ดิน ซึ่งเดิมมีหลายหน่วยราชการดำเนินการ และใช้กฎหมายแตกต่างกันไป ต่อมาได้มีแนวนโยบายที่ดินของชาติ คือ นโยบายที่ดินตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 1 กันยายน 2530 และแนวนโยบายให้อำรงสิทธิ์ที่ดินตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 22 มิถุนายน 2525 กำหนดให้ดำเนินการปฏิรูปที่ดินให้เสร็จในระยะเวลา 10 - 15 ปี เมื่อประกาศเขตปฏิรูปที่ดินและให้ ส.ป.ก. เป็นเพียง

หน่วยงานเดียวที่ขยายเนื้อที่การจัดที่ดินของรัฐต่อไปได้ อีกทั้งจากการศึกษาถึงแนวโน้มความเหมาะสมในการจัดที่ดินของรัฐให้กับประชาชนของสถาบันเอกชน เช่น สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศ (TDRI) เห็นว่า สมควรดำเนินการโดยวิธีการปฏิรูปที่ดินเท่านั้น จึงให้ประชาชนแก่ประชาชนและแก่รัฐมากที่สุด

ปัญหาด้านนโยบายเกี่ยวกับการจัดที่ดินของรัฐ

2.1.1 ปัญหาเรื่องกรรมสิทธิ์ในที่ดิน เนื่องจากจากการจัดที่ดินของรัฐแตกต่างกันไปตามกฎหมาย ซึ่งแต่ละหน่วยงานของรัฐใช้ในการดำเนินงาน จึงทำให้เกิดความไม่เท่าเทียมกันในสิทธิที่ดิน อันอาจก่อให้เกิดปัญหาขัดข้องของการจัดที่ดินของรัฐให้กับประชาชน จึงสมควรกำหนดนโยบายให้กรรมสิทธิ์ในที่ดินของรัฐโดยผลของกฎหมายให้แน่ชัด

2.1.2 ปัญหาเรื่องหลักเกณฑ์การได้มาซึ่งที่ดินเอกชนที่ ส.ป.ก. จัดซื้อ เนื่องจากรายได้ของเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินเกิดจากผลผลิตทางการเกษตรในที่ดินเพียงอย่างเดียว แต่หลักเกณฑ์ราคาประเมิน คำนึงถึงการได้มา ทำเลที่ตั้ง และสภาพความอุดมสมบูรณ์ จึงทำให้ราคาจัดซื้อที่ดินสูงกว่ามูลค่าการผลิต เกษตรกรไม่สามารถนำรายได้ส่วนที่เหลือจากการดำรงชีพมาชำระค่าเช่าซื้อจาก ส.ป.ก. ได้เพียงพอ

2.2 ปัญหาเรื่องการเงิน

2.2.1 ส.ป.ก. ไม่มีเงินทุนหมุนเวียนเพียงพอในการดำเนินการในที่ดินของรัฐและที่ดินเอกชน ซึ่งมีความจำเป็นต้องขยายการดำเนินงานออกไปในระยะเวลาที่กำหนด

2.2.2 ความจำเป็นในการปรับปรุงโครงสร้างด้านการเงินของ ส.ป.ก. เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์การหารายรับเข้ากองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกร และการใช้จ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรให้มีประสิทธิภาพด้านการเงินหมุนเวียนเพิ่มขึ้น และเพื่อให้มีเงินทุนดำเนินการในเนื้อที่ทั้งหมดภายใน 10 - 15 ปี ตามที่นโยบายที่ดินของชาติกำหนดไว้

2.3 ปัญหาเรื่องการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและพัฒนากิจกรรมเพื่อเพิ่มรายได้ให้เกษตรกร เพื่อพัฒนากิจกรรมในเขตปฏิรูปที่ดิน และเพื่อยกระดับฐานะความเป็นอยู่และรายได้ของเกษตรกร ส.ป.ก. จำเป็นต้องดำเนินการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานแสวงหาความร่วมมือกับภาคเอกชน และพยายามประสานความร่วมมือกับส่วนราชการที่มีหน้าที่โดยตรงมิให้ซ้ำซ้อนกัน

2.4 ปัญหาเรื่องขอบเขตของงานปฏิรูปที่ดิน โดยเฉพาะงานด้านเพิ่มรายได้เกษตรกร ซึ่งมีผู้พิจารณาเห็นว่า เป็นงานซ้ำซ้อนกับหน่วยงานอื่น แต่งานนี้เป็นผลโดยตรงต่อการปฏิรูปที่ดิน เพื่อให้เกษตรกรสามารถมีรายได้เพียงพอในการดำรงชีพ ชำระค่าเช่า

หรือค่าเช่าซื้อที่ดินหรือชำระหนี้ในค่าชดเชยที่ดิน ชำระหนี้เงินกู้ยืมเพื่อลงทุนด้านการผลิต และส่งผลให้เกษตรกรเป็นเจ้าของที่ดินโดยเร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้

3. แนวทางการแก้ไขปัญหา

3.1 เรื่อง การจัดที่ดินและเรื่องกรรมสิทธิ์ในที่ดิน

3.1.1 ผลักดันให้มีการแก้ไขพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 ในประเด็นสำคัญ 3 ประการ คือ

ก. แก้ไขหลักการให้ ส.ป.ก. สามารถนำที่ดินมาปฏิรูปที่ดินได้อย่างรวดเร็วยิ่งขึ้น และขจัดปัญหาขั้นตอนและความล่าช้าต่าง ๆ เพื่อสนองตอบให้การปฏิรูปที่ดินกระทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข. เพิ่มเติมหลักการให้เกษตรกรสามารถได้รับสิทธิในที่ดินของรัฐ โดยเสียค่าตอบแทนให้แก่รัฐ

ค. ให้เกษตรกรได้รับเอกสิทธิ์ตามประมวลกฎหมายที่ดินเมื่อได้รับการจัดที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินทั้งในที่ดินของรัฐและของเอกชน ทั้งนี้ ยังคงหลักการห้ามโอนห้ามแบ่งแยกที่ดินไว้

3.1.2 กำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการ ในการได้มาซึ่งที่ดินเอกชนของ ส.ป.ก. ในปัจจุบันให้รวดเร็วยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการจ่ายเงินและการโอนกรรมสิทธิ์ในที่ดินให้ ส.ป.ก.

3.1.3 แก้ไขปัญหาเกษตรกรมีรายได้ไม่เพียงพอในการเช่าซื้อที่ดิน โดยกำหนดราคาเช่าซื้อที่ดินจากมูลค่าการผลิตของที่ดินแปลงนั้นโดยตรง ส่วนราคา ที่เพิ่มขึ้น โดยหลักเกณฑ์ของกฎหมาย ให้คำนวณจากการได้มาและทำเลที่ตั้งของที่ดิน ควรจะถือเป็นบริการที่รัฐให้กับเกษตรกรผู้ยากจน เพื่อให้เกษตรกรสามารถเป็น เจ้าของที่ดินได้โดยเร็ว

3.1.4 กำหนดแนวทางประสานงานเร่งรัดการนำที่ดินของรัฐมาดำเนินการ ปฏิรูปที่ดินให้รวดเร็วขึ้น

3.2 แนวทางแก้ไขด้านการเงินเพื่อการปฏิรูปที่ดิน

3.2.1 กำหนดแผนระยะยาวด้านการเงินในการจัดที่ดินเพื่อการปฏิรูปที่ดิน โดยคำนึงถึงเนื้อที่ที่ต้องดำเนินการ และขีดความสามารถของ ส.ป.ก. และเสนอ คณะรัฐมนตรีอนุมัติ เพื่อใช้เป็นหลักในการจัดทำแผนงานงบประมาณประจำปีของ ส.ป.ก. และเพื่อผูกพันงบประมาณต่อไป

3.2.2 พิจารณาทำนองโครงสร้างด้านการเงินของกองทุนการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรมโดยลดโครงการที่เป็นการจ่ายขาดเป็นเงินทุนหมุนเวียนให้มากขึ้น เร่งรัดการเก็บค่าเช่า ค่าเช่าซื้อ ตลอดจนหนี้เงินกู้ต่าง ๆ และพิจารณาเพิ่มอัตราค่าเช่าที่ดิน

ให้เป็นไปตามสภาพความเป็นจริงและเหมาะสมในแต่ละพื้นที่ โดยเฉพาะผู้ที่ได้รับการจัดสรรที่ดินมาแล้วช่วงระยะเวลาหนึ่ง

3.2.3 ประสานนโยบายและรายละเอียดการจัดตั้งธนาคารที่ดินกับกระทรวงการคลัง ให้ธนาคารที่ดินมีหน้าที่หลัก 2 ประการ คือ

ก. ทำหน้าที่ระดมทุนโดยวิธีต่าง ๆ ให้เกษตรกรนำไปกู้ยืมเพื่อซื้อหรือเช่าซื้อที่ดิน และเพื่อให้ ส.ป.ก. นำไปจัดซื้อหรือเวนคืนที่ดินโดยวิธีการปฏิรูปที่ดิน

ข. ทำหน้าที่พัฒนาที่ดินที่ยังไม่ได้จัดให้เกษตรกร ให้มีความเหมาะสมและนำไปจัดให้เกษตรกรเช่าหรือเช่าซื้อ โดยร่วมมือกับ ส.ป.ก. หรือจัดทำโครงการพัฒนาพื้นที่โดยจัดวงเงินสินเชื่อเป็นค่าใช้จ่ายส่วนหนึ่งของเกษตรกร เป็นต้น

3.3 แนวทางแก้ไขปัญหาในการพัฒนาเพื่อเพิ่มรายได้ให้เกษตรกร

3.3.1 จัดทำโครงการพัฒนาขั้นพื้นฐานที่จำเป็นของ ส.ป.ก. ตลอดจนโครงการความร่วมมือกับภาคเอกชน (โครงการ 4 ประสาน) และโครงการพัฒนาการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน ร่วมมือกับส่วนราชการต่าง ๆ เสนอคณะกรรมการหรือคณะรัฐมนตรีเพื่อสนับสนุนโครงการสัมฤทธิ์ผล

3.3.2 จัดทำโครงการความร่วมมือกับเกษตรกรในการพัฒนาพื้นที่ โดยให้เกษตรกรมีส่วนร่วมลงทุนด้วย

3.3.3 จัดสรรเงินของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรบางส่วนเพื่อให้เป็นสินเชื่อด้านการเกษตรแก่เกษตรกร ในส่วนที่ไม่สามารถจัดหาได้จากสถาบันการเงินอื่นมาให้ความสนับสนุนได้

3.3.4 แสวงหาความร่วมมือจากต่างประเทศในโครงการให้ความช่วยเหลือ โดยให้เปล่า

3.4 แนวทางแก้ไขปัญหาระบบของงานปฏิรูปที่ดิน กำลังอยู่ในระหว่างการศึกษาของสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI) และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผลเป็นประการใดจะเสนอขอความเห็นชอบคณะกรรมการอีกครั้งหนึ่ง

มติคณะกรรมการ อนุมัตินโยบาย หลักการ และแนวทางแก้ไขปัญหาในการดำเนินงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกร เพื่อใช้เป็นหลักการในการดำเนินงานของ ส.ป.ก. ในช่วงระยะเวลาดำเนินการตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530 - 2534) และเสนอรายละเอียดการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาเป็นเรื่อง ๆ ไป กับมีความเห็นเพิ่มเติมในการดำเนินการของ ส.ป.ก. ดังนี้

1. ธนาคารที่ดินที่จะจัดตั้งขึ้น ควรมีหน้าที่ในการระดมทุนแล้วนำมาให้เกษตรกรกู้ยืม เพื่อการซื้อหรือเช่าซื้อที่ดินและพัฒนาพื้นที่ก่อน และเพื่อให้ ส.ป.ก. นำไปซื้อหรือเวนคืนที่ดินมาจัดให้เกษตรกรเท่านั้น ส่วนการทำหน้าที่เป็นผู้ลงทุนน่าจะขัดกับหน้าที่

ของสถาบันการเงิน จึงควรระงับไว้ก่อน และให้ ส.ป.ก. ติดตามพระราชบัญญัติธนาคารที่ดินว่าได้มีการดำเนินการไปแล้วอย่างไร

2. ในการแก้ไขปัญหาการดำเนินการปฏิรูปที่ดินแต่ละเรื่อง หากเกี่ยวกับหน่วยงานอื่นที่มีหน้าที่จัดที่ดิน ควรให้หน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับที่ดินของรัฐทั้งหมดพิจารณาร่วมกัน เพื่อให้ผู้มีอำนาจผลักดันให้เป็นนโยบายดังกล่าวเป็นแนวเดียวกัน เพื่อเอื้ออำนวยแก่การปฏิบัติให้สอดคล้องกันที่สุดในที่สุด

เรื่องที่ 4.3 การขอยกเว้นการจัดทำสัญญาเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในที่ดินของรัฐ

ตามมติ คปก. ในการประชุมครั้งที่ 7/2526 เมื่อวันที่ 22 สิงหาคม 2526 อนุมัติหลักการ การกำหนดค่าเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในที่ดินของรัฐประเภทที่หวงห้ามทหาร ที่จำแนกจัดสรรที่ป่าสงวนแห่งชาติ ที่จำแนกให้เป็นเขตป่าไม้ถาวรและที่สาธารณประโยชน์ที่อยู่ในเขตปฏิรูปที่ดิน ดังนี้

1. อนุมัติให้ผ่อนผันไม่เก็บค่าเช่าที่ดินจากเกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกร
2. อนุมัติให้ยกเว้นการทำสัญญาเช่าที่ดินกับเกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกร

เป็นการชั่วคราวมีกำหนดระยะเวลา 5 ปี นับตั้งแต่วันที่ คปก. ได้อนุมัติ

เนื่องจากระยะเวลาที่ได้รับการยกเว้นไม่จัดทำสัญญาเช่าในที่ดินของรัฐครบกำหนดเวลา 5 ปี ในวันที่ 22 สิงหาคม 2531 และเกษตรกรส่วนใหญ่ยังอยู่ในฐานะยากจนไม่สามารถชำระค่าเช่าให้แก่ ส.ป.ก.

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้ยกเว้นการจัดทำสัญญาเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในที่ดินของรัฐต่อไปอีก 1 ปี ตั้งแต่วันที่ 22 สิงหาคม 2531 ถึงวันที่ 22 สิงหาคม 2532 และถ้าหาก ส.ป.ก. ต้องการที่จะขอขยายระยะเวลาการยกเว้นต่อไปอีก ก็ควรต้องมีรายละเอียดข้อมูลเหตุผลความจำเป็นในการขอออกนำเสนอประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการด้วย

เรื่องที่ 4.4 อำนาจของ ส.ป.ก. ในการนำที่ดินที่จัดซื้อไปแลกเปลี่ยนกับที่ดินของเอกชน

ตามที่ ส.ป.ก. ได้ดำเนินการตามโครงการพัฒนาเกษตรชลประทานลุ่มน้ำเจ้าพระยาฝั่งตะวันตก อำเภอลาดบัวหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งมีแนวท่อสร้างที่ต้องดำเนินการผ่านในที่ดินของราษฎร โดยที่ ส.ป.ก. ไม่สามารถเจรจาจัดซื้อได้ เนื่องจากราษฎรไม่ยินยอมขาย แต่จะขอแลกเปลี่ยนกับที่ดินที่ ส.ป.ก. ได้จัดซื้อไว้

คณะอนุกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบได้มีมติในการประชุมเมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม 2531 เห็นว่า คปก. มีอำนาจอนุมัติให้ ส.ป.ก. นำที่ดินที่ได้จัดซื้อไปแลกเปลี่ยนกับที่ดินเอกชนได้ เมื่ออยู่ในหลักเกณฑ์ 2 ประการ ดังนี้

1. ถ้าโครงการที่ คปก. อนุมัติดังกล่าว เข้าลักษณะเป็นการจัดรูปที่ดิน ตามมาตรา 19 (6) ส.ป.ก. ก็จะสามารถนำที่ดินของ ส.ป.ก. ไปแลกเปลี่ยนได้ เพื่อให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ของโครงการ

2. เนื่องจากค่านิยมของการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ในมาตรา 4 หมายความว่า การปรับปรุงเกี่ยวกับสิทธิและและถือครองในที่ดินเพื่อเกษตรกรรม.... โดยรัฐให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาอาชีพเกษตรกรรม การปรับปรุงทรัพยากรและปัจจัยการผลิต..... ประกอบกับในพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 ไม่ได้ห้าม การแลกเปลี่ยนที่ดินไว้ ฉะนั้นในการปฏิรูปที่ดิน ที่ดินที่ ส.ป.ก. ได้มาโดยประการใด ที่อยู่ในเขตปฏิรูปที่ดิน ส.ป.ก. สามารถนำไปแลกเปลี่ยนได้แม้กระทำการเปลี่ยนแปลงก็ตาม ถ้าหากเป็นการกระทำเพื่อประโยชน์ของการปฏิรูปที่ดิน

- มติคณะกรรมการ**
1. อนุมัติให้ ส.ป.ก. นำที่ดินที่ได้จัดซื้อไปแลกเปลี่ยนกับที่ดินเอกชนได้ เพื่อให้การดำเนินการตามโครงการพัฒนาเกษตรชลประทานลุ่มน้ำเจ้าพระยาฝั่งตะวันตก อำเภอลาดบัวหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สำเร็จลุล่วงไปได้
 2. อนุมัติให้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ เพื่อทำหน้าที่พิจารณาแลกเปลี่ยนที่ดิน ระหว่างเอกชนกับที่ราชพัสดุ
 3. ให้ ส.ป.ก. ทำเรื่องหารือไปยังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาว่า ส.ป.ก. จะมีอำนาจกระทำการแลกเปลี่ยนที่ดินได้หรือไม่

การประชุมครั้งที่ 1/2532 เมื่อวันที่ 13 มกราคม 2532

-

การประชุมครั้งที่ 2/2532 เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2532

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.1 นโยบายและแนวทางในการจัดที่ดินของรัฐให้แก่ราษฎร

เนื่องจากปัจจุบันการจัดที่ดินของรัฐให้ประชาชนดำเนินการโดยอาศัยกฎหมาย 2 ฉบับ ได้แก่ ประมวลกฎหมายที่ดิน พระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ และพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 นอกจากนี้ ยังมีแนวทาง จัดที่ดินที่เสนอโดยอาศัยนโยบายอื่น ๆ หรือข้อเสนออื่น ๆ อีก ได้แก่

1. นโยบายการใช้และกรรมสิทธิ์ที่ดินตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 22 มิถุนายน 2525 (แก้ไขตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 12 เมษายน 2526 มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 12 กรกฎาคม 2526 และมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 18 ธันวาคม 2527)

2. นโยบายที่ดินกลยุทธ์และมาตรการตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 1 กันยายน 2530

3. นโยบายช่วยเหลือราษฎรตามโครงการเพิกถอนสถานป่าที่เป็นที่ตั้งชุมชนตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 12 มิถุนายน 2527

4. ผลการพิจารณาศึกษาปัญหาและวิธีการออกหนังสือแสดงกรรมสิทธิ์ในที่ดินเขตป่าสงวนแห่งชาติสาธารณประโยชน์และที่ราชพัสดุ (ฉบับที่ 1) วันที่ 17 ตุลาคม 2531 ของคณะกรรมการวิสามัญสภาผู้แทนราษฎร

ในส่วนของ ส.ป.ก. ซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดที่ดินโดยวิธีการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมให้กับราษฎรที่บุกรุกที่ดินของรัฐประเภทต่าง ๆ มีความเห็นว่าจะกำหนดนโยบายและแนวทางในการจัดที่ดินของรัฐให้แก่ราษฎรให้ชัดเจนและแน่นอนโดยคำนึงถึงวิธีการจัดที่ดิน ดังนี้

1. การจัดที่ดินควรมีลักษณะเพื่อประโยชน์ของเกษตรกรในระยะยาว เพื่อให้เกิดความมั่นคงแก่เกษตรกรเป็นสำคัญ ไม่ใช่แค่เพียงแก้ไขปัญหเฉพาะหน้า

2. ควรกำหนดให้มีการจัดที่ดินในลักษณะเดียวกับการจัดที่ดินของรัฐประเภทอื่น ๆ เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมกับราษฎรที่บุกรุกที่ดินของรัฐที่ได้รับการจัดที่ดินไปแล้ว

3. ให้ที่ดินแก่เกษตรกรในขนาดที่เหมาะสมและเพียงพอแก่การครองชีพ เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมกับผู้ที่ไม่ได้บุกรุกที่ดินของรัฐ

4. เนื่องจากราษฎรที่บุกรุกเข้าทำประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติส่วนใหญ่จะเป็นเกษตรกรที่ยากไร้มีมาตรฐานการครองชีพต่ำ จึงควรมีการพัฒนาขั้นพื้นฐานพัฒนาเพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกรให้ดำรงชีพอยู่ได้ควบคู่ไปกับการจัดที่ดิน

5. ควรมีการเสียดำเนินการให้กับรัฐ เพื่อนำไปเป็นทุนหมุนเวียนในการจัดที่ดินต่อไป

6. มีมาตรการคุ้มครองสิทธิในที่ดินของเกษตรกร ที่รัฐได้ให้สิทธิไปมิให้ผู้ที่มีกำลังทรัพย์มากกว่าซื้อที่ดิน อันจะทำให้เกษตรกรต้องกลายเป็นผู้ไร้ที่ดิน

7. วิธีการจัดที่ดินต้องเป็นการป้องกันหรือเกื้อหนุนมิให้มีการบุกรุกป่าสงวนแห่งชาติเพิ่มขึ้นในอนาคต

ความเห็นและข้อสังเกตของคณะกรรมการ ดังนี้

1. ประเด็นข้อสังเกต รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นายพงศ์ โสโน) มีความเห็นว่า บุคคลควรจะมีกรรมสิทธิ์ในที่ดิน การมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินจะช่วยการบริหารที่ดินให้ง่ายขึ้น รัฐได้ภาษีจากการซื้อขายที่ดิน อีกทั้งจะทำให้มีการมีที่ดินไปสู่มือผู้ที่เหมาะสมที่จะใช้ที่ดิน

2. ประเด็นข้อสังเกต นายวิรัตน์ วัฒนศิริธรรม เสนอว่า โดยที่แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดที่ดินมีหลายรูปแบบ ดำเนินการจัดที่ดินโดยหลายหน่วยงาน การกำหนดเป้าหมายการจัดที่ดินของประเทศให้เป็นแนวทางเดียวกันก็เพื่อให้เกิดความสับสนในการปฏิบัติตามที่ ส.ป.ก. เสนอแนวทางมาขึ้นเป็นการดี รัฐบาลควรจะได้กำหนดแนวนโยบายให้หน่วยงานต่าง ๆ ถือปฏิบัติเป็นแนวเดียวกันต่อไป

3. ประเด็นข้อสังเกต นายพลทรัพย์ ปิยะอนันต์ มีความเห็นว่า การปฏิรูปที่ดินก็เพื่อแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจและการเมืองโดยการช่วยให้เกษตรกรผู้ยากไร้มีที่ทำกินเพียงพอแก่การดำรงชีพจึงน่าที่จะยึดถือแนวความคิดเดิมตามมติคณะรัฐมนตรีซึ่งห้ามมิให้ขยายการจัดที่ดินโดยวิธีอื่นนอกจากโดยวิธีการปฏิรูปที่ดิน จึงเป็นการสมควรที่ ส.ป.ก. จะได้เสนอให้คณะรัฐมนตรีตัดสินใจนโยบายที่แน่ชัดต่อไป

มติคณะกรรมการ 1. อนุมัติในหลักการให้ ส.ป.ก. เสนอนโยบายและแนวทางในการจัดที่ดินของรัฐให้แก่ราษฎรโดยวิธีการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อให้ ส.ป.ก. ได้พิจารณาอนุมัติใช้เป็นนโยบายในการจัดที่ดินในเขตป่าสงวนแห่งชาติและที่ดินของรัฐอื่น ๆ และให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องถือปฏิบัติต่อไป

2. อนุมัติให้จัดทำเรื่องเสนอขออนุมัติหลักการต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อให้ ส.ป.ก. กันพื้นที่เป็นที่ตั้งชุมชนในที่ดินที่ได้นำมาปฏิรูปที่ดินตามข้อ 1 เพื่อมอบให้กรมที่ดินดำเนินการออกเอกสารสิทธิตามประมวลกฎหมายที่ดินในที่ดินดังกล่าวได้ ให้สอดคล้องกับมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 12 มิถุนายน 2527

เรื่องที่ 3.2 ขออนุมัติประกาศเขตท้องที่ 4 อำเภอ 3 จังหวัด เป็นเขตปฏิรูปที่ดินและขออนุมัติโครงการปฏิรูปที่ดิน 1 โครงการ

ส.ป.ก. มีความประสงค์จะดำเนินการปฏิรูปที่ดินใน 4 พื้นที่ ดังนี้

1. ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรฝั่งซ้ายแม่น้ำภาชี (เป้าหมายเลข 85) อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี เนื้อที่ประมาณ 6,950 ไร่

2. ที่สาธารณประโยชน์โคกหนองตลุง อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม สภาตำบลนาตู ได้มีมติในการประชุมเมื่อวันที่ 10 สิงหาคม 2530 ให้มีการปฏิรูปที่ดินในที่สาธารณประโยชน์โคกหนองตลุง เนื้อที่ประมาณ 2,000 ไร่

3. ที่รกร้างว่างเปล่า ตำบลนาทม และตำบลดอนเตย อำเภอบ้านแพง และตำบลสามผง อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม เนื้อที่ประมาณ 45,000 ไร่

4. ที่สาธารณประโยชน์ป่าระหาร ป่าหนองเต็ง และป่าดอนยาว อำเภอกลองขลุ่ย และอำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ที่สาธารณประโยชน์ป่าระหาร เนื้อที่ประมาณ 10,545 ไร่ ป่าดอนยาง เนื้อที่ประมาณ 1,916 ไร่ อยู่ในท้องที่ อำเภอกลองขลุ่ย จังหวัดกำแพงเพชร และที่สาธารณประโยชน์ป่าหนองเต็ง เนื้อที่ประมาณ 17,963 ไร่

อยู่ในเขตอำเภอคลองขลุง ประมาณ 10,000 ไร่ อยู่ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ประมาณ 7,963 ไร่ อยู่ในเขตอำเภอคลองขลุง ประมาณ 10,000 ไร่ อยู่ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ประมาณ 7,963 ไร่ รวมทั้ง 3 แปลง เนื้อที่ประมาณ 30,424 ไร่

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้ประกาศเขตท้องที่ อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี อำเภอนาแก อำเภอบ้านแพง จังหวัดนครพนม อำเภอคลองขลุง จังหวัดกำแพงเพชร เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน และอนุมัติโครงการปฏิรูปที่ดินที่สาธารณประโยชน์ป่าระหาร ป่าหนองเต็ง และป่าดอนยาง อำเภอคลองขลุง และอำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร

เรื่องที่ 3.6 การขออนุมัติกำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการประสานงานการส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้ยกเลิกคำสั่งคณะกรรมการ ที่ 3/2531 สั ง ณ วันที่ 10 พฤศจิกายน พ.ศ. 2531 เรื่อง ปรับปรุงคณะกรรมการประสานงานการส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดินและให้แต่งตั้งคณะกรรมการประสานงานการส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดินขึ้น ประกอบด้วย ผู้แทนจากหน่วยงานต่าง ๆ เช่นเดิม แต่ปรับปรุงอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบใหม่ตามมติคณะอนุกรรมการดังกล่าว

การประชุมครั้งที่ 3/2532 เมื่อวันที่ 24 เมษายน 2532

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.1 ขออนุมัติแบบสัญญาเช่าซื้อที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเพื่อใช้กับโครงการปลูกพืชยืนต้นที่กระทำร่วมกันระหว่างสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรหรือนิติบุคคลอื่น

มติคณะกรรมการ ครั้งที่ 5/2531 เมื่อวันที่ 29 กันยายน 2531 อนุมัติแบบสัญญาเช่าซื้อที่ดินเพื่อเกษตรกรรมโครงการส่งเสริมการปลูกมะม่วงในเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี ซึ่งเป็นโครงการที่ดำเนินการร่วมกันระหว่าง ส.ป.ก. กับ ธ.ก.ส. ทั้งนี้ ที่ประชุมมีความเห็นเพิ่มเติมว่า สัญญาดังกล่าวน่าจะปรับใช้ได้กับโครงการปลูกพืชยืนต้นอื่น ๆ ที่กระทำร่วมกันระหว่าง ส.ป.ก. กับ ธ.ก.ส. หรือ บุคคลภายนอกรายอื่นด้วย จึงมอบให้ ส.ป.ก. รับไปศึกษาพิจารณาและนำมาเสนอ คณะกรรมการในโอกาสต่อไป

มติคณะกรรมการ อนุมัติแบบสัญญาเช่าซื้อที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อใช้แบบสัญญาเช่าซื้อทั่วไป สำหรับโครงการปลูกพืชยืนต้นที่ดำเนินการร่วมกันระหว่าง ส.ป.ก. กับ ธ.ก.ส. หรือนิติบุคคลอื่น ๆ ซึ่งมีข้อกำหนดโครงการที่คล้ายคลึงหรือลักษณะเดียวกัน หากมีข้อกำหนดโครงการหรือเงื่อนไขสัญญาที่แตกต่างออกไป ให้ ส.ป.ก. นำเสนอคณะกรรมการพิจารณาต่อไป ทั้งนี้ ให้แก้ไขรายละเอียดและเพิ่มเติมเงื่อนไขสัญญาตามข้อพิจารณาของคณะกรรมการทั้ง 2 ข้อ ในโอกาสต่อไปด้วย

เรื่องที่ 3.3 ขออนุมัติแต่งตั้งคณะกรรมการโครงการและการเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเพิ่มเติม

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้แต่งตั้งคณะกรรมการโครงการและการเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเพิ่มเติมอีก 1 คน คือ ผู้อำนวยการกองตรวจจ่าย 1 กรมบัญชีกลาง หรือผู้แทนเป็นอนุกรรมการในคณะกรรมการโครงการและการเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม รวมคณะกรรมการทั้งสิ้น 12 คน

การประชุมครั้งที่ 4/2532 เมื่อวันที่ 24 พฤษภาคม 2532

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.1 ขออนุมัติประกาศท้องที่อำเภอสาบบุรี จังหวัดปัตตานี เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

ด้วยจังหวัดปัตตานี ได้ขอให้ ส.ป.ก. ดำเนินการปฏิรูปที่ดินในที่สาธารณประโยชน์ทุ่งแป้น ตำบลแป้น ตำบลบือระ และตำบลปะเสยะวอ อำเภอสาบบุรี จังหวัดปัตตานี ที่ดินดังกล่าวได้ขึ้นทะเบียนสำหรับราษฎรใช้เลี้ยงสัตว์ เมื่อ พ.ศ. 2476 เนื้อที่ประมาณ 3,575 ไร่ แต่จากการสำรวจเพื่อวางแผนการใช้ที่ดินของสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12 มีเนื้อที่ทั้งหมดประมาณ 6,090 ไร่ คปจ.ปัตตานี ได้ให้ความเห็นชอบที่จะนำที่ดินมาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ในการประชุมครั้งที่ 1/2531 เมื่อวันที่ 1 กันยายน 2531 และสภาตำบลแป้น ตำบลบือระ และตำบลปะเสยะวอ ได้มีมติยกเลิกสาธารณประโยชน์ทุ่งแป้น และให้ดำเนินการโดยวิธีการปฏิรูปที่ดิน เมื่อวันที่ 11 กรกฎาคม 2531 และวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2532

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้ประกาศท้องที่ อำเภอสาบบุรี จังหวัดปัตตานี เป็นเขตปฏิรูปที่ดินตามที่เสนอ และให้ทำรายละเอียดแผนการดำเนินโครงการเสนอคณะกรรมการต่อไป

การประชุมครั้งที่ 5/2532 เมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม 2532

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.3 ขออนุมัติแต่งตั้ง “คณะอนุกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพังงา” และ “อนุกรรมการคัดเลือกเกษตรกร”

สืบเนื่องจาก นายอุ้น ณ ระนอง ได้นำมเกล้าถวายที่ดินเสด็จพระราชกุศล ตามโครงการภูมิตาน น.ส.3 เลขที่ 732/189 เนื้อที่ 1,000-2-5 ไร่ ตั้งอยู่ หมู่ที่ 5 ตำบลทุ่งมะพร้าว อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา ส.ป.ก. ได้ดำเนินการรับโอนสิทธิแล้ว และได้ออกโฉนดที่ดินเฉพาะส่วนในที่ดินบริจาคแปลงนี้ ประมาณ 501-1-74 3/10 ไร่ ซึ่งมีเกษตรกรที่บุกรุกประมาณ 41 ราย โดยจะจัดทำสัญญาเช่าให้ถูกต้อง ตาม พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 และคัดเลือกเกษตรกรอื่น เข้าทำประโยชน์ในที่ดินที่ยังเหลืออยู่ ตลอดจนการจัดหาที่ดินแปลงอื่นเพื่อนำมา ปฏิรูปที่ดิน ประกอบกับเพื่อประชาสัมพันธ์งานปฏิรูปที่ดินให้รู้จักอย่างแพร่หลาย จึงเห็นสมควรมีคณะอนุกรรมการฯ 2 คณะ

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้แต่งตั้งอนุกรรมการทั้ง 2 คณะ เพื่อดำเนินการตามโครงการภูมิตาน ในท้องที่ ตำบลทุ่งมะพร้าว อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา เนื้อที่ 501-1-74 3/10 ไร่ ดังนี้

1. คณะอนุกรรมการการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพังงา
2. คณะอนุกรรมการคัดเลือกเกษตรกรให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินในท้องที่ ตำบลทุ่งมะพร้าว อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา

ทั้งนี้ ให้อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการของทั้ง 2 คณะ เป็นเจ้าหน้าที่ของจังหวัด ตามความเห็นของกรรมการ และการที่จะประกาศเป็นเขตปฏิรูปที่ดินหรือไม่ในโอกาสต่อไป ให้ ส.ป.ก. นำมาเสนอคณะกรรมการทราบด้วย

การประชุมครั้งที่ 6/2532 เมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2532

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.1 ขออนุมัติแบบสัญญาเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และสัญญาเช่าซื้อที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ในโครงการเกษตรกรก้าวหน้า

ตามที่ ส.ป.ก. ได้จัดทำโครงการเกษตรกรก้าวหน้าในเขตปฏิรูปที่ดิน จังหวัดขอนแก่น โดยดำเนินการในลักษณะเกษตรครบวงจร โดยมีหน่วยงานที่เข้าร่วม โครงการ ได้แก่ ธ.ก.ส. กรมปศุสัตว์ บริษัท แอ็กมิลค์ จำกัด กรมส่งเสริมการเกษตร และวิทยาลัยเกษตรกรรมขอนแก่น กรมอาชีวศึกษา ซึ่งจะทำให้เกษตรกรมีรายได้เพียงพอ

สำหรับการครองชีพนั้น ในส่วนของการเช่าที่ดินหรือเช่าซื้อที่ดินนั้น ส.ป.ก. ได้แก้ไขเพิ่มเติมแบบสัญญาเช่าที่ดินและเช่าซื้อที่ดิน ซึ่งสรุปสาระสำคัญ ดังนี้

1. สัญญาเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

1.1 กำหนดเงื่อนไขในกรณีที่มีการเปลี่ยนตัวผู้เช่าโดยให้ผู้เช่ารายใหม่รับชำระหนี้ของผู้เช่าเดิม (ถ้ามี) ตามเงื่อนไขสัญญาข้อ 5 (2)

2. สัญญาเช่าซื้อที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

2.1 กำหนดเงื่อนไขในกรณีที่มีการเปลี่ยนตัวผู้เช่าซื้อ โดยให้ผู้เช่าซื้อรายใหม่ยินยอมชำระหนี้แทนผู้เช่าซื้อเดิม (ถ้ามี) ตามเงื่อนไขสัญญาข้อ 8

2.2 กำหนดเงื่อนไขให้ ส.ป.ก. ซึ่งเป็นผู้ให้เช่าซื้อ มีสิทธิยกเลิกสัญญาได้หากปรากฏว่า ผู้เช่าซื้อไม่ปฏิบัติตามสัญญากู้ยืมเงินที่ทำได้กับ ธ.ก.ส. ตามเงื่อนไขสัญญาข้อ 13 (ข)

2.3 กำหนดเงื่อนไขในกรณีที่มีการบอกเลิกสัญญาโดยชอบแล้ว ผู้เช่าซื้อและบริวารจะต้องออกจากไปจากที่ดิน ส.ป.ก. โดยห้ามผู้เช่าซื้อ รื้อถอนและขนย้ายสิ่งปลูกสร้างใด ๆ ไปด้วย ตามเงื่อนไขสัญญาข้อ 14

มติคณะกรรมการ อนุมัติแบบสัญญาเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และสัญญาเช่าซื้อที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ในโครงการเกษตรกรก้าวหน้า ตามที่ ส.ป.ก. เสนอ

เรื่องที่ 3.2 **ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการกำหนดขั้นตอนและระยะเวลาการปฏิบัติราชการเพื่อประชาชน**

ตามที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบประกาศให้ใช้ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการปฏิบัติราชการเพื่อประชาชนของหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2532 และตามข้อ 9 แห่งระเบียบนี้ หากมีคำขอของประชาชนเรื่องใดที่โดยสภาพแห่งเงื่อนไขไม่อาจดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน 1 วัน หน่วยงานของรัฐจะต้องออกระเบียบเพื่อกำหนดขั้นตอนและระยะเวลาการปฏิบัติราชการเพื่อประชาชน

ส.ป.ก. ได้ตั้งคณะทำงานดำเนินการยกร่างระเบียบดังกล่าว โดยให้พิจารณาให้สอดคล้องและเหมาะสมกับระเบียบคณะกรรมการ จำนวน 2 ฉบับ

1. ระเบียบคณะกรรมการ ว่าด้วยการกำหนดขั้นตอนและระยะเวลาการปฏิบัติราชการเพื่อประชาชนสำหรับการขออนุญาตประเภทต่าง ๆ ของ ส.ป.ก. พ.ศ. 2532

2. ระเบียบคณะกรรมการ ว่าด้วยการกำหนดขั้นตอนและระยะเวลาการปฏิบัติราชการเพื่อประชาชนสำหรับการร้องขอประเภทต่าง ๆ ของ ส.ป.ก. พ.ศ. 2532

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้ใช้ระเบียบทั้ง 2 ฉบับ ตามที่ ส.ป.ก. เสนอ โดยให้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ถัดจากวันที่คณะกรรมการอนุมัติ และให้แก้ไขข้อความในร่างระเบียบคณะกรรมการว่าด้วยการกำหนดขั้นตอนและระยะเวลาการปฏิบัติราชการเพื่อประชาชนสำหรับการร้องขอประเภทต่าง ๆ ตามข้อพิจารณาของคณะกรรมการ

การประชุมครั้งที่ 7/2532 เมื่อวันที่ 30 สิงหาคม 2532

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.1 ขออนุมัติประกาศเขตปฏิรูปที่ดินอำเภอโพธารอง และอำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้ประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน ดังนี้

1. อำเภอโพธารอง จังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดินในที่สาธารณประโยชน์ 2 แห่ง ได้แก่
 - 1.1 ที่สาธารณประโยชน์โคกดินแดง เนื้อที่ประมาณ 14,000 ไร่
 - 1.2 ที่สาธารณประโยชน์หนองน้ำขาว เนื้อที่ประมาณ 4,500 ไร่
2. อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดินในที่สาธารณประโยชน์ ดงหนองหิน อยู่ในท้องที่ปกครอง มีเนื้อที่ประมาณ 4,567 ไร่

เรื่องที่ 3.2 การขออนุมัติหลักการปรับปรุงแก้ไขระเบียบและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการเช่าซื้อที่ดิน

ตามที่ ส.ป.ก. ได้รับความร่วมมือจากกรมบัญชีกลางและสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน ปรับปรุงระบบบัญชีกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมขึ้นใหม่ให้เป็นระบบสากลตามหลักการบัญชีเงินทุนหมุนเวียนโดยทั่วไป โดยได้เปลี่ยนหลักการบัญชีจากหลักเกณฑ์เงินสด (Cash Basis) เป็นหลักเกณฑ์สิทธิ (Accrual Basis) และเพื่อให้สอดคล้องกับการลงบัญชีหลักเกณฑ์สิทธิ จึงเห็นควรปรับปรุงแก้ไขระเบียบและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการเช่าซื้อที่ดินให้สามารถคำนวณได้ง่ายและสะดวกในการปฏิบัติและเป็นธรรมกับเกษตรกร

มติคณะกรรมการ อนุมัติในหลักการ ดังนี้

1. ยกเลิกหลักเกณฑ์การกำหนดอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 6 ต่อปี ของเงินค้ำชำระ ในกรณีที่ผู้เช่าซื้อยื่นคำร้องขอผ่อนผันการชำระค่าเช่าซื้อ
2. ปรับปรุงระเบียบเกี่ยวกับการเปลี่ยนแผนการชำระค่าเช่าซื้อโดยกำหนดให้ผู้เช่าซื้อสามารถขยายระยะเวลาการเช่าซื้อได้เท่าที่จำเป็นและสมควร

3. กำหนดงวดค่าเช่าซื้อในสัญญาให้เป็นเลขกลม ยกเว้นงวดสุดท้าย ส่วนเรื่องหลักเกณฑ์การเรียกเก็บค่าปรับ กรณีเกษตรกรไม่จ่ายค่าเช่าซื้อตามที่กำหนดไว้ในสัญญาฯ คณะกรรมการ ไม่เห็นชอบให้ยกเลิก แต่ให้ ส.ป.ก. สามารถกำหนดเป็นหลักเกณฑ์ ยกเว้นการเรียกเก็บค่าปรับจากเกษตรกรที่ไม่จ่ายค่าเช่าซื้อตามที่กำหนดไว้ในสัญญาฯ ได้ ในรายที่ผลผลิตเสียหาย

การประชุมครั้งที่ 8/2532 เมื่อวันที่ 28 พฤศจิกายน 2532

ระเบียบวาระที่ 3 เสนอรายงานการแก้ไขกฎหมายและผลการดำเนินงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ส.ป.ก. ชี้แจงว่าการแก้ไขกฎหมายการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ฉบับที่ประกาศใช้เมื่อวันที่ 8 กันยายน 2532 เป็นการแก้ไขเฉพาะบางส่วน มีได้ยกเลิกกฎหมายการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมฉบับเดิม ซึ่งในส่วนที่มีการแก้ไขแยกประเด็นสำคัญได้ 4 ประการ คือ

1. แก้ไของค์ประกอบของคณะกรรมการชุดนี้ จากกฎหมายเดิมมีคณะกรรมการ รวมทั้งหมด 18 ท่าน กฎหมายใหม่ให้เพิ่มคณะกรรมการเป็น 34 ท่าน ซึ่งใน 34 ท่านนี้ จะเป็นผู้แทนเกษตรกร 6 ท่าน (เดิมมี 4 ท่าน) ส่วนอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ยังคงเดิม

2. แก้ไขเกี่ยวกับอำนาจการนำที่ดินมาปฏิรูปที่ดิน ซึ่งเน้นเรื่องที่ดินของรัฐที่ ส.ป.ก. จะนำมาปฏิรูปที่ดินได้ ซึ่งจะมีที่ดินของรัฐ 4 ประเภท คือ

2.1 ที่สาธารณประโยชน์ที่ประชาชนเลิกใช้ร่วมกัน

2.2 ที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดิน (ที่ดินราชพัสดุ) โดยกระทรวงการคลังให้ความยินยอมแล้ว

2.3 ที่ดินรกร้างว่างเปล่า หรือที่จำแนกตามมติคณะรัฐมนตรี

2.4 ที่กฎหมายให้อำนาจเพิ่มขึ้นใหม่ คือ ที่ป่าสงวนแห่งชาติที่เสื่อมโทรม ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้อนุมัติให้ ส.ป.ก. แล้ว

ในส่วนของที่ดินเอกชนนั้น ในกฎหมายถือว่ายังคงเดิม คือ ส.ป.ก. มีอำนาจจัดซื้อหรือเวนคืนในส่วนที่เจ้าของที่ดินมีเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด หรือไม่ได้ทำประโยชน์ด้วยตนเองได้

3. แก้ไขเรื่องการจัดที่ดิน ให้จัดให้เช่าซื้อได้ทั้งที่ดินของรัฐ และที่ดินของเอกชน ซึ่งเกษตรกรจะได้รับสิทธิในที่ดินที่เหมือนกัน (กฎหมายเดิมที่ดินที่จัดซื้อจากเอกชน จะจัดให้เช่า - เช่าซื้อได้ ส่วนที่ดินของรัฐจะจัดให้เช่าได้อย่างเดียว)

4. แกไขเรื่องกรรมสิทธิ์ที่ดินที่ ส.ป.ก. ได้มา สามารถร้องขอให้กรมที่ดินออกเอกสารกรรมสิทธิ์ได้ทุกประเภท ดังนั้นเท่ากับว่าต่อไปเกษตรกรที่ได้รับการจัดที่ดินจาก ส.ป.ก. จะสามารถมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินได้ แต่ยังคงพบปัญหาการห้ามโอนหรือแบ่งแยกไปให้บุคคลอื่น

ระเบียบวาระที่ 4 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 4.1 นโยบายการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

นโยบายการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ส.ป.ก. ได้ร่วมกับสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI) และสถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ศึกษาค้นคว้า นโยบาย มาตรการ และแนวทางปฏิบัติต่าง ๆ เกี่ยวกับที่ดินที่คณะรัฐมนตรีได้เคยมีมติเอาไว้ ตลอดจนแนวทางปฏิบัติของส่วนราชการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และเห็นสมควรให้มีการกำหนดนโยบายในส่วนของการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

1. ในการจัดสรรทรัพยากรที่ดิน โดยเฉพาะที่ดินของรัฐประเภทต่าง ๆ ควรกำหนดลักษณะสิทธิในที่ดินที่รัฐจัดให้ประชาชนเพียง 3 ประเภท คือ

1.1 กรณีพื้นที่ที่เกษตรกรบุกรุกเข้าทำกินแล้ว แต่ยังฟื้นฟูสภาพให้ดีขึ้นเป็นป่าไม้ของชาติต่อไปได้ ให้จัดให้เขาโดยมีเงื่อนไขในการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติไว้ด้วย โดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติ

1.2 กรณีพื้นที่ที่เหมาะสมแก่การเกษตร และสมควรจัดให้เกษตรกรได้รับสิทธิ ซึ่งมีข้อจำกัดในการโอนตามกฎหมายการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

1.3 พื้นที่อื่น ๆ ซึ่งไม่อยู่ในข้อจำกัดดังกล่าว ควรจัดให้ประชาชนโดยสิทธิตามประมวลกฎหมายที่ดิน

2. ให้มีคณะกรรมการขึ้นชุดหนึ่ง เรียกว่า คณะกรรมการทรัพยากรที่ดิน มีหน้าที่ในการกำหนดนโยบายจัดสรรทรัพยากร

3. ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กำหนดมาตรการเสริมเพื่อสนับสนุนให้การดำเนินการปฏิรูปที่ดินในที่ดินเอกชนเป็นไปได้มากยิ่งขึ้น เช่น การกำหนดขนาดการถือครองที่ดิน การกำหนดภาษีที่ดินเกษตรกรรมที่มีได้ทำประโยชน์หรือการเวนคืนที่ดิน เป็นต้น

4. ให้กระทรวงการคลังพิจารณากำหนดให้สถาบันการเงินของรัฐ ให้ความร่วมมือในการรับจำนองที่ดินที่ได้กรรมสิทธิ์จากการปฏิรูปที่ดิน และเร่งรัดการปล่อยกู้กองทุนฯ และธนาคารที่ดิน

5. กำหนดเป้าหมายการปฏิรูปที่ดินในที่ของรัฐให้เสร็จสิ้นภายใน 15 ปี กำหนดเนื้อที่เป้าหมาย 32 ล้านไร่ สำหรับที่ดินเอกชน ให้จัดซื้อภายในระยะเวลาเดียวกัน พื้นที่ 750,000 ไร่ ค่าใช้จ่ายรวมทั้งสิ้น 51,800 ล้านบาท โดยกำหนดเป็นหมายและวงเงิน ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในแต่ละช่วงของแผนให้ชัดเจน

6. ให้สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนให้ความร่วมมือในการปรับปรุง โครงสร้างของ ส.ป.ก. เพื่อรองรับการปฏิบัติงานในอนาคตให้ ส.ป.ก. ขยายกรอบอัตรากำลัง ได้ตามความจำเป็นของปริมาณงาน

มติคณะกรรมการ เห็นชอบนโยบายการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามกรอบและรายละเอียด ในเอกสารประกอบที่ ส.ป.ก. เสนอ และให้ ส.ป.ก. นำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่ออนุมัติ หลักการให้ดำเนินการในแต่ละเรื่องได้ต่อไป ทั้งนี้ ให้แก้ไขข้อความตามข้อพิจารณา ของคณะกรรมการ ดังนี้

1. ให้แก้ไขข้อความในข้อ 3.1 (3) ให้เหมาะสมโดยหารือกรมที่ดิน
2. ให้แก้ไขข้อความในข้อ 3.1 (1) ให้ถูกต้องตามพระราชบัญญัติป่าไม้ ตามข้อเสนอของผู้แทนอธิบดีกรมป่าไม้ ส่วนรายละเอียดอื่น ๆ เห็นชอบให้ ส.ป.ก. ดำเนินการได้ตามเสนอต่อไป

เรื่องที่ 4.4 ขออนุมัติร่างพระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขของผู้ประสงค์ จะเป็นเกษตรกรตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532 พ.ศ.

สืบเนื่องมาจากการแก้ไขกฎหมายการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532 โดยให้กำหนดความหมายคำว่า “เกษตรกร” ขึ้นใหม่ ดังนี้ “เกษตรกร” หมายความว่า ผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรเป็นหลัก และให้หมายความรวมถึง บุคคลผู้ยากจน หรือผู้จบการศึกษาทางเกษตรกรรม หรือผู้เป็นบุตรของเกษตรกร บรรดาซึ่งไม่มีที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเป็นของตนเอง และประสงค์จะประกอบอาชีพ เกษตรกรรมเป็นหลักตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาด้วย บทนิยามใหม่นี้มีความหมายกว้างกว่าคำว่า “เกษตรกร” ตามกฎหมายเดิม กล่าวคือให้รวมถึงบุคคลอีก 3 ประเภท ซึ่งไม่มีที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเป็นของตนเอง และประสงค์จะประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก ได้แก่

1. ผู้ยากจน
2. ผู้จบการศึกษาทางเกษตรกรรม
3. ผู้เป็นบุตรของเกษตรกร

อันเป็นการกำหนดหลักการอย่างกว้าง ๆ อาจก่อให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติได้ จึงเห็นควรกำหนดให้มีพระราชกฤษฎีกาเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขเกี่ยวกับคุณสมบัติของบุคคลดังกล่าว ให้ถือว่าเป็นเกษตรกรตามกฎหมาย และมีสิทธิยื่นคำร้องขอรับการจัดที่ดินจากการปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ ให้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการขึ้นชุดหนึ่งเพื่อพิจารณาหลักเกณฑ์และเงื่อนไขของผู้ประสงค์จะเป็นเกษตรกรตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532 พ.ศ. โดยให้ ส.ป.ก. เสนอคำสั่งให้ประธานคณะกรรมการลงนามโดยมิต้องนำเสนอที่ประชุมอีก

เรื่องที่ 4.5 ขออนุมัติปรับปรุงหลักเกณฑ์การประเมินมูลค่าที่ดินทางการเกษตรเพื่อการจัดซื้อที่ดิน

สืบเนื่องจากหลักเกณฑ์การประเมินมูลค่าที่ดินที่ ส.ป.ก. ใช้อยู่ในปัจจุบันนั้น ทำให้มูลค่าที่ดินที่ประเมินได้มีค่าต่ำกว่าราคาที่ดินตามท้องตลาด ทำให้ ส.ป.ก. ประสบปัญหาการจัดซื้อที่ดินมาโดยตลอด ดังนั้น การประเมินมูลค่าที่ดินให้ใกล้เคียงกับราคาที่ดินตามท้องตลาดจึงเป็นสิ่งจำเป็นมาก ส.ป.ก. เห็นสมควรเสนอ ดังนี้

1. ขออนุมัติยกเลิกหลักเกณฑ์การประเมินมูลค่าที่ดินที่ ส.ป.ก. ใช้อยู่ในปัจจุบัน และขอยกเลิกการกำหนดมูลค่าที่ดิน โดยใช้วิธีวิเคราะห์ความสามารถของเกษตรกรในการผ่อนชำระค่าเช่าซื้อที่ดิน

2. ขออนุมัติใช้ราคาที่ดินตามบัญชีกำหนดจำนวนทุนทรัพย์สำหรับเรียกเก็บค่าธรรมเนียมในการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม ซึ่งจัดทำโดยกรมที่ดิน เป็นแหล่งข้อมูลที่จะนำมาใช้ประกอบการจัดซื้อที่ดินของ ส.ป.ก. ต่อไป

3. สำหรับระเบียบปฏิบัติในการใช้หลักเกณฑ์นั้น เห็นควรให้อยู่ในดุลยพินิจของคณะอนุกรรมการพิจารณาร่างหลักเกณฑ์การประเมินมูลค่าที่ดินจะเป็นผู้พิจารณาต่อไป หากได้ผลเป็นเช่นไรแล้วจะต้องแจ้งให้คณะกรรมการเพื่อทราบด้วย

มติคณะกรรมการ เห็นชอบในหลักการตามคำขอในข้อ 2 สำหรับหลักเกณฑ์การประเมินมูลค่าที่ดินที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน สมควรให้คงไว้ก่อนจนกว่าทางคณะอนุกรรมการพิจารณาร่างหลักเกณฑ์การประเมินมูลค่าที่ดินจะได้พิจารณาร่างระเบียบปฏิบัติใหม่แล้ว ก็ให้นำเสนอคณะกรรมการพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อน จึงจะมีมติอนุมัติยกเลิกคำขอในข้อ 1 พร้อมกันไป

เรื่องที่ 4.6 ขออนุมัติขยายเขตพื้นที่ดำเนินการและอนุมัติโครงการปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ ขออนุมัติให้ขยายเขตพื้นที่ดำเนินการและอนุมัติโครงการปฏิรูปที่ดิน ดังนี้

1. ที่สาธารณประโยชน์ทุ่งหมสะแก เนื้อที่ 6,675 ไร่ อำเภอโนนทราย และที่สาธารณประโยชน์ทุ่งโพนคราม เนื้อที่ 2,500 ไร่ อำเภอโพธิ์ทราย ในเขตปฏิรูปที่ดิน จังหวัดร้อยเอ็ด
2. ที่สาธารณประโยชน์ดงกุดไฮ เนื้อที่ 2,500 ไร่ และที่สาธารณประโยชน์ ดงหนองบัวขาว เนื้อที่ 625 ไร่ อำเภอนาหว้า จังหวัดนครพนม

การประชุมครั้งที่ 9/2532 เมื่อวันที่ 25 ธันวาคม 2532

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.1 หลักเกณฑ์การจัดทำบัญชีมูลค่าที่ดินและแนวปฏิบัติในการใช้บัญชีฯ เพื่อการจัดซื้อที่ดินเอกชนของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ส.ป.ท. เห็นควรนำเรื่องหลักเกณฑ์และรายละเอียดแนวปฏิบัติในการจัดซื้อที่ดิน ดังนี้

1. การจัดทำบัญชีมูลค่าที่ดินเพื่อการจัดซื้อจะต้องเป็นไป ดังนี้
 - 1.1 ส.ป.ท.จังหวัด จะต้องเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดทำบัญชี
 - 1.2 แหล่งข้อมูลที่จะนำมาพิจารณาจัดทำบัญชีฯ จะประกอบด้วย 2 แหล่ง คือ ก. บัญชีราคาที่ดินตามท้องตลาด ข. บัญชีกำหนดจำนวนทุนทรัพย์ฯ (ราคาที่ดิน) ที่จัดทำโดยกรมที่ดิน
 - 1.3 การกำหนดราคาที่ดินในบัญชีฯ จะใช้ข้อมูลจาก 2 แหล่งดังกล่าว มาเปรียบเทียบกับราคาที่ถูกกำหนดลงในบัญชีฯ จะเป็นราคาของแหล่งข้อมูลที่ว่ากล่าว
 - 1.4 บัญชีฯ จะได้รับการเปลี่ยนแปลงทุก ๆ 4 ปี หรือตามการเปลี่ยนแปลงข้อมูลของกรมที่ดิน
2. แนวปฏิบัติในการใช้บัญชีมูลค่าที่ดินเพื่อการจัดซื้อประกอบด้วยสาระที่สำคัญ ดังนี้
 - 2.1 บัญชีฯ (ตามข้อ 1) จะต้องได้รับอนุมัติจาก คปท. ก่อน ถึงจะนำไปใช้เจรจากับเจ้าของที่ดินหรือผู้เสนอขายได้
 - 2.2 การจัดซื้อที่ดินแปลงใด ๆ ที่ตั้งอยู่ในท้องที่ตำบลที่มีมูลค่าที่ดินในบัญชีฯ เกินกว่า 10,000 บาทต่อไร่ จะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะอนุกรรมการโครงการและการเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมก่อน จึงจะสามารถจัดซื้อที่ดินแปลงนั้นได้

2.3 แปลงที่ดินที่อยู่ในข่ายพิจารณาจัดซื้อ จะต้องเป็นแปลงที่ดินที่มีความเหมาะสมต่อการทำการเกษตรปกติโดยทั่วไป

เลขานุการคณะกรรมการได้ชี้แจงรายละเอียดเพิ่มเติม ดังนี้

1. วิธีการจัดทำบัญชีราคาที่ดินทางการเกษตรตามท้องตลาด

กรมที่ดินจัดแบ่งที่ดินเป็นหน่วยต่าง ๆ การหาราคาตลาดในหน่วยที่ดินนั้น ๆ จะสืบว่าในรอบปีที่ผ่านมามีการซื้อขายที่ดินแปลงนี้ในแต่ละหน่วยที่ดิน ถ้าได้ประมาณ 100 แปลง จะสุ่มเอา 10 แปลง ถ้าได้น้อยกว่า 10 แปลง จะเอาทั้งหมดที่ได้ กรณีไม่มีการซื้อขายที่ดินเลย ก็ให้เอาราคาประเมินของกรมที่ดินถือเป็นราคาตลาดด้วยการสอบราคาจะสอบจากผู้ซื้อ

วิธีการคำนวณราคาที่ดิน

ตัวอย่างวิธีการคำนวณหาราคาที่ดินตามท้องตลาดในท้องที่ ตำบลบ่อทอง อำเภอกอสุริจ จังหวัดลพบุรี ผลจากการสำรวจข้อมูลในท้องที่ตำบลดังกล่าว ปี 2531 พบว่ามีการซื้อขายที่ดินทางการเกษตร รวม 3 แปลง

แปลงที่ 1 เนื้อที่ซื้อขาย 23.26 ไร่ ราคาไร่ละ 4,000 บาท

แปลงที่ 2 เนื้อที่ซื้อขาย 9.85 ไร่ ราคาไร่ละ 2,500 บาท

แปลงที่ 3 เนื้อที่ซื้อขาย 22.065 ไร่ ราคาไร่ละ 3,172 บาท

วิธีทำ

$$\begin{aligned}\text{ราคาที่ดินตามท้องตลาด} &= \frac{(23.26) \times 4,000 + (9.85) \times 2,500 + (22.065) \times 3,172}{23.26+9.85+22.065} \\ &= 3,401.09 \\ &= 3,400 \text{ บาทต่อไร่}\end{aligned}$$

วิธีปรับตัวเลขให้เป็นเลขกลม

เมื่อได้ราคาตลาดของตลาดแล้ว บางครั้งจะเป็นเลขเศษทศนิยม ทำให้ไม่สะดวกในการนำข้อมูลไปใช้ จึงสมควรปรับให้เป็นเลขกลม ดังนี้

ลงท้ายด้วย 00 ถึง 24 ปัดเป็น 00

ลงท้ายด้วย 25 ถึง 74 ปัดเป็น 50

ลงท้ายด้วย 75 ถึง 99 ปัดเป็น 100

1. การจัดทำบัญชีมูลค่าที่ดินเพื่อการจัดซื้อ

แหล่งข้อมูลที่จะนำมาใช้ในการจัดทำบัญชีมูลค่าที่ดินเพื่อการจัดซื้อในแต่ละท้องที่ ได้แก่ บัญชีราคาที่ดินของกรมที่ดินและบัญชีราคาที่ดินตามท้องตลาด สำหรับบัญชีของกรมที่ดินจะแสดงว่าแต่ละหน่วยที่ดินมีราคาที่ดินเท่าไร ส่วนบัญชีราคา

ที่ดินตามท้องตลาดจะทำตามวิธีการที่ได้ชี้แจงให้ทราบข้างต้น นำข้อมูลจากบัญชี ทั้ง 2 มาเปรียบเทียบกันแล้วใช้ราคาต่ำกว่มาเป็นราคาที่ดินในบัญชีมูลค่าที่ดิน เพื่อการจัดซื้อ

กรณีหน่วยที่ดินใดไม่มีการซื้อขายเลย ราคาตลาดจะเท่ากับราคาประเมิน ของกรมที่ดิน

ตัวอย่าง บัญชีราคาที่ดินตามหน่วยสุดท้ายของกรมที่ดินมาเปรียบเทียบกับ ราคาที่ดินตามท้องตลาด และราคาที่ดินที่จะเลือกใช้เป็นมูลค่าประเมินที่ดินเพื่อการจัดซื้อ แสดงในหน้า 7 และหน้า 8 ของเอกสารแนบที่ 2

ในการจัดทำบัญชีมูลค่าที่ดินเพื่อการจัดซื้อจริง ๆ นั้น จะต้องทำทุกหน่วยที่ดิน และต้องมีราคาตลาดทุกหน่วยที่ดินด้วย

2. แนวปฏิบัติในการใช้บัญชีมูลค่าที่ดินเพื่อการจัดซื้อ

- ถ้าราคาที่ดินเกินไร่ละ 10,000 บาท จะต้องขออำนาจให้อนุกรรมการเป็นผู้พิจารณา ทั้งนี้ เพราะจะทำให้เกษตรกรผ่อนค่าเช่าซื้อได้ลำบากมาก

- ที่ดินแปลงที่ซื้อจะต้องเหมาะสมกับการเกษตร และไม่ตั้งอยู่ในบริเวณที่ได้มีการพัฒนาแล้ว หรือได้มีการเปลี่ยนแปลงหรือคาดว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงสภาพของการใช้ประโยชน์ในที่ดินจากการทำการเกษตรไปเพื่อกิจการอื่น ๆ เช่น เพื่อยุ่อาศัย เพื่อพาณิชย์กรรม เพื่ออุตสาหกรรม

3. คำนิยามต่าง ๆ ที่ใช้ แสดงในเอกสารแนบที่ 4

4. ตารางแสดงการเปรียบเทียบการแจ้งราคาที่ดินที่ผู้ซื้อแจ้งกับสำนักงานที่ดิน 2 ครั้ง แตกต่างกัน แสดงในเอกสารแนบที่ 5

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้ใช้หลักเกณฑ์การจัดทำบัญชีมูลค่าที่ดิน และแนวปฏิบัติในการใช้บัญชีมูลค่าเพิ่มที่ดินเพื่อการจัดซื้อที่ดินเอกชน ตามที่ ส.ป.ก. เสนอ

เรื่องที่ 3.2 ขอให้คณะกรรมการกำหนดระยะเวลาตามความในมาตรา 30 วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532

เนื่องจากพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532 มีบทบัญญัติเกี่ยวกับอำนาจการจัดที่ดินของ ส.ป.ก. ไว้ในมาตรา 30 ซึ่งในวรรคหนึ่ง กำหนดให้จัดที่ดินเพื่อเกษตร 50 ไร่ เพื่อการเลี้ยงสัตว์ใหญ่ 100 ไร่ และมีข้อผ่อนผัน ในวรรคสาม ว่า

“บรรดาที่ดินที่ ส.ป.ก. ได้มา ถ้าเป็นที่ดินของรัฐและมีเกษตรกรถือครองอยู่แล้ว เกินจำนวนที่กำหนดในวรรคหนึ่งก่อนเวลาที่คณะกรรมการกำหนด เมื่อเกษตรกรดังกล่าว ยื่นคำร้องและยินยอมชำระค่าเช่าหรือค่าชดเชยที่ดินในอัตราหรือจำนวนที่เพิ่มขึ้น

ตามที่คณะกรรมการกำหนด สำหรับที่ดินส่วนที่เกินตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการจัดที่ดินให้เกษตรกรเช่าหรือจัดให้ แล้วแต่กรณี ตามจำนวนที่เกษตรกรถือครองได้ แต่เมื่อรวมกันแล้วต้องไม่เกินหนึ่งร้อยไร่.....”

ฉะนั้น จึงมีความจำเป็นต้องเสนอคณะกรรมการกำหนดระยะเวลาดังกล่าวเพื่อ ส.ป.ก. จัดได้จัดที่ดินตามบทบัญญัติของกฎหมายต่อไป

- มติคณะกรรมการ** 1. ให้ถือเอาระยะเวลา ก่อน พ.ศ. 2524 ในการกำหนดระยะเวลาตามมาตรา 30 วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532
2. อนุมัติหลักการให้ ส.ป.ก. จัดทำประกาศคณะกรรมการ เสนอประธานกรรมการ ลงนาม โดยมีสาระสำคัญตามที่เสนอ ทั้งนี้ มีต้องเสนอร่างประกาศให้คณะกรรมการ พิจารณาอีก

การประชุมครั้งที่ 1/2533 เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2533

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.1 ขออนุมัติหลักการในการทำความตกลงกับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ การเกษตรเพื่อให้เกษตรกรผู้ได้รับสิทธิในที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ขอรับสินเชื่อจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

มติคณะกรรมการ อนุมัติหลักการในการทำความตกลงกับ ธ.ก.ส. เพื่อให้เกษตรกรผู้ได้รับสิทธิในที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ขอรับสินเชื่อจาก ธ.ก.ส. ตามที่ ส.ป.ก. เสนอ ดังนี้

1. หลักการและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบด้านหนี้สิน คือ ถ้าเกษตรกรรายเก่า ไม่ชำระหนี้ ให้จัดเกษตรกรรายใหม่เข้าทำประโยชน์แทน สินเชื่อระยะสั้นไม่ควรให้เกษตรกร รายใหม่รับผิดชอบ ควรจะเรียกเอาจากลูกหนี้และผู้ค้ำประกัน ส่วนสินเชื่อระยะปานกลาง หรือระยะยาวนั้น ถ้าผลการใช้สินเชื่อเหล่านั้น ยังมีประโยชน์กับเกษตรกรรายใหม่เท่าใด ก็ควรให้รับผิดชอบเท่านั้น หนี้ส่วนที่เหลือให้เรียกเก็บจากลูกหนี้และผู้ค้ำประกัน

2. หลักการและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการประเมินมูลค่าที่ดิน ที่จะใช้เป็นหลักประกัน สินเชื่อการประเมินมูลค่าที่ดินที่เกษตรกรถือกรรมสิทธิ์ เพื่อใช้เป็นหลักประกันกับ สถาบันการเงินในการขอรับสินเชื่อนั้น ควรกำหนดขึ้นโดยความร่วมมือระหว่าง ส.ป.ก. ธ.ก.ส. และกรมบังคับคดี และราคาที่ดินที่กำหนดจะต่ำกว่าราคาตลาด ซึ่งอาจใช้ฐานราคา จากราคาที่ ส.ป.ก. จัดซื้อมา หรือราคาที่ประเมินในการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ ฯลฯ ตามความเหมาะสม

3. หลักการและวิธีปฏิบัติในการใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อจัดซื้อที่ดินกลับคืน

3.1 ส.ป.ก. จะใช้วิธีดำเนินการที่ก่อประโยชน์ให้กับเกษตรกรมากที่สุด เช่น การประนอมหนี้สิน ก่อนการฟ้องบังคับชำระหนี้ หรือก่อนคดีถึงที่สุด เพื่อจัดซื้อที่ดินกลับคืน

3.2 ถ้ามีการขายทอดตลาด ส.ป.ก. จะเสนอผู้ราคา เพื่อนำที่ดินมาจัดให้กับเกษตรกรรายอื่นต่อไป

3.3 ในการจัดซื้อหรือประมูลราคาที่ดินจากการขายทอดตลาด ส.ป.ก. จะจัดซื้อในราคาที่ไม่เกินวงเงินของราคาประเมินที่ทำความตกลงไว้แต่แรก

4. ปัญหาข้อกฎหมายที่ว่าที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินถูกจำกัดการโอนสิทธิในที่ดินจะบังคับคดีได้หรือไม่ ส.ป.ก. ได้หารือกับกรมบังคับคดีแล้ว สรุปว่าการห้ามโอนสิทธิในที่ดินตามกฎหมายปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมนั้น ไม่ได้ห้ามโอนโดยเด็ดขาด เพราะยังสามารถโอนให้สถาบันเกษตรกร หรือ ส.ป.ก. ได้ ดังนั้น จึงสามารถบังคับคดีได้

เรื่องที่ 3.3 ร่างระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

ด้วย ส.ป.ก. เห็นว่าระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน (ฉบับที่ 1) พ.ศ. 2522 มีปัญหาความไม่คล่องตัวในทางปฏิบัติ จึงเห็นสมควรแก้ไขปรับปรุงระเบียบดังกล่าวเพื่อความคล่องตัวและสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 ร่างระเบียบนี้ได้ผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบแล้ว เมื่อการประชุม ครั้งที่ 1/2533 วันที่ 23 มกราคม 2533

มติคณะกรรมการ อนุมัติร่างระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินฯ ปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

การประชุมครั้งที่ 2/2533 เมื่อวันที่ 18 เมษายน 2533

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.1 ร่างพระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้ที่จะเป็นเกษตรกร ตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532 พ.ศ.

สืบเนื่องมาจากมติการประชุมคณะกรรมการ ครั้งที่ 8/2532 เมื่อวันที่ 28 พฤศจิกายน 2532 เห็นชอบให้แต่งตั้ง คณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาร่างพระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขของผู้ประสงค์จะเป็นเกษตรกร ตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532 พ.ศ. ซึ่งคณะอนุกรรมการได้มีการประชุมไปแล้ว 2 ครั้ง สรุปได้ดังนี้

1. ให้แก้ไขชื่อร่างเป็น “พระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้ที่จะเป็นเกษตรกรตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532 พ.ศ.”

2. การพิจารณาผู้ยากจน ให้พิจารณาจากรายได้อันหมายความว่ารวมถึงสิทธิหรือประโยชน์อื่นที่สามารถคำนวณเป็นตัวเงินได้ ซึ่งเมื่อรวมกันจะไม่สูงกว่ารายได้ที่คณะกรรมการได้กำหนดไว้

3. การพิจารณาผู้จบการศึกษาทางเกษตรกรรม ให้พิจารณาจากผู้จบการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ หรือเทียบเท่า ประเภทวิชาเกษตรกรรม

4. การพิจารณาผู้เป็นบุตรของเกษตรกร พิจารณาจากบุตรโดยชอบด้วยกฎหมายของผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก

5. กำหนดให้อำนาจแก่คณะกรรมการ ในการกำหนดระเบียบ หรือวิธีปฏิบัติที่จำเป็น และไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชกฤษฎีกานี้ และการวินิจฉัยปัญหาในทางปฏิบัติตามพระราชกฤษฎีกาให้ถือเป็นที่สุด

มติคณะกรรมการ เห็นชอบในหลักการตามร่างพระราชกฤษฎีกาที่คณะอนุกรรมการพิจารณาร่างพระราชกฤษฎีกาให้ความเห็นชอบ ทั้งนี้ ให้แก้ไขข้อความตามข้อพิจารณาของคณะกรรมการก่อน คือ

มาตรา 3 ให้เพิ่มข้อความเป็นดังนี้ “บรรดาบุคคลซึ่งอยู่ในหลักเกณฑ์และเงื่อนไขข้อใดข้อหนึ่งดังต่อไปนี้

มาตรา 3 (1) ให้ตัดข้อความตั้งแต่ “หรือในกรณีมีรายได้หลายคนในครอบครัว ซึ่งเมื่อนำมารวมกันโดยเฉลี่ยแล้วไม่สูงกว่าอัตรารายได้ที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้กำหนดไว้” ออกทั้งหมด

มาตรา 3 (1) วรรคสอง ให้แก้ไขข้อความ ดังนี้ “ในการกำหนดอัตรารายได้ดังกล่าว ให้คณะกรรมการนำข้อมูลของหน่วยราชการต่าง ๆ และภาคเอกชนมาประกอบการพิจารณาด้วย” และให้ ส.ป.ก. ดำเนินการต่อไปได้

เรื่องที่ 3.2 ขออนุมัติประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอคลองท่อม และกิ่งอำเภอลำทับ จังหวัดกระบี่

ด้วย ส.ป.ก. ได้พิจารณาเห็นว่าที่สาธารณประโยชน์ จำนวน 8 แปลง ได้แก่ ที่สาธารณประโยชน์ทุ่งหัวเขาทั้ง เนื้อที่ประมาณ 15,000 ไร่ โคกเพลา หอยโหล เนื้อที่ประมาณ 4,000 ไร่ ทุ่งห้วยแห้ง เนื้อที่ประมาณ 3,274-1-65 ไร่ ทุ่งหนองพลอง เนื้อที่ประมาณ 2,067-1-20 ไร่ ทุ่งเกาะชันห่าน เนื้อที่ประมาณ 2,921-2-08 ไร่ ทุ่งบางบอน เนื้อที่ประมาณ 3,403-0-45 ไร่ ทุ่งลานกอและทุ่งทรายขาว เนื้อที่ประมาณ 2,200 ไร่ ควนนกหว้า เนื้อที่ประมาณ 2,100 ไร่ ซึ่งสภาพตำบลที่รับผิดชอบ ที่สาธารณประโยชน์ทั้ง 8 แปลงดังกล่าว มีมติให้ยกเลิกการใช้ประโยชน์ร่วมกัน และนำมาจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรตามกฎหมายการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โดย คปจ.กระบี่ ครั้งที่ 2/2532 เมื่อวันที่ 29 สิงหาคม 2532 มีมติเห็นสมควรดำเนินการปฏิรูปที่ดิน และ ส.ป.ก. พิจารณาแล้ว เห็นว่ามีความเหมาะสมที่จะนำมาปฏิรูปที่ดินได้

นอกจากนี้ ยังมีพื้นที่ที่ ส.ป.ก. จะดำเนินการสำรวจความเหมาะสม และประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาปฏิรูปที่ดินต่อไปในอนาคต โดยเป็นที่สาธารณประโยชน์ที่ทำเลเสี่ยงสัตว์ จำนวน 7 แปลง เนื้อที่ประมาณ 52,334 ไร่ จึงเห็นควรขออนุมัติประกาศเขตปฏิรูปที่ดินในพื้นที่ดังกล่าว

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้ประกาศเขตท้องที่ อำเภอคลองท่อม และกิ่งอำเภอลำทับ จังหวัดกระบี่ เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

เรื่องที่ 3.5 ขออนุมัติยกเลิกคำสั่งแต่งตั้งอนุกรรมการคัดเลือกเกษตรกร

ตามที่ประชาชนบริจาคที่ดินฯ โครงการภูมิทาน จังหวัดจันทบุรี จำนวน 31 แปลง เนื้อที่ 1,447-3-75 ไร่ ซึ่งในขณะนั้นยังไม่ได้ประกาศเขตปฏิรูปที่ดินใน จังหวัดจันทบุรี คณะกรรมการเห็นสมควรตั้งอนุกรรมการขึ้นชุดหนึ่ง ทำหน้าที่คล้าย คปจ. โดยให้ คณะอนุกรรมการชุดนั้นมีชื่อว่าอนุกรรมการคัดเลือกเกษตรกรให้เข้าทำประโยชน์ ในที่ดินโดยเสด็จพระราชกุศลตามโครงการภูมิทาน จังหวัดจันทบุรี ซึ่งได้คัดเลือก เกษตรกรและจัดเกษตรกรเข้าทำประโยชน์ในที่ดินดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว

บัดนี้ ได้มีการประกาศเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดจันทบุรีแล้ว และ คปจ.จันทบุรี ได้แต่งตั้งคณะกรรมการฯ ดังกล่าว ตามที่ระเบียบและกฎหมายให้อำนาจไว้เรียบร้อยแล้ว

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้ยกเลิกคณะกรรมการคัดเลือกเกษตรกรให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดิน โดยเสด็จพระราชกุศลตามโครงการภูมิทาน จังหวัดจันทบุรี ตามคำสั่ง ส.ป.ก. ที่ 4/2527 สั่ง ณ วันที่ 11 มิถุนายน 2527

การประชุมครั้งที่ 3/2533 เมื่อวันที่ 15 มิถุนายน 2533

ระเบียบวาระที่ 4 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 4.1 ขออนุมัติหลักการตามผลการพิจารณาของคณะกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบ เรื่อง การได้รับสิทธิในที่ดิน อำนาจในการใช้ประโยชน์ในที่ดินตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532 และหลักการนำที่ดินสาธารณะประโยชน์ที่พลเมืองเล็กใช้ประโยชน์ร่วมกันแล้วแต่อยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ หรือเขตอุทยานแห่งชาติมาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน

สืบเนื่องมาจากตามคำสั่งคณะกรรมการ ที่ 2/2529 เมื่อวันที่ 29 มกราคม 2529 แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบขึ้นคณะหนึ่ง รวม 13 คน โดยมีที่ปรึกษากฎหมายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นประธาน ให้มีหน้าที่พิจารณาและวินิจฉัยปัญหาข้อกฎหมายตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ให้คำแนะนำหรือชี้แจงปัญหาข้อกฎหมายและระเบียบหรือแนวทางปฏิบัติที่เกี่ยวกับการดำเนินการปฏิรูปที่ดินฯ แก่ ส.ป.ก.

ในการประชุมคณะกรรมการดังกล่าว ครั้งที่ 3/2533 เมื่อวันที่ 4 เมษายน 2533 และครั้งที่ 4/2533 เมื่อวันที่ 16 เมษายน 2533 ได้วินิจฉัยข้อกฎหมายไว้เป็นแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการปฏิรูปที่ดินฯ เพื่อให้ ส.ป.ก. ได้ใช้เป็นหลักในการพิจารณาวินิจฉัยและออกระเบียบหลักเกณฑ์ วิธีการต่าง ๆ เป็นเรื่องสำคัญ รวม 3 เรื่อง คือ

1. การได้รับสิทธิในที่ดินตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518

คณะกรรมการพิจารณากฎหมายฯ เห็นชอบด้วยที่ ส.ป.ก. กำหนดขั้นตอนของการให้สิทธิแก่เกษตรกร รวม 3 ขั้นตอน และให้ ส.ป.ก. ถือเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 คัดเลือกเกษตรกรและมีแปลงที่ดินให้กับเกษตรกรเป็นที่แน่นอนแล้ว แต่ยังมีได้ทำสัญญาเช่า หรือเช่าซื้อที่ดินกับ ส.ป.ก. เกษตรกรมีสิทธิเข้าทำประโยชน์ตามที่ได้รับอนุญาต แต่กรรมสิทธิ์ในที่ดินยังเป็นของ ส.ป.ก. หากเกษตรกรถึงแก่กรรมในขั้นตอนนี้ การตกทอดทางมรดกไม่อยู่ในกระบวนการที่กฎหมายกำหนดที่จะให้สิทธิไว้ ส.ป.ก. สามารถคัดเลือกเกษตรกรเข้าทำประโยชน์ในที่ดินนั้นแทน โดยอาศัยความในมาตรา 30 หรือคณะกรรมการอาจกำหนดระเบียบหลักเกณฑ์ วิธีการให้มีการตกทอดทางมรดกได้ หากเห็นว่าเหมาะสม โดยอาศัยความในมาตรา 19 ของพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518

ขั้นตอนที่ 2 เกษตรกรที่ได้รับคัดเลือกให้เข้าทำประโยชน์ได้เข้าทำสัญญาเช่า หรือสัญญาเช่าซื้อที่ดินกับ ส.ป.ก. แล้ว สิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อดังกล่าวจะโอนแก่กันได้ หรือตกทอดทางมรดกได้เฉพาะตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด โดยอาศัยความในมาตรา 30 วรรคหก

ขั้นตอนที่ 3 เป็นขั้นตอนที่เกษตรกรได้ชำระค่าเช่าซื้อครบถ้วนแล้ว และ ส.ป.ก. ได้โอนกรรมสิทธิ์ในที่ดินให้แก่เกษตรกรแล้ว เกษตรกรจะมี “สิทธิในที่ดินตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518” การแบ่งแยก หรือการโอนสิทธิในที่ดินให้เป็นไปตามความในมาตรา 39

มติคณะกรรมการ อนุมัติหลักการการกำหนดขั้นตอนของการให้สิทธิในที่ดินตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 ตามความเห็นของคณะอนุกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบ และให้ ส.ป.ก. ดำเนินการต่อไป

2. แนวทางและอำนาจในการพิจารณาอนุญาตการใช้ประโยชน์ในที่ดินของ ส.ป.ก.

คณะอนุกรรมการพิจารณากฎหมายฯ เห็นชอบกับแนวทางตามความเห็นของ ส.ป.ก. และมีความเห็นเพิ่มเติมว่า เมื่อกฎหมายให้ ส.ป.ก. เป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ในลักษณะเป็นเจ้าของ จึงสามารถดำเนินการทุกประการเกี่ยวกับที่ดินได้ เช่น การส่งคืนหรือมอบให้หน่วยงานอื่นดำเนินการตามกฎหมาย หรือนำที่ดินไปใช้ประโยชน์แก่ทางราชการมากกว่าก็ได้ ซึ่ง ส.ป.ก. กำหนดแนวทางในการพิจารณาการใช้ประโยชน์ในที่ดินฯ เป็น 2 ประเภท ตามลักษณะที่ดิน ดังนี้

2.1 พื้นที่ที่เหมาะสมหรือสามารถฟื้นฟูให้เหมาะสมต่อการประกอบเกษตรกรรม ก็คือ พื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับการปฏิรูปที่ดิน แนวทางดำเนินการใช้ประโยชน์ฯ พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 ได้ให้อำนาจไว้แล้ว โดยแบ่งตามกิจกรรมที่ดำเนินการ ดังนี้

2.1.1 กิจกรรมปฏิรูปที่ดิน หมายถึง การดำเนินการต่าง ๆ เกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ในที่ดินตามนิยามในมาตรา 4 ได้แก่

(1) การใช้ที่ดินเพื่อการจัดที่ดินให้กับเกษตรกร ซึ่งอำนาจในการจัดที่ดินเป็นไปตามมาตรา 30 วรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม

(2) การใช้ที่ดินเพื่อการพัฒนา และการสาธารณูปโภคในรูปแบบต่าง ๆ อำนาจในการให้ใช้ประโยชน์ในที่ดินดังกล่าวเป็นไปตามมาตรา 19 และยังมีคำสั่งของคณะกรรมการ มอบหมายให้เลขาธิการ ส.ป.ก. พิจารณาอนุญาตการใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ (ฉบับที่ 1) พ.ศ. 2523 ไว้เป็นแนวทางในการดำเนินงานอีกด้วย

2.1.2 กิจกรรมที่สนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดิน หมายถึง กิจการอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวกับการปฏิรูปที่ดินฯ โดยตรง แต่เป็นกิจการที่ให้ประโยชน์กับการปฏิรูปที่ดินฯ ในทางอ้อม อำนาจในการใช้ประโยชน์ในที่ดินที่สนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเป็นไปตามมาตรา 30 วรรคห้า

2.2 พื้นที่ที่ไม่เหมาะสมต่อการประกอบเกษตรกรรม และไม่สามารถฟื้นฟูได้ ก็คือ พื้นที่ที่ไม่เหมาะสมต่อการใช้ประโยชน์อื่นตามลักษณะที่ดิน เช่น เป็นที่ตั้งชุมชนชนที่ดินเป็นหิน หรือเป็นลูกรังที่ใช้ประโยชน์ในการทำเหมืองแร่ เป็นต้น เมื่อเป็นการใช้ที่ดินที่มีใช้กิจกรรมเพื่อการปฏิรูปที่ดิน และกฎหมายการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ในส่วนของการจัดที่ดิน มิได้บัญญัติการใช้ประโยชน์ในที่ดินดังกล่าวไว้ แต่เมื่อกฎหมายได้กำหนดให้ ส.ป.ก. เป็นนิติบุคคล ส.ป.ก. จึงมีอำนาจถือกรรมสิทธิ์ที่ดินทุกประเภท ทุกลักษณะที่ได้มา ดังนั้น การจัดที่ดินที่มีใช้กิจกรรมการปฏิรูปที่ดิน ส.ป.ก. จึงมีอำนาจทำนิติกรรม และนิติสัมพันธ์ต่าง ๆ ในฐานะเจ้าของกรรมสิทธิ์ได้ ภายใต้กรอบแห่งกฎหมาย โดยไม่ขัดต่อกฎระเบียบที่ทางราชการกำหนด ทั้งนี้ หากที่ดินบริเวณใดไม่เหมาะสมที่จะปฏิรูปที่ดินก็สามารถที่จะนำที่ดินนั้นส่งคืน หรือมอบที่ดินนั้นให้หน่วยงานอื่นของรัฐไปทำกิจการอื่นที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมได้ทุกประการ ในฐานะเป็นเจ้าของที่ดิน

สำหรับหลักเกณฑ์ และวิธีการในการจัดการนั้น เมื่อกฎหมายปฏิรูปที่ดิน ในส่วนของการจัดที่ดิน มิได้กำหนดการใช้ประโยชน์ของที่ดินที่มีใช้กิจกรรมการปฏิรูปที่ดินไว้ แต่ในส่วนอำนาจของคณะกรรมการ มีอำนาจออกระเบียบ หลักเกณฑ์ วิธีการ เพื่อให้ ส.ป.ก. นำไปปฏิบัติเกี่ยวกับที่ดินที่ ส.ป.ก. มีกรรมสิทธิ์ ทั้งที่เป็นกิจกรรมปฏิรูปที่ดินและมีใช้กิจกรรมปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ อนุมัติแนวทางและอำนาจในการพิจารณาอนุญาตการใช้ประโยชน์ที่ดินของ ส.ป.ก. ตามความเห็นของคณะอนุกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบ และให้ ส.ป.ก. ใช้แนวทางในการกำหนดระเบียบ หลักเกณฑ์ และแนวทางการปฏิบัติต่อไป

3. หลักการนำที่ดินสาธารณะประโยชน์ที่พลเมืองเล็กใช้ประโยชน์ร่วมกันแล้วแต่อยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ หรือเขตอุทยานแห่งชาติ และยังไม่มีหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงนำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน

จากการที่ ส.ป.ก. ได้ดำเนินการสำรวจข้อมูลที่ดินสาธารณะประโยชน์จังหวัดต่าง ๆ เพื่อวางแผนปฏิรูปที่ดินระยะยาว พบว่ามีที่ดินสาธารณะประโยชน์จำนวนมาก และที่ดิน เหล่านี้ยังไม่มีหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง (นสอ.) ต่อมาภายหลังได้มีการกำหนดเขตป่าสงวนแห่งชาติ หรืออุทยานแห่งชาติทับซ้อนที่สาธารณประโยชน์เหล่านั้น และตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 ที่ดินสาธารณะประโยชน์ที่พลเมืองเล็กใช้ประโยชน์ และ ส.ป.ก. นำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ส.ป.ก. มีอำนาจดำเนินการ ดังนี้

3.1 ถ้าในเขตปฏิรูปที่ดินนั้นมีที่ดินสาธารณะประโยชน์สำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันแต่ได้เลิกใช้แล้ว หรือได้เปลี่ยนสภาพฯ ไปแล้ว ให้พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินมีผลเป็นการเพิกถอนสภาพการเป็นที่สาธารณสมบัติฯ สำหรับที่ดินดังกล่าวโดยมิต้องดำเนินการถอนสภาพตามประมวลกฎหมายที่ดิน และให้ ส.ป.ก. มีอำนาจนำที่ดินนั้นมาใช้ในการปฏิรูปที่ดินฯ ได้ตามมาตรา 26 (1)

3.2 ถ้าเป็นที่ดินในเขตป่าสงวนแห่งชาติ

3.2.1 เมื่อคณะรัฐมนตรีให้ดำเนินการปฏิรูปที่ดินในเขตป่าสงวนแห่งชาติส่วนใดแล้ว หาก ส.ป.ก. จะนำที่ดินแปลงใดในส่วนนั้นไปดำเนินการฯ ให้พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินมีผลเป็นการเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติในที่ดินแปลงนั้น และให้ ส.ป.ก. มีอำนาจนำที่ดินนั้นมาใช้ในการปฏิรูปที่ดินได้ โดยไม่ต้องดำเนินการเพิกถอนตามกฎหมายป่าสงวนแห่งชาติตามมาตรา 26 (4)

3.2.2 เมื่อ ส.ป.ก. ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์จากอธิบดีกรมป่าไม้ โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นผู้อนุมัติ ตามมาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ

สำหรับที่ดินในเขตอุทยานแห่งชาติตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 ส.ป.ก. ไม่มีอำนาจที่จะนำที่ดินดังกล่าวมาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน แต่คณะกรรมการกฤษฎีกาได้เคยให้ความเห็นตอบข้อหารือของกรมที่ดิน กรณีที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นดินถูกเขตอุทยานแห่งชาติทับซ้อนไว้ ดังนี้

(1) การกำหนดเขตอุทยานแห่งชาติทับซ้อนบริเวณที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน ย่อมไม่มีผลเป็นการเพิกถอนความเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินประเภทพลเมืองใช้ร่วมกันของที่สาธารณประโยชน์แต่อย่างใด

(2) ที่ดินสาธารณสมบัติฯ เป็นที่ดินของรัฐ และไม่มีผู้ใดสามารถอ้างเอาเป็นเจ้าของ หรือครอบครองได้ ที่ดินดังกล่าวจึงสามารถกำหนดเป็นอุทยานแห่งชาติได้

กล่าวคือ ที่ดินสาธารณประโยชน์ที่ถูกเขตอุทยานแห่งชาติทับซ้อนนั้น จะมีฐานะเป็นทั้งที่สาธารณประโยชน์ และอุทยานแห่งชาติ

คณะอนุกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบ ครั้งที่ 4/2533 วันที่ 16 เมษายน 2533 เห็นชอบตาม ส.ป.ก. ว่าที่ดินสาธารณประโยชน์ แม้ภายหลังมีการกำหนดเขตป่าสงวนแห่งชาติ หรือเขตอุทยานแห่งชาติบางส่วนทับซ้อนก็ไม่มีผลเพิกถอนความเป็น สาธารณประโยชน์ ส.ป.ก. ย่อมมีอำนาจนำที่ดินนั้นมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 มาตรา 26 (1) ส่วนสภาพการเป็นป่าสงวนแห่งชาติ หรืออุทยานแห่งชาตินั้นจะต้องดำเนินการเพิกถอนตามกฎหมายต่อไป

มติคณะกรรมการ เห็นว่าการออกมติคณะกรรมการในเรื่องนี้อาจมีปัญหาเกี่ยวกับพื้นที่อนุรักษ์ของกรมป่าไม้ จึงให้ ส.ป.ก. ถอนเรื่องไป เพื่อศึกษารายละเอียดก่อน

เรื่องที่ 4.2 แนวทางการตรวจสอบหลักฐานการถือครองที่ดินของรัฐในเขตปฏิรูปที่ดิน

สืบเนื่องมาจากการประชุมคณะกรรมการ ครั้งที่ 9/2532 เมื่อวันที่ 25 ธันวาคม 2532 ได้มีมติเห็นชอบให้กำหนดระยะเวลาตามความในมาตรา 30 วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 โดยถือเอาระยะเวลา ก่อนปี พ.ศ. 2524 เป็นปีที่กำหนด และอนุมัติหลักการให้ ส.ป.ก. จัดทำประกาศคณะกรรมการ เสนอประธานกรรมการฯ ลงนาม โดยให้มีสาระสำคัญตามที่ ส.ป.ก. เสนอ

บัดนี้ ส.ป.ก. ได้ดำเนินการจัดทำประกาศ เรื่อง “กำหนดเวลาและการตรวจสอบระยะเวลาการถือครองที่ดินของเกษตรกร ตามมาตรา 30 วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532” เรียบร้อยแล้ว และท่านประธานคณะกรรมการได้ลงนามแล้ว เมื่อวันที่ 16 มีนาคม 2533

มติคณะกรรมการ อนุมัติแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

1. ให้ พ.ศ. 2524 เป็นเวลาที่คณะกรรมการกำหนดให้เกษตรกรสามารถถือครองที่ดินเกินกว่า 50 ไร่ แต่ไม่เกิน 100 ไร่ และให้ คปท. มีอำนาจตรวจสอบและพิสูจน์ระยะเวลาการถือครองที่ดินของเกษตรกร

2. ที่ดินของรัฐที่เกษตรกรถือครองอยู่แล้วก่อนเวลาที่กำหนดในข้อ 1 เมื่อเกษตรกรดังกล่าวยื่นคำร้อง และยินยอมชำระค่าเช่า หรือค่าชดเชยที่ดินในอัตรา หรือจำนวนที่เพิ่มขึ้นตามที่คณะกรรมการกำหนดจะได้รับการจัดที่ดินให้ตามจำนวนที่ถือครองได้ แต่ต้องไม่เกิน 100 ไร่

3. การตรวจสอบและพิสูจน์ระยะเวลาการถือครองที่ดินให้พิจารณาจากหลักฐาน ดังนี้

3.1 การสอบสวนของพนักงานเจ้าหน้าที่

3.2 เอกสารต่าง ๆ เช่น หลักฐานการเสียภาษีบำรุงท้องที่ คำรับรองของผู้ปกครองท้องที่และภาพถ่ายทางอากาศ (ถ้ามี)

3.3 อื่น ๆ ตามที่ คปท. เห็นสมควร

การปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปตามประกาศดังกล่าวนั้น จำเป็นต้องกำหนดแนวทางการดำเนินการให้ชัดเจนและเป็นไปในแนวทางเดียวกัน เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงที่ถูกต้อง และเป็นธรรม และเนื่องจาก

(1) พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 มาตรา 30 วรรคสี่ กำหนดไว้ว่า เกษตรกรที่เข้าครอบครองที่ดินก่อน พ.ศ. 2510 หากต้องการได้กรรมสิทธิ์ที่ดินให้ ส.ป.ก. เรียกเก็บเฉพาะค่าธรรมเนียมในการโอน และรังวัด และค่าปรับปรุงพัฒนาที่ดินที่ ส.ป.ก. ดำเนินการให้เฉพาะส่วนที่ไม่เกิน 50 ไร่

(2) กรณีที่เกษตรกรถือครองที่ดินไม่เกิน 50 ไร่ แต่ได้ครอบครองที่ดินมาก่อน ปี 2524 ก็มีสิทธิที่จะได้กรรมสิทธิ์ที่ดินโดยการเสียค่าชดเชย

ในการดำเนินการตาม (1) และ (2) นี้ จำต้องมีการสอบสวนตรวจสอบเพื่อให้ทราบระยะเวลาการถือครองเช่นเดียวกัน ดังนั้น ส.ป.ก. จึงเห็นสมควรกำหนดแนวทางและวิธีปฏิบัติเพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ในการตรวจสอบระยะเวลาตาม (1) และ (2) ดังนี้

1. การประกาศยื่นคำร้องให้เป็นไปตามความในข้อ 5 ของระเบียบคณะกรรมการ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกรฯ พ.ศ. 2525 ทั้งนี้ ให้นำส่วนที่เกี่ยวข้องมาใช้บังคับโดยอนุโลม
2. คุณสมบัติของผู้ยื่นคำร้อง เป็นไปตามระเบียบคณะกรรมการ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกรฯ พ.ศ. 2525 และข้อกำหนดอื่น ๆ ของคณะกรรมการ พร้อมทั้งจะต้องครอบครองที่ดินของรัฐ มาก่อน พ.ศ. 2510 หรือก่อน พ.ศ. 2524
3. การยื่นคำร้องจะต้องเป็นไปตามประกาศและข้อกำหนดของ คปก. และ คปจ.
4. การสอบสวนของพนักงานเจ้าหน้าที่ คำร้อง และเอกสารหลักฐาน ต่าง ๆ ที่ได้มาให้เสนอความเห็นประกอบต่อ คปจ. หรือผู้ที่ คปจ. มอบหมาย เพื่อพิจารณาต่อไป
5. การพิจารณาของ คปจ. ข้อเท็จจริงของระยะเวลาการถือครอง ของเกษตรกรตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 มาตรา 30 วรรคสาม และวรรคสี่ ให้เป็นอำนาจของ คปจ. เป็นผู้พิจารณาและประกาศผลการพิจารณาให้ผู้ยื่นคำร้องทราบ พร้อมทั้งประกาศผลการคัดเลือกเกษตรกร ตามข้อ 9 แห่งระเบียบคณะกรรมการ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการคัดเลือกเกษตรกรซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดิน พ.ศ. 2525

เรื่องที่ 4.3 แนวทางในการกำหนดเขตปฏิรูปที่ดิน

ตามที่ ส.ป.ก. ได้รับอนุมัติให้กำหนดเขตปฏิรูปที่ดินในท้องที่ต่าง ๆ ทั่วประเทศ ตั้งแต่ พ.ศ. 2518 เป็นต้นมา รวมพื้นที่เขตปฏิรูปที่ดินฯ ทั้งสิ้น 43 จังหวัด 152 อำเภอ ทั้งนี้ การกำหนดเขตปฏิรูปที่ดินดังกล่าว ในมาตรา 25 ของพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 บัญญัติไว้ว่า “การกำหนดเขตปฏิรูปที่ดินให้ถือเขตอำเภอ เป็นหลัก” ปัจจุบันได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 มาตรา 25 วรรคสาม โดยบัญญัติว่า “การกำหนดเขตที่ดินให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน ให้กำหนดเฉพาะที่ดินที่จะดำเนินการปฏิรูปที่ดินฯ เว้นแต่ในกรณีที่จะต้องถือเขตตำบล หรืออำเภอเป็นหลักก็ได้”

มติคณะกรรมการ ให้ ส.ป.ก. ขอกำหนดเขตปฏิรูปที่ดินเป็นตำบลหรืออำเภอได้ โดยอ้างเหตุผลความจำเป็นตามข้อพิจารณาของคณะกรรมการ โดย ส.ป.ก. อาจชี้แจงเหตุผลความจำเป็นว่าเนื่องจากในท้องที่ตำบลหรืออำเภอดังกล่าว มีพื้นที่ที่สมควรจะดำเนินการในโอกาสต่อไปอีก และการจะขอประกาศเขตเป็นตำบลหรืออำเภอจะไม่ให้เดือดร้อนต่อบุคคลที่ไม่เกี่ยวข้องในตำบลหรืออำเภอนั้น ๆ

เรื่องที่ 4.4 การเรียกเก็บเงินจากเกษตรกรที่ได้รับการจัดที่ดินของรัฐโดยการปฏิรูปที่ดิน

ตามที่ได้มีการแก้ไขพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 มาตรา 30 กำหนดวิธีการจัดที่ดินของรัฐให้เกษตรกรฯ และความในมาตรา 30 วรรคสาม ได้ให้อำนาจคณะกรรมการเป็นผู้กำหนดระยะเวลาการถือครองที่ดินของรัฐของเกษตรกรด้วย ซึ่งมติคณะกรรมการ ครั้งที่ 9/2532 เมื่อวันที่ 25 ธันวาคม 2532 ได้กำหนดให้เกษตรกรที่ถือครองที่ดินของรัฐก่อน พ.ศ. 2524 สามารถร้องขอรับการจัดที่ดินได้ตามจำนวนที่ดินถือครองแต่ไม่เกิน 100 ไร่ ดังนั้น รูปแบบในการจัดที่ดินของรัฐให้เกษตรกร ซึ่งจะมีผลถึงจำนวนเงินที่จะเรียกเก็บและขนาดที่ดินที่จัดให้สรุปได้ ดังนี้

<u>ระยะเวลาการถือครอง</u>	<u>ขนาดที่ดิน (ไร่)</u>	<u>เงินที่เรียกเก็บ</u>
ก่อน พ.ศ. 2510	0 - 50	ค่าธรรมเนียมในการโอน และรังวัดและค่าปรับปรุง พัฒนาที่ดิน
	เกินกว่า 50 - 100	ค่าเช่าหรือค่าชดเชยที่ดิน
หลัง พ.ศ. 2510	0 - 50	ค่าเช่าหรือค่าชดเชยที่ดิน (อัตราปกติ)
	เกินกว่า 50 - 100	ค่าเช่าหรือค่าชดเชยที่ดิน (อัตราที่เพิ่มขึ้น)
ก่อน พ.ศ. 2524	เกินกว่า 50 - 100	ค่าเช่าหรือค่าชดเชยที่ดิน (อัตราที่เพิ่มขึ้น)
พ.ศ. 2524 - ปัจจุบัน	0 - 50	ค่าเช่าหรือค่าเช่าซื้อ (อัตราปกติ)

มติคณะกรรมการ อนุมัติหลักการการเรียกเก็บเงินค่าตอบแทนค่าที่ดินจากเกษตรกรที่ได้รับการจัดที่ดินของรัฐโดยการปฏิรูปที่ดิน ดังนี้

หลักการ**เหตุผล****1. ค่าเช่า**

เป็นค่าตอบแทนที่มีอัตราต่ำที่สุด
ของประเภทค่าตอบแทนที่เกษตรกรจะต้อง
เสียให้กับ ส.ป.ก.

เกษตรกรได้รับเพียงสิทธิการเช่า
และการเช่าเป็นทางเลือกของเกษตรกร
ที่ยังไม่มีรายได้เพียงพอที่จะจ่าย
ค่าตอบแทนประเภทอื่นที่มีสิทธิ
ดีกว่าให้กับ ส.ป.ก.

2. ค่าธรรมเนียมในการโอนและรังวัด

การเรียกเก็บจะเป็นไปตามที่ ส.ป.ก.
ได้ใช้จ่ายไปจริงที่เกี่ยวข้องกับการโอน
และรังวัด

เป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมาย
ที่ต้องการให้ผู้ครอบครองที่ดินของรัฐ
ที่ดินนั้นมาก่อนปี 2510 ในส่วนที่
ไม่เกิน 50 ไร่ ได้กรรมสิทธิ์ในที่ดิน
โดยเสียค่าตอบแทนให้ ส.ป.ก.
เฉพาะค่าธรรมเนียมในการโอนและรังวัด

3. ค่าปรับปรุงพัฒนาที่ดิน

เป็นค่าตอบแทนที่เกษตรกร
จะต้องเสียให้กับ ส.ป.ก. ในกรณีที่ ส.ป.ก.
ได้ลงทุนพัฒนาในที่ดินนั้นไป โดยใช้หลักการ
ตามที่คณะกรรมการได้มีมติไว้ในการประชุม
ครั้งที่ 10/2523 เมื่อวันที่ 22 ตุลาคม 2523
เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์การเรียกเก็บเงิน
คืนทุนจากเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน
เป็นแนวทางในการพิจารณากำหนด
ค่าปรับปรุงพัฒนาที่ดินต่อไป

เพื่อให้เป็นไปตามมติคณะกรรมการ
ปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
และบทบัญญัติตามมาตรา 30 วรรคสี่
แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดิน
เพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518

4. ค่าชดเชย

มีอัตราสูงกว่าค่าเช่าแต่ต่ำกว่าราคา
ค่าเช่าซื้อ อัตราค่าชดเชยที่ดินแบ่งเป็น
2 ประเภท คือ

4.1 ค่าชดเชยสำหรับเกษตรกร
ที่ถือครองที่ดิน 0-50 ไร่ ก่อน พ.ศ. 2524
คำว่าเช่าซื้อ หากผู้ถือครองที่ดินนั้น

พ.ร.บ.การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
มาตรา 30 วรรคสาม
ได้บัญญัติให้สิทธิกับ
ผู้ถือครองที่ดินของรัฐที่ ส.ป.ก.
นำที่ดินมาปฏิรูปที่ดินเดิม
ถ้าครอบครองที่ดินมาก่อน

4.2 ค่าชดเชยที่ดินที่เพิ่มขึ้นเกินกว่า
ข้อ 4.1 จะมีอัตราสูงกว่าค่าชดเชย ตามข้อ 4.1

พ.ศ. 2524 โดยจะเสียค่าตอบแทน
ให้กับ ส.ป.ก. ในรูปของค่าชดเชยแทน
ต้องการได้กรรมสิทธิ์ที่ดิน
ซึ่งกฎหมายมีเจตนารมณ์ที่จะให้
เก็บค่าตอบแทนจากเกษตรกร
ในอัตราที่ไม่สูงนักเพราะ
(1) เกษตรกรเป็นผู้บุกเบิกก่นถาง
ที่ดินนั้นมา
(2) เกษตรกรได้เสียค่าใช้จ่ายในการซื้อ
และพัฒนาที่ดินนั้นมาแล้ว
การแบ่งค่าชดเชยออกเป็น 2 ประเภท
ก็เนื่องจากมาตรา 30 วรรคสาม
ได้บัญญัติให้เก็บค่าชดเชยในส่วนที่
เกษตรกรได้สิทธิในที่ดินเพิ่มขึ้นสูงกว่า
ค่าชดเชยในส่วน 50 ไร่

5. ค่าเช่าซื้อ

มีอัตราสูงกว่าค่าตอบแทนประเภทอื่น ๆ
จะเรียกเก็บจากเกษตรกร 2 ประเภท คือ

5.1 จากเกษตรกรที่ถือครองที่ดินของรัฐ
ตั้งแต่ปี 2524

5.2 จากเกษตรกรผู้ได้รับคัดเลือก
เข้าไปปรับที่ดินใหม่

ผู้ที่ได้ชำระค่าเช่าซื้อครบถ้วน
จะได้กรรมสิทธิ์ในที่ดินจาก ส.ป.ก.
และเกษตรกรตามข้อ 5.1 และ 5.2
กฎหมายปฏิรูปที่ดินให้สิทธิในการชำระ
ราคาค่าที่ดินในรูปของการเช่าซื้อให้กับ
ส.ป.ก. ในลักษณะที่สูงกว่าผู้ที่ได้เข้า
ครอบครองที่ดินของรัฐมาเป็นระยะ
เวลานาน ตามมาตรา 30 วรรคสาม

โดยมีหลักว่า ในการกำหนดอัตราค่าตอบแทนดังกล่าวให้อยู่ในขีดความสามารถที่เกษตรกร
จะชำระได้ โดยไม่ให้มีอัตราค่าตอบแทนสูงเกินไป

การประชุมครั้งที่ 4/2533 เมื่อวันที่ 29 สิงหาคม 2533

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.1 นโยบายการกันพื้นที่ป่าชุมชนในเขตปฏิรูปที่ดิน

ตามที่ ส.ป.ก. ได้รับอนุมัติจากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ให้เข้าดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ และป่าที่คณะรัฐมนตรีมีมติให้รักษาไว้เป็นสมบัติของชาติเป็นป่าเสื่อมโทรม ในช่วงปี 2519 - 2521 รวม 29 ป่า ทั้งนี้ ได้กันพื้นที่ไว้เป็นป่าไม้สมบัติส่วนกลาง หรือป่าชุมชน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ของพื้นที่ทั้งหมดตามนโยบายของกรมป่าไม้ พื้นที่ร้อยละ 20 ที่ยังเป็นป่าชุมชนนั้น เป็นการกันเขตโดยประมาณในแผนที่ซึ่งคาดหมายว่าจะสามารถสงวนไว้ได้ แต่โดยข้อเท็จจริงพื้นที่ดังกล่าวส่วนใหญ่มีราษฎรบุกรุกเข้าอยู่อาศัย ทำกิน และตั้งบ้านเรือนเป็นหลักแหล่งมั่นคงบางแห่งมีสถานที่ราชการ พร้อมทั้งได้รับการพัฒนาจากรัฐในด้านสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน เช่น ไฟฟ้า ถนน จึงไม่ตรงกับวัตถุประสงค์ที่จะกันพื้นที่ไว้สำหรับเป็นป่าชุมชนให้ประชาชนใช้ร่วมกัน เมื่อเป็นดังนี้แล้ว จึงทำให้เกิดปัญหา ดังนี้

1. การกันพื้นที่ป่าชุมชนตามแนวเขตในแผนที่ ไม่สอดคล้องกับสภาพข้อเท็จจริงในพื้นที่ ซึ่งมีราษฎรบุกรุกเข้าอยู่อาศัยในบริเวณนั้นอยู่ก่อนแล้ว ก่อนที่ ส.ป.ก. จะได้รับพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติมาดำเนินการฯ

2. หลักฐานแสดงแนวเขตป่าชุมชนไม่ชัดเจน เพราะได้วงเขตเป็นป่าชุมชนไว้ในแผนที่แสดงแนวเขตป่าสงวนแห่งชาติที่มอบให้ ส.ป.ก. ประกอบกับความเดือดร้อนของราษฎรในเรื่องที่ดินทำกินจึงมีราษฎรบุกรุกพื้นที่ป่าชุมชนขึ้นในภายหลัง

3. การอพยพราษฎรออกจากพื้นที่ป่าชุมชนไม่สามารถกระทำได้ เพราะไม่มีพื้นที่อื่นที่จะรองรับการจัดที่ดินให้แก่ราษฎรเหล่านี้

4. ส.ป.ก. ไม่มีงบประมาณในการปลูกป่าทดแทน และไม่มีอัตราค่าจ้างเจ้าหน้าที่เพียงพอที่จะตรวจตราดูแลรักษาพื้นที่ป่าชุมชนอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ส.ป.ก. มีแนวทางดำเนินการเกี่ยวกับพื้นที่ป่าชุมชนร้อยละ 20 ในเขตปฏิรูปที่ดิน เป็น 3 แนวทาง ดังนี้

แนวทางที่ 1 กันพื้นที่บริเวณกรมป่าไม้วางเขตไว้เป็นป่าชุมชนคินกรมป่าไม้ทั้งหมดเพื่อดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติ

แนวทางที่ 2 กันพื้นที่ป่าชุมชนไว้เท่าที่จะสามารถดำเนินการได้ กล่าวคือ บริเวณพื้นที่ป่าชุมชนที่มีราษฎรบุกรุก ส.ป.ก. จะนำมาจัดให้แก่ราษฎร โดยวิธีการปฏิรูปที่ดิน และกันเฉพาะพื้นที่ที่คงมีสภาพป่าเหลืออยู่ไว้เป็นป่าชุมชน และส่งคืนกรมป่าไม้

แนวทางที่ 3 จัดให้ราษฎรเช่า หรือเช่าทำประโยชน์ตามกฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติ โดยให้กรมป่าไม้มอบอำนาจให้ ส.ป.ก. เป็นผู้ดำเนินการในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามกฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติ

มติคณะกรรมการ อนุมัติหลักการตามแนวทางที่เสนอในข้อ 2 แต่ทั้งนี้วิธีปฏิบัติต้องไม่ขัดต่อกฎหมาย ปฏิรูปที่ดิน

เรื่องที่ 3.3 การเรียกเก็บค่าชดเชยที่ดินที่อนุญาตให้ใช้ในเขตปฏิรูปที่ดิน

จากการประชุมคณะกรรมการ ครั้งที่ 3/2533 เมื่อวันที่ 15 มิถุนายน 2533 มีมติเห็นชอบกับแนวทางและอำนาจในการพิจารณาอนุญาตการใช้ประโยชน์ในที่ดิน ของ ส.ป.ก. แต่เนื่องจากปัจจุบันมีส่วนราชการ และรัฐวิสาหกิจ ตลอดจนบุคคลขอใช้ที่ดิน ในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ เป็นจำนวนมาก และในการ ขออนุญาตใช้ที่ดินดังกล่าว คณะกรรมการมีคำสั่งมอบหมายให้เลขาธิการ ส.ป.ก. พิจารณา อนุญาตการใช้ที่ดินฯ แต่ต้องเก็บค่าชดเชยที่ดินจากผู้ขอใช้ฯ นำส่งเข้ากองทุนการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรม ดังนั้น จึงมีปัญหาจากผู้ขอใช้ที่ดินฯ โดยเฉพาะส่วนราชการต่าง ๆ ไม่ได้จัดสรรงบประมาณค่าชดเชยที่ดินให้แก่ ส.ป.ก. เพื่อการนี้ จึงมีปัญหาไม่อาจ ดำเนินการได้ แต่ผู้ครอบครองที่ดินบริเวณดังกล่าวยินยอมยกที่ดินให้ดำเนินการ โดยไม่เรียกเก็บเงินค่าชดเชยที่ดินซึ่งอาจก่อให้เกิดทัศนคติที่ไม่ดีต่อการปฏิรูปที่ดิน

ตามความเห็นของ ส.ป.ก. ควรอนุมัติให้เลขาธิการ ส.ป.ก. พิจารณาอนุญาตให้ ส่วนราชการใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคได้โดยไม่เรียกเก็บ ค่าชดเชยที่ดินในกรณีที่มีส่วนราชการนั้น ๆ เข้ามาดำเนินการสร้างถนน โรงเรียน สถานือนามัย ฯลฯ ซึ่งจะเป็นการสนับสนุนงานปฏิรูปที่ดินอีกทางหนึ่ง ส่วนการขอใช้ที่ดิน เพื่อกิจการสาธารณูปโภค โดยรัฐวิสาหกิจหรือภาคเอกชน เนื่องจากเป็นองค์กร ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อแสวงหากำไรสมควรเรียกเก็บค่าชดเชยที่ดินนำส่งเป็นรายได้เข้า กองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้เลขาธิการ ส.ป.ก. มีอำนาจพิจารณาอนุญาตให้ส่วนราชการใช้ที่ดิน ในเขตปฏิรูปที่ดิน เพื่อกิจการสาธารณูปโภคได้โดยไม่เรียกเก็บค่าชดเชยที่ดิน และคณะกรรมการ พิจารณาว่า ส.ป.ก. ควรวางระเบียบหรือหลักเกณฑ์ว่าจะเก็บค่าชดเชย ที่ดินอย่างไรไว้ด้วย เพื่อให้เป็นบรรทัดฐานเดียวกัน ซึ่งเรื่องนี้คณะกรรมการได้อนุมัติ ไว้แล้ว เมื่อการประชุม คปก. ครั้งที่ 3/2533 และ ส.ป.ก. ก็ได้รับว่าจะนำไปร่างระเบียบฯ นำมาเสนอต่อไป

การประชุมครั้งที่ 5/2533 เมื่อวันที่ 10 ตุลาคม 2533

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.1 ขออนุมัติโครงการปฏิรูปที่ดินที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี

มติคณะกรรมการ ขอนุมัติโครงการปฏิรูปที่ดินที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวร จำนวน 4 จังหวัด ได้แก่

1. จังหวัดน่าน มีพื้นที่ 5 พื้นที่ คือ ป่านาชาวฝั่งซ้ายถนนสายแพร่ - น่าน ป่านาชาวฝั่งขวาถนนสายแพร่ - น่าน ป่าน้ำสาฝิ่งขวาดอนขุน ป่าเขาน้อย และป่าถ้ำผาตูบ รวมเนื้อที่ 11,117 ไร่
2. จังหวัดชัยภูมิ มีพื้นที่ 4 พื้นที่ คือ ป่าโคกหลวง ป่าภูหยวก ป่าหมายเลข 10 แปลง 1 และป่าหมายเลข 10 แปลง 2 รวมเนื้อที่ 7,640 ไร่
3. จังหวัดหนองคาย มีพื้นที่ 11 พื้นที่ คือ ป่าดงดิบสีชมพู หมายเลข 1 ป่าดงดิบสีชมพู หมายเลข 7 ป่าดงดิบสีชมพู หมายเลข 26 ป่าดงดิบกะลา หมายเลข 66 ป่าดงภูวัว ป่าภูสิงห์ - ภูทอกใหญ่ ป่าที่จัดสรรบ้านม่วงคัน ป่าสักบ้านป่าสัก หรือป่าสักบ้านหม้อ ป่าสักวัดช้างเผือก ป่าสักบ้านศรีเชียงใหม่ (ป่าสักวัดสะพานทอง) และป่าสักบ้านป่าสัก (ป่าสักบ้านยอยไฮ) รวมเนื้อที่ 50,036 ไร่
4. จังหวัดศรีสะเกษ มีพื้นที่ 5 พื้นที่ คือ ป่าโพนทราย ป่าโนนชาติ ป่าที่จัดสรรห้วยมะลู และป่าดงแดง หมายเลข 23 รวมเนื้อที่ 13,519 ไร่

เรื่องที่ 3.2 ขออนุมัติโครงการปฏิรูปที่ดินที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี ป่าที่จัดสรรฝั่งซ้ายห้วยขยุง อำเภอกันทรลักษ์ ป่าดงภู อำเภอราชไศล ป่าที่จัดสรรห้วยสำราญ แปลงที่ 1 อำเภอมือง ป่าเขาพระวิหาร อำเภอกันทรลักษ์ ป่าฝั่งขวาห้วยขยุง อำเภอกันทรลักษ์ ป่าดงดินแดง หรือป่าฝั่งซ้ายห้วยขยุง อำเภอขุนหาญ อำเภอกันทรลักษ์ และอำเภอศรีรัตนะ ป่าที่จัดสรรฝั่งซ้ายแม่น้ำมูล อำเภอราชไศล จังหวัดศรีสะเกษ และป่าสนพุดสูง กิ่งอำเภอวังหิน อำเภอมือง และอำเภออุษันธุ์ จังหวัดศรีสะเกษ

มติคณะกรรมการ ขอนุมัติโครงการปฏิรูปที่ดินที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวร จำนวน 8 ป่า ในเขตปฏิรูปที่ดิน จังหวัดศรีสะเกษ ดังนี้

1. ป่าที่จัดสรรฝั่งซ้ายห้วยขยุง อำเภอกันทรลักษ์ เนื้อที่ทั้งหมด 41,071 ไร่ เนื้อที่จำแนก 41,071 ไร่
2. ป่าดงภู อำเภอราชไศล เนื้อที่ทั้งหมด 755 ไร่ เนื้อที่จำแนก 709 ไร่

3. ป่าที่จัดสรรห้วยสำราญ แปลง 1 อำเภอเมือง เนื้อที่ทั้งหมด 24,944 ไร่ เนื้อที่จำแนก 23,124 ไร่
4. ป่าเขาพระวิหาร อำเภอกันทรลักษ์ เนื้อที่ทั้งหมด 3,060 ไร่ เนื้อที่จำแนก 2,963 ไร่
5. ป่าฝั่งซ้ายห้วยขยุง อำเภอกันทรลักษ์ เนื้อที่ทั้งหมด 33,100 ไร่ เนื้อที่จำแนก 33,100 ไร่
6. ป่าดงดินแดงหรือป่าฝั่งซ้ายห้วยขยุง อำเภอขุนหาญ อำเภอกันทรลักษ์ และอำเภอศรีรัตนะ เนื้อที่ทั้งหมด 26,305 ไร่ เนื้อที่จำแนก 26,305 ไร่
7. ป่าที่จัดสรรฝั่งซ้ายแม่น้ำมูล อำเภอราษีไศล เนื้อที่ทั้งหมด 6,379 ไร่ เนื้อที่จำแนก 4,921 ไร่
8. ป่าสนพุดสูง กิ่งอำเภอวังหิน อำเภอเมือง และอำเภออุษาคเนย์ เนื้อที่ทั้งหมด 28,949 ไร่ เนื้อที่จำแนก 28,199 ไร่

เรื่องที่ 3.3 หลักเกณฑ์การโอนและการตกทอดทางมรดกการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินของเกษตรกร ผู้ได้รับสิทธิจากการปฏิรูปที่ดิน

ตามมติที่ประชุมคณะกรรมการ ครั้งที่ 3/2533 เมื่อวันที่ 15 มิถุนายน 2533 ระเบียบวาระที่ 4 เรื่องเพื่อพิจารณา เรื่องที่ 4.1 (1) อนุมัติหลักการผลการพิจารณาของคณะอนุกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบ เรื่องการได้รับสิทธิในที่ดินตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 ซึ่งได้กำหนดขั้นตอนของสิทธิที่ได้รับจากการปฏิรูปที่ดินไว้ 3 ขั้นตอน เพื่อให้ ส.ป.ก. ถือเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไปนั้น

เนื่องจากเกษตรกรผู้ได้รับการคัดเลือกจาก ส.ป.ก. ให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดิน โดยเฉพาะที่ดินของรัฐ ยังมิได้ทำสัญญาเช่าหรือเช่าซื้อที่ดินจาก ส.ป.ก. เกษตรกรจึงมีสิทธิเข้าทำประโยชน์ตามขั้นตอนที่ 1 ของมติคณะกรรมการ ครั้งที่ 3/2533 สิทธินี้เป็นสิทธิเฉพาะตัว เกษตรกรไม่สามารถจะโอนการเข้าทำประโยชน์ให้บุคคลอื่นได้ เมื่อเกษตรกรถึงแก่กรรม หากไม่มีบุคคลในครอบครัวเดียวกันที่จะเข้าทำประโยชน์ฯ แล้ว สิทธินี้จะหมดไป ส.ป.ก. จะต้องคัดเลือกเกษตรกรรายอื่นเข้าทำประโยชน์แทน ส.ป.ก. เห็นว่าเกษตรกรผู้ได้รับการคัดเลือกเข้าทำประโยชน์ในที่ดินของรัฐ ส่วนใหญ่จะเป็นเกษตรกรที่ครอบครองที่ดินของรัฐอยู่เดิม จึงควรให้เกษตรกรผู้ได้รับสิทธิฯ นั้น มีสิทธิในการโอนและตกทอดทางมรดกได้ในบางกรณี เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมกับเกษตรกรและทายาท และให้สอดคล้องกับขั้นตอนที่ 2 จึงขอเสนอข้อกำหนดหลักเกณฑ์การโอนและการตกทอดทางมรดกของสิทธิเข้าทำประโยชน์ตามแนวทางในขั้นตอนที่ 1 ของมติคณะกรรมการ ครั้งที่ 3/2533 โดยให้ คปจ. เป็นผู้มีอำนาจพิจารณาในกรณี ดังนี้

1. การโอนสิทธิ ให้เฉพาะการโอนแก่เกษตรกรซึ่งเป็นสามี หรือภรรยา หรือบุตร ที่บรรลุนิติภาวะของผู้ได้รับสิทธิ เพียงบุคคลใดบุคคลหนึ่งเท่านั้น เว้นแต่ที่ดินจะมีขนาดที่สามารถแบ่งแยกได้ และเพียงพอแก่การครองชีพก็ให้ดำเนินการตามความประสงค์ของเกษตรกรผู้ได้รับสิทธิ

2. การตกทอดทางมรดก ให้ดำเนินการ ดังนี้

2.1 ให้สิทธิ ตกแก่สามี หรือภรรยาของเกษตรกรผู้ได้รับสิทธิ เป็นอันดับแรก

2.2 กรณีไม่มีบุคคลที่ 2.1 ให้สิทธิ ตกแก่ทายาทโดยธรรมเฉพาะบุตรที่ชอบด้วยกฎหมายที่เป็นเกษตรกร และบรรลุนิติภาวะเพียงรายเดียว

2.3 หากมีบุคคลตาม 2.2 หลายคน ให้แยกพิจารณา ดังนี้

2.3.1 บุคคลดังกล่าวสามารถตกลงกันเองว่าจะให้ผู้ใดเป็นผู้ได้รับสิทธิ

2.3.2 ถ้าตกลงกันไม่ได้ และหากที่ดินสามารถแบ่งแยก และทำประโยชน์เพียงพอแก่การครองชีพ ก็ให้จัดแก่บุคคลเหล่านั้นได้ตามส่วน

2.3.3 ถ้าตกลงกันไม่ได้ และที่ดินไม่สามารถแบ่งแยกได้ให้ คปจ. มีอำนาจกำหนดตัวเกษตรกรผู้เป็นบุตรเพียงรายเดียวเท่านั้นที่จะได้รับสิทธิ

เกษตรกรผู้รับโอนตามข้อ 1 และเกษตรกรผู้รับมรดกตาม 2 จะต้องเป็นเกษตรกรที่ไม่ได้รับสิทธิจากการปฏิรูปที่ดินและไม่มีที่ดินเป็นของตนเองเพียงพอต่อการครองชีพอยู่ก่อนแล้ว

มติคณะกรรมการ อนุมัติหลักเกณฑ์การโอนและการตกทอดทางมรดกการเข้าทำประโยชน์ของเกษตรกรผู้ได้รับสิทธิจากการปฏิรูปที่ดิน ตามที่ ส.ป.ก. เสนอ ทั้งนี้ โดยให้ถือว่า เกษตรกรผู้ได้รับสิทธิการเข้าทำประโยชน์ตามหลักเกณฑ์การโอนและการตกทอดทางมรดก ตามความเห็นของข้อ 1 และข้อ 2 เป็นเกษตรกรผู้ได้รับการคัดเลือกให้เข้าทำประโยชน์จากคณะกรรมการตามมาตรา 19 (7) แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 ด้วย

การประชุมครั้งที่ 6/2533 เมื่อวันที่ 23 พฤศจิกายน 2533

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.4 ขออนุมัติโครงการปฏิรูปที่ดินในพื้นที่ป่าท่าเคย ป่าคลองไทร ป่ามะลวน ป่าบางอน และขออนุมัติประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติป่าท่าเคย ป่าคลองไทร ป่ามะลวน และป่าบางอน ครอบคลุมพื้นที่ 2 อำเภอของจังหวัดสุราษฎร์ธานี คือ ตำบลท่าเคย ตำบลคลองไทร อำเภอบางงอ และตำบลมะลวน ตำบลบางอน อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีเนื้อที่ 145,935.50 ไร่ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้อนุมัติเมื่อวันที่ 14 มิถุนายน 2532

อนุญาตให้ ส.ป.ก. เข้าไปดำเนินการปฏิรูปที่ดินฯ ตามที่กรมป่าไม้เสนอ เนื้อที่ 58,497 ไร่ ซึ่งต่อมาได้มีราษฎรบุกรุกเข้าไปทำการเกษตรและอาศัย เป็นระยะเวลาอันยาวนานกว่า 20 ปี อยู่ในพื้นที่อำเภอท่าฉาง 20,000 ไร่ และอำเภอพนมพิณ 38,497 ไร่

มติคณะกรรมการ อนุมัติประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอพนมพิณ จังหวัดสุราษฎร์ธานี และอนุมัติโครงการปฏิรูปที่ดินในพื้นที่ป่าท่าเคย ป่าคลองไทร ป่ามะลวน ป่าบางอน เนื้อที่ 58,497 ไร่

เรื่องที่ 3.5 ขออนุมัติประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา

ตามที่สภาตำบลสะพานไม้แก่น และสภาตำบลท่าหมอไพร อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา ได้มีมติยกเลิกการใช้ประโยชน์ร่วมกันที่สาธารณประโยชน์ จำนวน 3 แปลง คือ ที่สาธารณประโยชน์ทุ่งหมอนูน ที่สาธารณประโยชน์ควนเล และที่สาธารณประโยชน์ควนคราม เนื้อที่รวมประมาณ 22,952 ไร่ โดยขอให้ ส.ป.ก. เข้าดำเนินการปฏิรูปที่ดินฯ ซึ่ง คปจ.สงขลา ได้ให้ความเห็นชอบแล้วในการประชุมครั้งที่ 1/2532 เมื่อวันที่ 20 ธันวาคม 2532

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้ประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา

การประชุมครั้งที่ 1/2534 เมื่อวันที่ 18 มกราคม 2534

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.3 นโยบาย มาตรการและแผนงานปฏิรูปที่ดินระยะยาว (พ.ศ. 2535 - 2542)

ตามมติคณะกรรมการ ครั้งที่ 8/2532 เมื่อวันที่ 28 พฤศจิกายน 2532 ได้อนุมัตินโยบาย มาตรการ และแผนงานปฏิรูปที่ดินระยะยาว พ.ศ. 2535 - 2542 ไปแล้วนั้น สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ขอให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พิจารณาเรื่องนี้อีกครั้ง เนื่องจากมีการแต่งตั้งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์คนใหม่ และเนื่องจากสภาพการณ์ปัจจุบันได้มีการบุกรุกที่ดินป่าไม้ขยายตัวมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังมีปัญหาควบคู่กัน ได้แก่ การสูญเสียโอกาสมีที่ดินทำการเกษตรของเกษตรกรผู้ที่มีที่ดินน้อย หรือผู้ไร้ที่ทำกิน ส.ป.ก. ได้ตระหนักถึงปัญหาดังกล่าวที่จะต้องเร่งแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยด่วน จึงเห็นควร ให้ทบทุนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับแผนงานดำเนินการที่กำหนดไว้เดิม 15 ปี เหลือประมาณ 7 ปี ปรับปริมาณงานดำเนินการในที่ดินของรัฐจากเดิม 28.9 ล้านไร่ เพิ่มขึ้นเป็น 29.7 ล้านไร่ และปรับลดงบประมาณจากเดิม 27,300.90 ล้านบาท เหลือ 10,598.8 ล้านบาท

มติคณะกรรมการ อนุมัตินโยบาย มาตรการ และแผนงานปฏิรูปที่ดินระยะยาว (พ.ศ. 2535 - 2542) เห็นชอบให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อขออนุมัติและสั่งการให้ถือปฏิบัติต่อไป

เรื่องที่ 3.4 ร่างระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขการออกหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน การแก้ไขเพิ่มเติม การเพิกถอนและการออกใบแทน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

สาระสำคัญของระเบียบ สรุปได้ดังนี้

1. เลขาธิการ ส.ป.ก. หรือผู้ซึ่งเลขาธิการ ส.ป.ก. มอบหมายเป็นผู้ออกหนังสือให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินให้แก่เกษตรกรที่ได้รับการคัดเลือกและทำประโยชน์ในที่ดินแล้ว และในกรณีต้องออกใบแทนหนังสืออนุญาต

2. ปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีอำนาจแก้ไขเพิ่มเติมหนังสืออนุญาตที่ออกผิดพลาดคลาดเคลื่อนได้ โดยไม่มีผลเป็นการเปลี่ยนตัวผู้ได้รับอนุญาตคนเดิม

3. เมื่อผู้ได้รับหนังสืออนุญาตสิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินหรือหนังสืออนุญาตออกโดยสำคัญผิดหรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือกรณีเป็นใบแทนหนังสืออนุญาตฉบับเดิมเลิกใช้ให้เลขาธิการ ส.ป.ก. หรือผู้ซึ่งเลขาธิการ ส.ป.ก. มอบหมาย มีอำนาจเพิกถอนหนังสืออนุญาตได้

4. การออกใบแทนหนังสืออนุญาต จะกระทำเฉพาะในกรณีหนังสืออนุญาตชำรุดในสาระสำคัญ หรือเมื่อหนังสืออนุญาตสูญหายหรือเมื่อมีประกาศของทางราชการให้หนังสืออนุญาตฉบับเดิมเลิกใช้

มติคณะกรรมการ อนุมัติร่างระเบียบคณะกรรมการ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขการออกหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน การแก้ไขเพิ่มเติม การเพิกถอนและการออกใบแทน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

เรื่องที่ 3.5 ขอความเห็นชอบเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติตามสัญญาเช่าซื้อที่ดิน

ในการสัมมนาปัญหาและแนวทางแก้ไขระบบบัญชีกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เมื่อวันที่ 23 - 26 พฤษภาคม 2532 เจ้าหน้าที่สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) ได้มีการตั้งข้อสังเกตไว้ว่า “ค่าดอกเบี้ย” ตามเงื่อนไขแห่งสัญญาเช่าซื้อ ข้อ 14 (4) น่าจะหมายถึง ค่าดอกเบี้ย อันเกิดจากค่าเช่าซื้อที่ดิน ซึ่ง ส.ป.ก. ได้หาวิธีการมอัยการตามความเห็นชอบสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินในเรื่องดังกล่าว ได้รับการชี้แจงจากกรมอัยการเป็นหนังสือว่า “ค่าดอกเบี้ย” ตามเงื่อนไขแห่งสัญญาเช่าซื้อ ข้อ 14 (4) มีความหมายได้ 3 กรณี ดังนี้

1. ดอกเบี้ยอันเกิดจากการเช่าซื้อตามสัญญาเช่าซื้อที่ดิน
2. ค่าดอกเบี้ยอันเกิดจากการค้างชำระค่าเช่าซื้อที่ชำระล่าช้าตามสัญญาเช่าซื้อข้อ 4
3. ค่าดอกเบี้ยอื่น ๆ อันผู้เช่าซื้อเป็นหนี้สินค้างชำระผู้ให้เช่าซื้อ

แต่ในทางปฏิบัติที่ผ่านมา ส.ป.ก. ถือว่า “ค่าดอกเบี้ย” ในข้อ 14 (4) ของสัญญาเช่าซื้อ หมายถึง เฉพาะค่าดอกเบี้ยอื่น ๆ ที่ผู้เช่าซื้อเป็นหนี้สินค้างชำระผู้ให้เช่าซื้อเช่นเดียวกับการตีความของกรมอัยการที่ว่า “ค่าดอกเบี้ยอื่น ๆ อันผู้เช่าซื้อเป็นหนี้สินค้างชำระผู้ให้เช่าซื้อ” ดังนั้น จึงขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการ ถึงความหมายของคำว่า “ดอกเบี้ย” ดังกล่าว

มติคณะกรรมการ เห็นชอบให้คำว่า “ค่าดอกเบี้ย” ในสัญญาเช่าซื้อ ข้อ 14 (4) หมายถึง เฉพาะค่าดอกเบี้ยอื่น ๆ อันผู้เช่าซื้อเป็นหนี้สินค้างชำระผู้ให้เช่าซื้อเช่นเดียวกับความหมายที่กรมอัยการตีความในข้อ 3

เรื่องที่ 3.8 ขอยกเลิกมติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ครั้งที่ 9/2528 เรื่อง ปัญหาการดำเนินการตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการคัดเลือกเกษตรกร

จากกรณีปัญหาเกษตรกรต้องการโอนสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินให้กับทายาท หรือผู้ร่วมทำประโยชน์ แต่ติดที่กฎหมายปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมที่ห้ามมิให้โอนสิทธิ จึงต้องใช้วิธีการสละสิทธิเพื่อให้เป็นที่ดินแปลงว่าง และให้ทายาท หรือผู้ร่วมทำประโยชน์มายื่นขอรับการคัดเลือกเข้าทำประโยชน์ในที่ดินนั้นแทน ทำให้เป็นภาระแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ เป็นการเสียเวลาและค่าใช้จ่ายของเกษตรกร เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาดังกล่าว มติคณะกรรมการ ครั้งที่ 9/2528 วันที่ 30 กันยายน 2528 จึงได้อนุมัติหลักการให้ยกเว้น การประกาศรับสมัครเกษตรกรเพื่อคัดเลือกเข้าทำประโยชน์ในกรณีที่ดินที่เกษตรกรที่เป็นทายาท หรือมีคุณสมบัติครบและอยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะได้รับการคัดเลือกอยู่แล้ว และเมื่อมีการแก้ไขพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 และคณะกรรมการ ได้มีมติครั้งที่ 3/2533 วันที่ 15 มิถุนายน 2533 และครั้งที่ 5/2533 วันที่ 10 ตุลาคม 2533 กำหนดหลักเกณฑ์ในการโอนและตกทอดทางมรดกของสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินที่เกษตรกรได้รับสิทธิโดยให้เกษตรกรสามารถโอนสิทธิการเข้าทำประโยชน์ให้กับสามีหรือภรรยา และทายาทได้โดยไม่ต้องสละสิทธิดังเช่นที่เคยปฏิบัติ จึงทำให้ปัญหาตามมติคณะกรรมการ ครั้งที่ 9/2528 วันที่ 30 กันยายน 2528 หดไปด้วย

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้ยกเลิกมติคณะกรรมการ ครั้งที่ 9/2528 เมื่อวันที่ 30 กันยายน 2528 เรื่อง ปัญหาการดำเนินการตามระเบียบคณะกรรมการ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกรตามที่เสนอ

การประชุมครั้งที่ 2/2534 เมื่อวันที่ 5 เมษายน 2534

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.1 ขออนุมัติประกาศท้องที่ 23 ตำบล 1 อำเภอ เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน และขออนุมัติโครงการปฏิรูปที่ดิน 9 โครงการ

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้ประกาศท้องที่ 23 ตำบล 1 อำเภอ เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน และอนุมัติให้ขยายโครงการปฏิรูปที่ดิน 9 โครงการ ดังนี้

1. อนุมัติประกาศท้องที่อำเภอ และตำบลต่อไปนี้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน จังหวัดศรีสะเกษ

1.1 ท้องที่อำเภอ จำนวน 1 อำเภอ คือ อำเภอปรางค์กู่ จังหวัดศรีสะเกษ

1.2 ท้องที่ตำบล จำนวนรวมทั้งสิ้น 23 ตำบล คือ

- ตำบลเสี้ยว ตำบลตาโกน ตำบลเมืองจันทร์ รวม 3 ตำบล ในท้องที่อำเภออุทุมพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ

- ตำบลห้วยทับทัน ตำบลเมืองหลวง ตำบลจานแสนไชย รวม 3 ตำบล ในท้องที่อำเภอห้วยทับทัน จังหวัดศรีสะเกษ

- ตำบลดอนกาม ตำบลลิ้นฟ้า รวม 2 ตำบล ในท้องที่อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดศรีสะเกษ

- ตำบลน้ำเกลี้ยง รวม 1 ตำบล ในท้องที่กิ่งอำเภอน้ำเกลี้ยง อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ

- ตำบลยาง ตำบลหนองหัวช้าง รวม 2 ตำบล ในท้องที่ อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ

- ตำบลโพธิ์ ตำบลโนนค้อ ตำบลบก รวม 3 ตำบล ในท้องที่อำเภอโนนคูณ จังหวัดศรีสะเกษ

- ตำบลเขมราฐ ตำบลหนองผือ ตำบลขามป้อม ตำบลกองโพน รวม 4 ตำบล ในท้องที่อำเภอเขมราฐ จังหวัดอุบลราชธานี

- ตำบลขามุนี ตำบลโคกสาร ตำบลโคกกิ่ง ตำบลคำเขื่อนแก้ว รวม 4 ตำบล ในท้องที่อำเภอขามุนี จังหวัดอุบลราชธานี

- ตำบลโดมประดิษฐ์ รวม 1 ตำบล ในท้องที่อำเภอน้ำยืน จังหวัดอุบลราชธานี

2. อนุมัติโครงการปฏิรูปที่ดินที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวร จำนวน 9 โครงการ ดังนี้

2.1 ป่าที่จัดสรรหนองแขว - หนองหัวช้าง อำเภอบางขัน และอำเภอยะรัง จังหวัดศรีสะเกษ

2.2 ป่าโนนทราย อำเภอรามัน จังหวัดศรีสะเกษ

2.3 ป่าที่จัดสรรฝั่งซ้ายห้วยสำราญ แปลง 1 อำเภอยะรัง จังหวัดศรีสะเกษ

2.4 ป่าเขาบันทัด หรือป่าฝั่งซ้ายห้วยศาลา อำเภอยะรัง และอำเภอยะหาญ จังหวัดศรีสะเกษ

2.5 ป่าห้วยทา - ห้วยขุ่น อำเภอสรีรัตนะ อำเภอกันทรลักษณ์ อำเภอกันทรารมย์ กิ่งอำเภอน้ำเกลี้ยง อำเภอโนนคูณ และอำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ

2.6 ป่าที่จัดสรรห้วยมะลู กิ่งอำเภอน้ำเกลี้ยง อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ

2.7 ป่าดงสีปู อำเภออำนาจเจริญ จังหวัดอุบลราชธานี

2.8 ป่าดงหัวกอง หมายเลข 47 แปลง 2 อำเภออำนาจเจริญ และอำเภอพนา จังหวัดอุบลราชธานี

2.9 ป่าห้วยยอดมน อำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี

เรื่องที่ 3.2 ขออนุมัติโครงการปฏิรูปที่ดินสาธารณะประโยชน์ทุ่งพาลี อำเภอองไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย

มติคณะกรรมการ อนุมัติโครงการปฏิรูปที่ดินสาธารณะประโยชน์ทุ่งพาลี อำเภอองไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย ในพื้นที่ตำบลกง ตำบลท่าฉนวน และตำบลหนองตม เนื้อที่ประมาณ 2,070 ไร่

เรื่องที่ 3.4 ขออนุมัติประกาศท้องที่ตำบลถ้ำ ตำบลกะไหล อำเภอตะกั่วทุ่ง จังหวัดพังงา เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

คณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ ได้มีมติให้พื้นที่ที่ได้จำแนกออกจากป่าควนหน้าบ้าน - ควนช้างตาย ตำบลถ้ำ ตำบลกะไหล อำเภอตะกั่วทุ่ง จังหวัดพังงา เป็นที่ทำกินของราษฎร หรือเพื่อให้ใช้ประโยชน์อย่างอื่น ๆ โดยมอบให้ ส.ป.ก. นำไปดำเนินการปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้ประกาศท้องที่ตำบลถ้ำ ตำบลกะไหล อำเภอตะกั่วทุ่ง จังหวัดพังงา เนื้อที่ประมาณ 41,544 ไร่ เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

เรื่องที่ 3.5 ร่างระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์การเรียกเก็บค่าใช้จ่ายในการรังวัดซ่อมหลักเขตที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ.

จากการที่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินได้ทำหลักเขตที่ดินสูญหาย ทำให้เกิดกรณีพิพาทเรื่องแนวเขต และเป็นปัญหาเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการดำเนินการรังวัดซ่อมหลักเขตที่ดินใหม่ ส.ป.ก. จึงขออนุมัติใช้ระเบียบดังกล่าว โดยมีหลักเกณฑ์ ดังนี้

1. ให้เกษตรกรเป็นผู้ออกค่าใช้จ่าย ในกรณีที่หลักเขตที่ดินได้รับความเสียหาย และเกษตรกรเป็นผู้ร้องขอให้ดำเนินการ
2. ค่าหลักเขตให้เรียกเก็บในอัตราที่เลขาธิการ ส.ป.ก. กำหนด
3. ค่าใช้จ่ายอย่างอื่น เช่น ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าที่พัก ให้เรียกเก็บในอัตราตามพระราชกฤษฎีกาค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ
4. ค่าจ้างคนงานที่จ้างไปในการรังวัดซ่อมหลักเขตที่ดินให้เรียกเท่าที่จำเป็น และใช้จ่ายไปจริง
5. ค่าใช้จ่ายที่ได้รับให้นำส่งเข้ากองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และในการไปรังวัดซ่อมหลักเขตให้เจ้าหน้าที่เบิกค่าใช้จ่ายจากกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมโดยมิให้เบิกเงินงบประมาณตามพระราชกฤษฎีกาค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการซ้ำอีก

มติคณะกรรมการ ให้ ส.ป.ก. นำไปพิจารณาใหม่อีกครั้ง

เรื่องที่ 3.6 ขออนุมัติจัดทำทะเบียนผู้รับจ้างแรงงานทางการเกษตร ซึ่งไม่มีที่ดินทำกินและประสงค์จะขอรับที่ดินทำกินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

- มติคณะกรรมการ
1. อนุมัติหลักการในการดำเนินการขึ้นทะเบียนผู้ขอรับที่ดินทำกินจากการปฏิรูปที่ดินฯ สำหรับจังหวัดที่เป็นโครงการตัวอย่าง อนุมัติให้ ส.ป.ก. คัดเลือกและดำเนินการต่อไป และให้ดำเนินโครงการตัวอย่าง ในอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดสุโขทัย 1 แห่ง นอกเหนือจากที่ ส.ป.ก. จะคัดเลือกอีก 1 แห่ง
 2. อนุมัติให้ คปก. ที่ดำเนินการตามข้อ 1 สามารถคัดเลือกเกษตรกรที่ขอรับการขึ้นทะเบียนไว้ดังกล่าวให้เข้าทำกินได้โดยไม่ต้องมีประกาศให้เกษตรกรยื่นคำขอรับการคัดเลือกอีกครั้งหนึ่งตามระเบียบคณะกรรมการ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกร ซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินฯ พ.ศ. 2525 ข้อ 5

3. ให้เพิ่มเติมข้อความในขั้นตอนวิธีปฏิบัติงานในข้อ 2 เรื่องคุณสมบัติของผู้ขอรับที่ดินทำกินจากการปฏิรูปที่ดินฯ ว่ายินยอมที่จะเช่าหรือเช่าซื้อที่ดินดังกล่าว

เรื่องที่ 3.7 แนวทางปรับปรุงการดำเนินงานกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

มติคณะกรรมการ เห็นชอบแนวทางปรับปรุงการดำเนินงานกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ดังนี้

1. ให้มีการชดเชยที่ดินที่มีเอกสารสิทธิ ส.ป.ก. 4-01 เพื่อให้เกษตรกรที่ได้รับเอกสารสิทธิ ส.ป.ก. 4-01 และไม่ต้องการจะทำประโยชน์ในที่ดินต่อไป ได้นำที่ดินนั้นมาคืนสิทธิให้กับ ส.ป.ก. แทนที่จะมีการเปลี่ยนมือขายสิทธิอย่างไม่ถูกต้อง
2. ช่วยเหลือเจ้าของที่ดินไม่ให้สูญเสียที่ดิน โดยวิธีไถ่ถอนจำนองที่ดินเพื่อเป็นการช่วยเหลือเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินที่มีปัญหาไถ่ถอนจำนองที่ดินจากการที่ได้นำที่ดินไปจำนองจากแหล่งเงินกู้อื่น ๆ
3. ให้สินเชื่อโดยใช้สัญญาเช่าซื้อเป็นหลักทรัพย์ค้ำประกัน เพื่อเป็นการส่งเสริมให้กับเกษตรกรได้มีการจัดทำสัญญาเช่าซื้อมากขึ้น และทำให้เกษตรกรที่มีสัญญาเช่าซื้อได้สินเชื่อไปพัฒนาการผลิตและเพิ่มรายได้มากขึ้น

การประชุมครั้งที่ 3/2534 เมื่อวันที่ 6 พฤษภาคม 2534

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.1 การแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณารายละเอียดของการดำเนินงานเพื่อรองรับการจัดตั้งธนาคารที่ดิน

ตามที่มติคณะกรรมการ ครั้งที่ 2/2534 วันที่ 5 เมษายน 2534 ได้เห็นชอบให้กองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปรับปรุงการดำเนินงานเพื่อรองรับการจัดตั้งธนาคารที่ดิน ดังนี้

1. ให้มีการชดเชยที่ดินที่มีเอกสารสิทธิ ส.ป.ก. 4-01
2. ช่วยเหลือเกษตรกรไม่ให้สูญเสียที่ดิน โดยวิธีไถ่ถอนจำนองที่ดิน
3. ให้สินเชื่อโดยใช้สัญญาเช่าซื้อเป็นหลักทรัพย์ค้ำประกัน

ดังนั้น เพื่อให้มีแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจน และการดำเนินงานเป็นไปตามมติดังกล่าว จึงเห็นสมควรแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณารายละเอียดการดำเนินงานเพื่อรองรับการจัดตั้งธนาคารที่ดิน

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการพิจารณารายละเอียดของการดำเนินงานเพื่อรองรับการจัดตั้งธนาคารที่ดิน โดยมีรองเลขาธิการ ส.ป.ก. เป็นประธาน มีส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เป็นอนุกรรมการ และผู้อำนวยการกองบริหารกองทุน ส.ป.ก. เป็นอนุกรรมการ และเลขานุการ ทั้งนี้ ให้เพิ่มผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เป็นอนุกรรมการอีก 1 คน และให้มีอำนาจและหน้าที่ ดังนี้

1. ศึกษาและพิจารณารายละเอียดของการดำเนินงานให้เป็นไปตามมติคณะกรรมการในการประชุมครั้งที่ 2/2534 เรื่อง แนวทางปรับปรุงการดำเนินงานกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
2. ศึกษารายงานการศึกษาเพื่อจัดตั้งธนาคารที่ดินของคณะเศรษฐศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่เสนอต่อสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อกำหนดบทบาทและแนวทางการดำเนินงานของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมที่จะรองรับลักษณะงานที่เกี่ยวข้องกับธนาคารที่ดิน
3. พิจารณาแก้ไขปัญหาและอุปสรรคอันอาจเกิดขึ้น
4. อื่น ๆ ตามที่ประธานคณะกรรมการมอบหมาย

เรื่องที่ 3.7 ขออนุมิตินำหลักเกณฑ์การโอนและการตกทอดทางมรดกของสิทธิการเช่าทำประโยชน์ตามมติคณะกรรมการ ครั้งที่ 5/2533 เมื่อวันที่ 10 ตุลาคม 2533 มาใช้บังคับการโอนและการตกทอดทางมรดกของสิทธิการเช่า เช่าซื้อ

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้นำหลักเกณฑ์การโอนและการตกทอดทางมรดกของสิทธิการเช่าทำประโยชน์ตามมติคณะกรรมการ ครั้งที่ 5/2533 เมื่อวันที่ 10 ตุลาคม 2533 มาใช้บังคับการโอนและการตกทอดทางมรดกของสิทธิการเช่า เช่าซื้อ โดยอนุโลม โดยเพิ่มเติมรายละเอียดเกี่ยวกับการรับไปซึ่งสิทธิและหน้าที่ของเจ้าของมรดกที่มีอยู่ก่อนตาย รวมทั้งรับผิดชอบเสียค่าใช้จ่ายในการดำเนินการเกี่ยวกับการรังวัด หรือแบ่งแยกที่ดินในแปลงที่ขอโอนหรือแปลงที่เป็นมรดกนั้นได้

การประชุมครั้งที่ 4/2534 เมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 2534

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.1 ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่สาธารณประโยชน์ อำเภอรอนดง จังหวัดสงขลา จำนวน 3 พื้นที่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

ตามที่ ส.ป.ก. ได้เคยเสนอขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่สาธารณประโยชน์ อำเภอรอนดง จังหวัดสงขลา จำนวน 3 แปลง คือ ที่สาธารณประโยชน์ทุ่งสงวน ที่สาธารณประโยชน์ เกาะน้ำรอบ และที่สาธารณประโยชน์ปากกระวะ ในคราวประชุมครั้งที่ 3/2534 วันที่ 6 พฤษภาคม 2534 ที่ประชุมได้มีมติให้ ส.ป.ก. ร่วมกับกรมประมง และส่วนราชการที่เกี่ยวข้องหาแนวทางแก้ไข ปัญหาน้ำเสียที่ปล่อยออกมาจากบ่อกักในบริเวณพื้นที่ดังกล่าว บัดนี้ ส.ป.ก. กรมประมง และจังหวัดสงขลา ได้ร่วมกันตรวจสอบและศึกษาข้อมูลเบื้องต้น ของที่สาธารณะทั้ง 3 แปลงแล้ว และให้นำเรื่องเสนอเพื่อพิจารณาอีกครั้ง

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้ที่สาธารณประโยชน์ทุ่งสงวน ตำบลแดนสงวน อำเภอรอนดง เนื้อที่ 3,702 ไร่ เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน ส่วนที่สาธารณประโยชน์เกาะน้ำรอบ และที่สาธารณประโยชน์ปากกระวะ ตำบลคลองแดน เนื้อที่ 659 ไร่ และ 322 ไร่ ตามลำดับ ให้รื้อการแก้ไขปัญหาน้ำเน่าเสียจากบ่อกักของกรมประมงก่อน จึงค่อยนำเสนอ คณะกรรมการพิจารณาอนุมัติต่อไป

เรื่องที่ 3.3 ขออนุมัติพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี ป่าแม่ น้ำน่าน ตะวันออกตอนใต้ เพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอปัว จังหวัดน่าน

มติคณะกรรมการ อนุมัติพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวร ป่าแม่ น้ำน่านฝั่งตะวันออกตอนใต้ อำเภอปัว จังหวัดน่าน รวมเนื้อที่ประมาณ 1,200 ไร่ เพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ในเขตปฏิรูปที่ดินอำเภอปัว จังหวัดน่าน

เรื่องที่ 3.4 ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่สาธารณประโยชน์ ตำบลหนองตาแต้ม อำเภอปรางบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ ให้ชะลอการกำหนดพื้นที่ดังกล่าวเป็นเขตปฏิรูปที่ดินไว้ก่อน โดยขอให้กระทรวงมหาดไทย โดยกรมการปกครอง พิจารณาวางแนวทางปฏิบัติในการนำที่สาธารณประโยชน์ มาปฏิรูปที่ดิน

เรื่องที่ 3.5 ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่สาธารณประโยชน์ อำเภอเมือง อำเภออ่าวลึก อำเภอปลายพระยา และอำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่ จำนวน 14 พื้นที่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้กำหนดพื้นที่ที่สาธารณประโยชน์ อำเภอเมือง อำเภออ่าวลึก อำเภอปลายพระยา และอำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่ จำนวน 14 พื้นที่ เนื้อที่ประมาณ 90,132 ไร่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน ดังนี้

1. อำเภอเมือง 8 พื้นที่

- ทุ่งควนห้างสูง
- ทุ่งต้นยางหลักเขต
- พรูช้างไห้ว
- คลองปากส้าย
- ทุ่งหน้าวัว
- ห้วยทรายแก้ว
- ทุ่งหงษ์พัฒนา
- ทุ่งสาคร

2. อำเภออ่าวลึก 4 พื้นที่

- ทุ่งเขาขาว
- ป่าช่องหน้ามันแดง
- บ้านแหลมสีก
- ทุ่งหนองใหญ่

3. อำเภอปลายพระยา 1 พื้นที่

- บ้านบางหอย

4. อำเภอคลองท่อม 1 พื้นที่

- ห้วยน้ำขาว

เรื่องที่ 3.6 ขออนุมัติพื้นที่ที่รกร้างว่างเปล่า ตำบลสามผง อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม เพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดิน อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม

มติคณะกรรมการ อนุมัติพื้นที่ที่รกร้างว่างเปล่า ตำบลสามผง อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม เพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดิน อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม

เรื่องที่ 3.7 ขออนุมัติกำหนดขนาดเนื้อที่การถือครองที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน จังหวัดเพชรบูรณ์ ในกรณีไม่ใช่ผู้ถือครองเดิม

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้กำหนดขนาดเนื้อที่การถือครองที่ดิน ตามข้อเสนอของ คพจ.เพชรบูรณ์ ครั้งที่ 1/2534 เมื่อวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2534 กรณีผู้ได้รับคัดเลือกไม่ใช่ผู้ถือครองเดิม ครอบครองไม่เกิน 25 ไร่

เรื่องที่ 3.8 หลักเกณฑ์การให้สินเชื่อของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ธ.ก.ส. ได้เสนอหลักเกณฑ์การให้สินเชื่อแก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินฯ ดังนี้

1. กรณีเกษตรกรได้รับกรรมสิทธิ์ในที่ดินจาก ส.ป.ก. และนำที่ดินไปจำนองประกันหนี้เงินกู้ ธ.ก.ส. หากมีการฟ้องบังคับจำนอง ส.ป.ก. ต้องซื้อคืนในราคาที่ได้มีการประเมินร่วมกันไว้แล้ว เว้นแต่การซื้อจากการขายทอดตลาดของศาล ซึ่งได้กำหนดราคาไว้สูงกว่าราคาที่ 3 หน่วยงานร่วมกันประเมินราคาไว้ ให้นำเสนอคณะกรรมการ พิจารณาเป็นราย ๆ ไป
2. กรณีเกษตรกรเช่าหรือเช่าซื้อที่ดินจาก ส.ป.ก. หรือได้รับเอกสาร ส.ป.ก. 4-01 และมีหนี้อยู่กับ ธ.ก.ส. ตามโครงการที่ ธ.ก.ส. และ ส.ป.ก. ให้ความเห็นชอบในการดำเนินงานร่วมกัน หากเกษตรกรมีเหตุที่จะต้องออกจากที่ดินให้เกษตรกรรายใหม่ที่ได้รับการคัดเลือกเข้าทำประโยชน์ในที่ดินรับใช้หนี้เงินกู้ของเกษตรกรรายเดิม ส่วนจำนวนเงินกู้ที่ต้องรับใช้ให้ ธ.ก.ส. และ ส.ป.ก. ร่วมพิจารณาและตกลงเป็นรายโครงการไป

มติคณะกรรมการ อนุมัติหลักการให้ ส.ป.ก. ทำความตกลงกับ ธ.ก.ส. เพื่อให้เกษตรกรผู้ได้รับสิทธิในที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินขอรับสินเชื่อจาก ธ.ก.ส. ตามประเด็นที่เสนอให้พิจารณาดังต่อไปนี้

1. กรณีเกษตรกรได้รับกรรมสิทธิ์ในที่ดินจาก ส.ป.ก. และนำที่ดินไปจำนองประกันหนี้เงินกู้ ธ.ก.ส. และสามารถชำระหนี้ได้ ถ้าเป็นกรณีตกลงกันได้ ส.ป.ก. จะจัดซื้อที่ดินจากเกษตรกรในราคาอย่างต่ำไม่น้อยกว่าจำนวนเงินที่เกษตรกรเป็นหนี้ ธ.ก.ส. หรือในราคาที่ได้มีการประเมินร่วมกันระหว่าง ส.ป.ก. ธ.ก.ส. และกรมบังคับคดี หากมีการฟ้องร้องบังคับจำนอง ส.ป.ก. จะจัดซื้อในราคาที่ศาลสั่งจากการขายทอดตลาด
2. กรณีเกษตรกรเช่าหรือเช่าซื้อที่ดินจาก ส.ป.ก. หรือได้รับเอกสาร ส.ป.ก. 4-01 ให้เป็นไปตามเสนอ

การประชุมครั้งที่ 5/2534 เมื่อวันที่ 2 สิงหาคม 2534

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.1 ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่จำแนกป่าเกาะใหญ่ ตำบลเกาะใหญ่ กิ่งอำเภอกระแสดินธุ์ จังหวัดสงขลา ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ อนุมัติในหลักการการกำหนดพื้นที่ที่จำแนกป่าเกาะใหญ่ ตำบลเกาะใหญ่ กิ่งอำเภอกระแสดินธุ์ จังหวัดสงขลา เนื้อที่ประมาณ 6,400 ไร่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

เรื่องที่ 3.2 ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวร ตามมติคณะรัฐมนตรี อำเภอเมืองลำปาง อำเภองาว อำเภอแม่ทะ และอำเภอเถิน จังหวัดลำปาง จำนวน 4 พื้นที่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้กำหนดพื้นที่ที่จำแนกฯ อำเภอเมืองลำปาง อำเภองาว อำเภอแม่ทะ และอำเภอเถิน จังหวัดลำปาง จำนวน 4 พื้นที่ รวมเนื้อที่ประมาณ 8,819 ไร่ เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน ดังนี้

1. ป่าแม่ทรายคำ อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง เนื้อที่ประมาณ 1,327 ไร่
2. ป่าแม่จาว อำเภองาว จังหวัดลำปาง เนื้อที่ประมาณ 1,938 ไร่
3. ป่าแม่จาง อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง เนื้อที่ประมาณ 1,691 ไร่
4. ป่าแม่เลิม - แม่ปะ อำเภอเถิน จังหวัดลำปาง เนื้อที่ประมาณ 3,863 ไร่

เรื่องที่ 3.3 ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่จำแนกป่าหมายเลข 7 แปลง 1 ตำบลท่าหมื่นราม และตำบลพันธุชาลี อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้กำหนดพื้นที่ที่จำแนกป่าหมายเลข 7 แปลง 1 ตำบลท่าหมื่นราม และตำบลพันธุชาลี อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก เนื้อที่ 12,032-2-00 ไร่ เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

เรื่องที่ 3.4 ขออนุมัติพื้นที่ที่จำแนกเป็นที่จัดสรรแปลงหมายเลข ก.041203 แปลงหมายเลข ก.041103 แปลงหมายเลข ก.041201 และที่ดินจัดสรรป่าดงเค็ง เพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้ดำเนินการปฏิรูปที่ดินในพื้นที่ที่จำแนกเป็นที่จัดสรรแปลงหมายเลข ก.041203 แปลงหมายเลข ก.041103 แปลงหมายเลข ก.041201 และที่ดินจัดสรรป่าดงเค็ง อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ รวมเนื้อที่ 101,124 ไร่

เรื่องที่ 3.5 ขออนุมัติแนวทางและหลักเกณฑ์ในการเรียกเก็บค่าชดเชยหรือค่าเช่าซื้อที่ดิน และค่าเช่าที่ดินจากเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินในท้องที่ของรัฐ

มติคณะกรรมการ ขออนุมัติให้ฝ่ายเลขานุการนำเรื่องกลับไปพิจารณาใหม่ โดยเน้นเรื่องนโยบายการให้กรรมสิทธิ์ในที่ดินแก่ผู้ถือครองก่อนปี พ.ศ. 2510

ระเบียบวาระที่ 5 เรื่องอื่น ๆ

เรื่องที่ 5.1 การนำที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินมาปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ เห็นชอบการดำเนินการนำที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินในเขตปฏิรูปที่ดินของ ส.ป.ก. ถูกต้องตามมาตรา 26 (1) แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 แล้ว และเห็นควรที่กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแนวทางให้แก่แต่ละจังหวัด ถือบปฏิบัติ กรณีสภาตำบล อำเภอและจังหวัด มีมติให้นำที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินประเภทประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกันแต่ประชาชนเล็กใช้ประโยชน์ และให้ ส.ป.ก. นำมาปฏิรูปที่ดิน และแจ้งให้ผู้เกี่ยวข้องถือปฏิบัติต่อไป (แก้ไขตามมติคณะกรรมการ ครั้งที่ 6/2534)

การประชุมครั้งที่ 6/2534 เมื่อวันที่ 23 สิงหาคม 2534

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.1 ผลการพิจารณาของคณะอนุกรรมการพิจารณารายละเอียดของการดำเนินงานเพื่อรองรับการจัดตั้งธนาคารที่ดิน

ตามมติคณะกรรมการ ครั้งที่ 2/2534 และ 3/2534 เห็นชอบแนวทางปรับปรุงการดำเนินงานของกองทุนฯ เพื่อรองรับการจัดตั้งธนาคารที่ดินและอนุมัติแต่งตั้งคณะอนุกรรมการพิจารณารายละเอียดของการดำเนินงานเพื่อรองรับการจัดตั้งธนาคารที่ดิน

จากผลการพิจารณาของคณะอนุกรรมการ เห็นควรให้จัดตั้งธนาคารที่ดินขึ้นเป็นเอกเทศ โดยในระยะแรกประมาณ 5 ปี ให้ตั้งกองทุนที่ดินใน ธ.ก.ส. มีลักษณะเป็นนิติบุคคลทำหน้าที่คล้ายธนาคารที่ดินมีคณะกรรมการบริหารงาน หากได้ผลก็เห็นควรออกพระราชบัญญัติธนาคารที่ดิน เพื่อให้กองทุนที่ดินเป็นธนาคารที่ดิน การดำเนินงานในระยะ 10 ปีแรก ธนาคารที่ดินจะใช้เงินทั้งสิ้น 16,000 ล้านบาท เป็นเงินลงทุนจากรัฐบาล 6,000 ล้านบาท ในระยะ 5 ปี โดยในปีแรกรัฐจะลงทุน จำนวน 1,000 ล้านบาท เงินทุนส่วนที่เหลือธนาคารจะระดมทุนจากแหล่งอื่น ๆ

มติคณะกรรมการ

1. เห็นชอบในหลักการ ดังนี้

ก. ให้จัดตั้งธนาคารที่ดินขึ้นเป็นเอกเทศ โดยในระยะแรกประมาณ 5 ปี ให้เป็นกองทุนที่ดินใน ธ.ก.ส.

ข. รูปแบบและหน้าที่ของกองทุนที่ดินและธนาคารที่ดินและร่างพระราชบัญญัติธนาคารที่ดิน

ค. แผนงานดำเนินงานและสู่ทางระดมทุนของธนาคารที่ดิน

2. ให้คงกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมโดยปรับปรุงการดำเนินงานให้สอดคล้องกับกองทุนที่ดิน

3. ให้ ส.ป.ก. และ ธ.ก.ส. ร่วมกันจัดทำรายละเอียดของขั้นตอนวิธีการตลอดจนแผนปฏิบัติการของกองทุนที่ดิน และกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมต่อไป

เรื่องที่ 3.2

ขออนุมัติแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนปฏิบัติการ 5 ปี ตามมติคณะรัฐมนตรี เรื่อง นโยบายการพัฒนาการเกษตรและการปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ

อนุมัติให้แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนปฏิบัติการ 5 ปี ตามมติคณะรัฐมนตรี เรื่อง นโยบายการพัฒนาการเกษตรและการปฏิรูปที่ดิน ดังนี้

1. เลขาธิการ ส.ป.ก.	ประธานกรรมการ
2. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	อนุกรรมการ
3. ผู้แทนสำนักงบประมาณ	อนุกรรมการ
4. ผู้แทน ธ.ก.ส.	อนุกรรมการ
5. ผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	อนุกรรมการ
6. ผู้แทนกระทรวงพาณิชย์	อนุกรรมการ
7. ผู้แทนสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร	อนุกรรมการ
8. ผู้แทนกรมการปกครอง	อนุกรรมการ
9. ผู้ทรงคุณวุฒิ	อนุกรรมการ
10. ผู้ทรงคุณวุฒิ	อนุกรรมการ
11. ผู้แทนเกษตรกร	อนุกรรมการ
12. ผู้อำนวยการกองวิชาการและแผนงาน ส.ป.ก.	อนุกรรมการ และเลขานุการ
13. เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.	อนุกรรมการ และผู้ช่วยเลขานุการ
14. เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.	อนุกรรมการ และผู้ช่วยเลขานุการ

ให้คณะกรรมการ มีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำรายละเอียดแผนปฏิบัติการ ให้สอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาการเกษตรและการปฏิรูปที่ดิน ซึ่งคณะรัฐมนตรีอนุมัติ และอื่น ๆ ตามที่ประธานคณะกรรมการมอบหมาย

เรื่องที่ 3.3 ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี จำนวน 11 พื้นที่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน และขออนุมัติพื้นที่ จำนวน 6 พื้นที่ เพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ในเขตปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ 1. อนุมัติให้กำหนดพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวร จำนวน 11 พื้นที่ เนื้อที่รวม 28,234-3-00 ไร่ เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน ดังนี้

1.1 ป่าดงตะบูน ตำบลท่าเมือง ตำบลหนองบก และตำบลเหล่าแดง อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี เนื้อที่ 2,278-3-00 ไร่

1.2 ป่าดงผักข่า ตำบลหนองบ่อ อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี เนื้อที่ 1,838 ไร่

1.3 ป่าโสภณ ตำบลท่าเมือง ตำบลเหล่าเสือโก้ก ตำบลโพธิ์เมือง อำเภอเมือง และตำบลเตย อำเภอม่วงสามสิบ จังหวัดอุบลราชธานี เนื้อที่ 3,875 ไร่

1.4 ป่าแอม่อง ตำบลหนองซอน อำเภอเมือง และตำบลหนองไข่นก อำเภอม่วงสามสิบ จังหวัดอุบลราชธานี เนื้อที่ 2,214 ไร่

1.5 ป่าหนองบัว ตำบลนาเลิง ตำบลหนองฮาง อำเภอม่วงสามสิบ และตำบลจิกคู่ อำเภอหัวตะพาน จังหวัดอุบลราชธานี เนื้อที่ 2,842 ไร่

1.6 ป่าดงหนองหลุบ - ดงปู่ตา ตำบลหัวตะพาน และตำบลคำพระ อำเภอหัวตะพาน จังหวัดอุบลราชธานี เนื้อที่ 2,186 ไร่

1.7 ป่าฝั่งซ้ายลำโดมน้อย ตำบลโนนค้อ และตำบลหนองสะโน อำเภอบุณฑริก จังหวัดอุบลราชธานี เนื้อที่ 3,345 ไร่

1.8 ป่าดงต้นไทร ตำบลพะลาน อำเภอเขมราฐ จังหวัดอุบลราชธานี เนื้อที่ 2,827 ไร่

1.9 ป่าตุงลุม ตำบลลงยาง และตำบลลาดควาย อำเภอศรีเชียงใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี เนื้อที่ 905 ไร่

1.10 ป่าบ้านหนองม่วง ตำบลทาม ตำบลละทาย ตำบลเมืองน้อย ตำบลอีปาด และตำบลบ้านน้อย อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ เนื้อที่ 3,674 ไร่

1.11 ป่าดงใหญ่ หมายเลข 18 ตำบลลั่นฟ้า อำเภอยางชุมน้อย และตำบลบัวน้อย อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ เนื้อที่ 2,250 ไร่

2. อนุมัติพื้นที่ที่จำแนกฯ จำนวน 6 พื้นที่ เนื้อที่รวม 20,121 ไร่ เพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ดังนี้

2.1 ป่าดงสคามหรือป่าดงกระบาก ตำบลเตย อำเภอม่วงสามสิบ จังหวัดอุบลราชธานี เนื้อที่ 1,346 ไร่

2.2 ป่าฝนแสนห่า ตำบลพนา และตำบลจานลาน อำเภอพนา จังหวัดอุบลราชธานี เนื้อที่ 1,197 ไร่

2.3 ป่าดงนางชี - ชีแลน ตำบลขามเปี้ย ตำบลไหล่ทุ่ง ตำบลสะไม อำเภอดงเจริญ และตำบลจานลาน อำเภอพนา จังหวัดอุบลราชธานี เนื้อที่ 1,685 ไร่

2.4 ป่าดงใหญ่หมายเลข 67 ตำบลบ้านไทย ตำบลค้อทอง ตำบลสร้างถ่อ และตำบลสหธาตุ อำเภอเขื่องใน จังหวัดอุบลราชธานี เนื้อที่ 6,459 ไร่

2.5 ป่าหลังภู ตำบลห้วยไผ่ และตำบลโขงเจียม อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี เนื้อที่ 2,059 ไร่

2.6 ป่านกเต็น ตำบลโนนกลาง อำเภอพิบูลย์รักษ์ จังหวัดอุบลราชธานี เนื้อที่ 7,375 ไร่

เรื่องที่ 3.4 ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี ป่าเขาคอก ตำบลหนองไม้งาม อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน และขออนุมัติพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี จำนวน 7 พื้นที่ เพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอเมืองบุรีรัมย์ อำเภอหนองกี่ อำเภอนางรอง อำเภอประโคนชัย อำเภอปะคำ อำเภอละหานทราย อำเภอคูเมือง อำเภอสะตึก จังหวัดบุรีรัมย์

มติคณะกรรมการ 1. อนุมัติให้กำหนดพื้นที่ที่จำแนกฯ ป่าเขาคอก ตำบลหนองไม้งาม อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ เนื้อที่ 12,565 ไร่ เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

2. อนุมัติพื้นที่ที่จำแนกฯ จำนวน 7 พื้นที่ ดังนี้

2.1 ป่าโนนแดง - บ้านโคกกระเดื่อง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ เนื้อที่ 7,706 ไร่

2.2 ปาดงพลอง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ อำเภอกุเมือง อำเภอสะตึก จังหวัดบุรีรัมย์ เนื้อที่ 79,627 ไร่

2.3 ปาเมืองไผ่ อำเภอนางรอง อำเภอหนองกี่ อำเภอปะคำ จังหวัดบุรีรัมย์ เนื้อที่ 108,326 ไร่

2.4 ปาดงใหญ่ แปลง 2 อำเภอปะคำ จังหวัดบุรีรัมย์ เนื้อที่ 13,105 ไร่

2.5 ปาละหานทราย อำเภอปะคำ อำเภอละหานทราย อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ เนื้อที่ 101,770 ไร่

2.6 ปาละเลี้ย - หนองน้ำขุน อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ เนื้อที่ 830 ไร่

2.7 ปาปริธม อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ เนื้อที่ 5,535 ไร่

เพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอเมืองบุรีรัมย์ อำเภอหนองกี่ อำเภอนางรอง อำเภอประโคนชัย อำเภอปะคำ อำเภอละหานทราย อำเภอกุเมือง อำเภอสะตึก จังหวัดบุรีรัมย์

เรื่องที่ 3.5 ขออนุมัติพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี จำนวน 2 พื้นที่ เพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอเวียงสา และอำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน

มติคณะกรรมการ 1. อนุมัติพื้นที่ที่จำแนกฯ ป่าฝั่งขวาแม่น้ำน่าน แปลงที่ 31 อำเภอเวียงสา และอำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน เนื้อที่ประมาณ 7,983 ไร่ เพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดิน

2. อนุมัติพื้นที่ที่จำแนกฯ ป่าแม่สาครฝั่งขวา ถนนสายแพร่ - น่าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน เนื้อที่ประมาณ 2,060 ไร่ เพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดิน

เรื่องที่ 3.6 ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่สาธารณประโยชน์ ตำบลหนองตาแต้ม อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

การประชุมคณะกรรมการ ครั้งที่ 4/2534 วันที่ 24 มิถุนายน 2534 ได้เคยมีมติ ให้ชะลอการกำหนดพื้นที่ดังกล่าวเป็นเขตปฏิรูปที่ดินไว้ก่อน โดยขอให้กระทรวงมหาดไทย โดยกรมการปกครอง และกรมที่ดิน วางแนวทางปฏิบัติในการนำที่สาธารณประโยชน์ มาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ต่อมาในการประชุมคณะกรรมการ ครั้งที่ 5/2534 ได้มีมติว่า การนำที่ดินสาธารณประโยชน์มาปฏิรูปที่ดินของ ส.ป.ก. ที่ผ่านมานั้นได้ดำเนินการถูกต้องแล้ว ส่วนแนวทางพิจารณาให้ผู้เกี่ยวข้องถือปฏิบัติต่อไป ในขั้นนี้จึงเสนอคณะกรรมการ พิจารณาอีกครั้งหนึ่ง

มติคณะกรรมการ อนุมัติในหลักการให้กำหนดพื้นที่อันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่พลเมืองเล็กใช้ประโยชน์ร่วมกันแล้วในที่สาธารณประโยชน์ตำบลหนองตาแต้ม อำเภอบราญบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เนื้อที่ประมาณ 3,280 ไร่ เพื่อประกาศเขตปฏิรูปที่ดินโดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 19 (1) (2) และ (4) และให้มีผลเป็นการถอนสภาพการเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินตามมาตรา 26 (1) แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 เมื่อได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินใช้บังคับ

เรื่องที่ 3.7 ขออนุมัติกำหนดเขตพื้นที่ที่สาธารณประโยชน์โคกคำพาน ตำบลลำหนองแสน อำเภอนองบุรี จังหวัดกาฬสินธุ์ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ อนุมัติในหลักการให้กำหนดพื้นที่อันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่พลเมืองเล็กใช้ประโยชน์ร่วมกันแล้วในที่สาธารณประโยชน์โคกคำพาน ตำบลลำหนองแสน อำเภอนองบุรี จังหวัดกาฬสินธุ์ เนื้อที่ประมาณ 10,300 ไร่ เพื่อประกาศเขตปฏิรูปที่ดินโดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 19 (1) (2) และ (4) และให้มีผลเป็นการถอนสภาพการเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินตามมาตรา 26 (1) แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 เมื่อได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินใช้บังคับ

เรื่องที่ 3.8 ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่สาธารณประโยชน์ดอนห้วยดำ ตำบลโคกพระ ตำบลขามเฒ่าพัฒนา และตำบลกุดไผ่ อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ อนุมัติในหลักการให้กำหนดพื้นที่อันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่พลเมืองเล็กใช้ประโยชน์ร่วมกันแล้ว ในที่สาธารณประโยชน์ดอนห้วยดำ ตำบลโคกพระ ตำบลขามเฒ่าพัฒนา และตำบลกุดไผ่ อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม เนื้อที่ประมาณ 12,500 ไร่ เพื่อประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 19 (1) (2) และ (4) และให้มีผลเป็นการถอนสภาพการเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินตามมาตรา 26 (1) แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 เมื่อได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินใช้บังคับ

การประชุมครั้งที่ 7/2534 เมื่อวันที่ 27 กันยายน 2534

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.1 ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่จำแนกป่าควนแค - ควนสูง ตำบลฝาละมี และตำบลหารเทา อำเภอปากพะยูน จังหวัดพัทลุง ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่จำแนกป่าควนแค - ควนสูง ตำบลฝาละมี และตำบลหารเทา อำเภอปากพะยูน จังหวัดพัทลุง เนื้อที่ประมาณ 3,942 ไร่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

เรื่องที่ 3.2 ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี อำเภอเมืองมุกดาหาร อำเภอดำชะอี อำเภอนิคมน้ำสร้อย จังหวัดมุกดาหาร จำนวน 3 พื้นที่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่จำแนกฯ จำนวน 3 พื้นที่ รวมเนื้อที่ 28,815 ไร่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน ดังนี้

1. ป่าดงภูสีฐาน ตำบลดงมอน อำเภอเมืองมุกดาหาร และตำบลคำชะอี อำเภอดำชะอี จังหวัดมุกดาหาร เนื้อที่ประมาณ 4,257 ไร่
2. ป่าดงหมู ตำบลบ้านโคก และตำบลคำป่าหลาย อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร เนื้อที่ประมาณ 2,614 ไร่
3. ป่าดงบังอี ตำบลโพธิ์ทราย ตำบลคำอาฮวน อำเภอเมืองมุกดาหาร และตำบลหนองแขว อำเภอนิคมน้ำสร้อย จังหวัดมุกดาหาร เนื้อที่ประมาณ 21,944 ไร่

เรื่องที่ 3.3 ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี ป่าโนนสว่าง - ปลาปาก อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน และขออนุมัติพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี ป่าโพนตูม - นางุม เพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอศรีสงคราม อำเภอท่าอุเทน และกิ่งอำเภอโพนสวรรค์ จังหวัดนครพนม

มติคณะกรรมการ 1. ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่จำแนกฯ ป่าโนนสว่าง - ปลาปาก ตำบลกู่คุ อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม เนื้อที่ประมาณ 1,140 ไร่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

2. ขออนุมัติพื้นที่ที่จำแนกฯ ป่าโพนตูม - นางุม เนื้อที่ประมาณ 11,936 ไร่ ในท้องที่ ตำบลศรีสงคราม ตำบลนาเตือ ตำบลนาคำ อำเภอศรีสงคราม ตำบลท่าจำปา อำเภอท่าอุเทน และตำบลนาหัวบ่อ ตำบลนาขมิ้น ตำบลโพนสวรรค์ กิ่งอำเภอโพนสวรรค์ จังหวัดนครพนม เพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอศรีสงคราม อำเภอท่าอุเทน และกิ่งอำเภอโพนสวรรค์ จังหวัดนครพนม

เรื่องที่ 3.4 ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี
ป่าแม่แจ่ม อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ อนุมัติกำหนดพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี
ป่าแม่แจ่ม อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

เรื่องที่ 3.5 ขออนุมัติพื้นที่ที่สาธารณประโยชน์ทุ่งกะเว็ด ทุ่งกะเปาะ ทุ่งอิแอ่น และทุ่งหนองแค
เพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอท่าชะะ จังหวัดชุมพร

มติคณะกรรมการ อนุมัติที่สาธารณประโยชน์ จำนวน 4 พื้นที่ รวมเนื้อที่ 16,900 ไร่ เพื่อดำเนินการ
ปฏิรูปที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอท่าชะะ จังหวัดชุมพร ดังนี้

1. ที่สาธารณประโยชน์ทุ่งกะเว็ด ตำบลหงษ์เจริญ และตำบลสลุย อำเภอท่าชะะ
จังหวัดชุมพร เนื้อที่ประมาณ 2,930 ไร่
2. ที่สาธารณประโยชน์ทุ่งกะเปาะ ตำบลหงษ์เจริญ อำเภอท่าชะะ จังหวัดชุมพร
เนื้อที่ประมาณ 2,680 ไร่
3. ที่สาธารณประโยชน์ทุ่งอิแอ่น ตำบลหงษ์เจริญ อำเภอท่าชะะ จังหวัดชุมพร
เนื้อที่ประมาณ 10,520 ไร่
4. ที่สาธารณประโยชน์ทุ่งหนองแค ตำบลหงษ์เจริญ และตำบลครุ้ง อำเภอท่าชะะ
จังหวัดชุมพร เนื้อที่ประมาณ 770 ไร่

ความเห็นและข้อสังเกตของคณะกรรมการ ดังนี้

โดยมีข้อสังเกตให้ ส.ป.ก. ถือปฏิบัติ 2 ประการ ดังนี้

1. ประเด็นข้อสังเกต ในที่สาธารณประโยชน์ส่วนใหญ่ราษฎรได้เข้าทำประโยชน์
อย่างถาวรเต็มพื้นที่ และมีโครงสร้างขั้นพื้นฐานสนับสนุนค่อนข้างสมบูรณ์อยู่แล้ว
จึงไม่มีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาขั้นพื้นฐานอีก อย่างไรก็ดี หาก ส.ป.ก. พิจารณาแล้ว
เห็นว่าพื้นที่ใดมีความจำเป็น ต้องมีการพัฒนาขั้นพื้นฐานและพื้นที่นั้นมีศักยภาพ
ที่จะพัฒนาได้ก็ให้ ส.ป.ก. จัดตั้งงบประมาณเป็นรายพื้นที่ไป
2. ประเด็นข้อสังเกต ความจำเป็นของการพัฒนาขั้นพื้นฐานในพื้นที่ต่าง ๆ นั้น
ในเบื้องต้นควรให้ ส.ป.ก.จังหวัด (กรณีมี ส.ป.ก. จังหวัด) เป็นฝ่ายพิจารณาความเหมาะสม
เพื่อจัดทำแผนงาน และงบประมาณให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาของจังหวัดเสียก่อน
สำหรับพื้นที่ใด ไม่มี ส.ป.ก.จังหวัด ให้เจ้าหน้าที่ที่ออกไปสำรวจข้อมูลเสนอความเห็น
ประกอบด้วย ทั้งนี้ หากพื้นที่ใดมีการพัฒนาแล้ว และปลูกไม้ยืนต้น เช่น สวนยางพารา
ก็ไม่จำเป็นต้องทำการพัฒนาอย่างอื่นอีก

เรื่องที่ 3.6 ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่สาธารณประโยชน์ อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา จำนวน 5 พื้นที่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ อนุมัติในหลักการให้กำหนดพื้นที่อันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่พลเมืองเล็กใช้ประโยชน์ร่วมกันแล้วในที่สาธารณประโยชน์ ตำบลลำไพล อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา จำนวน 5 พื้นที่ ได้แก่

1. ที่สาธารณประโยชน์ทุ่งพระยอด	เนื้อที่ประมาณ	2,187	ไร่
2. ที่สาธารณประโยชน์ควนติหลุด	เนื้อที่ประมาณ	7,501	ไร่
3. ที่สาธารณประโยชน์ทุ่งโพธิ์	เนื้อที่ประมาณ	2,824	ไร่
4. ที่สาธารณประโยชน์ทุ่งท่าไทร	เนื้อที่ประมาณ	2,825	ไร่
5. ที่สาธารณประโยชน์ทุ่งบ้านปริก	เนื้อที่ประมาณ	3,532	ไร่

เพื่อเตรียมดำเนินการตามกฎหมายต่อไป

เรื่องที่ 3.7 ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่สาธารณประโยชน์ อำเภอเมือง อำเภอวังวิเศษ จังหวัดตรัง จำนวน 3 พื้นที่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ อนุมัติในหลักการให้กำหนดพื้นที่อันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่พลเมืองเล็กใช้ประโยชน์ร่วมกันแล้วในที่สาธารณประโยชน์ อำเภอเมือง อำเภอวังวิเศษ จังหวัดตรัง จำนวน 3 พื้นที่ ได้แก่

1. ที่สาธารณประโยชน์ทุ่งจันทน์หอม ตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอเมือง เนื้อที่ประมาณ 1,274 ไร่
2. ที่สาธารณประโยชน์ทุ่งควนขวาง ตำบลเขาวิเศษ อำเภอวังวิเศษ เนื้อที่ประมาณ 2,500 ไร่
3. ที่สาธารณประโยชน์ทุ่งบางน้ำขาว ตำบลวังมะปราง อำเภอวังวิเศษ เนื้อที่ประมาณ 1,500 ไร่ เพื่อเตรียมดำเนินการตามกฎหมายต่อไป

เรื่องที่ 3.8 แนวทางการใช้ประโยชน์ในที่ดินของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

มติคณะกรรมการ ครั้งที่ 3/2533 เมื่อวันที่ 15 มิถุนายน 2533 ได้ให้ความเห็นชอบกับแนวทางการใช้ประโยชน์ในที่ดินของ ส.ป.ก. ในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมต่อการประกอบเกษตรกรรมแต่เหมาะสมสำหรับใช้ประโยชน์อย่างอื่น และให้ ส.ป.ก. ดำเนินการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ในที่ดินดังกล่าว เสนอคณะกรรมการพิจารณาต่อไป

ในการนี้คณะกรรมการกฤษฎีกา ได้มีความเห็นตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้จัดทำเรื่องเสนอขอหารือ สรุปว่าคณะกรรมการ มีอำนาจจัดที่ดินที่มีลักษณะเป็นการใช้ประโยชน์อย่างอื่นนอกเหนือจากการประกอบเกษตรกรรมได้โดยอาศัยอำนาจ

ตามมาตรา 30 วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 ซึ่งก่อนที่ ส.ป.ก. จะอนุญาตให้บุคคลใดใช้ประโยชน์จะต้องดำเนินการ ดังนี้

1. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จะต้องมีการประกาศกำหนดให้กิจการเหล่านั้นเป็นกิจการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเสียก่อน

2. จะต้องเป็นหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการอนุญาตหรือการให้ผู้ได้รับอนุญาตถือปฏิบัติตามที่คณะกรรมการกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

ส.ป.ก. จึงเห็นควรกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่จะอนุญาตให้ผู้ประกอบกิจการที่ใช้ทรัพยากรในที่ดินของ ส.ป.ก. ถือปฏิบัติ โดยขออนุมัติ ดังนี้

1. ขออนุมัติแนวทางในการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่จะอนุญาตให้ผู้ประกอบกิจการที่ใช้ทรัพยากรในที่ดินของ ส.ป.ก. ถือปฏิบัติ

2. ขออนุมัตินำเสนอแนวทางดังกล่าวต่อคณะรัฐมนตรีตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 30 วรรคห้า เพื่อใช้เป็นหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อนุญาตให้ผู้ประกอบกิจการที่ใช้ทรัพยากรในที่ดินของ ส.ป.ก. ถือปฏิบัติต่อไป

มติคณะกรรมการ

1. ให้ ส.ป.ก. หรือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกากรณีที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้แจ้งให้ ส.ป.ก. ทราบว่า ส.ป.ก. มีอำนาจจัดที่ดินที่มีลักษณะเป็นการใช้ประโยชน์อย่างอื่นนอกเหนือจากการประกอบเกษตรกรรมได้ แต่จะต้องเป็นกิจการที่สนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินนั้น รวมถึงผลจากกิจการนั้น ๆ ด้วยหรือไม่

2. โดยที่หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่จะอนุญาตให้ผู้ประกอบกิจการที่ใช้ทรัพยากรในที่ดินของ ส.ป.ก. ถือปฏิบัติ นั้น เป็นเรื่องที่จะต้องพิจารณาอย่างละเอียดและรอบคอบก่อนที่จะนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามมาตรา 30 วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 ดังนั้น จึงมีมติให้แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่ง ประกอบด้วยผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ เช่น กรมทรัพยากรธรณี กรมพัฒนาที่ดิน กรมที่ดิน สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และหน่วยงานอื่น ๆ โดยมอบให้เลขานุการ คปก. เป็นผู้พิจารณาทั้งนี้ โดยมีอำนาจและหน้าที่ในการพิจารณาร่าง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการอนุญาตหรือการให้ผู้ได้รับอนุญาตถือปฏิบัติ เพื่อใช้สำหรับกิจการอื่นที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินตามมาตรา 30 วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 และให้นำผลการพิจารณาเสนอคณะกรรมการพิจารณาต่อไป (แก้ไขตามมติคณะกรรมการ ครั้งที่ 8/2534 วันที่ 18 ตุลาคม 2534)

เรื่องที่ 3.9 หลักเกณฑ์การโอนและการตกทอดทางมรดกการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน

มติคณะกรรมการ ครั้งที่ 5/2533 อนุมัติหลักเกณฑ์การโอนและการตกทอดทางมรดกการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินของเกษตรกรผู้ได้รับสิทธิจากการปฏิรูปที่ดิน โดยเฉพาะการตกทอดทางมรดกแก่บุตรที่ชอบด้วยกฎหมายตามที่คณะกรรมการกำหนดไว้ นั้น ทำให้บุตรนอกกฎหมายที่บิดารับรองแล้ว (บุตรที่เกิดจากบิดามารดาที่ไม่ได้จดทะเบียนสมรส แต่บิดาได้อุปการะเลี้ยงดู หรือให้ใช้นามสกุล) ไม่สามารถรับมรดกสิทธิดังกล่าวได้ ดังนั้น ส.ป.ก. จึงเห็นควรแก้ไขมติคณะกรรมการดังกล่าว ให้รวมถึงบุตรนอกกฎหมายที่บิดารับรองแล้วด้วย

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้แก้ไขมติคณะกรรมการ ในการประชุม ครั้งที่ 5/2533 เมื่อวันที่ 10 ตุลาคม 2533 ในส่วนที่ได้กำหนดว่า “ให้สิทธิแก่ทายาทโดยธรรมเฉพาะบุตรโดยชอบด้วยกฎหมายที่เป็นเกษตรกร.....” เป็น “ให้สิทธิแก่ทายาทโดยธรรมเฉพาะบุตรที่เป็นเกษตรกร.....” และให้ใช้บังคับถึงการโอนและตกทอดทางมรดกสิทธิการเข้าซื้อตามมติคณะกรรมการ ครั้งที่ 3/2534 เมื่อวันที่ 6 พฤษภาคม 2534 ด้วย

การประชุมครั้งที่ 8/2534 เมื่อวันที่ 18 ตุลาคม 2534

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.3 การทบทวนนโยบายการดำเนินงานเรียกเก็บเงินค่านายหน้าจากเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ อนุมัติยกเลิกการดำเนินงานเรียกเก็บเงินค่านายหน้าจากเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน 5 โครงการ ที่คณะกรรมการ ได้มีมติให้ความเห็นชอบไปแล้ว

1. โครงการพัฒนาระบบแปลงเกษตรกรรมที่ดินเอกชน อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี ระยะที่ 1 เนื้อที่ 500 ไร่ ก่อสร้างแล้วเสร็จปี 2523
2. โครงการพัฒนาระบบแปลงเกษตรกรรมที่ดินเอกชน อำเภอหนองเสือ ระยะที่ 2 เนื้อที่ 9,000 ไร่ ก่อสร้างแล้วเสร็จปี 2524
3. โครงการปฏิรูปที่ดินของรัฐป่าแม่แตง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ เนื้อที่ 1,295 ไร่
4. โครงการพัฒนาระบบแปลงเกษตรกรรมที่ดินเอกชน ตำบลอินทิล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ เนื้อที่ 633 ไร่ ก่อสร้างแล้วเสร็จปี 2525
5. โครงการพัฒนาระบบแปลงเกษตรกรรมที่ดินเอกชนพื้นที่ตัวอย่าง อำเภอลาดบัวหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เนื้อที่ 2,312 ไร่ ก่อสร้างแล้วเสร็จปี 2524

ทั้งนี้ โดยมีเหตุผลว่าการก่อสร้างดังกล่าวดำเนินการก่อนที่คณะกรรมการจะมีมติให้เรียกเก็บเงินคืนทุน ซึ่งไม่ได้ทำความตกลงกับเกษตรกรก่อน สำหรับนโยบายการเรียกเก็บเงินคืนทุนนั้น คณะกรรมการเห็นสมควรให้คงไว้ และต่อไปให้ ส.ป.ก. ถือปฏิบัติโดยเคร่งครัด กล่าวคือ โครงการใดจะมีการเรียกเก็บเงินคืนทุนให้ระบุรายละเอียดในโครงการให้ชัดเจนและทำความตกลงกับเกษตรกรให้เรียบร้อยก่อนดำเนินงานตามโครงการ ทั้งนี้ คณะกรรมการเห็นสมควรให้ ส.ป.ก. นำแนวคิด 2 ประการ ไปพิจารณา ได้แก่

1. การเปลี่ยนวิธีการเรียกเก็บเงินคืนทุน เป็นการเรียกเก็บค่าบำรุงรักษาจะกระทำได้หรือไม่ ทั้งนี้ เพราะเมื่อมีการพัฒนาสิ่งก่อสร้างอย่างถูกหลักการเพิ่มผลทางการผลิตไปแล้วระยะหนึ่ง สิ่งก่อสร้างต่าง ๆ จะชำรุดเสียหาย เกษตรกรจึงควรมีส่วนร่วมในการจ่ายค่าดูแลรักษา โดยรัฐจะเป็นผู้เรียกเก็บและนำเงินนั้นมาจ่ายค่าบำรุงรักษาต่อไป
2. หากจะมีการดำเนินงานโครงการในลักษณะของการจัดรูปที่ดินในอนาคตแล้ว ต้องมีการเรียกเก็บเงินคืนทุนจากเกษตรกร ขอให้สำนักงานจัดรูปที่ดินมาพิจารณาดำเนินการด้วยจะกระทำได้หรือไม่

การประชุมครั้งที่ 9/2534 เมื่อวันที่ 25 ธันวาคม 2534

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.1 การปรับปรุงคณะกรรมการโครงการและการเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกร

- มติคณะกรรมการ
1. อนุมัติให้ยกเลิกคำสั่งคณะกรรมการ ที่ 2/2528 และที่ 4/2532 เรื่อง แต่งตั้ง คณะอนุกรรมการโครงการและการเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกร ลงวันที่ 26 เมษายน 2528 และวันที่ 28 มิถุนายน 2532 ตามลำดับ
 2. อนุมัติแต่งตั้งคณะอนุกรรมการโครงการและการเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกร ดังนี้

1. เลขาธิการ ส.ป.ก.	ประธานอนุกรรมการ
2. รองเลขาธิการ ส.ป.ก.	รองประธานอนุกรรมการ
3. ผู้แทนกรมบัญชีกลาง	อนุกรรมการ
4. ผู้แทนสำนักงานงบประมาณ	อนุกรรมการ
5. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	อนุกรรมการ
6. ผู้แทนกรมพัฒนาที่ดิน	อนุกรรมการ

7. ผู้แทน อ.ก.ส.	อนุกรรมการ
8. ผู้แทนกองทุนที่ดิน	อนุกรรมการ
9. ผู้แทนกรมวิชาการเกษตร	อนุกรรมการ
10. ผู้แทนกรมส่งเสริมสหกรณ์	อนุกรรมการ
11. ผู้อำนวยการกองบริการกองทุน การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	อนุกรรมการ และเลขานุการ
12. หัวหน้าฝ่ายเงินทุนการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรม	อนุกรรมการ และผู้ช่วยเลขานุการ

ให้คณะอนุกรรมการฯ ดังกล่าวมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์โครงการที่เกี่ยวกับการปฏิรูปที่ดิน พิจารณารายละเอียดค่าใช้จ่ายตามโครงการ ตลอดจนการพิจารณาเปลี่ยนแปลงประเภทหรือรายการค่าใช้จ่ายตามโครงการที่ได้รับอนุมัติ

2. พิจารณากำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ ตลอดจนเงื่อนไขต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเงิน และการบัญชีของกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ และการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับกองทุนที่ดิน

3. ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะอนุกรรมการโครงการและการเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมดังกล่าวให้มีอำนาจเชิญผู้แทนของส่วนราชการ ตลอดจนเจ้าหน้าที่เพื่อชี้แจงรายละเอียดหรือจัดส่งเอกสารที่เห็นสมควร

เรื่องที่ 3.2 ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี ในท้องที่จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 2 พื้นที่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน และขออนุมัติพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรีในท้องที่จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 4 พื้นที่ เพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ 1. อนุมัติกำหนดพื้นที่ที่จำแนกฯ จำนวน 2 พื้นที่ เนื้อที่ 73,035 ไร่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน ดังนี้

1.1 ที่ดินที่จำแนกฯ ป่าห้วยสำราญ ตำบลตาวัง ตำบลสะเดา ตำบลบัวเขต ตำบลอาโพน ตำบลจรัส อำเภอบัวเขต และตำบลดม ตำบลตาตุม อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ เนื้อที่ประมาณ 70,120 ไร่

1.2 ที่ดินที่จำแนกฯ ป่าฝิ่งซ้ายห้วยสำราญ ตำบลตาคง ตำบลพระแก้ว อำเภอสังขะ และตำบลตาวัง ตำบลสะเดา อำเภอบัวเขต จังหวัดสุรินทร์ เนื้อที่ประมาณ 2,915 ไร่

2. อนุมัติพื้นที่ที่จำแนกฯ จำนวน 4 พื้นที่ เนื้อที่ 41,940 ไร่ เพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ในเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอท่าตูม อำเภอรัตนบุรี อำเภอเมืองสุรินทร์ อำเภอศรีณรงค์ และอำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ ดังนี้

2.1 ที่ดินที่จำแนกฯ ป่าพนมดิน ตำบลท่าตูม ตำบลบัวโคก ตำบลหนองบัว ตำบลเมืองแก อำเภอท่าตูม และตำบลน้ำเขียว อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์ เนื้อที่ประมาณ 14,268 ไร่

2.2 ที่ดินที่จำแนกฯ ป่าท่าสว่าง - เพี้ยราม ตำบลเพี้ยราม ตำบลนาดี ตำบลท่าสว่าง และตำบลนอกเมือง อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ เนื้อที่ประมาณ 18,763 ไร่

2.3 ที่ดินที่จำแนกออกจากป่าไม้อาวรรตามมติคณะรัฐมนตรีป่าฝั่งซ้าย ห้วยกำโศด ตำบลระแงง ตำบลหนองเหล็ก อำเภอศรีณรงค์ และตำบลศรีสุข ตำบลทับทัน อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ เนื้อที่ ประมาณ 7,257 ไร่

2.4 ที่ดินที่จำแนกฯ ป่าฝั่งซ้ายห้วยเสนง ตำบลสะกาด ตำบลบ้านขบ ตำบลดม และตำบลตาตูม อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ เนื้อที่ประมาณ 1,652 ไร่

เรื่องที่ 3.3 ขออนุมัติพื้นที่ที่สาธารณประโยชน์ จำนวน 8 พื้นที่ เพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ในเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี

มติคณะกรรมการ ขออนุมัติพื้นที่ที่สาธารณประโยชน์ จำนวน 8 พื้นที่ เพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ในเขตปฏิรูปที่ดิน ดังนี้

1. ที่สาธารณประโยชน์บ้านหนองหลักปาย ตำบลนาเยีย อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี เนื้อที่ 3,700 ไร่

2. ที่สาธารณประโยชน์หนองฮี ตำบลนาเยีย อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี เนื้อที่ 3,247 ไร่

3. ที่สาธารณประโยชน์โคกบัวตูม (บ้านขี้เหล็ก) ตำบลนาดี อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี เนื้อที่ 626-3-42.4 ไร่

4. ที่สาธารณประโยชน์บ้านนาตู ตำบลนาดี อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี เนื้อที่ 6,830 ไร่

5. ที่สาธารณประโยชน์บ้านเมืองเก่า ตำบลเมืองเดช อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี เนื้อที่ 10,790 ไร่

6. ที่สาธารณประโยชน์บ้านตลาด ตำบลเมืองเดช อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี เนื้อที่ 4,340 ไร่

7. ที่สาธารณประโยชน์บ้านนาเรือง ตำบลนาเรือง อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี เนื้อที่ 2,131-2-96.5 ไร่

8. ที่สาธารณประโยชน์บ้านม่วงคำ ตำบลนาเรือง อำเภอดงหลวง จังหวัดอุบลราชธานี เนื้อที่ 1,500 ไร่

ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นไปตามแนวทางของกระทรวงมหาดไทย ในการพิจารณายกเลิกที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ประชาชนเลิกใช้ประโยชน์ร่วมกัน เพื่อมอบให้ ส.ป.ก. นำมาดำเนินการได้ต่อไปนั้น หาก ส.ป.ก. มีโครงการที่จะดำเนินการในที่สาธารณประโยชน์ ในท้องที่ใด ขอให้ส่งรายละเอียดให้กระทรวงมหาดไทยทราบด้วย เพื่อจะได้ตรวจสอบ และให้การสนับสนุนต่อไป

เรื่องที่ 3.5 ขออนุมัติปรับหลักเกณฑ์การชำระราคาที่ดินโดยเพิ่มวงเงินที่ชำระเป็นเงินสด

เนื่องจากปัจจุบันที่ดินมีมูลค่าสูงกว่าเดิมมาก ประกอบกับดอกเบี้ยพันธบัตร การปฏิรูปที่ดินฯ มีอัตราคงที่ไม่ผันแปรตามภาวะตลาดการแลกเปลี่ยนเป็นเงินสด มีส่วนลดสูง และสถาบันการเงินที่จะรับแลกเปลี่ยนก็มีอยู่น้อย จึงทำให้การใช้พันธบัตร ไม่แพร่หลาย คณะอนุกรรมการโครงการและเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ครั้งที่ 13/2534 วันที่ 5 พฤศจิกายน 2534 จึงได้มีมติเห็นควรให้ปรับหลักเกณฑ์ การชำระเงินค่าที่ดินโดยเพิ่มวงเงินสดให้มากขึ้น

มติคณะกรรมการ เห็นชอบในหลักการให้ปรับหลักเกณฑ์การชำระราคาที่ดินตามที่เสนอขอ และเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป ดังนี้

1. ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ที่จัดซื้อ ซึ่งมีราคาไม่เกินสามแสนบาท ให้จ่ายเป็นเงินสด ทั้งหมด
2. ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ที่จัดซื้อ มีราคาเกินสามแสนบาทขึ้นไป สำหรับเงิน สามแสนบาทแรกจ่ายตาม 1 ส่วนที่เกินสามแสนบาทให้จ่ายเป็นเงินสดร้อยละสิบห้า และจ่ายเป็นพันธบัตรร้อยละเจ็ดสิบห้า

โดยการจ่ายตาม 2 กำหนดให้ออกพันธบัตรเพื่อชำระราคาที่ดินแต่ละแปลงไม่ต่ำกว่า 10,000 บาท และเมื่อจ่ายเป็นพันธบัตรของรัฐบาลตามมูลค่าแล้วยังมีเงินเหลืออยู่ ไม่เท่ามูลค่าหนึ่งหน่วยพันธบัตรที่ตราไว้ให้จ่ายเป็นเงินสด

การประชุมครั้งที่ 1/2535 เมื่อวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2535

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.1 ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี อำเภอเมือง อำเภอวังสะพุง อำเภอเชียงคาน อำเภอด่านซ้าย อำเภอนาแห้ว อำเภอภูเรือ อำเภอภูกระดึง กิ่งอำเภอภูหลวง และกิ่งอำเภอผาขาว จังหวัดเลย จำนวน 2 พื้นที่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่จำแนกฯ จังหวัดเลย จำนวน 2 พื้นที่ เนื้อที่รวมกันประมาณ 241,907 ไร่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน ดังนี้

1. ที่จำแนกฯ ป่าห้วยสั้ม - ภูผาแดง กิ่งอำเภอผาขาว และอำเภอภูกระดึง รวม 5 แปลง เนื้อที่ประมาณ 2,937 ไร่

2. ที่จำแนกฯ ป่าหมายเลข 23 อำเภอเชียงคาน อำเภอเมือง อำเภอภูกระดึง อำเภอภูเรือ อำเภอนาแห้ว อำเภอด่านซ้าย อำเภอวังสะพุง และกิ่งอำเภอภูหลวง รวม 18 แปลง เนื้อที่ประมาณ 238,970 ไร่ ได้แก่

2.1 แปลงที่ 1 เนื้อที่ 1,795 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตท้องที่ตำบลเชียงคาน ตำบลปากตม อำเภอเชียงคาน

2.2 แปลงที่ 1/1 เนื้อที่ 6,168 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตท้องที่ตำบลปากตม และตำบลหาดทรายขาว อำเภอเชียงคาน

2.3 แปลงที่ 2 เนื้อที่ 1,232 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตท้องที่ตำบลปากตม อำเภอเชียงคาน

2.4 แปลงที่ 4 เนื้อที่ 3,038 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตท้องที่ตำบลนาแก อำเภอเมือง

2.5 แปลงที่ 5 เนื้อที่ 14,520 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตท้องที่ตำบลนาแก ตำบลกกตู และตำบลศรีสองรัก อำเภอเมือง

2.6 แปลงที่ 7/13 เนื้อที่ 3,281 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตท้องที่ตำบลลาดค่าง และตำบลร่องจิก อำเภอภูเรือ ตำบลโคกงาม และตำบลปากหมัน อำเภอด่านซ้าย

2.7 แปลงที่ 7/14 เนื้อที่ 17,041 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตท้องที่ตำบลเมือง ตำบลน้ำหมาน ตำบลเสี้ยว อำเภอเมือง และตำบลसानตม ตำบลท่าศาลา อำเภอภูเรือ อำเภอเมือง

2.8 แปลงที่ 7/16 เนื้อที่ 17,705 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตท้องที่ตำบลกกตู และตำบลน้ำหมาน อำเภอเมือง

- 2.9 แปลงที่ 7/17 เนื้อที่ 4,582 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตท้องที่ตำบลกกตุ๋ อำเภอมือง
- 2.10 แปลงที่ 8 เนื้อที่ 1,410 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตท้องที่ตำบลนาพิง ตำบลนามาลา อำเภอนาแก้ว และตำบลวังยาว ตำบลด่านซ้าย อำเภอด่านซ้าย
- 2.11 แปลงที่ 9 เนื้อที่ 88,563 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตท้องที่ตำบลหนองจั่ว ตำบลเขาหลวง ตำบลทรายขาว ตำบลวังสะพุง อำเภอวังสะพุง และตำบลนาโป่ง อำเภอมือง
- 2.12 แปลงที่ 9/1 เนื้อที่ 1,450 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตท้องที่ตำบลนาโป่ง อำเภอมือง
- 2.13 แปลงที่ 9/2 เนื้อที่ 550 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตท้องที่ตำบลนาโป่ง อำเภอมือง
- 2.14 แปลงที่ 10 เนื้อที่ 23,189 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตท้องที่ตำบลภูหอ ตำบลแก่งศรีภูมิ กิ่งอำเภอกุหลาบ
- 2.15 แปลงที่ 11 เนื้อที่ 37,367 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตท้องที่ตำบลผาบ้ง ตำบลศรีสงคราม อำเภอวังสะพุง ตำบลห้วยสี่เสียด กิ่งอำเภอกุหลาบ ตำบลปวนพุ ตำบลหนองหิน อำเภอกุกระดัง
- 2.16 แปลงที่ 14 เนื้อที่ 9,347 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตท้องที่ตำบลปวนพุ ตำบลหนองหิน อำเภอกุกระดัง
- 2.17 แปลงที่ 15 เนื้อที่ 2,945 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตท้องที่ตำบลศรีฐาน และตำบลกุกระดัง อำเภอกุกระดัง
- 2.18 แปลงที่ 16 เนื้อที่ 4,787 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตท้องที่ตำบลศรีฐาน อำเภอกุกระดัง

เรื่องที่ 3.2 ขออนุมัติพื้นที่ที่รกร้างว่างเปล่าโละไม้้อ ตำบลอมก๋อย อำเภอมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการเสนอว่า ด้วยในโรกาสที่สมเด็จพระบรมราชินีนาถ จะทรงมีพระชนมายุครบ 60 พรรษา ในวันที่ 12 สิงหาคม 2535 กองทัพอากาศที่ 3 ได้มอบหมายให้นายอำเภอมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ ดำเนินการตามโครงการอนุรักษ์ สภาพป่าไม้ ในเขตพื้นที่ป่าอมก๋อย เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของราษฎรที่อาศัย อยู่ในบริเวณป่าสงวนแห่งชาติเขตอนุรักษ์พันธุ์สัตว์ป่า และเขตต้นน้ำลำธาร เพื่อถวายเป็น โครงการเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ และเห็นสมควรให้ ส.ป.ก. ดำเนินการจัดสรรที่ดิน โดยวิธีการปฏิรูปที่ดินให้แก่ราษฎรเข้าทำกินอย่างเป็นระบบ ในพื้นที่ที่รกร้างว่างเปล่าโละไม้้อ ตำบลอมก๋อย อำเภอมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ เนื้อที่ประมาณ 2,000 ไร่

มติคณะกรรมการ อนุมัติกำหนดพื้นที่ที่รกร้างว่างเปล่าโละไม้้อ ตำบลอมก๋อย อำเภอมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ เนื้อที่ประมาณ 2,800 ไร่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

เรื่องที่ 3.3 ขออนุมัติพื้นที่ที่รกร้างว่างเปล่าบ้านสามผง ตำบลสามผง เพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดิน
ในเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอสว่างศรีสงคราม จังหวัดนครพนม

มติคณะกรรมการ อนุมัติพื้นที่ที่รกร้างว่างเปล่าบ้านสามผง ตำบลสามผง เพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดิน
ในเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอสว่างศรีสงคราม จังหวัดนครพนม เนื้อที่ประมาณ 3,625 ไร่

เรื่องที่ 3.4 ขออนุมัติพื้นที่ที่รกร้างว่างเปล่าหนองแก่งซัง ตำบลธาตุพนม และตำบลฝั่งแดง
อำเภอดงหลวง จังหวัดนครพนม ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ อนุมัติกำหนดพื้นที่ที่รกร้างว่างเปล่าหนองแก่งซัง ตำบลธาตุพนม และตำบลฝั่งแดง
อำเภอดงหลวง จังหวัดนครพนม เนื้อที่ประมาณ 8,750 ไร่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

เรื่องที่ 3.6 ขออนุมัติปรับหลักเกณฑ์การชำระราคาที่ดินโดยกำหนดการชำระราคาที่ดินที่จัดซื้อ
เป็นเงินสดทั้งหมด

ตามมติคณะกรรมการ ครั้งที่ 9/2534 วันที่ 25 ธันวาคม 2534 ได้มีมติเห็นชอบ
ให้เสนอคณะรัฐมนตรีอนุมัติปรับหลักเกณฑ์การชำระราคาที่ดินจากเดิม เป็นที่ดิน
หรืออสังหาริมทรัพย์ ที่จัดซื้อราคาไม่เกินสามแสนบาทให้จ่ายเป็นเงินสดทั้งหมด
และที่จัดซื้อราคาเกินสามแสนบาทขึ้นไป สำหรับสามแสนบาทแรกให้จ่ายเป็นเงินสด
ส่วนที่เกินให้จ่ายเป็นเงินสด 25 % และจ่ายเป็นพันธบัตร 75 % โดยการออกพันธบัตร
ให้ออกเพื่อชำระราคาที่ดินแต่ละแปลงไม่ต่ำกว่า 10,000 บาท และเมื่อจ่ายเป็นพันธบัตร
ครบตามมูลค่าแล้ว ยังมีเงินเหลืออยู่ไม่เท่ามูลค่าหนึ่งหน่วยพันธบัตรที่ตราไว้ให้จ่าย
เป็นเงินสด และเพื่อเป็นการจูงใจให้เจ้าของที่ดิน ขายที่ดินให้แก่ ส.ป.ก. โดยเฉพาะที่ดิน
ที่มีขนาดใหญ่ รวมทั้งเป็นการประหยัดค่าใช้จ่ายในการออกพันธบัตร จึงเห็นควรเสนอ
คณะรัฐมนตรีขอปรับหลักเกณฑ์การชำระราคาที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ที่จัดซื้อจากเดิม
เป็น “การจ่ายชำระราคาที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ ที่จัดซื้อให้จ่ายเป็นเงินสดทั้งหมด”

มติคณะกรรมการ คณะกรรมการพิจารณาแล้วเห็นสมควรคงหลักเกณฑ์การชำระราคาที่ดิน
ในส่วนเงินสดและพันธบัตรไว้ตามเดิม แต่ในส่วนของการจ่ายเงินสดครั้งแรกให้ปรับ
จำนวนสูงขึ้นจะกำหนดให้เป็นเท่าไรนั้น ให้ ส.ป.ก. กับสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
ร่วมกันพิจารณากำหนดและรายงานคณะกรรมการทราบต่อไป

เรื่องที่ 3.7 ร่างระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกร ซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ.

เนื่องจากได้มีการแก้ไขพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 ในปี พ.ศ. 2532 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้มีนโยบายเกี่ยวกับการจัดที่ดินให้เกษตรกรรับจ้างผู้ไร้ที่ดิน ทำกิน ส.ป.ก. จึงได้ร่างระเบียบคณะกรรมการว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกร ซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินฯ ขึ้นใหม่ทั้งฉบับ เพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมายใหม่และนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

1. กำหนดคำนิยามคำว่า “เกษตรกร” โดยจำกัดความหมายให้รัดกุมยิ่งขึ้น และให้สอดคล้องกับการแก้ไขกฎหมาย
2. เปลี่ยนแปลงหลักการเดิมโดยให้ผู้มีสิทธิยื่นคำร้องขอรับการคัดเลือกฯ สามารถที่จะยื่นคำร้องขอรับการคัดเลือกได้หลายแห่ง
3. ยกเว้นประกาศยื่นคำร้องขอรับการคัดเลือกในกรณีที่ดินที่ ส.ป.ก. ได้มาเปลี่ยนแปลงเล็กน้อย และที่ดินมีผู้เช่าเดิมแล้ว หรือในพื้นที่นั้นมีการขึ้นทะเบียนเกษตรกรรับจ้างผู้ไร้ที่ทำกินอยู่แล้ว และยกเว้นการยื่นคำร้องขอรับการคัดเลือกฯ ให้แก่เกษตรกรรับจ้างผู้ไร้ที่ทำกินดังกล่าว โดยถือว่าการขอรับขึ้นทะเบียนตามนโยบายกระทรวงฯ เป็นการแสดงความจำนงที่จะขอรับการคัดเลือกฯ เพื่อขอที่ดินทำกิน
4. กำหนดหลักเกณฑ์และลำดับเกษตรกรที่จะทำการคัดเลือกใหม่
5. กำหนดระยะเวลาในการดำเนินการคัดเลือกตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงเสร็จสิ้นไว้ในกรณีต่าง ๆ ไม่เท่ากัน และอำนาจในการขยายระยะเวลาปฏิบัติงานเพื่อให้สอดคล้องกับการปฏิบัติงาน

มติคณะกรรมการ อนุมัติร่างระเบียบคณะกรรมการ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกร ซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินฯ ตามที่ ส.ป.ก. เสนอ ทั้งนี้ มีข้อสังเกตให้มีการตรวจสอบรายละเอียดของเกษตรกรก่อนการขึ้นทะเบียนเพื่อป้องกันมิให้ผู้ได้รับที่ดินซ้ำซ้อนและเพื่อให้ได้ผู้ที่มีความตั้งใจจริงที่จะทำการเกษตรไม่เคยละทิ้งที่ดินมาก่อน

เรื่องที่ 3.10 ขออนุมัติแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินมูลค่าที่ดิน

ตามที่ได้มีคำสั่งคณะกรรมการที่ 4/2526 ลงวันที่ 7 มีนาคม 2526 และคำสั่งที่ 5/2532 ลงวันที่ 14 สิงหาคม 2532 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาหลักเกณฑ์การประเมินมูลค่าที่ดิน เนื่องจากขณะนี้ประธานคณะอนุกรรมการฯ ดังกล่าวได้เกษียณอายุราชการ (นายวนิช วารีกุล) ทำให้ประธานคณะอนุกรรมการฯ ชุดดังกล่าว

ว่างลง จึงเห็นควรนำเสนอเพื่อแต่งตั้งประธานและปรับปรุงคณะกรรมการฯ ชุดใหม่ โดยมีอำนาจและหน้าที่ตามที่ ส.ป.ก. เสนอ

มติคณะกรรมการ 1. อนุมัติยกเลิกคำสั่งคณะกรรมการที่ 4/2526 ลงวันที่ 7 มีนาคม 2526 และที่ 5/2532 ลงวันที่ 14 สิงหาคม 2532 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณา วางหลักเกณฑ์การประเมินมูลค่าที่ดิน

2. อนุมัติแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินมูลค่าที่ดิน โดยให้มีอำนาจและหน้าที่ ดังนี้

1. รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	ประธานอนุกรรมการ
2. รองเลขาธิการ ส.ป.ก.	อนุกรรมการ
3. ผู้แทนกรมบัญชีกลาง	อนุกรรมการ
4. ผู้แทน ธ.ก.ส.	อนุกรรมการ
5. ผู้แทนกรมที่ดิน	อนุกรรมการ
6. ผู้แทนกรมการปกครอง	อนุกรรมการ
7. ผู้แทน สศก.	อนุกรรมการ
8. ผู้แทนกรมพัฒนาที่ดิน	อนุกรรมการ
9. ผู้แทนสำนักงานจัดรูปที่ดินกลาง	อนุกรรมการ
10. ผู้อำนวยการกองวิชาการและแผนงาน ส.ป.ก.	อนุกรรมการ
	และเลขานุการ
11. หัวหน้าฝ่ายสถิติ ส.ป.ก.	อนุกรรมการ
	และผู้ช่วยเลขานุการ
12. หัวหน้างานประเมินมูลค่าที่ดิน ส.ป.ก.	อนุกรรมการ
	และผู้ช่วยเลขานุการ

ให้คณะกรรมการฯ ดังกล่าวมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. พิจารณาวางหลักเกณฑ์การประเมินมูลค่าที่ดินให้เป็นไปด้วยความเป็นธรรม และเสนอต่อคณะกรรมการเพื่ออนุมัติ
2. ศึกษาและเสนอแนะแนวทางในการแก้ไข หรือปรับปรุงหลักเกณฑ์การประเมินที่ได้เปลี่ยนแปลง
3. แต่งตั้งคณะทำงานได้ตามความจำเป็น

การประชุมครั้งที่ 2/2535 เมื่อวันที่ 18 มีนาคม 2535

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.3 หลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติการให้กู้ยืมเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม แก่เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน

ปัจจุบันการดำเนินงานของ ส.ป.ก. ได้ขยายตัวเพิ่มขึ้น ทำให้หลักเกณฑ์และวิธีการในการขอกู้ยืมเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามระเบียบคณะกรรมการว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการให้กู้ยืมแก่เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2522 และที่แก้ไข (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2524 เดิมที่ใช้อยู่ไม่สามารถครอบคลุมการปฏิบัติงานได้ทั้งหมด จึงเห็นควรปรับปรุงแก้ไขหลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติดังกล่าวให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันเพื่อให้การปฏิบัติของ ส.ป.ก.จังหวัด เป็นไปในแนวทางเดียวกัน

มติคณะกรรมการ อนุมัติปรับปรุงแก้ไขหลักเกณฑ์ และวิธีการปฏิบัติการให้กู้ยืมเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรมตามที่ ส.ป.ก. เสนอ และปรับแก้ไขระเบียบ และให้นำเสนอประธานคณะกรรมการลงนามใช้บังคับ และถือปฏิบัติต่อไป

เรื่องที่ 3.5 ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่สาธารณประโยชน์ในท้องที่ จังหวัดตรัง จังหวัดสงขลา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดพังงา จังหวัดระนอง และจังหวัดสตูลนคร จำนวน 17 พื้นที่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ อนุมัติในหลักการให้กำหนดพื้นที่อันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่พลเมือง เลิกใช้ประโยชน์ร่วมกันแล้ว ในท้องที่ 6 จังหวัด จำนวน 17 พื้นที่ เพื่อเตรียมดำเนินการ ตามกฎหมายการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ดังนี้

1. ที่สาธารณประโยชน์บ้านคลองทราย
ตำบลทุ่งหมอ อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา เนื้อที่ประมาณ 1,822 ไร่
2. ที่สาธารณประโยชน์บ้านตันโก
ตำบลทุ่งหมอ อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา เนื้อที่ประมาณ 795 ไร่
3. ที่สาธารณประโยชน์ทุ่งนาโต๊ะหมิง
ตำบลนาโต๊ะหมิง อำเภอเมือง จังหวัดตรัง เนื้อที่ประมาณ 3,011 ไร่
4. ที่สาธารณประโยชน์ทุ่งรังแร้ง
ตำบลนาโต๊ะหมิง อำเภอเมือง จังหวัดตรัง เนื้อที่ประมาณ 3,000 ไร่
5. ที่สาธารณประโยชน์ทุ่งไร่พรุ
ตำบลน้ำผุด อำเภอเมือง จังหวัดตรัง เนื้อที่ประมาณ 2,675 ไร่

6. ที่สาธารณประโยชน์ทุ่งเลี้ยงสัตว์ไชยราช เนื้อที่ประมาณ 1,467 ไร่
ตำบลไชยราช อำเภอบางสะพานน้อย
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
7. ที่สาธารณประโยชน์บ้านนาแฝก
ตำบลนาเตย อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา เนื้อที่ประมาณ 1,099 ไร่
8. ที่สาธารณประโยชน์บางคลี
ตำบลนาเตย อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา เนื้อที่ประมาณ 1,400 ไร่
9. ที่สาธารณประโยชน์บ้านช้างนอน
ตำบลลำภี อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา เนื้อที่ประมาณ 3,500 ไร่
10. ที่สาธารณประโยชน์คลองห้าง
ตำบลลำภี อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา เนื้อที่ประมาณ 5,000 ไร่
11. ที่สาธารณประโยชน์ทุ่งนอก
ตำบลทับปุด อำเภอทับปุด จังหวัดพังงา เนื้อที่ประมาณ 3,300 ไร่
12. ที่สาธารณประโยชน์ทุ่งยูงพัน
ตำบลทับปุด ตำบลบ่อแสน อำเภอทับปุด
จังหวัดพังงา เนื้อที่ประมาณ 1,000 ไร่
13. ที่สาธารณประโยชน์ทุ่งขามป้อม
ตำบลบางเหริยญ อำเภอทับปุด จังหวัดพังงา เนื้อที่ประมาณ 2,100 ไร่
14. ที่สาธารณประโยชน์บ้านดอนสมอ
ตำบลน้ำจืด อำเภอกระบุรี จังหวัดระนอง เนื้อที่ประมาณ 566 ไร่
15. ที่สาธารณประโยชน์ทุ่งสงวนเลี้ยงสัตว์
ปากช่อง - บางบอน
ตำบลน้ำจืด อำเภอกระบุรี จังหวัดระนอง เนื้อที่ประมาณ 1,240 ไร่
16. ที่สาธารณประโยชน์บ้านรังแตน - บ้านน้ำขาว
ตำบลปากจั่น และตำบล จ.ป.ร. อำเภอกระบุรี
จังหวัดระนอง เนื้อที่ประมาณ 9,625 ไร่
17. ที่สาธารณประโยชน์เชิงเขาน้ำผึ้ง
ตำบลเหล่าโพนค้อ และตำบลตองโขบ
กิ่งอำเภอโคกสูงพรหม จังหวัดสกลนคร เนื้อที่ประมาณ 3,800 ไร่

**เรื่องที่ 3.6 ขออนุมัติพื้นที่ที่สาธารณประโยชน์ป่าอ้วน ตำบลหาดแพง เพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดิน
อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม**

มติคณะกรรมการ อนุมัติพื้นที่ที่สาธารณประโยชน์ป่าอ้วน ตำบลหาดแพง เพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดิน
อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม เนื้อที่ประมาณ 4,599 ไร่

**เรื่องที่ 3.7 ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่รกร้างว่างเปล่าทุ่งพันขันธุ์ ตำบลโพนงาม อำเภออากาศอำนวย
จังหวัดสกลนคร ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน**

มติคณะกรรมการ อนุมัติกำหนดพื้นที่ที่รกร้างว่างเปล่าทุ่งพันขันธุ์ ตำบลโพนงาม อำเภออากาศอำนวย
จังหวัดสกลนคร เนื้อที่ประมาณ 4,400 ไร่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

**เรื่องที่ 3.8 ขออนุมัติยกเลิกคณะกรรมการจัดซื้อที่ดินตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดิน
เพื่อเกษตรกรรมประจำจังหวัด**

มติคณะกรรมการ 1. อนุมัติยกเลิกคณะกรรมการจัดซื้อที่ดินตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดิน
เพื่อเกษตรกรรมประจำจังหวัดทุกจังหวัดที่ได้มีการแต่งตั้งไปแล้ว และยกเลิกมติ
คณะกรรมการในการประชุมครั้งที่ 6/2526 วันที่ 22 กรกฎาคม 2526 เรื่องที่ 3.11
ซึ่งคณะกรรมการได้มีมติอนุมัติหลักการให้ คปท. ซึ่งได้รับอนุมัติโครงการและวงเงินจัดซื้อที่ดิน
จากคณะกรรมการแล้ว มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการจัดซื้อที่ดินประจำจังหวัดนั้น ๆ
เพื่อให้มีหน้าที่ในการตรวจสอบสภาพที่ดินและเจรจาต่อรองราคาที่ดินที่จะจัดซื้อไม่เกิน
ราคาประเมินที่คณะกรรมการกำหนดไว้

2. อนุมัติแนวทางในการดำเนินการจัดซื้อที่ดินของ ส.ป.ก. โดยให้คำนึงถึง
หลักเกณฑ์ ดังนี้

2.1 ให้มีการตรวจสอบที่ดิน และเจรจาต่อรองราคาที่ดินที่จะจัดซื้อนั้น
ทุกแปลง

2.2 การเจรจาต่อรองราคาที่ดินกับเจ้าของที่ดินให้พิจารณาถึงความเหมาะสม
ของที่ดินกับราคาที่จะจัดซื้อ แต่ทั้งนี้ ต้องไม่เกินราคาประเมินที่คณะกรรมการกำหนด

**เรื่องที่ 3.9 ขออนุมัติปรับปรุงองค์ประกอบของคณะกรรมการประสานงานการส่งเสริม
และพัฒนาการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน**

มติคณะกรรมการ 1. อนุมัติให้ยกเลิกคำสั่งคณะกรรมการที่ 3/2532 ลงวันที่ 25 มีนาคม 2532
เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการประสานงานการส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร
ในเขตปฏิรูปที่ดิน

2. อนุมัติการแต่งตั้งคณะกรรมการประสานงานการส่งเสริมและพัฒนา
การเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน ประกอบด้วย

4. ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานโครงการพัฒนาการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดินที่ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการไปแล้ว

5. มีอำนาจแต่งตั้งคณะทำงานตามความเหมาะสมเป็นกรณี ๆ ไป

6. ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการนี้ ให้เชิญผู้แทนของหน่วยงาน และหรือผู้ทรงคุณวุฒิเข้ามาร่วมปฏิบัติงานหรือมาชี้แจงรายละเอียด รวมทั้งขอให้ส่งเอกสารหรือรายละเอียดเพิ่มเติม เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการได้ด้วย

การประชุมครั้งที่ 3/2535 เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2535

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.2 ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรีป่าเลนโครงการอำเภอเมืองพังงา จังหวัดพังงา ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ อนุมัติกำหนดพื้นที่ที่จำแนกฯ ป่าเลนโครงการ อำเภอเมืองพังงา จังหวัดพังงา จำนวน 3 แปลง รวมเนื้อที่ประมาณ 4,069 ไร่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

เรื่องที่ 3.3 ร่างระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน พ.ศ.

เพื่อให้การปฏิบัติงานมีความชัดเจนและสอดคล้องกับความเป็นจริงทำให้คล่องตัวในการปฏิบัติงาน และมีประสิทธิภาพขึ้น จึงเห็นควรแก้ไขปรับปรุงระเบียบฯ (ฉบับที่ 3) ปี 2523 โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

1. ตัดนิยามคำว่า “หนังสืออนุญาต” ออก และกำหนดนิยามคำว่า “หนังสือรับมอบ” ให้หมายถึงเอกสารที่แสดงให้ทราบถึงการรับมอบที่ดินและได้รับอนุญาตที่ดิน” แทนให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินของ ส.ป.ก.

เพิ่มเติมนิยามคำว่า “สัญญาจัดให้โดยมีค่าชดเชย” เพื่อให้สอดคล้องกับคำว่า ค่าชดเชยตามมาตรา 30 วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 และเพื่อให้เกิดความเข้าใจในแนวทางเดียวกัน

ตัดนิยามคำว่า “การอนุรักษ์ดินและน้ำ” ออก เนื่องจากเห็นว่าการอนุรักษ์ดินและน้ำเป็นวิทยาการที่ไกลเกินกว่าที่จะบังคับเกษตรกรให้ปฏิบัติได้ในขณะนี้

2. ปรับปรุงวิธีการรับมอบที่ดินของผู้ที่ครอบครองที่ดินของรัฐอยู่แล้ว เพื่อให้สะดวกในทางปฏิบัติ และในกรณีที่ผู้ได้รับการคัดเลือกไม่ลงลายมือชื่อในหนังสือรับมอบที่ดิน กำหนดให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีหนังสือเตือนทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับให้ผู้ได้รับการคัดเลือกลงลายมือชื่อรับมอบที่ดิน
3. ปรับปรุงวิธีการรับมอบที่ดินและการนำขึ้นแนวเขตแปลงที่ดิน ในกรณีนี้ผู้ที่ได้รับการคัดเลือกก็ได้เป็นผู้ถือครองที่ดินแปลงที่ได้รับการจัดให้อยู่เดิม โดยให้ส่งหนังสือแจ้งกำหนดวันเวลานำขึ้นก่อนถึงกำหนดนัดนำขึ้นแนวเขตไม่น้อยกว่ายี่สิบวัน
4. ตัดเรื่องการที่เกษตรกรต้องเป็นสมาชิกของสหกรณ์การเกษตรเพื่อการปฏิรูปที่ดินออก เพราะเห็นว่าวัตถุประสงค์ของสหกรณ์ เกษตรกรควรจะเข้ามาเป็นสมาชิกด้วยตนเอง มิใช่บังคับ ประกอบกับ ส.ป.ก. ยังไม่ได้จัดตั้งสหกรณ์ในทุก ๆ พื้นที่
5. รวบรวมหน้าที่ที่เกษตรกรต้องปฏิบัติไว้ที่เดียวกันและปรับให้เข้ากับข้อเท็จจริงเพื่อให้เข้าใจง่าย
6. เพิ่มเติมเรื่องการชดเชยเพื่อการเกษตรกรรมเกินจำนวนที่กำหนด ถ้ามีการนำที่ดินหรือสิ่งของที่ขุดได้ออกไปนอกบริเวณที่ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ไม่ว่าเพื่อการใด ๆ เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรต้องใช้เงินเท่านั้นมูลค่าที่ดินหรือสิ่งของที่ขุดได้ดังกล่าวเป็นรายได้ของ ส.ป.ก. เพื่อนำเข้ากองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
7. ตัดหมวด 3 ของระเบียบฯ เดิม เรื่องการสั่งให้ออกจากที่ดินออกทั้งหมด โดยนำไปกำหนดเป็นข้อย่อยในหมวดของการสิ้นสุดสิทธิแทน เพื่อให้ชัดเจนและเข้าใจง่าย
8. ตัดเรื่องการยกเว้นไม่ใช้ระเบียบนี้ออก (ข้อ 17 ของระเบียบเดิม) เนื่องจากเห็นว่าระเบียบนี้จำเป็นต้องปฏิบัติ หากมีข้อยกเว้นควรขออนุมัติจากคณะกรรมการ
9. รวบรวมเรื่องอุทธรณ์ตามระเบียบเดิม โดยกำหนดให้ชัดเจนในหมวด 4 ของร่างระเบียบฯ
10. ตัดความในข้อ 20 เรื่องการรายงานผลการดำเนินการทุก ๆ 4 เดือนตามระเบียบเดิมออก เนื่องจากการรายงานผลเป็นเรื่องที่ ส.ป.ก.จังหวัด จะต้องรายงานตามแบบที่ ส.ป.ก. กำหนดอยู่แล้ว

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้แก้ไขปรับปรุงร่างระเบียบคณะกรรมการ ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินฯ ปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน พ.ศ. และให้นำเสนอประธานเพื่อลงนามประกาศใช้ต่อไป

เรื่องที่ 3.4 ร่างระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการโอนและการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ.

ส.ป.ก. ได้ยกร่างระเบียบคณะกรรมการ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการโอนและการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อในการปฏิรูปที่ดินฯ พ.ศ. เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติในการดำเนินงาน โดยยึดแนวทางตามมติคณะกรรมการ ครั้งที่ 5/2533 เมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม 2533 ซึ่งคณะอนุกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบได้ให้ความเห็นชอบแล้ว

มติคณะกรรมการ คณะกรรมการ พิจารณาแล้วให้เพิ่มเติมข้อความในร่างระเบียบ ดังต่อไปนี้

1. ให้เพิ่มความวรคสองของข้อ 14 ดังนี้ “และนำความในข้อ 12 มาบังคับใช้โดยอนุโลม”

2. ให้เพิ่มความในวรคสองของข้อ 21 เป็นดังนี้ กรณีตามวรคหนึ่ง ถ้าเป็นการเช่าซื้อที่ดิน ให้เจ้าหน้าที่หักเงินเท่ากับจำนวนค่าเช่าที่ดินดังกล่าว ที่ ส.ป.ก. กำหนด และหนี้สินที่ค้างชำระกับ ส.ป.ก. หรือสถาบันการเงินที่ร่วมโครงการกับ ส.ป.ก. หรือสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินที่แจ้งหนี้ให้ ส.ป.ก. ทราบ ออกจากเงินที่เกษตรกรผู้ถึงแก่กรรม.....

หลังจากนั้น คณะกรรมการได้มีมติเห็นชอบร่างระเบียบดังกล่าว โดยมีข้อสังเกตในข้อ 12 (3) กรณี คปท. พิจารณาคัดเลือกผู้เหมาะสมแล้ว ให้แจ้งผลการพิจารณาให้ ส.ป.ก. ทราบต่อไปด้วย

เรื่องที่ 3.7 ขออนุมัติแก้ไขเพิ่มเติมคำสั่งคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เรื่อง แต่งตั้งคณะอนุกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบ

ส.ป.ก. ขอแก้ไขและเพิ่มเติมคำสั่งคณะกรรมการ ครั้งที่ 2/2529 ลงวันที่ 29 มกราคม 2529 เรื่อง แต่งตั้งคณะอนุกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบ เนื่องจากมีกรรมการบางท่านขอลาออก และกรรมการบางท่านมีภารกิจมากไม่อาจมาประชุมได้

มติคณะกรรมการ อนุมัติแก้ไขเพิ่มเติมคำสั่งคณะกรรมการ ครั้งที่ 2/2529 สั่ง ณ วันที่ 29 มกราคม 2529 เรื่อง แต่งตั้งคณะอนุกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบ ดังนี้

1. นายชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์ กรรมการร่างกฎหมายประจำสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เป็นประธานอนุกรรมการ แทนตำแหน่งที่ปรึกษากฎหมายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

2. ผศ.วานิช ชุตินวงศ์ อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นอนุกรรมการแทน รศ.ประสิทธิ์ ไชวโกลกุล คณบดีคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3. นายเดชา วาณิชโรตม์ เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 8 (ผู้เชี่ยวชาญด้านการวางแผน) สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นอนุกรรมการแทน ศ.ดร.ทองโรจน์ อ่อนจันทร์ อาจารย์ประจำคณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

4. ผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายปฏิรูปที่ดิน เป็นอนุกรรมการ แทนเลขาธิการ ส.ป.ก.

เรื่องที่ 3.8 ขออนุมัติปรับปรุงคณะกรรมการประสานงานสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน

ส.ป.ก. ได้มีการปรับปรุงโครงสร้างเป็นการภายใน และประกอบกับ กรมส่งเสริมสหกรณ์ ขอเปลี่ยนแปลงผู้แทนในคณะกรรมการฯ จึงมีความจำเป็นในการขอปรับปรุง คณะกรรมการฯ ในส่วนของ ส.ป.ก. และกรมส่งเสริมสหกรณ์

มติคณะกรรมการ ขออนุมัติแต่งตั้งคณะกรรมการประสานงานสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินขึ้นใหม่ ประกอบด้วย

1. อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ ประธานอนุกรรมการ
2. รองเลขาธิการ ส.ป.ก. รองประธานอนุกรรมการ
3. ผู้อำนวยการกองฝึกอบรม อนุกรรมการ
กรมส่งเสริมสหกรณ์
4. ผู้อำนวยการกองแผนงาน อนุกรรมการ
กรมส่งเสริมสหกรณ์
5. ผู้อำนวยการกองสหกรณ์การเกษตร อนุกรรมการ
กรมส่งเสริมสหกรณ์
6. ผู้แทน ธ.ก.ส. อนุกรรมการ
7. ผู้อำนวยการกองบริการ อนุกรรมการ
กองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ส.ป.ก.
8. ผู้อำนวยการกองพัฒนารายได้เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน อนุกรรมการ
ส.ป.ก.
9. ผู้แทนกรมพัฒนาชุมชน อนุกรรมการ
10. ผู้แทนกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม อนุกรรมการ
11. ผู้แทนกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ อนุกรรมการ
12. ผู้แทนสำนักงบประมาณ อนุกรรมการ
13. เจ้าหน้าที่ปฏิรูปที่ดิน 7 ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าฝ่ายพัฒนาอาชีพ อนุกรรมการ
นอกการเกษตร กองพัฒนารายได้เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน
ส.ป.ก.

14. เจ้าหน้าที่ปฏิรูปที่ดิน 6 ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าฝ่ายสถาบันเกษตรกร อนุกรรมการ
กองพัฒนารายได้เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน และผู้ช่วยเลขานุการ
ส.ป.ก.
15. เจ้าหน้าที่ปฏิรูปที่ดิน 5 ฝ่ายสถาบันเกษตรกร อนุกรรมการ
กองพัฒนารายได้เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน และผู้ช่วยเลขานุการ
ส.ป.ก.
16. นักวิชาการสหกรณ์ 7 ฝ่ายส่งเสริมสหกรณ์ อนุกรรมการ
โครงการพิเศษ กองสหกรณ์การเกษตร และผู้ช่วยเลขานุการ
กรมส่งเสริมสหกรณ์

ให้คณะอนุกรรมการฯ ดังกล่าวมีหน้าที่และความรับผิดชอบ ดังนี้

1. พิจารณาวางแผนดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดตั้งสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน
และเสนอโครงการต่อคณะกรรมการ
2. พิจารณาวางระเบียบ เงื่อนไข วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน
3. ติดต่อประสานงานและควบคุมการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
4. ตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลโครงการ และเสนอผลการปฏิบัติงานต่อคณะกรรมการ
5. รวบรวมและจัดทำแผนดำเนินงานเกี่ยวกับการส่งเสริมและฝึกอบรมวิชาชีพอื่น ๆ
นอกจากการเกษตร

6. ตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานพัฒนาสังคมและพัฒนาอาชีพ
และเสนอผลการดำเนินงานต่อคณะกรรมการ

7. ปฏิบัติหน้าที่อื่นๆ ตามแต่คณะกรรมการมอบหมาย

ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะอนุกรรมการฯ นี้ ให้มีอำนาจเชิญผู้แทนของส่วนราชการ
และเอกชน ผู้ทรงคุณวุฒิ เข้ามาร่วมปฏิบัติงานได้ และในกรณีที่จะเป็นประโยชน์ต่องาน
ให้มีอำนาจเชิญผู้แทนของส่วนราชการหรือผู้ที่เกี่ยวข้องชี้แจงรายละเอียดตามที่
เห็นสมควร

โดยมีข้อสังเกตว่าในโอกาสต่อไปให้พิจารณาถึงความจำเป็นในการแต่งตั้ง
คณะอนุกรรมการฯ ชุดนี้ด้วย

การประชุมครั้งที่ 4/2535 เมื่อวันที่ 13 สิงหาคม 2535

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.2 ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่สาธารณประโยชน์ ตำบลชัยบุรี ตำบลตำนาน และ ตำบลบ้านนา อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง จำนวน 3 พื้นที่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ อนุมัติในหลักการให้กำหนดพื้นที่อันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน เลิกใช้ประโยชน์ร่วมกันแล้ว ตำบลชัยบุรี ตำบลตำนาน และตำบลบ้านนา อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง จำนวน 3 พื้นที่ รวมเนื้อที่ที่เหมาะสมต่อการปฏิรูปที่ดิน ประมาณ 5,435 ไร่ เพื่อเตรียมดำเนินการตามกฎหมายการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ดังนี้

1. ที่สาธารณประโยชน์ควนท่าสำเภา ตำบลชัยบุรี อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง เนื้อที่ 2,266 ไร่
2. ที่สาธารณประโยชน์ทุ่งลาน ตำบลตำนาน อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง เนื้อที่ 1,679 ไร่
3. ที่สาธารณประโยชน์ทุ่งห้วยกุย ตำบลบ้านนา อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง เนื้อที่ 1,490 ไร่

โดยมีข้อสังเกตว่าการนำที่ดินที่ประชาชนเลิกใช้ประโยชน์ร่วมกันไปจัดสรรให้กับผู้ที่บุกรุกครอบครองเดิมอยู่นั้น เป็นการสนับสนุนให้ผู้กระทำผิดกฎหมายได้เป็น เจ้าของที่ดินโดยถูกต้องตามกฎหมาย ซึ่งเป็นการไม่ถูกต้อง สำหรับแนวทางที่ถูกต้องนั้น ควรจะนำที่ดินดังกล่าว จัดสรรให้กับผู้ไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง และรับจ้าง ทางการเกษตร ซึ่งไม่ได้บุกรุกที่ดินดังกล่าว โดยถือว่าเป็นผู้ที่ปฏิบัติโดยถูกต้อง ตามกฎหมาย

เรื่องที่ 3.3 ขออนุมัติพื้นที่ที่สาธารณประโยชน์โคกป่าจำปอง และที่สาธารณประโยชน์ป่าโคกสำโรง ตำบลท่าสว่าง เพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์

มติคณะกรรมการ อนุมัติที่สาธารณประโยชน์โคกป่าจำปอง ตั้งอยู่ในท้องที่ หมู่ที่ 6 บ้านอังกัญ และหมู่ที่ 18 บ้านโคกสวาย ตำบลท่าสว่าง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ เนื้อที่ประมาณ 400 ไร่ และที่สาธารณประโยชน์ป่าโคกสำโรง ตั้งอยู่ในท้องที่ หมู่ที่ 3 บ้านสำโรง ตำบลท่าสว่าง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ เนื้อที่ประมาณ 400 ไร่ เพื่อดำเนินการ ปฏิรูปที่ดิน โดยมีข้อสังเกตเช่นเดียวกับเรื่องที่ 3.2

เรื่องที่ 3.4 ขออนุมัติปรับปรุงหลักเกณฑ์การจัดทำบัญชีมูลค่าที่ดินและแนวปฏิบัติในการใช้บัญชีมูลค่าที่ดิน เพื่อการจัดซื้อที่ดินสำหรับการปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ ครั้งที่ 9/2532 วันที่ 26 ธันวาคม 2532 ได้กำหนดหลักเกณฑ์การจัดทำบัญชีมูลค่าที่ดินให้ ส.ป.ก. ถือปฏิบัติมาจนปัจจุบัน ดังนี้

1. วิธีการจัดทำบัญชีมูลค่าที่ดิน ให้เปรียบเทียบราคาที่ดินของกรมที่ดินกับราคาที่ดินตามท้องตลาด โดยใช้ราคาต่ำสุดในการจัดซื้อที่ดิน

2. อำนาจในการจัดซื้อที่ดินของ คปท. ซึ่งกำหนดให้ คปท. มีอำนาจในการจัดซื้อที่ดินที่มีมูลค่าไม่เกินกว่าไร่ละ 10,000 บาท ส่วนการจัดซื้อที่ดินที่มีราคาเกินกว่าไร่ละ 10,000 บาท ต้องขอความเห็นชอบจากคณะอนุกรรมการโครงการและการเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมก่อน

การดำเนินการตามหลักเกณฑ์ดังกล่าวที่ผ่านมามีปัญหา ส.ป.ก. จึงเห็นควรนำเสนอปรับปรุงหลักเกณฑ์

มติคณะกรรมการ ขออนุมัติปรับปรุงหลักเกณฑ์การจัดทำบัญชีมูลค่าที่ดินเพื่อการจัดซื้อ ดังนี้

1. อนุมัติใช้บัญชีกำหนดจำนวนทุนทรัพย์ในการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมของกรมที่ดิน ฉบับที่ใช้อยู่ในปีที่มีการซื้อขายที่ดินเป็นบัญชีมูลค่าที่ดินเพื่อการจัดซื้อของ ส.ป.ก. ต่อไป

2. อนุมัติเพิ่มอำนาจในการจัดซื้อที่ดินเพื่อการปฏิรูปที่ดินของ คปท. ให้สูงขึ้น จากที่ได้มอบอำนาจให้ คปท. สามารถพิจารณาจัดซื้อที่ดินในท้องที่ใด ๆ ได้ไม่เกินกว่าไร่ละ 10,000 บาท เป็นราคาขั้นสูงสุดที่ คปท. สามารถจัดซื้อได้ โดยแยกเป็นรายภาค ดังนี้

ภาคเหนือ	มีราคาจัดซื้อสูงสุดไม่เกินไร่ละ	20,000 บาท
ภาคกลาง	มีราคาจัดซื้อสูงสุดไม่เกินไร่ละ	23,000 บาท
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	มีราคาจัดซื้อสูงสุดไม่เกินไร่ละ	10,000 บาท
ภาคใต้	มีราคาจัดซื้อสูงสุดไม่เกินไร่ละ	30,000 บาท

3. อนุมัติมอบอำนาจให้คณะอนุกรรมการโครงการและการเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเป็นผู้พิจารณา กรณีการจัดซื้อที่ดินแปลงใดที่มีราคาสูงกว่าบัญชีมูลค่าที่ดินตามข้อ 1 และ/หรือราคาสูงกว่าราคาขั้นสูงเป็นรายภาคตามข้อ 2 และเมื่อได้มีการจัดซื้อที่ดินตามข้อ 3 แล้ว ให้รายงาน คณะกรรมการทราบต่อไป

เรื่องที่ 3.5 หลักเกณฑ์การกำหนดอัตราค่าเช่าที่ดินและอัตราค่าเช่าซื้อที่ดินที่จะใช้เรียกเก็บจากเกษตรกรรายใหม่ กรณีที่มีการเปลี่ยนมือ (ยกเว้นการตกทอดทางมรดก)

หลักเกณฑ์การเรียกเก็บค่าเช่าและค่าเช่าซื้อที่ดินที่ ส.ป.ก. ใช้อยู่เดิมมีการเรียกเก็บดังนี้ อัตราค่าเช่าที่ดินเอกชนเฉลี่ยไร่ละ 70 บาท ที่ดินพระราชทานเฉลี่ยไร่ละ 26 บาท ที่ดินบริจาคและที่ราชพัสดุเฉลี่ยไร่ละ 22 บาท และไร่ละ 23 บาท ตามลำดับ ส่วนอัตราค่าซื้อจะเรียกเก็บจากเกษตรกรผู้ทำสัญญาเช่าซื้อ โดยคิดตามระดับของราคาที่ดินที่ขายให้กับเกษตรกร และระยะเวลาในการผ่อนชำระ ดังนั้น ในกรณีที่มีการเปลี่ยนมือของแปลงที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ยกเว้นการตกทอดทางมรดก ส.ป.ก. จะต้องจัดเกษตรกรรายใหม่เข้าทำกินแทนเกษตรกรรายเดิม และเพื่อสิทธิประโยชน์ของเกษตรกรที่จะได้รับจากการเช่าและเช่าซื้อที่ดินของ ส.ป.ก. ในกรณีมีการเปลี่ยนมือ จึงเห็นควรนำเสนอคณะกรรมการพิจารณากำหนดอัตราค่าเช่า ค่าเช่าซื้อ ต่อไป

มติคณะกรรมการ อ努มัติ

1. ใช้อัตราค่าเช่าเดิมที่ ส.ป.ก. เคยจัดเก็บจากเกษตรกรรายเดิม เป็นอัตราที่ใช้เรียกเก็บจากเกษตรกรรายใหม่ต่อไป
2. ปรับอัตราค่าเช่าซื้อที่ดินที่จะเรียกเก็บจากเกษตรกรรายใหม่ (ยกเว้นกรณีของการตกทอดทางมรดก) ทั้งนี้ โดยใช้ราคาที่ดินของกรมที่ดินฉบับที่ใช้อยู่ในปีที่มีการทำสัญญาเช่าซื้อกับเกษตรกรรายใหม่เป็นราคาที่ดินที่จะนำมาใช้คำนวณอัตราค่าเช่าซื้อที่จะเรียกเก็บจากเกษตรกรรายใหม่ต่อไป

ความเห็นและข้อสังเกตของคณะกรรมการว่า ในอนาคตให้ปรับปรุงการคิดอัตราค่าเช่าตามข้อสังเกตของคณะกรรมการ ดังนี้

1. ประเด็นข้อสังเกต การกำหนดอัตราค่าเช่าไว้ตายตัวย่อมไม่เกิดความเป็นธรรม ตัวอย่างเช่น การคงราคาเช่าให้เป็น 100 บาทต่อไร่ เมื่อราคาผลผลิตข้าวเปลี่ยนแปลงไปจากเกวียนละ 4,000 บาท เป็น 10,000 บาท หรือลดลงเป็น 5,000 บาท ดังนั้น การกำหนดอัตราค่าเช่า ควรพิจารณาจากราคาผลผลิตประกอบด้วย
2. ประเด็นข้อสังเกต เจตนารมณ์ของการปฏิรูปที่ดินก็เพื่อให้ราษฎรได้มีกรรมสิทธิ์ในที่ดินการทำให้ค่าเช่าถูกกว่าค่าเช่าซื้อมากยิ่งขึ้นย่อมไม่เป็นการจูงใจให้เกิดการเช่าซื้อ จึงเป็นการสวนทางกับนโยบายของการปฏิรูปที่ดิน

ระเบียบวาระที่ 5 เรื่องอื่น ๆ

เรื่องที่ 5.1 ขอยกเว้นการใช้ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการเช่าซื้อที่ดิน พ.ศ. 2526

สืบเนื่องจากคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 13 สิงหาคม 2534 เห็นชอบกับข้อเสนอของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในเรื่องของแผนเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิรูปที่ดิน และแผนพัฒนาอาชีพแรงงานรับจ้างทางการเกษตร ซึ่งเกี่ยวข้องข้อกับ ส.ป.ก. โดยคณะรัฐมนตรีได้อนุมัติเงินจำนวน 1,000 ล้านบาท เพื่อใช้ปรับปรุงประสิทธิภาพปฏิรูปที่ดินในรูปของกองทุนที่ดิน เพื่อรองรับการจัดตั้งธนาคารที่ดิน สำหรับแผนพัฒนาอาชีพแรงงานทางการเกษตร ส.ป.ก. ได้กำหนดให้จังหวัดจัดทำทะเบียนแรงงานรับจ้างทางการเกษตรขึ้น เพื่อที่จะจัดหาที่ดินมาจัดให้ โดยให้เกษตรกรเป็นผู้กู้เงินจากกองทุนที่ดิน เพื่อให้ ส.ป.ก. นำไปชำระราคาที่ดินให้เจ้าของที่ดิน และ ส.ป.ก. จะโอนที่ดินให้เกษตรกรผู้นั้นต่อไป โดยเกษตรกรจะต้องจดทะเบียนจำนองที่ดินไว้ให้ ธ.ก.ส. เป็นประกันเงินกู้ และเพื่อให้การดำเนินการดังกล่าวสอดคล้องกับกฎหมาย ส.ป.ก. จึงวางแนวทางการดำเนินงาน กล่าวคือ เมื่อ ส.ป.ก. รับโอนที่ดินจากเจ้าของที่ดินแล้วจะทำสัญญาเช่าซื้อกับเกษตรกร โดยมีข้อกำหนดในสัญญาให้เงินที่ ส.ป.ก. ได้รับจากเกษตรกร เพื่อนำไปชำระราคาที่ดินให้เจ้าของที่ดินเป็นเงินค่าเช่าซื้อที่ดินที่ ส.ป.ก. ได้รับจากเกษตรกร กรณีที่ดินเป็นแปลงเล็ก ที่สามารถจัดให้เกษตรกรได้เพียงคนเดียว ส.ป.ก. สามารถโอนที่ดินให้เกษตรกรได้เลย แต่ในกรณีที่ดินเป็นแปลงใหญ่ ต้องทำการรังวัดแบ่งแยกที่ดินจากเจ้าพนักงานที่ดินก่อน ส.ป.ก. จะโอนให้เกษตรกรได้ต่อเมื่อได้รับหนังสือสำคัญสำหรับที่ดินในแปลงที่แบ่งแยกแล้ว แต่เนื่องจากระเบียบคณะกรรมการ ว่าด้วยการเช่าซื้อที่ดิน พ.ศ. 2526 ไม่สามารถนำไปปฏิบัติ ในกรณีนี้ได้ จึงขออนุมัติยกเว้นการใช้ระบียบดังกล่าว และขอความเห็นชอบแนวทางการดำเนินการของ ส.ป.ก. ในการโอนที่ดินให้เกษตรกรที่เป็นผู้กู้เงินกองทุนที่ดิน โดยให้ ส.ป.ก. กำหนดรูปแบบของสัญญาที่จะใช้ในการดำเนินการนี้ด้วย

มติคณะกรรมการ อนุมัติยกเว้นการใช้ระเบียบคณะกรรมการ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ และวิธีการเกี่ยวกับการเช่าซื้อที่ดิน พ.ศ. 2526 เฉพาะในกรณีที่ ส.ป.ก. จัดให้เกษตรกรเช่าซื้อที่ดิน โดยเกษตรกรผู้นั้นเป็นผู้กู้เงินกองทุนที่ดิน ให้ ส.ป.ก. นำไปชำระราคาที่ดินให้เจ้าของที่ดินไปแล้ว และเห็นชอบแนวทางการดำเนินการของ ส.ป.ก. ในการโอนที่ดินให้เกษตรกรดังกล่าว โดยให้ ส.ป.ก. มีอำนาจกำหนดรูปแบบของสัญญาที่จะใช้ในการดำเนินการนี้ด้วย โดยให้ ส.ป.ก. นำแนวทางการโอนสิทธิในที่ดินให้เกษตรกรที่เป็นผู้กู้เงินกองทุนที่ดินเสนอคณะกรรมการกองทุนที่ดินพิจารณาให้ความเห็นชอบและนำเสนอคณะกรรมการเพื่อทราบต่อไป

การประชุมครั้งที่ 5/2535 เมื่อวันที่ 11 กันยายน 2535

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.1 ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่สาธารณประโยชน์ในท้องที่จังหวัดตาก จำนวน 2 พื้นที่ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้กำหนดพื้นที่ที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินซึ่งพลเมืองเล็กใช้ประโยชน์ร่วมกันแล้ว ในท้องที่อำเภอเมือง และอำเภอบ้านตาก จังหวัดตาก จำนวน 2 พื้นที่ เพื่อเตรียมดำเนินการตามกฎหมายปฏิรูปที่ดินต่อไป ได้แก่

1. ที่สาธารณประโยชน์คลองตะเคียน ตำบลแม่ท้อ อำเภอเมือง เนื้อที่ประมาณ 1,900 ไร่
2. ที่สาธารณประโยชน์ป่าดอยโทน ตำบลเกาะตะเภา อำเภอบ้านตาก เนื้อที่ประมาณ 2,475 ไร่

เรื่องที่ 3.2 ร่างระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการให้กู้ยืมแก่เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ.

สืบเนื่องจากมติคณะกรรมการ ครั้งที่ 2/2535 วันที่ 18 มีนาคม 2535 ได้อนุมัติ ให้ปรับปรุงแก้ไขหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการให้กู้ยืมแก่เกษตรกร และสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินโดยให้ปรับปรุงในรายละเอียดบางประการ ซึ่ง ส.ป.ก. ได้แก้ไขและเพิ่มเติมรายละเอียดในสาระสำคัญแล้ว และนำร่างระเบียบดังกล่าว เสนอคณะกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบพิจารณา ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมรายละเอียดในสาระสำคัญ พร้อมทั้งให้ข้อสังเกตด้วย ดังนี้

1. เสนอนิยามคำว่า “การกู้ยืมเพื่อประกอบเกษตรกรรมให้หมายความรวมถึง การกู้ยืมเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่มีผลเอื้ออำนวยประโยชน์ในการประกอบเกษตรกรรมด้วย” นั้น อาจตีความได้กว้างขวาง เห็นควรกำหนดขอบเขตว่าค่าใช้จ่ายอื่นที่มีผลอำนวยประโยชน์ในการประกอบเกษตรกรรมได้แก่อะไรบ้าง

2. การกำหนดประเภทการกู้ยืมรายโครงการ เพื่อใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมดำเนินกิจกรรมเสริมของเกษตรกร ในขณะที่มี ธ.ก.ส. ซึ่งเป็นผู้ชำนาญเฉพาะด้านนี้อยู่แล้ว จะเป็นการสมควรหรือไม่ในเรื่องนี้ ผู้แทนกองบริการกองทุนได้ชี้แจงว่า หลักเกณฑ์การกู้ยืมของ ธ.ก.ส. มีเงื่อนไขหลายประการ อาจทำให้เกษตรกรไม่สามารถกู้เงินได้ แต่ ส.ป.ก. ซึ่งมีหน้าที่ช่วยเหลือเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินให้พัฒนาอาชีพของตนเองได้ การกู้ยืมรายโครงการนั้น ส.ป.ก. จะให้กู้ยืมวงเงินแค่ไหนได้กำหนดไว้ในแผนเงินทุนฯ ที่ต้องผ่านการพิจารณาอนุมัติของคณะกรรมการ ซึ่งคณะกรรมการสามารถกำหนดขอบเขตและวงเงินเรื่องนี้ได้อยู่แล้ว

มติคณะกรรมการ อนุมัติร่างระเบียบคณะกรรมการ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการให้กู้ยืม แก่เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. และให้ ส.ป.ก. จัดทำเสนอ ประธานคณะกรรมการเพื่อลงนามประกาศใช้ต่อไป

เรื่องที่ 3.3 **มาตรการแก้ไขปัญหากรณีผู้ครอบครองที่ดินของรัฐมาก่อนการประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน และมีที่ดินเกินกว่าสิทธิที่จะได้รับตามกฎหมาย**

สืบเนื่องจากคณะกรรมการ ครั้งที่ 1/2535 วันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2535 ได้พิจารณา เรื่องมาตรการแก้ไขปัญหากรณีผู้ครอบครองที่ดินของรัฐมาก่อนการประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน และมีที่ดินเกินกว่าสิทธิที่จะได้รับตามกฎหมาย ซึ่งคณะกรรมการมีมติให้ดำเนินการชำระ ค่าชดเชยที่ดินในส่วนที่เกษตรกรถือครองไว้เกินสิทธิ และเห็นชอบในหลักการ ตามที่ ส.ป.ก. เสนอ แต่เรื่องการปฏิเสธสิทธิโดยการจัดให้เช่าชั่วคราว หรือโดยวิธีใด ให้ ส.ป.ก.พิจารณา ปรีชา กับผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่ง ส.ป.ก. ได้นำเรื่องเสนอคณะกรรมการ กฎหมายและระเบียบพิจารณาแล้ว และได้มีข้อสังเกตว่า ขณะนี้การจัดที่ดินในบางพื้นที่ ประชาชนเริ่มเรียกร้องที่จะขอรับการจัดที่ดินตามกฎหมายอื่น แทนกฎหมายการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกร ทั้งนี้ เนื่องจากมีส่วนราชการหลายแห่งดำเนินการจัดที่ดิน โดยอาศัยกฎหมายหลายฉบับให้สิทธิที่ดินแตกต่างกัน ก่อให้เกิดปัญหาความเหลื่อมล้ำ ในเรื่องสิทธิที่ดิน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสิทธิที่ได้รับจากการปฏิรูปที่ดิน มีข้อห้ามโอน ไปยังบุคคลอื่นโดยไม่จำกัดระยะเวลา ซึ่งแตกต่างกับสิทธิตามกฎหมายอื่นที่ห้ามโอน เฉพาะภายในช่วงระยะเวลาหนึ่งเท่านั้น ทำให้ไม่ได้รับความร่วมมือในการดำเนินงาน ปฏิรูปที่ดิน โอกาสที่ ส.ป.ก. จะประสบความสำเร็จในอนาคตเป็นไปได้ยาก สมควรเสนอ ให้มีการพิจารณาแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดที่ดินของส่วนราชการต่าง ๆ ให้สอดคล้องสัมพันธ์กัน เพื่อให้การจัดที่ดินเป็นไปในแนวทางเดียวกัน และต้องตาม ความเห็นของ ส.ป.ก. คือ จัดที่ดินให้เกษตรกรผู้ครอบครองเข้าทำประโยชน์โดยการเช่า หรือเช่าซื้อตามกฎหมายปฏิรูปที่ดิน มาตรา 30 ที่ดินส่วนที่เกินสิทธิ ส.ป.ก. จะกำหนด ค่าชดเชยตามความเหมาะสม และจัดให้เกษตรกรรายอื่น หากผู้ครอบครองที่ดิน มีความจำเป็น ไม่สามารถเก็บผลผลิตหรือขนย้ายทรัพย์สินออกจากที่ดินในทันที ให้สามารถอยู่ในที่ดินต่ออีกระยะหนึ่ง แต่หากไม่มีความจำเป็นและผู้ครอบครองไม่ยินยอม ออกจากที่ดิน ส.ป.ก. จะดำเนินคดีตามกฎหมาย และในกรณีที่ผู้ครอบครองที่ดินได้ลงทุน ในที่ดินโดยปลูกไม้ยืนต้น อาจจ่ายค่าชดเชยตามความจำเป็น โดยเสนอคณะกรรมการ พิจารณาเป็นรายกรณี

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้กำหนดวิธีดำเนินการแก้ไขปัญหากรณีผู้ถือครองที่ดินของรัฐเกินจำนวนเนื้อที่ที่กฎหมายกำหนดไว้ให้สอดคล้องกับความเห็นของคณะอนุกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบ ดังนี้

1. จัดให้ผู้ครอบครองที่เป็นเกษตรกรเข้าทำประโยชน์ เช่า หรือเช่าซื้อตามหลักเกณฑ์ในกฎหมายการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม มาตรา 30
 2. ที่ดินส่วนที่เกินกว่าสิทธิที่จะมีได้ให้มีการเจรจากลับมาเป็นของ ส.ป.ก. โดยกำหนดค่าชดเชยตามความเหมาะสม และจัดให้แก่เกษตรกรรายอื่น
 3. หากมีความจำเป็นที่ผู้ครอบครองที่ดินไม่สามารถเก็บผลผลิตหรือขนย้ายทรัพย์สินออกจากที่ดินในทันที ก็อาจประนีประนอมให้อยู่ในที่ดินอีกระยะหนึ่ง แต่หากไม่มีเหตุเช่นนั้นและผู้ครอบครองไม่ยินยอมออกจากที่ดินก็จะดำเนินคดีตามกฎหมาย
 4. กรณีที่ผู้ครอบครองที่ดินได้ลงทุนในที่ดินเป็นการปลูกไม้ยืนต้น เช่น ปาล์ม สวนยาง ก็อาจชดเชยตามความจำเป็น โดยพิจารณาจากการลงทุนที่ได้ทำไว้แล้ว และประโยชน์ที่ผู้ลงทุนได้รับไปแล้ว ตลอดจนค่าเสื่อมตามความเป็นจริง โดยเสนอให้คณะกรรมการพิจารณาเป็นรายกรณีไป
 5. มาตรการอื่น ๆ จะนำความเห็นของคณะอนุกรรมการกฎหมายและระเบียบมาปรับใช้เป็นกรณีไป
- และให้ประเมินผลการดำเนินงานเพื่อเสนอปัญหาอุปสรรค ให้คณะรัฐมนตรีชุดใหม่ได้พิจารณากำหนดนโยบายที่ดินของส่วนราชการต่างๆ ให้เป็นไปในแนวทางเดียว

เรื่องที่ 5.1 แนวทางการโอนสิทธิในที่ดินให้เกษตรกรกรณีใช้เงินกองทุนที่ดินจัดซื้อ

มติคณะกรรมการ อนุมัติกำหนดหลักการ ในกรณีที่ ส.ป.ก. จัดซื้อที่ดินจากเจ้าของที่ดิน เพื่อนำมาจัดให้เกษตรกรผู้กู้เงินกองทุนที่ดินเช่าซื้อที่ดินนั้น ให้ ส.ป.ก. นำเงินที่ได้รับจากเกษตรกรไปชำระราคาที่ดินให้เจ้าของที่ดินได้เลย โดยให้ถือว่าเป็นโครงการปฏิรูปที่ดินที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการ ตามระเบียบคณะกรรมการ ว่าด้วยการจัดทำโครงการและการใช้จ่ายเงินของโครงการที่ใช้เงินของกองทุนฯ พ.ศ. 2520

โดยมีข้อสังเกตว่า ให้ ส.ป.ก. จัดทำเป็นโครงการจัดหาที่ดินให้แก่แรงงานเกษตร โดยในการเขียนโครงการให้แสดง Cash Flow ของเงินที่จะใช้ด้วย

การประชุมครั้งที่ 6/2535 เมื่อวันที่ 13 พฤศจิกายน 2535

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.3 ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี อำเภอเลิงนกทา อำเภอภูคุดชุม อำเภอป่าติ้ว อำเภอทรายมูล และอำเภอเมือง จังหวัดยโสธร จำนวน 5 พื้นที่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่จำแนกฯ อำเภอเลิงนกทา อำเภอภูคุดชุม อำเภอป่าติ้ว อำเภอทรายมูล และอำเภอเมือง จังหวัดยโสธร รวมเนื้อที่ประมาณ 33,540 ไร่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน ดังนี้

1. ที่จำแนกฯ ป่าดงปอดดงบังอี (แปลง 2) อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร เนื้อที่ประมาณ 8,626 ไร่
2. ที่จำแนกฯ ป่าดงบังอีฝั่งซ้ายห้วยหม (แปลง 2) อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร เนื้อที่ประมาณ 5,448 ไร่
3. ที่จำแนกฯ ป่าโพนงาม - ดงปอ อำเภอภูคุดชุม จังหวัดยโสธร เนื้อที่ประมาณ 5,195 ไร่
4. ที่จำแนกฯ ป่าก้ามแมด อำเภอภูคุดชุม และอำเภอป่าติ้ว จังหวัดยโสธร เนื้อที่ประมาณ 4,667 ไร่
5. ที่จำแนกฯ ป่าดงมะไฟ อำเภอทรายมูล และอำเภอเมือง จังหวัดยโสธร เนื้อที่ประมาณ 9,604 ไร่

เรื่องที่ 3.4 ขออนุมัติหลักเกณฑ์การกำหนดเขตปฏิรูปที่ดิน

รัฐบาลมีนโยบายเร่งรัดการปฏิรูปที่ดินให้ได้ปีละ 4 ล้านไร่ จำเป็นต้องกำหนดเขตปฏิรูปที่ดินให้รวดเร็ว เพื่อให้การจัดที่ดินให้เกษตรกรสามารถบรรลุผลตามนโยบายของรัฐบาลได้ ส.ป.ก. จึงเห็นว่าการจะออกพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินให้รวดเร็วขึ้น ประการหนึ่ง คือ การเร่งรัดแก้ปัญหาแผนที่แนบท้ายพระราชกฤษฎีกาในบางกรณีจำเป็นต้องถือเขตตำบลหรืออำเภอ เป็นหลักตามข้อยกเว้นของกฎหมาย

ด้วยเหตุนี้จึงเสนอหลักเกณฑ์การพิจารณาเพื่อ ส.ป.ก. จะได้ถือเป็นหลักปฏิบัติต่อไปว่า กรณีใดบ้างที่ ส.ป.ก. ควรเสนอกำหนดเขตปฏิรูปที่ดินเฉพาะพื้นที่ที่ดำเนินการหรือเป็นตำบล หรือเป็นอำเภอก็ได้ ในแต่ละอนุมาตราของมาตรา 26 แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 ดังต่อไปนี้

1. สาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันตามมาตรา 26 (1) หากมีหลักฐานหนังสือสำคัญสำหรับที่ดินหลวง (นสล.) แสดงแนวเขตที่สามารถตรวจสอบได้แน่นอน ให้เสนอกำหนดเขตเฉพาะพื้นที่

2. สาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ หรือที่ดินที่ได้สงวนหรือหวงห้ามไว้ตามความต้องการของทางราชการตามมาตรา 26 (2) หากมีหลักฐานการขึ้นทะเบียนที่ราชพัสดุแสดงแนวเขตที่สามารถตรวจสอบได้แน่นอน ให้เสนอเขตกำหนดเฉพาะพื้นที่

3. สาธารณสมบัติของแผ่นดิน ซึ่งเป็นที่รกร้างว่างเปล่าหรือที่ดินที่มีผู้เวนคืน หรือทอดทิ้งหรือกลับมาเป็นของแผ่นดินโดยประการอื่นตามกฎหมายที่ดิน ตามมาตรา 26 (3) หากมีหลักฐานแสดงแนวเขตที่แน่นอน ให้เสนอกำหนดเขตเฉพาะพื้นที่

4. ที่ดินในเขตป่าสงวนใดหรือแปลงใดตามมาตรา 26 (4) หากมีหลักฐานแสดงขอบเขตแน่นอนให้เสนอประกาศเขตเฉพาะพื้นที่

5. กรณีตาม 1 - 4 หากที่ดินไม่มีหลักฐานแสดงขอบเขตที่แน่นอนจะต้องใช้เวลาในการตรวจสอบหรือร่วมตรวจสอบกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่จะทำให้งานปฏิรูปที่ดินล่าช้า หรือกรณีท้องที่ใดมีที่ดินที่จะนำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินอยู่กระจัดกระจายในเขตตำบล หรือหลายตำบล และหรือในเขตตำบลหรืออำเภอที่จะกำหนดเป็นเขตปฏิรูปที่ดินนั้นมีที่ดินเอกชนที่มีศักยภาพที่ ส.ป.ก. จะจัดซื้อที่ดินได้ให้เสนอกำหนดเขตเป็นตำบล หรืออำเภอ

ส.ป.ก. จึงเห็นควรนำเสนอขออนุมัติ ดังนี้

1. ขออนุมัติหลักเกณฑ์การพิจารณาตาม 1-4 ให้ ส.ป.ก. ยึดถือเป็นหลักปฏิบัติ ในการเสนอขอกำหนดเขตปฏิรูปที่ดิน

2. ขอให้ความเห็นชอบในการใช้หลักเกณฑ์การพิจารณาตามข้อ 5 ประกอบนโยบายปฏิรูปที่ดินโดยเร่งด่วนของรัฐบาล เป็นเหตุผลความจำเป็นในการกำหนดเขตเป็นตำบลหรืออำเภอซึ่งเป็นข้อยกเว้นของกฎหมาย

3. พื้นที่ที่ขอกำหนดเขตปฏิรูปที่ดินในท้องที่ใดที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการไปแล้ว แต่ยังอยู่ระหว่างการจัดทำแผนที่ซึ่งเข้าหลักเกณฑ์ข้างต้น ให้ ส.ป.ก. เสนอกำหนดเขตปฏิรูปที่ดินไปตามหลักเกณฑ์ได้โดยถือว่าคณะกรรมการได้อนุมัติให้กำหนดเขตปฏิรูปที่ดินเป็นเฉพาะพื้นที่ตำบลหรืออำเภอแล้วแต่กรณี แล้วรายงานให้คณะกรรมการทราบ

มติคณะกรรมการ อนุมัติโดยให้รับข้อสังเกตของคณะกรรมการไว้ด้วย ดังนี้

1. การประกาศเขตปฏิรูปที่ดินเป็นตำบลหรืออำเภอให้กระทำได้หากมีพื้นที่ปฏิรูปที่ดินหลายพื้นที่กระจายอยู่ในตำบลหรืออำเภอนั้น อันจะทำให้เขตปฏิรูปที่ดินนั้นเกิดศักยภาพในการพัฒนาเกษตรกรรม เพื่อให้เกษตรกรได้รับประโยชน์อย่างกว้างขวาง รวมทั้ง ส.ป.ก. อาจประกาศเขตปฏิรูปที่ดินคลุมพื้นที่ที่จะปฏิบัติงานหลายพื้นที่ได้โดยไม่ถือเขตอำเภอหรืออยู่ในเขตสองอำเภอขึ้นไปก็ได้ ถ้าทำให้ศักยภาพในการพัฒนาสูงขึ้น

2. การประกาศเขตปฏิรูปที่ดินเป็นตำบลหรืออำเภอนั้น ต้องไม่กระทบกระเทือนการออกเอกสารสิทธิของผู้มีสิทธิตามประมวลกฎหมายที่ดินและไม่กระทบกระเทือนการทำนิติกรรมเกี่ยวกับที่ดินในเขตนั้น กองกำลังสุรนารีจะส่งมอบให้ ส.ป.ก. โดยขอให้กรมป่าไม้พิจารณาพื้นที่บริเวณดังกล่าว ออกจากป่าเขตป่าสงวนแห่งชาติ เพื่อให้ ส.ป.ก. ปฏิบัติตามขั้นตอนของกฎหมายการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ในการนำที่ดินและกำหนดเป็นเขตปฏิรูปที่ดินต่อไป

เรื่องที่ 3.7 ขออนุมัติแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาร่างหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการอนุญาตหรือการให้ผู้ได้รับอนุญาตถือปฏิบัติ เพื่อใช้สำหรับกิจการอื่นที่เป็น การสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดิน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ออกประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กำหนดกิจการที่สนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดิน เมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน 2533 แล้ว ส่วนหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการอนุญาตหรือการให้ผู้ได้รับอนุญาตถือปฏิบัติ นั้น ส.ป.ก. ได้เสนอขออนุมัติแนวทางต่อคณะกรรมการในการประชุม ครั้งที่ 7/2534 เมื่อวันที่ 27 กันยายน 2534 ซึ่งเห็นควรแต่งตั้ง คณะอนุกรรมการขึ้นคณะหนึ่งประกอบด้วย ผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิเช่น กรมทรัพยากรธรณี กรมพัฒนาที่ดิน กรมที่ดิน สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และหน่วยงานอื่นๆ โดยมอบให้เลขาธิการ คณะกรรมการ เป็นผู้พิจารณา ในขณะที่เดียวกันคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ตอบข้อหารือว่ากิจการเหมืองแร่ การระเบิด ย่อยหิน และการขุดดินลูกรังไม่เข้าลักษณะของกิจการ และผลที่ได้จากกิจการนั้นประกอบกัน มิได้มีวัตถุประสงค์ตามความหมายของคำนิยามว่า การปฏิรูปที่ดินฯ จึงเห็นว่าควรดำเนินการตั้งคณะอนุกรรมการตามมติคณะกรรมการต่อไป

มติคณะกรรมการ อนุมัติแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาร่างหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการอนุญาตหรือการให้ผู้ได้รับอนุญาตถือปฏิบัติ เพื่อใช้สำหรับกิจการอื่นที่เป็นการ สนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดิน โดยมีข้อสังเกตว่าในการร่างหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการอนุญาตหรือการให้ผู้ได้รับอนุญาตถือปฏิบัติ เพื่อใช้สำหรับกิจการอื่น ที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดิน ให้กระจายอำนาจให้ คณะอนุกรรมการระดับจังหวัดเป็นผู้อนุญาตจะคล่องตัวยิ่งขึ้น

เรื่องที่ 3.8 ขอแก้ไขระยะเวลาที่คณะกรรมการกำหนด ตามความในมาตรา 30 วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532

การประชุมคณะกรรมการ ครั้งที่ 9/2532 วันที่ 25 ธันวาคม 2532 ได้มีมติ “ให้ถือเอาระยะเวลา ก่อน พ.ศ. 2524 เป็นเวลาที่คณะกรรมการกำหนด ตามมาตรา 30 วรรคสาม” และมติคณะกรรมการ ครั้งที่ 3/2533 เมื่อ 15 มิถุนายน 2533 อนุมัติแนวทาง การตรวจสอบหลักฐานการถือครองที่ดินของรัฐในเขตปฏิรูปที่ดินรวมทั้งกำหนดขั้นตอน และวิธีปฏิบัติ ที่เกี่ยวข้องกับเกษตรกรและพนักงานเจ้าหน้าที่ ในการดำเนินการ เพื่อให้ถือปฏิบัติในแนวทางเดียวกัน ประกอบกับนโยบายของรัฐบาลที่จะเร่งรัดการปฏิรูปที่ดิน ให้ได้ปีละ 4 ล้านไร่ และออกเอกสารสิทธิเพื่อกระจายสิทธิการถือครองที่ดินให้แก่ เกษตรกร ผู้ยากไร้ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องแก้ไขระยะเวลาที่คณะกรรมการกำหนด จากเดิมเป็นระยะเวลาก่อนพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินใช้บังคับ เพื่อให้เกิดความชอบธรรมกับผู้ได้รับสิทธิตามกฎหมายการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

มติคณะกรรมการ อนุมัติ

1. แก้ไขระยะเวลาที่คณะกรรมการกำหนด ตามมาตรา 30 วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 จากก่อน พ.ศ. 2524 เป็นก่อนพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินในท้องที่นั้นใช้บังคับ

2. ให้นำแนวทางการตรวจสอบหลักฐานการถือครองที่ดินของรัฐในเขตปฏิรูปที่ดิน รวมทั้งขั้นตอนและวิธีปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับเกษตรกร และพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมติ คณะกรรมการ ครั้งที่ 3/2533 เมื่อวันที่ 15 มิถุนายน 2533 เป็นแนวทางปฏิบัติ ของ ส.ป.ก. ต่อไป

3. ให้ ส.ป.ก. จัดทำประกาศคณะกรรมการในการแก้ไขระยะเวลาดังกล่าว เสนอประธานคณะกรรมการ ลงนามโดยไม่ต้องเสนอร่างประกาศให้คณะกรรมการ พิจารณาอีก

โดยที่การอนุมัติครั้งนี้จะไม่กระทบกระเทือนกับการจัดที่ดินที่ ส.ป.ก. ดำเนินการเสร็จสิ้น

ระเบียบวาระที่ 5 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 5.1 ขออนุมัติดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในที่ดินเขตป่าสงวนแห่งชาติ

สืบเนื่องจากรัฐบาลมีนโยบายในการเร่งรัดการปฏิรูปที่ดินให้ได้โดยเฉลี่ยปีละ 4 ล้านไร่ ส.ป.ก. จึงขอความเห็นชอบในการดำเนินการปฏิรูปที่ดินในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ เสื่อมโทรม ทั้ง 3 ประเภท ดังนี้

ก. พื้นที่ที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์อนุมัติให้ ส.ป.ก. ดำเนินการสำรวจ สภาพการถือครองและการใช้ประโยชน์ตามบัญชีรายชื่อป่า

ข. พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่กรมป่าไม้จำแนกเขตพื้นที่ที่เหมาะสมกับการเกษตรไว้แล้ว เนื้อที่ 7.2 ล้านไร่ ตามบัญชีรายชื่อป่า

ค. พื้นที่ที่กำหนดไว้เป็นเขตโครงการ คจก. เดิม ประมาณ 4.8 ล้านไร่ ตามบัญชีรายชื่อป่า

รวมพื้นที่ป่าเสื่อมโทรมที่จะนำมาปฏิรูปที่ดินประมาณ 15.9 ล้านไร่

มติคณะกรรมการ ขออนุมัติหลักการให้ ส.ป.ก. เข้าดำเนินการในพื้นที่ทั้ง 3 ประเภท จำนวน 687 ป่า 55 จังหวัด และให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติต่อไป

การประชุมครั้งที่ 7/2535 เมื่อวันที่ 11 ธันวาคม 2535

ระเบียบวาระที่ 4 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 4.1 ร่างแก้ไขรูปแบบสัญญาเช่าซื้อที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ใช้สำหรับที่ดินเอกชน)

ตามที่ ส.ป.ก. ได้เปลี่ยนแปลงวิธีการลงบัญชีจากเกณฑ์เงินสดเป็นเกณฑ์สิทธิ และเปลี่ยนวิธีการคำนวณดอกเบี้ยเช่าซื้อ โดยให้เปลี่ยนแปลงไปตามวันที่นำเงินมาชำระ ค่าเช่าซื้อ แทนที่จะกำหนดให้คงที่ในแต่ละงวด จากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ส.ป.ก. จึงต้องขอแก้ไขรูปแบบสัญญาเช่าซื้อที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อให้สอดคล้องกับวิธีปฏิบัติ ซึ่งร่างรูปแบบสัญญาดังกล่าว สำนักงานอัยการสูงสุดได้ตรวจร่างเรียบร้อยแล้ว จึงขออนุมัติ ดังนี้

1. ขออนุมัตินำรูปแบบสัญญาเช่าซื้อที่ดินเพื่อเกษตรกรรมดังกล่าวใช้กับเกษตรกร ผู้เป็นคู่สัญญากับ ส.ป.ก. ต่อไป

2. ขออนุมัตินำรูปแบบสัญญาเช่าซื้อที่ดินเพื่อเกษตรกรรมที่ได้แก้ไขดังกล่าว ใช้ทำสัญญาใหม่กับเกษตรกรเดิมที่ได้เคยทำสัญญาเช่าซื้อกับ ส.ป.ก. ตามรูปแบบสัญญาเดิมไว้แล้ว และยังมีสภาพเป็นผู้เช่าซื้อที่ดินของ ส.ป.ก. อยู่ ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2531 ทุกฝ่าย โดยให้กำหนดวันเข้าทำประโยชน์ในสัญญาฉบับใหม่ เป็นวันเดียวกันกับวันที่เกษตรกรทำสัญญาเช่าซื้อกับ ส.ป.ก. ในสัญญาเช่าซื้อฉบับเดิม

มติคณะกรรมการ คณะกรรมการ ได้พิจารณาโดยละเอียดแล้ว มีมติให้ ส.ป.ก. นำกลับไปพิจารณาใหม่ในส่วนข้อ 9 และข้อ 10 ที่เกี่ยวข้องกับมาตรา 30

เรื่องที่ 4.2 ขออนุมัติกำหนดอัตรารายได้ผู้ยากจนตามพระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการเป็นเกษตรกร พ.ศ. 2535

ส.ป.ก. ได้พิจารณากำหนดอัตรารายได้ผู้ยากจน ที่ให้ถือเป็นเกษตรกรตามพระราชกฤษฎีกา โดยขออนุมัติ ดังนี้

1. ขออนุมัติกำหนดอัตรารายได้ เพื่อใช้ในการพิจารณาอัตรารายได้ของผู้ยากจน ซึ่งจะใช้กับหลักเกณฑ์การพิจารณาผู้ยากจน ตามระเบียบคณะกรรมการ ว่าด้วยหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขการคัดเลือกเกษตรกร ซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2535 โดยให้ผู้ยากจน หมายถึง ผู้ที่มีรายได้ไม่สูงกว่าตัวเลข ดังต่อไปนี้

ภาคกลาง	7,000	บาท/คน/ปี
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	6,000	บาท/คน/ปี
ภาคเหนือ	6,000	บาท/คน/ปี
ภาคใต้	7,000	บาท/คน/ปี

กรุงเทพมหานคร นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการ 12,000 บาท/คน/ปี

2. ขออนุมัติหลักการในการปรับเปลี่ยนข้อมูลอัตรารายได้ผู้ยากจนทุก 2 ปี โดยมีต้องเสนอคณะกรรมการ พิจารณาเป็นคราว ๆ ไปที่มีการเปลี่ยนแปลงรายได้

มติคณะกรรมการ คณะกรรมการ ได้พิจารณารายละเอียดแล้ว มีมติให้ ส.ป.ก. นำกลับไปศึกษาทบทวนใหม่

เรื่องที่ 4.3 ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี จังหวัดเพชรบูรณ์ จังหวัดกระบี่ จังหวัดลำพูน จังหวัดพะเยา จังหวัดพิษณุโลก จังหวัดลพบุรี (นครสวรรค์) จังหวัดจันทบุรี (ปราจีนบุรี) และจังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 16 พื้นที่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน และขออนุมัติพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี จังหวัดลพบุรี จำนวน 1 พื้นที่ เพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอชัยบาดาล อำเภอลำหลวย และอำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี

มติคณะกรรมการ 1. อนุมัติให้กำหนดพื้นที่ที่จำแนกฯ จำนวน 16 พื้นที่ รวมเนื้อที่ประมาณ 783,521.50 ไร่ ดังนี้

(1) ที่ดินจำแนกฯ ป่าน้ำหนาว อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ เนื้อที่ประมาณ 2,053 ไร่

(2) ที่ดินจำแนกฯ ป่าหมายเลข 22 อำเภอเมือง และอำเภอหนองไผ่ จังหวัดเพชรบูรณ์ เนื้อที่ ประมาณ 12,806 ไร่

(3) ที่ดินจำแนกฯ ป่าเขาแก้ว อำเภออ่าวลึก จังหวัดกระบี่ เนื้อที่ประมาณ 27,087 ไร่

(4) ที่ดินจำแนกฯ ป่าแม่ธิ - ป่าแม่ตึบ - ป่าแม่สาร กิ่งอำเภอบ้านธิ และอำเภอเมือง จังหวัดลำพูน เนื้อที่ประมาณ 4,286 ไร่

(5) ที่ดินจำแนกฯ ป่าแม่ฮาว (หมายเลข 2) อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน เนื้อที่ประมาณ 9,043 ไร่

(6) ที่ดินจำแนกฯ ป่าบ้านโฮ้ง อำเภอบ้านโฮ้ง และอำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน เนื้อที่ประมาณ 16,206 ไร่

(7) ที่ดินจำแนกฯ ป่าแม่ตื่น-แม่แนต (หมายเลข 4) อำเภอเถี และอำเภอบ้านโฮ้ง จังหวัดลำพูน เนื้อที่ประมาณ 16,395 ไร่

(8) ที่ดินจำแนกฯ ป่าแม่ลี (หมายเลข 5) อำเภอเถี จังหวัดลำพูน เนื้อที่ประมาณ 11,620 ไร่

(9) ที่ดินจำแนกฯ ป่าขุนแม่ลี (หมายเลข 6) กิ่งอำเภอทุ่งหัวช้าง และอำเภอเถี จังหวัดลำพูน เนื้อที่ประมาณ 17,803 ไร่

(10) ที่ดินจำแนกฯ ป่าแม่หาด-แม่ก่อ (หมายเลข 7) อำเภอเถี จังหวัดลำพูน เนื้อที่ประมาณ 1,141 ไร่

(11) ที่ดินจำแนกฯ ป่าแม่ร่องขุย อำเภอเมือง และอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา เนื้อที่ประมาณ 2,365 ไร่

(12) ที่ดินจำแนกฯ ป่าหมายเลข 4 (ลุ่มน้ำวังทอง) อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก เนื้อที่ประมาณ 24,143 ไร่

(13) ที่ดินจำแนกฯ ป่าวังเพลิง - ม่วงค่อม - ลำนารายณ์ กิ่งอำเภอโคกเจริญ อำเภอโคกสำโรง อำเภอสระโบสถ์ และอำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี เนื้อที่ประมาณ 47,868 ไร่

(14) ที่ดินจำแนกฯ ป่าโคกสำโรง - ตาคลี แปลงที่ 3 อำเภอบ้านหมี่ และกิ่งอำเภอหนองม่วง อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี และอำเภอตาคลี จังหวัดนครสวรรค์ เนื้อที่ประมาณ 49,721 ไร่

(15) ที่ดินจำแนกฯ ป่าที่จะดำเนินการหมายเลข 2 อำเภอโป่งน้ำร้อน อำเภอมะขาม และกิ่งอำเภอสอยดาว อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี และอำเภอวังน้ำเย็น จังหวัดปราจีนบุรี เนื้อที่ประมาณ 359,413.50 ไร่

(16) ที่ดินจำแนกฯ ป่าแม่เผ็ด อำเภอโพธิ์ทอง และอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด เนื้อที่ประมาณ 181,571 ไร่

2. อนุมัติพื้นที่ที่จำแนกฯ ป่าไชยบาดาล อำเภอชัยบาดาล อำเภอท่าหลวง และอำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี เนื้อที่ประมาณ 17,043 ไร่ เพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ในเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอชัยบาดาล อำเภอท่าหลวง อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี

การประชุมครั้งที่ 1/2536 เมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2536

ระเบียบวาระที่ 4 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 4.1 ร่างระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ว่าด้วยการเบิกจ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรม พ.ศ.

ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้กำหนดระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ว่าด้วยการเบิกจ่ายเงินกองทุนฯ พ.ศ. 2519 ซึ่ง ส.ป.ก. ได้ถือปฏิบัติมาเป็นระยะเวลานาน จึงเห็นควรปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้เกิดความคล่องตัว และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยมีหลักการและเหตุผล ดังนี้

1. ส.ป.ก. ได้ดำเนินการปรับปรุงระบบบัญชีกองทุนฯ ใหม่ ให้เป็นระบบสากล ตามหลักการบัญชีเงินทุนหมุนเวียนทั่วไป ในปีงบประมาณ 2532 และใช้หลักการกระจายอำนาจ จึงจำเป็นต้องปรับปรุงระเบียบเดิมให้สอดคล้องกับระบบบัญชีที่ปรับปรุงใหม่ เช่น การจัดทำรายงานการเงิน

2. เพื่อปรับปรุงแก้ไขระเบียบวิธีปฏิบัติในการเบิกจ่ายให้สามารถปฏิบัติงานได้คล่องตัวยิ่งขึ้น เช่น เพิ่มเติมให้มีการเบิกเงินตรงต่อได้

3. เพื่อขยายขอบเขตการใช้จ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ให้มีความคล่องตัวสามารถดำเนินการได้ ทั้งกรณีที่เป็นกิจการตามแผนงาน หรือโครงการ ที่คณะกรรมการอนุมัติ หรือตามระเบียบคณะกรรมการ กำหนดให้ใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้ ซึ่งเดิม ส.ป.ก. จะใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้เฉพาะตามโครงการที่คณะกรรมการอนุมัติแล้วเท่านั้น

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้ ส.ป.ก. จัดทำร่างระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ว่าด้วยการเบิกจ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. เสนอให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ลงนาม และเสนอกระทรวงการคลังให้ความเห็นชอบต่อไป

เรื่องที่ 4.3 ร่างระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาลดหรือยกเว้นการเก็บค่าเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ.

ตามที่ได้มีระเบียบคณะกรรมการ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ และวิธีการลดหรือยกเว้นการเก็บค่าเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ 1) พ.ศ. 2522 ซึ่ง ส.ป.ก. ถือปฏิบัติเพื่อพิจารณาให้เกษตรกรที่เช่าที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินฯ ขอลดหรือยกเว้นค่าเช่าที่ดินได้ ระเบียบดังกล่าวได้ใช้มาเป็นเวลานานแล้ว จึงเห็นสมควรปรับปรุงแก้ไขโดยมีหลักเกณฑ์และเหตุผล ดังนี้

1. เพิ่มขั้นตอนการปฏิบัติและเอกสารหลักฐานในการขอลดหรือยกเว้นการชำระค่าเช่าให้ครบถ้วนและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น
2. ปรับปรุงข้อความให้ชัดเจนสามารถถือปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง
3. ปรับปรุงวิธีปฏิบัติให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้ ส.ป.ก. จัดทำร่างระเบียบคณะกรรมการ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ และวิธีการพิจารณาลดหรือยกเว้นการเก็บค่าเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. เสนอให้ประธานคณะกรรมการลงนามเพื่อประกาศใช้ต่อไป

เรื่องที่ 4.4 ร่างระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการมอบหมายให้เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พิจารณานุญาตการใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน

ตามที่คณะกรรมการ ได้มีคำสั่งมอบหมายให้เลขาธิการ ส.ป.ก. พิจารณานุญาตใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ฉบับที่ 1) พ.ศ. 2523 (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2528 แต่เนื่องจากความจำเป็นและเหตุผลในการใช้ที่ดิน ในปัจจุบัน ได้เปลี่ยนแปลงไป จึงมีความจำเป็นต้องแก้ไขเปลี่ยนแปลงคำสั่งให้เหมาะสมกับเหตุการณ์

โดยแก้ไขในสาระสำคัญ คือ เปลี่ยนจาก “คำสั่ง” เป็น “ระเบียบ” และมีการเพิ่มหลักการใหม่ด้วย ดังนี้

1. มอบอำนาจให้เลขาธิการ ส.ป.ก. พิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดินได้เฉพาะในพื้นที่ที่ยังมิได้กำหนดในแผนงาน หรือโครงการปฏิรูปที่ดิน หรือในพื้นที่ที่ยังมิได้กำหนดให้ใช้เพื่อการใดโดยเฉพาะในแผนงานหรือโครงการปฏิรูปที่ดินนั้น
2. ต้องเป็นการดำเนินการโดยส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานของรัฐ หรือเอกชน ที่ดำเนินการโดยไม่หวังผลกำไร เพื่อให้มีความแตกต่างกับกิจการอื่นที่เป็นการสนับสนุน หรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดิน ตามมาตรา 30 วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518
3. กรณีขอใช้ที่ดินเพื่อการศึกษาที่มีการเปิดสอนหลายระดับ ให้ใช้เนื้อที่สำหรับโรงเรียนในระดับที่สูงกว่า

มติคณะกรรมการ อนุมัติร่างระเบียบคณะกรรมการ ว่าด้วยการมอบหมายให้เลขาธิการ ส.ป.ก. อนุญาตการใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน ตามที่คณะกรรมการได้แก้ไขแล้ว

เรื่องที่ 4.5 ร่างระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการออกหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ.

ตามที่คณะกรรมการ ได้กำหนดระเบียบว่าด้วยหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการขออออกหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน การแก้ไขเพิ่มเติม การเพิกถอน และการออกใบแทน (ฉบับที่ 1) พ.ศ. 2534 ซึ่งระเบียบดังกล่าว มีหลักเกณฑ์บางประการที่สมควรแก้ไขปรับปรุงให้สอดคล้องกับข้อเท็จจริงในปัจจุบัน อีกประการหนึ่งระเบียบคณะกรรมการฉบับอื่นที่ระเบียบนี้อ้างถึง คือ ระเบียบคณะกรรมการว่าด้วยการคัดเลือกเกษตรกร พ.ศ. 2525 และระเบียบคณะกรรมการว่าด้วยการเข้าทำประโยชน์ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2533 ปัจจุบันได้ถูกยกเลิกไปแล้ว

ส.ป.ก. เห็นสมควรแก้ไขปรับปรุงหลักเกณฑ์ต่างๆ เกี่ยวกับหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก.4-01 ก) โดยให้ยกเลิกระเบียบคณะกรรมการว่าด้วยหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการขออออกหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน การแก้ไขเพิ่มเติม การเพิกถอนและการออกใบแทน (ฉบับที่ 1) พ.ศ. 2534 และให้ใช้ระเบียบฉบับใหม่ตามร่างที่เสนอ โดยมีสาระสำคัญในการแก้ไขปรับปรุง ดังนี้

1. ยกเลิกระเบียบคณะกรรมการ ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร ผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินฯ ปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2528 โดยกำหนดให้แบบหนังสืออนุญาต เป็นไปตามที่ ส.ป.ก. กำหนด
2. เพิ่มคำนิยาม “หนังสือรับมอบที่ดิน” หมายความว่า หนังสือรับมอบที่ดิน ตามระเบียบว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินฯ ปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินตามที่คณะกรรมการกำหนด
3. กำหนดให้เลขาธิการ ส.ป.ก. ออกหนังสืออนุญาตฯ ได้เฉพาะกรณีที่เป็นารออก ให้เกษตรกรที่ได้รับการคัดเลือกและจัดที่ดินให้ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด และได้ทำหนังสือรับมอบที่ดินไว้แล้ว
4. ปรับปรุงหลักเกณฑ์การแก้ไขเพิ่มเติมหนังสืออนุญาตฯ ซึ่งกำหนดให้เป็นอำนาจ ของปฏิรูปที่ดินจังหวัด เฉพาะในกรณีที่มีการเขียนหรือพิมพ์ผิดพลาด หรือมีจำนวนเนื้อที่ดิน เปลี่ยนแปลงไปตามโครงการปฏิรูปที่ดินซึ่งเกิดขึ้นภายหลัง
5. เพิ่มเติมหลักเกณฑ์ให้เพิกถอนหนังสืออนุญาตฯ เมื่อได้นำที่ดินนั้นจัดให้ เกษตรกรเช่าหรือเช่าซื้อแล้ว
6. ปรับปรุงวิธีการออกใบแทนหนังสืออนุญาตฯ ให้ใช้แบบของหนังสืออนุญาตฯ โดยประทับตราข้อความว่า “ใบแทน” และมีวัน เดือน ปี ที่ออกใบแทนกับลงลายมือชื่อ ของผู้ออกใบแทนไว้ด้วย
7. กำหนดให้หนังสืออนุญาตฯ ที่ได้ออกตามระเบียบที่ใช้บังคับอยู่ก่อนระเบียบนี้ ให้ถือว่าเป็นหนังสืออนุญาตฯ ตามระเบียบนี้ด้วย

การประชุมครั้งที่ 2/2536 เมื่อวันที่ 11 มีนาคม 2536

ระเบียบวาระที่ 4 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 4.1 ร่างระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการจัดทำโครงการ ที่ใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ.

ตามที่คณะกรรมการ ได้กำหนดระเบียบคณะกรรมการ ว่าด้วยการจัดทำโครงการ และการใช้จ่ายเงินของโครงการที่ใช้เงินของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2520 และ ส.ป.ก. ถือปฏิบัติมาโดยตลอดแล้ว ส.ป.ก. พิจารณาเห็นว่า ไม่สามารถ ครอบคลุมการปฏิบัติงานได้ทั้งหมด จึงเห็นควรปรับปรุงแก้ไข โดยมีหลักการและเหตุผล ดังนี้

1. เปลี่ยนชื่อระเบียบจาก “ระเบียบคณะกรรมการว่าด้วยการจัดทำโครงการและการใช้จ่ายเงินของโครงการที่ใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม” เป็น “ระเบียบคณะกรรมการ ว่าด้วยการจัดทำโครงการที่ใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม” เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาการตีความว่าระเบียบดังกล่าวเป็นระเบียบการใช้จ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ซึ่งต้องออกเป็นระเบียบกระทรวงฯ อาศัยอำนาจตามมาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 และ ส.ป.ก. ก็มีระเบียบกระทรวงฯ เกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมอยู่แล้วด้วย

2. ประมวลอำนาจ เลขาธิการ ส.ป.ก. ไว้ในระเบียบที่แก้ไขใหม่ เพื่อสะดวกแก่การปฏิบัติและการอ้างอิง

3. ปรับปรุงให้เหมาะสมและสอดคล้องกับระเบียบและคำสั่งที่เกี่ยวข้อง เช่น ระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณ พ.ศ. 2525 ระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ว่าด้วยการเบิกจ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ระเบียบคณะกรรมการว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการให้กู้ยืมแก่เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร ในเขตปฏิรูปที่ดิน รวมทั้งคำสั่งของ ส.ป.ก.

มติคณะกรรมการ อนุมัติร่างระเบียบคณะกรรมการ ว่าด้วยการจัดทำโครงการที่ใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ตามที่เสนอและให้นำเสนอประธานคณะกรรมการลงนามเพื่อประกาศใช้ต่อไป

เรื่องที่ 4.2 ขออนุมัติกำหนดอัตรารายได้ผู้ยากจนตามพระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการเป็นเกษตรกร พ.ศ. 2535

ส.ป.ก. จึงได้กำหนดอัตรารายได้ผู้ยากจนเป็นรายภาค คือ ภาคกลาง 7,000 บาท/คน/ปี ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 6,000 บาท/คน/ปี ภาคเหนือ 6,000 บาท/คน/ปี ภาคใต้ 7,000 บาท/คน/ปี และกรุงเทพมหานคร นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการ 12,000 บาท/คน/ปี นำเสนอคณะกรรมการ ครั้งที่ 7/2535 เมื่อวันที่ 11 ธันวาคม 2535 มีมติให้ ส.ป.ก. ทบทวนใหม่ ส.ป.ก. ได้ทบทวนและพิจารณาปรับปรุงอัตรารายได้ผู้ยากจนใหม่ตามความเห็นของคณะกรรมการ

มติคณะกรรมการ ขออนุมัติกำหนดอัตรารายได้เพื่อใช้ในการพิจารณาอัตรารายได้ของผู้ยากจนตามระเบียบคณะกรรมการว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการคัดเลือกเกษตรกร ซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินฯ พ.ศ. 2535 โดยให้ผู้ยากจน หมายถึง ผู้ที่มีรายได้ต่ำกว่ารายได้ประชาชาติเฉลี่ยต่อหัว (Per-Capita Income) ซึ่งจัดทำโดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นเกณฑ์

เรื่องที่ 4.3 ขออนุมัติค่าเช่าซื้อที่ดินตามโครงการกองทุนที่ดิน

ตามที่ประชุม ครั้งที่ 1/2536 เมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2536 ได้มีมติให้ ส.ป.ก. นำเรื่องการกำหนดค่าเช่าซื้อที่ดินตามโครงการกองทุนที่ดิน เสนอคณะกรรมการกองทุนที่ดิน พิจารณาก่อน พร้อมให้เสนอแนวทางการจัดซื้อที่ดินโดยเงินกองทุนที่ดินพิจารณาด้วย ส.ป.ก. ร่วมกับ ธ.ก.ส. ได้กำหนดแนวทางการจัดซื้อที่ดินโดยเงินกองทุนที่ดิน โดยมีแนวทางสรุป ดังนี้

1. ส.ป.ก. จะจัดหาและเจรจาจัดซื้อที่ดินจากเจ้าของที่ดิน แล้วจัดให้ผู้รับจ้างแรงงานทางการเกษตรที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้ไปดูแลที่ดินที่จะจัดซื้อ
2. เมื่อเกษตรกรพอใจ และตกลงรับที่ดินและราคาที่ดินแล้ว จึงจะให้เกษตรกร ไปกู้เงินกองทุนที่ดินจาก ธ.ก.ส. เพื่อไปซื้อที่ดินจากเจ้าของที่ดิน
3. การจดทะเบียนโอนที่ดิน เจ้าของที่ดินจะต้องโอนที่ดินให้ ส.ป.ก. ก่อน เพื่อให้ที่ดินอยู่ในข่ายบังคับตามกฎหมายปฏิรูปที่ดิน
4. เมื่อดินตกเป็นของ ส.ป.ก. แล้ว ส.ป.ก. จะโอนที่ดินกลับคืนให้เกษตรกร โดยการโอนที่ดินให้เกษตรกรนั้น

ก. ส.ป.ก. จะโอนได้ก็ด้วยวิธีการให้เช่าซื้อตามมาตรา 30 แห่งพระราชบัญญัติ การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 และ

ข. เกษตรกรจะต้องชำระค่าเช่าซื้อให้กับ ส.ป.ก. อีกครั้งหนึ่ง เพื่อให้ นิติกรรมการเช่าซื้อสมบูรณ์ตามกฎหมาย

5. ค่าเช่าซื้อที่ดินที่ ส.ป.ก. จะเรียกเก็บจากเกษตรกรนั้น ส.ป.ก. จะเรียกเก็บเท่ากับ ค่ารังวัดแบ่งแยกที่ดิน หรือค่าตรวจสอบที่ดิน ดังนี้

ก. เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมกับเกษตรกร เนื่องจากเกษตรกรได้กู้เงินกองทุนที่ดิน ชำระค่าที่ดินไปก่อนแล้ว หากจะให้เกษตรกรต้องจ่ายค่าเช่าซื้อที่ดินเท่ากับมูลค่าที่ดินจริงอีก ก็จะทำให้เกษตรกรต้องรับภาระค่าที่ดินเป็นสองเท่า

ข. เพื่อให้เกิดความเท่าเทียมกันระหว่างเกษตรกรที่เช่าซื้อที่ดินจาก ส.ป.ก. ทั้งการจัดที่ดินโดยเงินกองทุนฯ และเงินกองทุนที่ดิน กล่าวคือ เกษตรกรที่เช่าซื้อที่ดิน ที่ ส.ป.ก. จัดซื้อด้วยเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเกษตรกรต้องรับภาระ เฉพาะค่าที่ดินและค่าใช้จ่ายในการรังวัดแบ่งแยกที่ดิน หรือค่าตรวจสอบที่ดินเท่านั้น

6. เมื่อเกษตรกรได้รับที่ดินจาก ส.ป.ก. แล้ว ก็จะนำไปจดทะเบียนจำนอง เพื่อเป็นประกันเงินกู้กับ ธ.ก.ส. ต่อไป โดยที่ดินที่เกษตรกรได้รับนั้นจะอยู่ภายใต้ข้อบังคับ ของมาตรา 39 แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518

มติคณะกรรมการ อนุมัติเรียกเก็บค่าเช่าซื้อที่ดินตามโครงการกองทุนที่ดินเฉพาะค่ารังวัดแบ่งแยกที่ดิน หรือค่าตรวจสอบที่ดิน

เรื่องที่ 4.6 ทบทวนหลักเกณฑ์การให้สินเชื่อของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ในเขตปฏิรูปที่ดิน

ส.ป.ก. กับ ธ.ก.ส. ได้ร่วมลงนามในบันทึกข้อตกลงเรื่อง “ให้เกษตรกรผู้ได้รับสิทธิ ในที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ขอรับสินเชื่อจากธนาคารเพื่อการเกษตร และสหกรณ์การเกษตร” เมื่อวันที่ 2 กันยายน 2535 ต่อมาได้มีการประชุมร่วมกันระหว่าง ส.ป.ก. ธ.ก.ส. และกรมบังคับคดี เพื่อพิจารณากำหนดหลักเกณฑ์การประเมินราคาที่ดิน ครั้งที่ 1/2535 วันที่ 18 สิงหาคม 2535 โดยที่ประชุมมีมติให้กำหนดราคาประเมินที่ดิน ของเกษตรกรที่ได้รับสิทธิในที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินฯ เพื่อใช้เป็นหลักประกันในการขอรับ สินเชื่อจาก ธ.ก.ส. โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ยของราคาซื้อขายที่ดินปัจจุบันราคาประเมิน ของกรมที่ดิน เพื่อจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม และราคาประเมินของกรมการปกครอง เพื่อเสียภาษีบำรุงท้องที่ ซึ่งหลักเกณฑ์นี้เป็นราคาประเมินที่ดินที่ ธ.ก.ส. ใช้กับลูกค้า รายย่อยทั่วไป

มติคณะกรรมการ เห็นชอบให้ใช้หลักเกณฑ์การประเมินราคาที่ดินของ ธ.ก.ส. ที่ใช้กับลูกค้ารายย่อยทั่วไป ในการกำหนดราคาประเมินที่ดินของเกษตรกรที่ได้รับสิทธิในที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินฯ เพื่อใช้เป็นหลักประกันในการขอรับสินเชื่อจาก ธ.ก.ส. โดยไม่ต้องใช้การตกลงสามฝ่าย ตามหลักการที่คณะกรรมการ ได้อนุมัติไว้เดิม

เรื่องที่ 4.7 ขออนุมัติแต่งตั้งคณะกรรมการเตรียมการปฏิรูปที่ดินระดับจังหวัด

มติคณะกรรมการ

1. อนุมัติหลักการแต่งตั้งคณะกรรมการเตรียมการปฏิรูปที่ดินระดับจังหวัด ในจังหวัดที่อยู่ระหว่างรอการประกาศพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดิน
2. ให้คณะกรรมการฯ ตามข้อ 1 ประกอบด้วยผู้ที่จะเป็น คปจ. ตามกฎหมาย การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และอาจเพิ่มรองผู้ว่าราชการจังหวัด ผู้ได้รับมอบหมาย และปลัดจังหวัด เป็นอนุกรรมการด้วยก็ได้ตามที่เห็นสมควร
3. ให้คณะกรรมการฯ ดังกล่าวมีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง กับการคัดเลือกเกษตรกรเพื่อให้ คปจ. พิจารณาได้โดยเร็วและอำนาจหน้าที่อื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการเตรียมการปฏิรูปที่ดิน ทั้งนี้ ต้องไม่ขัดหรือแย้งกับระเบียบ หลักเกณฑ์ และแนวทางที่คณะกรรมการกำหนดไว้
4. ให้ ส.ป.ก. จัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการฯ ดังกล่าวเป็นรายจังหวัด เสนอประธานคณะกรรมการลงนามตามที่เห็นสมควร

เรื่องที่ 4.8 ขอแก้ไขเพิ่มเติมประกาศคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เรื่อง กำหนดเวลา และการตรวจสอบระยะเวลาการถือครองที่ดินของเกษตรกรตามมาตรา 30 วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532 ลงวันที่ 19 มกราคม 2536

เพื่อให้เกิดความเสมอภาคและเท่าเทียมกันตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย จึงขอแก้ไขข้อความในข้อ 3 ของประกาศคณะกรรมการดังกล่าว ให้มีความหมาย ดังนี้ “ให้ถือเอาเวลาที่พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินในท้องที่นั้นใช้บังคับ เป็นเวลาที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำหนด เว้นแต่ในท้องที่ที่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินไว้แล้วให้ถือเอาเวลาที่ ส.ป.ก. รับมอบที่ดินนั้นมาปฏิรูปที่ดินเป็นเวลา ที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำหนด”

มติคณะกรรมการ อนุมัติ

1. แก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะกรรมการ เรื่องกำหนดเวลาและการตรวจสอบระยะเวลาการครอบครองที่ดินของเกษตรกร ตามมาตรา 30 วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 ข้อ 3 ให้มีความ ดังนี้

“ให้ถือเอาเวลาที่พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินในท้องที่นั้นใช้บังคับเป็นเวลา ที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำหนด เว้นแต่ในท้องที่ที่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินไว้แล้ว ให้ถือเอาเวลาที่ ส.ป.ก. รับมอบที่ดินนั้นมาปฏิรูปเป็นเวลาที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำหนด”

2. ให้ส.ป.ก.จัดทำประกาศคณะกรรมการ แก้ไขเพิ่มเติม เสนอประธานคณะกรรมการ ลงนามตามหลักการที่ได้รับอนุมัติ

การประชุมครั้งที่ 3/2536 เมื่อวันที่ 18 มิถุนายน 2568

ระเบียบวาระที่ 4 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 4.3 ร่างแก้ไขรูปแบบสัญญาเช่าซื้อที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ใช้สำหรับที่ดินเอกชน)

มติคณะกรรมการ ครั้งที่ 7/2535 วันที่ 11 ธันวาคม 2535 ได้พิจารณาร่างสัญญาเช่าซื้อที่ดิน โดยมีมติให้ ส.ป.ก. นำรายละเอียดของร่างสัญญาดังกล่าวในข้อ 9 และข้อ 10 ซึ่งเกี่ยวข้องกับมาตรา 30 ไปแก้ไขใหม่ ซึ่ง ส.ป.ก. ได้ดำเนินการแก้ไขและส่งให้สำนักงานอัยการสูงสุดพิจารณาตรวจร่างแล้ว

- มติคณะกรรมการ** 1. อนุมัติให้นำรูปแบบสัญญาเช่าซื้อที่ดินเพื่อเกษตรกรรมดังกล่าวใช้กับเกษตรกรผู้เป็นคู่สัญญากับ ส.ป.ก. ต่อไป
2. อนุมัติให้นำรูปแบบสัญญาเช่าซื้อที่ดินดังกล่าวใช้ทำสัญญาใหม่กับเกษตรกรรายเดิมที่ได้เคยทำสัญญาเช่าซื้อกับ ส.ป.ก. ตามรูปแบบสัญญาเดิม และยังมีสภาพเป็นผู้เช่าซื้อที่ดินของ ส.ป.ก. อยู่ ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2531 ทุกราช

เรื่องที่ 4.4 ขออนุมัติหลักการให้เกษตรกรผู้ได้รับสิทธิในที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมขอรับสินเชื่อจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรและสถาบันการเงินอื่น ๆ

ส.ป.ก. ได้ทำข้อตกลงร่วมกับ ธ.ก.ส. ใหม่ เมื่อวันที่ 4 พฤษภาคม 2536 โดยยกเลิกข้อตกลงร่วมกันฉบับเดิม ลงวันที่ 2 กันยายน 2535 และฉบับลงวันที่ 31 มีนาคม 2536 เพื่อปรับปรุงหลักการและวิธีปฏิบัติให้ชัดเจนยิ่งขึ้นให้ครอบคลุมไปถึงการช่วยเหลือสินเชื่อแก่เกษตรกรเป็นการเฉพาะรายด้วย

มติคณะกรรมการ รับทราบหลักการในบันทึกข้อตกลงตามที่เสนอ และอนุมัติให้นำหลักการในบันทึกข้อตกลงดังกล่าว เป็นหลักการในการทำความตกลงกับธนาคารกรุงไทยและธนาคารพาณิชย์อื่น ๆ ตามที่เสนอ และให้ ส.ป.ก. กับ ธ.ก.ส. ร่วมกันพิจารณาหลักการไถ่ถอนจำนองเพื่อให้เป็นแนวทางเดียวกัน

อนึ่ง กรณีเกษตรกรที่มีกรรมสิทธิ์ในที่ดินแล้ว จะขอรับสินเชื่อจาก ธ.ก.ส. ให้ศึกษาผลดีผลเสียก่อน แล้วให้ทำเรื่องเสนอคณะกรรมการ ในคราวต่อไป และควรมีการประเมินราคาที่ดินแต่ละจังหวัดด้วย

การประชุมครั้งที่ 4/2536 เมื่อวันที่ 23 สิงหาคม 2536

ระเบียบวาระที่ 4 เรื่องเพื่อพิจารณา

- เรื่องที่ 4.1** ขออนุมัติดำเนินการปฏิรูปที่ดินในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่ามอญ
- กรมป่าไม้ได้ส่งมอบพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่เสื่อมโทรมที่สมควรนำไปปฏิรูปที่ดินให้แก่ ส.ป.ก. และคณะกรรมการ ได้มีมติในการประชุม ครั้งที่ 6/2535 เมื่อวันที่ 13 พฤศจิกายน 2535 อนุมัติให้ ส.ป.ก. ดำเนินการปฏิรูปที่ดินในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเสื่อมโทรม 3 ประเภท คือ
- พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ เขตที่เหมาะสมกับการเกษตร (ZONE A)
 - พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์อนุมัติให้ ส.ป.ก. สำรวจสภาพการถือครองและใช้ประโยชน์

ค) พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่กำหนดเป็นเขตโครงการ คจก. เดิม

ป่าทั้ง 3 ประเภท ได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีแล้ว และในการประชุม คณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2536 ถึงสิ้นเดือนกรกฎาคม 2536 กรมป่าไม้ได้ส่งมอบ ให้ ส.ป.ก. แล้ว จำนวน 325 ป่า เนื้อที่ 11,744 ล้านไร่ ใน 45 จังหวัด

- มติคณะกรรมการ**
1. อนุมัติให้ดำเนินการปฏิรูปที่ดินในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเขตเศรษฐกิจ ที่เสื่อมโทรม จำนวน 325 ป่า เนื้อที่ 11,743,746 ไร่ ใน 45 จังหวัด
 2. อนุมัติหลักการให้ ส.ป.ก. ดำเนินการปฏิรูปที่ดินในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ เขตเศรษฐกิจเสื่อมโทรม ตามที่กรมป่าไม้จะส่งมอบให้แก่ ส.ป.ก. เพิ่มเติม
- ทั้งนี้ ให้ ส.ป.ก. นำเสนอต่อกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อขออนุมัติดำเนินการ ปฏิรูปที่ดินต่อคณะรัฐมนตรีโดยเร็วต่อไป

เรื่องที่ 4.3 ขออนุมัติให้เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมออกหนังสืออนุญาต ให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน ในที่ดินซึ่งมิใช่เป็นที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

เพื่อเป็นการปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 4 พฤษภาคม 2536 ส.ป.ก. จะต้องออก เอกสาร ส.ป.ก. 4-01 ในที่ดินที่เป็นที่เกษตรกรรมและที่ดินประเภท อื่น ๆ เพื่อส่งให้กรมที่ดินดำเนินการออกเอกสารสิทธิตามประมวลกฎหมายที่ดิน แต่เนื่องจากระเบียบ คณะกรรมการ ในปัจจุบันมิได้มอบอำนาจให้เลขาธิการ ส.ป.ก. ออกหนังสืออนุญาตฯ ในที่ดินประเภทอื่นที่มีใช้ที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้ จึงเห็นสมควร นำเสนอคณะกรรมการพิจารณา

- มติคณะกรรมการ**
- อนุมัติให้เลขาธิการ ส.ป.ก. มีอำนาจออกหนังสืออนุญาตฯ ในที่ดินซึ่งมิใช่เป็นที่ดิน เพื่อเกษตรกรรมได้เฉพาะในกรณี ที่ เป็นการปฏิบัติ ตามมติ คณะ รัฐมนตรี เมื่อวันที่ 4 พฤษภาคม 2536 และให้ออกเป็นพื้นที่ผืนใหญ่ครอบคลุมพื้นที่เขตชุมชน หมู่บ้าน ชุมชน พนังยกรรม ฯลฯ โดยมีต้องดำเนินการออก ส.ป.ก. 4-01ก. เป็นรายแปลง ให้แก่ผู้ครอบครองเป็นราย ๆ ไปได้ เพื่อส่งให้กรมที่ดินดำเนินการ ออกเอกสารสิทธิ ตามประมวลกฎหมายที่ดินต่อไป แต่โดยที่ตามมาตรา 30 ส.ป.ก. จะจัดที่ดินให้ได้ แต่เฉพาะเกษตรกร หรือกิจการที่สนับสนุน หรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเท่านั้น แต่ในทางปฏิบัติจะต้องดำเนินการตามขั้นตอนการปฏิรูปที่ดินก่อนส่งมอบให้กรมที่ดิน

เรื่องที่ 4.9 **เพิ่มเติมหลักเกณฑ์การโอนและการตกทอดทางมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินตามมติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกร ครั้งที่ 5/2533 เมื่อวันที่ 10 ตุลาคม 2533**

ตามที่คณะกรรมการ ครั้งที่ 5/2533 วันที่ 10 ตุลาคม 2533 ได้มีมติเกี่ยวกับเรื่องหลักเกณฑ์การโอนและการตกทอดทางมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ ซึ่งประธานได้มอบให้ ส.ป.ก. พิจารณาทบทวนมติดังกล่าวให้กว้างขวางขึ้น ส.ป.ก. จึงแต่งตั้งคณะทำงานพิจารณาหาข้อสรุป และได้มีมติให้อ่านาจ คปท. พิจารณาการโอนและการตกทอดทางมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ตามที่เห็นสมควร ดังนั้น ส.ป.ก. จึงขอเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การโอนการตกทอดทางมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินต่อท้ายมติคณะกรรมการ ครั้งที่ 5/2533 เมื่อวันที่ 10 ตุลาคม 2533 ดังนี้

“ในกรณีที่เมื่ออาจปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ดังกล่าวได้ เนื่องจากมีความจำเป็นที่จะโอนหรือตกทอดทางมรดกให้กับเกษตรกรนอกเหนือจากที่กำหนดไว้ เช่น สามีภริยาที่ไม่จดทะเบียนสมรส บิดามารดา พี่น้องร่วมบิดาหรือมารดาเดียวกัน หรือหลานของเกษตรกร ให้ คปท. เป็นผู้พิจารณาตามที่เห็นสมควรโดยไม่ต้องส่งเรื่องให้คณะกรรมการพิจารณาอีก คำวินิจฉัยของ คปท. ให้ถือเป็นที่สุด แล้วรายงานให้คณะกรรมการทราบ”

มติคณะกรรมการ อนุมัติเฉพาะตามกรณีตัวอย่างที่เสนอเท่านั้น

เรื่องที่ 4.13 **ขออนุมัติกำหนดที่ดินที่ราชพัสดุในเขตหวงห้ามเพื่อประโยชน์แก่ราชการทหาร พ.ศ. 2483 ในท้องที่อำเภอท่าตะโก อำเภอไพศาลี อำเภอตาคลี และอำเภอตากฟ้า จังหวัดนครสวรรค์ เพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดิน**

ที่ดินราชพัสดุในเขตหวงห้ามเพื่อประโยชน์แก่ราชการทหาร พ.ศ. 2483 ในท้องที่จังหวัดนครสวรรค์ มีเนื้อที่ทั้งสิ้น 496,500 ไร่ ต่อมาได้มีการจัดตั้งนิคมสร้างตนเองตากฟ้า ในท้องที่ อำเภอตาคลี และอำเภอตากฟ้า จังหวัดนครสวรรค์ เนื้อที่ประมาณ 327,000 ไร่ หักซ้อนพื้นที่บางส่วนของที่ราชพัสดุดังกล่าว เนื้อที่ประมาณ 180,600 ไร่ ทำให้เหลือเนื้อที่ที่เหมาะสมต่อการนำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินในท้องที่อำเภอท่าตะโก อำเภอไพศาลี อำเภอตาคลี และอำเภอตากฟ้า จังหวัดนครสวรรค์ รวมเนื้อที่ประมาณ 315,900 ไร่ ซึ่ง ส.ป.ก. คาดว่าจะสามารถจัดที่ดินให้เกษตรกรทำกินและอยู่อาศัยได้ ประมาณ 8,500 ครอบครัว โดยได้กำหนดแผนงานและงบประมาณ เพื่อดำเนินการไว้แล้ว

มติคณะกรรมการ อนุมัติในหลักการให้กำหนดที่ดินราชพัสดุในเขตหวงห้ามเพื่อประโยชน์แก่ราชการทหาร พ.ศ. 2483 ในท้องที่อำเภอท่าตะโก อำเภอไพศาลี อำเภอตาคลี และอำเภอตากฟ้า จังหวัดนครสวรรค์ เนื้อที่ประมาณ 315,900 ไร่ เพื่อเตรียมดำเนินการตามกฎหมายการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรต่อไป และเพื่อความรวดเร็วในการดำเนินงานเห็นควรให้

ส.ป.ก. ประสานงานกับกระทรวงการคลัง (โดยกรมธนารักษ์) ในการสำรวจข้อมูลต่าง ๆ
ต่อไป

การประชุมครั้งที่ 5/2536 เมื่อวันที่ 15 กันยายน 2536

ระเบียบวาระที่ 4 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 4.1 ขออนุมัติพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรีป่าหมายเลข 23 แปลงที่ 7/2 อำเภอท่ง จังหวัดเลย ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

คณะรัฐมนตรีมีมติให้จำแนกพื้นที่ป่าไม้ถาวร ป่าหมายเลข 23 แปลงที่ 7/2
อำเภอท่ง จังหวัดเลย เนื้อที่ประมาณ 1,340 ไร่ ให้เป็นที่ทำกินของราษฎร
ซึ่งคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ ครั้งที่ 6/2533 วันที่ 23 กรกฎาคม 2533
ได้มีมติมอบพื้นที่ดังกล่าวให้ ส.ป.ก. ดำเนินการปฏิรูปที่ดินฯ เนื้อที่ประมาณ 775 ไร่

มติคณะกรรมการ ให้ ส.ป.ก. ประสานงานกับกรมป่าไม้เพื่อให้แน่ชัดว่า ส.ป.ก. จะสามารถดำเนินการ
ในเนื้อที่ 1,340 ไร่ หรือ 775 ไร่ แล้วนำกลับมาเสนอคณะกรรมการพิจารณาอนุมัติ
อีกครั้งหนึ่ง

เรื่องที่ 4.2 ขออนุมัติกำหนดที่ดินราชพัสดุ จำนวน 2 พื้นที่ เพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ดังนี้

1. ที่ดินราชพัสดุ แปลงหมายเลขทะเบียนที่ สฎ 848 ในท้องที่อำเภอเคียนซา
อำเภอพระแสง อำเภอพุนพิน อำเภอสรีรัตนนิคม และอำเภอนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี
เนื้อที่ประมาณ 779,000 ไร่

2. ที่ดินราชพัสดุ แปลงหมายเลขทะเบียนที่ สฎ 862 ในท้องที่อำเภอเวียงสระ
จังหวัดสุราษฎร์ธานี และกิ่งอำเภอลำพูนรา จังหวัดนครศรีธรรมราช เนื้อที่ประมาณ
50,441 ไร่

มติคณะกรรมการ 1. อนุมัติในหลักการให้กำหนดที่ราชพัสดุ จำนวน 2 พื้นที่ เพื่อเตรียมดำเนินการ
ตามกฎหมายปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรได้แก่

1.1 ที่ดินราชพัสดุ แปลงหมายเลขทะเบียนที่ สฎ 848 ในท้องที่อำเภอเคียนซา
อำเภอพระแสง อำเภอพุนพิน อำเภอสรีรัตนนิคม และอำเภอนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี
เนื้อที่ประมาณ 779,000 ไร่

1.2 ที่ดินราชพัสดุ แปลงหมายเลขทะเบียนที่ สฎ 862 ในท้องที่อำเภอเวียงสระ
จังหวัดสุราษฎร์ธานี และกิ่งอำเภอลำพูนรา จังหวัดนครศรีธรรมราช เนื้อที่ประมาณ
50,441 ไร่

2. ให้ ส.ป.ก. จัดส่งบัญชีรายละเอียดที่ได้สำรวจไว้แล้วเกี่ยวกับขอบเขตสถานที่ราชการ ศาสนสถาน ตลอดจนขอบเขตที่ดินที่กรมทรัพยากรธรณีขอกันไว้ทั้ง 4 แปลง ให้กรมธนารักษ์เพื่อพิจารณาโดยเร่งด่วนต่อไป

เรื่องที่ 4.5 ขออนุมัติหลักการใช้หนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน เป็นหลักประกันในการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญา

จากการประชุมร่วมกันระหว่าง ส.ป.ก. กรมตำรวจ สำนักงานอัยการสูงสุด และกระทรวงยุติธรรม เมื่อวันที่ 10 สิงหาคม 2536 ที่ประชุมได้มีมติเห็นชอบและยอมรับ ให้ใช้ ส.ป.ก.4-01 ก. เป็นหลักประกันในการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญา ตามแนวทาง ดังนี้

(1) เกษตรกรใช้ ส.ป.ก.4-01 ก. เป็นหลักประกันได้เฉพาะเพื่อตนเอง สามิ ภริยา บิดามารดาของเกษตรกรและของคู่สมรส บุตรโดยชอบด้วยกฎหมายที่ตกเป็นผู้ต้องหา หรือจำเลย

(2) เกษตรกรยื่นคำร้องต่อ ส.ป.ก.จังหวัด ขอให้ออกหนังสือรับรองยอดเงิน ที่เกษตรกรมีสิทธิที่จะได้รับ เมื่อมีการสละสิทธิการทำประโยชน์ในที่ดิน พร้อมกับทำคำขอ สละสิทธิการทำประโยชน์ในที่ดิน โดยให้มีผลเป็นการสละสิทธิในทันทีเมื่อผิดสัญญาประกัน เนื่องจากไม่นำผู้ต้องหาหรือจำเลยไปพบพนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือศาล ตามกำหนดนัดและไม่ชดใช้เงินตามสัญญาประกัน

(3) ส.ป.ก.จังหวัด มีหนังสือถึงพนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือศาลระบ ยอดเงินมูลค่าสิทธิตาม ส.ป.ก.4-01 ก. ที่เกษตรกรมีสิทธิจะได้รับและจะระงับการจ่ายเงิน ไว้ภายในระยะเวลาที่กำหนด

(4) เกษตรกรทำสัญญาประกันต่อพนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือศาล โดยใช้หลักฐาน ส.ป.ก. 4-01 ก. และหนังสือรับรองยอดเงินตาม (3) เป็นหลักประกัน

(5) พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือศาล แจ้งขออายัดเงินดังกล่าว ต่อ ส.ป.ก.จังหวัด

(6) หากมีการผิดสัญญาประกัน และเกษตรกรไม่ชดใช้เงินตามสัญญาประกัน คำขอสละสิทธิการทำประโยชน์ในที่ดินที่เกษตรกรทำไว้ต่อ ส.ป.ก.จังหวัด ตาม (2) จะมีผล เป็นการสละสิทธิในทันที โดยเกษตรกรต้องสิ้นสิทธิการทำประโยชน์ในที่ดินและ ออกจากที่ดินนั้นตามระเบียบคณะกรรมการ ส่วนมูลค่าสิทธิตาม ส.ป.ก.4-01 ก. ที่เกษตรกรมีสิทธิจะได้รับ ส.ป.ก. จะหักใช้ตามสัญญาประกันก่อน หากยังมีเงินมูลค่าสิทธิ เหลืออยู่ จึงจ่ายคืนให้ตัวเกษตรกรโดยตรง ถ้าเกษตรกรประกันตัวเองแล้วหลบหนี เกษตรกรจะไม่ได้รับเงินมูลค่าสิทธิในส่วนนี้

- มติคณะกรรมการ**
1. อนุมัติหลักการใช้หนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินเป็นหลักประกันในการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญาตามแนวทางที่ ส.ป.ก. กรมตำรวจ สำนักงานอัยการสูงสุด และกระทรวงยุติธรรมเห็นชอบร่วมกัน
 2. อนุมัติหลักการให้การสละสิทธิในการนี้ มีผลเป็นการสิ้นสิทธิ เมื่อผิดสัญญาประกันเนื่องจากไม่นำตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยไปพบพนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือศาลตามกำหนดนัด และไม่ชดใช้เงินตามสัญญาประกัน
 3. ให้ ส.ป.ก. จัดทำรายละเอียดในการดำเนินการและแบบพิมพ์ที่จะใช้เพื่อการนี้ต่อไป

เรื่องที่ 4.6 ขออนุมัติยกเลิกมติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กรณีมอบอำนาจให้เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมหรือผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้อนุมัติเกี่ยวกับการดำเนินการจัดซื้อที่ดินเอกชน

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้ยกเลิกมติคณะกรรมการ ครั้งที่ 8/2529 วันที่ 27 ตุลาคม 2529 เฉพาะกรณีการมอบอำนาจให้เลขาธิการ ส.ป.ก. หรือผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นผู้อนุมัติเกี่ยวกับการดำเนินการจัดซื้อที่ดินดังกล่าว

การประชุมครั้งที่ 6/2536 เมื่อวันที่ 22 ตุลาคม 2536

ระเบียบวาระที่ 4 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 4.3 แนวทางการลดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้จากเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

มติคณะกรรมการ โดยที่รัฐบาลได้สนับสนุนเงินกู้ตามแผนปรับปรุงโครงสร้างการผลิตทางการเกษตร ซึ่งดำเนินการโดย ธ.ก.ส. คิดอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 5 ต่อปี ดังนั้น เพื่อมิให้เกิดความเหลื่อมล้ำของเกษตรกร คณะกรรมการจึงมีมติให้ลดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้จากเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เป็นดังนี้

1. การให้กู้ยืมแก่เกษตรกรระยะสั้น ระยะปานกลาง ระยะยาว คิดดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 5 ต่อปี

2. การให้สถาบันเกษตรกรกู้ยืมเพื่อให้สมาชิกกู้ยืมต่อเป็นเงินกู้ระยะสั้น ระยะปานกลาง หรือระยะยาว คิดดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 3 ต่อปี

สำหรับการอนุมัติอัตราดอกเบี้ยดังกล่าวให้ครอบคลุมถึงโครงการเดิมซึ่งเคยได้รับอนุมัติให้กู้ยืมไว้แล้ว โดยให้มีผลบังคับใช้นับแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2536 เป็นต้นไป

ทั้งนี้ โดยมีข้อสังเกตว่าเมื่อได้มีการปรับลดดอกเบี้ยแล้ว ให้ ส.ป.ก. ปรับปรุงวิธีการปฏิบัติในแง่การติดตามเงินต้นและดอกเบี้ยที่ให้เกษตรกรกู้ยืมให้รัดกุมและดียิ่งขึ้น พร้อมทั้งรายงานให้คณะกรรมการทราบเป็นระยะ ๆ

การประชุมครั้งที่ 7/2536 เมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน 2536

ระเบียบวาระที่ 4 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 4.1 ขออนุมัติยกเลิกการกำหนดพื้นที่ที่รกร้างว่างเปล่าทุ่งพันชัน ตำบลโพนงาม อำเภอบ้านลาด จังหวัดตาก ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ ขออนุมัติยกเลิกการอนุมัติให้ ส.ป.ก. นำที่ดินรกร้างว่างเปล่าทุ่งพันชัน ตำบลโพนงาม อำเภอบ้านลาด จังหวัดตาก เนื้อที่ประมาณ 4,400 ไร่ มาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน

เรื่องที่ 4.2 ร่างระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกร ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการโอนและตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อที่ดินในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกร (ฉบับที่ 2) พ.ศ.

นางวชิรินทร์ มูลรัตน์ เกษตรกรจังหวัดลำพูน รับมรดกสิทธิการเช่าที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินฯ ของนายชัยวัตร นันทน์ (สามีได้จดทะเบียนสมรส) และให้ ส.ป.ก. ดำเนินการปรับแก้ระเบียบคณะกรรมการ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการโอนและการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อในเขตปฏิรูปที่ดินฯ พ.ศ. 2535 ให้ครอบคลุมถึงกรณีดังกล่าวด้วย ส.ป.ก. ได้ร่างระเบียบคณะกรรมการ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการโอนและการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อที่ดินในการปฏิรูปที่ดินฯ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. เสนอคณะกรรมการพิจารณา กฎหมายและระเบียบตรวจพิจารณาแล้ว 2 ครั้ง ในการประชุม ครั้งที่ 3/2536 วันที่ 29 กันยายน 2536 และครั้งที่ 4/2536 วันที่ 20 ตุลาคม 2536

มติคณะกรรมการ เห็นชอบร่างระเบียบดังกล่าว และ ส.ป.ก. จะได้นำเสนอประธานคณะกรรมการ ลงนามในระเบียบดังกล่าวเพื่อประกาศใช้ต่อไป

เรื่องที่ 4.4 ขออนุมัติหลักการยกเลิกการเรียกเก็บเงินค่าปรับ ค่าเช่า และค่าปรับเงินกู้ กรณีที่เกษตรกรไม่จ่ายค่าเช่าและเงินกู้ตามที่กำหนดไว้ในสัญญา

มติคณะกรรมการ 1. อนุมัติหลักการยกเลิกการเรียกเก็บเงินค่าปรับค่าเช่า กรณีที่เกษตรกรไม่จ่ายค่าเช่าตามที่กำหนดไว้ในสัญญาตามกำหนดไว้ในสัญญา

2. อนุมัติหลักการยกเลิกการเรียกเก็บเงินค่าปรับเงินกู้ กรณีที่เกษตรกรไม่จ่ายเงินกู้

ทั้งนี้ การขออนุมัติยกเลิกการเรียกเก็บเงินค่าปรับดังกล่าวให้มีผลบังคับนับแต่วันถึงกำหนดชำระงวดปี พ.ศ. 2537 เป็นต้นไป ให้นำข้อสังเกตของกรรมการเกี่ยวกับการช่วยเหลือเกษตรกรไปปฏิบัติ

ความเห็นและข้อสังเกตของคณะกรรมการ ดังนี้

1. ประเด็นข้อสังเกต ควรกำหนดมาตรการผ่อนผันการชำระค่าเช่า ในกรณีจำเป็นอื่นนอกเหนือจากได้รับภัยพิบัติ เช่น การนำเงินค่าเช่าไปเป็นค่ารักษาพยาบาลคนในครอบครัวที่เจ็บป่วย โดยมีหลักฐานหรือเหตุอ้างอิงได้หรือกรณีราคาพืชผลตกต่ำไม่ได้ราคาตามที่กำหนดไว้ เป็นต้น

2. ประเด็นข้อสังเกต ในระยะยาวควรมีโครงการพัฒนาพื้นที่ที่จัดให้เกษตรกรไปแล้ว เช่น กิจกรรม ส่งเสริมอาชีพให้เกิดประสิทธิภาพต่อเนื่องถึงการขายผลผลิต และใช้การผ่อนผันชำระหนี้ระยะยาว โดยดอกเบี้ยต่ำเพื่อช่วยให้เกษตรกรสามารถชำระหนี้ได้

ระเบียบวาระที่ 5 เรื่องอื่น ๆ

เรื่องที่ 5.1 การตรวจสอบการเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ ให้ ส.ป.ก. สั่งการให้ ส.ป.ก.จังหวัด ทุกจังหวัด ตรวจสอบว่าในบรรดาที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินที่จัดให้เกษตรกรแล้วนั้น มีพื้นที่ใดจังหวัดใดที่ได้มีการเปลี่ยนมือหรือขายสิทธิ โดยให้ทุกจังหวัดจัดทำรายงานเพื่อเสนอให้คณะกรรมการทราบเพื่อที่จะได้พิจารณาดำเนินการตามระเบียบโดยเคร่งครัดต่อไป และนอกจากนี้อาจมีข้อมูลที่คณะกรรมการจะได้พิจารณาต่อไปว่าปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่มีอะไร เพราะเหตุใด

เรื่องที่ 5.2 ปัญหาการใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อทำเหมืองแร่

มติคณะกรรมการ 1. ให้ ส.ป.ก. จัดตั้งคณะกรรมการพิจารณารายละเอียดเกี่ยวกับที่ดินที่มีศักยภาพในการทำประโยชน์นอกจากการเกษตรว่าจะทำอะไรได้บ้างและมีเงื่อนไขอย่างไร

2. ให้จัดตั้งคณะกรรมการพิเศษเพื่อวางแผนพัฒนาอาชีพให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน จึงควรมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงบประมาณ กรมพัฒนาที่ดิน กรมการพัฒนาชุมชน กรมปศุสัตว์ กรมประมง กรมชลประทาน และอื่น ๆ เพื่อช่วยในการจัดเตรียมงบประมาณเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเริ่มตั้งแต่ปีงบประมาณ 2538 เป็นต้นไป

เรื่องที่ 5.3 สิ้นเชื้อสำหรับเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน

ความเห็นและข้อสังเกตของคณะกรรมการ ดังนี้

1. ประเด็นข้อสังเกต ผู้แทนเกษตรกร (นางสาวศุภศิริ อินทสุขศรี) ได้เสนอว่า สืบเนื่องจากกรณีที่คณะกรรมการได้พิจารณาอนุมัติข้อตกลงระหว่าง ส.ป.ก. กับ ธ.ก.ส. ในการให้เกษตรกรใช้ ส.ป.ก. 4-01 ค่าประกันเงินกู้ นั้น โดยทางปฏิบัติในขณะนี้ ยังไม่สามารถดำเนินการได้เพราะทาง ธ.ก.ส. สาขา มักจะอ้างระเบียบต่าง ๆ ซึ่งจะเข้าหลักการเดิมที่ ธ.ก.ส. ได้ปล่อยกู้ให้เกษตรกรอยู่แล้ว ซึ่งจะเห็นได้ว่าเป็นที่ข้อตกลงที่ทำไว้ ไม่มีประโยชน์แต่อย่างใด จึงใคร่ขอหารือว่า จะทำอย่างไรที่จะให้เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน ได้ใช้ประโยชน์จาก ส.ป.ก.4-01 ค่าประกันเงินกู้เหมือนเกษตรกรรายอื่นที่ใช้โฉนดที่ดินค้ำประกัน
2. ประเด็นข้อสังเกต ผู้แทนเกษตรกร (นายสนั่น จันตรี) ได้เสนอว่าโดยที่มีเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินบางแห่งไม่สามารถได้รับ ส.ป.ก.4-01 เช่นเกษตรกรที่อยู่ในเขตที่ดินทรัพยากรอื่น ๆ ซึ่งจะทำให้เสียสิทธิในการใช้ ส.ป.ก.4-01 ค่าประกันเงินกู้ จึงใคร่ขอเสนอว่า จะทำอย่างไร จึงจะให้ เกษตรกรเหล่านั้นได้สิทธิกู้เงินเช่นเดียวกับเกษตรกรที่ได้รับ ส.ป.ก.4-01
3. ประเด็นข้อสังเกต ประธานเห็นว่า โดยนโยบายของรัฐบาลและรัฐสภา ได้ให้ความสนใจเกษตรกร โดยมีเป้าหมายจะให้เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินได้รับสิทธิ จะใช้เป็นหลักทรัพย์ค้ำประกันเงินกู้มาทำการเกษตรได้ โดยหวังว่า ธ.ก.ส. และธนาคารกรุงไทย ซึ่งเป็นสถาบันการเงินของรัฐให้การสนับสนุน ในการนี้รัฐบาล ได้ตั้งงบประมาณเพื่อประกันการเสี่ยงไว้ จำนวน 500 ล้านบาท ดังนั้น ในกรณีนี้ จึงขอให้เกษตรกรที่ไม่สามารถใช้ ส.ป.ก. 4-01 ค่าประกันเงินกู้ นั้น ได้จัดทำเรื่องเสนอเป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อที่จะได้พิจารณาต่อไป นอกจากนี้ เกษตรกรที่ไม่ได้รับเอกสารสิทธิ ก็จะสามารถกู้เงินได้ โดยรัฐบาลได้ตั้งงบประมาณปี 2537 รองรับไว้ และคณะกรรมการธิการ งบประมาณได้อนุมัติให้จำนวน 200 ล้านบาทแล้ว และกรณีนี้น่าจะเป็นกรณีตัวอย่างที่ ส.ป.ก. จะได้หารือกับ ธ.ก.ส. ต่อไป

การประชุมครั้งที่ 1/2537 เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2537

ระเบียบวาระที่ 4 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 4.1 ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี จังหวัดตราด จังหวัดลำปาง และจังหวัดพะเยา จำนวน 11 พื้นที่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 10 มีนาคม 2535 ให้จำแนกที่ดินออกจากป่าไม้ถาวร ในเขตท้องที่จังหวัดตราด จังหวัดลำปาง และจังหวัดพะเยา เพื่อเป็นที่ทำกินของราษฎร หรือใช้ประโยชน์อย่างอื่น ๆ จำนวน 14 พื้นที่ (148 แปลง) รวมเนื้อที่ประมาณ

111,293 ไร่ ซึ่ง ส.ป.ก. ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าเหมาะสมที่จะนำมาปฏิรูปที่ดิน จำนวน 11 พื้นที่ (53 แปลง) รวมเนื้อที่ประมาณ 70,997 ไร่

1. ที่ดินจำแนกฯ ป่าคลองใหญ่ - เขาไฟไหม้ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา เนื้อที่ประมาณ 9,120 ไร่

2. ที่ดินจำแนกฯ ป่าปลายคลอง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา เนื้อที่ประมาณ 775 ไร่

3. ที่ดินจำแนกฯ ป่าท่ากุ่ม - ห้วยแร้ง อำเภอเมือง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา เนื้อที่ประมาณ 4,287 ไร่

4. ที่ดินจำแนกฯ ป่าชุมแสง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา เนื้อที่ประมาณ 512 ไร่

5. ที่ดินจำแนกฯ ป่าหินเทินทิพย์ - เขาบรรทัด แปลง 1 อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา เนื้อที่ประมาณ 1,593 ไร่

6. ที่ดินจำแนกฯ ป่าแม่อิง - แม่ตำ - แม่อุ่น อำเภอวังเหนือ อำเภอแจ้ห่ม อำเภอวัง และอำเภอเมือง จังหวัดลำปาง เนื้อที่ประมาณ 18,891 ไร่

7. ที่ดินจำแนกฯ ป่าแม่จาง (ตาดขุน) อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง เนื้อที่ประมาณ 5,413 ไร่

8. ที่ดินจำแนกฯ ป่าฝั่งขวาแม่วัง อำเภอกะเคาะ และอำเภอสว่างงาม จังหวัดลำปาง เนื้อที่ประมาณ 12,227 ไร่

9. ที่ดินจำแนกฯ ป่าแม่จางฝั่งซ้าย อำเภอมะทะ จังหวัดลำปาง เนื้อที่ประมาณ 7,608 ไร่

10. ที่ดินจำแนกฯ ป่าแม่พริก - แม่เสียม อำเภอเถิน และอำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง เนื้อที่ประมาณ 3,238 ไร่

11. ที่ดินจำแนกฯ ป่าห้วยแม่ใจ - ห้วยคอกหมู - ห้วยป่าแฝก - ห้วยแม่เย็น อำเภอแม่ใจ และอำเภอเมือง จังหวัดพะเยา เนื้อที่ประมาณ 7,333 ไร่

มติคณะกรรมการ อนุมัติกำหนดพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดลำปาง และจังหวัดพะเยา จำนวน 11 พื้นที่ (53 แปลง) รวมเนื้อที่ประมาณ 70,997 ไร่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน และให้ ส.ป.ก. ดำเนินการสำรวจทำทะเบียน การถือกรรมสิทธิ์ของราษฎรในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมจะนำมาดำเนินการที่เหลืออีก 3 แปลง เสนอคณะกรรมการพิจารณาว่าจะดำเนินการอย่างไรต่อไป

เรื่องที่ 4.2 ปัญหาการจัดที่ดินบริเวณพื้นที่ที่มีความลาดชัน (Slope) เกินร้อยละ 35 ในเขตปฏิรูปที่ดิน

เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาเรื่องการถือครองทำประโยชน์ที่ดินในบริเวณพื้นที่ที่มีความลาดชันและการชะล้างพังทลายของดิน ตลอดจนการปรับปรุงประสิทธิภาพการใช้ที่ดินให้เหมาะสมกับพื้นที่ ส.ป.ก. จึงเห็นควรกำหนดแนวทางการจัดที่ดินบริเวณพื้นที่ที่มีความลาดชันเพื่อให้เกิดประโยชน์ในการใช้ทรัพยากรที่ดิน ดังนี้

1. พื้นที่ที่ ส.ป.ก. ได้ดำเนินการจัดที่ดินและมอบ ส.ป.ก. 4-01 ไปแล้ว ส.ป.ก. จะประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับงานด้านนี้ เช่น กรมพัฒนาที่ดิน ในการให้คำแนะนำแก่เกษตรกรนำไปปฏิบัติในการแก้ไขปัญหาการชะล้างพังทลายของดิน

2. พื้นที่ที่จะนำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินในโอกาสต่อไป

2.1 ในกรณีที่พบว่าที่ดินที่มีความลาดชัน และพื้นที่นั้นไม่มีการครอบครอง หรือการทำประโยชน์ในที่ดินนั้น ให้กันพื้นที่ดังกล่าวออกจากพื้นที่ปฏิรูปที่ดิน โดยกำหนดขอบเขตไว้ให้ชัดเจน

2.2 ถ้าที่ดินมีความลาดชันและปรากฏว่ามีเกษตรกรครอบครอง หรือทำประโยชน์เป็นการถาวร เช่น ปลูกไม้ยืนต้นไว้แล้วก็ดำเนินการจัดที่ดิน และออกเอกสาร ส.ป.ก. 4-01 ให้เกษตรกรรายนั้นไป

2.3 ให้ดำเนินการตามมาตรการในข้อ 1 ต่อไป

มติคณะกรรมการ ให้ ส.ป.ก. ทำรายละเอียดเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณากำหนดนโยบายที่ชัดเจนต่อไป

เรื่องที่ 4.3 ร่างระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการอนุญาตให้ผู้ได้รับอนุญาตถือปฏิบัติ เพื่อประกอบกิจการอื่น ที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ.

ส.ป.ก. ได้เสนอขออนุมัติแนวทางในเรื่องหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการอนุญาตให้ผู้ได้รับอนุญาตเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน ส.ป.ก. ถือปฏิบัติในการประชุมคณะกรรมการ ครั้งที่ 7/2534 ซึ่งที่ประชุมได้มีมติให้ตั้งอนุกรรมการฯ ขึ้นพิจารณา ต่อมาในการประชุมคณะกรรมการ ครั้งที่ 6/2535 ได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการฯ ดังกล่าว ซึ่งคณะอนุกรรมการฯ ได้พิจารณาร่างระเบียบฯ โดยมีหลักสรุปได้ ดังนี้

1. ร่างระเบียบโดยได้จัดแบ่งออกเป็นส่วนของคำนิยามและหมวดต่าง ๆ รวม 4 หมวด อย่างชัดเจนเรียงตามขั้นตอนนับแต่เมื่อยื่นคำขอจนถึงการทำสัญญา

2. กำหนดวิธีการ การยื่นคำขอและหลักฐานเอกสารประกอบคำขอ ตลอดจนแนวทางปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ในการรับและเสนอคำขอ

3. ให้มีการกระจายอำนาจเพื่อให้เกิดความรวดเร็ว โดย คปท. เป็นผู้พิจารณาอนุญาตในกรณีปกติ และให้สิทธิผู้ยื่นคำขอในการอุทธรณ์

4. กำหนดหลักเกณฑ์ให้กิจการที่จะขออนุญาตต้องเป็นกิจการที่เกื้อกูลต่อการผลิตและจำหน่ายของราษฎรในพื้นที่ที่ไม่ก่อให้เกิดมลพิษต่อชุมชนและสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยของราษฎรในพื้นที่

5. กำหนดหลักเกณฑ์ให้ผู้ขออนุญาต จะต้องเป็นบุคคลที่มีสัญชาติไทย เว้นแต่เป็นคนต่างด้าว ซึ่งคณะกรรมการเห็นสมควรอนุญาตให้เป็นการเฉพาะราย

6. กำหนดเงื่อนไขให้กิจการที่ขออนุญาต จะต้องมีความตอบแทนและอำนวยความสะดวกให้กับ ส.ป.ก. เพื่อนำรายได้เข้ากองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

7. กำหนดเงื่อนไขให้ผู้ได้รับอนุญาตต้องประกอบกิจการและใช้ที่ดินตามที่ได้รับอนุญาต และกำหนดเงื่อนไขอื่น ๆ ได้ โดยระบุไว้ในสัญญา

ร่างระเบียบฯ ดังกล่าวได้ผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการฯ แล้ว และเพื่อให้ร่างระเบียบฯ มีความสมบูรณ์ ขอให้เพิ่มเลขาธิการ ส.ป.ก. เป็นผู้รักษาการตามระเบียบนี้

มติคณะกรรมการ อนุมัติตามที่เสนอโดยให้เพิ่มเติม และแก้ไขตามระเบียบดังนี้

1. เพิ่มข้อความ “ให้เลขาธิการ ส.ป.ก. เป็นผู้รักษาการตามระเบียบนี้”
2. แก้ไขข้อ 9 เป็น “กิจการที่ขออนุญาตจะต้องเป็นกิจการที่ไม่ก่อให้เกิดมลพิษต่อชุมชนและสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยของราษฎรในพื้นที่”
3. เพิ่มข้อความท้ายข้อ 12 ดังนี้ “.....เว้นแต่คณะกรรมการมีมติอนุญาตโดยไม่มีค่าตอบแทน”
4. แก้ไขข้อ 13 เป็น “เงื่อนไขที่จะให้ผู้ได้รับอนุญาตถือปฏิบัติให้ระบุไว้ในสัญญาอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสาระสำคัญ ดังนี้”
5. ข้อ 13 (6) แก้ไขเป็น “.....หากไม่ปฏิบัติตาม ผู้อนุญาตมีอำนาจรื้อถอนได้”

เรื่องที่ 4.4 การจัดซื้อที่ดินนอกเขตปฏิรูปที่ดิน เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับความเดือดร้อนเรื่องที่ดินทำกิน

สืบเนื่องจากปัญหาความเดือดร้อนเรื่องที่ดินทำกินของเกษตรกร รัฐบาลได้เร่งแก้ไขโดยให้ ส.ป.ก. รับผิดชอบจัดหาที่ดินทั้งที่ดินของรัฐและที่ดินที่จัดซื้อจากเอกชน มาจัดให้แก่เกษตรกร แต่เนื่องจากที่ดินของเอกชนมิได้อยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินฯ ส.ป.ก. จึงมีอาจจัดซื้อได้ ต้องรอให้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดินฯ เสียก่อน ทำให้การแก้ไขปัญหาดังกล่าว อาจไม่ทันการณ์ จึงเห็นสมควรให้ ส.ป.ก. จัดซื้อที่ดินก่อนแล้วดำเนินการออกพระราชกฤษฎีกากำหนดพื้นที่นั้นให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดินโดยเร็ว

มติคณะกรรมการ อนุมัติในหลักการให้ ส.ป.ก. จัดซื้อที่ดินจากเจ้าของที่ดินในพื้นที่ซึ่งยังมิได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเป็นเขตปฏิรูปที่ดินฯ ไปได้ก่อน โดยใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมชำระราคาที่ดินให้เจ้าของที่ดินในวันจดทะเบียนรับโอนสิทธิในที่ดินได้ตามหลักเกณฑ์ และวิธีการชำระราคาที่ดินตามพระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการในการชำระราคาและค่าทดแทนที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2536 โดยได้ดำเนินการออกพระราชกฤษฎีกากำหนดพื้นที่นั้นให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดินฯ โดยเร็ว

การประชุมครั้งที่ 2/2537 เมื่อวันที่ 10 มิถุนายน 2537

ระเบียบวาระที่ 4 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 4.1 ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 4 พื้นที่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ อนุมัติกำหนดพื้นที่ที่จำแนกฯ จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 4 พื้นที่ เนื้อที่รวมประมาณ 225,144 ไร่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน ดังนี้

1. ที่ดินจำแนกฯ ป่าชนแดน จำนวน 4 แปลง เนื้อที่ประมาณ 50,230 ไร่ อำเภอวังโป่ง และอำเภอชนแดน
2. ที่ดินจำแนกฯ ป่าหมายเลข 10 จำนวน 4 แปลง เนื้อที่ประมาณ 41,946 ไร่ อำเภอเมือง อำเภอศรีเทพ อำเภอหนองไผ่ อำเภอวิเชียรบุรี และอำเภอหล่มสัก
3. ที่ดินจำแนกฯ ป่าสองข้างทางถนนคชเสนี แปลงที่ 1 จำนวน 4 แปลง เนื้อที่ประมาณ 95,993 ไร่ อำเภอหนองไผ่ อำเภอบึงสามพัน อำเภอวิเชียรบุรี และอำเภอศรีเทพ
4. ที่ดินจำแนกฯ ป่าสองข้างทางถนนคชเสนี แปลงที่ 2 จำนวน 2 แปลง เนื้อที่ประมาณ 36,975 ไร่ อำเภอศรีเทพ

เรื่องที่ 4.2 ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่สาธารณประโยชน์ทุ่งคลองปุด ทุ่งหาดทรายขาว ทุ่งบ่อเนื่อง (บริเวณเขตชุมชนใหม่ เนื้อที่ 3,653-0-49 ไร่) ตำบลไทยบุรี และตำบลหัวตะพาน อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ 1. อนุมัติให้กำหนดพื้นที่ที่สาธารณประโยชน์ทุ่งคลองปุด ทุ่งหาดทรายขาว ทุ่งบ่อเนื่อง (เขตชุมชนใหม่) เนื้อที่ประมาณ 3,653-0-49 ไร่ ตำบลไทยบุรี และตำบลหัวตะพาน อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

2. อนุมัติให้จัดที่ดินแบบปูผังแบ่งแปลง ขนาดการถือครองครอบครัวละประมาณ 5 ไร่

เรื่องที่ 4.3 แนวทางการแก้ไขปัญหาการนำทรัพยากรในพื้นที่เขตปฏิรูปที่ดินมาใช้ประโยชน์

จากกรณีปัญหาการนำทรัพยากรแร่ หิน ลูกรัง ในเขตปฏิรูปที่ดินไปใช้ประโยชน์ ส.ป.ก. ได้ประสานงานกับกรมทรัพยากรธรณี กระทรวงอุตสาหกรรม เพื่อพิจารณาหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ส.ป.ก. จึงขอความเห็นชอบแนวทางการแก้ไขปัญหาการนำทรัพยากรแร่ หิน ลูกรัง มาใช้ประโยชน์ ดังนี้

1. การนำแร่ หิน ลูกรัง ในพื้นที่โครงการปฏิรูปที่ดินมาใช้ประโยชน์ ส.ป.ก. อาจไม่ขัดข้องที่ผู้ใดจะขออนุญาตประกอบกิจการการเหมืองแร่ ระเบิดย่อยหิน หรือขุดดินลูกรังจากส่วนราชการที่มีอำนาจตามกฎหมาย
2. พื้นที่ที่ส่วนราชการได้สำรวจแหล่งแร่ไว้ชัดเจนแล้ว และมีการกำหนดเขตการทำเหมืองแร่แล้ว ส.ป.ก. จะกันออก
3. พื้นที่ที่มีศักยภาพทางแร่สูง แต่อยู่ในแผนงานปฏิรูปที่ดิน ส.ป.ก. ให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องดำเนินการสำรวจแหล่งแร่ได้ หากพบว่าแหล่งแร่ที่ชัดเจนมีขอบเขตแน่นอนแล้ว การนำแร่มาใช้ประโยชน์ให้ดำเนินการตามข้อ 1

มติคณะกรรมการ อนุมัติแนวทาง ดังนี้

1. ถ้าพื้นที่ที่มีศักยภาพทางแร่สูงที่เหมาะสมจะดำเนินการในเชิงพาณิชย์ได้ และใช้ระยะเวลานานก็ให้พิจารณาพื้นที่ที่ออกจากเขตปฏิรูปที่ดิน
 2. ถ้าการใช้มีระยะเวลายาวนานนัก และไม่ขัดขวางต่อโครงการปฏิรูปที่ดินต่อไป ก็ให้แจ้งความไม่ขัดข้องที่ผู้นั้นจะไปยื่นขออนุญาตประกอบการตามโครงการนำทรัพยากรมาใช้ประโยชน์จากส่วนราชการที่มีอำนาจตามกฎหมาย โดยในกรณีพื้นที่นั้นได้จัดให้แก่ประชาชนเพื่อประกอบเกษตรกรรมไปแล้ว ให้หาทางพิจารณาให้เกษตรกรได้รับการเยียวยาความเสียหายหรือจัดที่ดินแปลงอื่นให้แทนตามความเป็นธรรม
- ทั้งนี้ ให้ ส.ป.ก. พิจารณากำหนดรายละเอียดในทางปฏิบัติต่อไป

เรื่องที่ 4.7 ร่างระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกรซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.

เนื่องจากปัจจุบัน ส.ป.ก. ได้เร่งรัดจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรผู้ครอบครองที่ดินของรัฐในเขตป่าสงวนแห่งชาติเสื่อมโทรมที่กรมป่าไม้มอบให้ที่ราชพัสดุและที่ดินของรัฐประเภทอื่นตามนโยบายของรัฐบาล และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีขอบเขตพื้นที่ชัดเจนและได้เตรียมการโดยดำเนินการออกสำรวจรังวัดและรับคำร้องขอเข้าทำประโยชน์ไว้ล่วงหน้าก่อนมีพระราชกฤษฎีกากำหนดเป็นเขตปฏิรูปที่ดิน ฉะนั้น ขั้นตอนการประกาศให้เกษตรกรยื่นคำร้อง จึงไม่มีความจำเป็น ในกรณีนี้ เห็นควรปรับปรุงระเบียบคณะกรรมการ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกร

ซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินฯ พ.ศ. 2535 ให้สอดคล้องกับแนวทางปฏิบัติเพื่อลดขั้นตอนในการปฏิบัติงานและให้การปฏิบัติถูกต้องตามระเบียบ จึงเสนอคณะกรรมการพิจารณาร่างระเบียบดังกล่าว

มติคณะกรรมการ เห็นชอบในหลักการให้แก้ไขเพิ่มเติมร่างระเบียบคณะกรรมการ ว่าด้วยหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกร ซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินฯ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. เพื่อให้ ส.ป.ก. ดำเนินการต่อไป

การประชุมครั้งที่ 3/2537 เมื่อวันที่ 9 กันยายน 2537

-

การประชุมครั้งที่ 4/2537 เมื่อวันที่ 8 ธันวาคม 2537

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.1 ขอรื้อปัญหาการปฏิบัติตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกร ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกร ซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกร พ.ศ. 2535

ด้วยได้มีปัญหการออกเอกสารสิทธิให้เกษตรกรผู้ครอบครองที่ดินของรัฐในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดภูเก็ต กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงได้มีคำสั่งที่ 658/2537 ลงวันที่ 29 พฤศจิกายน 2537 แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบเอกสารสิทธิ (ส.ป.ก.4-01) ซึ่งผลการตรวจสอบ คณะกรรมการมีความเห็นเป็น 2 ฝ่าย โดยฝ่ายแรกเห็นว่าไม่ต้องนำระเบียบข้อ 6 (6) มาใช้สำหรับเกษตรกรผู้ถือครองที่ดินของรัฐอยู่ก่อนตั้งกรณีของจังหวัดภูเก็ต เนื่องจากเห็นว่า มาตรา 30 วรรคสาม ได้แยกวิธีการจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรพวกนี้ไว้แล้ว ในข้อ 8 (1) ส่วนอีกฝ่ายหนึ่งเห็นว่าต้องนำระเบียบข้อ 6 (6) มาใช้กับเกษตรกรผู้บุกรุกถือครองที่ดินของรัฐทุกกรณี รวมทั้งกรณีของจังหวัดภูเก็ตด้วย เนื่องจากระเบียบดังกล่าว ไม่ปรากฏว่ามีข้อความตอนใดกำหนดยกเว้นมิให้นำเรื่องคุณสมบัติตามข้อ 6 (6) ไปใช้กับเกษตรกรผู้ครอบครองที่ดินของรัฐอยู่ก่อน

ส.ป.ก. เห็นว่า จากเจตนารมณ์ของกฎหมายการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกร และนโยบายของรัฐบาล ประสงค์จะให้ใช้กฎหมายปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรเป็นเครื่องมือในการแก้ไขปัญหาผู้บุกรุกป่าสงวนแห่งชาติให้หมดไป ดังนั้น หากจะวินิจฉัยตามเจตนารมณ์และระเบียบที่เกี่ยวข้องแล้วจะต้องยึดแนวทางตามความเห็นของคณะกรรมการฝ่ายแรก ซึ่งหากจะใช้แนวทางตามความเห็นของคณะกรรมการฝ่ายหลังแล้ว จะไม่สามารถปฏิบัติได้ และจะเป็นปัญหาต่อการดำเนินการปฏิรูปที่ดินที่บุกรุก

ป่าสงวนมาก่อนการประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน ตลอดจนการปฏิบัติตามนโยบายของรัฐเกี่ยวกับการปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ 1. คณะกรรมการได้วินิจฉัยโดยวิธีลงคะแนนลับแล้วมีมติ โดยกรรมการเสียงข้างมาก ว่าโดยเจตนารมณ์ของกฎหมายปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมถือว่าไม่นำระเบียบข้อ 6 (6) ไปใช้บังคับ เกี่ยวกับการจัดที่ดินของ ส.ป.ก. ในกรณีที่มีผู้ครอบครองที่ดินของรัฐอยู่เดิมซึ่งเป็นกรณีตามมาตรา 30 วรรคสาม โดยให้ใช้ระเบียบข้อ 8 (1) เป็นการเฉพาะในกรณีนี้

2. เพื่อให้การดำเนินงานตามระเบียบวาระที่ 1 เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบในข้อ 2 มีความชัดเจน (กรณีการตรวจสอบแนวเขตป่าอนุรักษ์หรือป่าสมบูรณ์ที่ปนอยู่กับป่าเสื่อมโทรมให้กันออก) จึงมีมติให้ ส.ป.ก. และกรมป่าไม้ แต่งตั้งเจ้าหน้าที่ออกไปตรวจสอบพื้นที่จังหวัดภูเก็ตทางภาคพื้นดิน และพิจารณาว่ามีพื้นที่ที่มีสภาพป่าสมบูรณ์หรือไม่ หากมีจะได้กันออกจากเขตปฏิรูปที่ดินต่อไป

ทั้งนี้ ประธานขอให้มีการประชุมคณะกรรมการ ในวันศุกร์ที่ 9 ธันวาคม 2537 เวลา 15.00 นาฬิกา ณ ห้องประชุมกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ชั้น 2 เพื่อพิจารณานิยามของคำว่า “เกษตรกร” ในระเบียบดังกล่าวต่อไป

การประชุมครั้งที่ 5/2537 เมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2537

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.1 การพิจารณาความเป็นมาของคำจำกัดความ “เกษตรกร” ในระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการคัดเลือกเกษตรกรซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2535

คำจำกัดความของคำว่า “เกษตรกร” ก่อนหน้านี้ไม่ได้ให้คำจำกัดความไว้ในระเบียบ แต่ถือปฏิบัติตามมติคณะกรรมการ ครั้งที่ 5/2522 เมื่อวันที่ 14 พฤษภาคม 2522 ซึ่งกำหนดบุคคลที่มีคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้ ตั้งแต่หนึ่งข้อขึ้นไปให้ถือว่าเป็นผู้มีอาชีพประกอบเกษตรกรรมเป็นหลัก คือ

1. บุคคลในครอบครัวใช้เวลาส่วนใหญ่ในการประกอบเกษตรกรรมตามประเภทและชนิดของเกษตรกรรมนั้น ๆ
2. รายได้ส่วนใหญ่ของบุคคลในครอบครัวมาจากการประกอบเกษตรกรรม
3. เป็นผู้ลงทุนในการประกอบเกษตรกรรมมากกว่าอาชีพอื่น
4. บุคคลในครอบครัวประกอบอาชีพเกษตรกรรมและอาชีพอื่น เพื่อให้มีรายได้เพียงพอแก่การครองชีพ

ต่อมาเมื่อได้มีการแก้ไขกฎหมายปฏิรูปที่ดินในปี 2532 ระเบียบฉบับปี พ.ศ. 2535 ที่ใช้อยู่จึงได้กำหนดคำจำกัดความคำว่า “เกษตรกร” ไว้เช่นที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน

มติคณะกรรมการ คณะกรรมการมีความเห็นนิยามคำว่า “เกษตรกร” ก่อนข้างหลากหลาย และไม่เป็นที่สรุป จึงมีมติอนุมัติให้นำคำนิยามของคำว่า “เกษตรกร” ตามระเบียบคณะกรรมการ ในปี 2535 เสนอคณะกรรมการกฤษฎีกาเพื่อพิจารณากำหนดความหมายให้แน่ชัดเพื่อที่ ส.ป.ก. จะได้ถือปฏิบัติต่อไป

การประชุมครั้งที่ 1/2538 เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2538

-

การประชุมครั้งที่ 2/2538 เมื่อวันที่ 17 เมษายน 2538

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.1 แนวทางการดำเนินงานปฏิรูปที่ดินตามความเห็นในปัญหาข้อกฎหมายของคณะกรรมการกฤษฎีกา

1. ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา

ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาในปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับการดำเนินการปฏิรูปที่ดินฯ สรุปได้ดังนี้

1.1 คณะกรรมการกฤษฎีกามีความเห็นว่า “เกษตรกร” ตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

ประเภทแรก ผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก ได้แก่ ผู้ที่เป็นเกษตรกรอยู่แล้วตามความเป็นจริง และใช้เวลาส่วนใหญ่ในอาชีพเกษตรกรรมมิใช่อาชีพอื่น

ประเภทที่สอง ผู้ซึ่งประสงค์จะประกอบอาชีพเกษตรกรรม ได้แก่ ผู้ที่ยังไม่เป็นเกษตรกรแต่ประสงค์จะเป็นเกษตรกรและมาขอรับการจัดที่ดิน ซึ่งจะต้องเป็นผู้ยากจน หรือผู้จบการศึกษาทางเกษตรกรรม หรือเป็นบุตรของเกษตรกร และบุคคลดังกล่าวต้องไม่มีที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเป็นของตนเอง และไม่มีอาชีพอันมีรายได้ประจำเพียงพอแก่การครองชีพ

1.2 เกษตรกรผู้ใดจะมีสิทธิได้รับการจัดที่ดินโดยการปฏิรูปที่ดินเป็นไปตามระเบียบคณะกรรมการ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกร ซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินฯ พ.ศ. 2535 ที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน

2. ข้อเท็จจริง

ส.ป.ก. ได้รับรายงานการดำเนินการตามขั้นตอนการปฏิรูปที่ดินของจังหวัดต่าง ๆ ทราบว่า ถูกต้องตามระเบียบคณะกรรมการ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกร ซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินฯ ที่ใช้บังคับอยู่

3. เกษตรกรผู้มีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดิน

เกษตรกรผู้มีสิทธิได้รับที่ดินตามกระบวนการปฏิรูปที่ดินมี 2 ประเภท คือ ผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก ผู้ประสงค์จะเป็นเกษตรกร

ผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก ได้แก่ ผู้ที่เป็นเกษตรกรอยู่แล้ว ตามความเป็นจริง และใช้เวลาส่วนใหญ่ในอาชีพเกษตรกรรมมิใช่อาชีพอื่น และไม่มีที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเป็นของตนเอง หรือมีที่ดินเล็กน้อยไม่เพียงพอแก่การครองชีพ ต้องขึ้นกับความเป็นจริง คือ ขนาดของครอบครัว รายได้จากผลผลิต รายจ่ายจากการลงทุน ปัจจัยการผลิต และแรงงาน ตลอดจนสมรรถนะของดินและแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรในพื้นที่นั้นด้วย

ผู้ซึ่งประสงค์จะประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก ได้แก่ ผู้ที่ยังไม่เป็นเกษตรกร แต่ประสงค์จะเป็นเกษตรกร มาขอรับการจัดที่ดินในการปฏิรูปที่ดินฯ ซึ่งเกษตรกรประเภทนี้ จะต้องเป็นผู้ยากจน หรือผู้จบการศึกษาทางเกษตรกรรม หรือบุตรของเกษตรกร และบุคคลดังกล่าวจะต้องไม่มีที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเป็นของตนเอง

4. มาตรการในการตรวจสอบคุณสมบัติ

วิธีการตรวจสอบ ควรตรวจสอบโดยการประกาศคุณสมบัติของผู้จะได้รับสิทธิ ให้ชัดเจนทั้งในด้านการเป็นเกษตรกร ผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก และคุณสมบัติการมีที่ดินเล็กน้อยไม่เพียงพอแก่การยังชีพหรือไม่มีที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเป็นของตนเอง

5. มาตรการดำเนินการภายหลังการตรวจสอบ

1. ผู้ที่ขาดคุณสมบัติ มิได้เป็นเกษตรกร ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจเพิกถอนหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก.4-01) นั้นได้ โดยอาศัยอำนาจตามระเบียบคณะกรรมการ ว่าด้วยการออกหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2536 ข้อ 9

2. กรณีขาดคุณสมบัติมีที่ดินทำกินเพียงพอแก่การครองชีพอยู่แล้ว หรือมิได้มีสัญชาติไทย คปก. มีอำนาจพิจารณาให้สิ้นสิทธิ และผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจเพิกถอนเอกสารสิทธิ ส.ป.ก.4-01 ได้

3. กรณีฝ่าฝืนระเบียบ ให้ ส.ป.ก.จังหวัด มีหนังสือเตือนให้ปฏิบัติให้ถูกต้อง หากไม่ปฏิบัติตามคำเตือน คปจ. มีอำนาจพิจารณาให้สิ้นสิทธิ และผู้ว่าราชการจังหวัด มีอำนาจเพิกถอนเอกสาร ส.ป.ก.4-01 นั้นได้

มติคณะกรรมการ คณะกรรมการ พิจารณากันอย่างกว้างขวางและมีมติ ดังนี้

1. เห็นชอบแนวทางดำเนินงานปฏิรูปที่ดินที่ได้ปรับปรุงแก้ไขใหม่โดยเฉพาะ ประเด็น ดังนี้

1.1 เกษตรกรผู้มีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดิน

1.2 มาตรการในการตรวจสอบคุณสมบัติตั้งแต่ปี 2532 - ปัจจุบัน

1.3 มาตรการดำเนินการภายหลังการตรวจสอบ

1.4 การกำหนดขนาดที่ดินที่มีขนาดต่ำสุดต่อการครองชีพแยกรายภาค ตามเอกสารข้อมูลที่แนบ

1.5 ตัวเลขรายได้ประจำของเกษตรกรที่ถือว่าไม่เพียงพอแก่การยังชีพ ให้ ส.ป.ก. และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรได้พิจารณาร่วมกันแล้วนำเสนอ คณะกรรมการพิจารณาต่อไป

2. สำหรับขนาดที่ดินต่ำสุดต่อการครองชีพ หากเกษตรกรผู้มีที่ดินเกินเกณฑ์ มาตรฐานรายภาค ยื่นคำร้องและมีเหตุผลความจำเป็นเพียงพอให้ คปจ. มีอำนาจ พิจารณานุญาตให้ได้รับสิทธิในที่ดินได้ แต่เมื่อรวมกับเนื้อที่ที่มีอยู่เดิม ต้องไม่เกินจำนวน ที่กฎหมายปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำหนด

ระเบียบวาระที่ 4 เรื่องอื่น ๆ

เรื่องที่ 4.1 การแต่งตั้งคณะที่ปรึกษาของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ด้วยประธาน และรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฐ์) เห็นว่า ปัจจุบันมีปัญหาในการปฏิบัติตามกฎหมายการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรม รวมทั้งปัญหาการปฏิบัติงานในด้านอื่น ๆ ด้วย จึงเห็นควร ให้ตั้งคณะที่ปรึกษาของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้ตั้งคณะที่ปรึกษาได้ โดยให้ประธานคณะกรรมการพิจารณาตัวบุคคล และออกคำสั่งแต่งตั้งในฐานะประธานคณะกรรมการต่อไปได้

การประชุมครั้งที่ 3/2538 เมื่อวันที่ 8 พฤษภาคม 2538

-

การประชุมครั้งที่ 4/2538 เมื่อวันที่ 1 กันยายน 2538

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อทราบ

เรื่องที่ 3.1 นโยบายของคณะรัฐมนตรีที่แถลงต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ 26 กรกฎาคม 2538

นโยบายของคณะรัฐมนตรีที่แถลงต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ 26 กรกฎาคม 2538
ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานปฏิรูปที่ดิน 2 ประการ ได้แก่

1. นโยบายด้านเกษตรกรรม รัฐบาลมีเจตนาที่จะพัฒนาศักยภาพและความเป็นอยู่ของเกษตรกรให้ดีขึ้น โดยในภาคเกษตรก้าวหน้าจะเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันกับต่างประเทศ ด้วยการเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการผลิต รวมทั้งใช้ความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ การเปิดตลาดสินค้าการเกษตร ตลอดจนพัฒนาอุตสาหกรรมการเกษตร เพื่อรองรับผลผลิตและยกระดับราคาสินค้าเกษตรให้สูงขึ้น สำหรับภาคเกษตรยากจน จะมุ่งเน้นการยกระดับรายได้ให้เกษตรกร ด้วยการลดต้นทุนการผลิต การพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร และการแก้ไขปัญหาหนี้สินของเกษตรกร รวมทั้งเร่งรัดการปฏิรูปที่ดินให้แก่เกษตรกรผู้ยากจน และไม่มีที่ดินทำกินเพียงพอ ตามเจตนารมณ์ของกฎหมายปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม อีกทั้งเร่งรัดแก้ไขปัญหาการครอบครองที่ดินของรัฐโดยไม่ถูกต้องให้เป็นไปอย่างเป็นธรรม และสอดคล้องกับบทบัญญัติของกฎหมาย

2. นโยบายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รัฐบาลมีเจตนารมณ์ที่จะฟื้นฟูอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เสื่อมโทรม โดยส่งเสริมให้ประชาชน องค์กรประชาชน และองค์กรปกครองท้องถิ่นเข้ามามีส่วนในการจัดการ อาทิเช่น การปลูก ป้องกันรักษาและใช้ประโยชน์จากป่าชุมชน การกำหนดแผนการใช้ที่ดิน การแก้ไขปัญหาหาลภาวะทางน้ำ อากาศ เสียง รวมทั้งปัญหาจากสารพิษและกากของเสีย ตลอดจนการเสริมสร้างความร่วมมือกับต่างประเทศ ในการดูแลแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม

มติคณะกรรมการ

รับทราบ

ระเบียบวาระที่ 4 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 4.1 ขอบททวนมติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ครั้งที่ 4/2537 วันที่ 8 ธันวาคม 2537 เรื่องที่ 3.1 (เรื่อง ขอรื้อปัญหาการปฏิบัติตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกร ซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2535)

จากการที่คณะกรรมการ ได้มีมติเสียงข้างมากในการประชุม ครั้งที่ 4/2537 เมื่อวันที่ 8 ธันวาคม 2537 ว่าเจตนารมณ์ของกฎหมายการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ไม่นำระเบียบข้อ 6 (6) ไปใช้บังคับเกี่ยวกับการจัดที่ดินของ ส.ป.ก. ในกรณีที่มีผู้ครอบครองที่ดินของรัฐอยู่เดิม ซึ่งเป็นกรณีตามมาตรา 30 วรรคสาม โดยให้ใช้ระเบียบข้อ 8 (1) เป็นการเฉพาะกรณีนี้ ต่อมาคณะกรรมการกฤษฎีกาได้วินิจฉัยแล้วว่า มติดังกล่าวเป็นการตีความไม่ถูกต้อง เพราะคุณสมบัติของเกษตรกรที่จะได้รับการจัดที่ดินตามมาตรา 30 วรรคหนึ่งและวรรคสาม จะต้องเป็นเช่นเดียวกัน

มติคณะกรรมการ 1. ให้ยกเลิกมติคณะกรรมการ ครั้งที่ 4/2537 เมื่อวันที่ 8 ธันวาคม 2537 ดังกล่าว

2. ให้ใช้แนวทางการตีความของคณะกรรมการกฤษฎีกาในเรื่องคุณสมบัติของเกษตรกร ซึ่งมีสิทธิจะได้รับการจัดที่ดินจาก ส.ป.ก. เป็นบรรทัดฐานในการคัดเลือกเกษตรกร โดยต้องใช้ระเบียบคัดเลือกฯ ข้อ 6 (6) ในการจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรทุกกรณี

เรื่องที่ 4.2 ขอบททวนมติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ครั้งที่ 2/2538 เรื่อง แนวทางการดำเนินงานการปฏิรูปที่ดินตามความเห็นในปัญหาข้อกฎหมายของคณะกรรมการกฤษฎีกา (บางประเด็น)

สืบเนื่องจากมติคณะกรรมการ ครั้งที่ 2/2538 เมื่อวันที่ 17 เมษายน 2538 เรื่อง แนวทางการดำเนินงานการปฏิรูปที่ดินตามความเห็นในปัญหาข้อกฎหมายของคณะกรรมการกฤษฎีกา ปรากฏว่ามีบางประการที่ก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมกับเกษตรกร โดยเฉพาะ ใน 2 ประเด็นหลัก ดังนี้

1. มาตรการให้มีการตรวจสอบคุณสมบัติของเกษตรกร ตั้งแต่ พ.ศ. 2532 ถึงปัจจุบัน (มติข้อ 1.2) กล่าวคือ การคัดเลือกเกษตรกร ระหว่างปี 2532 - 2534 ใช้ระเบียบคณะกรรมการ ว่าด้วยการคัดเลือกเกษตรกรฯ พ.ศ. 2525 และตั้งแต่ปี 2535 ได้ยกเลิกระเบียบฉบับ พ.ศ. 2525 และให้ใช้ระเบียบคัดเลือกเกษตรกรฯ พ.ศ. 2535 แทน

เนื่องจากระเบียบทั้งสองฉบับ กำหนดความหมายของคำว่า “เกษตรกร” แตกต่างกัน ทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมแก่เกษตรกร นอกจากนี้ ยังไม่สอดคล้องกับหลักการในทางกฎหมายที่ไม่อาจจะออกข้อกำหนดมาใช้บังคับย้อนหลังให้เป็นโทษแก่ผู้ใดได้อีกด้วย

2. การกำหนดขนาดที่ดินที่มีขนาดต่ำสุดต่อการครองชีพ (มติข้อ 1.4) ก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรม กล่าวคือ หลักเกณฑ์ในการคัดเลือกและจัดที่ดินที่ผ่านมา ไม่มีข้อกำหนดจำนวนขนาดที่ดินต่ำสุดต่อการครองชีพของเกษตรกรในแต่ละภาค แต่ให้เป็นดุลยพินิจของ คปท. ทั้งนี้ ที่ดินที่ได้รับรวมกับที่ที่ถือครองอยู่แล้ว ต้องไม่เกินกว่าที่กฎหมายกำหนด

ดังนั้น การที่มากำหนดขนาดเนื้อที่ถือครองต่ำสุดของการครองชีพในแต่ละภาค โดยบังคับย้อนหลังกับเกษตรกรที่ได้รับการจัดที่ดิน ตั้งแต่ปี 2532 จึงไม่เป็นธรรม

ความเห็นและข้อสังเกตของคณะกรรมการ ดังนี้

1. ประเด็นข้อสังเกต ให้ตรวจสอบคุณสมบัติผู้ได้รับ ส.ป.ก.4-01 ตั้งแต่ปี 2532 - 2535 (ก่อนที่ระเบียบคณะกรรมการ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกรฯ พ.ศ. 2535 ใช้บังคับ) โดยวิธีสุ่มตัวอย่าง ส่วนการตรวจสอบคุณสมบัติ ตั้งแต่ปี 2535 (หลังจากระเบียบคณะกรรมการ ว่าด้วยการคัดเลือกเกษตรกรฯ พ.ศ. 2535 ใช้บังคับ) ให้ทำการตรวจสอบทุกราย

2. ประเด็นข้อสังเกต การจัดที่ดินให้เกษตรกรในอนาคตให้ศึกษาหลักเกณฑ์ในการพิจารณาการประกอบอาชีพเกษตรกรเป็นหลัก โดยพิจารณาองค์ประกอบอื่นนอกเหนือจากการใช้เวลาส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรเป็นหลัก เช่น จากรายได้ส่วนใหญ่ และการลงทุนในภาคการเกษตร

3. ประเด็นข้อสังเกต การพิจารณาขนาดที่ดินเล็กน้อยไม่เพียงพอแก่การเลี้ยงชีพนั้น เป็นดุลยพินิจ ของ คปท. ที่จะกำหนด โดยใช้ขนาดที่ดินตามมติคณะกรรมการ ครั้งที่ 2/2538 เรื่องที่ 3.1 ประกอบในการพิจารณา โดยพิจารณาจากจำนวนที่ดินที่ตั้งอยู่ในเขตและนอกเขตปฏิรูปที่ดินที่บุคคลดังกล่าวมีสิทธิในที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดินที่ดินที่ได้รับการจัดตามกฎหมายว่าด้วยการจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ และกฎหมายอื่น ๆ ซึ่งเมื่อรวมกับที่ดินที่ได้รับจากการปฏิรูปที่ดินแล้ว ต้องไม่เกิน 50 ไร่ สำหรับการประกอบเกษตรกรรมทั่วไป หรือ 100 ไร่ สำหรับเกษตรกรรมประเภทสัตว์ใหญ่ ยกเว้นในกรณีที่ คปท. กำหนดไว้ต่ำกว่า โดยความเห็นชอบจากคณะกรรมการ (ได้ปรับแก้ข้อความตามมติคณะกรรมการ ครั้งที่ 5/2538 วันที่ 8 พฤศจิกายน 2538 ระเบียบวาระที่ 2 แล้ว)

4. ประเด็นข้อสังเกต ให้จัดตั้งคณะกรรมการขึ้นชุดหนึ่ง เพื่อศึกษาขนาดที่ดินที่เพียงพอแก่การครองชีพ โดยให้คำนึงถึงขนาดครอบครัว สมรรถนะของดิน ความสมบูรณ์ของดินลักษณะและรูปแบบการผลิต เป็นต้น

5. ประเด็นข้อสังเกต ในการตรวจสอบสภาพของที่ดิน กรมป่าไม้ และกรมพัฒนาที่ดิน ควรเข้าร่วมดำเนินการด้วย

6. มอบหมายให้ คปจ. ดำเนินการตามแนวทางข้างต้นโดยเร่งด่วน และรายงานให้คณะกรรมการทราบต่อไป

มติคณะกรรมการ เห็นชอบให้ปรับปรุงแนวทางการดำเนินงานปฏิรูปที่ดิน ดังนี้

1. อนุมัติแก้ไขปรับปรุงแนวทางการดำเนินงานปฏิรูปที่ดิน ตามที่ ส.ป.ก. เสนอ ส่วนแนวทางตามมติคณะกรรมการ ครั้งที่ 2/2538 เมื่อวันที่ 17 เมษายน 2538 ในส่วนที่มีได้แก้ไขปรับปรุงให้คงถือปฏิบัติตามเดิม เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับแนวทางที่ขอแก้ไข ปรับปรุงนี้

2. มอบหมายให้ คปจ. พิจารณาดำเนินการตามแนวทางในข้อ 1 โดยเร่งด่วน แล้วรายงานผลให้คณะกรรมการทราบต่อไป

เรื่องที่ 4.3 ขออนุมัติกำหนดรายได้ประจำอันไม่เพียงพอต่อการยังชีพของผู้ประสงค์จะเป็นเกษตรกรตามพระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขในการเป็นเกษตรกร พ.ศ. 2535 และขออนุมัติกำหนดรายได้ของผู้ยากจนตามพระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการเป็นเกษตรกร พ.ศ. 2535

สืบเนื่องจากมาตรา 3 แห่งพระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการเป็นเกษตรกร พ.ศ. 2535 กำหนดคุณสมบัติของการเป็นเกษตรกรว่า จะต้องเป็นผู้ยากจน อันหมายถึง ผู้มีรายได้ไม่สูงกว่าอัตรารายได้ที่คณะกรรมการกำหนด หรือเป็นผู้จบการศึกษาทางเกษตรกรรม หรือบุตรของเกษตรกร ซึ่งหมายถึงบุตรโดยชอบด้วยกฎหมายของผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก ทั้งนี้ บุคคลดังกล่าวต้องไม่มีอาชีพอันมีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพอยู่แล้ว ไม่มีที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเป็นของตนเอง และประสงค์จะประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก

ในการประชุมคณะกรรมการ ครั้งที่ 2/2536 เมื่อวันที่ 12 มีนาคม 2536 ได้กำหนดอัตรารายได้ของผู้ยากจน ว่าต้องเป็นผู้มีรายได้ต่ำกว่ารายได้ประชาชาติเฉลี่ยต่อหัว (Per Capita Income) ซึ่งจัดทำโดย สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นเกณฑ์ และในการประชุมคณะกรรมการ ครั้งที่ 2/2538 เมื่อวันที่ 17 เมษายน 2538 คณะกรรมการได้มีมติมอบให้ ส.ป.ก. และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติร่วมกันพิจารณา

ตัวเลขรายได้ประจำของเกษตรกรที่ถือว่าไม่เพียงพอแก่การครองชีพ ทำให้ปัจจุบัน ส.ป.ก. ยังขาดอัตรารายได้ประจำเพียงพอแก่การยังชีพ

มติคณะกรรมการ คณะกรรมการพิจารณาเห็นว่าการกำหนดรายได้ผู้ยากจนให้เป็นผู้มีรายได้ต่ำกว่ารายได้ประชาชาติเฉลี่ยต่อหัวนั้น เป็นการกำหนดตัวเลขสูงกว่าความเป็นจริงของผู้ยากจน จึงมีมติ ดังนี้

1. อนุมัติให้ใช้อัตรารายได้ของผู้ยากจนตามมติคณะกรรมการ ในการประชุม ครั้งที่ 2/2536 เมื่อวันที่ 12 มีนาคม 2536 มาปรับใช้เป็นอัตรารายได้ประจำที่เพียงพอแก่การยังชีพ ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ของการตรวจสอบ ส.ป.ก. 4-01 ย้อนหลัง และโดยที่สาระสำคัญที่กำหนด ในมาตรา 3 แห่งพระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไข ในการเป็นเกษตรกร พ.ศ. 2535 ทำให้เกิดความสับสนในการปฏิบัติงาน จึงขอให้เลขาธิการดำเนินการปรับปรุงแก้ไขพระราชกฤษฎีกาต่อไป

2. อนุมัติให้กำหนดอัตรารายได้ผู้ยากจนตามมาตรา 3 แห่งพระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขในการเป็นเกษตรกร พ.ศ. 2535 หมายถึงผู้มีรายได้ต่ำกว่า 15,000 บาท ต่อหัวต่อปี ซึ่งกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้ทำการสำรวจหมู่บ้านยากจน และกำหนดตัวเลขดังกล่าว

เรื่องที่ 4.4 ขอแก้ไขเพิ่มเติมประกาศคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกร เรื่อง กำหนดเวลา และการตรวจสอบระยะเวลาการถือครองที่ดินของเกษตรกร ตามมาตรา 30 วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกร พ.ศ. 2518 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532 (ฉบับที่ 2) ลงวันที่ 25 มีนาคม 2536

ที่ประชุมได้พิจารณาประกาศคณะกรรมการ เรื่อง กำหนดเวลาและการตรวจสอบ ระยะเวลาการถือครองที่ดินของเกษตรกร ตามมาตรา 30 วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติ การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกร พ.ศ. 2518 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532 (ฉบับที่ 2) ลงวันที่ 25 มีนาคม 2536 ที่กำหนดให้ถือเอาเวลาที่พระราชกฤษฎีกา กำหนดเขตปฏิรูปที่ดินในท้องที่นั้นใช้บังคับ เป็นเวลาที่คณะกรรมการกำหนด เว้นแต่ในท้องที่ที่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินไว้แล้ว ให้ถือเอาเวลาที่ ส.ป.ก. ได้รับมอบที่ดินนั้นมาปฏิรูปที่ดินเป็นเวลาที่คณะกรรมการกำหนด และมีความเห็นว่าการกำหนดระยะเวลาการถือครองที่ดินดังกล่าว ซึ่งมีผลต่อสิทธิของเกษตรกรผู้ได้รับการ จัดที่ดิน ก่อให้เกิดปัญหาในการดำเนินงานปฏิรูปที่ดินในที่ดินของรัฐ กล่าวคือ ทำให้เกษตรกรผู้ถือครองที่ดินเกินจำนวนที่กำหนด ตามมาตรา 30 วรรคหนึ่ง แต่ไม่เกิน 100 ไร่ ได้รับสิทธิในที่ดินตามจำนวนที่ถือครองไว้เป็นส่วนใหญ่ เป็นผลให้ไม่มีที่ดินเหลือที่จะจัดให้เกษตรกรอื่นได้ นอกจากนี้ยังมีผลให้ผู้ถือครองที่ดินอยู่

ก่อนประกาศเขต หรือก่อน ส.ป.ก. รับมอบที่ดิน แม้เพียงวันเดียวก็มีสิทธิได้รับการจัดที่ดินถึง 100 ไร่ อันเป็นช่องทางให้มีการซื้อขายที่ดินของรัฐและบุกรุกทำลายป่าเพิ่มขึ้น

โดยคณะกรรมการ ได้เคยกำหนดระยะเวลาการถือครองดังกล่าวเป็น ปี 2524 ซึ่งจะมีผลกระทบต่อผู้ครอบครองที่ดินตั้งแต่ 50 ไร่ ขึ้นไปเท่านั้น แต่หากครอบครองมาก่อน ปี 2524 ก็ยังมีสิทธิที่จะได้ที่ดินไม่เกิน 100 ไร่ อันจะทำให้มีที่ดินเหลือให้เกษตรกรอื่นบ้าง

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้แก่ระยะเวลาการถือครองที่ดินของเกษตรกร ตามมาตรา 30 วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532 จากประกาศ ฉบับวันที่ 25 มีนาคม 2536 เป็นให้ถือเอา พ.ศ. 2524 เป็นเวลาที่คณะกรรมการกำหนด

ทั้งนี้ กำหนดระยะเวลาดังกล่าวไม่กระทบกระเทือนถึงผลการดำเนินการคัดเลือกเกษตรกรของ คปท. ซึ่งได้ดำเนินการไปแล้ว ก่อนประกาศฉบับนี้ใช้บังคับ

เรื่องที่ 4.5 ขอยกเลิกระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกร ซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2537

สืบเนื่องจากระเบียบคณะกรรมการ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกร ซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2535 กำหนดให้เกษตรกรในท้องถิ่น ยื่นคำร้องขอเข้าทำประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในระยะเวลาและสถานที่ที่ คปท. กำหนด ไม่น้อยกว่า 15 วัน หรือขยายได้ไม่เกิน 90 วัน โดยมีข้อยกเว้นว่า ในกรณีที่ที่ดินที่จะจัดให้มีจำกัด และมีเกษตรกรเข้าอยู่ขณะโอนกรรมสิทธิ์เป็นของ ส.ป.ก. หรือมีเกษตรกรได้รับการขึ้นทะเบียนขอรับการจัดที่ดินไว้แล้วให้ดำเนินการคัดเลือกเกษตรกรดังกล่าว โดยไม่ต้องประกาศ และสำหรับผู้ได้รับการขึ้นทะเบียนไว้แล้วให้ได้รับยกเว้นการยื่นคำร้องขอเข้าทำประโยชน์ตามระเบียบนี้ ต่อมาได้มีการออกระเบียบฯ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2537 ขอแก้ไขระเบียบเดิม เพื่อให้สอดคล้องกับทางปฏิบัติเพื่อลดขั้นตอนการปฏิบัติงานตามนโยบายเร่งรัดการจัดที่ดินของรัฐบาล โดยยกเว้นการประกาศให้ยื่นคำร้องกรณีเป็นเกษตรกรผู้ครอบครองที่ดินของรัฐอยู่ก่อน และ ส.ป.ก. นำที่ดินนั้นมาปฏิรูปที่ดิน

การยกเว้นไม่ต้องประกาศดังกล่าวอาจทำให้เกิดปัญหาเกษตรกรไม่ทราบคุณสมบัติของเกษตรกรที่จะมีสิทธิยื่นคำร้องขอเข้าทำประโยชน์ตามที่กำหนดไว้ในระเบียบ ซึ่งจะทำให้เกิดความสับสนและเข้าใจผิดเกี่ยวกับคุณสมบัติของเกษตรกร นอกจากนี้อาจก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงผู้ครอบครอง โดยผู้รับโอนการครอบครองในภายหลังมาอ้างต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ว่าเป็นเกษตรกรผู้ครอบครองเดิม เพื่อขอรับการคัดเลือกเข้าทำประโยชน์ในที่ดินได้ ซึ่งยากแก่การตรวจสอบ

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้ยกเลิกระเบียบคณะกรรมการว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกรฯ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2537 และให้ใช้ระเบียบฉบับที่แก้ไขใหม่ตามที่เสนอ

เรื่องที่ 4.6 การส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกป่าหรือไม้ยืนต้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ของเนื้อที่แปลงที่ดินที่ได้รับการจัดจากสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

สืบเนื่องจากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ส่งเสริมให้ผู้ที่ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดิน ปลูกป่าหรือไม้ยืนต้นในแปลงที่ดิน เพื่อเป็นการฟื้นฟูสภาพสิ่งแวดล้อมและแหล่งต้นน้ำลำธาร เพื่อเป็นการชดเชยสภาพพื้นที่ป่าที่เสียไป

มติคณะกรรมการ อนุมัติหลักการ ให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกร ผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดิน ปลูกป่าหรือไม้ยืนต้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ของเนื้อที่ในแปลงที่ดิน ที่ตนได้รับการจัดจาก ส.ป.ก. โดยที่โครงการส่งเสริมเกษตรกรปลูกป่าของกรมป่าไม้จำเป็นต้องใช้งบประมาณ ในแต่ละปีเป็นจำนวนมาก จึงให้ ส.ป.ก. ประสานงานกับกรมป่าไม้และสำนักงบประมาณในการจัดสรรงบประมาณเพื่อการดังกล่าว

เรื่องที่ 4.10 ขออนุมัติคืนพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ (ป่าเศรษฐกิจ) ซึ่งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ไม่สามารถดำเนินการปฏิรูปที่ดินได้คืนกรมป่าไม้

จากการที่ ส.ป.ก. ได้รับมอบพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเขตเศรษฐกิจเสื่อมโทรมจากกรมป่าไม้ มาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน รวมทั้งหมดประมาณ 44.28 ล้านไร่ ซึ่งภายหลัง ปรากฏว่ามีพื้นที่บางส่วนไม่สามารถดำเนินการปฏิรูปที่ดินได้ ส.ป.ก. จึงได้ดำเนินการ คืนพื้นที่ดังกล่าวให้กรมป่าไม้เป็นกรณีเร่งด่วนแล้ว รวม 5 ป่า ในจังหวัดนครราชสีมา จังหวัดระนอง จังหวัดพังงา และจังหวัดกระบี่ เพื่อให้กรมป่าไม้ฟื้นฟูสภาพป่าจัดตั้งเป็นวนอุทยานและน้อมเกล้าฯ ถวายพื้นที่บางส่วนเพื่อสร้างพระตำหนัก

- มติคณะกรรมการ**
1. อนุมัติในหลักการให้ ส.ป.ก. ส่งพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ (ป่าเศรษฐกิจ) ซึ่งไม่สามารถดำเนินการปฏิรูปที่ดินคั้นกรมป่าไม้ รวม 17 ป่า เนื้อที่ 115,177.96 ไร่
 2. อนุมัติให้ตราพระราชกฤษฎีกาเพิกถอนเขตปฏิรูปที่ดิน ในส่วนที่เป็นป่าชายเลน รวม 3 ป่า เพื่อให้เป็นป่าสงวนแห่งชาติต่อไป และเพื่อมิให้มีปัญหาทางกฎหมายว่าเมื่อเพิกถอนแล้วที่ดินยังคงเป็นป่าสงวนแห่งชาติตามเดิมหรือไม่ให้นำเรื่องนี้เข้าหารือในคณะอนุกรรมการพิจารณา

เรื่องที่ 4.12 ขออนุมัติให้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบชุดใหม่

- มติคณะกรรมการ** 1. อนุมัติให้ยกเลิกคำสั่งคณะกรรมการ ที่ 5/2535 สั่ง ณ วันที่ 20 สิงหาคม 2535 เรื่อง แต่งตั้งคณะอนุกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบ

2. อนุมัติให้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบ ดังนี้

1. นายชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์ ประธานอนุกรรมการ
รองเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
2. นายภิรมย์ ศรีจันทร์ ที่ปรึกษากฎหมาย รองประธานอนุกรรมการ
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
3. นายพงศ์เทพ เทพกาญจนา อนุกรรมการ
4. ผู้แทนกรมที่ดิน อนุกรรมการ
5. ผู้แทนกรมป่าไม้ อนุกรรมการ
6. ผู้แทนกรมการปกครอง อนุกรรมการ
7. ผู้แทนกรมพัฒนาที่ดิน อนุกรรมการ
8. ผู้แทนกรมชลประทาน อนุกรรมการ
9. ผู้แทนสำนักงานงานจัดรูปที่ดินกลาง อนุกรรมการ
10. ผศ.ดร.วรพจน์ วิศรุตพิชญ์ อนุกรรมการ
หัวหน้าภาควิชากฎหมายมหาชน
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
11. ดร. กิตติศักดิ์ ปรงติ อนุกรรมการ
อาจารย์ประจำภาควิชากฎหมายเอกชน
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
12. ผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายปฏิรูปที่ดิน อนุกรรมการ
13. ผู้อำนวยการกองนิติการ ส.ป.ก. อนุกรรมการ
และเลขานุการ

14. หัวหน้าฝ่ายนิติการและระเบียบ กองนิติการ

อนุกรรมการ

และผู้ช่วยเลขานุการ

ให้คณะอนุกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

1. พิจารณาและวินิจฉัยปัญหาข้อกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม หรือกฎหมายอื่น รวมทั้งระเบียบใด ๆ ที่เกี่ยวกับการปฏิรูปที่ดินฯ

2. พิจารณาและวินิจฉัยปัญหาข้อกฎหมายอันเกิดจากนิติกรรมและสัญญาใด ๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินการปฏิรูปที่ดินฯ รวมทั้งกำหนดมาตรการหรือวิธีการในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ

3. ทำการศึกษาและพิจารณาเสนอแนวทางในการกำหนดหรือปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม หรือเสนอร่างฯ บรรดากฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ คำสั่งใด ๆ เพื่อให้การดำเนินงานปฏิรูปที่ดินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นและสอดคล้องกับภาวะการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

4. พิจารณาและวินิจฉัยปัญหาในเรื่องใด ๆ ในส่วนที่เป็นปัญหาข้อกฎหมายซึ่งตามระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งใด ๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินการปฏิรูปที่ดินฯ กำหนดให้นำเสนอคณะกรรมการวินิจฉัย

5. ให้คำแนะนำ เสนอแนะ หรือชี้แจงปัญหาข้อกฎหมายและระเบียบหรือแนวทางปฏิบัติที่เกี่ยวกับการดำเนินการปฏิรูปที่ดินฯ แก่ ส.ป.ก. หน่วยงานคณะบุคคล หรือบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

เนื่องจากระเบียบของคณะกรรมการ ได้ออกมาหลายฉบับ แม้ว่าเป็นเรื่องเดียวกัน และมีการยกเลิกไปแล้วเป็นบางฉบับ อาจทำให้เกิดความสับสนและเข้าใจผิด จึงมอบหมายให้คณะอนุกรรมการที่ได้รับอนุมัติให้แต่งตั้ง ดำเนินการประมวลระเบียบ กฎ คำสั่ง ประกาศหรือมติของคณะกรรมการ ให้เป็นฉบับเดียวกันโดยแยกเป็นเรื่อง ๆ ไป โดยให้แล้วเสร็จภายใน 15 วัน

การประชุมครั้งที่ 5/2538 เมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน 2538

ระเบียบวาระที่ 4 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 4.1 ขอยกเลิกมติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ครั้งที่ 1/2537 เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2537 เรื่อง การจัดซื้อที่ดินนอกเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร ที่ได้รับความเดือดร้อนเรื่องที่ดินทำกิน

สืบเนื่องจากมติคณะกรรมการ ครั้งที่ 1/2537 วันที่ 24 มีนาคม 2537 คณะกรรมการ ได้มีมติอนุมัติหลักการให้ ส.ป.ก. มีอำนาจจัดซื้อที่ดินจากเจ้าของที่ดินในพื้นที่ซึ่งยังมิได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดินไปก่อนได้ โดยใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมชำระราคาที่ดินให้เจ้าของที่ดินในวันจดทะเบียนรับโอนสิทธิในที่ดินได้ตามหลักเกณฑ์ และวิธีการชำระราคา และค่าทดแทนที่ดินหรือสิ่งสาธารณูปโภคในเขตปฏิรูปที่ดิน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2536 โดยให้ดำเนินการออกพระราชกฤษฎีกากำหนดพื้นที่นั้นให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดินฯ โดยเร็ว

ส.ป.ก. พิจารณาเห็นว่า หลักการจัดซื้อที่ดินซึ่งยังมิได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดินดังกล่าว อาจก่อให้เกิดปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับอำนาจการจัดซื้อที่ดินของ ส.ป.ก. ตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 มาตรา 29

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้ยกเลิกมติคณะกรรมการ ในการประชุมครั้งที่ 1/2537 เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2537 ระเบียบวาระที่ 4 เรื่องที่ 4.4 ซึ่งได้อนุมัติหลักการให้ ส.ป.ก. จัดซื้อที่ดินจากเจ้าของที่ดินในพื้นที่ซึ่งยังมิได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเป็นเขตปฏิรูปที่ดินฯ ได้

เรื่องที่ 4.2 อนุมัติส่งพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติซึ่งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ไม่สามารถดำเนินการปฏิรูปที่ดินได้ คืนกรมป่าไม้

สืบเนื่องจากมติคณะกรรมการ ครั้งที่ 4/2538 วันที่ 1 กันยายน 2538 อนุมัติหลักการให้ ส.ป.ก. ส่งพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ (ป่าเศรษฐกิจ) ซึ่งไม่สามารถดำเนินการได้ คืนกรมป่าไม้นั้น ส.ป.ก. ได้ตรวจสอบแล้วพบว่าพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติซึ่งไม่สามารถดำเนินการได้ และ ส.ป.ก. มิได้ดำเนินการใด ๆ ในพื้นที่นั้น เห็นสมควรคืนกรมป่าไม้ เพิ่มเติม รวม 13 ป่า 11 จังหวัด เนื้อที่รวม 136,026.75 ไร่ ทั้งนี้ หากเป็นป่าที่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินแล้ว ส.ป.ก. จะนำเรื่องหารือในคณะอนุกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบ เพื่อจะได้ดำเนินการอย่างถูกต้องในการตราพระราชกฤษฎีกาเพิกถอนเขตปฏิรูปที่ดินต่อไป

มติคณะกรรมการ อนุมัติหลักการให้ส่งพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ซึ่ง ส.ป.ก. ไม่สามารถดำเนินการปฏิรูปที่ดินได้คืนกรมป่าไม้ จำนวน 13 ป่า 11 จังหวัด เนื้อที่ 136,026.75 ไร่ ทั้งนี้ สำหรับลำดับที่ 5 ป่าน้ำตกเขาอีโต้ ให้กรมป่าไม้ตรวจสอบความถูกต้องของ น.ส.3 ด้วย

เรื่องที่ 4.3 ขออนุมัติในหลักการให้สหกรณ์การเกษตรปฏิรูปที่ดิน (สกป.) กู้ยืมเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเพื่อดำเนินธุรกิจได้

ตามที่ ส.ป.ก. มีนโยบายที่จะจัดตั้งสถาบันเกษตรกรขึ้นในเขตปฏิรูปที่ดิน ภายหลังจากที่ได้จัดที่ดินให้เกษตรกรแล้ว โดยได้รับการสนับสนุนจากกรมส่งเสริมสหกรณ์ จัดตั้ง “สหกรณ์การเกษตรปฏิรูปที่ดิน (สกป.)” ซึ่งตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 - 2537 ได้จัดตั้งแล้วทั้งสิ้น 105 สหกรณ์ ในพื้นที่ 38 จังหวัด

ส.ป.ก. ได้ร่วมกับสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย และกรมส่งเสริมสหกรณ์ จัดทำโครงการให้การศึกษอบรมกรรมการและสมาชิกชั้นนำของ สกป. จำนวน 35 สหกรณ์ ทำให้ได้รับทราบสภาพปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานสหกรณ์ ซึ่งปัญหาหลัก คือ การขาดแคลนเงินทุนที่จะใช้ในการดำเนินธุรกิจ ซึ่งได้ขอให้ ส.ป.ก. พิจารณาให้การสนับสนุนด้านเงินทุนหมุนเวียนสหกรณ์ละ 500,000 บาท ระยะเวลา 5 ปี ขณะนี้มีอยู่จำนวน 62 สหกรณ์ ซึ่ง ส.ป.ก. พิจารณาแล้วเห็นควรให้ 18 สหกรณ์ ขอรับเงินกู้จาก ธ.ก.ส. และ 44 สหกรณ์ ซึ่งไม่อยู่ในข่ายได้รับการสนับสนุนจาก ธ.ก.ส. เห็นควรให้ใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม สหกรณ์ละ 500,000 บาท กำหนดชำระคืนภายใน 3 ปี อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 3 ต่อปี ชำระดอกเบี้ยทุกปี

มติคณะกรรมการ 1. อนุมัติหลักการให้ สกป. ที่จะขอรับสินเชื่อจากกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม จำนวน 44 สหกรณ์ กู้ยืมเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเพื่อดำเนินธุรกิจ สกป. แห่งละไม่เกิน 500,000 บาท เป็นเงินกู้ระยะปานกลาง กำหนดชำระคืนภายใน 3 ปี อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 3 ต่อปี ชำระดอกเบี้ยทุกปี ทั้งนี้ สำหรับ สกป. จำนวน 18 สหกรณ์ ที่ ส.ป.ก. จะเสนอขอรับสินเชื่อจาก ธ.ก.ส. ตามความเห็นของคณะกรรมการประสานงานสถาบันเกษตรกรฯ และ คณะอนุกรรมการโครงการและการเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม หาก ธ.ก.ส. ไม่สามารถให้การสนับสนุนได้ ให้ขอใช้สินเชื่อจากเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมต่อไป

2. การให้กู้ยืมเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในลักษณะดังกล่าว ในปีต่อ ๆ ไปให้ ธ.ก.ส. และ ส.ป.ก. หารือกัน เพื่อกำหนดกลุ่มสหกรณ์ที่จะให้สินเชื่อจากแต่ละแหล่ง โดยขอให้ครอบคลุมถึง สกป. ที่จะดำเนินการจัดตั้งขึ้นใหม่ด้วย

3. อนุมัติหลักการให้สถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินกู้ยืมเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเพื่อดำเนินธุรกิจได้

เรื่องที่ 4.8 ขออนุมัติหลักการมอบอำนาจให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดเป็นผู้ออกหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินรวมทั้งการเพิกถอนและออกใบแทน

ตามมติคณะกรรมการ ครั้งที่ 1/2536 วันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2536 อนุมัติให้ใช้ระเบียบคณะกรรมการ ว่าด้วยการออกหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2536 ซึ่งได้กำหนดเกี่ยวกับการออก เพิกถอน และออกใบแทนหนังสืออนุญาตฯ ไว้ในข้อ 7 ข้อ 9 และข้อ 10 ซึ่งขั้นตอนการปฏิบัติ เลขาธิการ ส.ป.ก. จะมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดดำเนินการตามระเบียบ เพื่อให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกเกษตรกรและการส่งให้สันติสุข ซึ่งเป็นอำนาจของ คปจ. ดังนั้นหากจะมอบให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัด เป็นผู้ดำเนินการแทนผู้ว่าราชการจังหวัดจะทำให้การปฏิบัติงานคล่องตัวและรวดเร็วขึ้น

มติคณะกรรมการ อนุมัติหลักการมอบอำนาจให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัด เป็นผู้ออกหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน รวมทั้งการเพิกถอนและออกใบแทนตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในระเบียบคณะกรรมการ ว่าด้วยการออกหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2536 โดยให้ ส.ป.ก. นำหลักการดังกล่าวไปดำเนินการแก้ไขระเบียบตามขั้นตอนต่อไป

เรื่องที่ 4.9 หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการให้เกษตรกรกู้ยืมเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อเป็นหลักประกันในการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญา

ตามมติคณะกรรมการ ครั้งที่ 5/2536 วันที่ 15 กันยายน 2536 เห็นชอบให้ใช้หนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. 4-01) เป็นหลักประกันในการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญา

ส.ป.ก. ได้จัดประชุมหารือกับกรมตำรวจ สำนักงานอัยการสูงสุด กระทรวงยุติธรรมแล้ว จึงได้จัดทำหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการให้เกษตรกรกู้ยืมเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเป็นกรณีพิเศษ เพื่อเป็นหลักประกันในการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญา

มติคณะกรรมการ ให้กรมบัญชีกลาง พิจารณาว่า การใช้จ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อการนี้ ขัดต่อเจตนารมณ์ของกฎหมายในการจัดตั้งกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมและระเบียบว่าด้วยการใช้จ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมหรือไม่

เรื่องที่ 4.10 ขออนุมัติกำหนดที่ดินเอกชน ในท้องที่ตำบลโดมประดิษฐ์ อำเภอน้ำยืน จังหวัดอุบลราชธานี เนื้อที่ประมาณ 1,913-1-11 ไร่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

ด้วยกองบัญชาการกองกำลังสุรนารี และ กอ.รมน. ภาค 2 ส่วนแยก 2 ขอให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พิจารณาให้การสนับสนุนการดำเนินงานตามโครงการภายใต้โครงการเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในพระราชวโรกาสทรงครองราชย์สมบัติครบ 50 ปี ในปี พ.ศ. 2539 รวม 8 โครงการ ซึ่ง ส.ป.ก. ได้รับมอบหมายให้พิจารณา 2 โครงการ ได้แก่

1. โครงการจัดตั้งศูนย์การพัฒนาโนนดินแดง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดบุรีรัมย์
2. โครงการจัดตั้งศูนย์พัฒนาพื้นที่ชายแดน จังหวัดอุบลราชธานี อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

สำหรับโครงการจัดตั้งศูนย์พัฒนาพื้นที่ชายแดน จังหวัดอุบลราชธานี อันเนื่องมาจากพระราชดำรินั้น มีวัตถุประสงค์ เพื่อเป็นศูนย์กลางสาธิต การประกอบอาชีพหลาย ๆ สาขา เป็นแหล่งฝึกสอนอบรมอาชีพราษฎรบริเวณชายแดน และให้บริการส่งเสริมการประกอบอาชีพ ยกระดับรายได้ช่วยเหลือราษฎรในการใช้ที่ดินและน้ำที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประสิทธิภาพ และได้รับประโยชน์สูงสุด โครงการปฏิรูปที่ดินแบบวางแผน แบ่งแปลง กระจายสิทธิจัดที่ดิน ให้ราษฎรถือครองเท่า ๆ กัน ครอบครัพละ 10 - 15 ไร่ ในพื้นที่ประมาณ 1,200 ไร่ ทำการก่อสร้าง และจัดระบบส่งน้ำเข้าแปลงเกษตรกรรม ให้ได้อย่างสมบูรณ์ทุกแปลง พร้อมให้การอบรม ส่งเสริมการใช้ที่ดินและน้ำ เพื่อทำการปลูกพืชหมุนเวียนให้เกิดรายได้ตลอดปี ซึ่ง ส.ป.ก. จะต้องสนับสนุนเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเพื่อจัดซื้อที่ดินเอกชนบริเวณอ่างเก็บน้ำห้วยพลาญเสือ และอ่างเก็บน้ำห้วยจันลำนาวางวางแผนแบ่งแปลงและกระจายสิทธิการถือครองที่ดิน ให้แก่ราษฎรภายใต้โครงการ โดยวิธีเช่าซื้อระยะยาว ในกรณีนี้จำเป็นต้องขออนุมัติกำหนดเขตที่ดินเอกชนในท้องที่หมู่ที่ 2 หมู่ที่ 3 และหมู่ที่ 7 ตำบลโดมประดิษฐ์ อำเภอน้ำยืน จังหวัดอุบลราชธานี เนื้อที่ประมาณ 1,913-1-11 ไร่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน เนื่องจากพื้นที่ดังกล่าว ยังไม่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ ให้ ส.ป.ก. ตรวจสอบข้อมูลเดิมให้แน่ชัดก่อนว่าพื้นที่ที่จะจัดซื้อเป็น น.ส.3 หรือ น.ส.3ก. และให้กรมป่าไม้ ช่วยตรวจสอบพื้นที่ดังกล่าวด้วย เนื่องจากเป็น บริเวณพื้นที่อยู่ใกล้ชายแดน และใกล้กับพื้นที่ป่าไม้ และให้นำเสนอคณะกรรมการ พิจารณาใหม่ต่อไป

เรื่องที่ 4.11 ขออนุมัติปรับปรุงคณะกรรมการประสานงานสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน

คำสั่งคณะกรรมการ ที่ 4/2535 สั ง ณ วันที่ 14 สิงหาคม 2535 แต่งตั้งคณะกรรมการประสานงานสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน ประกอบด้วย อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ เป็นประธานอนุกรรมการ และผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป็นอนุกรรมการ โดยมีหัวหน้าฝ่ายสถาบันเกษตรกร กองพัฒนารายได้เกษตรกร ในเขตปฏิรูปที่ดิน เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ

เนื่องจาก ส.ป.ก. ได้มีคำสั่งยกเลิกการแบ่งส่วนราชการเป็นการภายใน โดยให้เจ้าหน้าที่กองพัฒนารายได้เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินกลับไปปฏิบัติหน้าที่ ในกองจัดการปฏิรูปที่ดินตามเดิม จึงจำเป็นต้องปรับปรุงคณะกรรมการเฉพาะในส่วน ของ ส.ป.ก. ทั้งนี้ อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบคงเป็นไปตามเดิม

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้ปรับปรุงคณะกรรมการประสานงานสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน ดังนี้

1. อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์	ประธานอนุกรรมการ
2. รองเลขาธิการ ส.ป.ก.	รองประธานอนุกรรมการ
3. ผู้อำนวยการกองฝึกอบรม กรมส่งเสริมสหกรณ์	อนุกรรมการ
4. ผู้อำนวยการกองแผนงาน กรมส่งเสริมสหกรณ์	อนุกรรมการ
5. ผู้อำนวยการกองสหกรณ์การเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์	อนุกรรมการ
6. ผู้แทน ธ.ก.ส.	อนุกรรมการ
7. ผู้อำนวยการกองบริการกองทุนการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกร ส.ป.ก.	อนุกรรมการ
8. ผู้อำนวยการกองจัดการปฏิรูปที่ดิน ส.ป.ก.	อนุกรรมการ
9. ผู้แทนกรมการพัฒนาชุมชน	อนุกรรมการ
10. ผู้แทนกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม	อนุกรรมการ
11. ผู้แทนกรมตรวจบัญชีสหกรณ์	อนุกรรมการ
12. ผู้แทนสำนักงานงบประมาณ	อนุกรรมการ

13. หัวหน้าฝ่ายประสานงานการส่งเสริม และพัฒนาเกษตรกร กองจัดการปฏิรูปที่ดิน ส.ป.ก.	อนุกรรมการ
14. หัวหน้าฝ่ายประสานงานการส่งเสริมงาน สถาบันเกษตรกรและพัฒนาอาชีพ กองจัดการปฏิรูปที่ดิน ส.ป.ก.	อนุกรรมการ และเลขานุการ
15. หัวหน้าฝ่ายส่งเสริมสหกรณ์โครงการพิเศษ กองสหกรณ์การเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์	อนุกรรมการ และช่วยเลขานุการ
16. หัวหน้างานสถาบันเกษตรกร ฝ่ายประสานงาน การส่งเสริมงานสถาบันเกษตรกร และพัฒนาอาชีพ กองจัดการปฏิรูปที่ดิน ส.ป.ก.	อนุกรรมการ และช่วยเลขานุการ

ให้คณะอนุกรรมการดังกล่าวมีหน้าที่และความรับผิดชอบ ดังนี้

1. พิจารณาวางแผนดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดตั้งสถาบันเกษตรกร
ในเขตปฏิรูปที่ดินและเสนอโครงการต่อคณะกรรมการ
 2. พิจารณาวางระเบียบ เงื่อนไข วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับสถาบันเกษตรกร
ในเขตปฏิรูปที่ดินนั้น
 3. ติดตามประสานงานและควบคุมการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
 4. ตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลโครงการ และเสนอผลการปฏิบัติงาน
ต่อคณะกรรมการ
 5. รวบรวมและจัดทำแผนการดำเนินงานเกี่ยวกับการส่งเสริม และฝึกอบรม
วิชาชีพอื่นนอกจากการเกษตร
 6. ตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานพัฒนาสังคมและพัฒนาอาชีพ
และเสนอผลการดำเนินงานต่อคณะกรรมการ
 7. ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามแต่คณะกรรมการมอบหมาย
- ในการปฏิบัติหน้าที่ของอนุกรรมการนี้ ให้มีอำนาจเชิญผู้แทนของส่วนราชการ
และเอกชน ผู้ทรงคุณวุฒิ เข้าร่วมปฏิบัติงานได้ และในกรณีที่จะเป็นประโยชน์ต่องาน
ให้มีอำนาจเชิญผู้แทนของส่วนราชการหรือผู้ที่เกี่ยวข้องชี้แจงรายละเอียด
ตามที่เห็นสมควร

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

การประชุมครั้งที่ 1/2539 เมื่อวันที่ 12 มีนาคม 2539

ระเบียบวาระที่ 4 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 4.5 การกำหนดค่าเช่าที่ดินของรัฐ

มติคณะกรรมการ ครั้งที่ 5/2538 เมื่อวันที่ 6 พฤศจิกายน 2538 ให้ฝ่ายเลขานุการฯ นำเรื่องการกำหนดค่าเช่าที่ดินของรัฐกลับไปพิจารณาทบทวนใหม่ ในแง่ของข้อกฎหมายต่าง ๆ ก่อนว่ามีปัญหาหรือไม่ ตลอดจนพิจารณาในแง่ของ อัตราค่าเช่าที่จะจัดเก็บด้วย เพื่อมิให้เป็นภาระของเกษตรกร ส.ป.ก. ได้พิจารณาแล้ว เห็นว่า

1. ในแง่ของข้อกฎหมายตามมาตรา 30 วรรคสาม และวรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2519 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532 ความว่า “บรรดาที่ดินที่ ส.ป.ก. ได้มา ถ้าเป็นที่ดินของรัฐและมีเกษตรกรถือครองอยู่แล้ว เกินจำนวนที่กำหนดในวรรคหนึ่ง ก่อนเวลาที่คณะกรรมการกำหนด เกษตรกรดังกล่าว ยื่นคำร้องและยินยอมชำระค่าเช่า หรือค่าชดเชยที่ดินในอัตราหรือจำนวนที่เพิ่มขึ้น ตามที่คณะกรรมการกำหนดสำหรับที่ดิน ส่วนที่เกินตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการจัดที่ดินให้เกษตรกรเช่าหรือจัดให้แล้วแต่กรณี ตามจำนวนที่เกษตรกรถือครอง แต่เมื่อรวมกันแล้ว ต้องไม่เกินหนึ่งร้อยไร่ในการกำหนด อัตราค่าเช่า หรือค่าชดเชยดังกล่าว ต้องคำนึงถึงระยะเวลาและวิธีการที่เกษตรกร ได้ที่ดินนั้นมา ความสามารถในการทำประโยชน์ ประเภทของเกษตรกรรมและการทำ ประโยชน์ที่ได้ทำไว้แล้วในที่ดินนั้น”

ในการจัดที่ดินให้เกษตรกรตามวรรคสาม ถ้าเกษตรกรได้เข้าครอบครองที่ดิน ดังกล่าวก่อน พ.ศ. 2510 ให้เรียกเก็บเฉพาะค่าธรรมเนียมในการโอนและรังวัด และค่าปรับปรุงพัฒนาที่ดินที่ ส.ป.ก. ดำเนินการให้ตามจำนวนที่คณะกรรมการกำหนด เฉพาะส่วนที่ไม่เกินห้าสิบไร่

2. ในแง่ของอัตราค่าเช่าที่จะจัดเก็บได้ศึกษาเปรียบเทียบหลักเกณฑ์การจัดเก็บ ค่าเช่าที่ดินของรัฐของส่วนราชการที่มีลักษณะงานคล้ายคลึงกัน ดังนั้น เพื่อให้การจัดเก็บ ค่าเช่าที่ดินของรัฐในเขตปฏิรูปที่ดิน มีอัตราใกล้เคียงกับการจัดเก็บของส่วนราชการ และเป็นไปตามกฎหมายดังกล่าว โดยคำนึงถึงความสามารถในการชำระค่าเช่า ของเกษตรกร เห็นควรเสนออัตราค่าเช่าที่ดินของรัฐ ดังนี้

2.1 เกษตรกรที่ครอบครองที่ดินก่อน พ.ศ. 2510 ส่วนที่ไม่เกิน 50 ไร่ ไม่ต้องจัดเก็บส่วนที่เกิน 50 ไร่ เก็บในอัตราไร่ละ 10 บาทต่อปี

2.2 เกษตรกรผู้ถือครองที่ดินเดิมซึ่งครอบครองที่ดินของรัฐ ระหว่าง พ.ศ. 2510 - 2524 ส่วนที่ไม่เกิน 50 ไร่ เก็บในอัตราไร่ละ 10 บาทต่อปี ส่วนที่เกิน 50 ไร่ เก็บในอัตราไร่ละ 15 บาทต่อปี

2.3 เกษตรกรที่ครอบครองหลัง พ.ศ. 2524 ส่วนที่ไม่เกิน 50 ไร่ เก็บในอัตราไร่ละ 10 บาทต่อปี ส่วนที่เกิน 50 ไร่ เก็บอัตราไร่ละ 20 บาทต่อปี

มติคณะกรรมการ คณะกรรมการได้พิจารณาแล้วเห็นว่าโดยที่กฎหมายปฏิรูปที่ดินได้บัญญัติไว้ในเรื่องการจัดเก็บค่าเช่าที่ดินที่ ส.ป.ก. ได้มา ดังนั้น จึงมีมติอนุมัติอัตราค่าเช่าที่ดินตามที่ ส.ป.ก. เสนอแต่ทั้งนี้ให้มีช่วงระยะเวลาดำเนินการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการจัดเก็บค่าเช่าที่ดินของรัฐ ให้เกษตรกรทุกพื้นที่ได้เข้าใจเหตุผลและเงื่อนไขที่ต้องจัดเก็บสักระยะหนึ่งก่อน

อัตราค่าเช่าที่ดินของรัฐที่ ส.ป.ก. เสนอ ได้แก่

1. เกษตรกรที่ครอบครองที่ดินก่อน พ.ศ. 2510 ส่วนที่ไม่เกิน 50 ไร่ ไม่ต้องเก็บค่าเช่าส่วนที่เกิน 50 ไร่ เก็บในอัตราไร่ละ 10 บาทต่อปี
2. เกษตรกรที่ครอบครองที่ดินระหว่าง พ.ศ. 2510 - 2524 ส่วนที่ไม่เกิน 50 ไร่ เก็บในอัตราไร่ละ 10 บาทต่อปี ส่วนที่เกิน 50 ไร่ เก็บในอัตราไร่ละ 15 บาทต่อปี
3. เกษตรกรที่ครอบครองหลัง พ.ศ. 2524 ส่วนที่ไม่เกิน 50 ไร่ เก็บในอัตราไร่ละ 10 บาทต่อปี ส่วนที่เกิน 50 ไร่ เก็บในอัตราไร่ละ 20 บาทต่อปี

การประชุมครั้งที่ 2/2539 เมื่อวันที่ 18 มิถุนายน 2539

ระเบียบวาระที่ 4 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 4.1 ขออนุมัติคืนพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ (ป่าเศรษฐกิจ) ซึ่งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ไม่สามารถดำเนินการปฏิรูปที่ดินได้ คืนกรมป่าไม้

มติคณะกรรมการ อนุมัติส่งพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ซึ่ง ส.ป.ก. ไม่สามารถดำเนินการปฏิรูปที่ดินได้ คืนกรมป่าไม้ จำนวน 179 ป่า เนื้อที่ 2,152,400 ไร่ และขอแก้ไขเนื้อที่การส่งคืน ป่าสนชายทะเล จังหวัดพังงา เป็น 792 ไร่ ตามผลการตรวจสอบสภาพป่า

เรื่องที่ 4.3 ขออนุมัติในหลักการแก้ไขระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการให้กู้ยืมเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรมแก่เกษตรกร และสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2536

มติคณะกรรมการ ขออนุมัติในหลักการแก้ไขระเบียบคณะกรรมการ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการให้กู้ยืมเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมแก่เกษตรกร และสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2536 ดังนี้

ข้อความเดิม

แก้ไขเป็น

1. ข้อ 7 (2) กรณีการกู้ยืมเพื่อเป็นค่าชดเชย กำหนดระยะเวลาชำระคืน ภายใน 15 ปี	กรณีการกู้ยืมเพื่อเป็นค่าชดเชย กำหนดระยะเวลาชำระคืน ภายใน 25 ปี
2. ข้อ 8 (4) มีเกษตรกรซึ่งมีความต้องการ เงินกู้ประเภทเดียวกัน ซึ่งมีจำนวน อย่างน้อย 5 คน ทำหนังสือรับรอง ตามแบบที่กำหนดผูกพันร่วมกัน เมื่อผู้กู้รายใดในบรรดาผู้ทำหนังสือ รับรองร่วมกันยังไม่ชำระหนี้ให้เสร็จ ตามกำหนดบรรดาผู้ทำหนังสือรับรอง ร่วมกันเพื่อชำระหนี้ดังกล่าวจนเสร็จ ทั้งนี้ การกู้ยืมของแต่ละคนต้องมีวงเงินกู้ ไม่เกิน 100,000 บาท	มีเกษตรกรซึ่งมีความต้องการ เงินกู้ประเภทเดียวกัน ซึ่งมีจำนวน อย่างน้อย 3 คน โดยไม่นับรวมผู้กู้ ทำหนังสือรับรองตามแบบที่ กำหนดผูกพันร่วมกัน กรณีผู้กู้ที่ทำ หนังสือรับรองผูกพันร่วมกัน จะขอ ชำระหนี้ทั้งหมดก่อนกำหนดสัญญา และจะขอถอนการรับรองผูกพัน ร่วมกันด้วยนั้น ให้อยู่ในดุลยพินิจ ของเลขาธิการ สป.ก. ทั้งนี้ การให้ กู้ยืมของแต่ละคนต้องมีวงเงินกู้ ไม่เกิน 100,000 บาท ยกเว้นการกู้ เพื่อค่าชดเชยต้องมีวงเงินกู้ไม่เกิน 200,000 บาท

หากอนุมัติตาม 1 และ 2 เห็นควรให้คณะอนุกรรมการพิจารณากฎหมาย และระเบียบนำไปพิจารณาตามที่ คปก. มีมติอนุมัติ

3. ข้อ 13 (1) ค. การกู้ยืมเกินกว่ารายละ 50,000 บาท แต่ไม่เกิน 100,000 บาท ให้คณะอนุกรรมการเป็นผู้อนุมัติ.....	การกู้ยืมเงินเกินกว่ารายละ 50,000 บาท แต่ไม่เกิน 200,000 บาทให้คณะอนุกรรมการ เป็นผู้อนุมัติ.....

ข้อ 13 (1) ง. การกู้ยืมเงินเกินกว่ารายละ 100,000 บาทขึ้นไป ให้นำเสนอ คณะกรรมการพิจารณา	การกู้ยืมรายละ 200,000 บาท ขึ้นไปให้นำเสนอคณะกรรมการพิจารณา
ข้อ 13 (2) ก. โครงการซึ่งมีวงเงิน กู้ยืมไม่เกิน 500,000 บาท ให้คณะกรรมการเป็นผู้มีอำนาจอนุมัติ	โครงการซึ่งมีวงเงินกู้ยืม ไม่เกิน 1,000,000 บาทให้คณะอนุกรรมการ เป็นผู้ที่มีอำนาจอนุมัติ
ข้อ 13 (2) ข. โครงการซึ่งมีวงเงินกู้ยืม เกินกว่า 500,000 บาทขึ้นไป ให้นำเสนอคณะกรรมการพิจารณา	โครงการซึ่งมีวงเงินกู้ยืมเกินกว่า 1,000,000 บาทขึ้นไปให้นำเสนอ คณะกรรมการพิจารณา
ข้อ 14 กรณีสถาบันเกษตรกรเป็นผู้กู้ยืม ให้คณะอนุกรรมการมีอำนาจอนุมัติ ไม่เกินแห่งละ 500,000 บาท สำหรับวงเงินเกินกว่า 500,000 บาท ให้เสนอคณะกรรมการพิจารณา	กรณีสถาบันเกษตรกรเป็นผู้กู้ยืม ให้คณะอนุกรรมการมีอำนาจ อนุมัติไม่เกินแห่งละ 1,000,000 บาท สำหรับวงเงินเกินกว่า 1,000,000 บาท ให้คณะกรรมการพิจารณา

ทั้งนี้ ให้มีผลตั้งแต่วันที่คณะกรรมการอนุมัติเป็นต้นไป

4. ให้คณะอนุกรรมการโครงการและการเงิน กองทุนการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรมศึกษาและพิจารณาปรับปรุงแก้ไขหลักเกณฑ์วิธีการอื่น ๆ ที่จะช่วยปรับปรุงให้การให้กู้ยืมเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมมีความคล่องตัว และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น แล้วนำเสนอให้คณะกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบ จัดทำร่างระเบียบฯ เสนอคณะกรรมการต่อไป

เรื่องที่ 4.6 ขออนุมัติกำหนดที่ดินเอกชนในท้องที่ ตำบลโดมประดิษฐ์ อำเภอน้ำยืน จังหวัดอุบลราชธานี เนื้อที่ประมาณ 1,913-1-11 ไร่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

การประชุมคณะกรรมการ ครั้งที่ 5/2538 วันที่ 8 พฤศจิกายน 2538 ส.ป.ก. ได้นำเสนอขอกำหนดที่ดินเอกชน ในท้องที่ตำบลโดมประดิษฐ์ อำเภอน้ำยืน จังหวัดอุบลราชธานี ส.ป.ก. ได้ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อตรวจสอบข้อมูล เดิมของพื้นที่ที่จะจัดซื้อ เนื้อที่ประมาณ 1,913-1-11 ไร่ ปรากฏตามที่กองบัญชาการ กองกำลังสุรนารี และ กอ.รมน. ภาค 2 แจ้งขอให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สนับสนุนโครงการจัดตั้งศูนย์พัฒนาพื้นที่ชายแดนจังหวัดอุบลราชธานี อันเนื่องมาจาก พระราชดำริ เพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

เนื่องในพระราชวโรกาสทรงครองราชสมบัติ ครบ 50 ปี ในปี พ.ศ. 2539 และคณะกรรมการ ได้มีมติให้ ส.ป.ก. ตรวจสอบข้อมูลเดิมให้แน่ชัดก่อนว่าพื้นที่ที่จะจัดซื้อเป็น น.ส. 3 หรือ น.ส. 3 ก. และให้กรมป่าไม้ช่วยตรวจสอบพื้นที่ดังกล่าวด้วย เนื่องจากบริเวณพื้นที่ดังกล่าวอยู่ใกล้ชายแดนและใกล้กับพื้นที่ป่าไม้ ส.ป.ก. ได้ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตรวจสอบสิทธิที่จะจัดซื้อแล้ว ปรากฏผล ดังนี้

1. บริเวณพื้นที่ที่จะจัดซื้อตั้งอยู่ในเขตป่าไม้ถาวรป่าฝั่งซ้ายลำโดมใหญ่ ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน 2506 ซึ่งต่อมา สภาบริหารคณะปฏิวัติ ทำหน้าที่คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ 8 มิถุนายน 2515 ลงมติให้เปลี่ยนแปลงมติคณะรัฐมนตรีเดิม โดยจำแนกป่าฝั่งซ้ายลำโดมใหญ่บางส่วนในท้องที่ อำเภอ น้ำยืน จังหวัดอุบลราชธานี เนื้อที่ประมาณ 97.049 ตารางกิโลเมตร หรือ 60,655.625 ไร่ ออกเป็นที่จัดสรรเพื่อการเกษตรกรรม หรือใช้ประโยชน์อย่างอื่น ๆ และมอบให้จังหวัดอุบลราชธานีรับไปดำเนินการ

2. บริเวณพื้นที่ที่จัดซื้อเป็นที่ดินเอกชนที่มีเอกสารสิทธิตามประมวลกฎหมายที่ดิน ประเภท น.ส. 3 ก. ซึ่งอยู่นอกเขตป่าสงวนแห่งชาติ อุทยานแห่งชาติเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า และวนอุทยานแห่งชาติ

มติคณะกรรมการ อนุมัติกำหนดที่ดินเอกชนในท้องที่ตำบลโดมประดิษฐ์ อำเภอ น้ำยืน จังหวัดอุบลราชธานี เนื้อที่ประมาณ 1,913-1-11 ไร่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

การประชุมครั้งที่ 3/2539 เมื่อวันที่ 16 สิงหาคม 2539

ระเบียบวาระที่ 5 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 5.1 การดำเนินการปฏิรูปที่ดินในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเสื่อมสภาพที่กรมป่าไม้ มอบให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมซึ่งตั้งอยู่บนเกาะ

มติคณะกรรมการ อนุมัติแนวทางปฏิบัติในการดำเนินการปฏิรูปที่ดินในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเสื่อมสภาพ ซึ่งตั้งอยู่บนเกาะ ดังนี้

1. เกาะที่มีเนื้อที่มาก และมีการทำการเกษตรเป็นส่วนใหญ่เห็นควรนำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน โดยยึดถือผลการตรวจสอบสภาพป่าตามข้อตกลงระหว่างกรมป่าไม้ และ ส.ป.ก. ว่าด้วยแนวทางการปฏิบัติในการกันพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ กลับคืนกรมป่าไม้ พ.ศ. 2538 ลงวันที่ 14 กันยายน 2538

2. เกษขนาดเล็ก มีเนื้อที่ดำเนินการปฏิรูปที่ดินน้อย หรือเกษขนาดใหญ่ แต่มีการทำการเกษตรไม่มากนัก เห็นควรสงวนกรรมป่าไม้ เพื่อนำไปฟื้นฟูให้เป็นสภาพป่าดั้งเดิมต่อไป

ทั้งนี้ ให้ดำเนินการตามข้อตกลงระหว่างกรมป่าไม้และ ส.ป.ก. โดยเคร่งครัด

เรื่องที่ 5.2 แนวทางการจัดที่ดินในพื้นที่เขตปฏิรูปที่ดินที่มีความลาดชันเกินร้อยละ 35

ส.ป.ก. ขอเสนอต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาแนวทางการจัดที่ดินในพื้นที่เขตปฏิรูปที่ดินที่มีความลาดชันเกินกว่าร้อยละ 35 โดยมีประเด็นการพิจารณา 2 กรณี คือ

กรณีที่ 1 ในกรณีเป็นพื้นที่ลาดชัน ทั้งในเขตปฏิรูปที่ดินและในพื้นที่ป่าที่ ส.ป.ก. ได้รับมอบมา แต่ยังไม่ได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเป็นเขตปฏิรูปที่ดิน หากเป็นพื้นที่ที่ไม่มีการทำประโยชน์ หรือเคยมีการทำประโยชน์แต่ปล่อยทิ้งร้างไว้ ให้พิจารณากันพื้นที่ลาดชันเกินกว่าร้อยละ 35 ออกคืนให้กรมป่าไม้

กรณีที่ 2 ในกรณีที่มีเกษตรกรครอบครองทำประโยชน์ในพื้นที่ลาดชันเกินกว่าร้อยละ 35 ทั้งในพื้นที่ที่ประกาศเป็นเขตปฏิรูปที่ดินแล้ว และพื้นที่ที่ได้รับมอบมาที่ยังไม่ประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน ให้ ส.ป.ก. จังหวัด ร่วมกับป่าไม้จังหวัด หรือป่าไม้เขต ร่วมกันพิจารณาว่าบริเวณใดที่สามารถจัดให้เกษตรกรเข้าทำประโยชน์ตามกฎหมายปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้ และบริเวณใด ควรกันออก ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงการจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำควบคู่ไปกับการประกอบเกษตรกรรมในแปลงที่ดินด้วย

มติคณะกรรมการ มอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการ เป็นผู้ประสานงานการนัดประชุมกับหน่วยงานต่าง ๆ อาทิเช่น กรมป่าไม้ กรมพัฒนาที่ดิน กรมที่ดิน ฯลฯ เพื่อพิจารณาเกี่ยวกับการดำเนินการในพื้นที่ที่มีความลาดชันเกินร้อยละ 35 และเมื่อได้ผลสรุปเป็นประการใดให้นำเสนอคณะกรรมการพิจารณาต่อไป

เรื่องที่ 5.4 ขออนุมัติหลักการเรื่องค่าภาษีบำรุงท้องที่ในที่ดินของรัฐ

มติคณะกรรมการ ขอนุมัติหลักการให้เกษตรกรที่ครอบครองที่ดินก่อน พ.ศ. 2510 ส่วนที่ไม่เกิน 50 ไร่ (กรณีที่ 1) ซึ่งไม่ต้องชำระค่าเช่าที่ดินเป็นผู้รับภาระค่าภาษีบำรุงท้องที่เอง

สำหรับกรณีที่ 1 ส่วนที่เกิน 50 ไร่ กรณีที่ 2 เกษตรกรที่ครอบครองที่ดินระหว่างปี พ.ศ. 2510 - 2524 และกรณีที่ 3 เกษตรกรที่ครอบครองหลัง พ.ศ. 2524 ซึ่งต่อมาชำระค่าเช่าที่ดินของรัฐให้แก่ ส.ป.ก. ตามอัตราที่คณะกรรมการกำหนด ส.ป.ก. จะเป็นผู้รับภาระค่าภาษีบำรุงท้องที่เอง

การประชุมครั้งที่ 4/2539 เมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน 2539

ระเบียบวาระที่ 4 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 4.5 ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี
ป่าหมายเลข 23 แปลงที่ 7/2 อำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรีป่า
หมายเลข 23 แปลงที่ 7/2 อำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย จำนวน 1 พื้นที่ เนื้อที่ประมาณ
775 ไร่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

เรื่องที่ 4.6 ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี อำเภอสะเตา
และอำเภอสะบ้าย้อย จังหวัดสงขลา จำนวน 2 พื้นที่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่จำแนก อำเภอสะเตา และอำเภอสะบ้าย้อย จังหวัดสงขลา
จำนวน 2 พื้นที่ รวมเนื้อที่ประมาณ 13,646 ไร่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน ดังนี้

1. ที่จำแนก ป่าสะท้อน - กุบู - ยางเกาะ - ควนเสม็ด หรือป่าควนเขาแดน
- เขาน้ำค้าง - สีเหร่ง (แปลงที่ 2) ตำบลสำนักแก้ว อำเภอสะเตา จังหวัดสงขลา
เนื้อที่ประมาณ 9,432 ไร่

2. ที่จำแนก ป่าควนกำแพง - ควนเจดีย์ - ควนห้วยไม้เขาเสม็ด แปลงที่ 2
หรือป่าควนราสอ - ควนน้ำร้อน - ควนสอหระ - ควนบางพรา - เขาโต๊ะเทพ (แปลงที่ 2)
ตำบลจะแหน และตำบลทุ่งพอ อำเภอสะบ้าย้อย จังหวัดสงขลา เนื้อที่ประมาณ 4,214 ไร่

เรื่องที่ 4.7 ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี
จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 5 พื้นที่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน และขออนุมัติพื้นที่
ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 1 พื้นที่
เพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

มติคณะกรรมการ ขออนุมัติดำเนินการปฏิรูปที่ดินในที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติ
คณะรัฐมนตรี จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 6 พื้นที่ เนื้อที่ประมาณ 79,582 ไร่ รายละเอียด
ดังนี้

1. พื้นที่ที่จำแนก ในท้องที่อำเภอ กิ่งอำเภอ จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 5 พื้นที่
รวมเนื้อที่ประมาณ 66,017 ไร่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน ได้แก่

(1) ที่จำแนก ป่าลุ่มน้ำแม่ฝาง อำเภอแม่เฒ่า อำเภอฝาง และอำเภอ
ไชยปราการ จำนวน 20 แปลง รวมเนื้อที่ประมาณ 40,083 ไร่

(2) ที่จำแนกฯ ป่าแม่หลักหมื่น อำเภอดง และอำเภอมะนัง จำนวน 1 แปลง เนื้อที่ประมาณ 16,094 ไร่

(3) ที่จำแนกฯ ป่าแม่ฮอน อำเภอสนักแงง จำนวน 9 แปลง รวมเนื้อที่ประมาณ 1,865 ไร่

(4) ที่จำแนกฯ ป่าสนป่าตอง (ป่าแม่ขาน - แม่วาง) แปลง 3 กิ่งอำเภอแม่วาง อำเภอสนักแงง จำนวน 4 แปลง รวมเนื้อที่ประมาณ 6,116 ไร่

(5) ที่จำแนกฯ ป่าจอมทอง แปลง 1 จำนวน 2 แปลง รวมเนื้อที่ประมาณ 1,049 ไร่

2. พื้นที่ที่จำแนกฯ ป่าแม่แตง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 34 แปลง รวมเนื้อที่ ประมาณ 13,565 ไร่ เพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

การประชุมครั้งที่ 1/2540 เมื่อวันที่ 24 มกราคม 2540

ระเบียบวาระที่ 4 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 4.2 ขออนุมัติแนวทางดำเนินการเพื่อปรับปรุงแนวเขตปฏิรูปที่ดิน

ในการดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ดินซึ่ง ส.ป.ก. นำมาจัดให้เกษตรกรตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 ดังนี้

1. ที่ดินเอกชน ซึ่ง ส.ป.ก. จัดซื้อหรือเวนคืนจากเจ้าของที่ดิน
2. ที่ดินของรัฐ ซึ่ง ส.ป.ก. ได้มาตามบทบัญญัติในมาตรา 26 แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 ได้แก่

2.1 ที่สาธารณะ

2.2 ที่ราชพัสดุ

2.3 ที่ดินรกร้างว่างเปล่า

2.4 ป่าสงวนแห่งชาติ

3. ที่ดินซึ่งมีผู้บริจาคโดยเสด็จพระราชกุศล และที่ทรัพย์สินฯ ซึ่ง ส.ป.ก. ได้จำแนกประเภทของพื้นที่ที่ประสบปัญหาในการปฏิรูปที่ดินได้ 5 ประเภท คือ

1. พื้นที่ที่ต้องกันคืนกรมป่าไม้ ตามบันทึกข้อตกลงระหว่างกรมป่าไม้ และ ส.ป.ก. ว่าด้วยแนวทางการปฏิบัติในการกันพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติกลับคืนกรมป่าไม้ พ.ศ. 2538

2. ที่ดินของรัฐที่ ส.ป.ก. นำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน แต่มีหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดิน

2.1 เต็มพื้นที่

2.2 มีบางส่วน แต่มีจำนวนมากไม่เหมาะสมต่อการนำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน

3. พื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดินซึ่งได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินครอบคลุมทั้งอำเภอ แต่ ส.ป.ก. ดำเนินการเพียงบางส่วนของพื้นที่ในอำเภอนั้น และ

3.1 เป็นการดำเนินการในที่ดินเอกชน ซึ่ง ส.ป.ก. มีแผนงานจัดซื้อ แต่ปัจจุบันจัดซื้อได้น้อยมากหรือไม่สามารถจัดซื้อได้เพิ่มเติมอีก เนื่องจากที่ดินมีราคาสูงมาก หากจัดซื้อไปเกษตรกรจะไม่สามารถรับภาระค่าเช่า ค่าเช่าซื้อ ซึ่งคำนวณตามราคาที่ดินที่จัดซื้อได้ หรือสภาพแวดล้อมของบริเวณพื้นที่นั้น เปลี่ยนสภาพเป็นชุมชนเมืองที่อยู่อาศัยที่ประกอบการพาณิชย์ อุตสาหกรรม หรือมีแนวโน้มอันใกล้ที่จะเปลี่ยนสภาพไปเช่นนั้น ไม่เหมาะสมที่จะคงไว้เป็นที่เกษตรกรรมอีกต่อไป

3.2 เป็นพื้นที่ในเขตเทศบาล สุขาภิบาล ซึ่งโดยสภาพของพื้นที่ ส.ป.ก. ไม่นำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน แต่เนื่องจากมีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินครอบคลุมทั้งอำเภอ ทำให้เทศบาล สุขาภิบาล เหล่านี้อยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินด้วยดังตัวอย่างเช่น

(1) พระราชกฤษฎีกากำหนดให้ท้องที่อำเภอเลาขวัญ จังหวัดกาญจนบุรี เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2531 มีสุขาภิบาลหนองผ้าย ตั้งอยู่ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ดอนสะลบ - เลาขวัญ ซึ่งกรมป่าไม้ มอบให้ ส.ป.ก.

(2) พระราชกฤษฎีกากำหนดให้ท้องที่อำเภอบ่อพลอย จังหวัดกาญจนบุรี เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2531 มีสุขาภิบาล กิ่งอำเภอนองปรือ อยู่ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติป่าหนองรี

(3) พระราชกฤษฎีกากำหนดให้ท้องที่อำเภอพนมสารคาม และอำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2520 มีสุขาภิบาล สนามชัยเขต อยู่ในพื้นที่ป่าแควระบมสียัด ซึ่งกรมป่าไม้มอบให้ ส.ป.ก.

(4) พระราชกฤษฎีกากำหนดให้ท้องที่กิ่งอำเภอเวียงชัย และอำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2521 มีสุขาภิบาลเวียงชัย อยู่ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าห้วยสัก - แม่กกฝั่งขวา

4. พื้นที่ชุมชนเมือง (ยังไม่มีฐานะเป็นเทศบาล สุขาภิบาล) ซึ่ง ส.ป.ก. ไม่มีอำนาจจัดการชุมชนดังกล่าว แต่อยู่ในพื้นที่ของรัฐ ซึ่ง ส.ป.ก. ได้รับมอบจากหน่วยงานอื่น เพื่อนำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน

5. ที่ดินของรัฐซึ่งมีผู้ถือครองโดยมิได้มีสิทธิตามกฎหมายอื่น แต่ไม่ยอมเข้าสู่กระบวนการปฏิรูปที่ดิน

สำหรับที่ดินประเภทที่ 1 และประเภทที่ 2 นั้น ส.ป.ก. มีแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนแล้วว่า ส.ป.ก. จะกันคืนกรมป่าไม้ ตามบันทึกข้อตกลงดังกล่าว หรือส่งคืนหน่วยงาน ซึ่งเป็นผู้ส่งมอบพื้นที่นั้นให้ ส.ป.ก. เนื่องจากที่ดินส่วนใหญ่มีหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดินอยู่แล้ว ส่วนที่ดินประเภทที่ 3 และประเภทที่ 4 นั้น ส.ป.ก. ได้ศึกษาแนวทาง เพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของราษฎรในพื้นที่ดังกล่าวแล้ว

มติคณะกรรมการ คณะกรรมการได้มีมติอนุมัติแนวทางดำเนินการแก้ไขปัญหา โดยมีกรรมการบางท่านได้ขอแก้ไขในคราวรับรองรายงานการประชุม ซึ่งคณะกรรมการได้มีมติรับรองภายหลังแก้ไขแล้ว สรุปว่าคณะกรรมการอนุมัติแนวทาง ดังนี้

ก. พื้นที่ซึ่งได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินครอบคลุมทั้งอำเภอ แต่ ส.ป.ก. ดำเนินการ เพียงบางส่วนของพื้นที่ในอำเภอนั้น

1. กรณีเป็นการดำเนินงานเฉพาะในที่ดินเอกชนอย่างเดียวให้ออกพระราชกฤษฎีกาปรับปรุงแนวเขตปฏิรูปที่ดิน ให้คงไว้เฉพาะที่ดินที่ ส.ป.ก. ได้จัดซื้อไว้หรือได้มาโดยประการอื่น ในเขตปฏิรูปที่ดิน

2. พื้นที่เขตเทศบาล สุขาภิบาล อยู่ในเขตปฏิรูปที่ดิน ให้ออกพระราชกฤษฎีกาปรับปรุงแนวเขตปฏิรูปที่ดิน โดยกันพื้นที่เขตเทศบาล สุขาภิบาลออกจากเขตปฏิรูปที่ดิน

ข. พื้นที่ชุมชนเมือง ซึ่งตั้งอยู่ในพื้นที่ของ ส.ป.ก. ให้ดำเนินการ ดังนี้

1. ถ้าเป็นชุมชนขนาดใหญ่ที่สมควรจะพัฒนาเป็นเทศบาล หรือสุขาภิบาล ได้ให้พิจารณาร่วมกับฝ่ายปกครอง และออกพระราชกฤษฎีกากันเขตออกจากเขตปฏิรูปที่ดิน ให้จัดตั้งเป็นเขตเทศบาล สุขาภิบาลต่อไป

2. ถ้าเป็นชุมชนขนาดเล็ก ส.ป.ก. จะต้องจัดระบบดูแลให้เป็นชุมชนชนบท ที่สอดคล้องกับงานปฏิรูปที่ดิน โดยไม่ต้องกันเขตปฏิรูปที่ดินออก

ค. ที่ดินของรัฐซึ่งมีผู้ถือครองโดยมิได้มีสิทธิใด ๆ ตามกฎหมาย ให้ดำเนินการ ดังนี้

1. ให้ ส.ป.ก. จัดทำมาตรการจูงใจให้เกษตรกรที่อยู่ภายในเขตปฏิรูปที่ดินยินยอมเข้าสู่กระบวนการปฏิรูปที่ดิน โดยกำหนดระยะเวลาให้เกษตรกรได้พิจารณาพอสมควร และเมื่อพ้นระยะเวลาแล้วหากเกษตรกรรายใดไม่ยินยอมเข้าสู่กระบวนการปฏิรูปที่ดิน ให้ ส.ป.ก. พิจารณาดำเนินคดีตามกฎหมายต่อไป แต่ถ้ารายใดขอผ่อนผันขออยู่ในพื้นที่ชั่วคราว ก็ต้องใช้วิธีประนีประนอมยอมความในศาล

2. การพิจารณาดำเนินการตามข้อ 1 ให้ ส.ป.ก. คัดเลือกพื้นที่ตัวอย่างเพื่อดำเนินการประมาณ 5 พื้นที่ โดยแต่ละพื้นที่ ให้แต่งตั้งคณะกรรมการประกอบด้วย ฝ่ายปกครอง อัยการ สื่อมวลชน และ ส.ป.ก. ร่วมกันพิจารณาการดำเนินคดี ทั้งนี้ เพื่อให้การจัดที่ดินของ ส.ป.ก. มีความชัดเจนถูกต้องและเปิดเผยมากยิ่งขึ้น

3. เพื่อให้มาตรการของ ส.ป.ก. ที่จะจัดทำในข้อ 1 ประสบผลสำเร็จจึงขอความร่วมมือจากส่วนราชการต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมดำเนินงานในพื้นที่เขตปฏิรูปที่ดินตามอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการนั้น ๆ โดยเฉพาะส่วนราชการในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อช่วยให้ชีวิตความเป็นอยู่ของเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินดีขึ้น ซึ่งจะมีผลให้เกษตรกร พิจารณาเข้าร่วมกับกระบวนการปฏิรูปที่ดินต่อไปมากยิ่งขึ้น

4. เห็นด้วยกับคำสั่งของคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ ที่ 1/2539 สั่ง ณ วันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2539 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาแก้ไขปรับปรุงแนวทางการเดินสำรวจออกโฉนดที่ดิน หรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ โดยให้ ส.ป.ก. แจ้งคณะกรรมการทราบความเห็นของคณะกรรมการ เพื่อประกอบการพิจารณาว่าการออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ตามประมวลกฎหมายที่ดินควรยกเลิกแบบให้เปล่า เพราะปัจจุบันการที่จะได้ที่ดินเป็นกรรมสิทธิ์จะต้องจ่ายค่าที่ดินทั้งนั้น ดังนั้น หากบุคคลใดอยากได้สิทธิในที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดินควรมีมาตรการจำกัดขนาดของที่ดินและระยะเวลาการครอบครองที่ดิน เช่นเดียวกับการจัดที่ดินของ ส.ป.ก. ซึ่งจะได้เป็นแนวทางปฏิบัติในลักษณะเดียวกันต่อไป และให้แจ้งความเห็นของคณะกรรมการ ให้คณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติทราบ และขอความร่วมมือให้เร่งรัดการพิจารณาตามแนวทางนั้นต่อไป

เรื่องที่ 4.3 ขอนุมัติพื้นที่เพื่อปรับปรุงเขตปฏิรูปที่ดิน ครั้งที่ 1

ส.ป.ก. ได้ดำเนินการปฏิรูปที่ดินจนได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดินไปแล้ว 68 จังหวัด จำนวน 569 อำเภอ ซึ่งจะมีทั้งการกำหนดเขตให้ครอบคลุมทั้งอำเภอ 243 อำเภอ และเฉพาะพื้นที่ดำเนินการเป็นรายพื้นที่ 326 อำเภอ ในกรณีที่มีการกำหนดเขตปฏิรูปที่ดินครอบคลุมทั้งอำเภอ ในข้อเท็จจริง ส.ป.ก. ก็ไม่ได้เข้าไปดำเนินการในพื้นที่ทั้งอำเภอ คงดำเนินการเฉพาะในพื้นที่ที่ ส.ป.ก. ได้มาเท่านั้น

แต่ราษฎรผู้ครอบครองที่ดินอยู่นอกพื้นที่ดำเนินการของ ส.ป.ก. ก็จะต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมด้วย ทำให้เกิดความเดือดร้อน จึงเห็นควรให้มีการปรับปรุงแนวเขตปฏิรูปที่ดินเสียใหม่ โดยให้เขตปฏิรูปที่ดิน คงไว้เฉพาะที่ดินที่ ส.ป.ก. ได้มา ส่วนที่ดินนอกเหนือจากที่ ส.ป.ก. ได้มา และไม่สามารถดำเนินการปฏิรูปที่ดินได้อีก ให้เพิกถอนออกจากเขตปฏิรูปที่ดิน ส่วนการดำเนินการนั้น เมื่อ ส.ป.ก. ได้ตรวจสอบและเห็นว่ามียี่สิบที่ดินที่ไม่สมควรดำเนินการปฏิรูปที่ดินต่อไป จักได้เสนอคณะกรรมการอนุมัติเป็นคราว ๆ ไป

มติคณะกรรมการ อนุมัติพื้นที่ดังต่อไปนี้ นำมาปรับปรุงแนวเขตปฏิรูปที่ดิน โดยให้เขตปฏิรูปที่ดิน คงไว้เฉพาะที่ดินที่ ส.ป.ก. ได้มาแล้วเท่านั้น

1. จังหวัดฉะเชิงเทรา
 - 1.1 อำเภอมะเมือง
 - 1.2 อ.บ้านโพธิ์
2. จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
 - 2.1 อำเภอลาดบัวหลวง
 - 2.2 อำเภอพระนครศรีอยุธยา
 - 2.3 อำเภวังน้อย
 - 2.4 อำเภอเสนา
 - 2.5 อำเภออุทัย
 - 2.6 อำเภอบางปะอิน
 - 2.7 อำเภอบางบาล
 - 2.8 อำเภอบางไทร
3. จังหวัดนครปฐม
 - 3.1 อำเภอนครชัยศรี
 - 3.2 อำเภอบางเลน
 - 3.3 กิ่งอำเภอพุทธมณฑล
 - 3.4 อำเภอดอนตูม
4. จังหวัดปทุมธานี
 - 4.1 อำเภอหนองเสือ
 - 4.2 อำเภอคลองหลวง
 - 4.3 อำเภอธัญบุรี
 - 4.4 อำเภอลำลูกกา

5. จังหวัดนครนายก
 - 5.1 อำเภอบ้านนา
 - 5.2 อำเภองครักษ์
 - 5.3 อำเภอเมือง
 - 5.4 อำเภอปากพลี
6. จังหวัดราชบุรี
 - 6.1 อำเภอบางแพ
7. จังหวัดสระบุรี
 - 7.1 อำเภอหนองแค
 - 7.2 อำเภอมวกเหล็ก
 - 7.3 อำเภอวังม่วง
8. จังหวัดลพบุรี
 - 8.1 อำเภอเมือง
 - 8.2 อำเภอบ้านหมี่
9. จังหวัดชัยนาท
 - 9.1 อำเภอสรรคบุรี

เรื่องที่ 4.4

ขออนุมัติแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณากำหนดประเภทชุมชนในเขตปฏิรูปที่ดิน

ในการดำเนินงานปฏิรูปที่ดินนั้น พื้นที่ที่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน จะมีทั้งที่เป็นพื้นที่เกษตรกรรม และเป็นพื้นที่ชุมชน ผู้ที่อยู่อาศัยในชุมชน จะมีทั้งเกษตรกรที่มีที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน และนอกเขตปฏิรูปที่ดิน และจะมีผู้ที่ไม่เป็นเกษตรกรอาศัยอยู่ร่วมกันในชุมชนนั้น การดำเนินงานปฏิรูปที่ดินที่ผ่านมาได้มุ่งเน้นไปถึงที่ดินเกษตรกรรม โดยมิได้เข้าดำเนินการในส่วนที่เป็นเขตชุมชน ซึ่งมีประเด็นทางกฎหมายว่า ส.ป.ก. มีอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เข้าดำเนินการจัดที่ดินได้มากน้อยเพียงไร จึงได้หารือไปยังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกาได้พิจารณาแล้วมีความเห็นโดยสรุปว่า ส.ป.ก. มีอำนาจจัดการชุมชนที่เป็นการดำเนินการเพื่อการปฏิรูปที่ดินฯ กล่าวคือ การจัดที่อยู่อาศัยในที่ดินที่มีการประกอบเกษตรกรรมตามมาตรา 4 หรือกิจการอื่นที่เป็นการ สนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามมาตรา 30 วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 ส่วนการตั้งบ้านเรือนในลักษณะที่เป็นชุมชนในเขตปฏิรูปที่ดิน แต่อยู่นอกเขตดำเนินการของ ส.ป.ก. และผู้อยู่อาศัยมีทั้งผู้ที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมและผู้ที่ไม่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมหรือที่เกี่ยวข้องกับเกษตรกรรมนั้น

การดูแลจัดการชุมชนในลักษณะนี้อยู่นอกเหนือวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินตามมาตรา 25 เป็นกฎหมายที่ให้อำนาจ ส.ป.ก. เข้าไปปฏิรูปที่ดินในเขตที่พระราชกฤษฎีกากำหนด แต่ไม่มีผลเป็นการลบล้างอำนาจที่กระทรวง ทบวง กรม เคยมีอยู่ตามกฎหมายอื่น เมื่อการจัดการชุมชนมีกฎหมายบัญญัติให้เป็นอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการอื่นอยู่แล้ว เช่น พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. 2457 พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนจังหวัด พ.ศ. 2498 ฯลฯ การที่ ส.ป.ก. จะเข้าไปดำเนินการจัดการชุมชน ถ้ามิได้กระทำเพื่อประโยชน์แก่การปฏิรูปที่ดินฯ หรือเป็นการนำที่ดินไปจัดให้บุคคลใด เช่า เช่าซื้อ หรือเข้าทำประโยชน์ในกิจการอื่น ที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดิน ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ประกาศกำหนดตามมาตรา 30 วรรคห้า ส.ป.ก. ย่อมไม่มีอำนาจดำเนินการได้ ดังนั้นเพื่อให้การพิจารณาเป็นไปโดยความรอบคอบ และรัดกุม จึงเห็นสมควรให้จัดตั้งคณะกรรมการขึ้นมาชุดหนึ่งเพื่อพิจารณาประเภทของชุมชนในเขตปฏิรูปที่ดิน เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการชุมชน ในเขตปฏิรูปที่ดิน ให้มีความถูกต้องต่อไป

มติคณะกรรมการ อนุมัติแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณากำหนดประเภทชุมชนในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โดยมี

1. เลขาธิการ ส.ป.ก.	ประธานอนุกรรมการ
2. ผู้แทนกรมการปกครอง	อนุกรรมการ
3. ผู้แทนกรมธนารักษ์	อนุกรรมการ
4. ผู้แทนกรมที่ดิน	อนุกรรมการ
5. ผู้แทนกรมป่าไม้	อนุกรรมการ
6. ผู้แทนกรมการผังเมือง	อนุกรรมการ
7. ผู้แทนกรมพัฒนาที่ดิน	อนุกรรมการ
8. ผู้อำนวยการกองนิติการ	อนุกรรมการ
9. ผู้อำนวยการกองวิชาการและแผนงาน ส.ป.ก.	อนุกรรมการ
	และเลขานุการ
10. หัวหน้าฝ่ายแผนงานและโครงการ กวก. ส.ป.ก.	อนุกรรมการ
	และผู้ช่วยเลขานุการ

ให้คณะกรรมการ มีหน้าที่พิจารณากำหนดชุมชนในเขตปฏิรูปที่ดินเป็นแห่ง ๆ ว่าเป็นชุมชนชนบทที่ ส.ป.ก. สามารถเข้าไปดำเนินการจัดการได้ ซึ่งรวมถึงการพิจารณาบรรดากิจการต่าง ๆ ที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินหรือเป็นชุมชนเมือง ซึ่งอยู่นอกเหนือกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมสมควรจัดการโดยอาศัยกฎหมายฉบับอื่นในการจัดที่ดิน ให้แก่เกษตรกรในชุมชนนั้น ๆ ผลการพิจารณาเป็นประการใดให้รายงานคณะกรรมการต่อไป

การประชุมครั้งที่ 2/2540 เมื่อวันที่ 17 มีนาคม 2540

ระเบียบวาระที่ 4 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 4.1 ร่างระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการออก แก้วไขเพิ่มเติมเพิกถอนและออกใบแทนหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ.

มติคณะกรรมการ อนุมัติร่างระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการออก แก้วไขเพิ่มเติมและออกใบแทนหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ.

เรื่องที่ 4.2 ร่างระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน (ฉบับที่ 2) พ.ศ.

มติคณะกรรมการ อนุมัติร่างระเบียบคณะกรรมการ ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินฯ ปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. เพื่อประกาศใช้ต่อไป

เรื่องที่ 4.3 ขออนุมัติพื้นที่เพื่อปรับปรุงแนวเขตปฏิรูปที่ดินครั้งที่ 2

มติคณะกรรมการ ครั้งที่ 1/2540 เมื่อวันที่ 24 มกราคม 2540 อนุมัติแนวทางเพื่อปรับปรุงแนวเขตปฏิรูปที่ดินครั้งที่ 1 พื้นที่ซึ่งได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินครอบคลุมทั้งอำเภอ โดยปรับปรุงแนวเขตปฏิรูปที่ดินคงไว้เฉพาะที่ดินที่ได้มาแล้วรวม 9 จังหวัด 29 อำเภอ

ส.ป.ก. ได้ตรวจสอบพื้นที่เพื่อปรับปรุงแนวเขตปฏิรูปที่ดินเพิ่มเติม ดังนี้

1. พื้นที่ที่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินครอบคลุมทั้งอำเภอ จำนวน 54 อำเภอใน 18 จังหวัด ผลการตรวจสอบสรุปได้ คือ

1.1 พื้นที่สมควรคงไว้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน ได้แก่

- 1) พื้นที่ดำเนินการปฏิรูปที่ดินประเภทที่ดินของรัฐ 140 พื้นที่
- 2) ที่ดินเอกชนที่จัดซื้อ ที่ดินทรัพย์สิน ที่ดินบริจาค และที่ดินราชพัสดุ เนื้อที่ประมาณ 103,132 ไร่
- 3) ที่ดินเอกชนที่คาดว่าจะซื้อได้ 45 ตำบล

1.2 พื้นที่ที่สมควรกันออกจากเขตปฏิรูปที่ดิน ได้แก่

- 1) เขตเทศบาล/สุขาภิบาล จำนวน 74 แห่ง
- 2) พื้นที่ที่ต้องกันคืนกรมป่าไม้ตามบันทึกข้อตกลงระหว่างกรมป่าไม้ และ ส.ป.ก. ว่าด้วยแนวทางการปฏิบัติในการกันพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติกลับคืนกรมป่าไม้ พ.ศ. 2538 จำนวน 4 ป่า เนื้อที่ประมาณ 10,972 ไร่
- 3) ที่ดินของรัฐที่ ส.ป.ก. นำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน แต่มีหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดินจำนวนมาก ไม่เหมาะสมต่อการนำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน จำนวน 4 พื้นที่ เนื้อที่ประมาณ 19,862 ไร่
- 4) พื้นที่นอกเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดิน 54 อำเภอ

2. พื้นที่ที่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินเป็นรายพื้นที่ จำนวน 18 พื้นที่ ใน 14 จังหวัด ผลการตรวจสอบสรุปได้ คือ

2.1 พื้นที่สมควรกันออกจากเขตปฏิรูปที่ดิน ได้แก่

- 1) เขตเทศบาล/สุขาภิบาล จำนวน 13 แห่ง
- 2) พื้นที่ที่ต้องกันคืนกรมป่าไม้ ตามบันทึกข้อตกลงระหว่างกรมป่าไม้ และ ส.ป.ก. ว่าด้วยแนวทางการปฏิบัติในการกันพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติกลับคืนกรมป่าไม้ พ.ศ. 2538 จำนวน 14 ป่า เนื้อที่ประมาณ 180,747 ไร่

2.2 พื้นที่สมควรคงไว้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน ได้แก่ พื้นที่ส่วนที่เหลือจากการกันออกตามข้อ 2.1

มติคณะกรรมการ **อนุมัติปรับปรุงแนวเขตปฏิรูปที่ดิน**

1. กรณีมีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินครอบคลุมทั้งอำเภอ จำนวน 54 อำเภอ
2. กรณีมีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินเป็นรายพื้นที่ จำนวน 18 พื้นที่ ยกเว้นกรณีของจังหวัดจันทบุรี ซึ่งมีเขตปฏิรูปที่ดินที่อำเภอมะขาม อำเภอเขาชีจรรย์ อำเภอโป่งน้ำร้อน และอำเภอสอยดาว ซึ่งประธานคณะกรรมการ ขอนำไปตรวจสอบก่อน

เรื่องที่ 4.9 การจัดที่ดินของรัฐให้แก่เกษตรกรตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532 มาตรา 30 วรรคสาม

มติคณะกรรมการ เห็นชอบหลักการให้ดำเนินการจัดที่ดินตามมาตรา 30 วรรคสาม โดยพิจารณา นำที่ดินทั้งที่อยู่ในเขตและนอกเขตปฏิรูปที่ดิน ที่บุคคลดังกล่าวมีสิทธิในที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดิน ที่ดินที่ได้รับการจัดตามกฎหมายว่าด้วยการจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ และกฎหมายอื่นๆ ซึ่งเมื่อรวมกับที่ดินที่ได้รับจากการปฏิรูปที่ดินแล้วต้องไม่เกิน 100 ไร่

เรื่องที่ 4.11 หลักเกณฑ์การกำหนดค่าเช่า ค่าเช่าซื้อที่ดิน ที่จะเรียกเก็บจากเกษตรกรในกรณีที่ดิน ที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมนำมาเพื่อทำการปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ อนุมัติหลักเกณฑ์การกำหนดค่าเช่า ค่าเช่าซื้อที่ดิน เพื่อเรียกเก็บจากเกษตรกร ดังนี้

1. การกำหนดค่าเช่าและค่าเช่าซื้อ สำหรับเกษตรกรผู้รับโอนที่ดินตามระเบียบคณะกรรมการ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการโอนและตกทอดทางมรดกสิทธิ การเช่าหรือเช่าซื้อในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2535 (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2536 เห็นควรให้ค่าเช่า หรือค่าเช่าซื้อ เป็นไปตามอัตราที่เกษตรกรเดิมเคยจ่ายให้กับ ส.ป.ก.

2. การกำหนดค่าเช่าและค่าเช่าซื้อ สำหรับเกษตรกรรายใหม่ เห็นควรให้คิดจากราคาปรับใหม่ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงปัจจัยต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น โดยมอบอำนาจหน้าที่ ให้คณะอนุกรรมการประเมินมูลค่าที่ดินกำหนดหลักเกณฑ์และจัดทำบัญชีราคา เพื่อใช้ปฏิบัติต่อไป

3. การโอนที่ดินของ ส.ป.ก.ให้ผู้รับโอนที่เป็นบุตรบุญธรรม ต้องอยู่ในเงื่อนไข ที่จดทะเบียนรับบุตรบุญธรรมถูกต้องตามกฎหมายมาแล้วไม่น้อยกว่า 10 ปี และร่วมทำประโยชน์ในที่ดินที่จะรับโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิแล้วไม่น้อยกว่า 10 ปี กรณีผู้รับบุตรบุญธรรมตายก่อนครบกำหนดระยะเวลาตามเงื่อนไข ให้เสนอคณะกรรมการ พิจารณาเป็นราย ๆ ไป

ระเบียบวาระที่ 5 เรื่องอื่น ๆ

เรื่องที่ 5.1 ขออนุมัติแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ 1. อนุมัติให้ยกเลิกคำสั่งคณะกรรมการ ที่ 3/2535 ลงวันที่ 4 สิงหาคม 2535 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการประสานงานการส่งเสริมและพัฒนาเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน

2. อนุมัติให้แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน ดังนี้

1. รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ประธานอนุกรรมการ
ผู้ที่ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มอบหมาย
2. หัวหน้าผู้ตรวจราชการ รองประธานอนุกรรมการ
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
3. เลขาธิการ ส.ป.ก. อนุกรรมการ
4. อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตรหรือผู้แทน อนุกรรมการ
5. อธิบดีกรมปศุสัตว์หรือผู้แทน อนุกรรมการ
6. อธิบดีกรมป่าไม้หรือผู้แทน อนุกรรมการ
7. อธิบดีกรมประมงหรือผู้แทน อนุกรรมการ
8. อธิบดีกรมพัฒนาที่ดินหรือผู้แทน อนุกรรมการ
9. อธิบดีกรมชลประทานหรือผู้แทน อนุกรรมการ
10. อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์หรือผู้แทน อนุกรรมการ
11. อธิบดีกรมวิชาการเกษตรหรือผู้แทน อนุกรรมการ
12. เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรหรือผู้แทน อนุกรรมการ
13. ผู้แทนกรมการค้าภายใน อนุกรรมการ
14. ผู้จัดการใหญ่ ธ.ก.ส. หรือผู้แทน อนุกรรมการ
15. หัวหน้าผู้ตรวจการปฏิรูปที่ดิน อนุกรรมการ
16. ผู้อำนวยการกองแผนงานและโครงการพิเศษ อนุกรรมการ
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และเลขานุการ
17. ผู้อำนวยการกองจัดการปฏิรูปที่ดิน ส.ป.ก. อนุกรรมการ
และผู้ช่วยเลขานุการ
18. หัวหน้าฝ่ายประสานงานการส่งเสริม อนุกรรมการ
และพัฒนาการเกษตร ส.ป.ก. และผู้ช่วยเลขานุการ

อำนาจหน้าที่

1. พิจารณาเสนอนโยบายพัฒนาการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดินรวมทั้งพิจารณา กำหนดแนวทางการผลิตและการตลาด ตลอดจนหาแนวทางแก้ไขปัญหาต่าง ๆ
2. พิจารณากำหนดเป้าหมายและแผนงานพัฒนาการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน เพื่อการยกระดับรายได้ของเกษตรกรและการคุ้มครองประโยชน์ของเกษตรกร หรือสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน
3. กำหนดแนวทางและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการประกอบอาชีพเกษตรกรกรรม ในเขตปฏิรูปที่ดิน
4. ควบคุมกำกับดูแล และประสานการดำเนินงานของส่วนราชการและหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน
5. พิจารณาแต่งตั้งคณะทำงานหรือเจ้าหน้าที่ เพื่อช่วยเหลือในการปฏิบัติงาน อย่างหนึ่งอย่างใด ตามที่คณะอนุกรรมการฯ เห็นสมควร
6. ดำเนินการอื่นใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย และเห็นชอบร่างคำสั่งคณะกรรมการ เรื่อง แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ พัฒนาการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน

การประชุมครั้งที่ 3/2540 เมื่อวันที่ 30 เมษายน 2540

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อทราบ

เรื่องที่ 3.4 การพิจารณาแก้ไขปรับปรุงระเบียบคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2532)

มติคณะกรรมการ ในการประชุม ครั้งที่ 1/2540 วันที่ 24 มกราคม 2540 ให้ ส.ป.ก. แจ้งความเห็นของคณะกรรมการและขอความร่วมมือจากคณะกรรมการ จัดที่ดินแห่งชาติให้พิจารณาว่าการออกโฉนดที่ดิน หรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ ตามประมวลกฎหมายที่ดินควรยกเลิกแบบให้เปล่า อีกทั้งควรมีมาตรการจำกัดขนาด ของที่ดินและระยะเวลาการครอบครองที่ดินเช่นเดียวกับการจัดที่ดินของ ส.ป.ก. ซึ่งจะได้เป็นแนวทางปฏิบัติลักษณะเดียวกัน

คณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ ได้มีมติในการประชุมครั้งที่ 2/2538 ให้หารือคณะกรรมการกฤษฎีกาว่าจะสามารถกำหนดในระเบียบคณะกรรมการจัดที่ดิน แห่งชาติได้หรือไม่ เกี่ยวกับจำนวนเนื้อที่ ระยะเวลาการครอบครองทำประโยชน์ และค่าตอบแทนที่ผู้ได้รับที่ดินจะต้องจ่ายให้รัฐ

คณะอนุกรรมการพิจารณาแก้ไขปรับปรุงแนวทางการเดินสำรวจออกโฉนดที่ดิน หรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ได้ประชุมเมื่อวันที่ 2 เมษายน 2540 โดยฝ่ายเลขานุการได้ประมวลความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาและได้ยกร่างแก้ไขเพิ่มเติมเฉพาะเรื่องเนื้อที่และระยะเวลาการทำประโยชน์ สำหรับคำตอบแทน ไม่ได้ยกร่าง ซึ่งผลการประชุมคณะอนุกรรมการมีความเห็นว่ากรมที่ดิน และ ส.ป.ก. จัดที่ดินโดยใช้กฎหมายคนละฉบับ มาตรการในกฎหมายทั้งสองฉบับมีความแตกต่างกัน ระบบการจัดที่ดินของทั้งสองหน่วยงาน ไม่ต้องไปในทิศทางเดียวกัน ดังนั้น ระบบการคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2532) เหมาะสมดีแล้ว ไม่สมควรแก้ไข

มติคณะกรรมการ รับทราบ

ระเบียบวาระที่ 4 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 4.1 นโยบายการออกเอกสารสิทธิและการให้เช่าซื้อที่ดินของรัฐแก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน

ตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 มาตรา 30 กำหนดไว้ว่าบรรดาที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ ที่ ส.ป.ก. ได้มา ให้ ส.ป.ก. มีอำนาจจัดให้เกษตรกรเช่าหรือเช่าซื้อ หรือสถาบันเกษตรกร เข้าตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด ส.ป.ก. ได้ขอความร่วมมือจากกรมที่ดิน โดยทำบันทึกข้อตกลงระหว่างกรมที่ดิน และ ส.ป.ก. เรื่องการรังวัดการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินและการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2535 พร้อมทั้งได้มีการส่งแผนงานรังวัดและงบประมาณให้กรมที่ดินดำเนินการในที่ดินของรัฐ ตั้งแต่ปี 2535 - 2537 รวมผลการดำเนินงานทั้งสิ้น 318,405.01 ไร่ วงเงิน 39.40 ล้านบาท และในปีงบประมาณ 2538 ส.ป.ก. ส่งแผนให้กรมที่ดินดำเนินการ 254,349 ไร่ ซึ่งขณะนี้ กำลังขอขยายระยะเวลาการดำเนินงานเนื่องจากเริ่มงานล่าช้าในเดือนตุลาคม 2538 สำหรับปีงบประมาณ 2539 และ 2540 ได้มีการชะลอการออกเอกสารสิทธิ ในที่ดินของรัฐ เพราะเกิดวิกฤตการณ์เร่งด่วนต้องแก้ไขปัญหา ส.ป.ก. 4-01 และการดำเนินการให้เช่าที่ดินของรัฐ รวมทั้งนโยบายเรื่องการรังวัดที่ชุมชน เพื่อกันออกจากการปฏิรูปที่ดิน

ส.ป.ก. เห็นสมควรให้มีการกำหนดนโยบายการออกเอกสารสิทธิและการให้เช่าซื้อที่ดินของรัฐแก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน เพื่อให้เป็นการสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของกฎหมายการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมที่มีเจตนารมณ์ให้เกษตรกรได้มีสิทธิและกรรมสิทธิ์โดยวิธีการเช่าและเช่าซื้อ โดยมีแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

1. ให้มีการกำหนดระยะเวลาการครอบครองที่ดินของเกษตรกร และระยะเวลาที่ครอบครองต่อเนื่องหลังจากได้รับการจัดที่ดินและได้รับเอกสาร ส.ป.ก.4-01
2. ให้มีการกำหนดอัตราเรียกเก็บค่าเช่าซื้อ และอัตรารับซื้อคืน โดยมีหลักการให้มีอัตราที่เกษตรกรจะรับภาระได้ โดยไม่เดือดร้อน ทั้งนี้ เนื่องจากส่วนราชการอื่น ๆ ที่มีหน้าที่จัดที่ดินเช่นเดียวกับ ส.ป.ก. ไม่มีการให้เช่าซื้อที่ดินในลักษณะนี้
3. ให้มีการเร่งรัดเพื่อจัดทำโครงการระยะยาว ตามบันทึกข้อตกลงระหว่างกรมที่ดิน และ ส.ป.ก. และมีปริมาณสูงขึ้น ซึ่งขณะนี้ ส.ป.ก. ได้นำที่ดินของรัฐไปจัดให้เกษตรกรในรูปของ ส.ป.ก. 4-01 แล้ว เป็นจำนวน 455,202 ราย 551,568 ฉบับ เป็นจำนวนเนื้อที่ 8.32 ล้านไร่ และผลการรังวัดที่ดินของรัฐ โดยกรมที่ดินเพื่อออกเอกสารสิทธิ์ให้ ส.ป.ก. ได้ปีละไม่เกิน 200,000 ไร่ เท่านั้น
4. ให้มีการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการฯ ขึ้นมาพิจารณาดำเนินการตามข้อ 1 และข้อ 2 โดยให้มีผู้แทนจากคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ และหน่วยราชการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานจัดที่ดินเข้าร่วมพิจารณาด้วย

มติคณะกรรมการ ให้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการพิจารณานโยบายระยะยาวด้านการออกเอกสารสิทธิ์ และการให้เช่าซื้อที่ดินของรัฐแก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน โดยให้มีผู้แทนจากคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ หน่วยงานราชการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดที่ดิน และสื่อมวลชนเข้าร่วมพิจารณาด้วย

เรื่องที่ 4.3 ปัญหาเกี่ยวกับแนวทางการพิจารณาการเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติตามมาตรา 26 (4) แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 จากการตีความของคณะกรรมการกฤษฎีกา

ด้วยคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับการตีความตามมาตรา 26 (4) แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 ไว้ตามหนังสือด่วนที่สุด ที่ นร 0601/214 ลงวันที่ 17 เมษายน 2538 ว่าสำหรับความหมายของคำว่า “...เมื่อ ส.ป.ก. จะนำที่ดินแปลงใด ในส่วนนั้นไปดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม...” นั้น ความดังกล่าวมีความหมาย เพียงว่า เมื่อ ส.ป.ก. มีความพร้อมที่จะนำที่ดินแปลงใด ในเขตที่ประกาศในพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินไปดำเนินการปฏิรูปที่ดินแน่นอนแล้ว และ ส.ป.ก. มีแผนงานพร้อมทั้ง งบประมาณเพียงพอที่จะดำเนินการได้ทันที พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินดังกล่าว ก็จะมีผลเป็นการเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติ เฉพาะที่ดินในแปลงนั้น ส.ป.ก. มีความเห็นว่าเงื่อนไข ในการเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติ ในที่ดินแปลงนั้น ตามมาตรา 26 (4) วรรคหนึ่ง ที่จะบังคับว่า เมื่อใด ส.ป.ก. มีความพร้อมที่จะนำที่ดินแปลงใดในเขตที่ประกาศในพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดิน

ไปดำเนินการปฏิรูปที่ดินแน่นอนแล้ว และ ส.ป.ก. มีแผนงานพร้อมทั้ง งบประมาณเพียงพอที่จะดำเนินการได้ทันที พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินดังกล่าวจะมีผลเป็นการเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติเฉพาะในที่ดินแปลงนั้น แต่เนื่องจาก ส.ป.ก. ยังไม่เคยกำหนดแผนงานในชั้นรายละเอียดเป็นรายพื้นที่ เพียงแต่มีแผนงานตามงบประมาณประจำปีเท่านั้น ดังนั้น จึงมีความเห็นว่าการที่ถือว่าพระราชกฤษฎีกาประกาศเขตปฏิรูปที่ดินมีผลเพิกถอนสภาพป่าสงวนแห่งชาติ ได้แก่กรณีดังต่อไปนี้

ก. ที่ดินแปลงใดที่ ส.ป.ก. ได้ออกหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ (ส.ป.ก.4-01) แก่เกษตรกรที่ได้รับการจัดที่ดินจาก ส.ป.ก. ไปแล้ว

ข. ที่ดินแปลงใดที่ ส.ป.ก. อนุญาตให้หน่วยราชการอื่นใช้เพื่อกิจการสาธารณูปโภคแล้วตามมาตรา 19 (3) และ (12) แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518

มติคณะกรรมการ คณะกรรมการได้มีมติแล้ว แต่เนื่องจากประธานกรรมการได้ขอแก้ไขมติ (เมื่อการประชุม ครั้งที่ 4/2540 วาระที่ 2 รับรองรายงานการประชุมครั้งที่ 3/2540) เป็น ดังนี้

“เนื่องจากการตีความว่าเมื่อใดพระราชกฤษฎีกาประกาศเขตปฏิรูปที่ดินจะมีผลเป็นการเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาตินั้น ยังมีความไม่ชัดเจนจึงให้มีการศึกษาให้ละเอียดรอบคอบก่อนแล้ว จึงเสนอเรื่องนี้ให้คณะกรรมการพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง” ทั้งนี้ ในการศึกษารายละเอียดให้นำเรื่องหารือคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาเพื่อให้เกิดความชัดเจนอีกครั้งหนึ่ง

เรื่องที่ 4.6 ขออนุมัติกำหนดประเภท หลักเกณฑ์ และการเข้าดำเนินการในพื้นที่ชุมชนในเขตปฏิรูปที่ดิน

คำสั่งคณะกรรมการ ครั้งที่ 2/2540 วันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2540 แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณากำหนดประเภทชุมชนในเขตปฏิรูปที่ดิน ซึ่งคณะกรรมการได้ประชุม 4 ครั้ง และมีผลสรุปเห็นควรนำเสนอ คปก. พิจารณาต่อไป

มติคณะกรรมการ

1. ให้มีประเภทชุมชน 2 ประเภท
 - (1) ชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปที่ดิน
 - (2) ชุมชนที่ไม่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปที่ดิน
2. ให้คณะกรรมการ ดำเนินการศึกษาสำรวจและจำแนกประเภทชุมชนแต่ละแห่ง แล้วรายงานคณะกรรมการทราบเป็นระยะ ๆ จนกว่าจะสามารถกำหนดเกณฑ์ชี้วัดของประเภทชุมชนอย่างชัดเจนได้

3. อนุมัติในหลักการให้ ส.ป.ก. ดำเนินการในชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปที่ดิน และให้จัดทำรายละเอียดเป็นรายชุมชน แล้วเสนอคณะกรรมการพิจารณา

การประชุมครั้งที่ 4/2540 เมื่อวันที่ 18 มิถุนายน 2540

ระเบียบวาระที่ 4 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 4.1 แนวทางการแก้ไขปัญหาผู้ครอบครองที่ดินของรัฐที่ไม่เข้าสู่กระบวนการปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ ครั้งที่ 1/2540 เมื่อวันที่ 24 มกราคม 2540 ให้แต่งตั้ง คณะอนุกรรมการพิจารณาดำเนินการแก้ไขปัญหาผู้ครอบครองที่ดินของรัฐ เพื่อกำหนด มาตรการแก้ไขปัญหาและเจรจากับผู้ครอบครองที่ดินของรัฐ โดยไม่มีสิทธิตามกฎหมาย แต่ไม่ยอมเข้าสู่กระบวนการปฏิรูปที่ดิน

บัดนี้ คณะอนุกรรมการพิจารณาดำเนินการแก้ไขปัญหาผู้ครอบครองที่ดินของรัฐ ได้มีมติกำหนดมาตรการแก้ไขปัญหาผู้ครอบครองที่ดินของรัฐรายใหญ่ โดยไม่มีสิทธิ ตามกฎหมายแต่ไม่ยอมเข้าสู่กระบวนการปฏิรูปที่ดินแล้ว

มติคณะกรรมการ เนื่องจากเรื่องนี้เกี่ยวข้องกับประเด็นในวาระที่ 2 เรื่องรับรองรายงานการประชุม ซึ่งได้มีมติให้ ส.ป.ก. ทหารหรือไปยังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเกี่ยวกับการถอนสภาพ การเป็นป่าสงวนแห่งชาติตามมาตรา 26 (4) ซึ่งยังมีปัญหาในทางปฏิบัติว่าการดำเนินงาน ปฏิรูปที่ดินของ ส.ป.ก. ขั้นตอนใดที่จะถือว่า ส.ป.ก. มีแผนงานและงบประมาณเพียงพอ ที่จะนำพื้นที่ป่าสงวนฯ มาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ซึ่งจะเป็นผลให้พระราชกฤษฎีกา กำหนดเขตปฏิรูปที่ดินเพิกถอนสภาพการเป็นป่าสงวนแห่งชาติ ดังนั้น จึงให้รอผล การพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกาก่อน

เรื่องที่ 4.4 ขออนุมัติประกาศเขตปฏิรูปที่ดินในเขตโครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำแม่อาว อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดลำพูน

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้ประกาศเขตปฏิรูปที่ดินในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ทั้ง 3 ป่า รวมพื้นที่อนุมัติ 27,180.84 ไร่ ดังนี้

ป่าสงวนแห่งชาติป่าแม่อาว	พื้นที่อนุมัติ 21,946.46 ไร่
ป่าสงวนแห่งชาติป่าบ้านโอง	พื้นที่อนุมัติ 3,906.25 ไร่
ป่าสงวนแห่งชาติป่าแม่ทา	พื้นที่อนุมัติ 1,328.125 ไร่

ให้คณะอนุกรรมการดังกล่าว มีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ ดังนี้

1. พิจารณาวางแผนดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดตั้งสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน และเสนอโครงการต่อคณะกรรมการ
 2. พิจารณาวางระเบียบ เงื่อนไข วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน
 3. ติดตามประสานงานและควบคุมการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
 4. ตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลโครงการ และเสนอผลการปฏิบัติงานต่อคณะกรรมการ
 5. รวบรวมและจัดทำแผนการดำเนินงานเกี่ยวกับการส่งเสริม และฝึกอบรมวิชาชีพอื่น ๆ นอกจากการเกษตร
 6. ตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานพัฒนาอาชีพ และเสนอผลการดำเนินงานต่อคณะกรรมการ
 7. ให้มีอำนาจเชิญผู้แทนของส่วนราชการและเอกชน ผู้ทรงคุณวุฒิ เข้าร่วมปฏิบัติงานได้และในกรณีที่จะเป็นประโยชน์ต่องานให้มีอำนาจเชิญผู้แทนของส่วนราชการหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งแจ้งรายละเอียดตามที่เห็นสมควร
 8. ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการมอบหมาย
- ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

การประชุมครั้งที่ 5/2540 เมื่อวันที่ 14 สิงหาคม 2540

ระเบียบวาระที่ 4 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 4.5 ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรีในท้องที่ อำเภอน้ำพอง อำเภอกระนวน อำเภอเขาสมบวง อำเภอสีชมพู อำเภอบ้านฝาง อำเภอพระยืน กิ่งอำเภอบ้านแฮด กิ่งอำเภอชำสูง อำเภอบ้านไผ่ อำเภอหนองสองห้อง อำเภอพล อำเภอเวียงใหญ่ อำเภอชนบท กิ่งอำเภอโคกโพธิ์ไชย และอำเภอมัญจาคีรี จังหวัดขอนแก่น จำนวน 9 พื้นที่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่จำแนกฯ ในท้องที่ จังหวัดขอนแก่น จำนวน 9 พื้นที่ 29 แปลง รวมเนื้อที่ 215,716 ไร่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน ดังนี้

1. ที่จำแนกฯ ป่าดงมูล (แปลงที่ 4) จำนวน 1 แปลง ตำบลห้วยยาง อำเภอกระนวน จังหวัดขอนแก่น เนื้อที่ประมาณ 2,770 ไร่

2. ที่จำแนกฯ ปาดงชำ (แปลงที่ 1 2 4 และ 5) จำนวน 4 แปลง ตำบลห้วยโจด ตำบลหนองกุงใหญ่ อำเภอกะนวน ตำบลบัวใหญ่ ตำบลบ้านขาม อำเภอน้ำพอง และตำบลบ้านโนน ตำบลคำแมด ตำบลกระนวน ตำบลห้วยเตย กิ่งอำเภอลำสูง จังหวัดขอนแก่น เนื้อที่ประมาณ 30,717 ไร่

3. ที่จำแนกฯ ป่าห้วยเลียง (แปลงที่ 5) จำนวน 1 แปลง ตำบลเขาสวนกวาง อำเภอสวนกวาง ตำบลพังทวย อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น เนื้อที่ประมาณ 1,228 ไร่

4. ที่จำแนกฯ ป่าที่จัดสรรบ้านอุบล-บ้านห้วยลิง (แปลงที่ 3) จำนวน 1 แปลง ตำบลทรายมูล อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น เนื้อที่ประมาณ 2,833 ไร่

5. ที่จำแนกฯ ป่าโคกหลวง (ป่าโคกหลวง แปลง 1 ป่าโคกหลวง แปลง 2 และป่าโคกหลวง แปลง 3) แปลงที่ 1/1 แปลงที่ 1/2 แปลงที่ 1/8 แปลงที่ 1/9 แปลงที่ 1/10 แปลงที่ 1/11 แปลงที่ 1/12 แปลงที่ 2/1 แปลงที่ 3/4 และแปลงที่ 3/8 จำนวน 1 แปลง ตำบลคำแคน ตำบลนาข่า ตำบลนางาม ตำบลโพนเพ็ก ตำบลกุดเค้า ตำบลสวนหม่อน ตำบลท่าศาลา ตำบลหนองแปน อำเภอมัญจาคีรี ตำบลพระยืน อำเภอพระยืน ตำบลปามะนาว อำเภอบ้านฝาง และตำบลชัยสมบุญ ตำบลบ้านโคก ตำบลนาแพง กิ่งอำเภโคกโพธิ์ไชย จังหวัดขอนแก่น เนื้อที่ประมาณ 100,706 ไร่

6. ที่จำแนกฯ ป่าโครงการรถไฟภูระงำ (หมายเลข 2) แปลงที่ 3 แปลงที่ 4 แปลงที่ 5 แปลงที่ 7 และแปลงที่ 9 จำนวน 5 แปลง ตำบลวังแสง ตำบลโนนพะยอม ตำบลกุดเพียขอม ตำบลห้วยแก อำเภอนบพ ตำบลนาแพง กิ่งอำเภโคกโพธิ์ไชย และตำบลกุดเค้า อำเภอมัญจาคีรี จังหวัดขอนแก่น เนื้อที่ประมาณ 9,621 ไร่

7. ที่จำแนกฯ ป่าโครงการรถไฟหนองเม็ก-หนองลุมพุก (แปลงที่ 12 และแปลงที่ 14) จำนวน 2 แปลง ตำบลหนองแสง ตำบลโนนสมบูรณ์ กิ่งอำเภอบ้านแฮด และตำบลภูเหล็ก อำเภอบ้านไผ่ เนื้อที่ประมาณ 8,919 ไร่

8. ที่จำแนกฯ ป่าโครงการรถไฟภูระงำ (หมายเลข 1) แปลงที่ 4 จำนวน 1 แปลง ตำบลนาแพง ตำบลบ้านโคก ตำบลโพธิ์ไชย กิ่งอำเภโคกโพธิ์ไชย ตำบลวังแสง อำเภอนบพ ตำบลโนนสะอาด และตำบลโนนทอง อำเภอเวียงใหญ่ จังหวัดขอนแก่น เนื้อที่ประมาณ 26,310 ไร่

9. ที่จำแนกฯ ปาโครงการรถไฟโนนน้ำแบ่ง แปลงที่ 2 3 6 และ 8 จำนวน 4 แปลง ตำบลบ้านแท่น ตำบลปอแดง อำเภอชนบท ตำบลโนนศิลา ตำบลบ้านลาน ตำบลบ้านหัน ตำบลแคนเหนือ ตำบลป่าปอ อำเภอบ้านไผ่ ตำบลสำโรง อำเภอหนองสองห้อง และตำบลหนองแวงนางเป่า อำเภอพล จังหวัดขอนแก่น เนื้อที่ประมาณ 32,612 ไร่

เรื่องที่ 4.7 ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี ในท้องที่อำเภอวังทรายพูน จังหวัดพิจิตร จำนวน 1 พื้นที่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดินและขออนุมัติพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี ในท้องที่อำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ และกิ่งอำเภอบึงสามัคคี อำเภอขามเฒ่าบุรี จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 1 พื้นที่ เพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ และอำเภอขามเฒ่าบุรี จังหวัดกำแพงเพชร

มติคณะกรรมการ 1. อนุมัติพื้นที่ที่จำแนกฯ ปาคอปล้อง (บางส่วน) อำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ และกิ่งอำเภอบึงสามัคคี อำเภอขามเฒ่าบุรี จังหวัดกำแพงเพชร เนื้อที่ประมาณ 5,303 ไร่ เพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดิน

2. ให้ ส.ป.ก. ทำการตรวจสอบรายละเอียดของพื้นที่ป่าที่จัดสรรหนองปลาไหล ห้วยดง - เขาทราย - เขาเจ็ดลูก ตำบลวังทรายพูน อำเภอวังทรายพูน จังหวัดพิจิตร โดยประสานงานกับกรมทรัพยากรธรณีเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจนก่อนนำเสนอคณะกรรมการพิจารณาต่อไป

เรื่องที่ 4.8 ขออนุมัติพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรีจังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 8 พื้นที่ เพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ อนุมัติดำเนินการปฏิรูปที่ดินในที่ดินจำแนกฯ จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 8 ปา เนื้อที่ประมาณ 144,730 ไร่ ดังนี้

1. ที่จำแนกฯ ปาโคกบ้านกลางหมื่น อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 3 แปลง เนื้อที่ประมาณ 11,910 ไร่
2. ที่จำแนกฯ ปาดงมูล อำเภอห้วยเม็ก อำเภอหนองกุงศรี และอำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 3 แปลง เนื้อที่ประมาณ 87,080 ไร่
3. ที่จำแนกฯ ปาดงภูพาน กิ่งอำเภอสามชัย จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 1 แปลง เนื้อที่ประมาณ 8,326 ไร่

4. ที่จำแนกฯ ป่าดงบังอี อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 2 แปลง เนื้อที่ประมาณ 1,818 ไร่
5. ที่จำแนกฯ ป่าภูโหล่ย อำเภอเขาวง และอำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 4 แปลง เนื้อที่ประมาณ 11,826 ไร่
6. ที่จำแนกฯ ป่าดงด่านแย้ อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 6 แปลง เนื้อที่ประมาณ 13,489 ไร่
7. ที่จำแนกฯ ป่าดงนาจารย์ - ดงขวาง อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 3 แปลง เนื้อที่ประมาณ 4,158 ไร่
8. ที่จำแนกฯ ป่าดงระแนง อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 5 แปลง เนื้อที่ประมาณ 6,123 ไร่

เรื่องที่ 4.9 ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี ป่าคลองตอฝ่งขวา - คลองปอมฝ่งซ้าย และป่าควนเหรง - ควนหนองหยี - ควนหัวแหวน ตำบลกำแพงเพชร อำเภอรัตนภูมิ และตำบลฉลุง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ อนุมัติกำหนดพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี ป่าคลองตอฝ่งขวา-ป่าคลองปอมฝ่งซ้าย และป่าควนเหรง – ควนหนองหยี - ควนหัวแหวน ตำบลกำแพงเพชร อำเภอรัตนภูมิ และตำบลฉลุง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เนื้อที่ประมาณ 17,064 ไร่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

เรื่องที่ 4.14 ขออนุมัติปรับปรุงแนวทางปฏิบัติการชดเชย ส.ป.ก.4-01 และใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมจ่ายค่าชดเชยให้เกษตรกรที่ไม่ประสงค์จะทำประโยชน์ต่อไป ในที่ดินที่ได้รับจากการปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้ใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อจ่ายเป็นค่าชดเชย ส.ป.ก.4-01 สำหรับเกษตรกรที่ไม่ประสงค์จะทำประโยชน์ในที่ดินที่ได้รับจากการปฏิรูปที่ดินตามแนวทางเดิมไปก่อน และสำหรับการปรับปรุงแนวทางปฏิบัติการชดเชย ส.ป.ก.4-01 นั้น ให้ ส.ป.ก. นำเรื่องกลับไปพิจารณาจัดทำข้อมูลรายละเอียดของหลักการ และเหตุผลโดยจัดทำตารางเปรียบเทียบให้ชัดเจน และนำเสนอคณะกรรมการพิจารณาใหม่ในการประชุมครั้งต่อไป

การประชุมครั้งที่ 6/2540 เมื่อวันที่ 29 ตุลาคม 2540

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.1 ขออนุมัติดำเนินการปฏิรูปที่ดินในที่ดินจำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี
ป่าฝั่งขวาห้วยเสนง อำเภอสังขะ อำเภอบัวเขต และป่าทุ่งมน - บักได - ตาเบา
อำเภอกาบเชิง กิ่งอำเภอพนมดงรัก และอำเภوبرาสาท จังหวัดสุรินทร์

มติคณะกรรมการ ขออนุมัติดำเนินการปฏิรูปที่ดินในที่ดินจำแนกออกจากป่าไม้ถาวร
ตามมติคณะรัฐมนตรี จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 2 ป่า 14 แปลง เนื้อที่ประมาณ 30,798 ไร่
ดังนี้

1. ที่จำแนกฯ ป่าฝั่งขวาห้วยเสนง จำนวน 1 แปลง เนื้อที่ประมาณ 8,615 ไร่
ตั้งอยู่ในเขตปกครองท้องที่ ตำบลพระแก้ว ตำบลบ้านขบ ตำบลดม อำเภอสังขะ
และตำบลบัวเขต อำเภอบัวเขต จังหวัดสุรินทร์

2. ที่จำแนกฯ ป่าทุ่งมน - บักได - ตาเบา จำนวน 13 แปลง เนื้อที่ประมาณ
22,183 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลโคกตะเคียน ตำบลกาบเชิง อำเภอกาบเชิง
ตำบลโคกกลาง กิ่งอำเภอพนมดงรัก อำเภอกาบเชิง ตำบลโคกสะอาด ตำบลปรือ
ตำบลตานี ตำบลโคกนาสาม ตำบลตาเบา และตำบลบ้านไทร อำเภوبرาสาท
จังหวัดสุรินทร์

เรื่องที่ 3.2 ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรีป่าแม่ปาย
ฝั่งขวา แปลง 2 (หมายเลข 10) อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่จำแนกฯ ป่าแม่ปายฝั่งขวา แปลง 2 (หมายเลข 10)
จำนวน 2 แปลง เนื้อที่ประมาณ 7,042 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตปกครองท้องที่ ตำบลเวียงใต้
ตำบลแม่नाเติง และตำบลทุ่งยาว อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

เรื่องที่ 3.3 ขออนุมัติพื้นที่ที่รกร้างว่างเปล่า ตำบลบ้านเตือ และตำบลหนองข่า กิ่งอำเภอบ้านเตือ
อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 1 พื้นที่ เพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดิน
ในเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ

มติคณะกรรมการ ขออนุมัติดำเนินการปฏิรูปที่ดินในที่ดินรกร้างว่างเปล่า ตำบลบ้านเตือ
และตำบลหนองข่า กิ่งอำเภอบ้านเตือ อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ
จำนวน 1 พื้นที่ เนื้อที่ประมาณ 4,300 ไร่

การประชุมครั้งที่ 1/2541 เมื่อที่ 17 เมษายน 2541

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.1 การเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติโดยผลจากการประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน

1. พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 มาตรา 26 (4) ได้บัญญัติให้อำนาจ ส.ป.ก. ในการนำที่ดินในเขตป่าสงวนแห่งชาติมาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน เมื่อคณะรัฐมนตรีมีมติให้ดำเนินการปฏิรูปที่ดินในที่ดินป่าสงวนแห่งชาติส่วนใดแล้ว เมื่อ ส.ป.ก. จะนำที่ดินแปลงใดในส่วนนั้น ไปดำเนินการปฏิรูปที่ดินให้พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดิน มีผลเป็นการเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติในที่ดินแปลงนั้น

2. ในทางปฏิบัติ ส.ป.ก. และกรมป่าไม้ มีความเห็นไม่ตรงกันเกี่ยวกับผลของพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดิน ในการเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติ ส.ป.ก. และกรมป่าไม้ ได้เสนอให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์หรือไปยังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เกี่ยวกับมาตรา 26 (4) แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 ตามหนังสือด่วนที่สุดได้กำหนด ประเด็นปัญหาความว่า “...เมื่อ ส.ป.ก. จะนำที่ดินแปลงใดในส่วนนั้นไปดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม” ข้อความที่ขีดเส้นใต้หมายถึง เมื่อ ส.ป.ก. เข้าดำเนินการสำรวจรังวัด และออกเอกสาร ส.ป.ก. 4-01 ในพื้นที่แปลงนั้นเรียบร้อยแล้ว หรือหมายถึงเมื่อ ส.ป.ก. มีแผนงานที่จะสำรวจแปลงถือครองที่ดินของราษฎรในพื้นที่แปลงนั้น หรือหมายถึง เมื่อ ส.ป.ก. กำลังดำเนินการสำรวจรังวัดแปลงถือครองที่ดินของราษฎรในพื้นที่แปลงนั้น หรือมีความหมายครอบคลุมเพียงใด คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมายคณะที่ 6) ได้ให้ความเห็นว่า เมื่อ ส.ป.ก. มีความพร้อมที่จะนำที่ดินแปลงใดในเขตที่ประกาศในพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินไปดำเนินการปฏิรูปที่ดินแน่นอนแล้ว และ ส.ป.ก. มีแผนงานพร้อม ทั้งงบประมาณเพียงพอที่จะดำเนินการได้ทันที พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินดังกล่าว ก็จะมีผลเป็นการเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติเฉพาะที่ดินในแปลงนั้น โดยไม่ได้คำนึงถึงเรื่องการออก ส.ป.ก. 4-01

3. ส.ป.ก. และกรมป่าไม้ เห็นด้วยกับการตีความของคณะกรรมการกฤษฎีกา เมื่อใดจึงจะเริ่มนับได้ว่า ส.ป.ก. มีความพร้อมที่จะนำที่ดินไปดำเนินการปฏิรูปที่ดินแน่นอนแล้ว และมีแผนงานพร้อมทั้งงบประมาณเพียงพอที่จะดำเนินการได้ทันที คณะอนุกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบในการประชุม ครั้งที่ 2/2540 เมื่อวันที่ 11 เมษายน 2540 ได้พิจารณาเรื่องนี้ เห็นว่า เป็นปัญหาในทางปฏิบัติที่ ส.ป.ก. และกรมป่าไม้ ควรประชุมร่วมกันเพื่อหาข้อยุติต่อไป โดยประธาน (นายชัยวัฒน์

วงศ์วัฒนธรรม) ได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ส.ป.ก. ควรจะแสดงเจตนาบางอย่างว่า ส.ป.ก. มีแผนงานและโครงการปฏิรูปที่ดินให้เป็นที่ยอมรับ โดยทั่วไป ซึ่งสามารถทำให้ชัดเจนได้ โดยอาศัยมาตรา 19 (4) แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 โดยการนำแผนงานและโครงการตลอดจนงบประมาณค่าใช้จ่ายของ ส.ป.ก. เสนอ คณะกรรมการเพื่ออนุมัติและเสนอคณะรัฐมนตรี

มติคณะกรรมการ คณะกรรมการอภิปรายกันอย่างกว้างขวางถึงผลดีและผลเสียของการเพิกถอน ป่าสงวนแห่งชาติเมื่อมีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดิน และมีมติว่า พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินจะมีผลเป็นการเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติ ตามมาตรา 26 (4) แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 เมื่อ ส.ป.ก. ได้เสนอโครงการและแผนงานที่ชัดเจน ให้คณะกรรมการอนุมัติเรียบร้อย

เรื่องที่ 3.2 การเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ

ส.ป.ก. ได้เร่งแก้ไขปัญหาการถือครองที่ดินทำกินในพื้นที่เขตป่าสงวนแห่งชาติ ที่ได้รับมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินให้สำเร็จลุล่วงโดยเร็ว และจะต้องร่วมกับกรมป่าไม้ ในการดูแลรักษาพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติด้วย ดังนั้น จึงสมควรกำหนดขอบเขตการใช้ อำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 ในฐานะที่เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ และการจัดให้เข้าที่ดินป่าสงวนแห่งชาติ ดังนี้

1. ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ในส่วน ของ ส.ป.ก. มีอำนาจหน้าที่ในการดูแลพื้นที่ ป่าสงวนแห่งชาติที่ได้รับมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินภายในเขตท้องที่ที่รับผิดชอบมิให้ มีการบุกรุกเพิ่มเติม หากพบการกระทำผิด พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ ให้ประสานงานกับป่าไม้เขต ป่าไม้จังหวัดแห่งท้องที่ เพื่อดำเนินการตามกฎหมายต่อไป

2. การขออนุญาตตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ ซึ่งกำหนดให้เป็น อำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ที่จะพิจารณา เช่น การอนุญาตทำไม้หรือเก็บหา ของป่าให้เป็นอำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ในส่วน ของกรมป่าไม้

3. การให้เข้าที่ดินอันเป็นป่าสงวนแห่งชาติ เป็นอำนาจของ ส.ป.ก. ที่จะดำเนินการเพื่อประโยชน์ในการปฏิรูปที่ดิน และเป็นมาตรการหนึ่งที่จะใช้ในการ เจริญกับผู้ถือครองที่ดินรายใหญ่เพื่อให้เข้าสู่กระบวนการปฏิรูปที่ดินโดย ส.ป.ก. จะจัดโครงการเสนอคณะกรรมการเพื่อพิจารณาเป็นกรณีไป

มติคณะกรรมการ โดยที่พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 กำหนดให้ พนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ ซึ่งมีความชัดเจนครอบคลุม

หลักการ ที่ ส.ป.ก. นำเสนอในข้อ 1 และ 2 แล้ว ดังนั้น จึงมีมติเห็นชอบหลักการในข้อ 3 ตามที่ ส.ป.ก. เสนอ โดยในรายละเอียดให้ ส.ป.ก. นำเสนอคณะกรรมการพิจารณาเป็นกรณีไป

เรื่องที่ 3.3 แนวทางแก้ไขปัญหาการใช้ประโยชน์ในที่ดินแปลงใหญ่ที่ถูกใช้เพื่อการเกษตรเศรษฐกิจ

ในการจัดที่ดินของ ส.ป.ก. ส่วนใหญ่ จะเป็นการจัดที่ดินให้กับผู้ถือครองเดิม เพื่อเป็นการกระจายที่ดินไปสู่ผู้ไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง เป็นการแก้ไขปัญหาการใช้ประโยชน์เพื่อการเกษตรเศรษฐกิจ ส.ป.ก. ควรจะนำที่ดินแปลงใหญ่มาดำเนินการจัดที่ดินให้กับเกษตรกรผู้ไม่มีที่ดินทำกิน

โดยมีแนวทางการดำเนินการ

1) ให้ผู้ถือครองที่ดินแปลงใหญ่ ได้รับประโยชน์จากการเช่าที่ดินจาก ส.ป.ก. ตามมาตรา 26 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 ในระยะเวลาหนึ่ง

2) การให้เช่าตามข้อ 1 จะมีเงื่อนไขที่จะให้ผู้ถือครองที่ดินรายใหญ่เป็นผู้เช่า ถ่ายทอดวิทยาการและการจัดการพื้นที่เกษตรกรรมให้กับลูกจ้างและเกษตรกรที่ ส.ป.ก. คัดเลือกฯ เพื่อให้เป็นผู้ที่จะรับที่ดินจากผู้ถือครองที่ดินต่อไป

3) เมื่อหมดสัญญาเช่า ส.ป.ก. จะเข้าไปดำเนินการจัดให้มีการจัดตั้งสถาบันเกษตรกรขึ้น โดยรวบรวมผู้เช่า เกษตรกรลูกจ้าง และเกษตรกรที่ ส.ป.ก. คัดเลือก จัดตั้งเป็นสถาบันเกษตรกรในรูปของสหกรณ์หรือกลุ่มเกษตรกรเช่าที่ดินจาก ส.ป.ก. ตามมาตรา 30 (3) และมาตรา 30 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 ต่อไป

4) เมื่อหมดอายุสัญญาเช่า หากผู้เช่าเดิม เกษตรกรลูกจ้าง และเกษตรกรที่ ส.ป.ก. คัดเลือกมีความประสงค์จะเช่าซื้อที่ดิน ส.ป.ก. ก็จะต้องให้เป็นรายแปลง ตามมาตรา 30 (1) หรือ (2) แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 เสร็จแล้วก็จะดำเนินการจัดตั้งเป็นสถาบันเกษตรกรในรูปของการวางแผนการผลิตและจำหน่ายร่วมกันต่อไป

5) ส.ป.ก. ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะเข้าไปควบคุมดูแล และให้คำแนะนำ สถาบันเกษตรกรดังกล่าว ให้ดำเนินการตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ

ความเห็นคณะกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบ

1. จุดประสงค์ของการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ต้องการให้เกษตรกรมีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง โดยวิธีการเช่าหรือเช่าซื้อตามที่กฎหมายกำหนด
2. การดำเนินการให้เข้าสู่กระบวนการปฏิรูปที่ดินและแก้ไขปัญหาที่ดินแปลงใหญ่ที่ประกอบกิจการเพื่อการเกษตรเสร็จกิจอยู่แล้ว อาจทำได้หลายทาง คือ
 - 2.1 ก่อนการให้เกษตรกรได้เช่าหรือเช่าซื้อที่ดิน อาจเปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการที่ลงทุนดำเนินการเพื่อการเกษตรอยู่แล้ว ได้เช่าทำประโยชน์ไปก่อนในระยะเวลาสั้น ๆ ประมาณ 1 - 2 ปี เพื่อจัดกระบวนการคัดเลือกเกษตรกรผู้จะได้เช่าหรือเช่าซื้อที่ดินต่อไป
 - 2.2 ดำเนินการในลักษณะสัญญา 3 ประสานระหว่างผู้ประกอบการ ส.ป.ก. และเกษตรกร เมื่อเข้าสู่กระบวนการปฏิรูปที่ดิน เพื่อให้การผลิตของเกษตรกรสามารถสนับสนุนกิจการเศรษฐกิจการเกษตรที่เกี่ยวข้องหรือสนับสนุนการปฏิรูปที่ดินได้
 - 2.3 ดำเนินการในรูปแบบสถาบันเกษตรกร โดยผู้ประกอบการต้องเปลี่ยนแปลงสถานะกิจการของตนเอง โดยร่วมมือกับเกษตรกรที่ทำการเกษตรอยู่ จัดตั้งเป็นสถาบันเกษตรกร ซึ่งมีวัตถุประสงค์สอดคล้องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และให้การสนับสนุนกิจการเกษตรเศรษฐกิจของตนต่อไป

มติคณะกรรมการ เห็นชอบหลักการตามที่ ส.ป.ก. เสนอ ซึ่งสอดคล้องตามความเห็นของคณะกรรมการพิจารณาการพิจารณากฎหมายและระเบียบ ส่วนการปฏิบัติให้นำเสนอคณะกรรมการพิจารณาเป็นราย ๆ ไป

เรื่องที่ 3.4 แนวทางการให้ความยินยอมในการนำทรัพยากรธรรมชาติในเขตปฏิรูปที่ดินไปใช้ประโยชน์ตามกฎหมายอื่น

ในการประชุมคณะกรรมการ ครั้งที่ 2/2537 เมื่อวันที่ 10 มิถุนายน 2537 ได้มีมติอนุมัติแนวทางการนำทรัพยากรธรรมชาติในเขตปฏิรูปที่ดินไปใช้ประโยชน์ตามกฎหมายอื่นได้ ดังนี้

1. ถ้าพื้นที่มีศักยภาพทางแร่สูงที่เหมาะสมจะดำเนินการในเชิงพาณิชย์ได้ และใช้ระยะเวลานานก็ให้พิจารณาพื้นที่ที่ออกจากเขตปฏิรูปที่ดิน
2. ถ้าการใช้ระยะเวลาไม่ยาวนาน และไม่ขัดขวางต่อโครงการปฏิรูปที่ดินต่อไป ก็ให้แจ้งความไม่ขัดข้องที่ผู้นั้นจะไปยื่นขออนุญาตประกอบการตามโครงการนำทรัพยากรมาใช้ประโยชน์จากส่วนราชการที่มีอำนาจตามกฎหมาย

ต่อมาคณะกรรมการกฤษฎีกาได้พิจารณาปัญหาข้อกฎหมายตามข้อหาหรือของกรมที่ดิน ตามหนังสือ ที่ นร 0601/187 ลงวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2539 สรุปว่า ที่เขาและที่ภูเขาอยู่ในเขตปฏิรูปที่ดิน ถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจตามกฎหมาย ได้รับหนังสือยืนยันจาก ส.ป.ก. ว่าไม่ประสงค์จะนำมาปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และไม่ขัดข้องที่พนักงานเจ้าหน้าที่จะใช้อำนาจตามกฎหมาย พนักงานเจ้าหน้าที่ตามประมวลกฎหมายที่ดิน ย่อมมีอำนาจอนุญาตให้ระเบิดและย่อยหินที่เขาและที่ภูเขาได้ตามกฎหมายที่ถือปฏิบัติอยู่

ส.ป.ก. ได้กำหนดเป็นแนวทางการให้ความยินยอมในการนำทรัพยากรธรรมชาติในเขตปฏิรูปที่ดินไปใช้ประโยชน์ตามกฎหมายอื่น โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

1. ที่ดินที่จะให้ความยินยอม ต้องมีสภาพไม่เหมาะสมต่อการเกษตร แต่มีศักยภาพทางแร่สูง
2. ผู้ที่จะขอรับความยินยอมจะต้องได้รับอนุญาตในการประกอบกิจการตามกฎหมายอื่นด้วย เช่น ได้รับอนุญาตประทานบัตรตามกฎหมายว่าด้วยแร่
3. มีข้อกำหนดให้ผู้ได้รับความยินยอมต้องวางหลักประกันต่อ ส.ป.ก. เพื่อป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นและยังต้องชำระค่าตอบแทนให้ ส.ป.ก. เพื่อนำส่งเข้ากองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมต่อไป
4. ระยะเวลาการให้ความยินยอมจะพิจารณากำหนดให้สอดคล้องกับระยะเวลาการอนุญาตตามกฎหมายอื่น แต่หากมีกำหนดเวลาไว้น้อยกว่า จะสามารถยื่นขอต่ออายุหนังสือยินยอมได้ โดยมีระยะเวลาไม่เกินที่เหลืออยู่ตามกฎหมายอื่น
5. ในกรณีเป็นการขอสำรวจแร่ในเขตปฏิรูปที่ดิน มอบหมายให้เลขาธิการ ส.ป.ก. เป็นผู้พิจารณาให้ความยินยอม ส่วนในกรณีอื่นเป็นอำนาจของคณะกรรมการเป็นผู้พิจารณา
6. มีข้อกำหนดให้ผู้ได้รับความยินยอมต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด หากฝ่าฝืนหรือละเว้นอาจเป็นเหตุให้หนังสือยินยอมสิ้นสุดลงก่อนครบกำหนดระยะเวลาได้
7. ให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่ เข้าไปตรวจสอบการดำเนินการได้ตลอดเวลา และหากพบว่าไม่ถูกต้อง ก็ให้เรียกผู้ได้รับความยินยอมแก้ไขให้ถูกต้องโดยเร็ว
8. หากเกิดความเสียหายจากการดำเนินกิจการผู้ได้รับความยินยอมจะต้องบรรเทาความเสียหายนั้นโดยเร็ว และหากเกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมตลอดจนสุขภาพอนามัยของเกษตรกรในบริเวณใกล้เคียง ก็จะต้องเร่งดำเนินการแก้ไขด้วย

9. เมื่อสิ้นสุดระยะเวลาการให้ความยินยอมผู้ได้รับความยินยอมจะต้องฟื้นฟูสภาพที่ดินให้ทำการเกษตรได้ แต่หากไม่สามารถกระทำได้จะต้องปรับสภาพที่ดินให้มีความเหมาะสมต่อการใช้ประโยชน์อย่างอื่น

ส.ป.ก. ได้หารือกับกรมทรัพยากรธรณี เห็นว่า แนวทางดังกล่าวมีความเหมาะสม และสามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ได้ และไม่เกิดความล่าช้า ซึ่งกรมทรัพยากรธรณี ยินดีให้ความร่วมมือกับ ส.ป.ก. ในการจัดส่งข้อมูลเอกสารประกอบการพิจารณาของ ส.ป.ก. การบังคับหลักประกันในส่วนที่วางไว้ต่อกรมทรัพยากรธรณี

มติคณะกรรมการ

1. อนุมัติแนวทางตามที่เสนอ
2. รับหลักการตามร่างระเบียบเรื่องการให้ความยินยอมในการนำทรัพยากรธรรมชาติ ในเขตปฏิรูปที่ดินไปใช้ประโยชน์ตามกฎหมายอื่นที่ได้ผ่านการพิจารณาของคณะอนุกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบที่เสนอ ทั้งนี้ ให้กรรมการได้นำรายละเอียดไปศึกษาก่อน และให้ ส.ป.ก. นำเสนออีกครั้งหนึ่ง

การประชุมครั้งที่ 2/2541 เมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2541

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.1 การนำที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันมาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน

1. มติคณะกรรมการ ครั้งที่ 4/2534 เมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 2534 ให้กระทรวงมหาดไทย โดยกรมการปกครองและกรมที่ดินพิจารณาวางแนวทางปฏิบัติในการนำที่ดินสาธารณประโยชน์มาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน และมติคณะกรรมการ ครั้งที่ 5/2534 เมื่อวันที่ 2 สิงหาคม 2534 ให้กระทรวงมหาดไทย กำหนดนโยบายและแนวทางปฏิบัติในการพิจารณายกเลิกที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ประชาชนเลิกใช้ประโยชน์ร่วมกันเพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องถือปฏิบัติ

2. ต่อมากระทรวงมหาดไทยได้กำหนดแนวทางปฏิบัติเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบและถือปฏิบัติ โดยสรุปว่า กระทรวงมหาดไทย เห็นว่า การพิจารณาว่าที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันมีสภาพความเป็นจริงอย่างไร ควรให้สภาตำบลซึ่งมีความใกล้ชิดพื้นที่ เป็นผู้เสนอความเห็นเบื้องต้นต่อนายอำเภอ หากนายอำเภอเห็นว่าที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันมีพื้นที่น้อยลง และเพื่อประโยชน์ของทางราชการ ควรสงวนไว้เพื่อใช้ประโยชน์ร่วมกันต่อไป ให้นายอำเภอในฐานะเป็นผู้ดูแลรักษาตรวจตราและซ่อมแซมสาธารณสมบัติของแผ่นดินตามกฎหมาย มีอำนาจหน้าที่พิจารณาและวินิจฉัยว่า ที่ดินนั้นประชาชน

ยังคงใช้เพื่อสาธารณประโยชน์อยู่ หรือควรสงวนไว้เพื่อใช้ประโยชน์ร่วมกันต่อไป แล้วส่งเรื่องให้จังหวัดพิจารณาเพื่อขอความเห็นชอบ และต้องให้กระทรวงมหาดไทยพิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดินนั้นเสียก่อน

ความเห็น ส.ป.ก.

เนื่องจากมติคณะกรรมการ ครั้งที่ 5/2534 เมื่อวันที่ 2 สิงหาคม 2534 ให้กระทรวงมหาดไทย วางขั้นตอนแนวทางการที่พลเมืองเล็กใช้ ซึ่งไม่สอดคล้องกับความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาว่า ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินนั้นเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันแต่พลเมืองได้เล็กใช้ประโยชน์ในที่ดินนั้นแล้ว หรือได้เปลี่ยนสภาพจากการเป็นที่ดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันแล้ว พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินมีผลเป็นการถอนสภาพที่ดินดังกล่าวทันที โดยไม่ต้องดำเนินการถอนสภาพที่ดินนั้นตามประมวลกฎหมายที่ดิน ส่วนการพิจารณาว่าพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินจะมีผลเป็นการถอนสภาพที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินประเภทพลเมืองใช้ร่วมกันอยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินนั้นเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงว่าที่ดินดังกล่าวเข้าลักษณะใดลักษณะหนึ่งตามที่กล่าวมาแล้วข้างต้นหรือไม่ เมื่อที่ดินใดเข้าลักษณะและเงื่อนไขตามที่กฎหมายกำหนดแล้ว พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินย่อมมีผลเป็นการถอนสภาพที่ดินนั้น ส.ป.ก. มีความเห็นว่าตามมาตรา 26 (1) พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 กำหนดให้ที่ดินสาธารณประโยชน์ ในเขตปฏิรูปที่ดินที่พลเมืองเล็กใช้ร่วมกัน ให้ ส.ป.ก. มีอำนาจนำมาใช้ในการปฏิรูปที่ดินได้ ฉะนั้น ส.ป.ก. จึงเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาข้อเท็จจริงว่าพลเมืองเล็กใช้หรือไม่ โดยอาศัยข้อมูลจากสภาตำบล หรือ อบต. อำเภอ และจังหวัด ซึ่งเป็นผู้ดูแลสาธารณสมบัติของแผ่นดินในพื้นที่ เพื่อ ส.ป.ก. จะได้นำไปดำเนินการปฏิรูปที่ดินต่อไป หน่วยงานราชการอื่น ๆ ซึ่งมิได้มีอำนาจตามกฎหมายและไม่ได้เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ จึงไม่มีหน้าที่ในการพิจารณาเรื่องนี้

มติคณะกรรมการ

1. อนุมัติแก้ไขมติคณะกรรมการ ครั้งที่ 5/2534 เมื่อวันที่ 2 สิงหาคม 2534 วาระที่ 5 เรื่องที่ 5.1 ซึ่งกำหนดให้กระทรวงมหาดไทยเป็นผู้กำหนดแนวทางการพิจารณายกเลิกที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินเพื่อนำมาปฏิรูปที่ดิน โดยแก้ไขเป็น ส.ป.ก. เป็นผู้พิจารณา ให้ได้ข้อเท็จจริงว่าที่ดินแปลงใด เป็นที่พลเมืองเล็กใช้ประโยชน์ร่วมกันแล้ว โดยอาศัยความเห็นของสภาตำบล หรือ อบต. อำเภอ และจังหวัด ซึ่งเป็นความเห็นที่สอดคล้องต้องกันว่าพลเมืองเล็กใช้ประโยชน์ในที่ดินนั้นแล้วและใช้อำนาจตามมาตรา 26 (1) เพื่อนำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินต่อไป แต่ในกรณีที่มีความเห็น

ของหน่วยงานดังกล่าวไม่สอดคล้องกัน ให้นำข้อเท็จจริงในการพิจารณาของแต่ละหน่วยงานเสนอคณะกรรมการกฤษฎีกาเพื่อวินิจฉัยต่อไป

2. ที่ดินที่ถูกถอนสภาพจากการเป็นสาธารณประโยชน์ โดยผลของพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดิน เป็นที่ดินแปลงเล็กแปลงน้อย หรือไม่เหมาะสมกับการนำที่ดินมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินให้นำเสนอคณะกรรมการพิจารณาว่าไม่ประสงค์จะใช้ที่ดินเพื่อการปฏิรูปที่ดินต่อไป

เรื่องที่ 3.3 การจัดซื้อที่ดินโดยเงินกองทุนที่ดินในธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

มติคณะกรรมการกองทุนที่ดิน ครั้งที่ 2/2539 เมื่อวันที่ 29 เมษายน 2539 เห็นชอบให้ดำเนินการจัดซื้อที่ดินตามระเบียบกองทุนที่ดิน ฉบับที่ 2 ว่าด้วยการใช้จ่ายเงินเพื่อการบริหารงานกองทุนที่ดินอย่างที่เคยปฏิบัติมาต่อไป ต่อมาในการประชุม ครั้งที่ 3/2539 เมื่อวันที่ 27 มิถุนายน 2539 ได้มีมติให้นำเรื่องการจัดซื้อที่ดินนอกเขตปฏิรูปที่ดิน โดยเงินกองทุนที่ดิน เสนอคณะกรรมการพิจารณาให้ความเห็นชอบการดำเนินงานของกองทุนที่ดิน

เพื่อให้เกิดความชัดเจนและถือเป็นแนวทางปฏิบัติ ส.ป.ก. ได้มีหนังสือหารือกรมธนารักษ์ เกี่ยวกับการจัดซื้อที่ดินตามโครงการกองทุนที่ดินตามพระราชบัญญัติธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2535 ซึ่ง ส.ป.ก. เป็นผู้รับโอนที่ดินมาเป็นของ ส.ป.ก. และถือว่า ส.ป.ก. ได้กระทำในฐานะตัวแทนของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยได้หารือในประเด็นการได้มาของที่ดินของ ส.ป.ก. ตามมาตรา 36 ทวิ ว่า บรรดาที่ดิน ไม่ว่าจะได้มาตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 หรือได้มาโดยประการใดก็ตาม หากนำที่ดินไปใช้เพื่อประโยชน์ในการปฏิรูปที่ดินแล้ว ที่ดินนั้นย่อมไม่เป็นที่ราชพัสดุ โดย ส.ป.ก. มีความเห็นว่า การได้มาตามโครงการกองทุนที่ดินถือว่าเป็นส่วนแยกต่างหากจากการดำเนินงานตามปกติของ ส.ป.ก. ซึ่งกรมธนารักษ์ได้ตอบข้อหารือของ ส.ป.ก. ว่า ส.ป.ก. เป็นคู่สัญญาในการทำนิติกรรมซื้อขายที่ดินกับราษฎรโดยตรงในนามของ ส.ป.ก. เพื่อนำที่ดินดังกล่าวมาจัดให้กับผู้รับจ้างแรงงานทางการเกษตร และเพื่อเป็นฐานรองรับการจัดตั้งธนาคารที่ดิน ขึ้นเป็นสถาบันการเงินด้วยวิธีการตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 ไม่ถือว่าเป็นที่ราชพัสดุ

มติคณะกรรมการ อนุมัติ ดังนี้

1. การจัดซื้อที่ดินในโครงการกองทุนที่ดิน โดย ส.ป.ก. เป็นผู้ลงนามในหนังสือสัญญาซื้อขายที่ดินและรับโอนที่ดินเป็นของ ส.ป.ก. เป็นการรับโอนตามมติคณะกรรมการกองทุนที่ดิน เพื่อให้เข้าสู่กระบวนการตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินฯ ตามมาตรา 34 ทวิ

แห่งพระราชบัญญัติธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร พ.ศ. 2509 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2535 ส.ป.ก. จึงเป็นคู่สัญญาโดยตรงกับเจ้าของที่ดิน

2. การดำเนินการจัดซื้อที่ดินตามโครงการกองทุนที่ดินที่ผ่านมาถือว่า ส.ป.ก. ได้มาซึ่งที่ดินตามมาตรา 25 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 และการจัดซื้อที่ดินด้วยเงินจากกองทุนที่ดินไม่ถือว่าเป็นการได้มาซื้อที่ดินตามมาตรา 29 แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 เนื่องจาก ส.ป.ก. มิได้ใช้เงินจากกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ดังนั้น การจัดซื้อที่ดินตามโครงการกองทุนที่ดิน ส.ป.ก. จึงสามารถดำเนินการจัดซื้อที่นอกเขตปฏิรูปที่ดินได้

เรื่องที่ 3.6 ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี ในจังหวัดสกลนคร จำนวน 4 พื้นที่ ในเขตปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่จำแนกฯ จังหวัดสกลนคร จำนวน 4 ป่า 27 แปลง เนื้อที่ประมาณ 52,683 ไร่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน รายละเอียด ดังนี้

1. ที่จำแนกฯ ป่าดงจันทรง-ดงเชียงมโง จำนวน 9 แปลง เนื้อที่ 15,297 ไร่ ตั้งอยู่เขตปกครองท้องที่ตำบลโพธิ์สูง ตำบลสว่างแดนดิน ตำบลบ้านด้าย และตำบลคำสะอาด อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

2. ที่จำแนกฯ ป่าอู่มจัน (หมายเลข 75) จำนวน 6 แปลง เนื้อที่ 5,556 ไร่ ตั้งอยู่เขตปกครองท้องที่ตำบลนาพิมาย และตำบลนาโพธิ์ อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร

3. ที่จำแนกฯ ป่าดงผาลาด (แปลงที่ 2) จำนวน 3 แปลง เนื้อที่ 22,729 ไร่ ตั้งอยู่เขตปกครองท้องที่ตำบลหนองแปน อำเภอเจริญศิลป์ และตำบลโคกสี อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

4. ที่จำแนกฯ ป่าภูวง จำนวน 9 แปลง เนื้อที่ 9,010 ไร่ ตั้งอยู่เขตปกครองท้องที่ตำบลนาในอำเภอพรรณานิคม ตำบลวาริชภูมิ ตำบลคำบ่อ อำเภวาริชภูมิ ตำบลนิคมน้ำอุ่น ตำบลสุวรรณคาม อำเภอนิคมน้ำอูน ตำบลกุดไห อำเภอกุดบาก และตำบลพุมวาศี อำเภอส่องดาว จังหวัดสกลนคร

เรื่องที่ 3.7 ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรีป่าที่จัดสรรหนองปลาไหล - หัวดง - เขาทราย - เขาเจ็ดลูก อำเภอวังทรายพูน จังหวัดพิจิตร ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

ความเห็นและข้อสังเกตของคณะกรรมการ ดังนี้

ทั้งนี้ ประธาน ได้ให้ข้อสังเกตเกี่ยวกับการขออนุมัติพื้นที่เพื่อดำเนินการประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน รวม 2 ข้อ ดังนี้

1. ประเด็นข้อสังเกต พื้นที่ที่ ส.ป.ก. ขออนุมัติดำเนินงาน ซึ่งมีมากมายหลายแปลง ควรจะพิจารณาก่อนว่าพื้นที่ใดสามารถจัดให้เกษตรกรเข้าทำประโยชน์ก็ควรดำเนินการ แต่ถ้าพิจารณาแล้ว ไม่สามารถทำการเกษตรได้ เช่น ที่เป็นหินก็สมควรส่งคืนหน่วยงานที่รับผิดชอบต่อไป

2. ประเด็นข้อสังเกต พื้นที่ที่ ส.ป.ก. ขออนุมัติดำเนินการ ซึ่งมีมากมายหลายแปลง ส.ป.ก. มีกำลังดูแลได้ทั่วถึงหรือไม่ ที่จะป้องกันราษฎรบุกรุก เช่น การขุดตักหน้าดินไปขาย เป็นต้น

มติคณะกรรมการ 1. อนุมัติกำหนดพื้นที่ที่จำแนกฯ ป่าที่จัดสรรหนองปลาไหล - หัวดง - เขาทราย - เขาเจ็ดลูก ตำบลวังทรายพูน อำเภอวังทรายพูน จังหวัดพิจิตร เนื้อที่ประมาณ 5,713 ไร่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

2. อนุมัติในหลักการให้ผู้ประกอบการซึ่งได้รับอนุญาตผูกขาดสำรวจแร่ อนุญาตบัตรพิเศษ และประทานบัตรทำเหมืองแร่ตามพระราชบัญญัติแร่ดำเนินการตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในระเบียบคณะกรรมการว่าด้วยการนี้ต่อไป

เรื่องที่ 3.8 ขออนุมัติดำเนินการปฏิรูปที่ดินในที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรีป่าที่จัดสรรบ้านหนองทม อำเภอเซกา จังหวัดหนองคาย

มติคณะกรรมการ ขออนุมัติดำเนินการปฏิรูปที่ดินในที่จำแนกฯ ป่าที่จัดสรรบ้านหนองทม ตำบลหนองทุ่ม อำเภอเซกา จังหวัดหนองคาย จำนวน 1 แปลง เนื้อที่ประมาณ 7,605 ไร่

เรื่องที่ 3.10 ขออนุมัติแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินมูลค่าที่ดินหรือสังหาริมทรัพย์

มติคณะกรรมการ 1. อนุมัติยกเลิก คำสั่งคณะกรรมการ ที่ 2/2535 สั่ง ณ วันที่ 9 มีนาคม 2535 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินมูลค่าที่ดิน

2. อนุมัติแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินมูลค่าที่ดินหรือสังหาริมทรัพย์

1. รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	เป็นประธานอนุกรรมการ
2. รองเลขาธิการ ส.ป.ก.	เป็นอนุกรรมการ
3. ผู้แทนกรมบัญชีกลาง	เป็นอนุกรรมการ

4. ผู้แทน ธ.ก.ส.	เป็นอนุกรรมการ
5. ผู้แทนสำนักงานกลาง ประเมินราคาทรัพย์สิน กรมที่ดิน	เป็นอนุกรรมการ
6. ผู้แทนกรมการปกครอง	เป็นอนุกรรมการ
7. ผู้แทนสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร	เป็นอนุกรรมการ
8. ผู้แทนกรมพัฒนาที่ดิน	เป็นอนุกรรมการ
9. ผู้แทนสำนักจัดรูปที่ดินกลาง	เป็นอนุกรรมการ
10. ผู้อำนวยการกองนิติการ ส.ป.ก.	เป็นอนุกรรมการ
11. ผู้อำนวยการกองบริการกองทุน การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ส.ป.ก.	เป็นอนุกรรมการ
12. หัวหน้าฝ่ายที่ดิน ส.ป.ก.	เป็นอนุกรรมการ และผู้ช่วยเลขานุการ
13. หัวหน้างานประเมินมูลค่า อสังหาริมทรัพย์ ส.ป.ก.	เป็นอนุกรรมการ และผู้ช่วยเลขานุการ
- โดยมีอำนาจหน้าที่
1. พิจารณาวางหลักเกณฑ์การประเมินมูลค่าที่ดินเสนอคณะกรรมการเพื่ออนุมัติ
 2. พิจารณาวางหลักเกณฑ์การประเมินมูลค่าตอบแทน กรณีขออนุมัติให้ใช้ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์สำหรับกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และเสนอต่อคณะกรรมการเพื่ออนุมัติ
 3. ศึกษาและเสนอแนวทางในการแก้ไข หรือปรับปรุงหลักเกณฑ์การประเมินมูลค่าที่ดิน หรืออสังหาริมทรัพย์ และค่าตอบแทนให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาวะทางเศรษฐกิจและสังคมเปลี่ยนไป
 4. แต่งตั้งคณะทำงานได้ตามความจำเป็น

การประชุมครั้งที่ 3/2541 เมื่อวันที่ 16 กรกฎาคม 2541

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.3 ขออนุมัติดำเนินการปฏิรูปที่ดินในพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี ป่าที่จัดสรรทำตม อำเภอนาทม และอำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์

มติคณะกรรมการ ขออนุมัติดำเนินการปฏิรูปที่ดินในที่จำแนกฯ ป่าที่จัดสรรทำตม อำเภอนาทม และอำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 1 แปลง เนื้อที่ประมาณ 16,033 ไร่

เรื่องที่ 3.4 ขออนุมัติดำเนินการปฏิรูปที่ดินในที่ดินที่จัดสรรเพื่อเกษตรกรรมป่าละหอนทราย อำเภอละหานทราย และอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์

มติคณะกรรมการ ขออนุมัติดำเนินการปฏิรูปที่ดินในที่ดินที่จัดสรรเพื่อเกษตรกรรมป่าละหอนทราย อำเภอละหานทราย และอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ เนื้อที่ประมาณ 55,300 ไร่ และเนื่องจากคณะกรรมการมีข้อสังเกตเกี่ยวกับการกันเขตชุมชนออกจากพื้นที่ที่จะประกาศเป็นเขตปฏิรูปที่ดินดังกล่าว จึงมอบหมายให้รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นายสุทธิพร จิระพันธุ์) ไปดำเนินการพิจารณาและประมวลเรื่องเกี่ยวกับชุมชนที่คณะกรรมการได้เคยอนุมัติให้จัดตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อทำการศึกษาและกำหนดหลักเกณฑ์การดำเนินการเกี่ยวกับชุมชนในเขตปฏิรูปที่ดิน ซึ่งคณะอนุกรรมการได้นำเสนอหลักเกณฑ์ให้คณะกรรมการพิจารณาแล้ว คณะกรรมการมีมติให้ดำเนินการพิจารณาเป็นชุมชน ๆ ไป และให้นำมาเสนอคณะกรรมการต่อไป

เรื่องที่ 3.5 ขออนุมัติดำเนินการปฏิรูปที่ดินในที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี ในเขตท้องที่อำเภอบ้านฝาง อำเภอกุดจับ อำเภอนองหาน อำเภอบ้านดุง และอำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี จำนวน 6 พื้นที่

มติคณะกรรมการ ขออนุมัติดำเนินการปฏิรูปที่ดินในที่จำแนกฯ ในเขตท้องที่ จังหวัดอุดรธานี จำนวน 6 พื้นที่ รวมเนื้อที่ประมาณ 59,350 ไร่ ดังนี้

1. ที่จำแนกฯ ป่าน้ำโสม - นาเยง จำนวน 1 แปลง ตำบลคำด้วง อำเภอบ้านฝาง จังหวัดอุดรธานี เนื้อที่ประมาณ 1,306 ไร่

2. ที่จำแนกฯ ป่าเขื่อนน้ำ จำนวน 3 แปลง ตำบลคำด้วง และตำบลกลางใหญ่ จังหวัดอุดรธานี เนื้อที่ประมาณ 2,356 ไร่

3. ที่จำแนกฯ ป่ากุดจับ - หมากหญ้า จำนวน 1 แปลง ตำบลหนองแวง อำเภอบ้านฝาง และตำบลตาลเดี่ยว อำเภอกุดจับ จังหวัดอุดรธานี เนื้อที่ประมาณ 1,244 ไร่

4. ที่จำแนกฯ ป่าบ้านจันทร์ แปลงที่ 2 จำนวน 15 แปลง ตำบลบ้านจันทร์ และตำบลวังทอง อำเภอบ้านจันทร์ จังหวัดอุดรธานี เนื้อที่ประมาณ 4,003 ไร่

5. ที่จำแนกฯ ป่าบ้านดุง - ดงเย็น จำนวน 3 แปลง ตำบลวังทอง ตำบลบ้านดุง ตำบลบ้านม่วง ตำบลโพนสูง ตำบลดงเย็น ตำบลอ้อมกอ ตำบลนาไหม และตำบลบ้านชัย อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี เนื้อที่ประมาณ 30,627 ไร่

6. ที่จำแนกฯ ป่าโครงการรถไฟเขมรดาว จำนวน 2 แปลง ตำบลหนองหาน ตำบลผักตบ ตำบลโพนงาม อำเภอหนองหาน และตำบลหนองน้ำคำ อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี เนื้อที่ประมาณ 19,814 ไร่

เรื่องที่ 3.6 ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรีในเขตท้องที่อำเภอบางสะพาน และอำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 2 พื้นที่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่จำแนกฯ ในท้องที่อำเภอบางสะพาน และอำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน จำนวน 2 พื้นที่ 7 แปลง รวมเนื้อที่ประมาณ 3,608 ไร่ รายละเอียด ดังนี้

1. ที่จำแนกฯ ป่าพุน้ำเค็ม แปลงที่ 1 แปลงที่ 6 และแปลงที่ 7 จำนวน 3 แปลง เนื้อที่ประมาณ 1,723 ไร่ ในท้องที่ตำบลทองมงคล ตำบลพงศัประศาสน์ อำเภอบางสะพาน และตำบลช้างแร้ง อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

2. ที่จำแนกฯ ป่าเขาไยราช - คลองกรูด แปลงที่ 13 แปลงที่ 14 แปลงที่ 15 และแปลงที่ 16 จำนวน 4 แปลง เนื้อที่ประมาณ 1,885 ไร่ ในท้องที่ตำบลทองมงคล อำเภอบางสะพาน และตำบลช้างแร้ง อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

เรื่องที่ 3.7 ขออนุมัติแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ ขออนุมัติยกเลิกคำสั่งคณะกรรมการ ที่ 5/2540 สั่ง ณ วันที่ 19 พฤษภาคม 2540 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน และอนุมัติแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดินขึ้นใหม่ ประกอบด้วย

1. รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ประธานอนุกรรมการ
ผู้ที่ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มอบหมาย
2. หัวหน้าผู้ตรวจราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รองประธานอนุกรรมการ
3. เลขาธิการ ส.ป.ก. อนุกรรมการ
4. อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตรหรือผู้แทน อนุกรรมการ
5. อธิบดีกรมปศุสัตว์หรือผู้แทน อนุกรรมการ

6. อธิบดีกรมป่าไม้หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
7. อธิบดีกรมประมงหรือผู้แทน	อนุกรรมการ
8. อธิบดีกรมพัฒนาที่ดินหรือผู้แทน	อนุกรรมการ
9. อธิบดีกรมชลประทานหรือผู้แทน	อนุกรรมการ
10. อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
11. อธิบดีกรมวิชาการเกษตรหรือผู้แทน	อนุกรรมการ
12. เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรหรือผู้แทน	อนุกรรมการ
13. ผู้แทนกรมการค้าภายใน	อนุกรรมการ
14. ผู้จัดการ ธ.ก.ส. หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
15. หัวหน้าผู้ตรวจราชการ ส.ป.ก.	อนุกรรมการ
16. ผู้อำนวยการกองแผนงานและโครงการพิเศษ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	อนุกรรมการ
17. นางศุภศิริ โพธิ์แมนกุล ผู้แทนเกษตรกร	อนุกรรมการ
18. นายปรีชา ทองอยู่ ผู้แทนเกษตรกร	อนุกรรมการ
19. ผู้อำนวยการกองจัดการปฏิรูปที่ดิน ส.ป.ก.	อนุกรรมการ
	และเลขาธิการ
20. หัวหน้าฝ่ายประสานงานการส่งเสริม และพัฒนาการเกษตร ส.ป.ก.	อนุกรรมการ และผู้ช่วยเลขาธิการ

โดยมีอำนาจหน้าที่

1. พิจารณาเสนอนโยบายพัฒนาการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน รวมทั้งพิจารณา
กำหนดแนวทางการผลิตและการตลาด ตลอดจนหาแนวทางแก้ไขปัญหาต่าง ๆ
2. พิจารณากำหนดเป้าหมายและแผนงานพัฒนาการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน
เพื่อยกระดับรายได้ของเกษตรกร และการคุ้มครองประโยชน์ของเกษตรกร
หรือสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน
3. กำหนดแนวทางและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการประกอบอาชีพเกษตรกร
ในเขตปฏิรูปที่ดิน
4. ควบคุมกำกับดูแลและประสานงานการดำเนินงานของส่วนราชการ
และหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน
5. พิจารณาแต่งตั้งคณะทำงานหรือเจ้าหน้าที่ให้ช่วยเหลือในการปฏิบัติงาน
อย่างใดอย่างหนึ่งตามที่คณะอนุกรรมการฯ เห็นสมควร
6. ดำเนินการอื่นใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

เรื่องที่ 3.8 ขออนุมัติดำเนินการปฏิรูปที่ดินในพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี อำเภอเมือง และอำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร จำนวน 2 พื้นที่

มติคณะกรรมการ 1. ที่จำแนกฯ ป่าน้ำตกกะเปาะ (แปลง 2) แปลงย่อยที่ 5 ในท้องที่ตำบลสองพี่น้อง อำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร จำนวน 1 แปลง เนื้อที่ประมาณ 393 ไร่

2. ที่จำแนกฯ ป่าที่จะดำเนินการหมายเลข 89 แปลงที่ 1 และแปลงที่ 2 ในท้องที่ตำบลวังไผ่ ตำบลวังใหม่ ตำบลหาดพันไกร อำเภอเมือง และตำบลลุย ตำบลท่าแซะ ตำบลรือรือ ตำบลหินแก้ว ตำบลหงส์เจริญ ตำบลท่าข้าม อำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร จำนวน 2 แปลง เนื้อที่ประมาณ 32,775 ไร่

เรื่องที่ 3.9 ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี อำเภอเมือง และอำเภอกลาง จังหวัดภูเก็ต จำนวน 2 พื้นที่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ อนุมัติกำหนดพื้นที่ที่จำแนกฯ จังหวัดภูเก็ต จำนวน 2 พื้นที่ 4 แปลง รวมเนื้อที่ประมาณ 1,258 ไร่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน ดังนี้

1. ที่จำแนกฯ ป่าควนเขานาคเกิด แปลงที่ 6 ตำบลราไวย์ และตำบลฉลอง อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต เนื้อที่ประมาณ 743 ไร่

2. ที่จำแนกฯ ป่าควนเขากมลา แปลงที่ 23 และ 4 (บางส่วน) ตำบลเกาะแก้ว อำเภอเมือง และตำบลศรีสุนทร อำเภอกลาง จังหวัดภูเก็ต รวมเนื้อที่ประมาณ 515 ไร่

การประชุมครั้งที่ 4/2541 เมื่อวันที่ 20 สิงหาคม 2541

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.1 ร่างระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เรื่อง การให้ความยินยอม ในการนำทรัพยากรธรรมชาติในเขตปฏิรูปที่ดินไปใช้ประโยชน์ตามกฎหมายอื่น พ.ศ.

การประชุมครั้งที่ 1/2541 เมื่อวันที่ 17 เมษายน 2541 คณะกรรมการได้มีมติ อนุมัติแนวทางและรับหลักการตามร่างระเบียบคณะกรรมการ ตามที่ ส.ป.ก. เสนอ โดยให้กรรมการได้นำรายละเอียดไปศึกษาก่อน และให้ ส.ป.ก. นำเสนออีกครั้ง การประชุมคณะกรรมการ ครั้งที่ 3/2541 เมื่อวันที่ 16 กรกฎาคม 2541 ที่ประชุม ได้พิจารณาร่างระเบียบคณะกรรมการ เรื่อง การให้ความยินยอมในการนำ ทรัพยากรธรรมชาติในเขตปฏิรูปที่ดินไปใช้ประโยชน์ตามกฎหมายอื่น พ.ศ. แล้ว

ความเห็นและข้อสังเกตของคณะกรรมการ ดังนี้

1. ประเด็นข้อสังเกต ส.ป.ก. ควรตรวจสอบรายละเอียดอีกครั้งหนึ่งว่า ร่างระเบียบดังกล่าวสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญหรือไม่ ทั้งนี้ เพราะรัฐธรรมนูญได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการพิจารณาดำเนินงานของหน่วยงานต่าง ๆ ในพื้นที่ค่อนข้างมาก

2. ประเด็นข้อสังเกต การนำร่างระเบียบดังกล่าวไปใช้อาจมีผลกระทบต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ จึงควรพิจารณาให้รอบคอบก่อนอนุมัติให้ระเบียบดังกล่าว

3. ประเด็นข้อสังเกต ข้อความในหมวด 2 ข้อ 8 (1) อาจจะยังไม่สมบูรณ์ จึงควรพิจารณาเพิ่มเติมข้อความเกี่ยวกับพื้นที่ที่จะพิจารณาให้ความยินยอมจะต้องเป็นพื้นที่ที่ได้ผ่านการดำเนินการระหว่าง ส.ป.ก. และกรมป่าไม้ ตามข้อตกลงแนวทางปฏิบัติร่วมกันแล้วให้นำมาปฏิรูปที่ดินได้ ข้อ 8 (2) เป็นการเน้นการใช้ดุลยพินิจในการพิจารณาซึ่งเห็นว่าไม่น่าจะถูกต้องเพราะเป็นลักษณะนามธรรม จึงควรที่จะได้มีการกำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณา

4. ประเด็นข้อสังเกต การนำระเบียบไปใช้ปฏิบัติจะต้องคำนึงถึงการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมมากกว่าการปฏิรูปที่ดินด้านอื่น ๆ

5. ประเด็นข้อสังเกต ก่อนการพิจารณาอนุญาตตามร่างระเบียบ ควรจะกำหนดให้มีคณะอนุกรรมการ ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ และเกษตรกรในพื้นที่เพื่อร่วมทำการพิจารณากลับกรอรายละเอียด

6. ประเด็นข้อสังเกต การกำหนดค่าตอบแทนของผู้รับคำยินยอม ซึ่งในร่างระเบียบมอบให้ ส.ป.ก. เป็นผู้พิจารณานั้น ในขั้นนี้เห็นว่าสมควรนำเสนอคณะกรรมการเพื่อพิจารณากำหนด ทั้งนี้ เนื่องจากการพิจารณาของ ส.ป.ก. อาจจะยังไม่เหมาะสม เพราะต้องมีการพิจารณาค่าตอบแทนให้ อบต. ด้วย และเมื่อคณะกรรมการได้พิจารณากำหนดหลักเกณฑ์เรียบร้อยแล้ว เพื่อให้ ส.ป.ก. นำหลักเกณฑ์ไปปฏิบัติได้ คณะกรรมการอาจจะมอบหมายให้ ส.ป.ก. เป็นผู้กำหนดค่าตอบแทนในภายหลังได้

คณะกรรมการได้รับฟังคำชี้แจงของผู้แทน ส.ป.ก. และผู้แทนกระทรวงอุตสาหกรรม ในประเด็นการยื่นคำขอเพื่อการสำรวจทรัพยากรเป็นที่ยุติว่าการสำรวจนั้น ไม่ถือเป็นเรื่องที่มีขั้นตอนมาก เนื่องจากยังมีได้ขอสัมปทาน จึงเป็นเรื่องที่กรมทรัพยากรธรณีสามารถอนุญาตได้ทันทีเมื่อเจ้าของพื้นที่ให้ความยินยอม ส.ป.ก. จึงไม่จำเป็นต้องมีขั้นตอนมาก เพื่อให้สอดคล้องกับเจตนาคณะกรรมาธิการทรัพยากรธรรมชาติต่อไป ส่วนเมื่อมีการสำรวจแล้วปรากฏว่ามีศักยภาพที่จะพัฒนาต่อไปได้ จึงจะตรวจสอบรายละเอียด ถ้ามีผลกระทบอื่น ๆ ซึ่งมีขั้นตอนอยู่ในร่างระเบียบอยู่แล้ว ประเด็นเรื่องค่าตอบแทนคณะกรรมการ

ได้รับฟังคำชี้แจงเป็นที่ยุติเช่นเดียวกันว่า ค่าตอบแทนอาจปรับปรุงเปลี่ยนแปลงได้ตามสภาวะเศรษฐกิจและประโยชน์ที่จะได้รับจากทรัพยากร จึงไม่สมควรกำหนดไว้ตายตัวในระเบียบ แต่ให้ ส.ป.ก.จัดทำบัญชีรายการค่าตอบแทนเสนอคณะกรรมการเพื่อพิจารณาต่อไป

มติคณะกรรมการ อนุมัติร่างระเบียบ โดยให้ ส.ป.ก. นำไปปรับปรุงตามความเห็นของคณะกรรมการ และนำเสนอประธานคณะกรรมการลงนามโดยตรงการประชุมครั้งที่ 2/2554 เมื่อวันที่ 20 มิถุนายน 2554

เรื่องที่ 3.3 ขอความเห็นชอบในการกันพื้นที่สาธารณประโยชน์โคกน้อย ออกจากเขตปฏิรูปที่ดินตามพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในท้องที่อำเภอท่าบ่อ และอำเภอศรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2531

มติคณะกรรมการ 1. ให้ ส.ป.ก. ดำเนินการตามคำสั่งนายกรัฐมนตรี เพื่อตราพระราชกฤษฎีกากันที่สาธารณประโยชน์โคกน้อยออกจากเขตปฏิรูปที่ดิน ทั้งนี้ ในร่างพระราชกฤษฎีกาฉบับใหม่ ให้กำหนดเนื้อหาให้ชัดเจนว่าที่ดินส่วนที่ถูกกันออกจากเขตปฏิรูปที่ดินให้กลับสู่สถานะเดิมก่อนมีการกำหนดเป็นเขตปฏิรูปที่ดินเมื่อปี 2531

2. เห็นชอบในเรื่องการให้คณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ จัดที่ดินในเขตชุมชนในที่สาธารณประโยชน์โคกน้อยที่ถูกกันออกจากเขตปฏิรูปที่ดิน โดยการจัดให้เช่าหรือเช่าซื้อเท่านั้น เพื่อให้สอดคล้องกับการจัดที่ดินตามกฎหมายการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และให้ ส.ป.ก. มีหนังสือ เสนอไปยังคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติได้ทราบและนำไปพิจารณาต่อไป

เรื่องที่ 3.4 ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน และดำเนินการปฏิรูปที่ดินในพื้นที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี จังหวัดสุราษฎร์ธานี

มติคณะกรรมการ อนุมัติดำเนินการปฏิรูปที่ดินในพื้นที่ที่จำแนกฯ จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 11 ป่า 41 แปลง เนื้อที่ประมาณ 90,462 ไร่ ดังนี้

1. ที่จำแนกฯ ป่าท่าชนะ จำนวน 8 แปลง เนื้อที่ประมาณ 4,790 ไร่ อำเภอไชยา อำเภอท่าชนะ จังหวัดสุราษฎร์ธานี และอำเภอละแม จังหวัดชุมพร

2. ที่จำแนกฯ ป่าเขาพุทธทอง จำนวน 3 แปลง เนื้อที่ประมาณ 1,754 ไร่ อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

3. ที่จำแนกฯ ป่าท่าเคย - คลองไทร จำนวน 4 แปลง เนื้อที่ประมาณ 9,167 ไร่ อำเภอท่าฉาง และอำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

4. ที่จำแนกฯ ป่าโครงการขุนทะเล จำนวน 1 แปลง เนื้อที่ประมาณ 20,978 ไร่
อำเภอบ้านนาสาร และอำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
5. ที่จำแนกฯ ป่าคลองแม่ระ จำนวน 1 แปลง เนื้อที่ประมาณ 5,031 ไร่
อำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี
6. ที่จำแนกฯ ป่าบ้านนา - ท่าเรือ - เคียนซา จำนวน 2 แปลง เนื้อที่ประมาณ
4,529 ไร่ อำเภอกียนซา และอำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี
7. ที่จำแนกฯ ป่าเขาหลวง - คลองน้ำเฒ่า จำนวน 9 แปลง เนื้อที่ประมาณ
12,771 ไร่ อำเภอบ้านนาสาร และอำเภอเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
8. ที่จำแนกฯ ป่าควนวังรี-ควนเนียง จำนวน 1 แปลง เนื้อที่ประมาณ 3,716 ไร่
อำเภอเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
9. ที่จำแนกฯ ป่าหมายเลข 94 จำนวน 2 แปลง เนื้อที่ประมาณ 16,270 ไร่
อำเภอพระแสง อำเภอชัยบุรี จังหวัดสุราษฎร์ธานี และอำเภอเขาพนม จังหวัดกระบี่
10. ที่จำแนกฯ ป่าหมายเลข 95 จำนวน 6 แปลง เนื้อที่ประมาณ 7,253 ไร่
อำเภอพระแสง อำเภอชัยบุรี จังหวัดสุราษฎร์ธานี และอำเภอเขาพนม จังหวัดกระบี่
11. ที่จำแนกฯ ป่าป่าคลองเหยียน จำนวน 4 แปลง เนื้อที่ประมาณ 4,203 ไร่
อำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

การประชุมครั้งที่ 5/2541 เมื่อวันที่ 21 กันยายน 2541

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.2 ขออนุมัติเพิ่มเติม และเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการพิจารณานโยบายระยะยาว
ด้านการออกเอกสารสิทธิ และการให้เช่าซื้อที่ดินของรัฐแก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ ขอนุมัติแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณานโยบายระยะยาวด้านการออกเอกสารสิทธิ
และการให้เช่าซื้อที่ดินของรัฐแก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน ประกอบด้วย

1. เลขาธิการ ส.ป.ก.	ประธานอนุกรรมการ
2. ผู้แทนคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ	อนุกรรมการ
3. ผู้อำนวยการกองจัดที่ดิน กรมที่ดิน	อนุกรรมการ
4. ผู้อำนวยการกองส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร	อนุกรรมการ
5. ผู้อำนวยการกองเศรษฐกิจการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์	อนุกรรมการ
6. ผู้แทนกรมธนารักษ์	อนุกรรมการ
7. ผู้แทนสมาคมนักข่าวแห่งประเทศไทย	อนุกรรมการ
8. ผู้แทนสมาคมนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย	อนุกรรมการ
9. ผู้แทนสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร	อนุกรรมการ

10. นายฉันทลักษณ์ บุศย์อักษร	อนุกรรมการ
เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 9 ชช. ส.ป.ก.	
11. ผู้อำนวยการกองนิติการ ส.ป.ก.	อนุกรรมการ
12. ผู้อำนวยการกองวิชาการและแผนงาน ส.ป.ก.	อนุกรรมการ
13. ผู้แทนเกษตรกร	อนุกรรมการ
14. ผู้แทนเกษตรกร	อนุกรรมการ
15. ผู้อำนวยการกองบริหารกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	อนุกรรมการ
	และเลขานุการ
16. หัวหน้าฝ่ายเงินลงทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ส.ป.ก.	อนุกรรมการ
	และผู้ช่วยเลขานุการ
17. หัวหน้าฝ่ายที่ดิน ส.ป.ก.	อนุกรรมการ
	และผู้ช่วยเลขานุการ

ทั้งนี้ ให้คณะอนุกรรมการฯ มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่จะให้เกษตรกรผู้ได้รับสิทธิการเข้าทำประโยชน์ได้เช่าซื้อที่ดินของรัฐ
 - กำหนดอัตราเรียกเก็บค่าเช่าซื้อ และอัตรารับซื้อคืนโดยมีหลักการให้มีอัตราที่เกษตรกรจะรับภาระได้โดยไม่เดือดร้อน ทั้งนี้ เนื่องจากส่วนราชการอื่น ๆ ที่มีหน้าที่จัดที่ดินเช่นเดียวกับ ส.ป.ก. ไม่มีการให้เช่าซื้อที่ดินในลักษณะนี้
 - กำหนดนโยบายเพื่อเร่งรัดจัดทำโครงการระยะยาว ตามบันทึกข้อตกลงระหว่างกรมที่ดินและ ส.ป.ก. ให้แล้วเสร็จภายในกรอบเวลา เพื่อให้รวดเร็วและมีปริมาณสูงขึ้น
- โดยให้ระบุอำนาจหน้าที่คณะอนุกรรมการฯ ให้ชัดเจนว่า ในการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่จะให้เกษตรกรผู้ได้รับสิทธิการเข้าทำประโยชน์ได้เช่าซื้อที่ดินของรัฐนั้นจะต้องไม่ขัดหรือแย้งกับระเบียบคณะกรรมการฯ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ และวิธีการเกี่ยวกับการเช่าซื้อที่ดิน พ.ศ. 2526 ที่มีอยู่แล้ว

เรื่องที่ 3.3 ขออนุมัติดำเนินการปฏิรูปที่ดินในพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี ป่าเขาสูง - เขารวก - เขาช้างฟูบ อำเภอนนทบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ และกิ่งอำเภอดงเจริญ (อำเภอบางมูลนาก) จังหวัดพิจิตร

มติคณะกรรมการ อนุมัติดำเนินการปฏิรูปที่ดินป่าเขาชะเออะ - เขาช้างฟูบ อำเภอนนทบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ และอำเภอนนทบุรีพระเกียรติ (อำเภอบางมูลนาก) จังหวัดพิจิตร จำนวน 1 แปลง เนื้อที่ประมาณ 9,065 ไร่

เรื่องที่ 3.4 ขออนุมัติดำเนินการปฏิรูปที่ดินในพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี จังหวัดอุดรดิตถ์

มติคณะกรรมการ ขออนุมัติดำเนินการปฏิรูปที่ดินในพื้นที่ที่จำแนกฯ จังหวัดอุดรดิตถ์ จำนวน 4 ป่า 8 แปลง เนื้อที่ประมาณ 15,989 ไร่ ดังนี้

1. ที่จำแนกฯ ป่าด้าช้าง จำนวน 2 แปลง เนื้อที่ประมาณ 4,654 ไร่ อยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลวังแดง อำเภอตรอน จังหวัดอุดรดิตถ์

2. ที่จำแนกฯ ป่าเขาพุทธรอง จำนวน 2 แปลง เนื้อที่ประมาณ 2,548 ไร่ อยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลแม่พลู และตำบลฝายหลวง อำเภอลับแล จังหวัดอุดรดิตถ์

3. ที่จำแนกฯ ป่าคลองตรอนฝั่งขวา จำนวน 1 แปลง เนื้อที่ประมาณ 1,805 ไร่ อยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลบ้านด่าน ตำบลแสนตอ และตำบลผาจุ อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์

4. ที่จำแนกฯ ป่าเขาจัน-บางนาง จำนวน 3 แปลง เนื้อที่ประมาณ 6,982 ไร่ อยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลนาอิน ตำบลยาง อำเภอน้ำอ้อม และอำเภอบ้านหม้อ อำเภอน้ำอ้อม จังหวัดอุดรดิตถ์

และมีมติให้ส่งพื้นที่ที่ ส.ป.ก. ไม่สามารถดำเนินการได้ จำนวน 2 แปลง เนื้อที่ 1,006 ไร่ คืนคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติไป

เรื่องที่ 3.5 ขออนุมัติดำเนินการปฏิรูปที่ดินในพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี ป่าท่ากวาย - ห้วยกระเณง แปลงที่ 2 ตำบลบ้านไร่ อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี

มติคณะกรรมการ ขออนุมัติดำเนินการปฏิรูปที่ดินในพื้นที่ที่จำแนกฯ ป่าท่ากวาย - ห้วยกระเณง แปลงที่ 2 ตำบลบ้านไร่ อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี เนื้อที่ประมาณ 1,352 ไร่

การประชุมครั้งที่ 6/2541 เมื่อวันที่ 16 พฤศจิกายน 2541

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.3 ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี ป่าดงปอ - ดงบังอี่ (แปลง 1) แปลงที่ 11 ตำบลศรีแก้ว อำเภอเลิงนกทา ตำบลคำเตย อำเภอไทยเจริญ และตำบลกุดชุม อำเภอภูคด จังหวัดยโสธร ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ ขออนุมัติดำเนินการปฏิรูปที่ดินในที่ดินที่จำแนกฯ ป่าดงปอ - ดงบังอี่ (แปลง 1) แปลงที่ 11 ตำบลศรีแก้ว อำเภอเลิงนกทา ตำบลคำเตย อำเภอไทยเจริญ และตำบลกุดชุม อำเภอภูคด จังหวัดยโสธร เนื้อที่ประมาณ 4,663 ไร่

เรื่องที่ 3.4 ขออนุมัติพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี ป่าดงเมฆา หรือภูลังกา อำเภอนาทม และอำเภอบ้านแพ่ง จังหวัดนครพนม เพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ในเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอนาทม และอำเภอบ้านแพ่ง จังหวัดนครพนม

มติคณะกรรมการ ขออนุมัติดำเนินการปฏิรูปที่ดินในพื้นที่ที่จำแนกฯ ป่าดงเมฆาหรือภูลังกา แปลงที่ 2 (5 แปลงย่อย แปลงย่อยที่ 2.2 แปลงย่อยที่ 2.3 แปลงย่อยที่ 2.6 แปลงย่อยที่ 2.7 และ แปลงย่อยที่ 2.8) นอกเขตป่าสงวนแห่งชาติ ในท้องที่ตำบลหนองซน อำเภอนาทม ตำบลโพธิ์ทอง ตำบลหนองแวง และตำบลนาจัว อำเภอบ้านแพ่ง จังหวัดนครพนม รวมเนื้อที่ ประมาณ 9,754 ไร่ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามความเห็นของผู้แทนกรมป่าไม้ ที่เสนอว่าพื้นที่ ที่จำแนกประเภทที่ดินออกจากป่าไม้ถาวรดังกล่าวจะต้องเป็นพื้นที่ที่อยู่นอกเขต ป่าสงวนแห่งชาติ

เรื่องที่ 3.5 ขออนุมัติดำเนินการปฏิรูปที่ดินในที่ดินจำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี ในเขตท้องที่อำเภอเมืองเชียงราย อำเภอแม่ลาว อำเภอเวียงชัย อำเภอพญาเม็งราย อำเภอป่าแดด อำเภอพาน อำเภอเทิง อำเภอเชียงของ อำเภอแม่สรวย อำเภอเวียงป่าเป้า กิ่งอำเภอเวียงเชียงรุ้ง และกิ่งอำเภอดอยหลวง จังหวัดเชียงราย จำนวน 10 พื้นที่ 64 แปลง รวมเนื้อที่ประมาณ 118,163 ไร่

มติคณะกรรมการ ขออนุมัติดำเนินการปฏิรูปที่ดินในที่ดินที่จำแนกฯ ในท้องที่จังหวัดเชียงราย จำนวน 10 พื้นที่ 64 แปลง รวมเนื้อที่ประมาณ 118,163 ไร่ ดังนี้

1. ที่จำแนกฯ ป่าหมายเลข 35 แปลงที่ 2 และแปลงที่ 3 จำนวน 2 แปลง ตำบลริมกก และตำบลบ้านดู่ อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย เนื้อที่ประมาณ 951 ไร่

2. ที่จำแนกฯ ป่าดอยถ้ำผาตอง - ดอยสันป่าก่อและป่าน้ำแม่งาม แปลงที่ 5 จำนวน 1 แปลง ตำบลนางแล ตำบลริมกก และตำบลแม่ข้าวต้ม อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย เนื้อที่ประมาณ 21,018 ไร่

3. ที่จำแนกฯ ป่าดอยนางแล - ป่าดอนยาว - และป่าดอยพระบาท แปลงที่ 5 จำนวน 1 แปลง ตำบลนางแล และตำบลบ้านดู่ อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย เนื้อที่ประมาณ 4,178 ไร่

4. ที่จำแนกฯ ป่าแม่ลาวฝั่งซ้าย (โครงการไม้สัก หมายเลข 36) แปลงที่ 1 - 6 และแปลงที่ 8 จำนวน 7 แปลง ตำบลศรีถ้อย ตำบลท่าก้อ อำเภอแม่สรวย และตำบลสันสลี ตำบลเวียง ตำบลป่าจั่ว อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย เนื้อที่ประมาณ 5,715 ไร่

5. ที่จำแนกฯ ป่าเขาอ้ายด้วน หรือป่าห้วยแม่พุง - ห้วยแม่สูง - ห้วยแม่ปืม - ห้วยเครือบัว - ห้วยโรงช้าง แปลงที่ 1 - 3 และแปลงที่ 7 - 11 จำนวน 8 แปลง ตำบลป่าแงะ อำเภอป่าแดด และตำบลทานตะวัน ตำบลหัวขี้ม ตำบลสันมะเค็ด ตำบลเวียงห้าว อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย เนื้อที่ประมาณ 7,990 ไร่

6. ที่จำแนกฯ ป่าห้วยสัก - ป่าแม่กก (หมายเลข 43) แปลงที่ 1 แปลงที่ 2 แปลงที่ 5 แปลงที่ 6 และแปลงที่ 11 จำนวน 5 แปลง ตำบลท่าสาย ตำบลป่าอ้อดอนชัย ตำบลห้วยสัก อำเภอเมืองเชียงราย ตำบลเวียงชัย อำเภอเวียงชัย ตำบลเจริญเมือง อำเภอพาน และตำบลจอมหมอกแก้ว ตำบลปากอ่ดำ ตำบลบัวสลี อำเภอแม่ลาว จังหวัดเชียงราย เนื้อที่ประมาณ 15,671 ไร่

การประชุมครั้งที่ 7/2541 เมื่อวันที่ 16 ธันวาคม 2541

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.5 ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่สาธารณประโยชน์ทุ่งควนโพธิ์ ตำบลควนโพธิ์ อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ เห็นชอบในหลักการให้กำหนดพื้นที่ที่สาธารณประโยชน์ทุ่งควนโพธิ์ ซึ่งเป็นที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินที่พลเมืองเล็กใช้ประโยชน์ร่วมกันแล้ว ตำบลควนโพธิ์ อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล เนื้อที่ประมาณ 5,000 ไร่ เพื่อเตรียมการดำเนินการตามกฎหมายการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

เรื่องที่ 3.6 ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี ป่าควนทัง - ป่าเขาขาว อำเภอละงู จังหวัดสตูล ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ เห็นชอบกำหนดพื้นที่ที่จำแนกฯ ป่าควนทัง - ป่าเขาขาว ตำบลน้ำผุด อำเภอละงู จังหวัดสตูล จำนวน 2 แปลง (แปลงที่ 5 และแปลงที่ 6.2) เนื้อที่ประมาณ 2,218 ไร่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

การประชุมครั้งที่ 1/2542 เมื่อวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2542

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.1 ขอความเห็นชอบบัญชีคำตอบแทน ตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เรื่อง การให้ความยินยอมในการนำทรัพยากรธรรมชาติในเขตปฏิรูปที่ดินไปใช้ประโยชน์ตามกฎหมายอื่น พ.ศ. 2541

มติคณะกรรมการ อนุมัติบัญชีคำตอบแทนตามระเบียบคณะกรรมการ เรื่องการให้ความยินยอมในการนำทรัพยากรธรรมชาติในเขตปฏิรูปที่ดินไปใช้ประโยชน์ตามกฎหมายอื่น พ.ศ. 2541 โดยให้เรียกเก็บ ดังนี้

ประเภท	คำตอบแทน	หมายเหตุ
1. การสำรวจแร่ 2. การทำเหมืองแร่	- ไร่ละ 10 บาท/ปี/เรียกเก็บครั้งเดียวตลอดอายุหนังสือยินยอม - อัตราร้อยละ 2 ของราคาที่ดินคุณจำนวนปีที่ใช้ประโยชน์ที่ดิน - จำนวนเงินเท่ากับการเก็บค่าภาคหลวงแร่ที่ผู้ถือประทานบัตรชำระให้แก่ทรัพยากรธรณีประจำท้องถิ่น	- ราคาที่ดินของ ส.ป.ก. ให้ใช้ราคาประเมินของกรมที่ดินในพื้นที่นั้น หากไม่มีให้ใช้บริเวณใกล้เคียงแต่ต้องไม่น้อยกว่า 10,000 บาท ต่อไร่ โดยเรียกเก็บครั้งเดียวตลอดอายุหนังสือยินยอม - เรียกเก็บ พร้อมกับค่าภาคหลวงแร่
3. การใช้ที่ดินเพื่อการสร้างทางขนแร่ และเพื่อใช้ในกิจการอันเกี่ยวเนื่องกับการทำเหมืองแร่ เช่น ที่ทิ้งขี้มูลดินทรายที่ฟักคนงาน ที่กองเก็บแร่ที่ตั้งโรงโม่แร่ หรือแต่งแร่ที่เก็บเครื่องมือเครื่องใช้	- อัตรา 100 บาท/ไร่/เรียกเก็บครั้งเดียวตลอดอายุหนังสือยินยอม	- หลักเกณฑ์ของกรมป่าไม้ เรียกเก็บไร่ละ 50 บาท

เรื่องที่ 3.2 ขอบทพจนมติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ในการเรียกเก็บค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์จากการขอใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ 1. อนุมัติยกเลิกมติคณะกรรมการ ครั้งที่ 2/2539 วันที่ 18 มิถุนายน 2539 วาระ ที่ 4.9 เรื่อง การขอใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อสร้างอาคารสำนักงาน ข้อ 2

2. อนุมัติหลักการให้เลขาธิการ ส.ป.ก. มีอำนาจเรียกเก็บค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์จากการขอใช้ที่ดินของ ส.ป.ก. เพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ ดังนี้

2.1 ที่ดินที่ ส.ป.ก. จัดซื้อ ให้เรียกเก็บค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ ดังนี้

2.1.1 กรณีที่ดินที่ ส.ป.ก. จัดซื้อมีราคาต่ำกว่าราคาประเมิน หรือเท่ากับราคาประเมินของกรมที่ดิน ในป้อนุญาตให้ใช้ที่ดิน ให้เรียกเก็บค่าตอบแทนฯ ตามราคาประเมินของกรมที่ดิน ในปีที่อนุญาตให้ใช้ที่

2.1.2 กรณีที่ดินที่ ส.ป.ก. จัดซื้อมีราคาสูงกว่าราคาประเมินของกรมที่ดิน ในปีที่อนุญาตให้ใช้ที่ดิน ให้เรียกเก็บค่าตอบแทนฯ ตามราคาที่ ส.ป.ก. จัดซื้อ

2.2 ในที่ดินของรัฐ ให้เรียกเก็บค่าตอบแทนฯ ตามราคาประเมินของกรมที่ดิน ในปีที่อนุญาตให้ใช้ที่ดิน

2.3 กรณีหน่วยงานที่ขอใช้ที่ดินกำหนดให้มีคณะกรรมการกำหนดราคา ค่าทดแทนทรัพย์สิน โดยมีผู้แทนของ ส.ป.ก. เป็นกรรมการอยู่ด้วย ให้เรียกเก็บค่าทดแทนทรัพย์สินตามที่คณะกรรมการของหน่วยงานนั้นกำหนด เช่น การไฟฟ้าฝ่ายผลิต ปตท. ฯลฯ

2.4 กรณีที่มีการขอใช้ที่ดินของรัฐเพื่อกิจการสาธารณูปโภคในเขตปฏิรูปที่ดิน โดยไม่มีการคิดค่าตอบแทนหรือค่าบริการจากประชาชนและ ส.ป.ก. พิจารณาแล้วเห็นว่า ไม่เป็นการสมควรเรียกเก็บค่าตอบแทนฯ ให้เลขาธิการ ส.ป.ก. มีอำนาจพิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดินได้โดยไม่ต้องเรียกเก็บค่าตอบแทนฯ

เรื่องที่ 3.4 ขออนุมัติพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี ในท้องที่ อำเภอเมือง อำเภอกุเมือง อำเภอลำปลายมาศ อำเภอนางรอง อำเภอขำนิ และกิ่งอำเภอบ้านด่าน จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 2 พื้นที่ เพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอเมือง อำเภอกุเมือง อำเภอลำปลายมาศ อำเภอนางรอง อำเภอขำนิ และกิ่งอำเภอบ้านด่าน จังหวัดบุรีรัมย์

มติคณะกรรมการ อนุมัติพื้นที่ที่จำแนกฯ ในท้องที่อำเภอเมือง อำเภอกุเมือง อำเภอลำปลายมาศ อำเภอนางรอง อำเภอขำนิ และกิ่งอำเภอบ้านด่าน จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 2 พื้นที่ 5 แปลง รวมเนื้อที่ประมาณ 88,677 ไร่ เพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

อำเภอเมือง อำเภอคูเมือง อำเภอลำปลายมาศ อำเภอนางรอง อำเภอขำนิ และกิ่งอำเภอ บ้านด่าน จังหวัดบุรีรัมย์ ดังนี้

1. ที่จำแนกฯ ป่าพระครูถลุงเหล็ก แปลงที่ 1 แปลงที่ 2 และแปลงที่ 3 จำนวน 3 แปลง รวมเนื้อที่ ประมาณ 75,298 ไร่ ในท้องที่ตำบลพระครู ตำบลถลุงเหล็ก ตำบลกลันทา อำเภอเมือง ตำบลเมืองแฝก อำเภอลำปลายมาศ ตำบลพรสำราญ ตำบลคูเมือง ตำบลหินเหล็กไฟ ตำบลตูมใหญ่ อำเภอคูเมือง และตำบลบ้านด่าน กิ่งอำเภอบ้านด่าน จังหวัดบุรีรัมย์

2. ที่จำแนกฯ ป่าโคกตาสด แปลงที่ 1 และแปลงที่ 2 จำนวน 2 แปลง รวมเนื้อที่ประมาณ 13,379 ไร่ ในท้องที่ตำบลบ้านสิงห์ ตำบลนางรอง ตำบลลำไทรโยง อำเภอนางรอง และตำบลขำนิ อำเภอขำนิ จังหวัดบุรีรัมย์

เรื่องที่ 3.5 ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรีป่าหมายเลข 5 (ป่าแควน้อย) อำเภอวัดโบสถ์ และอำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก ให้เป็นเขต ปฎิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ อนุมัติกำหนดพื้นที่ที่จำแนกฯ ป่าหมายเลข 5 (ป่าแควน้อย) จำนวน 6 แปลงย่อย (แปลงย่อย 1 แปลงย่อย 3.2 แปลงย่อย 3.3 แปลงย่อย 4.3 แปลงย่อย 5 และแปลงย่อย 8.2) ในท้องที่ตำบลบ้านยาง ตำบลหินลาด อำเภอวัดโบสถ์ และตำบลดงประคำ อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก รวมเนื้อที่ประมาณ 12,174 ไร่ ให้เป็นเขต ปฎิรูปที่ดิน

เรื่องที่ 3.6 ขออนุมัติดำเนินการปฏิรูปที่ดินในพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติ คณะรัฐมนตรี จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 5 ป่า 27 แปลง เนื้อที่ประมาณ 125,061.75 ไร่

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้ดำเนินการปฏิรูปที่ดินในพื้นที่ที่จำแนกฯ จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 5 ป่า รวม 27 แปลง เนื้อที่ประมาณ 125,061.75 ไร่ ดังนี้

1. ที่จำแนกฯ ป่าดงขี้เหล็ก - หนองกล้า - ดงสนาม จำนวน 1 แปลง เนื้อที่ประมาณ 21,704.50 ไร่ อยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลอุ่มเม้า ตำบลเมืองน้อย อำเภอธวัชบุรี และตำบลเทอดไทย และตำบลเหล่า กิ่งอำเภอทุ่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด

2. ที่จำแนกฯ ป่าดงมะ ป่าดงมะ แปลง 1 ป่าดงมะ แปลง 2 จำนวน 21 แปลง เนื้อที่ประมาณ 70,295.25 ไร่ อยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลบุ่งเลิศ ตำบลเมยวดี ตำบลชมสะอาด อำเภอเมยวดี ตำบลรอบเมือง ตำบลภูเขาทอง ตำบลหนองขุนใหญ่ ตำบลกกโพธิ์ ตำบลหนองพอก อำเภอหนองพอก ตำบลพรมสวรรค์ ตำบลโคกกกม่วง ตำบลวังสามัคคี อำเภอโพนทอง และตำบลโพธิ์ทอง ตำบลพรสวรรค์ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

3. ที่จำแนกฯ ป่าหนองฟ้า - ภูเงิน จำนวน 1 แปลง เนื้อที่ประมาณ 24,205 ไร่ อยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลศรีวิชัย ตำบลเหล่าน้อย และตำบลภูเงิน อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

4. ที่จำแนกฯ ป่าอุโมงค์ - หนองกุง จำนวน 3 แปลง เนื้อที่ประมาณ 4,912 ไร่ อยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลกุดน้ำใส และตำบลโพธิ์ใหญ่ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด

5. ที่จำแนกฯ ป่าเป็ดเก่า จำนวน 1 แปลง เนื้อที่ประมาณ 3,945 ไร่ อยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลโคกสว่าง ตำบลโพธิ์ชัย อำเภอพนมไพร และตำบลดุกอ ตำบลหนองฮี กิ่งอำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด

การประชุมครั้งที่ 2/2542 เมื่อวันที่ 17 มีนาคม 2542

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.1 ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี ป่าคลองตะเคียน แปลงที่ 5 ตำบลเกษตรสุวรรณ อำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรี ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่จำแนกฯ ป่าคลองตะเคียน ในท้องที่ตำบลเกษตรสุวรรณ อำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรี จำนวน 1 แปลง (แปลงที่ 5) เนื้อที่ประมาณ 7,244 ไร่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

เรื่องที่ 3.2 ขออนุมัติดำเนินการปฏิรูปที่ดินในพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี ป่าท่าฤทธิ์ - ลำทองกลาง - ลำพญากลาง (แปลงที่ 1) ในเขตท้องที่อำเภอวังม่วง จังหวัดสระบุรี และป่าทับกวาง - มวกเหล็ก แปลง 2 (แปลงย่อย 1 แปลงย่อย 5 และแปลงย่อย 6) ในเขตท้องที่อำเภอมวกเหล็ก อำเภอกำแพงแสน และอำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี

มติคณะกรรมการ ขออนุมัติดำเนินการปฏิรูปที่ดินในที่จำแนกฯ ในเขตท้องที่จังหวัดสระบุรี จำนวน 2 พื้นที่ 4 แปลง รวมเนื้อที่ 46,850 ไร่ ดังนี้

1. ที่จำแนกฯ ป่าท่าฤทธิ์ - ลำทองกลาง - ลำพญากลาง จำนวน 1 แปลง (แปลงที่ 1) ตำบลวังม่วง อำเภอวังม่วง จังหวัดสระบุรี เนื้อที่ประมาณ 16,228 ไร่

2. ที่จำแนกฯ ป่าทับกวาง-มวกเหล็ก แปลง 2 จำนวน 3 แปลง (แปลงย่อยที่ 1 แปลงย่อย 5 และแปลงย่อย 6) ตำบลมิตรภาพ อำเภอมวกเหล็ก ตำบลห้วยแห้ง ตำบลท่ามะปราง ตำบลชะอม ตำบลชำผักแพว อำเภอกำแพงแสน และตำบลคลองเรือ ตำบลเจริญธรรม อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี เนื้อที่ประมาณ 30,622 ไร่

เรื่องที่ 3.3 ขออนุมัติพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี ป่าที่จัดสรรแปลงที่ 1 อำเภอชาติ และอำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี เพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ในเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอชาติ และอำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี

มติคณะกรรมการ ขออนุมัติพื้นที่ที่จำแนกฯ ป่าที่จัดสรรแปลงที่ 1 ในท้องที่ตำบลแก่งดินสอ อำเภอชาติ และตำบลบ้านนา อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี เนื้อที่ประมาณ 1,000 ไร่ เพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

เรื่องที่ 3.12 การนำที่ดินสาธารณประโยชน์ทุ่งเลี้ยงสัตว์โคกมะขามป้อม ตำบลม่วงค่อม อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี ในเขตปฏิรูปที่ดินมาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ 1. เห็นชอบตามความเห็นของ อบต.ม่วงค่อม อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี ที่เห็นสอดคล้องกันว่าที่ดินสาธารณประโยชน์ทุ่งเลี้ยงสัตว์โคกมะขามป้อม พลเมืองเล็กใช้ประโยชน์ร่วมกันแล้ว จึงขอถอนสภาพการเป็นที่สาธารณะดังกล่าวโดยผลของมาตรา 26 (1) แห่ง พ.ร.บ.การปฏิรูปที่ดินฯ

2. เห็นชอบให้นำที่ดินสาธารณะดังกล่าวที่ถอนสภาพแล้ว บริเวณด้านใต้ คลองชลประทาน ประมาณ 200 ไร่ ที่เหมาะสมต่อการเกษตร ตามความเห็นของ คปจ.ลพบุรี มาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน และบริเวณด้านเหนือคลองชลประทาน ประมาณ 500 ไร่ ที่มีสภาพไม่เหมาะสมต่อการนำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ตามความเห็นของ คปจ.ลพบุรี ส.ป.ก. ไม่มีความประสงค์จะใช้ที่ดินเพื่อการปฏิรูปที่ดิน

การประชุมครั้งที่ 3/2542 เมื่อวันที่ 25 มิถุนายน 2542

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.1 ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่สาธารณประโยชน์ทุ่งทะเลแก้ว ตำบลบ้านกร่าง และตำบลพลายชุมพล อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ ขออนุมัติในหลักการให้กำหนดพื้นที่ที่สาธารณประโยชน์ทุ่งทะเลแก้ว ซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่พลเมืองเล็กใช้ร่วมกันแล้ว ในท้องที่ตำบลบ้านกร่าง และตำบลพลายชุมพล อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก เนื้อที่ประมาณ 1,634 ไร่ 3 งาน 14 ตารางวา เพื่อเตรียมการดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

เรื่องที่ 3.6 ขออนุมัตินำที่ดินที่สาธารณประโยชน์ “โคกใหญ่” จังหวัดหนองคาย มาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน และขออนุญาตให้กระทรวงสาธารณสุขใช้ที่ดินสาธารณประโยชน์โคกใหญ่บางส่วน เพื่อก่อสร้างโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราช

มติคณะกรรมการ 1. อนุมัติให้ ส.ป.ก. นำที่ดินสาธารณประโยชน์โคกใหญ่ เนื้อที่ 1,809-1-05 ไร่ ตั้งอยู่ในเขต ตำบลท่าบ่อ อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย มาดำเนินการปฏิรูปที่ดินได้

2. อนุญาตให้กระทรวงสาธารณสุข ใช้ที่ดินสาธารณประโยชน์ “โคกใหญ่” จำนวน 47-1-20 ไร่ เพื่อใช้รองรับการขยายตัวของโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชท่าบ่อได้ โดยไม่เรียกค่าตอบแทน ทั้งนี้ ขั้นตอนและวิธีการดำเนินการให้กระทรวงสาธารณสุข ดำเนินการตามระเบียบที่กำหนดต่อไป

3. ให้ ส.ป.ก. สรุปข้อมูลเสนอคณะกรรมการ ว่าสิ้นปีงบประมาณ 2542 ได้อนุมัติให้หน่วยงานใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินไปทั้งหมดเท่าไร และเมื่อรวมที่อนุมัติตั้งแต่ต้น เป็นจำนวนเท่าใด

เรื่องที่ 3.8 ขออนุมัติดำเนินการปฏิรูปที่ดินในพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี อำเภอบรบือ อำเภอโกสุมพิสัย อำเภอกันทรวิชัย อำเภอนาเชือก และอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 3 พื้นที่

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้ดำเนินการปฏิรูปที่ดินในพื้นที่ที่จำแนกฯ จ.มหาสารคาม จำนวน 3 พื้นที่ 6 แปลง รวมเนื้อที่ประมาณ 77,040 ไร่ ดังนี้

1. ที่จำแนกฯ ป่าโคกสำโรง-บ่อพาน ในท้องที่ตำบลหนองแดง ตำบลสำโรง ตำบลบ่อพาน และตำบลหนองเม็ก อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 1 แปลง เนื้อที่ประมาณ 58,143 ไร่

2. ที่จำแนกฯ ป่าโคกขามป้อม (ตอนใต้) แปลงที่ 1 แปลงที่ 4 และแปลงที่ 7 ในท้องที่ตำบลท่าสองคอน อำเภอเมือง ตำบลบ่อใหญ่ ตำบลบรบือ อำเภอบรบือ ตำบลเลิงใต้ อำเภอโกสุมพิสัย และตำบลเขว้าใหญ่ อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 3 แปลง เนื้อที่ประมาณ 17,334 ไร่

3. ที่จำแนกฯ ป่าวังกุ่ม แปลงที่ 2 และแปลงที่ 3 ในท้องที่ตำบลบรบือ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 2 แปลง เนื้อที่ประมาณ 1,563 ไร่

เรื่องที่ 3.11 ขออนุมัติหลักการการพิจารณาเกณฑ์และอัตราค่าเช่าซื้อที่ดินของรัฐโดยเกษตรกร

โดยที่พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 มีเจตนารมณ์ที่จะช่วยเหลือเกษตรกรที่ไม่มีที่ดินทำกินหรือมีที่ดินเพียงเล็กน้อยไม่เพียงพอแก่การเลี้ยงชีพ ให้ได้รับที่ดินทำกิน โดยการเช่าหรือเช่าซื้อตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด ในกรณีที่ที่ดินที่ ส.ป.ก. นำมาจัดให้เกษตรกร

เป็นที่ดินของรัฐ และคณะกรรมการมิได้ห้ามโอนสิทธิ ในที่ดินดังกล่าว เกษตรกรสามารถ ยื่นความจำนงขอรับกรรมสิทธิ์ในที่ดินโดยการเช่าซื้อได้ ซึ่งการให้เกษตรกรได้เช่าซื้อ ที่ดินรัฐสามารถช่วยให้เกษตรกรได้มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง จนถึงขั้นได้รับกรรมสิทธิ์ ในที่ดินได้ ซึ่งเป็นหลักประกันความมั่นคงของเกษตรกร และทำให้รัฐมีรายได้จาก ค่าเช่าซื้อที่ดินเพื่อนำไปพัฒนาต่าง ๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน ส.ป.ก. จึงถือเป็นนโยบาย สำคัญที่จะให้เกษตรกรได้เช่าซื้อที่ดินของรัฐที่เกษตรกรครอบครองและทำประโยชน์ ในที่ดินรัฐอยู่จึงได้กำหนดหลักเกณฑ์และอัตราค่าเช่าซื้อที่ดินของรัฐ หลักเกณฑ์ การพิจารณาให้เกษตรกรเช่าซื้อที่ดินของรัฐกำหนดไว้ 4 หมวด ดังนี้

หมวด ก. ว่าด้วยคุณสมบัติของเกษตรกรที่มีสิทธิเช่าซื้อที่ดินของรัฐ

หมวด ข. ว่าด้วยสิทธิและหน้าที่ของเกษตรกรผู้เช่าซื้อที่ดินของรัฐ

หมวด ค. ว่าด้วยการกำหนดอัตราค่าเช่าซื้อที่ดินของรัฐและระยะเวลา

หมวด ง. ว่าด้วยเงื่อนไขการใช้ประโยชน์ในที่ดินของผู้เช่าซื้อที่ดินของรัฐ

ทั้งนี้ โดยกำหนดรายละเอียดแต่ละหมวด ดังนี้

หมวด ก. ว่าด้วยคุณสมบัติของเกษตรกรที่มีสิทธิเช่าซื้อที่ดินของรัฐ

หลักเกณฑ์	เหตุผล
1. ต้องเป็นผู้ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ ในเขตปฏิรูปที่ดิน	1. ได้ผ่านการคัดเลือกตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง กับการปฏิรูปที่ดินและได้ทำประโยชน์ในที่ดินอยู่แล้ว
2. ต้องเป็นผู้แสดงความจำนงขอเช่าซื้อที่ดิน	2. เป็นไปตามมาตรา 30 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติ การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518
3. ได้มีการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินนั้นเต็มพื้นที่	3. เป็นเครื่องชี้ให้เห็นว่าเกษตรกร มีความตั้งใจที่จะทำ ประโยชน์ในที่ดินอย่างเต็มที่
4. เป็นผู้มิรายได้พอที่จะสามารถชำระ ค่าเช่าซื้อได้	4. เพื่อมิให้เกิดปัญหาเกษตรกรไม่สามารถชำระค่าเช่าซื้อ ตามสัญญาที่ทำไว้กับ ส.ป.ก. ได้

หมวด ข. ว่าด้วยสิทธิและหน้าที่ของเกษตรกรผู้เช่าซื้อที่ดินของรัฐ

หลักเกณฑ์	เหตุผล
1. มีสิทธิและหน้าที่ตามระเบียบคณะกรรมการว่าด้วยการเข้าทำประโยชน์ฯ และระเบียบคณะกรรมการว่าด้วยการโอนและตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าซื้อที่ดินฯ	1. ทั้งนี้เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 และระเบียบคณะกรรมการที่ได้วางแนวปฏิบัติไว้แล้ว
2. ต้องเป็นผู้ทำประโยชน์ในที่ดินด้วยตนเองไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของพื้นที่	2. เพื่อให้การใช้ที่ดินเกิดประโยชน์สูงสุด
3. ผู้เช่าซื้อจะได้กรรมสิทธิ์ในที่ดินต่อเมื่อได้รับชำระค่าเช่าซื้อครบถ้วนและปฏิบัติตามระเบียบหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ทุกประการแล้ว	3. เพื่อสร้างวินัยให้ผู้เช่าซื้อจะต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบและหลักเกณฑ์ที่กำหนด

หมวด ค. ว่าด้วยการกำหนดอัตราค่าเช่าซื้อที่ดินของรัฐและระยะเวลา

1. อัตราค่าเช่าซื้อสูงสุดไม่เกินไร่ละ 5,000 บาท และไม่ต่ำกว่าไร่ละ 1,000 บาท มีระยะเวลาค่าเช่าซื้อ ไม่น้อยกว่า 3 ปี แต่ไม่เกิน 20 ปี โดยไม่มีดอกเบี้ย โดยพิจารณาจากเหตุผล ดังนี้

ประการที่ 1 พิจารณาจากองค์ประกอบในภาพรวม ดังต่อไปนี้

1.1 ทำเลที่ตั้งของที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

1.2 สมรรถนะที่ดินและแหล่งน้ำ

1.3 ลักษณะของเกษตรกรรม

1.4 ผลผลิตการเกษตร

1.5 รายได้ภาคเกษตรกรรมของเกษตรกร

1.6 ความสามารถในการชำระค่าเช่าซื้อที่ดินของเกษตรกร

ประการที่ 2 พิจารณาจากผลการศึกษาโครงการวิจัยเรื่อง การประเมินราคาที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินของสถาบันวิจัยสังคมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปี 2529 ได้ประเมินมูลค่าที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินของรัฐที่คาดว่าจะขายคืนได้เท่ากับ 75% ของราคาตลาดในกรณีของภาคกลาง 80% และ 70% สำหรับภาคเหนือและภาคอีสาน โดยนำราคาที่ดินช่วงก่อนและระหว่างการกระจายสิทธิมาคำนวณหาสัดส่วนของราคาพื้นฐาน (Floor Price) ในราคาตลาด โดยอาศัยปัจจัยทำเลที่ตั้งของที่ดิน ความใกล้เคียงชุมชน – ทางคมนาคม และตัวแปรในตลาดที่ดิน เช่น การปรับสภาพที่ดิน ผลผลิต สภาพของดิน แหล่งน้ำ ประโยชน์ในการใช้ที่ดินฯ ราคาตลาดภาคเหนือต่ำสุด 1,800 บาท/ไร่ ภาคกลาง 2,666 บาท/ไร่ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3,333 บาท/ไร่ ดังนั้น การประเมินราคา

ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินชั้นต่ำสุด คือ ภาคนเหนือ 1,400 บาท/ไร่ ภาคนกลาง 1,999 บาท/ไร่ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2,333 บาท/ไร่ เมื่อพิจารณาราคาต่ำสุดของภาคนเหนือราคา 1,440 บาท/ไร่ จึงควรกำหนดราคาที่ดินรัฐไม่ต่ำกว่า 1,000 บาท/ไร่ เพื่อประโยชน์แก่เกษตรกร

ประการที่ 3 พิจารณาจากความสามารถในการชำระค่าเช่าซื้อของเกษตรกร โดยพิจารณาข้อมูลขนาดการถือครองที่ดินของรัฐโดยเฉลี่ย 17.20 ไร่/ครอบครัว จากข้อมูลผลการแจกเอกสารสิทธิ ส.ป.ก. 4-01 ตั้งแต่ปี 2518 - ก.ย. 2541 รวม 11.84 ล้านไร่ 688,628 ครอบครัว และเมื่อพิจารณาจากรายได้สุทธิที่หักค่าใช้จ่ายในครัวเรือนแล้ว ของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรแยกเป็นรายภาคเฉลี่ยทั่วประเทศรายได้ 21,148.63 บาท/ครัวเรือน โดยที่ภาคนกลาง มีรายได้สูงสุด 33,417.15 บาท/ครัวเรือน และภาคนเหนือจะมีรายได้ต่ำสุด 14,477.83 บาท/ครัวเรือน ส่วนภาคตะวันออกเฉียงเหนือจะเห็นได้ว่าเมื่อเปรียบเทียบรายได้สุทธิที่หักค่าใช้จ่ายในครัวเรือนของเกษตรกรโดยเฉลี่ย 21,148.63 บาท/ปี กับอัตราค่าเช่าซื้อต่ำสุด ไร่ละ 1,000 บาท จะชำระค่าเช่าซื้อ 28,666.67 บาท/ปี/ระยะเวลา 3 ปี 8,600 บาท/ปี/ระยะเวลา 10 ปี 5,733.33 บาท/ปี/ระยะเวลา 15 ปี และ 4,300 บาท/ปี/ระยะเวลา 20 ปี เกษตรกรสามารถผ่อนชำระค่าเช่าซื้อได้โดยไม่เดือดร้อน ด้วยเหตุผลและข้อมูลดังกล่าว จึงควรกำหนดอัตราค่าเช่าซื้อขั้นสูงสุดไม่เกิน 5,000 บาท/ไร่

หมวด ง. ว่าด้วยเงื่อนไขในการใช้ประโยชน์ในที่ดินของผู้เช่าซื้อและการได้กรรมสิทธิ์

หลักเกณฑ์	เหตุผล
1. ต้องชำระค่าเช่าซื้อตามกำหนด 2. ต้องทำประโยชน์ในที่ดินด้วยตนเองและปฏิบัติตามระเบียบที่ ส.ป.ก. กำหนด 3. เมื่อชำระค่าเช่าซื้อเสร็จสิ้น และได้รับโอนกรรมสิทธิ์แล้ว ตกอยู่ในบังคับตามมาตรา 39 กล่าวคือ ที่ดินที่บุคคลได้รับสิทธิโดยการปฏิรูปที่ดิน จะทำการแบ่งแยกหรือโอนสิทธิในที่ดินนั้นไปยังผู้อื่นมิได้ เว้นแต่เป็นการตกทอดทางมรดกแก่ทายาทโดยธรรม หรือโอนไปยังสถาบันเกษตรกร หรือ ส.ป.ก. เพื่อประโยชน์ในการปฏิรูปที่ดิน ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง	1. เพื่อมิให้ผิดสัญญา ทำให้มีปัญหาในการโอนกรรมสิทธิ์ 2. เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 3. เมื่อได้กรรมสิทธิ์แล้วต้องใช้ที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามวัตถุประสงค์การปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ คณะกรรมการพิจารณาแล้วเห็นว่า ในเรื่องการให้เกษตรกรเช่าซื้อที่ดินของรัฐนั้น เป็นเรื่องที่สำคัญ คณะกรรมการควรที่จะได้ศึกษารายละเอียดต่าง ๆ รวมทั้งวงเงินค่าเช่าซื้อ และประเด็นข้อกฎหมาย ในกรณีเกษตรกรนำที่ดินที่ได้กรรมสิทธิ์จากการเช่าซื้อ กับ ส.ป.ก. แล้ว ไปจำนองสถาบันการเงินหรือเอกชน แต่ไม่สามารถชำระหนี้ได้ ส.ป.ก. จะมีวิธีดำเนินการอย่างไรในการซื้อที่ดินกลับคืนมา เนื่องจากที่ดินดังกล่าวอยู่ภายใต้บังคับ มาตรา 39 แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 จึงเห็นควร มอบหมายให้กรรมการทุกท่านได้นำรายละเอียดข้อมูลที่ ส.ป.ก. เสนอ ไปศึกษา รายละเอียดก่อน และให้ ส.ป.ก. นำประเด็นดังกล่าวเสนอคณะกรรมการพิจารณา กฎหมายและระเบียบ เพื่อพิจารณาก่อนนำเสนอมติคณะกรรมการพิจารณาครั้งต่อไป ทั้งนี้เห็นควรมอบหมายให้เลขานุการคณะกรรมการ พิจารณาด้วยว่า มีบทบัญญัติ มาตราใดของพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 ที่เป็นการขัด หรือแย้งกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับปัจจุบันหรือไม่

การประชุมครั้งที่ 4/2542 เมื่อวันที่ 3 กันยายน 2542

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.1 ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 12 ป่า รวม 21 แปลง เนื้อที่ประมาณ 62,806 ไร่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้กำหนดพื้นที่ที่จำแนกฯ จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 12 ป่า รวม 21 แปลง เนื้อที่ประมาณ 62,806 ไร่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน ดังนี้

1. ที่จำแนกฯ ป่าหมายเลข 93 จำนวน 3 แปลง เนื้อที่ประมาณ 11,853 ไร่ อยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลสี่ขีด อำเภอสิชล จังหวัดนครศรีธรรมราช
2. ที่จำแนกฯ ป่าเขานัน จำนวน 1 แปลง เนื้อที่ประมาณ 1,516 ไร่ อยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลนบพิตา กิ่งอำเภอนบพิตา จังหวัดนครศรีธรรมราช
3. ที่จำแนกฯ ป่าท่าพุ่ม-ป่าในตุล จำนวน 2 แปลง เนื้อที่ประมาณ 7,366 ไร่ อยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลนบพิตา และตำบลนาแหร กิ่งอำเภอนบพิตา จังหวัดนครศรีธรรมราช
4. ที่จำแนกฯ ป่าเขาวง จำนวน 1 แปลง เนื้อที่ประมาณ 2,230 ไร่ อยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลพิปูน และตำบลยางค่อม อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช
5. ที่จำแนกฯ ป่าคลองเพรง จำนวน 4 แปลง เนื้อที่ประมาณ 4,603 ไร่ อยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลควนกลาง ตำบลยางค่อม อำเภอพิปูน และตำบลนาแว ตำบลนาเขียง ตำบลไสหรำ ตำบลละอาย อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

6. ที่จำแนกฯ ป่าหมายเลข 101 จำนวน 1 แปลง เนื้อที่ประมาณ 19,678 ไร่ อยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลเขาพระ ตำบลพิปูน อำเภอพิปูน ตำบลละอาย อำเภอนาวัง และตำบลสวนขัน ตำบลช้างกลาง กิ่งอำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

7. ที่จำแนกฯ ป่าปลายคลองโอม จำนวน 2 แปลง เนื้อที่ประมาณ 3,498 ไร่ อยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลปรัง และตำบลกรุงหยัน อำเภอทุ่งใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช

8. ที่จำแนกฯ ป่าควนเขาเครา จำนวน 1 แปลง เนื้อที่ประมาณ 1,490 ไร่ อยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลบางขัน อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช

9. ที่จำแนกฯ ป่าหน้าไซ (บางส่วน) จำนวน 2 แปลง เนื้อที่ประมาณ 5,925 ไร่ อยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลบางขัน และตำบลบ้านลำนาว อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช

10. ที่จำแนกฯ ป่าควนหินราว จำนวน 2 แปลง เนื้อที่ประมาณ 4,345 ไร่ อยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลบางขัน และ ตำบล.บ้านลำนาว อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช

11. ที่จำแนกฯ ป่าปลายรา จำนวน 1 แปลง เนื้อที่ประมาณ 205 ไร่ อยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลคลองเส อำเภอฉ่ำพรรณรา จังหวัดนครศรีธรรมราช

12. ที่จำแนกฯ ป่าเขาศูนย์ จำนวน 1 แปลง เนื้อที่ประมาณ 97 ไร่ อยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลคลองเส อำเภอฉ่ำพรรณรา จังหวัดนครศรีธรรมราช

และในระหว่างการจัดเตรียมข้อมูลเพื่อทำแผนที่แนบท้ายประกอบร่างพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินนั้น ให้ ส.ป.ก. กับกรมทรัพยากรธรณี ร่วมกันทำการตรวจสอบสภาพพื้นที่ของที่จำแนกฯ ลำดับที่ 3 ป่าท่าพุด-ป่าในตูล อีกครั้งหนึ่งว่า มีความจำเป็นที่จะต้องกันออกหรือไม่ เป็นจำนวนเท่าใด และเมื่อได้ข้อมูลที่ชัดเจนแล้ว หากกรณีต้องกันออกก็ให้ทำการแก้ไขเนื้อที่ในร่างพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปให้ถูกต้องก่อนนำเสนอคณะรัฐมนตรี

เรื่องที่ 3.3 ขออนุมัติหลักการการพิจารณาเกณฑ์ และอัตราค่าเช่าซื้อที่ดินของรัฐโดยเกษตรกร

สืบเนื่องจากในการประชุม ครั้งที่ 3/2542 เมื่อวันที่ 25 มิถุนายน 2542 เรื่องเพื่อพิจารณาเรื่องที่ 3.11 ส.ป.ก. ได้เสนอขออนุมัติหลักการ การพิจารณาหลักเกณฑ์ และอัตราค่าเช่าซื้อที่ดินของรัฐโดยเกษตรกร ในการประชุมดังกล่าว กรรมการหลายท่าน ได้แสดงความคิดเห็นและตั้งข้อสังเกตไว้หลายประการ โดยเห็นว่า เรื่องการให้เกษตรกรเช่าซื้อที่ดินของรัฐเป็นเรื่องสำคัญ คณะกรรมการจึงควรที่จะได้ศึกษารายละเอียดต่าง ๆ รวมทั้งวงเงินค่าเช่าซื้อและข้อกฎหมายเกี่ยวกับการจำนองที่ดินที่เกษตรกรได้รับสิทธิจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ประชุมจึงได้มอบหมายให้คณะอนุกรรมการ

พิจารณากฎหมายและระเบียบพิจารณากันกรองเรื่องนี้ก่อนนำเสนอคณะกรรมการในการประชุมครั้งต่อไป

ความเห็นคณะกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบ

ส.ป.ก. ได้นำเรื่องนี้เสนอคณะกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบในการประชุมครั้งที่ 3/2542 เมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม 2542 ซึ่งมีความเห็น ดังนี้

1. ที่ดินของ ส.ป.ก. ไม่ว่าจะมีโฉนดแล้วหรือไม่ก็ตาม สามารถนำไปจัดให้เกษตรกรเช่าซื้อได้ตามอำนาจในมาตรา 36 ทวิ และมาตรา 30 แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 แต่ ส.ป.ก. ควรทำความเข้าใจกับกรมที่ดิน โดยจัดทำโครงการขอให้ออกโฉนดที่ดินในแปลงที่ได้จัดให้เช่าซื้อ ดังนั้น จึงควรตัดหลักเกณฑ์ที่กำหนดว่าที่ดินของรัฐที่ ส.ป.ก. จะให้เกษตรกรเช่าซื้อจะต้องเป็นพื้นที่ที่กรมที่ดินดำเนินการออกโฉนดที่ดินในที่ดินของรัฐให้แก่ ส.ป.ก. ตามมาตรา 36 ทวิ ออกเพื่อมิให้การดำเนินการของ ส.ป.ก. อยู่ในกรอบที่แคบจนเกินไป

2. เจตนารมณ์ของกฎหมายที่กำหนดให้เกษตรกรเช่าซื้อได้ เพราะประสงค์จะให้เกษตรกรได้รับกรรมสิทธิ์ มีที่ดินเป็นของตนเองและใช้ที่ดินนั้นประกอบเกษตรกรรม แต่ไม่ต้องการให้ที่ดินแปลงนั้นเปลี่ยนมือไปอยู่กับนายทุน มาตรา 39 จึงได้บัญญัติห้ามโอนหรือแบ่งแยก เว้นแต่ตกทอดทางมรดกแก่ทายาทโดยธรรม หรือโอนกลับมายัง ส.ป.ก. หรือสถาบันเกษตรกร เมื่อไม่มีข้อห้ามเรื่องจำนอง จึงสามารถนำที่ดินไปจำนองเป็นประกันหนี้เงินกู้ได้ แต่หากมีการบังคับจำนองแล้วนำไปขายทอดตลาดที่ดินดังกล่าวก็ไม่หลุดไปอยู่ในมือคนนอก เพราะผู้ที่จะมีสิทธิซื้อได้จำกัดเฉพาะ ส.ป.ก. กับสถาบันเกษตรกรเท่านั้น แต่อย่างไรก็ดีเรื่องนี้ ยังมีปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมการใช้ประโยชน์ในที่ดินภายหลังได้รับกรรมสิทธิ์ และการห้ามโอนที่ดิน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสภาพข้อเท็จจริง ซึ่งควรควบคุมการใช้ประโยชน์ในที่ดินมากกว่าการโอน ส.ป.ก. จึงควรจะเร่งแก้ไขมาตรา 39 นี้โดยเร็ว

3. อัตราค่าเช่าซื้อควรกำหนดให้เหมาะสมและไม่ควรกำหนดให้มีอัตราต่ำสุดสูงสุดราคาของที่ดินควรพิจารณาจากลักษณะและสภาพของที่ดินเอง เช่น ทำเลที่ตั้ง สมรรถนะของที่ดินและน้ำ ลักษณะของเกษตรกรรม ผลผลิต ฯลฯ โดยคณะกรรมการฯ มีความเห็นว่าอัตราค่าเช่าซื้อ ควรพิจารณากำหนดจากอัตรา 5% ของรายได้ของเกษตรกร และหากมีการขายกลับคืนมายัง ส.ป.ก. ก็ให้คิดราคาเดิมพร้อมกับอัตราดอกเบี้ย

ความเห็นของ ส.ป.ก. ที่ดินซึ่งเกษตรกรได้รับกรรมสิทธิ์จากการเช่าซื้อ สามารถนำไปจำนองได้ เพราะมาตรา 39 แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 มิได้มีข้อกำหนดห้ามไว้ แต่หากมีการบังคับจำนอง ซึ่ง ส.ป.ก. จะต้องเข้าไปซื้อที่ดินในการขายทอดตลาด เพื่อมิให้เป็นภาระแก่ ส.ป.ก. ที่ต้องใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในการซื้อที่ดินเป็นจำนวนที่สูง จึงเห็นควรกำหนดหลักการ

และวิธีปฏิบัติในการใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเพื่อซื้อที่ดินกลับคืน ดังนี้

1. ส.ป.ก. จะใช้ดุลยพินิจระหว่างการประชุมประจำปีระดมหนี้สิน ก่อนการฟ้องบังคับชำระหนี้หรือก่อนคดีถึงที่สุด เพื่อจัดซื้อที่ดินกลับคืนก็ได้ หากเห็นว่าทางใดจะก่อประโยชน์ให้กับเกษตรกรมากที่สุด
2. ส.ป.ก. จะเข้าสู่ราคาในการขายทอดตลาดที่ดิน ตามคำพิพากษาเพื่อนำที่ดินมาจัดให้เกษตรกรรายอื่นต่อไป
3. ในการจัดซื้อหรือประมูลราคาที่ดินจากการขายทอดตลาดตามคำพิพากษา ส.ป.ก. จะจัดซื้อหรือสู่ราคาไม่เกินกว่าวงเงินของราคาประเมินที่ดินแปลงนั้นที่ได้ทำความตกลงไว้แต่แรก

ความเห็นและข้อสังเกตของคณะกรรมการ ดังนี้

ประธานได้รับข้อสังเกตของคณะกรรมการไปพิจารณาประกอบการดำเนินงาน ดังนี้

1. ประเด็นข้อสังเกต การที่จะให้เกษตรกรที่มีความประสงค์จะนำที่ดินที่ได้จากการปฏิรูปที่ดินนำที่ดินไปจำนองสถาบันการเงิน ต้องแจ้งให้ ส.ป.ก. ทราบก่อนนั้น คงไม่สามารถกระทำได้ เพราะเป็นสิทธิของเกษตรกร แต่ ส.ป.ก. สามารถทำการประสานงานกับสถาบันการเงินต่าง ๆ ได้ว่าหากมีการรับจำนองที่ดินและบังคับจำนองแล้วนำไปสู่การขายทอดตลาดนั้น ผู้มีสิทธิที่จะซื้อได้จะจำกัดเฉพาะ ส.ป.ก. และสถาบันเกษตรกรเท่านั้น บุคคลทั่วไปไม่มีสิทธิเข้าสู่ราคา
2. ประเด็นข้อสังเกต ในเรื่องของราคาที่ดินเป็นเรื่องสำคัญเพราะขึ้นอยู่กับองค์ประกอบต่าง ๆ หลายด้าน จึงควรมีผู้ชำนาญการด้านการประเมินราคาเข้าร่วมพิจารณา เพราะต้องเป็นธรรมกับเกษตรกร กล่าวคือ ราคาไม่ควรสูงเกินไปและเป็นราคาที่เกษตรกรรับได้
3. ประเด็นข้อสังเกต โดยที่กฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมหลายมาตรา ยังมีข้อบกพร่องอยู่โดยเฉพาะข้อห้าม ของมาตรา 39 จึงควรที่จะมีการศึกษาและแก้ไขเพื่อรองรับเรื่องการเข้าซื้อที่ดินในอนาคต

มติคณะกรรมการ

1. อนุมัติหลักการการพิจารณาหลักเกณฑ์และอัตราค่าเช่าซื้อที่ดินของรัฐโดยเกษตรกร ตามที่เสนอในการประชุม ครั้งที่ 3/2542 เมื่อวันที่ 25 มิถุนายน 2542 และอนุมัติหลักการและวิธีปฏิบัติในการใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเพื่อซื้อที่ดินกลับคืนตามความเห็นของ ส.ป.ก. ที่เสนอในการประชุมครั้งนี้
2. อนุมัติให้ ส.ป.ก. กำหนดระเบียบปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการอนุมัติตามข้อ 1
3. อนุมัติมอบอำนาจให้ คปท. เป็นผู้พิจารณาให้เกษตรกรเช่าซื้อที่ดินของรัฐตามระเบียบที่ ส.ป.ก. จะกำหนดในข้อ 2

การประชุมครั้งที่ 1/2543 เมื่อวันที่ 8 มีนาคม 2543

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.6 ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี อำเภอกวนขนุน อำเภอสรีบรรพต อำเภอป่าพะยอม อำเภอกงหรา อำเภอป่าบอน อำเภอเขาชัยสน และกิ่งอำเภอสรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง จำนวน 6 พื้นที่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่จำแนกฯ จังหวัดพัทลุง จำนวน 6 พื้นที่ 10 แปลง รวมเนื้อที่ประมาณ 29,313 ไร่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน ดังนี้

1. ที่จำแนกฯ ป่าห้วยส้ม-ลำนาวา จำนวน 3 แปลง ได้แก่ แปลงที่ 1 แปลงที่ 2 และแปลงที่ 3 รวมเนื้อที่ประมาณ 4,993 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตปกครองท้องที่อำเภอกวนขนุน และอำเภอสรีบรรพต จังหวัดพัทลุง

2. ที่จำแนกฯ ป่าควนตอ - ควนฤทธิ์ - ควนเลียบ - ควนหินขาว จำนวน 1 แปลง เนื้อที่ประมาณ 4,867 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตปกครองท้องที่อำเภอสรีบรรพต และอำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง

3. ที่จำแนกฯ ป่าควนแพน จำนวน 1 แปลง เนื้อที่ประมาณ 1,722 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตปกครองท้องที่อำเภอกงหรา และกิ่งอำเภอสรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง

4. ที่จำแนกฯ ป่าควนหินกอง - ควนโพธิ์แล - ควนน้ำทรัพย์ - ควนอ้ายควาย จำนวน 3 แปลง ได้แก่ แปลงที่ 1 แปลงที่ 2 และแปลงที่ 3 รวมเนื้อที่ประมาณ 5,075 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตปกครองท้องที่อำเภอกงหรา และอำเภอเขาชัยสน จังหวัดพัทลุง

5. ที่จำแนกฯ ป่าเหนือคลอง จำนวน 1 แปลง เนื้อที่ประมาณ 10,506 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตปกครองท้องที่อำเภอป่าบอน จังหวัดพัทลุง

6. ที่จำแนกฯ ป่าเทือกเขาบรรทัด แปลง 1 ตอน 3 จำนวน 1 แปลง เนื้อที่ประมาณ 2,150 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตปกครองท้องที่อำเภอป่าบอน จังหวัดพัทลุง

เรื่องที่ 3.7 ขออนุมัติดำเนินการปฏิรูปที่ดินในพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี ในท้องที่อำเภอมายอ อำเภอทุ่งยางแดง และอำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี จำนวน 4 ป่า รวมเนื้อที่ 10,120 ไร่

มติคณะกรรมการ ขออนุมัติให้ดำเนินการปฏิรูปที่ดินในพื้นที่ที่จำแนก 3 ป่า ได้แก่

1. ที่จำแนกฯ ป่าเทือกเขายี่โถ๊ะ (ป่าหมายเลข 110) จำนวน 3 แปลง เนื้อที่ประมาณ 5,145 ไร่ อยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลมายอ ตำบลถนน ตำบลสะก้า และตำบลลาสา อำเภอมายอ จังหวัดปัตตานี

2. ที่จำแนกฯ ป่าบุเกะตางอ จำนวน 1 แปลง เนื้อที่ประมาณ 1,966 ไร่ อยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลตะโละแมะนา อำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี

3. ที่จำแนกฯ ป่าเทือกเขาเปะยานี จำนวน 1 แปลง เนื้อที่ประมาณ 317 ไร่ อยู่ในเขต ปกครองท้องที่ตำบลเขาตูม อำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี

สำหรับปาลำดับที่ 2 ได้แก่ ที่จำแนกฯ ป่าบุเกะกุง จำนวน 1 แปลง เนื้อที่ประมาณ 2,692 ไร่ อยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลลูโบะยิไร อำเภอมายอ จังหวัดปัตตานี ซึ่งมีขนาดไม่ตรงกับพื้นที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวร ตามที่ผู้แทนกรมป่าไม้เสนอนั้น ให้ ส.ป.ก. กรมป่าไม้ และกรมพัฒนาที่ดิน ร่วมกันตรวจสอบข้อมูลรายละเอียดของจำนวนเนื้อที่อีกครั้งหนึ่ง และเมื่อทั้ง 3 หน่วยงาน ตรวจสอบพื้นที่ได้เป็นจำนวนเนื้อที่เท่าใด ให้ถือว่าคณะกรรมการอนุมัติให้ดำเนินการตามจำนวนเนื้อที่นั้น

เรื่องที่ 3.8 ขออนุมัติพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี ในท้องที่อำเภอหนองบัว และอำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 2 พื้นที่ เพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ในเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอหนองบัว และอำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์

มติคณะกรรมการ อนุมัติพื้นที่ที่จำแนกฯ ในท้องที่ อำเภอหนองบัว และอำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 2 พื้นที่ 2 แปลง รวมเนื้อที่ประมาณ 21,533 ไร่ เพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอหนองบัว และอำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ ดังนี้

1. ที่จำแนกฯ ป่าเขาสูง - เขารวก - เขาช้างฟู ในท้องที่ตำบลหนองบัว และตำบลทุ่งทอง อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 1 แปลง เนื้อที่ประมาณ 1,480 ไร่

2. ที่จำแนกฯ ป่าเขาโลมนาง (หมายเลข 9) ในท้องที่ตำบลนาขอม ตำบลไพศาลี และตำบลวังข่อย อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 1 แปลง เนื้อที่ประมาณ 20,053 ไร่

เนื่องจากผู้แทนกระทรวงอุตสาหกรรมแจ้งว่า พื้นที่จำแนกฯ ทั้ง 2 ป่า มีพื้นที่ที่กรมทรัพยากรธรณีประทานบัตรอยู่ป่าละ 2 แปลง จึงให้ ส.ป.ก. ประสานงานกับกรมทรัพยากรธรณี เพื่อตรวจสอบรายละเอียดและดำเนินการตามบันทึกข้อตกลงที่ทั้ง 2 หน่วยงานได้กระทำไว้แล้วต่อไป

เรื่องที่ 3.9 แก้ไขประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดกิจการอื่นที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามมาตรา 30 วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532 และขออนุมัติการจัดที่ดินชุมชนในเขตปฏิรูปที่ดิน

พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 มาตรา 30 บัญญัติให้อำนาจ ส.ป.ก. ในการจัดที่ดินไว้ 2 ลักษณะ ดังนี้

1. จัดที่ดินให้แก่เกษตรกรเพื่อใช้ประกอบเกษตรกรรม ตามมาตรา 30 วรรคหนึ่งถึงวรรคสี่ ซึ่งรวมถึงการจัดที่ดินเพื่อยุ่อาศัยให้แก่เกษตรกรด้วย

2. จัดที่ดินให้แก่บุคคลทั่วไปประกอบกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินฯ ตามมาตรา 30 วรรคห้า โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีอำนาจออกประกาศกำหนดกิจการที่สนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินและได้ออกประกาศไว้แล้ว ตามประกาศ ณ วันที่ 27 พฤศจิกายน 2533 สำหรับหลักเกณฑ์วิธีการจัดที่ดินเป็นไปตามระเบียบคณะกรรมการว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการอนุญาตและการให้ผู้รับอนุญาตถือปฏิบัติในการใช้ที่ดินหรือสหกรณ์ทรัพย์สำหรับกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2541 ซึ่งระเบียบดังกล่าวได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการแล้ว เมื่อวันที่ 9 กันยายน 2540

หลักเกณฑ์และวิธีการ

1. การจัดที่ดินเพื่อยุ่อาศัยให้แก่เกษตรกร จะต้องเป็นเกษตรกรที่ได้รับสิทธิที่ดินเพื่อเกษตรกรรมอยู่แล้วด้วย และจะได้รับการจัดที่ดินเพื่อใช้เป็นที่ยุ่อาศัยไม่เกินครอบครัวละ 1 ไร่ หากมีความจำเป็นต้องใช้ที่ดินมากกว่านี้ ให้ยื่นขออนุญาตต่อ คปก. พิจารณาเป็นราย ๆ ไป โดยให้จัดได้ตามจำนวนเนื้อที่ที่เห็นสมควร แต่ไม่เกินกว่าที่ถือครองตามความเป็นจริง

2. การจัดที่ดินเพื่อใช้ประกอบกิจการอื่นที่เป็นการบริการหรือเกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่ของเกษตรกรในด้านเศรษฐกิจและสังคม ในเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดินตามข้อ 1.5 ของร่างประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดกิจการอื่นที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามมาตรา 30 วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 มีหลักเกณฑ์และวิธีการดังนี้

2.1 เป็นกิจการที่เป็นการบริการหรือเกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่ของเกษตรกรในด้านเศรษฐกิจและสังคม ที่มีความจำเป็นต่อการดำรงอยู่ของบุคคลในสังคมซึ่งได้แก่กิจการต่าง ๆ ตามบัญชีแนบท้าย

2.2 ต้องมีการประกอบกิจการนั้นในที่ดินอยู่แล้วก่อนปี พ.ศ. 2543

2.3 อยู่ในเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดิน และอยู่ในขอบเขตพื้นที่ที่ คปก. กำหนดเพื่อการนี้โดยเฉพาะ โดยคณะกรรมการจะมอบอำนาจให้ คปจ. เป็นผู้พิจารณากำหนดขอบเขตร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ฝ่ายปกครอง และหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงความเดือดร้อนและความจำเป็นของเกษตรกรในพื้นที่ด้วย

2.4 กระบวนการนับแต่การยื่นคำขอ การพิจารณาอนุญาตและการจัดที่ดิน เป็นไปตามระเบียบคณะกรรมการ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการอนุญาต และการให้ผู้รับอนุญาตถือปฏิบัติในการใช้ที่ดินหรือสหกรณ์ทรัพย์สำหรับกิจการที่เป็น การสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2541 โดยในระยะแรกนี้ ให้ได้รับสิทธิการได้รับอนุญาตและยังไม่มี การเรียกเก็บค่าตอบแทน (ดังมีรายละเอียดตามแผนภูมิเอกสารประกอบ 4 ในวาระการประชุม)

2.5 จำนวนที่ดินที่จะจัดให้แต่ละกิจการไม่เกิน 2 ไร่ แต่หากมีความจำเป็นต้องใช้ที่ดินเกินกว่านี้ ให้ยื่นคำร้องขออนุญาตต่อ คปจ. เพื่อพิจารณาอนุญาตในส่วนที่เพิ่มเติมตามที่เห็นสมควร แต่ไม่เกินกว่าเนื้อที่ที่ถือครองอยู่เดิม

ความเห็นของคณะกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบ

การประชุมอนุกรรมการฯ ครั้งที่ 3/2542 เมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม 2542 เห็นว่า ในทางกฎหมาย ส.ป.ก. มีอำนาจจัดที่ดินให้บุคคลเพื่อประกอบกิจการที่เป็นการ บริการหรือเกี่ยวข้องกับความจำเป็นอยู่ของเกษตรกรในด้านเศรษฐกิจและสังคม ในเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดินได้โดยแก้ไขเพิ่มเติมประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดกิจการอื่น ที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532 กำหนดให้กิจการดังกล่าวเป็นกิจการที่สนับสนุน การปฏิรูปที่ดินได้ ซึ่งคณะอนุกรรมการฯ ได้ตรวจแก้ไขและเห็นชอบประกาศฯ (ฉบับที่ 2) ตามร่างที่เสนอแล้ว

ความเห็นและข้อสังเกตของคณะกรรมการ ดังนี้

ประเด็นข้อสังเกต กรรมการพิจารณาจากข้อเท็จจริง เรื่องการจัดที่อยู่อาศัย ของเกษตรกรและพื้นที่ สำหรับกิจการที่จำเป็นต่อการดำรงชีพของเกษตรกร เช่น กิจการขายสินค้าอุปโภคบริโภค การบริการทางการแพทย์ เป็นต้น ประกอบกับ มาตรา 30 กำหนดเรื่องการจัดที่ดินหรือสหกรณ์ทรัพย์ให้แก่บุคคลเช่า - เช่าซื้อ เพื่อใช้สำหรับกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินแล้ว เห็นว่า ในการดำเนินการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการจะต้องทำด้วยความรอบคอบ ระมัดระวังไม่ให้เกิดความเข้าใจผิดโดยมีข้อสังเกต ดังนี้

1. ประเด็นข้อสังเกต การจัดที่ดินเพื่อกิจการตามความจำเป็นดังกล่าวข้างต้น จะต้องกำหนดจำนวนพื้นที่สำหรับกิจการนั้น ๆ ให้สัมพันธ์สอดคล้องกับจำนวนเกษตรกร ผู้ใช้บริการมิให้มีขนาดใหญ่เกินจำเป็น โดยขนาดเนื้อที่ที่จะจัดให้กิจการแต่ละประเภท ต้องมีขนาดที่เหมาะสม และเท่าที่จำเป็น ซึ่งอาจไม่ถึง 2 ไร่ แต่ขึ้นอยู่กับประเภท ของแต่ละกิจการ โดยให้ ส.ป.ก. ไปศึกษาและจัดทำรายละเอียดว่ากิจการประเภทใด ควรจะได้รับการจัดที่ดินในขนาดเท่าใด

2. ประเด็นข้อสังเกต หลักเกณฑ์วิธีการจัดไม่จำเป็นต้องกำหนดให้เป็นก่อนปี 2543 เนื่องจากกิจการบางอย่างอาจเกิดขึ้นตามมาภายหลังจากเกิดชุมชนแล้ว

3. ประเด็นข้อสังเกต การกำหนดขอบเขตเป็นเรื่องของ ส.ป.ก. ที่จะพิจารณา ไม่ให้เกินขีดความสามารถของชุมชน ซึ่งหากไม่เกินขีดความสามารถของชุมชน ย่อมชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งจะไม่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบส่วนท้องถิ่น จึงไม่จำเป็น ที่จะต้องกำหนดขอบเขตร่วมกับองค์ประกอบส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ เพื่อความเป็นอิสระ ในการดำเนินงานของ ส.ป.ก. เอง

4. ประเด็นข้อสังเกต สิ่งที่ต้องระมัดระวัง คือ การจะออก ส.ป.ก. 4-01 ให้โดยยัง ไม่คิดค่าตอบแทนเนื่องจากกฎหมายกำหนดให้จัดให้เช่า เช่าซื้อ หรือเช่าทำประโยชน์

5. ในการกำหนดขอบเขตพื้นที่ ก่อนที่จะมอบอำนาจให้ คปจ. เป็นผู้กำหนด ควรจะได้มีการศึกษาและนำวิธีการไปทดลองปฏิบัติเพื่อเห็นถึงปัญหาอุปสรรค และกำหนดแนวทางดำเนินการที่เหมาะสมก่อนที่จะพิจารณามอบอำนาจให้ คปจ. ต่อไป ซึ่งหากพื้นที่ใดมีความจำเป็นต้องมีการจัดระเบียบชุมชนโดยการวางผังชุมชน ก็ให้ดำเนินการไปด้วยเลย ทั้งนี้ ให้ ส.ป.ก. จัดทำเป็นโครงการนำร่องและนำผล การดำเนินการเสนอคณะกรรมการพิจารณาต่อไป

มติคณะกรรมการ

1. เห็นชอบให้แก้ไขเพิ่มเติมประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่องกำหนด กิจการอื่นที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามมาตรา 30 วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 โดยเพิ่มให้กิจการที่เป็นการบริการหรือเกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่ของเกษตรกร ในด้านเศรษฐกิจและสังคม ในเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ซึ่งกิจการนั้นจะต้องอยู่ในพื้นที่ ที่คณะกรรมการกำหนด ให้เป็นพื้นที่เพื่อการนี้โดยเฉพาะ เป็นกิจการที่เป็นการสนับสนุน การปฏิรูปที่ดินตามข้อ 1 ของประกาศฯ ดังกล่าว โดยมีรายละเอียดของประกาศฯ ที่แก้ไขเพิ่มเติมตามร่างที่แนบในวาระการประชุม

2. อนุมัติหลักการให้ ส.ป.ก. จัดที่ดินชุมชนในเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดิน โดยให้นำข้อสังเกต ของกรรมการไปปรับปรุงแก้ไขหลักเกณฑ์ และวิธีดำเนินการแล้วให้นำเสนอคณะกรรมการ พิจารณากฎหมายและระเบียบพิจารณา ก่อนนำเสนอคณะกรรมการพิจารณาอีกครั้ง โดยให้ ส.ป.ก. คัดเลือกพื้นที่ที่เหมาะสมเพื่อจัดโครงการนำร่องนำเสนอพิจารณาด้วย

การประชุมครั้งที่ 2/2543 เมื่อวันที่ 22 มิถุนายน 2543

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.1 ขออนุมัติพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี ป่าห้วยทับเสลา (บางส่วน) ในท้องที่ตำบลไผ่เขียว อำเภอสว่างอารมณ์ จังหวัดอุทัยธานี เพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอสว่างอารมณ์ จังหวัดอุทัยธานี

มติคณะกรรมการ ขออนุมัติพื้นที่ที่จำแนกฯ ป่าห้วยทับเสลา (บางส่วน) ตำบลไผ่เขียว อำเภอสว่างอารมณ์ จังหวัดอุทัยธานี เนื้อที่ประมาณ 1,979 ไร่ เพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดิน

เรื่องที่ 3.2 ขออนุมัติดำเนินการปฏิรูปที่ดินที่สาธารณประโยชน์บริเวณบ้านหนองแขว (บางส่วน) หมู่ที่ 10 ตำบลบ้านหัน กิ่งอำเภอโนนศิลา อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น

มติคณะกรรมการ ขออนุมัติดำเนินการปฏิรูปที่ดินในที่สาธารณประโยชน์บริเวณบ้านหนองแขว (บางส่วน) หมู่ที่ 10 ตำบลบ้านหัน กิ่งอำเภอโนนศิลา อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น ซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่พลเมืองยกเลิกการใช้ประโยชน์ร่วมกันแล้ว เนื้อที่ประมาณ 40 ไร่ เพื่อจัดตั้งศูนย์พัฒนาและส่งเสริมการผลิตในเขตปฏิรูปที่ดิน จังหวัดขอนแก่น โดยให้ ส.ป.ก. ประสานงานกับกรมทรัพยากรธรณี ในเรื่องการสำรวจแร่ให้ชัดเจนก่อนที่จะดำเนินการต่อไป

เรื่องที่ 3.3 ขออนุมัติดำเนินการปฏิรูปที่ดินที่สาธารณประโยชน์ทำเลเลี้ยงสัตว์ป่าทุ่งยาว (บางส่วน) ตำบลบ้านนา อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร เนื้อที่ประมาณ 1,003 ไร่

มติคณะกรรมการ ขออนุมัติดำเนินการปฏิรูปที่ดินในที่สาธารณประโยชน์ทำเลเลี้ยงสัตว์ป่าทุ่งยาว (บางส่วน) ตำบลบ้านนา อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร ซึ่งเป็นที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินที่พลเมืองเลิกใช้ประโยชน์ร่วมกันแล้ว เนื้อที่ประมาณ 1,003 ไร่ โดยมอบให้นายเฉลิม วงศ์อนันต์ ซึ่งเป็นผู้แทนเกษตรกร จังหวัดชุมพร ไปตรวจสอบข้อมูลรายละเอียดในพื้นที่แล้วรายงานชี้แจงให้ที่ประชุมทราบในคราวต่อไป

เรื่องที่ 3.4 ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรีป่าหนองรี แปลงที่ 1 แปลงที่ 3 และแปลงที่ 4 ตำบลหนองปรือ ตำบลสมเด็จเจริญ อำเภอหนองปรือ ตำบลเขาโจด อำเภอศรีสวัสดิ์ จังหวัดกาญจนบุรี และตำบลองค์พระ อำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่จำแนกฯ ป่าหนองรี (แปลงที่ 1 แปลงที่ 3 และแปลงที่ 4) ตำบลหนองปรือ ตำบลสมเด็จเจริญ อำเภอหนองปรือ ตำบลเขาโจด อำเภอศรีสวัสดิ์ จังหวัดกาญจนบุรี และตำบลองค์พระ อำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี เนื้อที่ประมาณ 11,751 ไร่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

เรื่องที่ 3.5 ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรีในท้องที่จังหวัดตรัง จำนวน 24 ป่า รวม 44 แปลง เนื้อที่ประมาณ 109,926 ไร่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่จำแนกฯ ในท้องที่จังหวัดตรัง จำนวน 24 ป่า รวม 44 แปลง เนื้อที่ประมาณ 109,926 ไร่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน ดังนี้

1. ที่จำแนกฯ ป่าควนยาง - ควนนกหว้า จำนวน 1 แปลง รวมเนื้อที่ประมาณ 864 ไร่ อยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลทุ่งค่าย อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง
2. ที่จำแนกฯ ป่าทุ่งตำเสา จำนวน 1 แปลง รวมเนื้อที่ประมาณ 3,077 ไร่ อยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลทุ่งค่าย อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง
3. ที่จำแนกฯ ป่าสายควนเกาะอ้ายกลิ้ง จำนวน 6 แปลง (แปลงที่ 4 แปลงที่ 5 แปลงที่ 6 แปลงที่ 9 แปลงที่ 10 และแปลงที่ 11) รวมเนื้อที่ประมาณ 9,103 ไร่ อยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลเขาวิเศษ อำเภอวังวิเศษ และตำบลนาเมืองเพชร ตำบลบ่อหิน ตำบลไม้ฝาด ตำบลเขาไม้แก้ว ตำบลกะลาเส อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง
4. ที่จำแนกฯ ป่าหนองบิลจา จำนวน 1 แปลง รวมเนื้อที่ประมาณ 1,538 ไร่ อยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลหนองบัว ตำบลคลองปาง และตำบลเขาไพร อำเภอรษฎา จังหวัดตรัง
5. ที่จำแนกฯ ป่าหนองกก - ป่าควนหนองคล้า - ป่าควนทุ่งเสม็ด จำนวน 1 แปลง รวมเนื้อที่ประมาณ 2,294 ไร่ อยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลหนองบัว ตำบลเขาไพร อำเภอรษฎา จังหวัดตรัง
6. ที่จำแนกฯ ป่าพรุซึกลา จำนวน 1 แปลง รวมเนื้อที่ประมาณ 5,831 ไร่ อยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลควนเมา ตำบลคลองปาง ตำบลหนองปรือ อำเภอรษฎา และตำบลห้วยนาง อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง
7. ที่จำแนกฯ ป่าควนโต๊ะม้า จำนวน 1 แปลง รวมเนื้อที่ประมาณ 3,573 ไร่ อยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลเขาไพร ตำบลหนองปรือ อำเภอรษฎา จังหวัดตรัง
8. ที่จำแนกฯ ป่าเกาะเคี่ยม - ควนปริง จำนวน 2 แปลง (แปลงที่ 1 แปลงที่ 2) รวมเนื้อที่ประมาณ 12,720 ไร่ อยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลเขาไพร ตำบลหนองปรือ อำเภอรษฎา จังหวัดตรัง
9. ที่จำแนกฯ ป่าเขารังสาด - ป่าทะเลสองห้อง - ป่าพยอมพอก จำนวน 3 แปลง (แปลงที่ 2 แปลงที่ 5 และแปลงที่ 6) รวมเนื้อที่ประมาณ 1,003 ไร่ อยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลบางดี ตำบลบางกุ้ง อำเภอห้วยยอด และตำบลวังมะปรางเหนือ อำเภอวังวิเศษ จังหวัดตรัง

10. ที่จำแนกฯ ป่าทอนแจ้ จำนวน 2 แปลง (แปลงที่ 1 และแปลงที่ 2) รวมเนื้อที่ประมาณ 6,778 ไร่ อยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลวังมะปรางเหนือ อำเภอวังวิเศษ และตำบลกะลาเส อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง

11. ที่จำแนกฯ ป่าควนเคี่ยม จำนวน 1 แปลง (แปลงที่ 2) รวมเนื้อที่ประมาณ 2,260 ไร่ อยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลวังคีรี ตำบลบางกุ้ง อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง

12. ที่จำแนกฯ ป่าเทือกเขาขาด จำนวน 5 แปลง (แปลงที่ 1 แปลงที่ 2 แปลงที่ 3 แปลงที่ 4 และแปลงที่ 5) รวมเนื้อที่ประมาณ 691 ไร่ อยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลนาหวง ตำบลบางดี อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง

13. ที่จำแนกฯ ป่าเกาะปริง จำนวน 1 แปลง (แปลงที่ 2) รวมเนื้อที่ประมาณ 3,700 ไร่ อยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลนาโต๊ะหมิง อำเภอเมืองตรัง ตำบลเมืองเพชร อำเภอสิเกา และตำบลเขาวิเศษ จังหวัดตรัง

14. ที่จำแนกฯ ป่าสายคลองร่มเมือง จำนวน 1 แปลง รวมเนื้อที่ประมาณ 6,744 ไร่ อยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลกะลาเส ตำบลเขาไม้แก้ว อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง

15. ที่จำแนกฯ ป่าหนองพน จำนวน 1 แปลง รวมเนื้อที่ประมาณ 1,287 ไร่ อยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลโคกสะบ้า อำเภอนาโยง จังหวัดตรัง

16. ที่จำแนกฯ ป่าควนขวางเขาโอนหนองหว่าเปรียง จำนวน 1 แปลง รวมเนื้อที่ประมาณ 18,599 ไร่ อยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลวังมะปรางเหนือ ตำบลเขาวิเศษ และตำบลท่าสะบ้า อำเภอวังวิเศษ จังหวัดตรัง

17. ที่จำแนกฯ ป่าห้วยไทรเหนือ จำนวน 2 แปลง (แปลงที่ 1 และแปลงที่ 2) รวมเนื้อที่ประมาณ 10,314 ไร่ อยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลนาเมืองเพชร ตำบลไม้ฝาด และตำบลบ่อหิน อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง

18. ที่จำแนกฯ ป่าเขาพลู จำนวน 1 แปลง (แปลงที่ 3) รวมเนื้อที่ประมาณ 2,227 ไร่ อยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลน้ำผุด อำเภอเมืองตรัง และ ตำบลนาหมื่นศรี อำเภอนาโยง จังหวัดตรัง

19. ที่จำแนกฯ ป่าควนบาฬี จำนวน 4 แปลง (แปลงที่ 1 แปลงที่ 2 แปลงที่ 3 และแปลงที่ 4) รวมเนื้อที่ประมาณ 942 ไร่ อยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลบ้านนา อำเภอปะเหลียน และตำบลบ้าหวี กิ่งอำเภอหาดสำราญ จังหวัดตรัง

20. ที่จำแนกฯ ป่าเทือกเขาบันทัด แปลง 1 ตอน 2 จำนวน 1 แปลง (แปลงที่ 2) รวมเนื้อที่ประมาณ 23 ไร่ อยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลปากแจ่ม อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง

21. ที่จำแนกฯ ป่าควนตอ จำนวน 1 แปลง รวมเนื้อที่ประมาณ 80 ไร่ อยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลนาท่ามเหนือ อำเภอเมืองตรัง จังหวัดตรัง

22. ที่จำแนกฯ ป่าวังโตน และป่าหนองคล้า จำนวน 1 แปลง รวมเนื้อที่ประมาณ 14,236 ไร่ อยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลนาท่ามเหนือ ตำบลนาตาล่วง และอำเภอบ้านโพธิ์ อำเภอเมืองตรัง จังหวัดตรัง

23. ที่จำแนกฯ ป่าทุ่งใส - เจ็ดห้าง - ควนไม้ตุง จำนวน 2 แปลง (แปลงที่ 1 และแปลงที่ 2) รวมเนื้อที่ประมาณ 945 ไร่ อยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลน้ำผุด ตำบลนาท่ามเหนือ และตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอเมืองตรัง จังหวัดตรัง

24. ที่จำแนกฯ ป่าสายควนหละ - เขาหวาง จำนวน 3 แปลง (แปลงที่ 3 แปลงที่ 4 และแปลงที่ 5) รวมเนื้อที่ประมาณ 1,097 ไร่ อยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง

เรื่องที่ 3.9 การมอบอำนาจให้ปฏิบัติราชการแทนประธานกรรมการที่กฎหมายแต่งตั้ง โดยระบุตำแหน่ง

ความเป็นมา

ในการจัดที่ดินของรัฐ เมื่อเกษตรกรได้รับการพิจารณาคัดเลือกให้เข้าทำประโยชน์ ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินแล้ว ส.ป.ก. จะมอบหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ ในเขตปฏิรูปที่ดินให้เกษตรกรยึดถือไว้เป็นหลักฐาน ส.ป.ก. ได้มีคำสั่งที่ 606/2540 สั่ง ณ วันที่ 4 สิงหาคม 2540 กำหนดให้ใช้หนังสืออนุญาตตามแบบ ส.ป.ก. 4-01 (เป็นแบบพิมพ์เดิม ที่ได้จัดพิมพ์ไว้และมีเหลืออยู่ในขณะนั้น) และแบบ ส.ป.ก. 4-01 ข (เป็นแบบพิมพ์ตามรูปแบบใหม่)

แบบหนังสืออนุญาต มีความแตกต่างกันเฉพาะเรื่องผู้ลงนามในแบบ กล่าวคือ แบบ ส.ป.ก. 4-01 มีผู้ว่าราชการจังหวัดในฐานะประธาน คปจ. และปฏิรูปที่ดินจังหวัด เป็นผู้ลงนามร่วมกัน ส่วนแบบ ส.ป.ก. 4-01 ข ปฏิรูปที่ดินจังหวัด เป็นผู้ลงนาม แต่เพียงผู้เดียว

เนื่องจากผู้ว่าราชการจังหวัดมีภารกิจมาก การลงนามใน ส.ป.ก. 4-01 จำนวนมาก เป็นภาระหนักและต้องใช้เวลา หากจะใช้แบบ ส.ป.ก. 4-01 ข ซึ่งปฏิรูปที่ดินจังหวัด ลงนามเพียงผู้เดียว จะต้องใช้เวลาจัดทำใหม่และสิ้นเปลืองงบประมาณ จึงเห็นสมควร แก้ไขปัญหา โดยการมอบอำนาจให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดลงนามใน ส.ป.ก. 4-01 แทนผู้ว่าราชการจังหวัด ในฐานะประธาน คปจ. มีปัญหาข้อกฎหมายว่าการมอบอำนาจ ให้ปฏิบัติราชการแทน ประธานกรรมการที่กฎหมายแต่งตั้งโดยระบุตำแหน่ง เฉพาะในเรื่องการลงนาม ส.ป.ก. 4-01 สามารถกระทำได้ตามพระราชบัญญัติ ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 หรือไม่ ส.ป.ก. หรือสำนักงานกฤษฎีกา และได้มีความเห็นตามหนังสือ ที่ นร 1305/9554 ลงวันที่ 19 ตุลาคม 2542 ว่า

ในหลักการมอบอำนาจในเรื่องใดนั้น ถ้ากฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง หรือมติ คณะรัฐมนตรีมิได้กำหนดเรื่องการมอบอำนาจในการสั่งการ การอนุญาต การอนุมัติ การปฏิบัติราชการ หรือการดำเนินการในเรื่องนั้นไว้เป็นอย่างอื่นหรือมิได้ห้าม เรื่องการมอบอำนาจไว้ ตามมาตรา 38 (9) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 บัญญัติให้ “ผู้ว่าราชการจังหวัดอาจมอบอำนาจให้รองผู้ว่าราชการ ผู้ช่วยผู้ว่าราชการจังหวัด ปลัดจังหวัด หัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัด นายอำเภอ ปลัดอำเภอ ผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ หรือหัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอ” ในหลักการผู้ว่าราชการจังหวัด จึงอาศัยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 มอบอำนาจให้ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นตามนัยมาตรา 38 (9) ปฏิบัติราชการ เป็นประธานกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดแทนได้

การลงนามใน ส.ป.ก. 4-01 ของผู้ว่าราชการจังหวัดในฐานะประธาน คปจ. เป็นขั้นตอนปฏิบัติในการออกหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน ซึ่ง ส.ป.ก. เป็นผู้กำหนดแบบและขั้นตอนปฏิบัติ (ตามคำสั่ง ส.ป.ก.ที่ 606/2540 ลงวันที่ 4 สิงหาคม 2540) โดยอาศัยอำนาจตามระเบียบคณะกรรมการ ว่าด้วยการออกแก้ไข เพิ่มเติม เพิกถอน และออกไปแทนหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2540 ซึ่งระเบียบดังกล่าว ข้อ 6 วรรคสอง กำหนดว่า “ในกรณีที่มีปัญหาหรือไม่อาจ ปฏิบัติตามระเบียบนี้ หรือกรณีที่ไม่ได้กำหนดไว้ในระเบียบนี้ คณะกรรมการเป็นผู้วินิจฉัย ชี้ขาดพิจารณาสั่งการ” จึงเห็นสมควรเสนอปัญหาตามข้อหาดังกล่าวให้คณะกรรมการ วินิจฉัย และเห็นว่าการมอบอำนาจในเรื่องนี้เป็นเรื่องสำคัญควรจัดทำในรูปของคำสั่ง เพื่อเป็นแบบเดียวกันทุกจังหวัด

ความเห็น ส.ป.ก. 1. การมอบอำนาจในการลงนาม ส.ป.ก. 4-01 เป็นดุลยพินิจของผู้ว่าราชการจังหวัด และโดยที่พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 ระเบียบ คำสั่ง เกี่ยวกับการออกหนังสืออนุญาต มิได้กำหนดเรื่องการมอบอำนาจให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัด หรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 38 (9) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 ลงนามใน ส.ป.ก. 4-01 แทนผู้ว่าราชการจังหวัด ในฐานะประธาน คปจ. ก็สามารถกระทำได้ โดยจัดทำเป็นรูปคำสั่งมอบอำนาจให้ชัดเจน

2. ส.ป.ก. ได้ประสานงานไปยังจังหวัดต่างๆ แล้ว ปรากฏว่ามีจำนวน 21 จังหวัด ที่ได้ดำเนินการจัดทำ ส.ป.ก. 4-01 (แบบเดิม) ไว้เรียบร้อยแล้วและอยู่ระหว่างรอเสนอ ผู้ว่าราชการจังหวัดลงนามในแบบ ส.ป.ก. 4-01 รวมเป็นจำนวนทั้งสิ้น 217,281 ฉบับ ดังนั้น หากผู้ว่าราชการจังหวัดสามารถมอบอำนาจให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดลงนาม ในแบบ ส.ป.ก. 4-01 แทนได้ ก็จะทำให้การมอบ ส.ป.ก. 4-01 ให้แก่เกษตรกรเป็นไป โดยรวดเร็ว

มติคณะกรรมการ เห็นชอบให้ผู้ว่าราชการจังหวัด หากไม่ประสงค์จะลงนามใน ส.ป.ก. 4-01 (แบบเดิม) สามารถมอบอำนาจให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดลงนามในแบบ ส.ป.ก. 4-01 (แบบเดิม) แทนได้ ตามความเห็นของสำนักนายกรัฐมนตรีข้างต้น ทั้งนี้ ให้ดำเนินการประสานกับกระทรวงมหาดไทย เพื่อกระทรวงมหาดไทย ในฐานะผู้บังคับบัญชาผู้ว่าราชการจังหวัดโดยตรง เป็นผู้ส่งการไปยังจังหวัดเพื่อดำเนินการในเรื่องดังกล่าวต่อไป

การประชุมครั้งที่ 1/2544 เมื่อวันที่ 29 มีนาคม 2544

-

การประชุมครั้งที่ 2/2544 เมื่อวันที่ 19 เมษายน 2544

เรื่องที่ 3.1 ขออนุมัติพื้นที่ที่รกร้างว่างเปล่าในท้องที่ตำบลหนองหัวช้าง ตำบลดอนหญ้านาง และตำบลศรีสำราญ อำเภอรเจริญ เพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอรเจริญ จังหวัดหนองคาย

มติคณะกรรมการ อนุมัติพื้นที่ที่รกร้างว่างเปล่าในท้องที่ตำบลหนองหัวช้าง ตำบลดอนหญ้านาง และตำบลศรีสำราญ อำเภอรเจริญ เนื้อที่ประมาณ 93,035 ไร่ เพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอรเจริญ จังหวัดหนองคาย

เรื่องที่ 3.2 ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรีป่าเทือกเขา รือเสาะ - ยี่งอ - บาเจาะ อำเภอบาเจาะ จังหวัดนราธิวาส เนื้อที่ประมาณ 944 ไร่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ อนุมัติกำหนดพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรีป่าเทือกเขา รือเสาะ - ยี่งอ - บาเจาะ (แปลงย่อยที่ 2.4 และแปลงย่อยที่ 3.5) อำเภอบาเจาะ จังหวัดนราธิวาส เนื้อที่ประมาณ 994 ไร่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน และให้ ส.ป.ก. รับข้อสังเกตของคณะกรรมการไปพิจารณาดำเนินการ

ความเห็นและข้อสังเกตของคณะกรรมการ ดังนี้

1. ประเด็นข้อสังเกต ที่ดินจำนวนน้อยแต่เกษตรกรมีจำนวนมาก ซึ่งคาดว่าขนาดของที่ดินทำกินจะเล็กลงมาก ที่ดินที่จัดให้เกษตรกรพอที่จะทำการเกษตรหรือไม่ หรือจะต้องมีการส่งเสริมการเกษตรแบบเข้มข้น

2. ประเด็นข้อสังเกต ประเด็นเรื่องการประสานงานส่งเสริมการเกษตร เพื่อเพิ่มรายได้และพัฒนาอาชีพควรมีการพิจารณาให้ครบวงจร โดยมีการพัฒนา ด้านการตลาดควบคู่กับการพัฒนาอาชีพด้วย

3. ประเด็นข้อสังเกต การประสานงานการส่งเสริมอาชีพและรายได้ค่าใช้จ่าย ที่เสนอต้องชัดเจนเพื่อที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินจะได้มีการตรวจสอบได้ ดังนั้น หากจะดำเนินการประสานงานส่งเสริมอาชีพและพัฒนารายได้ต้องกระทำ อย่างจริงจัง จึงควรที่จะกำหนดเป็นมาตรฐาน เพื่อที่จะให้สามารถชี้แจงได้

เรื่องที่ 3.3 ขออนุมัติพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี ในท้องที่อำเภอ เขมราฐ อำเภอศรีเชียงใหม่ อำเภอโพธิ์ไทร และอำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี เพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดิน จำนวน 4 พื้นที่

มติคณะกรรมการ อนุมัติพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี ในท้องที่ อำเภอเขมราฐ อำเภอศรีเชียงใหม่ อำเภอโพธิ์ไทร และอำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี เพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดิน จำนวน 4 พื้นที่ 7 แปลง รวมเนื้อที่ประมาณ 71,049 ไร่ ดังนี้

1. ที่จำแนกฯ ป่าดงคำเดื่อย - ผังขาวห้วยทม แปลงที่ 6 จำนวน 1 แปลง เนื้อที่ประมาณ 4,905 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตปกครองท้องที่อำเภอเขมราฐ จังหวัดอุบลราชธานี
2. ที่จำแนกฯ ป่าดงชุมคำ (อำเภอเขมราฐ) จำนวน 2 แปลง ได้แก่ แปลงที่ 1 และแปลงที่ 2 รวมเนื้อที่ประมาณ 63,924 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตปกครองท้องที่อำเภอโพธิ์ไทร และอำเภอเขมราฐ จังหวัดอุบลราชธานี
3. ที่จำแนกฯ ป่าดงคำ - ดงตาหวัง แปลงที่ 6 จำนวน 1 แปลง เนื้อที่ประมาณ 1,462 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตปกครองท้องที่อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี
4. ที่จำแนกฯ ป่าสุวรรณวารี จำนวน 3 แปลง ได้แก่ แปลงที่ 4 แปลงที่ 5 และแปลงที่ 6 รวมเนื้อที่ประมาณ 758 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตปกครองท้องที่อำเภอศรีเชียงใหม่ และอำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี

เรื่องที่ 3.4 ขออนุมัติดำเนินการปฏิรูปที่ดินในที่ดินจำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี ในท้องที่อำเภอรัตนภูมิ อำเภอหาดใหญ่ อำเภอสะเดา อำเภอนาทวี อำเภอจะนะ และอำเภอเทพา จังหวัดสงขลา จำนวน 5 ป่า รวมเนื้อที่ประมาณ 5,097 ไร่

มติคณะกรรมการ อนุมัติดำเนินการปฏิรูปที่ดินในที่ดินจำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติ คณะรัฐมนตรี ในท้องที่จังหวัดสงขลา จำนวน 5 ป่า จำนวน 11 แปลง เนื้อที่ประมาณ 5,097 ไร่

เรื่องที่ 3.11 หลักเกณฑ์วิธีการจัดที่ดินเพื่ออยู่อาศัย และเพื่อประกอบกิจการที่เป็นการสนับสนุน การปฏิรูปที่ดิน ตามข้อ 1.5 ของประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนด กิจการอื่นที่เป็นการสนับสนุน หรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามมาตรา 30 วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518

ในการประชุมคณะกรรมการ ครั้งที่ 1/2543 เมื่อวันที่ 8 มีนาคม 2543 ได้พิจารณา เรื่อง การแก้ไขประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง การกำหนดกิจการอื่น ที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามมาตรา 30 วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532 และขออนุมัติจัดที่ดินชุมชนในเขตปฏิรูปที่ดิน ซึ่งที่ประชุมได้มีมติ ดังนี้

1. เห็นชอบให้แก้ไขเพิ่มเติมประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่องกำหนด กิจการอื่นที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามมาตรา 30 วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 แก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532 โดยเพิ่มข้อ 1.5 กำหนดให้กิจการที่เป็นการบริการหรือเกี่ยวข้องกับความ เป็นอยู่ ของเกษตรกรในด้านเศรษฐกิจและสังคมในเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ซึ่งกิจการนั้น ต้องอยู่ในพื้นที่ที่คณะกรรมการกำหนดให้เป็นพื้นที่เพื่อการนี้โดยเฉพาะ เป็นกิจการที่เป็น การสนับสนุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ซึ่งปัจจุบันรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตร และสหกรณ์ได้ลงนามในประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และได้ประกาศ ในราชกิจจานุเบกษาเล่ม 117 ตอนที่ 45 ง ลงวันที่ 6 มิถุนายน 2542 แล้ว

2. อนุมัติหลักการให้ ส.ป.ก. จัดที่ดินชุมชนในเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดิน โดยให้นำข้อสังเกตของคณะกรรมการไปปรับปรุงหลักเกณฑ์และวิธีดำเนินการ แล้วให้นำเสนอคณะอนุกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบพิจารณาก่อนนำเสนอ คณะกรรมการพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง โดยให้ ส.ป.ก. คัดเลือกพื้นที่ที่เหมาะสมเพื่อจัดทำ เป็นโครงการนำร่องนำเสนอพิจารณาด้วย

การดำเนินการจัดทำโครงการนำร่อง

ส.ป.ก. ได้ดำเนินการคัดเลือกพื้นที่เพื่อจัดทำเป็นโครงการนำร่องตามมติ คณะกรรมการ รวม 2 ชุมชน คือ

1. ชุมชนในเขตพื้นที่ปฏิรูปที่ดินโครงการป่าทำถุทธิ์ - ป่าลำทองกลาง - ป่าลำพญากลาง ณ ที่บ้านลำสมพุง หมู่ที่ 1 ตำบลลำสมพุง อำเภอมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี ซึ่งมีพื้นที่รวมประมาณ 106-1-00 ไร่ ซึ่ง ส.ป.ก. ได้ดำเนินการตรวจสอบการถือครองที่ดินในเขตชุมชน รวมทั้งสิ้น จำนวน 92 แปลง

2. ชุมชนในเขตพื้นที่ปฏิรูปที่ดินโครงการห้วยทับเสลา (ฝั่งซ้าย) หมู่ที่ 8 บ้านเนินมะค่า และหมู่ที่ 14 บ้านห้วยน้ำดัง ตำบลน้ำรอบ อำเภอลานสัก จังหวัดอุทัยธานี ซึ่งมีพื้นที่รวมประมาณ 234-0-06 ไร่ ซึ่ง ส.ป.ก. ได้ดำเนินการตรวจสอบการถือครองที่ดินในชุมชนรวมทั้งสิ้น จำนวน 172 แปลง

หลักเกณฑ์และวิธีการจัดที่ดิน

จากการที่ ส.ป.ก. ได้สำรวจและศึกษาพื้นที่โครงการนำร่องทั้ง 2 ชุมชน ส.ป.ก. ได้ร่างหลักเกณฑ์ วิธีการในการจัดที่ดินเพื่ออยู่อาศัยตามมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 และการจัดที่ดินตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ฯ ข้อ 1.5 เสนอต่คณะกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบ ซึ่งมีนายชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์ เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาเป็นประธาน โดยมีการประชุมพิจารณา รวม 2 ครั้ง คือการประชุมครั้งที่ 1/2543 เมื่อวันที่ 29 มิถุนายน 2543 และครั้งที่ 2/2543 เมื่อวันที่ 24 กรกฎาคม 2543 ดังมีรายละเอียด ดังนี้

ข้อ 1 การกำหนดขอบเขตพื้นที่เพื่ออยู่อาศัยและเพื่อกิจการตามประกาศกระทรวงฯ ข้อ 1.5 ตามมาตรา 30 วรรคห้า

1.1 จะต้องเป็นพื้นที่ในเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดินและมีแปลงเกษตรกรรมทำประโยชน์อยู่โดยรอบ โดยมีค่าเฉลี่ยพื้นที่เกษตรกรรมที่เหมาะสมต่อ 1 หน่วยพื้นที่ชุมชน

1.2 มีศักยภาพทางด้านการคมนาคมทางบก ทางน้ำ และการบริการในด้านเกษตรกรรม พาณิชยกรรมที่เกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่ของเกษตรกร ด้านการศึกษา ด้านสาธารณสุขของเกษตรกรที่ประกอบเกษตรกรรมอยู่ในพื้นที่เขตปฏิรูปที่ดินในบริเวณนั้น

1.3 มีความเหมาะสมทางด้านภูมิประเทศ สามารถที่จะกำหนดแผนผังและการจัดแบ่งแปลงที่ดินได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งสามารถที่จะพัฒนาการบริการทางด้านสาธารณูปโภค สาธารณูปการต่าง ๆ ได้ ให้ ส.ป.ก. นำข้อมูลในการกำหนดพื้นที่สำหรับกิจการดังกล่าว ประสานงานกับข้อมูลของสำนักงานผังเมืองจังหวัด

และทางอำเภอเสนอต่อ คปจ. เพื่อพิจารณาเสนอเรื่องให้คณะกรรมการให้ความเห็นชอบต่อไป

ข้อ 2 การจำแนกพื้นที่เพื่อการใช้ประโยชน์สำหรับกิจการต่าง ๆ ให้ ส.ป.ก. ประสานงานกับสำนักงานผังเมืองจังหวัด และทางอำเภอ เพื่อกำหนดแผนผังชุมชนและจำแนกการใช้ประโยชน์ในพื้นที่เพื่อให้เหมาะสมกับการใช้ประโยชน์ให้ได้ อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดและเพื่อให้สอดคล้องกับการพัฒนาสาธารณูปโภคต่าง ๆ โดยกำหนดให้บริเวณใดควรเป็นที่อยู่อาศัย บริเวณใดควรเป็นแหล่งพาณิชยกรรม บริเวณใดควรสงวนไว้เพื่อการนันทนาการหรือประโยชน์ของทางราชการต่อไป เป็นต้น เมื่อได้ดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว จะนำเสนอ คปจ. ไปพร้อมกับการกำหนดขอบเขตชุมชนตามข้อ 1

ข้อ 3. ประเภทของกิจการที่จะจัดที่ดินให้ ประเภทกิจการที่จะกำหนดให้ประกอบการได้จะต้องอยู่ภายในขอบเขตพื้นที่ตามที่กำหนดไว้ในข้อ 1 และอยู่ในพื้นที่ที่จำแนกการใช้ประโยชน์ตามข้อ 2 อันได้แก่กิจการ ดังนี้

3.1 จัดเป็นที่อยู่อาศัยให้แก่เกษตรกรที่ได้รับสิทธิจากการปฏิรูปที่ดิน

3.2 จัดที่ดินให้แก่ผู้ประกอบการที่เป็นการสนับสนุนการปฏิรูปที่ดินตามข้อ 1.5 ของประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งเป็นกิจการที่เป็นการบริการหรือเกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่ของเกษตรกรในด้านเศรษฐกิจและสังคมในเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ซึ่งกิจการนั้นต้องอยู่ในพื้นที่ที่คณะกรรมการกำหนดให้เป็นพื้นที่เพื่อการนี้โดยเฉพาะ

ข้อ 4 จำนวนเนื้อที่ที่ดินที่จะจัดให้

4.1 จำนวนเนื้อที่ที่ดินที่จะจัดให้เป็นที่อยู่อาศัยของเกษตรกรที่ได้รับสิทธิจากการปฏิรูปที่ดินให้จัดที่ดินตามเหตุผลและความจำเป็นในการใช้ประโยชน์ โดยเกษตรกรจะต้องมีคำขอพร้อมแสดงเหตุผลความจำเป็น เช่น จำนวนบุคคลในครอบครัว การใช้พื้นที่เพื่อประกอบอาชีพเสริมต่าง ๆ ในพื้นที่ที่จะจัดให้เพื่อให้เพียงพอแก่การครองชีพ เป็นต้น และเพื่อเป็นการสนับสนุนให้การจัดผังในชุมชนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งทำให้เกิดความเป็นธรรมในการถือครองที่ดินของรัฐเพื่อการอยู่อาศัย เห็นสมควรที่จะกำหนดจำนวนเนื้อที่ถือครองขั้นสูงสำหรับที่ดินเพื่ออยู่อาศัยขั้น โดยได้นำข้อมูลจากหน่วยงานอื่นที่มีการจัดที่ดินเพื่ออยู่อาศัยควบคู่ไปกับการจัดที่ดินทำกินมาเป็นข้อมูลในการพิจารณา เช่น กรมป่าไม้ กรมประชาสงเคราะห์ กรมชลประทาน ประกอบกับข้อมูลจากการสำรวจตรวจสอบข้อมูลการถือครองเดิมในที่ดินชุมชนในเขตปฏิรูปที่ดิน 2 จังหวัด ได้แก่ การไปสำรวจตรวจสอบข้อมูลการถือครองที่ดิน

ในชุมชนบ้านลำสมพุง ตำบลลำสมพุง อำเภอมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 92 แปลง และชุมชน บ้านเนินมะค่า และบ้านห้วยน้ำดัง ตำบลน้ำรอบ อำเภอลานสัก จังหวัดอุทัยธานี ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 172 แปลง รวม 2 ชุมชน สามารถจำแนกเปรียบเทียบขนาดการถือครองระหว่าง 2 ชุมชน ได้ดังนี้

จำนวนเนื้อที่ถือครอง	ชุมชนบ้านสมพุง		ชุมชนบ้านเนินมะค่าและบ้านห้วยน้ำดัง	
	จำนวนแปลง	ร้อยละ	จำนวนแปลง	ร้อยละ
1. ไม่เกิน 1 งาน	39	42.40	8	4.65
2. เกิน 1 งาน แต่ไม่เกิน 2 งาน	32	34.78	33	19.19
3. เกิน 2 งาน แต่ไม่เกิน 2 งาน	6	6.53	80	46.51
4. เกิน 1 ไร่ แต่ไม่เกิน 2 ไร่	7	7.61	38	22.09
5. เกิน 2 ไร่ แต่ไม่เกิน 5 ไร่	4	4.34	9	5.23
6. เกินกว่า 5 ไร่ ขึ้นไป	4	4.34	4	2.33
รวม	92	100	172	100

เมื่อพิจารณาจากข้อมูลดังกล่าว เห็นได้ว่าขนาดการถือครองที่ดินที่ทางราชการอื่น จัดให้ราษฎรอยู่อาศัยอยู่ในระหว่างจำนวนเนื้อที่ 2 งาน ถึง 2 ไร่ และในการสำรวจตรวจสอบข้อมูลการถือครองที่ดินในชุมชนดังกล่าวข้างต้นของ ส.ป.ก. ขนาดการถือครองที่ดินเมื่อเทียบตามอัตราส่วนของขนาดการถือครองที่จำแนกพบว่าขนาดการถือครองเกินกว่า 1 งาน แต่ไม่เกิน 1 ไร่ เป็นอัตราส่วนเฉลี่ยสูงสุด ดังนั้น ในการกำหนดจำนวนเนื้อที่ที่ถือครองสูงสุดสำหรับที่อยู่อาศัย จึงกำหนดจำนวนเนื้อที่สูงสุดที่จะจัดให้ไม่เกิน 2 งาน และหากมีความจำเป็นที่จะต้องใช้ที่อยู่อาศัยเกินกว่ากำหนดก็ให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดในการพิจารณาอนุญาต โดยแสดงเหตุผลความจำเป็นในกรณีผู้มีที่อยู่อาศัยและเป็นผู้ถือครองเดิมในที่ดินของรัฐ ถ้าถือครองที่ดินเกินกว่า 2 งาน และไม่ได้รับอนุญาตให้ ส.ป.ก. นำที่ดินส่วนที่เกินไปจัดให้กับผู้ที่เดือดร้อนเรื่องที่อยู่อาศัยในชุมชนนั้น เพื่อให้เป็นไปตามเหตุผลในการใช้ประโยชน์ที่ดินและแผนผังที่ ส.ป.ก. กำหนดต่อไป

4.2 จำนวนเนื้อที่ที่ดินที่จะจัดให้ตามประเภทของกิจการตามประกาศกระทรวงฯ ข้อ 1.5 ตามมาตรา 30 วรรคห้า ให้จัดที่ดินตามเหตุผลและความจำเป็นในการใช้ประโยชน์ในที่ดินของกิจการที่จะประกอบการ โดยพิจารณาจากประเภทของกิจการทุนในการประกอบการ ความสามารถในการดำเนินกิจการที่เป็นส่วนสำคัญในการพิจารณา โดยเป็นอำนาจของ คปจ. ตามระเบียบคณะกรรมการ ว่าด้วยหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขในการอนุญาตและการให้ผู้รับอนุญาตถือปฏิบัติในการใช้ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ สำหรับกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2541

ข้อ 5 หลักเกณฑ์การพิจารณาของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด (คปจ.) นอกจาก คปจ. ต้องพิจารณาตามระเบียบคณะกรรมการ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการอนุญาตและการให้ผู้รับอนุญาตถือปฏิบัติในการใช้ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์สำหรับกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2541 แล้ว คปจ. จะต้องพิจารณาเรื่องดังกล่าวต่อไปนี้ประกอบด้วย

5.1 พื้นที่ขออนุญาตอยู่ในพื้นที่จำแนกไว้เพื่อการอยู่อาศัย หรือพื้นที่เพื่อประกอบกิจการอื่นตามข้อ 1.5 ของประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ฯ

5.2 พิจารณาจำนวนที่อยู่อาศัย และประเภทของกิจการอื่นตามข้อ 1.5 ของประกาศฯ ให้เหมาะสมกับสถานะความจำเป็นของท้องถิ่นนั้น

5.3 เป็นกิจการที่สามารถประกอบการได้ โดยไม่ขัดต่อกฎหมายและความสงบเรียบร้อยศีลธรรมอันดีของประชาชน

ข้อ 6 การให้สิทธิในที่ดิน

เพื่อให้การจัดที่ดินอยู่อาศัยให้แก่เกษตรกรตามมาตรา 4 และจัดที่ดินเพื่อกิจการอื่นตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดกิจการอื่นที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามมาตรา 30 วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532 (ฉบับที่ 2) ข้อ 1.5 ให้แก่ราษฎรในพื้นที่ปฏิรูปที่ดินได้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ตามที่กฎหมายกำหนดไว้ และทำให้ราษฎรได้มีกรรมสิทธิ์ในที่ดินโดยถูกต้องตามกฎหมาย จึงให้ราษฎรได้สิทธิในที่ดิน โดยวิธีการเช่าซื้อ ซึ่งในระยะแรกหากรายกรยังไม่พร้อมที่จะเช่าซื้อก็ให้สิทธิการเข้าทำประโยชน์ไปก่อน

ข้อ 7 การควบคุมสิทธิในที่ดินระหว่างการเช่า การเช่าซื้อ

ในระหว่างการเช่า หรือเช่าซื้อ ให้มีการโอนและตกทอดทางมรดกของสัญญาเช่า หรือเช่าซื้อได้ แต่เนื่องจากขณะนี้ระเบียบคณะกรรมการ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการโอนและการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อที่ดินในการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2536 ออกมาใช้บังคับ ที่ดินเพื่อเกษตรกรรมแล้ว จึงให้นำระเบียบดังกล่าวมาบังคับใช้ในเรื่องนี้โดยอนุโลม

ข้อ 8 การควบคุมสิทธิในที่ดิน

ผู้ที่ได้กรรมสิทธิในที่ดินทั้งที่ดินที่อยู่อาศัยและที่ดินที่ใช้ประกอบกิจการสนับสนุน หรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดิน จะต้องตกอยู่ภายใต้บังคับตามมาตรา 39 แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 แต่เพื่อให้เกิด ความคล่องตัวในการเปลี่ยนแปลงสิทธิที่จะสืบสิทธิสมควรที่จะมีการแก้ไขให้สามารถ โอนแก่ผู้ที่ประสงค์จะประกอบกิจการที่ได้รับสิทธิในที่ดินไปแล้วได้ ซึ่งเป็นเรื่องที่จะ ดำเนินการในอนาคตต่อไป

ความเห็นของคณะกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบ

คณะกรรมการฯ ได้พิจารณากลับกรองและปรับปรุงแก้ไขร่างหลักเกณฑ์ และวิธีการจัดที่ดินชุมชน โดยคำนึงถึงผลการดำเนินการสำรวจและศึกษาพื้นที่โครงการ นำร่องทั้ง 2 ชุมชน และองค์ประกอบอื่น ๆ เป็นหลักในการพิจารณาเรื่องการจัดที่ดิน ชุมชนว่า

1. ต้องอยู่บนพื้นฐานของเหตุผลและความจำเป็นของแต่ละบุคคล และตามสภาพ ของแต่ละกิจการที่ชุมชนที่มีความต้องการใช้ประโยชน์ตามความเหมาะสมของท้องถิ่น มิใช่จัดให้ตามสภาพการถือครอง

2. ในการพิจารณาเรื่องประเภทของกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่อง กับงานปฏิรูปที่ดิน จำนวนเนื้อที่ดินที่จะจัดให้ในแต่ละราย จึงต้องพิจารณาจาก องค์ประกอบดังกล่าวข้างต้น ประกอบกับข้อมูลการจัดที่ดินเพื่อการอยู่อาศัยของ หน่วยราชการอื่น ๆ พร้อมทั้งพิจารณาจากประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่องกำหนดกิจการอื่นที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรม ตามมาตรา 30 วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 แก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532 (ฉบับที่ 2) ข้อ 1.5 และระเบียบคณะกรรมการ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการอนุญาตและการให้ผู้รับอนุญาตถือปฏิบัติ ในการใช้ที่ดินหรือสหกรณ์ทรัพย์ สำหรับกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่อง

กับการปฏิรูปที่ดินฯ พ.ศ. 2541 มาพิจารณาประกอบด้วย คณะอนุกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบได้พิจารณารายละเอียดและปรับปรุงเกี่ยวกับร่างหลักเกณฑ์วิธีการในการจัดที่ดินเพื่ออยู่อาศัยตามมาตรา 4 และการจัดที่ดินตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ฯ ข้อ 1.5 เรื่องกำหนดกิจการอื่นที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวข้องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532 (ฉบับที่ 2) แล้ว จึงมีมติเห็นชอบกับหลักเกณฑ์และวิธีการจัดที่ดินดังกล่าว

ความเห็นและข้อสังเกตของคณะกรรมการ ดังนี้

1. ประเด็นข้อสังเกต ประธานให้ความเห็นว่า จากการพิจารณาหารือกับเลขาธิการ ส.ป.ก. ในเรื่องนี้แล้ว เห็นว่ามีประเด็นที่จะพิจารณา 3 ข้อ ดังนี้

1) ในเชิงนโยบายการจัดที่ดินลักษณะนี้จะเปิดกว้างมากน้อยแค่ไหนอย่างไร และผลกระทบที่จะตามมาเป็นอย่างไร

2) ในแง่ของกฎหมายมีการเอื้ออำนวยให้ดำเนินการได้มากน้อยเพียงใด

3) เมื่อดำเนินการแล้วจะมีผลกระทบเกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่ของเกษตรกรอะไรเกิดขึ้นบ้าง สำหรับการจัดที่ดินให้ชุมชน เช่น การตอบคำถามของสื่อมวลชน เกี่ยวกับการจัดที่ดินให้กับเจ้าของร้านค้าหรือประกอบกิจการอื่นที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร เป็นต้น

2. ประเด็นข้อสังเกต ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์) ได้ให้ข้อคิดเห็นว่าการดำเนินงานปฏิรูปที่ดินฯ จะต้องมีการจัดที่ดินให้เกษตรกรเข้าไปอยู่และทำกิน ซึ่งเป็นไปตามค่านิยมของคำว่าปฏิรูปที่ดิน แต่ทั้งนี้ การจัดที่ดินดังกล่าวก็มีได้ 2 รูปแบบ

รูปแบบที่ 1 เป็นรูปแบบเดิม คือ หมายความว่า ที่อยู่อาศัยจะอยู่รวมกับที่ทำการเกษตร ซึ่งก็ต้องพิจารณาสัดส่วนว่าควรจัดให้เท่าใด จึงจะเพียงพอแก่การอยู่อาศัย

รูปแบบที่ 2 เป็นรูปแบบใหม่ คือ การแยกที่อยู่อาศัยออกจากที่ทำการเกษตร โดยมีการจัดที่อยู่อาศัยเป็นชุมชน อาจจัดให้อยู่กลางพื้นที่เกษตร และเกษตรกรต่างก็เดินทางไปทำการเกษตรในพื้นที่ที่ได้รับจากการปฏิรูปที่ดิน

ทั้งนี้ สำหรับข้อความในมาตรา 30 วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 นั้น นอกจากการจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรแล้ว สามารถจัดให้กับกิจการอื่นที่เกี่ยวข้องหรือสนับสนุนการปฏิรูปที่ดิน ซึ่งวัตถุประสงค์คือ จัดให้อาศัยพื้กันได้ด้วย เพราะการอยู่ร่วมกันเป็นชุมชนเกษตรกรต้องอาศัยสิ่งอื่นอันเป็นส่วนประกอบ เช่น อาจต้องมีตลาด มีแหล่งรับซื้อผลผลิต แหล่งขายอุปกรณ์

การเกษตรเพื่อความสะดวกในการประกอบเกษตรกรรม นอกจากนี้ยังมีแหล่งบริการอื่น ๆ เช่น ร้านตัดผม ร้านซ่อมเครื่องมือต่าง ๆ เป็นต้น ซึ่งทุกอย่างก็ต้องมีสำหรับชุมชน ซึ่งเขตปฏิรูปที่ดินก็ต้องมีเช่นกัน แต่หากถามว่าทางกฎหมายทำได้แค่ไหนมีประเด็นพิจารณาได้ว่า

1. ขึ้นอยู่กับขนาดของสิ่งที่จะทำ เพราะวาทะอุปสรรคหลัก คือ การจัดที่ดินต้องใช้เพื่อเกษตรกรรมส่วนอื่น ๆ เป็นส่วนประกอบที่รองลงไป ที่อยู่อาศัยก็ต้องขึ้นอยู่กับขนาดคือต้องไม่ใหญ่เกินไปนัก

2. กิจกรรมร้านค้าต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นในชุมชน ต้องมีลักษณะพอเหมาะสมกับขนาดของเขตปฏิรูปที่ดิน และเขตปฏิรูปที่ดินหนึ่งอาจชุมชน 1 หรือ 2 หรือ 3 แห่งก็แล้วแต่สภาพของเขตปฏิรูปที่ดินแต่ละแห่ง เป็นชุมชนขนาดเล็กหรือขนาดใหญ่ขึ้นอยู่กับเขตปฏิรูปที่ดินโดยรวม

สำหรับการพิจารณาจัดที่ดินให้เกษตรกรเพื่ออยู่อาศัยสามารถจัดให้ได้อยู่แล้ว ส่วนการจัดให้กับอาชีพอื่นที่อยู่ในชุมชนไม่ว่าร้านค้าหรือร้านที่ให้บริการต่าง ๆ โดยหลักการค่าตอบแทนของอาชีพนั้นสูงกว่าค่าตอบแทนของภาคเกษตรกรรมค่อนข้างมาก จึงควรจัดให้เช่าหรือเช่าซื้อ สำหรับผลกระทบที่จะเกิดขึ้นคิดว่า

3. ผลกระทบทางกายภาพ คือ ถ้ามีการพัฒนาชุมชนใหญ่เกินไป วันหนึ่งก็คงพัฒนาเป็นชุมชนเมือง ที่ดินเกษตรก็จะหายไปซึ่งเป็นผลกระทบในระยะยาว

4. ผลกระทบในแง่การจัดที่ดิน คือ หลักการที่ควรเก็บค่าเช่า หรือเช่าซื้อด้วย แต่ในส่วนของที่ดินเพื่อประกอบเกษตรกรรม เกษตรกรต้องเสียค่าเช่าหรือค่าเช่าซื้อในอัตราที่เกษตรกรรับได้ แต่ปัจจุบันยังไม่มีมาตรการดำเนินการ จึงออกเฉพาะ ส.ป.ก. 4-01 แต่ในที่ดินชุมชนถ้ามีการจัดให้เข้าทำประโยชน์ตามที่เสนอ ก็จะมีการเปรียบเทียบว่าผู้ที่มีได้เป็นเกษตรกรแต่ประกอบอาชีพอื่นซึ่งมีรายได้สูงแต่กลับได้อยู่โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ดังนั้น จึงคิดว่าถ้าจะจัดกรรมสิทธิ์ให้ก็ควรคิดค่าตอบแทนที่เหมาะสมกับประโยชน์ที่ได้รับจากการประกอบอาชีพอื่น ซึ่งจะได้นำเงินสู่กองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเพื่อไปช่วยทางด้านการพัฒนาเกษตรต่อไป

3. ประเด็นข้อสังเกต ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายยุทธิ สาริกะภูติ) ให้ความเห็น 3 ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่ 1 เนื่องจากขนาดของที่ดินมีไม่เท่ากัน บางแห่งมีขนาดใหญ่ บางแห่งมีขนาดเล็ก ดังนั้น เวลาพิจารณาเขตปฏิรูปที่ดินจึงควรพิจารณาแบบครบวงจร กล่าวคือ ในกรณีที่เขตปฏิรูปที่ดินมีขนาดใหญ่ก็อาจต้องมีการจัดอุตสาหกรรมเกษตรเข้ามาเพื่อเป็นแหล่งตลาดสำหรับสินค้าของเกษตรกร และเป็นแหล่งรองรับแรงงานเกษตรกรได้ด้วย

ประเด็นที่ 2 กิจกรรมต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นในชุมชนควรมีระเบียบข้อบังคับ โดยมีคณะกรรมการที่จะพิจารณาว่าเพียงพอที่จะให้บริการภายในชุมชนได้ ไม่ควรให้มีการแข่งขันกันมากเกินไป

ประเด็นที่ 3 โดยที่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินมีฐานะยากจน และที่การเกษตรเป็นลักษณะเกษตรกรน้ำฝน (Rainfed) คือ ต้องอาศัยน้ำฝนเป็นหลัก จึงเห็นว่าที่ที่จะประกอบอาชีพเพื่อเพิ่มรายได้ คือ ที่อยู่อาศัยของเกษตรกรเอง เช่น มีการจัดทำแปลงขยายพันธุ์ เป็นต้น

มติคณะกรรมการ ให้ ส.ป.ก. รับข้อสังเกตของคณะกรรมการในประเด็นต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น ไปประกอบการพิจารณา และนำเสนอคณะกรรมการอีกครั้งหนึ่ง

การประชุมครั้งที่ 3/2544 เมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม 2544

เรื่องที่ 3.3 ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่สาธารณประโยชน์ทุ่งท่าช้าง ตำบลบางกระทุ่ม อำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้กำหนดพื้นที่ที่สาธารณประโยชน์ทุ่งท่าช้าง ซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่พลเมืองเล็กใช้ประโยชน์ร่วมกันแล้ว ตำบลบางกระทุ่ม อำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก เนื้อที่ประมาณ 765 ไร่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน และให้ดำเนินการจัดที่ดิน ตามระเบียบและข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องต่อไป ทั้งนี้ โดยมีข้อสังเกตเกี่ยวกับการนำเสนอเรื่องลักษณะนี้ให้มีหนังสือแสดงความเห็นของ อบต. อำเภอ และจังหวัด ที่เห็นชอบให้นำที่ดินมาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการด้วย

เรื่องที่ 3.4 ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่สาธารณประโยชน์ในท้องที่อำเภอกวนขนุน จังหวัดพัทลุง จำนวน 2 พื้นที่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้กำหนดพื้นที่ที่สาธารณประโยชน์ซึ่งเป็นที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินซึ่งพลเมืองเล็กใช้ประโยชน์ร่วมกันแล้ว ในท้องที่อำเภอกวนขนุน จังหวัดพัทลุง จำนวน 2 พื้นที่ รวมเนื้อที่ประมาณ 9,362 ไร่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน เพื่อเตรียมการดำเนินการตามกฎหมายการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมต่อไป ดังนี้

1. ที่สาธารณประโยชน์ทุ่งลาน ตำบลปันแต และตำบลกวนขนุน อำเภอกวนขนุน จังหวัดพัทลุง เนื้อที่ประมาณ 5,903 ไร่

2. ที่สาธารณประโยชน์ทุ่งศาลาน้ำตก ตำบลแหลมโตนด อำเภอกวนขนุน จังหวัดพัทลุง เนื้อที่ประมาณ 3,459 ไร่ และให้ดำเนินการจัดที่ดินตามระเบียบและข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องต่อไป ทั้งนี้ โดยมีข้อสังเกตเกี่ยวกับการนำเสนอเรื่องลักษณะนี้ ให้มีหนังสือแสดงความเห็นของ อบต. อำเภอและจังหวัดที่เห็นชอบให้นำที่ดินมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการด้วย

เรื่องที่ 3.5 ขออนุมัติพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี ป่าห้วยแม่ใจ - ห้วยคอกหมู - ห้วยป่าแฝก - ห้วยแม่เย็น

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้ดำเนินการปฏิรูปที่ดินในที่ดินจำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี ป่าห้วยแม่ใจ - ห้วยคอกหมู - ห้วยป่าแฝก - ห้วยแม่เย็น (ป่าโครงการไม้สักหมายเลข 44) แปลงที่ 7 แปลงที่ 9 แปลงที่ 10 แปลงที่ 11 แปลงที่ 12 แปลงที่ 13 แปลงที่ 14 และแปลงที่ 15 ในท้องที่อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา รวม 8 แปลง เนื้อที่ประมาณ 6,019 ไร่ และให้ดำเนินการจัดที่ดินตามระเบียบและข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องต่อไป

เรื่องที่ 3.13 อำนาจการให้ความยินยอมในการนำทรัพยากรธรรมชาติในเขตปฏิรูปที่ดินไปใช้ประโยชน์ตามกฎหมายอื่น

คณะกรรมการได้ออกระเบียบเรื่องการให้ความยินยอมในการนำทรัพยากรธรรมชาติในเขตปฏิรูปที่ดินไปใช้ประโยชน์ตามกฎหมายอื่น พ.ศ. 2541 ได้มีผู้ยื่นคำขอรับความยินยอมตามระเบียบดังกล่าว ส.ป.ก. ได้นำคำขอเหล่านี้เสนอคณะกรรมการพิจารณาไปแล้วนั้น ปรากฏว่าเมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม 2542 คณะกรรมาธิการการปกครอง สมาชิกแทนราษฎร ได้เชิญเลขาธิการ ส.ป.ก. ไปชี้แจงข้อเท็จจริง เนื่องจากคณะกรรมาธิการฯ เห็นว่าการใช้พื้นที่ ในเขต ส.ป.ก. นั้น วัตถุประสงค์น่าจะเป็นเรื่องการใช้พื้นที่เพื่อเกษตรกรรม และถือครองโดยเกษตรกร หากเป็นเรื่องของนายทุนที่ไม่ใช่เกษตรกร และวัตถุประสงค์เพื่ออุตสาหกรรมน่าจะไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการปฏิรูปที่ดินฯ การเสนอเรื่องเพื่อพิจารณาและนำไปสู่การอนุมัติน่าจะเป็นเรื่องที่ไม่ถูกต้อง ซึ่ง ส.ป.ก. ได้เรียนชี้แจงต่อคณะกรรมาธิการฯ ในครั้งนั้นว่า ส.ป.ก. ได้ปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง และยืนยันอำนาจตามกฎหมายที่มีอยู่ ส.ป.ก. จึงได้มีหนังสือที่ กษ 1205/7968 ลงวันที่ 4 ตุลาคม 2542 รายงานผลการชี้แจงของ ส.ป.ก. ต่อคณะกรรมาธิการฯ ในเรื่องดังกล่าวไปยังกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และขอทราบนโยบายในการพิจารณาดำเนินการตามระเบียบว่า ส.ป.ก. สมควรดำเนินการตามที่

กฎหมายและระเบียบกำหนดไว้ต่อไปหรือไม่ ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้มีบัญชาให้นำเรื่องนี้เสนอคณะกรรมการเพื่อพิจารณาหาข้อยุติทางกฎหมาย

ความเห็นของคณะกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบ

ส.ป.ก. จึงได้นำเรื่องดังกล่าวหรือคณะกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบในการประชุมครั้งที่ 4/2542 เมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2542 เพื่อขอให้พิจารณาอำนาจตามกฎหมายของคณะกรรมการในการออกระเบียบ เรื่องการให้ความยินยอมในการนำทรัพยากรธรรมชาติในเขตปฏิรูปที่ดินไปใช้ประโยชน์ตามกฎหมายอื่น พ.ศ. 2541 ซึ่งคณะกรรมการฯ มีความเห็นว่า การยินยอมให้ใช้พื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดินตามระเบียบคณะกรรมการ เรื่องการให้ความยินยอมในการนำทรัพยากรธรรมชาติในเขตปฏิรูปที่ดินไปใช้ประโยชน์ตามกฎหมายอื่น พ.ศ. 2541 มิใช่เป็นการที่ ส.ป.ก. จัดที่ดินตามมาตรา 30 แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 แต่เป็นการยินยอมให้บุคคลใช้พื้นที่เพื่อนำไปประกอบการพิจารณาขออนุญาตตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องซึ่งอำนาจการพิจารณาอนุญาตและควบคุมดูแลใช้ทรัพยากรธรรมชาติยังคงเป็นอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายของหน่วยงานนั้น ๆ อยู่คณะกรรมการจึงมีอำนาจออกระเบียบฯ ดังกล่าวให้ ส.ป.ก. ถือปฏิบัติได้ นอกจากนี้ คณะกรรมการฯ ยังได้พิจารณาปัญหาในทางปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการให้ความยินยอม ตามระเบียบฯ ด้วย กล่าวคือ พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่กรมป่าไม้มอบให้ ส.ป.ก. และได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินแล้ว เมื่อได้มีการตรวจกันพื้นที่ตามบันทึกข้อตกลงระหว่าง กรมป่าไม้กับ ส.ป.ก. แล้วหากมีการยื่นคำขอรับความยินยอมตามระเบียบฯ ดังกล่าวในพื้นที่ที่ ส.ป.ก. มิได้กันคั่นกรมป่าไม้ อำนาจในการพิจารณาเป็นของ ส.ป.ก. ดังที่กำหนดไว้ในระเบียบฯ ข้อ 8 (1) แต่ปรากฏว่าในทางปฏิบัติ กรมป่าไม้จะขอพื้นที่กันคั่นกรมป่าไม้เพิ่มเติมในภายหลังอีกทำให้เกิดความสับสนแก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานและผู้ยื่นคำขอว่าหน่วยงานใดจะเป็นผู้พิจารณาเรื่องดังกล่าว

ที่ประชุมคณะกรรมการฯ ได้มีความเห็นว่า พื้นที่ป่าสงวนฯ ที่กรมป่าไม้มอบให้ ส.ป.ก. เมื่อมีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินทับลงไป สภาพป่าสงวนฯ ก็ยังคงอยู่ แต่เมื่อใด ส.ป.ก. มีแผนงานโครงการลงไปในพื้นที่ป่าสงวนฯ ส่วนใดพื้นที่นั้นก็พ้นสภาพจากการเป็นป่าสงวนฯ และอยู่ในอำนาจการจัดการดูแลของ ส.ป.ก. แต่ก็ยังคงมีสภาพ “ป่า” ตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. 2484 เมื่อมีการกระทำผิดตามกฎหมายดังกล่าว เช่น การตัดไม้หวงห้ามหรือเก็บหาของป่าหวงห้าม โดยไม่ได้รับอนุญาต พนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. 2484 ก็สามารถจับกุมดำเนินคดีได้ การที่แผนงาน

โครงการกำหนดครอบคลุกลงไปในพื้นที่บางส่วนที่ไม่เหมาะสมต่อการเกษตรนั้น ก็เป็นเรื่องที่เป็นไปได้ เนื่องจากเขตปฏิรูปที่ดินมิใช่ว่าจะต้องเป็นพื้นที่ที่เหมาะสมต่อการเกษตรทั้งผืน บางแห่งอาจจะเป็นที่ตั้งวัด โรงเรียน เป็นที่เขา ซึ่งอยู่กระจัดกระจาย พื้นที่เหล่านี้ ส.ป.ก. ก็มีอำนาจดูแล และใช้ประโยชน์ตามความเหมาะสมของพื้นที่ได้ พื้นที่ใดมีแหล่งแร่ปะปนอยู่ ก็ให้ความยินยอมตามระเบียบที่กำหนดได้ ส่วนพื้นที่ที่เป็นที่ตั้งวัด โรงเรียน สถานิอนามัย ถนน ก็อนุญาตตามระเบียบ ว่าด้วยสาธารณูปโภคฯ ดังที่คณะกรรมการฯ ได้เคยพิจารณาให้ความเห็นไว้แล้วในการประชุมครั้งที่ 4/2541 เมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2541

สำหรับปัญหาการกันพื้นที่ตามมติคณะรัฐมนตรี ซึ่ง ส.ป.ก. จะต้องกันไว้ใช้ในกิจกรรมของกรมป่าไม้ สามารถดำเนินการได้ใน 2 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 กันพื้นที่ออกก่อนส่งมอบให้ ส.ป.ก. การกันพื้นที่ในระยะนี้เมื่อมีพื้นที่เหลือจากการกันเขตร่วมกันไว้แล้ว กรมป่าไม้จึงจะส่งมอบให้ ส.ป.ก. ดังนั้น พื้นที่ที่นำมาประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน จึงไม่มีพื้นที่ต้องกันคืนตามมติคณะรัฐมนตรีแต่อย่างใด

ระยะที่ 2 กันพื้นที่ภายหลังมีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินแล้ว ซึ่งกรมป่าไม้สามารถตรวจสอบและขอกันไว้ได้ในขณะที่ ส.ป.ก. เสนอขออนุมัติแผนงานโครงการต่อคณะกรรมการ หากได้รับความเห็นชอบให้กันไว้พื้นที่ใดกันไว้ก็ยังคงเป็นป่าสงวนฯ ต่อไป ส่วนที่ไม่ได้กัน จึงถูกเพิกถอนจากการเป็นป่าสงวนฯ และอยู่ในอำนาจการจัดการใช้ประโยชน์ของ ส.ป.ก. ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงไม่อาจมีการตรวจกันพื้นที่เพิ่มเติมในภายหลังได้อีก

อย่างไรก็ตาม ภายหลังที่ได้มีแผนงานโครงการในพื้นที่ป่าสงวนฯ ซึ่งเป็นผลให้ที่ดินนั้นถูกถอนสภาพจากการเป็นป่าสงวนฯ แล้ว หากกรมป่าไม้เห็นว่าพื้นที่ใดจะต้องกันคืน กรมป่าไม้เพิ่มเติมอีก โดยเห็นว่าที่ดินดังกล่าวกรมป่าไม้จะดูแลจัดการได้ดีกว่า ส.ป.ก. ก็สามารถกระทำได้โดยส่งเรื่องให้ ส.ป.ก. ดำเนินการขอตราพระราชกฤษฎีกาเพิกถอนที่ดินบริเวณนั้นออกจากเขตปฏิรูปที่ดิน แล้วกรมป่าไม้จึงนำไปออกกฎกระทรวงกำหนดให้เป็นป่าสงวนฯ ต่อไป

เรื่องที่ 3.14 (วาระจร) ขออนุมัติหลักการเพิ่มเติมในการทำความตกลงกับ ธ.ก.ส. เพื่อให้เกษตรกรผู้ได้รับสิทธิในที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมขอรับสินเชื่อกจาก ธ.ก.ส.

การประชุมคณะกรรมการ ครั้งที่ 1/2533 เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2533 ที่ประชุมได้อนุมัติหลักการในการทำความตกลงกับ ธ.ก.ส. เพื่อให้เกษตรกรผู้ได้รับสิทธิในที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินฯ ขอรับสินเชื่อกจาก ธ.ก.ส. เป็นหลักประกันเงินกู้กับ ธ.ก.ส. ได้ ซึ่งต่อมาได้มีบันทึกข้อตกลงในการดำเนินงานระหว่าง ส.ป.ก. กับ ธ.ก.ส. เรื่อง การให้

เกษตรกร ผู้ได้รับสิทธิในที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินฯ ขอรับสินเชื่อจาก ธ.ก.ส. ลงวันที่ 4 พฤษภาคม 2536

ต่อมา ธ.ก.ส. ได้มีหนังสือที่ 1320/พ169 ลงวันที่ 11 ตุลาคม 2543 แจ้งว่าปัจจุบัน ธ.ก.ส. ได้แก้ไขพระราชบัญญัติธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร พ.ศ. 2509 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2542 และข้อบังคับเพื่อย้ายขอบเขตแห่งวัตถุประสงค์ของธนาคารให้สามารถช่วยเหลือทางการเงินแก่เกษตรกร กลุ่มเกษตรกรและสหกรณ์การเกษตร ในการประกอบอาชีพอื่นการพัฒนาความรู้และคุณภาพชีวิตของเกษตรกร และครอบครัวของเกษตรกรเพิ่มเติมจากเดิมที่ให้ความช่วยเหลือเฉพาะการประกอบอาชีพเกษตรกรหรืออาชีพอื่นที่เกี่ยวข้องในการเกษตรเท่านั้น โดยเพิ่มเติมให้ช่วยเหลือเกษตรกรที่มีปัญหาในการชำระหนี้ต่อธนาคาร เนื่องจากเหตุผิดปกติต่าง ๆ รวมทั้งผลกระทบจากวิกฤติเศรษฐกิจของประเทศซึ่งสามารถช่วยเหลือเกษตรกรได้มาก ได้แก่การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของเกษตรกร จึงขอให้ ส.ป.ก. พิจารณาให้ใช้ข้อตกลงร่วมกันระหว่าง ส.ป.ก. และ ธ.ก.ส. ลงวันที่ 4 พฤษภาคม 2536 เป็นพื้นฐานในการดำเนินงานสินเชื่อของ ธ.ก.ส. ตามที่ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมด้วย

มติคณะกรรมการ เห็นชอบในหลักการของการค้าประกัน แต่ให้ ส.ป.ก. ไปพิจารณากำหนดกิจกรรมที่จะใช้ค้าประกันแล้วนำเสนอให้คณะกรรมการพิจารณาให้ความเห็นชอบอีกครั้งหนึ่ง

การประชุมครั้งที่ 4/2544 เมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม 2544

เรื่องที่ 3.1 ขออนุมัติกำหนดพื้นที่พื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี ในท้องที่อำเภอกระบุรี อำเภอตะกั่วป่า อำเภอกะปง อำเภอท้ายเหมือง อำเภอทับปุด อำเภอเมือง และอำเภอเกาะยาว จังหวัดพังงา จำนวน 22 พื้นที่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ อนุมัติกำหนดพื้นที่ที่จำแนกฯ ในท้องที่อำเภอกระบุรี อำเภอตะกั่วป่า อำเภอกะปง อำเภอท้ายเหมือง อำเภอทับปุด อำเภอเมือง และอำเภอเกาะยาว จังหวัดพังงา จำนวน 22 พื้นที่ 61 แปลง รวมเนื้อที่ประมาณ 39,614 ไร่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน ดังนี้

1. ที่จำแนกฯ ป่าเหือกเขานมสาว แปลงที่ 1 จำนวน 8 แปลง ได้แก่ แปลงที่ 7 แปลงที่ 8 แปลงที่ 9 แปลงที่ 10 แปลงที่ 11 แปลงที่ 12 แปลงที่ 13 แปลงที่ 15 รวมเนื้อที่ประมาณ 4,881 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลแม่นางขาว ตำบลบางวัน อำเภอกระบุรี จังหวัดพังงา

2. ที่จำแนกฯ ป่าบางปรุ จำนวน 1 แปลง เนื้อที่ประมาณ 1,216 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลบางวัน อำเภอคุระบุรี จังหวัดพังงา
3. ที่จำแนกฯ ป่าควนถ้ำ - บางกรัก จำนวน 5 แปลง ได้แก่ แปลงที่ 2 แปลงที่ 3 แปลงที่ 4 แปลงที่ 5 แปลงที่ 6 รวมเนื้อที่ประมาณ 225 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลบางนายสี และตำบลโคกเคียน อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา
4. ที่จำแนกฯ ป่าเทือกเขาบางปริก - บางอี จำนวน 3 แปลง ได้แก่ แปลงที่ 2 แปลงที่ 9 และแปลงที่ 10 รวมเนื้อที่ประมาณ 2,948 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลบางนายสี และตำบลโคกเคียน อำเภอตะกั่วป่า ตำบลธรรมณีย์ อำเภอกะปง จังหวัดพังงา
5. ที่จำแนกฯ ป่าเทือกเขาหลัก - เขาโดน จำนวน 2 แปลง ได้แก่ แปลงที่ 1 และแปลงที่ 8 รวมเนื้อที่ประมาณ 986 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลบางม่วง และตำบลคึกคัก อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา
6. ที่จำแนกฯ ป่าเขาหลัก - ลำรู จำนวน 2 แปลง ได้แก่ แปลงที่ 1 และแปลงที่ 2 รวมเนื้อที่ประมาณ 1,275 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลลำภี อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา
7. ที่จำแนกฯ ป่าควนหัวโดน - เขาพัง จำนวน 1 แปลง เนื้อที่ประมาณ 1,513 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลลำภี อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา
8. จำแนกฯ ป่าควนมะรุ่ย จำนวน 3 แปลง ได้แก่ แปลงที่ 1 แปลงที่ 2 และแปลงที่ 4 รวมเนื้อที่ประมาณ 4,972 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลบางเหรียง ตำบลโคกเจริญ และตำบลทับปุด อำเภอทับปุด จังหวัดพังงา
9. ที่จำแนกฯ ป่าเทือกเขากะทะคว่า จำนวน 2 แปลง ได้แก่ แปลงที่ 3 และแปลงที่ 4 รวมเนื้อที่ประมาณ 1,963 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลสองแพรก ตำบลทุ่งคาโงก และตำบลนบปริง อำเภอเมือง จังหวัดพังงา
10. ที่จำแนกฯ ป่าเทือกเขาคาโงก จำนวน 3 แปลง ได้แก่ แปลงที่ 2 แปลงที่ 3 และแปลงที่ 4 รวมเนื้อที่ประมาณ 313 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลทุ่งคาโงก และตำบลนบปริง อำเภอเมือง จังหวัดพังงา
11. ที่จำแนกฯ ป่าฝ่ายท่า จำนวน 3 แปลง ได้แก่ แปลงที่ 1 แปลงที่ 2 และแปลงที่ 4 รวมเนื้อที่ ประมาณ 254 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลลำภี และตำบลลำแก่น อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา

12. ที่จำแนกฯ ป่าควนนาบอน จำนวน 2 แปลง ได้แก่ แปลงที่ 1 และแปลงที่ 3 รวมเนื้อที่ประมาณ 479 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลตากแดด อำเภอเมือง จังหวัดพังงา

13. ที่จำแนกฯ ป่าเขาลำปี จำนวน 2 แปลง ได้แก่ แปลงที่ 14 และแปลงที่ 15 รวมเนื้อที่ประมาณ 636 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลบางทอง อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา

14. ที่จำแนกฯ ป่าวังทั้ง จำนวน 1 แปลง ได้แก่ แปลงที่ 3 เนื้อที่ประมาณ 81 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลนาเตย อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา

15. ที่จำแนกฯ ป่าเขาพานพอ จำนวน 5 แปลง ได้แก่ แปลงที่ 5 แปลงที่ 6 แปลงที่ 7 แปลงที่ 8 และแปลงที่ 11 รวมเนื้อที่ประมาณ 1,404 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลบางทอง และตำบลนาเตย อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา

16. ที่จำแนกฯ ป่าเทือกเขานมสาว แปลงที่ 2 จำนวน 3 แปลง ได้แก่ แปลงที่ 1 แปลงที่ 2 และแปลงที่ 4 รวมเนื้อที่ประมาณ 323 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลคุระ อำเภอคุระบุรี จังหวัดพังงา

17. ที่จำแนกฯ ป่าเลนโครงการในท้องที่กิ่ง อำเภอคุระบุรี แปลงที่ 4 จำนวน 3 แปลง ได้แก่ แปลงที่ 1 แปลงที่ 7 (บางส่วนทับซ้อนเขตเทศบาลตำบลคุระ) และแปลงที่ 9 รวมเนื้อที่ประมาณ 606 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลคุระ อำเภอคุระบุรี จังหวัดพังงา

18. ที่จำแนกฯ ป่าเลนโครงการในท้องที่กิ่ง อำเภอคุระบุรี แปลงที่ 3 จำนวน 6 แปลง ได้แก่ แปลงที่ 3 แปลงที่ 4 แปลงที่ 5 แปลงที่ 6 แปลงที่ 7 และแปลงที่ 8 รวมเนื้อที่ประมาณ 10,320 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลแม่นางขาว และตำบลบางวัน อำเภอคุระบุรี จังหวัดพังงา

19. ที่จำแนกฯ ป่าเลนโครงการในท้องที่กิ่งอำเภอคุระบุรี แปลงที่ 1 จำนวน 1 แปลง ได้แก่ แปลงที่ 4 เนื้อที่ประมาณ 1,205 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลเกาะพระทอง อำเภอคุระบุรี จังหวัดพังงา

20. ที่จำแนกฯ ป่าเขาหลัก-ลำแก่น จำนวน 2 แปลง ได้แก่ แปลงที่ 1 และแปลงที่ 2 รวมเนื้อที่ประมาณ 703 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลลำแก่น อำเภอท้ายเหมือง ตำบลคึกคัก อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา

21. ที่จำแนกฯ ป่าควนจุก จำนวน 2 แปลง ได้แก่ แปลงที่ 2 และแปลงที่ 3 รวมเนื้อที่ ประมาณ 1,035 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลเกาะยาวน้อย อำเภอเกาะยาว จังหวัดพังงา

22. ที่จำแนกฯ ป่าช่องหลาด จำนวน 1 แปลง เนื้อที่ประมาณ 2,276 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลเกาะยาวใหญ่ อำเภอเกาะยาว จังหวัดพังงา

เรื่องที่ 3.2 ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี ป่าดงมูล (แปลงที่ 1 และแปลงที่ 3) ในท้องที่ตำบลบ้านฝาง ตำบลดุนสาด และตำบลหนองโก อำเภอกระนวน จังหวัดขอนแก่น ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ อนุมัติกำหนดพื้นที่ที่จำแนกฯ ป่าดงมูล แปลงที่ 1 และแปลงที่ 3 ในท้องที่ ตำบลบ้านฝาง ตำบลดุนสาด และตำบลหนองโก อำเภอกระนวน จังหวัดขอนแก่น จำนวน 2 แปลง รวมเนื้อที่ประมาณ 14,042 ไร่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

เรื่องที่ 3.3 ขออนุมัติพื้นที่ที่ดินของรัฐ แปลงหมายเลข ก.130102 (โครงการจัดที่ดินผืนใหญ่ ดงมะตะ) ตำบลดงมะตะ อำเภอแม่ลาว จังหวัดเชียงราย เพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ในเขตปฏิรูปที่ดิน ตำบลดงมะตะ อำเภอแม่ลาว จังหวัดเชียงราย เนื้อที่ประมาณ 11,150 ไร่

มติคณะกรรมการ อนุมัติพื้นที่ที่ดินของรัฐแปลงหมายเลข ก.130102 (โครงการจัดที่ดินผืนใหญ่ ดงมะตะ) ตำบลดงมะตะ อำเภอแม่ลาว จังหวัดเชียงราย เพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ในเขตปฏิรูปที่ดิน ตำบลดงมะตะ อำเภอแม่ลาว จังหวัดเชียงราย

เรื่องที่ 3.4 ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่สาธารณประโยชน์ป่าห้วยห้อม และป่าหนองเหียง ตำบลเวียง อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย รวมเนื้อที่ประมาณ 3,000 ไร่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้กำหนดพื้นที่ที่สาธารณประโยชน์ป่าห้วยห้อมและป่าหนองเหียง ซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่พลเมืองเล็กใช้ประโยชน์ร่วมกันแล้ว ตำบลเวียง อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย รวมเนื้อที่ประมาณ 3,000 ไร่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน เพื่อเตรียมดำเนินการตามกฎหมายปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมต่อไป

เรื่องที่ 3.5 ขออนุมัติดำเนินการปฏิรูปที่ดินในที่ดินรกร้างว่างเปล่า (พื้นที่กันออกจากป่าสงวนแห่งชาติป่าดงภูโหล่น) ตำบลนาโพธิ์กลาง อำเภอโขงเจียม และตำบลหนามแท่ง อำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี

มติคณะกรรมการ อนุมัติดำเนินการปฏิรูปที่ดินในที่ดินรกร้างว่างเปล่า (พื้นที่กันออกจากป่าสงวนแห่งชาติป่าดงภูโหล่น) ตำบลนาโพธิ์กลาง อำเภอโขงเจียม และตำบลหนามแท่ง อำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 7 แปลง รวมเนื้อที่ประมาณ 8,145 ไร่

เรื่องที่ 3.6 ค่าธรรมเนียมในการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

1. มติคณะกรรมการ ครั้งที่ 4/2527 เมื่อวันที่ 23 เมษายน 2527 เรื่องที่ 3.3 เรื่อง ขอความเห็นชอบนโยบายเกี่ยวกับค่าธรรมเนียมในการเช่าซื้อที่ดิน คณะกรรมการได้มีมติเห็นชอบนโยบายเรื่องค่าธรรมเนียมในการเช่าซื้อที่ดิน โดยให้ ส.ป.ก. เป็นผู้ชำระค่าธรรมเนียมแทนเกษตรกรผู้เช่าซื้อที่ดิน ทั้งนี้ เพื่อเป็นการช่วยเหลือเกษตรกรผู้เช่าซื้อที่ดิน โดยในเงื่อนไขในสัญญาเช่าซื้อที่ดิน กำหนดให้เป็นภาระหน้าที่ของ ส.ป.ก. ในการชำระค่าธรรมเนียมในการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมทั้งหมด ส.ป.ก. ได้ทำหนังสือหารือกรมที่ดินเกี่ยวกับค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์ให้แก่เกษตรกรผู้เช่าซื้อที่ดินของ ส.ป.ก. ซึ่งกรมที่ดินได้มีหนังสือ ที่ มท 0708/26372 ลงวันที่ 21 พฤศจิกายน 2527 ตอบข้อหารือของ ส.ป.ก. ว่าเมื่อคณะกรรมการมีมติอนุมัติให้ ส.ป.ก. แก่ไขสัญญาเช่าซื้อที่ดิน โดยให้ ส.ป.ก. เป็นผู้ชำระค่าธรรมเนียมแทนทั้งหมด ดังนั้น ส.ป.ก. ย่อมได้รับการยกเว้นค่าธรรมเนียมตามมาตรา 38 แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 ส.ป.ก. ได้ส่งร่างสัญญาเช่าซื้อที่ดินฯ ให้กรมอัยการได้ตรวจพิจารณาเรียบร้อยแล้ว ตามหนังสือกรมอัยการที่ มท 1202/14486 ลงวันที่ 27 ธันวาคม 2527

2. พ.ศ. 2541 กรมที่ดินได้เปลี่ยนความเห็นใหม่ โดยอ้างบทบัญญัติมาตรา 457 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่า ค่าธรรมเนียมทำสัญญาซื้อขาย ผู้ซื้อ ผู้ขาย พึงออกใช้เท่ากันทั้งสองฝ่าย หาก ส.ป.ก. ได้ทำสัญญาเป็นผู้รับภาระค่าธรรมเนียมในการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม ข้อตกลงนั้นมีผลใช้ได้ แต่ ส.ป.ก. จะได้รับการยกเว้นค่าธรรมเนียมเฉพาะในส่วนของ ส.ป.ก. ที่มีหน้าที่ต้องเสียตามกฎหมายเท่านั้น ส่วนภาระตามกฎหมายของคู่สัญญา ถ้าไม่มีกฎหมายยกเว้นค่าธรรมเนียมให้ก็ไม่ได้รับการยกเว้นตามหนังสือกรมที่ดิน ที่ มท 0710/37027 ลงวันที่ 17 ธันวาคม 2541

3. ส.ป.ก. จึงได้จัดทำหนังสือในนามกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อหาหรือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ตามหนังสือ ที่ กษ 1205/10843 ลงวันที่ 16 พฤษภาคม 2543

4. สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้มีหนังสือ ที่ นร 0601/0252 ลงวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2544 แจ้งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ว่า คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ 7) ได้พิจารณาแล้วมีความเห็นว่า

(1) ข้อตกลงในสัญญาจะซื้อจะขายที่ดินเพื่อการปฏิรูปที่ดินและในสัญญาเช่าซื้อที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในเขตปฏิรูปที่ดินที่ ส.ป.ก. ทำกับคู่สัญญานั้น กำหนดชัดเจนให้ ส.ป.ก. ในฐานะผู้จะซื้อตามสัญญาจะซื้อจะขายที่ดินฯ หรือในฐานะผู้ให้เช่าซื้อตามสัญญาเช่าซื้อที่ดินฯ รับภาระชำระค่าธรรมเนียมฯ แทนคู่สัญญาในส่วนที่คู่สัญญานั้นมีภาระต้องชำระตามกฎหมาย ข้อตกลงดังกล่าวจึงมิใช่กรณีที่คู่สัญญาตกลงกันเพื่อยกเว้นค่าธรรมเนียมฯ ซึ่งกฎหมายบัญญัติให้ต้องชำระ ดังนั้น ข้อตกลงดังกล่าวจึงมีผลใช้บังคับได้ตามกฎหมาย

(2) มาตรา 38 แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 ประสงค์จะยกเว้นค่าธรรมเนียมในการจดทะเบียนในอสังหาริมทรัพย์และทรัพย์สินสิทธิอันเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ ให้เฉพาะ ส.ป.ก. แต่ฝ่ายเดียวเท่านั้น คู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งของ ส.ป.ก. หาได้รับการยกเว้นด้วยไม่ ในส่วนที่เกี่ยวกับการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมนั้น กฎหมายบัญญัติให้คู่สัญญา พึงออกใช้ค่าธรรมเนียมเท่ากัน ส.ป.ก. จึงมีภาระหน้าที่ที่ต้องชำระค่าธรรมเนียมฯ ตามกฎหมายเพียงครึ่งหนึ่ง ส่วนค่าธรรมเนียมฯ อีกครึ่งหนึ่งนั้น เป็นภาระของคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งที่ต้องชำระตามกฎหมาย ดังนั้น ส.ป.ก. จึงได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมฯ เฉพาะในส่วนที่เป็นภาระหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดให้ ส.ป.ก. ต้องชำระเท่านั้น ส่วนค่าธรรมเนียมฯ ที่ ส.ป.ก. ตกลงรับภาระในการชำระมากไปกว่าที่ ส.ป.ก. มีหน้าที่ต้องชำระตามกฎหมาย ซึ่งเป็นภาระในส่วนของคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งนั้น เมื่อไม่มีกฎหมายกำหนดยกเว้นให้ ส.ป.ก. จึงต้องชำระค่าธรรมเนียมในส่วนดังกล่าวแทนคู่สัญญานั้นตามข้อตกลงที่มีผลใช้บังคับ

ข้อพิจารณา

1. ในการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม ตามมาตรา 103 แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ให้เรียกเก็บค่าธรรมเนียมตามที่กำหนดในกฎกระทรวง แต่ต้องไม่เกินอัตราตามบัญชีท้ายประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งกฎกระทรวง ฉบับที่ 47 (พ.ศ. 2541) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. 2497 ข้อ 2 (7) (ก) ให้เรียกเก็บค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมมีทุนทรัพย์ โดยคำนวณตามราคาประเมินทุนทรัพย์ (ตามมาตรา 104 แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน) ในอัตราร้อยละ 2

2. จากความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา ทำให้ค่าธรรมเนียมในการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม ที่ ส.ป.ก. ตกลงรับภาระทั้งหมดนั้น ส.ป.ก. ได้รับการยกเว้นเฉพาะในส่วนที่เป็นภาระหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดให้ ส.ป.ก. ต้องชำระเท่านั้น คือได้รับการยกเว้นเพียงครั้งหนึ่ง ส่วนค่าธรรมเนียมที่ ส.ป.ก. ตกลงรับภาระในการชำระมากไปกว่าที่ ส.ป.ก. มีหน้าที่ต้องชำระตามกฎหมาย ซึ่งเป็นภาระส่วนของคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งนั้น เมื่อไม่มีกฎหมายกำหนดยกเว้นให้ ส.ป.ก. จึงต้องชำระค่าธรรมเนียมในส่วนที่ไม่ได้รับการยกเว้น คืออัตราร้อยละ 1 ตามราคาประเมินทุนทรัพย์ที่กำหนดไว้ในปัจจุบันแทนคู่สัญญาตามข้อตกลงที่มีผลใช้บังคับ

ความเห็น ส.ป.ก. การจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม กรมที่ดินได้เรียกเก็บค่าธรรมเนียมในอัตราตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง จึงมีความเห็นว่าแนวทางแก้ไขปัญหานี้เห็นสมควรนำเสนอกระทรวงมหาดไทย เพื่อขอปรับลดค่าธรรมเนียมการโอนอสังหาริมทรัพย์ โดยขอความร่วมมือกระทรวงมหาดไทย เพื่อแก้ไขเพิ่มเติมกฎกระทรวงดังกล่าว โดยให้ปรับลดค่าจดทะเบียนโอนอสังหาริมทรัพย์ที่กรมที่ดินจะต้องเรียกเก็บกับคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่ง เห็นว่าควรเรียกเก็บในอัตราร้อยละ 0.01 ตามราคาประเมินทุนทรัพย์

มติคณะกรรมการ 1. โดยที่หลักของกฎหมายเกี่ยวกับการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม ซึ่งคณะกรรมการของ ส.ป.ก. เป็นผู้รับชำระค่าธรรมเนียมที่จะจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม โดย ส.ป.ก. ไม่ต้องรับภาระดังกล่าว

2. อนุมัติให้แก้ไขรูปแบบสัญญาจะซื้อจะขายที่ดินฯ และสัญญาเช่าซื้อที่ดินฯ เฉพาะในเรื่องค่าธรรมเนียมโดยกำหนดไว้ในสัญญาให้ผู้ซื้อผู้ขายพึงออกใช้เท่ากันทั้งสองฝ่าย

3. เพื่อให้การดำเนินงานของ ส.ป.ก. สัมฤทธิ์ผลในส่วนที่เกี่ยวกับการจัดซื้อที่ดินและนำมาให้เกษตรกรเช่าซื้อ จึงเห็นชอบกับนโยบายที่จะขอแก้ไขเพิ่มเติมกฎกระทรวงฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2541) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. 2497 ที่กรมที่ดินจะต้องเรียกเก็บกับคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งที่ได้จดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมกับ ส.ป.ก. โดยให้เรียกเก็บเป็นกรณีพิเศษ ในอัตราร้อยละ 0.01 ของราคาประเมินทุนทรัพย์ โดยมอบหมายให้ ส.ป.ก. ดำเนินการตามขั้นตอนต่อไป

เรื่องที่ 3.7 ขออนุมัติแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบชุดใหม่

คณะกรรมการ ได้มีคำสั่งที่ 2/2538 สั่ง ณ วันที่ 10 ตุลาคม 2538 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบ ซึ่งมีคณะกรรมการรวมทั้งหมด 14 คน ประกอบด้วยนายชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศาสตร์ รองเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา เป็นประธานอนุกรรมการ นายภิรมย์ ศรีจันทร์ ที่ปรึกษากฎหมายกระทรวงเกษตร

และสหกรณ์ เป็นรองประธานฯ ผู้แทนกรมที่ดิน ผู้แทนกรมป่าไม้ ผู้แทนกรมการปกครอง ผู้แทนกรมพัฒนาที่ดิน ผู้แทนกรมชลประทาน ผู้แทนสำนักจัดรูปที่ดินกลาง นายพงศ์เทพ เทพกาญจนา ผศ.ดร.วรพจน์ วิศรุตพิชญ์ ดร.กิตติศักดิ์ ปรางดี ผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมาย ปฏิรูปที่ดิน เป็นอนุกรรมการ ผู้อำนวยการกองนิติการ ส.ป.ก. เป็นอนุกรรมการ และเลขานุการ หัวหน้าฝ่ายนิติการและระเบียบ กองนิติการ เป็นอนุกรรมการ และผู้ช่วยเลขานุการ เพื่อทำหน้าที่พิจารณาและวินิจฉัยปัญหาข้อกฎหมายต่าง ๆ ตลอดจนให้คำแนะนำและ กำหนดมาตรการในการแก้ไขปัญหา

ข้อพิจารณา เนื่องจากคำสั่งคณะกรรมการดังกล่าวได้ใช้มาเป็นเวลานานแล้ว สมควรที่จะแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อแต่งตั้งคณะอนุกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบชุดใหม่

มติคณะกรรมการ อนุมัติ

1. ยกเลิกคำสั่งคณะกรรมการ ที่ 2/2538 สั่ง ณ วันที่ 10 ตุลาคม 2538 เรื่อง แต่งตั้งคณะอนุกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบ

2. อนุมัติให้ใช้คำสั่งแต่งตั้งคณะอนุกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบฉบับใหม่ รายละเอียดดังนี้

1. เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา	ประธานอนุกรรมการ
2. ที่ปรึกษากฎหมายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	รองประธานอนุกรรมการ
3. ผู้แทนกรมที่ดิน	อนุกรรมการ
4. ผู้แทนกรมป่าไม้	อนุกรรมการ
5. ผู้แทนกรมการปกครอง	อนุกรรมการ
6. ผู้แทนกรมพัฒนาที่ดิน	อนุกรรมการ
7. ผู้แทนกรมชลประทาน	อนุกรรมการ
8. ผู้แทนสำนักงานจัดรูปที่ดินกลาง	อนุกรรมการ
9. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	อนุกรรมการ
10. รศ.ดร.สุนทร มณีสวัสดิ์	อนุกรรมการ
11. นายเอียรชัย ณ นคร	อนุกรรมการ
12. ผศ.อิทธิพล ศรีเสาวลักษณ์	อนุกรรมการ
13. ผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายปฏิรูปที่ดิน	อนุกรรมการ
14. ผู้อำนวยการกองนิติการ ส.ป.ก.	อนุกรรมการ
	และเลขานุการ
15. หัวหน้ากลุ่มงานกฎหมายและระเบียบ	อนุกรรมการ
กองนิติการ ส.ป.ก.	และผู้ช่วยเลขานุการ

ให้คณะกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบ มีหน้าที่ดังต่อไปนี้

- 1) พิจารณาและวินิจฉัยปัญหาข้อกฎหมายตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมหรือกฎหมายอื่น รวมทั้งระเบียบใด ๆ ที่เกี่ยวกับการปฏิรูปที่ดินฯ
 - 2) พิจารณาและวินิจฉัยปัญหาข้อกฎหมายอันเกิดจากนิติกรรมและสัญญาใด ๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินการปฏิรูปที่ดินฯ รวมทั้งกำหนดมาตรการหรือวิธีการในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวด้วย
 - 3) ทำการศึกษาและพิจารณาเสนอแนวทางในการกำหนดหรือปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม หรือเสนอร่างฯ บรรดากฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ คำสั่งใด ๆ เพื่อให้การดำเนินงานปฏิรูปที่ดินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นและสอดคล้องกับภาวะการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป
 - 4) พิจารณาและวินิจฉัยปัญหาเรื่องใด ในส่วนที่เป็นปัญหาข้อกฎหมายซึ่งตามระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งใด ๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินการปฏิรูปที่ดินฯ กำหนดให้นำเสนอคณะกรรมการวินิจฉัย
 - 5) ให้คำแนะนำ เสนอแนะ หรือชี้แจงปัญหาข้อกฎหมายและระเบียบหรือแนวทางปฏิบัติที่เกี่ยวกับการดำเนินการปฏิรูปที่ดินฯ แก่ ส.ป.ก. หน่วยงาน คณะบุคคล หรือบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง
3. ในกรณีที่ผู้แทนหน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งเป็นอนุกรรมการติดตามการไม่สามารถร่วมประชุมได้ และหน่วยงานนั้นได้ส่งผู้แทนสำรอง มาร่วมประชุมแทนก็ขออนุมัติให้ผู้แทนสำรองมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับผู้แทน ซึ่งเป็นอนุกรรมการ

การประชุมครั้งที่ 5/2544 เมื่อวันที่ 22 สิงหาคม 2544

เรื่องที่ 3.1 ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี ป่าคลองบางเบา และป่าคลองเขียด แปลง 1 ตำบลท่าโรงช้าง ตำบลบางมะเดื่อ ตำบลบางเตื่อน ตำบลกรูด อำเภอพนุนพิน และตำบลถ้ำสิงขร อำเภอบึงนาราง จังหวัดสุราษฎร์ธานี เนื้อที่ประมาณ 44,881 ไร่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่จำแนกฯ ป่าคลองบางเบา และป่าคลองเขียด แปลง 1 ซึ่งอยู่ในท้องที่ตำบลท่าโรงช้าง ตำบลบางมะเดื่อ ตำบลบางเตื่อน ตำบลกรูด อำเภอพนุนพิน และตำบลถ้ำสิงขร อำเภอบึงนาราง จังหวัดสุราษฎร์ธานี เนื้อที่ประมาณ 44,881 ไร่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

เรื่องที่ 3.2 ขออนุมัติดำเนินการปฏิรูปที่ดินในที่สาธารณประโยชน์ทุ่งทับยา - ทุ่งนาโหนด - ทุ่งเขาช้าง ตำบลบางดี อำเภอยาย้อย จังหวัดตรัง เนื้อที่ประมาณ 5,345-2-50 ไร่

มติคณะกรรมการ อนุมัติดำเนินการปฏิรูปที่ดินในที่สาธารณประโยชน์ทุ่งทับยา - ทุ่งนาโหนด - ทุ่งเขาช้าง ตำบลบางดี อำเภอยาย้อย จังหวัดตรัง ซึ่งเป็นที่สาธารณสมบัติของแผ่นดิน ที่พลเมืองเลิกใช้ประโยชน์ร่วมกันแล้ว เนื้อที่ประมาณ 5,345-2-50 ไร่ โดยให้กันพื้นที่ ออกเพื่อใช้ประโยชน์ร่วมกัน เนื้อที่ 900 ไร่

เรื่องที่ 3.7 ขออนุมัติหลักการใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ศึกษาเพื่อวางกรอบ แผนแม่บทการพัฒนาชุมชนการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน

ตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 มาตรา 4 กำหนดให้การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม หมายความว่ารวมถึงกิจกรรมการปรับปรุง เกี่ยวกับสิทธิและการถือครองในที่ดินเพื่อเกษตรกรรม รวมตลอดถึงการจัดที่อยู่อาศัย ในที่ดินเพื่อเกษตรกรรมนั้น ส.ป.ก. ถือเป็นหน้าที่ที่จะต้องดำเนินการและได้เริ่มต้น ดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดที่อยู่อาศัย อย่างจริงจัง เมื่อได้จัดทำโครงการจัดที่ดิน ชุมชนในพื้นที่ปฏิรูปที่ดินภายใต้โครงการเพิ่มศักยภาพการผลิตในเขตปฏิรูปที่ดิน ซึ่งได้รับเงินกู้จากธนาคารพัฒนาเอเชีย (Asian Development Bank-ADB) และภายใต้ โครงการเงินกู้เพื่อปรับโครงสร้างภาคเกษตรกร (Agricultural Sector Program Loan-ASPL) ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งวัตถุประสงค์ของโครงการดังกล่าว มุ่งเน้นให้เกษตรกรและราษฎรที่อยู่อาศัยในชุมชนในเขตปฏิรูปที่ดินได้มีสิทธิในที่ดิน โดยถูกต้องตามกฎหมาย ซึ่งจะทำให้เกษตรกรและราษฎรเหล่านั้น มีความมั่นคงในที่ดิน สามารถนำไปสู่ความมั่นใจในการใช้ที่ดินให้เกิดประโยชน์ต่อไป ส.ป.ก. ยังขาดบุคลากร ที่มีความรู้ความสามารถในด้านของชุมชนและการพัฒนาชุมชนให้เหมาะสม จึงเห็นควร จัดจ้างสถาบันการศึกษาที่มีประสบการณ์ในเรื่องนี้เข้ามาช่วยจัดทำ กรอบแผนแม่บท การพัฒนาชุมชนการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน ซึ่งจะเป็นตัวแทนจากภาคต่าง ๆ 4 ภาค ได้แก่ ภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ โดยการศึกษาผังชุมชน ดังกล่าวครอบคลุมทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม เพื่อเป็นพื้นที่นำร่องที่เห็นเป็นรูปธรรม ในการศึกษาและจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาชุมชนทั่วประเทศอีกครั้งหนึ่ง

มติคณะกรรมการ 1. อนุมัติหลักการให้ใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมจ้างทำการศึกษา เพื่อวางกรอบแผนแม่บทการพัฒนาชุมชนการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน วงเงิน 5 ล้านบาท

2. อนุมัติมอบอำนาจให้คณะอนุกรรมการโครงการและการเงิน กองทุน การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเป็นผู้พิจารณาอนุมัติในรายละเอียดของโครงการ ทั้งนี้ โดยมีข้อสังเกต ดังนี้

2.1 เรื่องระยะเวลาการศึกษาที่กำหนดไว้ 12 เดือน เป็นระยะเวลานานเกินไป ควรกำหนดไม่เกิน 6 เดือน เพื่อที่จะได้ทราบผลโดยเร็ว

2.2 ควรเปิดโอกาสให้สถาบันการศึกษา ในส่วนภูมิภาคที่มีความชำนาญ ในแต่ละพื้นที่ได้มีโอกาสเสนอรายละเอียด เพื่อที่จะได้รับทราบศักยภาพของแต่ละพื้นที่ ได้มากขึ้น

เรื่องที่ 3.8

การแก้ไขปัญหาการกันเขตปฏิรูปที่ดินที่ประกาศเป็นเขตอำเภอหรือตำบลของ คณะกรรมการ เพื่อพิจารณากันเขตที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรม ไม่ประสงค์จะดำเนินการออกจากเขตปฏิรูปที่ดิน

ในการประชุมคณะกรรมการ ครั้งที่ 4/2542 เมื่อวันที่ 3 กันยายน 2542 ส.ป.ก. ได้เสนอเรื่องการขอปรับปรุงแนวเขตปฏิรูปที่ดินโดยได้กันพื้นที่ของนายใช้ อัมพวานันท์ ซึ่งร้องทุกข์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ว่า สำนักงานที่ดินจังหวัดนครสวรรค์ ไม่ออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินให้แก่ผู้ร้องทุกข์โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย รอนายกรัฐมนตรี (นายพิชัย รัตตกุล) ปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี ได้มีคำสั่งให้ ดำเนินการวินิจฉัยและข้อสังเกตของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์เกี่ยวกับ ส.ป.ก. ดังนี้

1. ให้ดำเนินการตราพระราชกฤษฎีกากันเขตที่ดินที่ผู้ร้องทุกข์ครอบครอง ออกจากเขตปฏิรูปที่ดิน

2. ที่ดินเขตปฏิรูปที่ดินที่ประกาศเป็นอำเภอ หรือตำบล ซึ่งต้องห้ามมิให้มีการออก หนังสือแสดงสิทธิ หากผู้ถือครองไม่มี ส.ค.1 หรือใบแจ้งตามมาตรา 27 ตรี แห่งประมวล กฎหมายที่ดิน หาก ส.ป.ก. ไม่มีความประสงค์จะดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ย่อมเป็นการ สมควรที่กระทรวงมหาดไทย (กรมที่ดิน) และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ส.ป.ก.) จะได้ร่วมกันแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นเพื่อพิจารณากันเขตที่ดินที่ ส.ป.ก. ไม่ประสงค์ จะดำเนินการออกจากเขตปฏิรูปที่ดิน เพื่อที่กรมที่ดินจะได้ดำเนินการออกเอกสารสิทธิ แก่ราษฎรผู้มีสิทธิในที่ดินตามอำนาจหน้าที่ต่อไป พร้อมนี้ ส.ป.ก. ได้เสนอคำสั่ง ส.ป.ก. ที่ 544/2542 สั่ง ณ วันที่ 14 มิถุนายน 2542 แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณากันเขตที่ดิน ในเขตปฏิรูปที่ดินที่ ส.ป.ก. ไม่ประสงค์จะดำเนินการออกจากเขตปฏิรูปที่ดินและมีการ ประชุมครั้งที่ 1/2542 เมื่อวันที่ 13 กรกฎาคม 2542 และที่ประชุมคณะกรรมการ มีมติให้จัดทำเป็นคำสั่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

1. มีพระราชกฤษฎีกากันเขตที่ดินของนายใช้ อัมพวานันท์ ออกจากเขตปฏิรูปที่ดิน ประกาศใช้ เมื่อวันที่ 23 พฤษภาคม 2543

2. ส.ป.ก. ได้นำเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และมีคำสั่ง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ 594/2542 สั่ง ณ วันที่ 15 ธันวาคม 2542 แต่งตั้ง คณะกรรมการเพื่อพิจารณากันเขตที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินที่ ส.ป.ก. ไม่ประสงค์ จะดำเนินการออกจากเขตปฏิรูปที่ดิน

3. คณะกรรมการกันเขตฯ ได้ประชุมพิจารณาครั้งที่ 1/2543 เมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2543 และครั้งที่ 2/2543 เมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2543 กำหนดหลักเกณฑ์ ในการพิจารณาพื้นที่ที่ ส.ป.ก. จะคงไว้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน ได้แก่ พื้นที่ที่ ส.ป.ก. สามารถนำมาปฏิรูปที่ดินได้ตามกฎหมาย คือ

3.1 ที่ดินเอกชนที่ ส.ป.ก. สามารถจัดซื้อเพื่อนำมาจัดให้เกษตรกร เช่าหรือเช่าซื้อได้

3.2 ที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินที่พลเมืองใช้ประโยชน์ร่วมกัน

3.3 ที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ

3.4 ที่รกร้างว่างเปล่าที่อยู่นอกเขตป่าไม้ถาวร ที่มีเนื้อที่เกินกว่า 1,000 ไร่ เหมาะสมแก่การเกษตร และไม่เป็นเขตเทศบาล สุขาภิบาล หรือแหล่งความเจริญอื่น ๆ และบริเวณที่สามารถขยายเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล

3.5 ที่ป่าสงวนแห่งชาติ

4. มีการประชุมครั้งที่ 1/2544 เมื่อวันที่ 29 มิถุนายน 2544 ซึ่งที่ประชุมมีมติ ดังนี้

4.1 เห็นชอบตามมติคณะกรรมการกันเขตฯ ครั้งที่ 2/2543 โดยแก้ไข หลักเกณฑ์ ในข้อ 3.3 ว่า ที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ใช้ประโยชน์ของแผ่นดิน โดยเฉพาะให้มีขนาดเนื้อที่ตามข้อ 3.4 ที่มีเนื้อที่เกินกว่า 1,000 ไร่ เหมาะสมแก่ การเกษตร และหลักเกณฑ์ ในข้อ 3.5 ที่ป่าสงวนแห่งชาติโดยให้รวมเขตป่าไม้ถาวรด้วย เพราะไม่สามารถออกเอกสารสิทธิได้ ทั้งนี้ เพื่อที่ ส.ป.ก. ไม่ต้องกำหนดเขตปฏิรูปที่ดิน ใหม่เมื่อคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ มีมติให้มอบที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวร ตามมติคณะรัฐมนตรีให้ ส.ป.ก. นำมาปฏิรูปที่ดิน

4.2 สำหรับปัญหาข้อร้องเรียนของจังหวัด ได้กำหนดให้ดำเนินการปรับปรุง แนวเขตปฏิรูปที่ดินในพื้นที่ที่มีความเร่งด่วน โดยให้ยึดหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกันเขตฯ กำหนดในท้องที่ อำเภอมะนัง อำเภอโพนพิสัย จังหวัดหนองคาย อำเภอมะนัง อำเภอปักธงชัย อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา (รวมอำเภอมะนัง อำเภอปักธงชัยด้วย) และอำเภอมะนัง จังหวัดกำแพงเพชร

4.3 สำหรับกรณีเพื่อแก้ไขปัญหาระงับ เช่น กลุ่มเรียกร้อง กลุ่มสมัชชาฯ กลุ่มสหพันธ์ฯ ส.ป.ก. สามารถนำมาพิจารณาดำเนินการเป็นลำดับต้นได้

มติคณะกรรมการ คณะกรรมการพิจารณารายละเอียดของปัญหาการกันเขตปฏิรูปที่ดิน รวมทั้งหลักเกณฑ์การกันเขตที่คณะกรรมการเพื่อพิจารณากันเขตที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินที่ ส.ป.ก. ไม่ประสงค์จะดำเนินการออกจากเขตปฏิรูปที่ดิน ซึ่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้มีคำสั่งแต่งตั้ง ตามคำสั่งที่ 594/2542 สั่ง ณ วันที่ 15 ธันวาคม 2542 และคำสั่งที่ 223/2542 สั่ง ณ วันที่ 31 พฤษภาคม 2544 แล้วมีมติดังนี้ เห็นชอบในหลักการการกันเขตที่ดินที่ ส.ป.ก. ไม่ประสงค์จะดำเนินการออกจากเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อที่กรมที่ดินจะได้ดำเนินการออกเอกสารสิทธิแก่ราษฎรผู้มีสิทธิในที่ดินตามอำนาจหน้าที่ต่อไป โดยมอบหมายให้ คปจ. เป็นผู้พิจารณากลับกรองข้อมูลรายละเอียดและเหตุผลในเบื้องต้นเป็นกรณี ๆ ไป และเมื่อ คปจ. ได้ข้อยุติแล้วให้ ส.ป.ก. นำเสนอคณะกรรมการเพื่อพิจารณาเป็นราย ๆ ไป

การประชุมครั้งที่ 6/2544 เมื่อวันที่ 26 กันยายน 2544

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.1 ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ทุ่งสงวนเลี้ยงสัตว์สาธารณะประโยชน์บางนอน ตำบลบางนอน อำเภอเมืองระนอง จังหวัดระนอง ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ทุ่งสงวนเลี้ยงสัตว์สาธารณะประโยชน์บางนอน ตำบลบางนอน อำเภอเมืองระนอง จังหวัดระนอง เนื้อที่ประมาณ 500 ไร่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเตรียมการดำเนินการตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 ต่อไป

เรื่องที่ 3.7 การขอยกเว้นภาษีธุรกิจเฉพาะในการดำเนินงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ส.ป.ก. ได้ทำหนังสือ ที่ กษ 1205/4620 ลงวันที่ 9 มิถุนายน 2542 ทาหรือกรมสรรพากร เพื่อให้ได้ความเห็นที่ชัดเจนว่า กรณีที่ ส.ป.ก. ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่แก้ไขปัญหาที่ดินทำกินให้แก่ราษฎรตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 โดยการนำที่ดิน ที่ ส.ป.ก. ได้มา มาจัดให้เกษตรกรโดยการเช่าซื้อตามมาตรา 30 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 โดยคิดราคาเช่าซื้อตามราคาที่ดินที่ ส.ป.ก. จัดซื้อจะถือว่าเป็นการขายอสังหาริมทรัพย์ที่เป็นทางค้าหรือหากำไรตามประมวลกฎหมายรัชฎากร มาตรา 91/2 (6) ที่จะตกอยู่ในบังคับต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะหรือไม่ กรมสรรพากรได้มีหนังสือที่ กค 0811/4698 ลงวันที่ 9 มิถุนายน 2543 ตอบข้อหาหรือ

ของ ส.ป.ก. ว่าการขายอสังหาริมทรัพย์ตามข้อหาหรือนั้นลักษณะเป็นการขายอสังหาริมทรัพย์ ที่เป็นทางค้าหรือหากำไรอยู่ในบังคับต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะตามมาตรา 91/2 (6) แห่งประมวลรัษฎากรประกอบกับมาตรา 3 (5) แห่งพระราชกฤษฎีกา ออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการขายอสังหาริมทรัพย์เป็นทางค้าหรือหากำไร (ฉบับที่ 244) พ.ศ. 2534 เพราะถือว่าเป็นการขายอสังหาริมทรัพย์ที่ผู้ขายมิได้ใช้ในการประกอบกิจการ เมื่อ ส.ป.ก. พิจารณาภาระค่าใช้จ่ายในส่วนของคุณค่าภาษีธุรกิจเฉพาะที่ ส.ป.ก. จะต้องรับผิดชอบในขณะนี้และที่จะเกิดขึ้นในภายหน้า จะเห็นได้ว่าภาระดังกล่าวอาจจะส่งผลกระทบต่อการทำงานของสำนักงานแก้ไขปัญหาดินทำกินให้เกษตรกรตามนโยบายของรัฐบาล ส.ป.ก. จึงเห็นสมควรขอยกเว้นภาษีธุรกิจเฉพาะสำหรับกิจการของ ส.ป.ก. กรณีการขาย หรือให้เช่าซื้ออสังหาริมทรัพย์ และการให้กู้ยืมเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกร โดยขอเพิ่มกิจการของ ส.ป.ก. ให้เป็นกิจการอื่นที่ได้รับการยกเว้นภาษีธุรกิจเฉพาะในพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา 91/3 (7) แห่งประมวลรัษฎากร เพื่อเป็นการสนับสนุนการดำเนินงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกร ให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกร พ.ศ. 2518

มติคณะกรรมการ เห็นชอบนโยบายการยกเว้นภาษีธุรกิจเฉพาะสำหรับกิจการของ ส.ป.ก. โดยขอเพิ่มกิจการของ ส.ป.ก. ให้เป็นกิจการอื่นในพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการกำหนดกิจการที่ได้รับยกเว้นภาษีธุรกิจเฉพาะ (ฉบับที่ 240) พ.ศ. 2534 ตามมาตรา 91/3 (7) แห่งประมวลรัษฎากร และให้ ส.ป.ก. พิจารณาเสนอกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อนำเสนอกระทรวงการคลังพิจารณาต่อไป

การประชุมครั้งที่ 7/2544 เมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน 2544

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.3 ขออนุมัติกำหนดพื้นที่นิคมสร้างตนเองสงเคราะห์ชาวเขาจังหวัดเชียงราย อำเภอแม่จัน และอำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย เนื้อที่ประมาณ 18,984 ไร่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ อนุมัติหลักการให้กำหนดพื้นที่นิคมสร้างตนเองสงเคราะห์ชาวเขา จังหวัดเชียงราย อำเภอแม่จัน และอำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย เนื้อที่ประมาณ 18,994 ไร่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน ทั้งนี้ ให้ฝ่ายเลขานุการทำการตรวจสอบรายละเอียดเกี่ยวกับพื้นที่อีกครั้งหนึ่ง ว่ามีปัญหาเกี่ยวกับกฎหมายอื่น เช่น เป็นพื้นที่ลุ่มน้ำชั้น 1 และ 2 หรือไม่ หากไม่มีปัญหาก็คือว่า คณะกรรมการอนุมัติ

เรื่องที่ 3.5 ปรับปรุงหลักเกณฑ์ในการพิจารณาการโอนและการตกทอดทางมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์

มติคณะกรรมการ 1) อนุมัติยกเลิกหลักเกณฑ์การโอนสิทธิและการตกทอดทางมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน ตามมติคณะกรรมการ ครั้งที่ 5/2533 เมื่อวันที่ 10 ตุลาคม 2533 และครั้งที่ 4/2536 เมื่อวันที่ 23 สิงหาคม 2536

2) อนุมัติหลักเกณฑ์ในการพิจารณาการโอนสิทธิและตกทอดมรดกสิทธิตามที่คณะกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบเห็นชอบแล้ว ยกเว้น ข้อ 2.4 กรณีการโอนให้กับญาติ อันได้แก่ ญาติในสังคมไทย และข้อ 6 ในส่วนของกำหนดระยะเวลาในการยื่นอุทธรณ์ให้ ส.ป.ก. นำเรื่องเสนอคณะอนุกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบเพื่อพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง และนำเสนอคณะกรรมการเพื่อพิจารณาต่อไป

การประชุมครั้งที่ 8/2544 เมื่อวันที่ 6 ธันวาคม 2544

เรื่องที่ 3.8 หลักเกณฑ์ วิธีการจัดที่ดินชุมชนในพื้นที่ปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ เห็นชอบหลักเกณฑ์ วิธีการจัดที่ดินชุมชนในพื้นที่ปฏิรูปที่ดิน ดังนี้

1. ให้ ส.ป.ก. ดำเนินการให้ชัดเจนเรื่องค่าเฉลี่ยพื้นที่เกษตรกรรมที่เหมาะสมต่อหน่วยพื้นที่ชุมชน

2. ให้กำหนดวิธีปฏิบัติให้ชัดเจนยิ่งขึ้นสำหรับเรื่อง คณะกรรมการมอบอำนาจให้ คปจ. ให้ดำเนินการ ดังนี้

2.1 การจัดที่ดินให้เกษตรกรอยู่อาศัยตามมาตรา 4 มอบอำนาจให้ คปจ. เป็นผู้พิจารณาจัดที่อยู่อาศัยให้เกษตรกรตามที่เสนอ

2.2 การจัดที่ดินให้เพื่อประกอบกิจการที่เป็นการสนับสนุนการปฏิรูปที่ดินตามข้อ 1.5 ของประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งเป็นกิจการที่เป็นการบริการหรือเกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่ของเกษตรกรในด้านเศรษฐกิจและสังคมคณะกรรมการจะเป็นผู้พิจารณาในเรื่องนี้โดยตรง ก่อนนำไปสู่การมอบอำนาจให้ คปจ.

3. หลักเกณฑ์ข้อที่ 6 เรื่องการให้สิทธิในที่ดินให้ดำเนินการ ดังนี้

3.1 การจัดที่ดินให้เกษตรกรอยู่อาศัย ตามมาตรา 4 ให้สิทธิอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินที่อยู่อาศัย (ส.ป.ก.4-01 ข.)

3.2 การจัดที่ดินให้เพื่อประกอบกิจการที่เป็นการสนับสนุนการปฏิรูปที่ดินตามข้อ 1.5 ของประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ให้สิทธิโดยการให้เช่า

3.3 สำหรับการให้สิทธิโดยการให้เช่าซื้อ ให้แยกเป็นเรื่องเพื่อพิจารณาต่างหาก โดยเฉพาะ

4. ในการประชุมครั้งต่อไปจะเป็นการพิจารณาโครงการนำร่องตามกรอบหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้แล้ว เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบหรือความเห็นเพิ่มเติม ซึ่งจะเป็นภาพรวมของการจัดที่ดินชุมชน เพื่อเป็นกรอบแนวทางในการปฏิบัติงานต่อไป

- การกำหนดขอบเขตพื้นที่เพื่ออยู่อาศัย และเพื่อกิจการตามประกาศกระทรวงฯ ข้อ 1.5 มาตรา 30 วรรคห้า ซึ่งพื้นที่ที่จะดำเนินการให้มีการจัดที่ดินเพื่ออยู่อาศัยและประกอบกิจการที่เป็นการสนับสนุนการปฏิรูปที่ดินตามข้อ 1.5 จะต้องเป็นพื้นที่ในเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดิน และมีแปลงเกษตรกรรมทำประโยชน์อยู่โดยรอบ โดยมีค่าเฉลี่ยพื้นที่เกษตรกรรมที่เหมาะสม มีศักยภาพทางด้านการคมนาคม มีความเหมาะสมทางด้านภูมิประเทศ

- การจำแนกพื้นที่เพื่อการใช้ประโยชน์สำหรับกิจการต่าง ๆ ให้ประสานกับสำนักงานผังเมืองจังหวัด และทางอำเภอ เพื่อกำหนดแผนผังชุมชนและจำแนกการใช้ประโยชน์พื้นที่เพื่อให้เหมาะสมกับการใช้ประโยชน์ให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

- ประเภทของกิจการที่จะจัดที่ดินให้ จะต้องอยู่ภายในขอบเขตพื้นที่ตามที่กำหนดไว้ และอยู่ในพื้นที่ที่จำแนกการใช้ประโยชน์อันได้แก่ จัดเป็นที่อยู่อาศัยให้แก่เกษตรกรที่ได้รับสิทธิจากการปฏิรูปที่ดิน และจัดที่ดินให้แก่ผู้ประกอบการที่เป็นการสนับสนุนการปฏิรูปที่ดิน ตามข้อ 1.5 ของประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งเป็นกิจการที่เป็นการบริการหรือเกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่ของเกษตรกรในด้านเศรษฐกิจและสังคม

- จำนวนเนื้อที่ที่ดินที่จะจัดให้โดยกำหนดเนื้อที่ที่ถือครองสูงสุดสำหรับที่อยู่อาศัยให้ไม่เกิน 2 งาน และหากมีความจำเป็นที่จะต้องใช้ที่อยู่อาศัยเกินกว่ากำหนดก็ให้เป็นอำนาจของ คปภ. ในการพิจารณาอนุญาต โดยแสดงผลความจำเป็นสำหรับจำนวนเนื้อที่ที่ดินที่จะจัดให้ตามประเภทของกิจการตามประกาศกระทรวงฯ ข้อ 1.5 ตามมาตรา 30 ให้จัดที่ดินตามเหตุผลและความจำเป็นในการใช้ประโยชน์ที่ดินของกิจการที่ประกอบการโดยพิจารณาจากประเภทของกิจการทุนในการประกอบการความสามารถในการดำเนินกิจการ

- หลักเกณฑ์การพิจารณาของ คปภ.

- การให้สิทธิในที่ดิน

- การควบคุมสิทธิในที่ดินระหว่างการเช่า การเช่าซื้อ

- การควบคุมสิทธิในที่ดิน ตกอยู่ภายใต้บังคับตามมาตรา 39 แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518

การประชุมครั้งที่ 1/2545 เมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2545

เรื่องที่ 3.2 ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรีป่าดงปากชม (หมายเลข 24) แปลงที่ 1 และแปลงที่ 2 ตำบลศรีสองรัก อำเภอเมือง จังหวัดเลย เนื้อที่ประมาณ 675 ไร่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่จำแนกฯ ป่าดงปากชม (หมายเลข 24) แปลงที่ 1 และแปลงที่ 2 ตำบลศรีสองรัก อำเภอเมือง จังหวัดเลย จำนวน 1 ป่า เนื้อที่ประมาณ 675 ไร่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

เรื่องที่ 3.3 ขออนุมัติพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรีป่าโคกหลวง (ส่วนเพิ่มเติม) แปลงที่ 2 แปลงที่ 3 และแปลงที่ 4 ในท้องที่ตำบลบ้านเต่า อำเภอบ้านแท่น จังหวัดชัยภูมิ เพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอบ้านแท่น จังหวัดชัยภูมิ

มติคณะกรรมการ ขออนุมัติพื้นที่ที่จำแนกฯ ป่าโคกหลวง (ส่วนเพิ่มเติม) แปลงที่ 2 แปลงที่ 3 และแปลงที่ 4 ในท้องที่ตำบลบ้านเต่า อำเภอบ้านแท่น จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 3 แปลง รวมเนื้อที่ประมาณ 236 ไร่ เพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอบ้านแท่น จังหวัดชัยภูมิ

เรื่องที่ 3.4 ขออนุมัติพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรีในท้องที่ตำบลนาทัน ตำบลดินจี่ ตำบลนาบอน อำเภอคำม่วง และตำบลนิคมห้วยผึ้ง ตำบลคำบง อำเภอห้วยผึ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอห้วยผึ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์

มติคณะกรรมการ ขออนุมัติพื้นที่ที่จำแนกฯ ในท้องที่อำเภอคำม่วง และอำเภอห้วยผึ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอคำม่วง และอำเภอห้วยผึ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 2 พื้นที่ 3 แปลง รวมเนื้อที่ประมาณ 26,485 ไร่ ดังนี้

1. ที่จำแนกฯ ป่าดงภูพาน จำนวน 1 แปลง (แปลงย่อยที่ 6) เนื้อที่ประมาณ 23,149 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตปกครองท้องที่อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์

2. ที่จำแนกฯ ป่าห้วยผา จำนวน 2 แปลง (แปลงย่อยที่ 6 แปลงย่อยที่ 7) เนื้อที่ประมาณ 3,336 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตปกครองท้องที่อำเภอห้วยผึ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์

เรื่องที่ 3.5 ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรีปาดงคำเตือย ผังชาวห้วยหม ในท้องที่อำเภอปทุมราชวงศา และอำเภอชานุมาน จังหวัดอำนาจเจริญ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่จำแนกฯ ปาดงคำเตือย-ผังชาวห้วยหม จำนวน 6 แปลง ได้แก่ แปลงที่ 1 แปลงที่ 2 แปลงที่ 3 แปลงที่ 4 แปลงที่ 5 แปลงที่ 7 รวมเนื้อที่ประมาณ 13,531 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลหนองข่า ตำบลคำโพน อำเภอปทุมราชวงศา และตำบลปากอ ตำบลโคกก่ง อำเภอชานุมาน จังหวัดอำนาจเจริญ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

เรื่องที่ 3.10 ขอความเห็นชอบในการดำเนินการปรับปรุงแนวเขตปฏิรูปที่ดินตามมติของ คณะกรรมการ เพื่อพิจารณากันเขตที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรมไม่ประสงค์จะดำเนินการออกจากเขตปฏิรูปที่ดิน

ในการประชุมครั้งที่ 5/2544 เมื่อวันที่ 22 สิงหาคม 2544 ส.ป.ก. เสนอวาระ การประชุม เรื่อง การแก้ไขปัญหาการกันเขตปฏิรูปที่ดินที่ประกาศเป็นอำเภอ หรือตำบล ของคณะกรรมการเพื่อพิจารณากันเขตที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินที่ ส.ป.ก. ไม่ประสงค์ จะดำเนินการออกจากเขตปฏิรูปที่ดิน ตามคำสั่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ 223/2544 สั่ง ณ วันที่ 31 พฤษภาคม 2544 โดยเสนอขอความเห็นชอบตาม หลักเกณฑ์ตามมติที่ประชุมคณะกรรมการกันเขตฯ กำหนดในรายงานการประชุม ครั้งที่ 1/2544 เมื่อวันที่ 29 มิถุนายน 2544 และขออนุมัติดำเนินการปรับปรุงแนวเขต ปฏิรูปที่ดินตามหลักเกณฑ์ ดังกล่าวในท้องที่อำเภอโพนพิสัย จังหวัดหนองคาย อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา และอำเภอเมืองกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร และคณะกรรมการได้มีมติเห็นชอบในหลักการ การกันเขตที่ดิน ที่ ส.ป.ก. ไม่ประสงค์จะดำเนินการออกจากเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อที่กรมที่ดินจะได้ดำเนินการ ออกเอกสารสิทธิแก่ราษฎรผู้มีสิทธิในที่ดินตามอำนาจหน้าที่ต่อไป โดยมอบหมายให้ คปจ. เป็นผู้พิจารณากันครองข้อมูลรายละเอียดและเหตุผลในเบื้องต้นเป็นกรณี ๆ ไป และเมื่อ คปจ. ได้ข้อยุติแล้วให้ ส.ป.ก. นำเสนอคณะกรรมการเพื่อพิจารณาเป็นราย ๆ ไป

สภาผู้แทนราษฎรมีหนังสือแจ้งว่า คณะกรรมาธิการการเกษตรและสหกรณ์ มีมติแต่งตั้งคณะอนุกรรมาธิการการเกษตรและสหกรณ์ โดยมีนายชุง ประภากรแก้วรัตน์ เป็นประธาน และมีมติให้แต่งตั้งรองเลขาธิการ ส.ป.ก. (นายฉันทลักษณ์ บุศยอักษร) ผู้อำนวยการกองนิติการ เป็นอนุกรรมาธิการ และมีการประชุมร่วมกัน รวม 5 ครั้ง โดย ส.ป.ก. ได้ชี้แจงความเป็นมา วัตถุประสงค์ ความเห็นของสำนักงานคณะกรรมการ กฤษฎีกา คำสั่งนายกรัฐมนตรี และมติคณะกรรมการกันเขตฯ ที่กำหนดหลักเกณฑ์ การคงที่ดินไว้ในเขตปฏิรูปที่ดิน และได้กำหนดจังหวัดที่เป็นโครงการนำร่องในการ ปรับปรุงแนวเขต 3 จังหวัด ซึ่งคณะอนุกรรมาธิการฯ ได้ขอเพิ่มจังหวัดนำร่องอีก 2 จังหวัด

คือ อำเภอนาหว้า อำเภอนาทม อำเภอสรีสงคราม จังหวัดนครพนม และ อำเภอมืองชัยภูมิ อำเภอกอนสวรรค์ อำเภอบ้านเขว้า อำเภोजตุรัส จังหวัดชัยภูมิ ส่วนจังหวัดอื่น ๆ ขอให้ ส.ป.ก. ดำเนินการตรวจสอบทุกจังหวัดให้แล้วเสร็จภายใน 2 สัปดาห์ และให้รวบรวมปัญหาอุปสรรคในการกันแนวเขตเสนอ ซึ่ง ส.ป.ก. ได้แจ้งจังหวัดดำเนินการโดยด่วนแล้ว

คณะอนุกรรมการฯ ได้มีความเห็นและข้อเสนอแนะว่า ในพื้นที่ที่ ส.ป.ก. สมควรที่จะต้องกันออกจากเขตปฏิรูปที่ดิน

1. เขตเทศบาล เขตหมู่บ้าน ตำบล และชุมชนที่ตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติ ลักษณะปกครองท้องที่ เพื่อให้กรมที่ดินดำเนินการออกโฉนดที่ดิน
2. ที่ดินหัวไร่ปลายนา ที่ไม่เคยเป็นป่าสวนแห่งชาติและป่าเสื่อมโทรมมาก่อน
3. พื้นที่ที่ไม่ได้ดำเนินการจริง และไม่ใช่เขตป่า

มติคณะกรรมการ เห็นชอบในการดำเนินการปรับปรุงแนวเขตปฏิรูปที่ดิน ตามมติคณะกรรมการ กันเขตฯ ในท้องที่อำเภอโพนพิสัย จังหวัดหนองคาย อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา และอำเภอเมืองกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร อำเภอนาหว้า อำเภอนาทม อำเภอสรีสงคราม จังหวัดนครพนม และอำเภอมืองชัยภูมิ อำเภอกอนสวรรค์ อำเภอบ้านเขว้า อำเภोजตุรัส จังหวัดชัยภูมิ ทั้งนี้ ให้ ส.ป.ก. จะกำชับให้จังหวัดพิจารณา อย่ารอบคอบรัดกุม ภายใต้กรอบอำนาจของกฎหมายปฏิรูปที่ดิน เพื่อดำเนินการ ตรวจสอบกลับกรองข้อมูลรายละเอียดและเหตุผลในเบื้องต้นให้ชัดเจนว่าพื้นที่อื่น ๆ ส.ป.ก. ไม่สามารถนำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน หรือเป็นพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมแก่การดำเนินการ ปฏิรูปที่ดิน เพื่อเป็นการช่วยเหลือราษฎรที่ได้รับความเดือดร้อนเพราะไม่อยู่ในเขต ดำเนินการของ ส.ป.ก. ได้ตามนโยบายของรัฐบาล

การประชุมครั้งที่ 2/2545 เมื่อวันที่ 5 มิถุนายน 2545

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.1 ขออนุมัติดำเนินการโครงการจัดซื้อที่ดิน NPL NPA และที่ดินที่ไม่ได้ทำประโยชน์ มาปฏิรูปที่ดิน

จากปัญหาภาวะวิกฤติทางเศรษฐกิจของประเทศที่ผ่านมา ส่งผลให้ที่ดินที่เหมาะสม ต่อการเกษตรที่ใช้เป็นหลักประกันการกู้ยืมเงิน จากสถาบันการเงินจำนวนมากกลายเป็นหนี้ ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Non-Performing Loans หรือ NPL) และที่ดินที่ตกเป็นของสถาบัน การเงินที่รอการขาย (Non-Profit Assets หรือ NPA) นอกจากนี้ยังมีที่ดินอีกจำนวนมาก ที่เอกชนจัดซื้อเพื่อการเก็งกำไร ถูกทิ้งร้างไม่ทำประโยชน์ ผลจากปัญหาข้างต้นก่อให้เกิด ความเสียหายทางเศรษฐกิจต่อประเทศอย่างมาก จำเป็นต้องได้รับการแก้ไขโดยเร็ว

รัฐบาล โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงกำหนดนโยบายเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ได้แก่ หาวิธีการนำที่ดินที่ติดภาระกับสถาบันการเงินและที่ดินที่ถูกทิ้งร้างไม่ทำประโยชน์ มาดำเนินการจัดให้เกษตรกรผู้ไร้ที่ดินทำกินและผู้ได้รับผลกระทบจากปัญหาเศรษฐกิจ กลายเป็นผู้ว่างงานต้องกลับสู่ชนบท รวมทั้งผู้จบการศึกษาทางเกษตรกรรมที่ประสงค์ จะประกอบอาชีพเกษตรกรรม โดยได้มอบนโยบายให้ ส.ป.ก. ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีอำนาจ ตามกฎหมายในการนำที่ดินเอกชนมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พิจารณหาทางนำที่ดิน NPL NPA และที่ดินที่ถูกทิ้งร้างไม่ทำประโยชน์ที่มีความเหมาะสม ต่อการเกษตรมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินให้กับกลุ่มเป้าหมายข้างต้น

ส.ป.ก. ได้มีคำสั่งที่ 643/2544 สั่ง ณ วันที่ 5 กันยายน พ.ศ. 2544 และคำสั่งที่ 795/2544 สั่ง ณ วันที่ 2 พฤศจิกายน พ.ศ. 2544 แต่งตั้งคณะทำงานพิจารณากำหนด แนวทางการนำที่ดิน NPL มาปฏิรูปที่ดิน

ส.ป.ก. ได้เชิญผู้แทนสถาบันการเงินต่าง ๆ จำนวน 14 สถาบัน ร่วมประชุมหารือ เกี่ยวกับแนวทางการจัดซื้อที่ดิน NPL จากสถาบันการเงินของ ส.ป.ก. เมื่อวันที่ 21 มีนาคม 2545 ณ ห้องประชุมกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จากการประชุม คณะทำงานพิจารณากำหนดแนวทางการนำที่ดิน NPL มาปฏิรูปที่ดิน และการประชุม หารือร่วมกันระหว่าง ส.ป.ก. กับผู้แทนสถาบันการเงินต่าง ๆ ได้ข้อสรุปของที่ดิน ที่จะจัดซื้อจากสถาบันการเงิน แบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่ ที่ดินที่กลายเป็นหนี้ ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Non-Performing Loans หรือ NPL) และที่ดินที่ตกเป็นของ สถาบันการเงินที่รอการขาย (Non-Profit Assets หรือ NPA) แหล่งที่ดินที่จะจัดซื้อ มาดำเนินการ มีดังนี้

1. สถาบันการเงิน ได้แก่ ที่ดิน NPL และ NPA ที่สถาบันการเงินดูแลรับผิดชอบ
2. บริษัทบริหารสินทรัพย์ (บปส.) ได้แก่ ที่ดิน NPL และ NPA ที่ บปส. รับโอนจากสถาบันการเงิน
3. บริษัทบริหารสินทรัพย์ไทย (บสท.) ได้แก่ ที่ดิน NPL และ NPA ที่ บสท. รับโอนจากสถาบันการเงินและ บปส.

4. เจ้าของที่ดินที่ปล่อยที่ดินรกร้างไม่ทำประโยชน์และต้องการขาย

ความเห็นและข้อสังเกตของคณะกรรมการ ดังนี้

1. ประเด็นข้อสังเกต ประธานได้กล่าวว่า รัฐบาลมีเจตนารมณ์แน่วแน่ที่จะแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินเพื่อการเกษตร ภายใต้หลักแนวคิดที่ว่า

- 1) ที่ดินในประเทศไทยมีจำนวนจำกัด ไม่สามารถเพิ่มจำนวนเนื้อที่ได้อีก
- 2) ที่ดินที่เหมาะสมกับการเกษตรมีจำนวนน้อย
- 3) ที่ดินที่เหมาะสมแก่การเกษตรถูกปล่อยทิ้งร้างว่างเปล่าจำนวนมาก

4) พื้นที่ที่มีอยู่อย่างจำกัดและค่อนข้างน้อย จึงควรทำให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประเทศ

5) เกษตรกรในประเทศไทยยังไร้ที่ดินทำกิน (Landless Farmers) มีจำนวนค่อนข้างมาก และหลายแสนครัวเรือนที่ยังประสงค์จะประกอบอาชีพการเกษตร

จากแนวคิด 5 ประการดังกล่าว จึงคิดว่าควรมีการแก้ไขเรื่องเกษตรกรไร้ที่ดินทำกินก่อน ซึ่งที่ผ่านมาแนวทางแก้ไข ดังนี้

1. รัฐจะใช้ที่ดินของรัฐ เช่น ที่ป่าไม้ ที่สาธารณะ ที่ราชพัสดุให้กับ ส.ป.ก. นำไปจัดสรร แต่พื้นที่เหล่านั้นมีผู้ครอบครองมาก่อน และพื้นที่ที่ไม่มีผู้ครอบครองก็ไม่สามารถนำมาจัดสรรได้

2. ที่ดินเอกชนทั่วไปที่มีเอกสารสิทธิตามประมวลกฎหมายที่ดินหรืออื่น ๆ ซึ่งเมื่อเกิดวิกฤติเศรษฐกิจที่ดินเหล่านี้ถูกยึดครองโดยสถาบันการเงินเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งไม่ได้ใช้ประกอบการเกษตร ที่ดินที่ถูกยึดครองเหล่านี้หากมีการเจรจาและใช้มาตรการที่เหมาะสม ก็จะสามารถนำที่ดินมากระจายให้เกษตรกรเกิดการผลิด ซึ่งมีผลต่อการสร้างเศรษฐกิจให้แก่ประเทศชาติโดยรวม และจะลดแรงกดดันทางสังคมในอนาคต จากแนวคิดดังกล่าว รัฐจึงอยากเห็นการแก้ไขปัญหาเรื่องที่ดินทำกินต่อไป

ประธานจึงใคร่ขอรับฟังความคิดเห็นและทัศนะของท่านกรรมการเพื่อจะได้กำหนดกรอบสร้างมาตรการในการทำงานที่สมบูรณ์ต่อไป แต่เมื่อถึงที่สุดแล้วเพื่อให้ความเห็นที่สมบูรณ์อาจต้องเปิดเวทีเพื่อรับฟังความคิดเห็นต่อไป

2. ประเด็นข้อสังเกต ผู้แทนสำนักงบประมาณ ให้ความเห็น ว่า โครงการนี้ดูแล้วเป็นแนวคิดที่ดี แต่ในด้านการพิจารณามีประเด็น ดังนี้

1) การจัดซื้อที่ดินลักษณะนี้ต้องใช้เงินทุนสูงมากพิจารณาจากกรอบกว้าง ๆ มีแนวทางเป็นไปได้ แต่ถ้าดูการเฉลี่ยวงเงินการจัดการคิดว่ามูลค่าที่ดินที่เป็น NPL มูลค่าปัจจุบันจะต่ำ แต่หลักเกณฑ์ด้านราคาตั้งไว้ค่อนข้างสูง ถ้าเป็นไปได้ควรดูมูลค่าที่ดินที่แท้จริง

2) เมื่อจัดซื้อที่ดินมาแล้วขึ้นอยู่กับการบริหารจัดการให้เกษตรกรเข้ามาทำประโยชน์ แต่ที่ผ่านมาในการจัดที่ดินของกองทุนที่ดินประสบความล้มเหลวในเรื่องการจัดการในการนำเสนอครั้งนี้พิจารณาจากกรอบแนวคิดแล้วเห็นว่าพยายามแก้ไขปัญหา แต่การจัดซื้อที่ดินแล้วให้เกษตรกรเข้าทำประโยชน์ ต้องพิจารณาว่าเกษตรกรจะละทิ้งที่ดินหรือไม่ ฉะนั้นต้องกระทำในลักษณะให้ความพร้อม เช่น เรื่องถนน แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร ซึ่งจะต้องมีการคิดต้นทุน (Cost) ด้วยว่าเป็นเท่าไร เพื่อที่เกษตรกรที่เข้าทำประโยชน์จะรู้ว่าต้องมีภาระมากน้อยเพียงใดและรับได้หรือไม่ เพราะถ้าซื้อที่ดินมาแล้วเกษตรกรที่เข้าทำประโยชน์ไม่สามารถประกอบอาชีพตามเป้าหมายได้ก็เป็นปัจจัยให้มีการละทิ้งที่ดิน และการสวมสิทธิอีกครั้งก็จะเป็นปัญหาในภายหลัง ฉะนั้นจึงควรมีการคิด Cash flow

ทั้งในแง่ของการจัดให้เช่าและเช่าซื้อ เพราะพื้นที่ที่จัดให้เกษตรกรแต่ละแห่ง ไม่มีความแน่นอนในการทำการเกษตร ที่ดินเป็นที่ NPL เป็นที่ดินที่มีคุณภาพ การตั้งราคาเช่าหรือเช่าซื้อ จึงต้องพิจารณาให้รอบคอบ

3. ประเด็นข้อสังเกต ผู้แทนกรมธนารักษ์เสนอความเห็น 2 ประเด็น

1) ราคาที่ดินที่ตั้งไว้ในข้อ 1 จะถือราคาขั้นต่ำตัวใดเป็นเกณฑ์

2) เจ้าของที่ดินที่เป็น NPL จะเข้ามาขอรับการจัดที่ดินของ ส.ป.ก. ได้หรือไม่
เลขานุการคณะกรรมการ ได้ชี้แจงว่า ตามข้อคิดเห็นของผู้แทนสำนักงานประมาณที่ดินเอกชน ส.ป.ก. ได้จัดซื้อมาประมาณ 4 แสนไร่เศษ แต่ต่อมาภายหลังนโยบายการจัดที่ดินของ ส.ป.ก. ในที่ดินเอกชนที่ผ่านมาก็จะมีการ पुผังแบ่งแปลง เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการซึ่งเป็นผู้ผ่านการคัดเลือกแล้วจะมีการกำหนดรูปแบบการผลิตและรวมกลุ่มเป็นสหกรณ์ต่อไป นอกจากนี้จะมีผู้ที่มีความรู้ด้านการตลาดเข้ามาร่วมสำหรับอัตราค่าเช่าซื้อที่ดินของ ส.ป.ก. จะถูกกว่าของกองทุนที่ดินที่ ธ.ก.ส. ดำเนินการแต่อย่างไรก็ตาม จะขอรับข้อคิดเห็นของผู้แทนสำนักงานประมาณไปพิจารณา และสำหรับความเห็นที่ว่าเจ้าของที่ดินที่เป็น NPL นั้น หากมีความประสงค์จะเป็นเกษตรกรก็สามารถขอรับการจัดที่ดินจาก ส.ป.ก. ต่อไป

4. ประเด็นข้อสังเกต รองเลขาธิการ ส.ป.ก. (นายฉันทลักษณ์ บุศยอังกูร) ได้ชี้แจงเพิ่มเติมในเรื่องราคาที่ดินว่าตามข้อ 1 จะต้องใช้ราคาทั้ง 2 พิจารณาประกอบกัน แต่การจัดซื้อที่ดินที่ผ่านมาราคารายภาคของ ส.ป.ก. จะต่ำกว่าราคาประเมินของกรมที่ดินสำหรับเรื่องราคาที่ดินมีการกระจายอำนาจโดยเฉพาะ คปท. ซึ่งมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน ก็ได้มีการกลั่นกรองเป็นลำดับที่ผ่านมา ส.ป.ก. ดำเนินงานแล้วไม่มีปัญหา แต่ประเด็นที่น่าห่วงคือ เรื่องพันธบัตรที่ดินที่ได้หาหรือกระทรวงการคลังแล้วเห็นว่าไม่คุ้มค่างับต้นทุนการออกพันธบัตร ส.ป.ก. ควรหาซื้อพันธบัตรในตลาดมากกว่า แต่เมื่อ ส.ป.ก. เสนอโครงการนี้ ซึ่งจะมีการซื้อที่ดินเป็นแสนไร่ กระทรวงการคลังควรรับพิจารณาและเมื่อมีการอนุมัติแล้ว ก็ต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

5. ประเด็นข้อสังเกต ประธานให้ความเห็นว่า การดำเนินการจัดที่ดิน NPL นี้ น่าจะศึกษาตัวอย่างของกองทุนที่ดิน ว่ามีการผิดพลาดอย่างไรบ้าง ซึ่งเรื่องนี้น่าเป็นห่วงคือเรื่องราคาที่ดินที่ควรหามาตรการพิจารณาให้รอบคอบ การพัฒนาพื้นที่ที่จะต้องดำเนินการในลักษณะบูรณาการแบบเบ็ดเสร็จ หากมีมาตรการ เช่น ให้มีคณะกรรมการแนะแนวพัฒนาอาชีพ ดูแลเกษตรกรจนจบโครงการก็จะเป็นประกันที่ดี ส่วนการออกพันธบัตรก็มีเหตุผล แต่ดอกเบี้ยควรจะเป็นเท่าไร ต้องพิจารณาให้เหมาะสมเป็นเรื่องใหญ่ที่จะต้องหารือกับสำนักงานเศรษฐกิจการคลังในกระทรวงการคลังต่อไป ซึ่งโครงการนี้หาก ส.ป.ก. ดำเนินการได้ก็จะเป็นประโยชน์กับประเทศชาติ

มติคณะกรรมการ อนุมัติในหลักการโครงการจัดซื้อที่ดิน NPL NPA และที่ดินที่ไม่ได้ทำประโยชน์ มาปฏิรูป โดยให้ ส.ป.ก. รับไปดำเนินการศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมในประเด็นต่าง ๆ ที่เป็นข้อคิดเห็นของคณะกรรมการ เช่น เรื่องราคาที่ดิน เรื่องการออกพันธบัตร และดอกเบี้ย โดยเชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาร่วมพิจารณาในแต่ละประเด็น และเมื่อได้ข้อสรุปให้นำเสนอคณะกรรมการก่อนนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

เรื่องที่ 3.2 ขออนุมัติพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรีในท้องที่อำเภอเมือง อำเภอเขาพนม อำเภอลองท่อม อำเภอลำทับ อำเภอปลายพระยา อำเภออ่าวลึก และอำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่ เพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดิน จำนวน 10 พื้นที่ 35 แปลง เนื้อที่ประมาณ 132,888 ไร่

มติคณะกรรมการ อนุมัติพื้นที่ที่จำแนกฯ ในท้องที่อำเภอเมือง อำเภอเขาพนม อำเภอลองท่อม อำเภอลำทับ อำเภอปลายพระยา อำเภออ่าวลึก และอำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่ เพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดิน จำนวน 10 พื้นที่ 35 แปลง เนื้อที่ประมาณ 132,888 ไร่ ดังนี้

1) ที่จำแนกฯ ป่าเขาช่องเสียด - เขากลม - ช่องบางเหรัย จำนวน 8 แปลง (แปลงย่อยที่ 1 - 8) รวมเนื้อที่ประมาณ 21,040 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตการปกครองท้องที่ ตำบลโคกยาง อำเภอเหนือคลอง ตำบลสินปุน ตำบลโคกหาร ตำบลพุดเตียว อำเภอเขาพนม และตำบลเพลา ตำบลพุดดินนา อำเภอลองท่อม จังหวัดกระบี่

2) ที่จำแนกฯ ป่าในช่องตะวันตกถนนสายสาม จำนวน 1 แปลง เนื้อที่ประมาณ 79 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตการปกครองท้องที่ตำบลเขาคราม และตำบลเขาทอง อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่

3) ที่จำแนกฯ ป่าเขาช่องศิลา - ช่องชี้แรต จำนวน 4 แปลง (แปลงย่อยที่ 1 แปลงย่อยที่ 8 แปลงย่อยที่ 9 และแปลงย่อยที่ 10) รวมเนื้อที่ประมาณ 5,569 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตการปกครองท้องที่ตำบลลองท่อมใต้ ตำบลลองท่อมเหนือ ตำบลลองพน และตำบลทรายขาว อำเภอลองท่อม จังหวัดกระบี่

4) ที่จำแนกฯ ป่านาปู (บางส่วน) จำนวน 2 แปลง (แปลงย่อยที่ 1 และแปลงย่อยที่ 2) รวมเนื้อที่ประมาณ 40,763 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตการปกครองท้องที่ตำบลลำทับ ตำบลดินแดง และตำบลดินอุดม อำเภอลำทับ จังหวัดกระบี่

5) ที่จำแนกฯ ป่าคลองกรูหยัน จำนวน 1 แปลง เนื้อที่ประมาณ 10,080 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตการปกครองท้องที่ตำบลลำทับ และตำบลดินอุดม อำเภอลำทับ จังหวัดกระบี่

6) ที่จำแนกฯ ป่าหินดาน - ควนลั้งตั้ง หรือป่าควนยี่งว - เขาแก้ว จำนวน 6 แปลง (แปลงย่อยที่ 1 แปลงย่อยที่ 3 - 6 และแปลงย่อยที่ 8) รวมเนื้อที่ประมาณ 20,939 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตการปกครองท้องที่ตำบลเขาเขน ตำบลเขาต่อ อำเภอปลายพระยา และตำบลเขาใหญ่ ตำบลนาเหนือ อำเภออ่าวลึก จังหวัดกระบี่

7) ที่จำแนกฯ ป่าเขาพนมเบญจา จำนวน 4 แปลง (แปลงย่อยที่ 1 แปลงย่อยที่ 4 แปลงย่อยที่ 5 และแปลงย่อยที่ 7) รวมเนื้อที่ประมาณ 14,911 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตการปกครองท้องที่ตำบลกระบี่น้อย ตำบลทับปrik ตำบลเขาคราม อำเภอเมือง และตำบลหน้าเขา ตำบลเขาพนม อำเภอเขาพนม จังหวัดกระบี่

8) ที่จำแนกฯ ป่าที่ดินของรัฐ ตำบลห้วยยูง ตำบลเขาคราม (ร.10) จำนวน 1 แปลง (แปลงย่อยที่ 3) รวมเนื้อที่ประมาณ 1,435 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตการปกครองท้องที่ตำบลห้วยยูง อำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่

9) ที่จำแนกฯ ป่าที่ดินของรัฐ ตำบลโคกยาง (ร.8) จำนวน 3 แปลง (แปลงย่อยที่ 1 แปลงย่อยที่ 2 และแปลงย่อยที่ 4) รวมเนื้อที่ประมาณ 14,563 ไร่ ตั้งอยู่ในการเขตปกครองท้องที่ตำบลเขาหิน และตำบลพรุเตียว อำเภอเขาพนม จังหวัดกระบี่

10) ที่จำแนกฯ ป่าที่ดินของรัฐ ตำบลสินปุน ตำบลพรุเตียว (ร.12) จำนวน 5 แปลง (แปลงย่อยที่ 1 แปลงย่อยที่ 6 แปลงย่อยที่ 7 แปลงย่อยที่ 22 และแปลงย่อยที่ 23) รวมเนื้อที่ประมาณ 3,509 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตการปกครองท้องที่ตำบลสินปุน และตำบลโคกหาร อำเภอเขาพนม จังหวัดกระบี่

เรื่องที่ 3.3 ขออนุมัติพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรีป่าโสภณ - สารภี (แปลงที่ 1 และแปลงที่ 2) ในท้องที่ตำบลสวะถี ตำบลบ้านค้อ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น เพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

มติคณะกรรมการ อนุมัติพื้นที่ที่จำแนกฯ ป่าโสภณ - สารภี แปลงที่ 1-2 ในท้องที่ตำบลสวะถี ตำบลบ้านค้อ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น จำนวน 2 แปลง รวมเนื้อที่ประมาณ 6,322 ไร่ เพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

เรื่องที่ 3.4 ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรีในท้องที่อำเภอเมือง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง จำนวน 10 พื้นที่ 13 แปลง เนื้อที่ประมาณ 28,574 ไร่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ อนุมัติกำหนดพื้นที่ที่จำแนกฯ ในท้องที่อำเภอเมือง อำเภอปะเหลียน อำเภอย่านตาขาว อำเภอนาโยง และกิ่งอำเภอหาดสำราญ อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง จำนวน 10 พื้นที่ 13 แปลง รวมเนื้อที่ ประมาณ 28,674 ไร่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน ดังนี้

- 1) ที่จำแนกฯ ป่าเลนคลองหยงสตาร์ - คลองหลักชั้นจู้ - คลองลิพัง จำนวน 2 แปลง (แปลงที่ 3 และแปลงที่ 4) รวมเนื้อที่ประมาณ 147 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง
- 2) ที่จำแนกฯ ป่าเทือกเขาบรรทัดแปลง 2 ตอน 1 จำนวน 2 แปลง (แปลงที่ 14 และแปลงที่ 15) รวมเนื้อที่ประมาณ 1,055 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง
- 3) ที่จำแนกฯ ป่าเกาะห้วยเล็ก-ห้วยลูกปลา จำนวน 1 แปลง เนื้อที่ประมาณ 515 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลหนองตรุด ตำบลนาโต๊ะหมิง อำเภอเมืองตรัง จังหวัดตรัง
- 4) ที่จำแนกฯ ป่าเขาอ้อย จำนวน 1 แปลง เนื้อที่ประมาณ 110 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลโคกสะบ้า อำเภอนาโยง และตำบลทุ่งค่าย ตำบลเกาะเปียง อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง
- 5) ที่จำแนกฯ ป่าโพรงจรเข้า-ในควน จำนวน 1 แปลง เนื้อที่ประมาณ 19,510 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลโพรงจรเข้า ตำบลในควน อำเภอย่านตาขาว และตำบลปะเหลียน ตำบลแหลมสอม อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง
- 6) ที่จำแนกฯ ป่าเลนคลองปรน - คลองควนยาง - คลองหินคอกควาย จำนวน 2 แปลง (แปลงที่ 2 และแปลงที่ 11) รวมเนื้อที่ประมาณ 426 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลบ้านนา อำเภอปะเหลียน และตำบลบ้ำหวี กิ่งอำเภอหาดสำราญ จังหวัดตรัง
- 7) ที่จำแนกฯ ป่าพรุ ล้อม จำนวน 1 แปลง เนื้อที่ประมาณ 2,106 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลบ้านนา อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง
- 8) ที่จำแนกฯ ป่าควนลั่น จำนวน 1 แปลง เนื้อที่ประมาณ 254 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลหาดสำราญ กิ่งอำเภอหาดสำราญ จังหวัดตรัง
- 9) ที่จำแนกฯ ป่าแกคอกช้าง จำนวน 1 แปลง เนื้อที่ประมาณ 2,041 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลบ้านนา และตำบลสุโสะ อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง
- 10) ที่จำแนกฯ ป่าควนสำนักควนปอม จำนวน 1 แปลง เนื้อที่ประมาณ 2,510 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลทุ่งยาว และตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง

เรื่องที่ 3.5 ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่สาธารณประโยชน์ทุ่งกัง ตำบลโคกม่วง อำเภอเขาชัยสน จังหวัดพัทลุง เนื้อที่ประมาณ 1,997 ไร่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ อนุมัติในหลักการกำหนดพื้นที่ที่สาธารณประโยชน์ทุ่งกัง ตำบลโคกม่วง อำเภอเขาชัยสน จังหวัดพัทลุง เนื้อที่ประมาณ 1,997 ไร่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน เพื่อเตรียมการดำเนินการตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 ต่อไป

เรื่องที่ 3.6 ขออนุมัติพื้นที่ที่สาธารณประโยชน์ดอนจิก ตำบลโจดม่วง กิ่งอำเภอสีลาสาท จังหวัดศรีสะเกษ เพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน กิ่งอำเภอสีลาสาท อำเภอราชไสล จังหวัดศรีสะเกษ

มติคณะกรรมการ ขออนุมัติพื้นที่ที่สาธารณประโยชน์ดอนจิก ซึ่งเป็นที่สาธารณสมบัติของแผ่นดิน ที่พลเมืองเล็กใช้ประโยชน์ร่วมกันแล้วในท้องที่ตำบลโจดม่วง กิ่งอำเภอสีลาสาท จังหวัดศรีสะเกษ เนื้อที่ประมาณ 811-3-38 ไร่ เพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน กิ่งอำเภอสีลาสาท อำเภอราชไสล จังหวัดศรีสะเกษ

เรื่องที่ 3.7 ขออนุมัติกำหนดพื้นที่กันออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรีป่าหมายเลข 108 ตำบลกาบัง ตำบลบาละ อำเภอกาบัง ตำบลปะแต และตำบลบาโตะ อำเภอยะหา จังหวัดยะลา เนื้อที่ประมาณ 27,288 ไร่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ ขออนุมัติกำหนดพื้นที่กันออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรีป่าหมายเลข 108 ตำบลกาบัง ตำบลบาละ อำเภอกาบัง ตำบลปะแต และตำบลบาโระ อำเภอยะหา จังหวัดยะลา เนื้อที่ประมาณ 27,288 ไร่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน ทั้งนี้ ให้ประสานงาน กับกรมป่าไม้ เพื่อตรวจสอบพื้นที่ที่ซ้อนทับป่าสงวนแห่งชาติ และกันออกจาก เขตปฏิรูปที่ดิน

เรื่องที่ 3.11 ขออนุมัติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม มอบหมายให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดิน จังหวัดชลบุรี ดำเนินการในพื้นที่ที่มีการเปลี่ยนแปลงเขตการปกครองระหว่างเขต จังหวัดชลบุรีกับจังหวัดฉะเชิงเทรา

ความเห็นและข้อสังเกตของคณะกรรมการ ดังนี้

ผู้แทนปลัดกระทรวงมหาดไทย ให้ความเห็นเห็นว่าเขตการปกครองจังหวัดต่าง ๆ ไม่มีการเปลี่ยนแปลง เพราะการเปลี่ยนแปลงจะต้องออกเป็น พระราชบัญญัติ แต่ปัญหาที่เกิดขึ้น สืบเนื่องจากการกำหนดเขตปกครองโดยใช้แผนที่ภาพถ่ายทางทหาร ซึ่งใช้มานานแล้ว ค่าพิกัดต่าง ๆ ค่อนข้างหยاب เมื่อวาดลงแผนที่ทำให้เกิดความ คลาดเคลื่อนสูง ดังนั้น หลังจาก ปี 2540 ทางกระทรวงมหาดไทยพยายาม ให้ลงรายละเอียดมากขึ้นในประกาศ กระทรวงมหาดไทยเกี่ยวกับการแบ่งเขตปกครอง ฉะนั้น ในกรณีของจังหวัดฉะเชิงเทรา และจังหวัดชลบุรี ที่ ส.ป.ก. เสนอ จึงเป็นการ ปรับปรุง แนวเขตที่มีความเหลื่อมล้ำให้ชัดเจนขึ้น ซึ่งกระทรวงมหาดไทย ก็ได้มีประกาศว่า เมื่อทราบข้อขัดข้องหรือขัดแย้งว่าเขตการปกครอง เหลื่อมล้ำกันก็จะเข้าไปแก้ไข ขณะนี้มีเครื่องที่ทันสมัย ทำให้ความคลาดเคลื่อนน้อยลง และละเอียดมากขึ้น ฉะนั้น ในหลักการที่ ส.ป.ก. เสนอ จึงไม่ขัดข้องแต่แนวเขตจังหวัด ในหลักการหรือ ข้อกฎหมายไม่ได้มีการเปลี่ยนแปลง

ฝ่ายเลขานุการได้เสนอว่าจะขอรับความเห็นของผู้แทนกระทรวงมหาดไทยไปพิจารณา โดยปรับข้อความจากการเปลี่ยนแปลงเขตปกครองใหม่เป็นการปรับปรุงแนวเขตการปกครองที่มีความเหลื่อมล้ำกันต่อไป

มติคณะกรรมการ อนุมัติแก้ไขปัญหาและช่วยเหลือราษฎรในพื้นที่ที่มีการเปลี่ยนแปลงเขตการปกครองใหม่ และโดยที่พื้นที่ดังกล่าวอยู่ในพื้นที่ที่มีการกำหนดเป็นเขตปฏิรูปที่ดินแล้ว ส.ป.ก. จึงใคร่ขออนุมัติคณะกรรมการเพื่อพิจารณา และใช้อำนาจตามกฎหมายปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม มาตรา 11 มอบหมายให้

1. ส.ป.ก.ชลบุรี เป็นผู้ดำเนินการจัดที่ดิน และมอบ ส.ป.ก.4-01 ให้แก่ราษฎรรายนายอิสระชนม์ คงช่วย และนายสมพงษ์ ผ่องใจ ที่ได้มีหนังสือร้องเรียน

2. ส.ป.ก.ฉะเชิงเทรา เป็นผู้ดำเนินการจัดที่ดิน และมอบ ส.ป.ก.4-01 ให้แก่ราษฎรจังหวัดฉะเชิงเทรา ที่ได้มีหนังสือร้องเรียน

ทั้งนี้ ให้มีการประสานงานระหว่างสองจังหวัดเพื่อนำเสนอ คปท. ทั้งสองรับทราบด้วย

3. เนื่องจากในปัจจุบัน ได้มีการเปลี่ยนแปลงเขตการปกครองเช่นเดียวกับจังหวัดฉะเชิงเทรา และจังหวัดชลบุรี จึงขออนุมัติเป็นหลักการว่าหากในจังหวัดที่มีเขตปฏิรูปที่ดินแล้ว เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงเขตการปกครอง ซึ่งทำให้ที่ดินไปอยู่ในเขตการปกครองของจังหวัดใด ก็มอบหมายให้จังหวัดในปัจจุบันนั้นเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการ ทั้งนี้ ให้มีการประสานระหว่างจังหวัดที่มีการเปลี่ยนแปลงเขตการปกครองเพื่อนำเสนอ คปท. รับทราบด้วย

เรื่องที่ 3.15 ขออนุมัติปรับลดอัตราดอกเบี้ยเงินเชื่อกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

เนื่องจากเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินส่วนใหญ่มีฐานะยากจน ขาดแคลนเงินทุนในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม เงินลงทุนส่วนใหญ่ได้มาจากการกู้ยืม เมื่อประสบปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจ โดยเฉพาะราคาผลผลิตที่ตกต่ำ ทำให้ไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนด ก่อให้เกิดปัญหาภาระหนี้ สะสมเป็นจำนวนมาก และจากนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาลที่ต้องมีการแก้ไขปัญหาความยากจนของเกษตรกรโดยการให้ความช่วยเหลือทั้งในด้านการพักชำระหนี้ การปรับลดอัตราดอกเบี้ยและให้การสนับสนุนปัจจัยการผลิตต่าง ๆ รวมทั้งการให้ความช่วยเหลือด้านอื่น ๆ เพื่อให้เกษตรกรสามารถดำรงชีพ และประกอบอาชีพเกษตรกรรมต่อไปได้อย่างมั่นคงและสามารถพึ่งพาตัวเองได้ในอนาคต

โดยที่อัตราดอกเบี้ยท้องตลาด และภาวะข้อเท็จจริงทางเศรษฐกิจปัจจุบันของสถาบันการเงินต่างๆ ลดต่ำลงมาก เช่น ธ.ก.ส. อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ให้ลูกค้าชั้นดี ธ.ก.ส. รายตัว ร้อยละ 8 - 11 สถาบันเกษตรกร ร้อยละ 6 - 8 และอัตราเงินกู้ดอกเบี้ยระยะยาวของธนาคารพาณิชย์ ร้อยละ 4.25 ต่อปี

สำหรับกองทุนพัฒนาสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์ ได้ปรับอัตราดอกเบี้ยให้กู้ยืมจากร้อยละ 6 ต่อปี ลดลงตามคุณภาพลูกหนี้ เหลือร้อยละ 2 - 6 ต่อปี เพื่อให้สอดคล้องกับภาวะอัตราดอกเบี้ยในปัจจุบัน ส.ป.ก.ได้พิจารณาเห็นว่า เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินตามนโยบายของรัฐบาล ประกอบกับภาวะเศรษฐกิจของประเทศในปัจจุบันมีผลให้สถาบันการเงินและแหล่งเงินทุนต่าง ๆ ได้ปรับลดดอกเบี้ยเงินกู้ลง ดังนั้น จึงเห็นสมควร ปรับลดอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมจากกองทุนฯ ให้แก่เกษตรกรเหลือร้อยละ 4 ต่อปี และสหกรณ์เหลือร้อยละ 2 ต่อปี

ความเห็นของคณะกรรมการโครงการและการเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้พิจารณาเรื่องนี้ ในการประชุม ครั้งที่ 1/2545 วันศุกร์ที่ 18 มกราคม 2545 มีมติให้นำเสนอคณะกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบ เพื่อพิจารณาในแง่กฎหมายว่าตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 การแก้ไขระเบียบคณะกรรมการ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการให้กู้ยืม พ.ศ.2536 เป็นอำนาจของคณะกรรมการ หรือไม่ อย่างไร และต้องอนุมัติโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ทั้ง 3 กระทรวงหรือไม่อย่างไร แล้วนำเสนอคณะกรรมการต่อไป

ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการพิจารณากฎหมาย และระเบียบได้พิจารณาเห็นว่า

1. การแก้ไขระเบียบกระทรวงดังกล่าวเป็นอำนาจของคณะกรรมการ ภายใต้การอนุมัติของรัฐมนตรีว่าการ 3 กระทรวง ซึ่งในขั้นนี้ ที่ประชุมเห็นว่า ยังต้องหารือคณะกรรมการพิจารณากฎหมายฯ

2. เนื่องจากมติคณะกรรมการ ครั้งที่ 2/2539 วันที่ 18 มิถุนายน 2539 ได้อนุมัติหลักการแก้ไขระเบียบเกี่ยวกับการกำหนดระยะเวลาคืนเงินกู้และอื่นๆ โดยมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการ โดยนำรายละเอียดที่ได้รับอนุมัติไปปรับปรุงแก้ไขระเบียบ และนำเสนอคณะกรรมการพิจารณากฎหมายฯ เพื่อเสนอคณะกรรมการต่อไปนั้น กรณีนี้ ส.ป.ก. ได้นำรายละเอียดที่ได้รับอนุมัติไปใช้ปฏิบัติก่อนนำเสนอขอปรับปรุงแก้ไขระเบียบโดยเหตุที่ว่าขั้นตอนการแก้ไขต้องใช้ระยะเวลาดำเนินการนั้น เห็นว่าสามารถดำเนินการได้ เนื่องจากปฏิบัติตามแนวทางและหลักเกณฑ์ของคณะกรรมการ ทั้งนี้ ในขั้นตอนต่อไปต้องปรับปรุงร่างแก้ไขระเบียบตามรายละเอียดที่ได้รับอนุมัติส่งให้ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการพิจารณากฎหมายฯ เพื่อนำเสนอคณะกรรมการพิจารณากฎหมาย และคณะกรรมการ เพื่อพิจารณานำเสนอรัฐมนตรีว่าการ 3 กระทรวง อนุมัติต่อไป

มติคณะกรรมการ อนุมัติปรับลดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมจากเงินกองทุนฯ ดังนี้

1. การให้กู้ยืมแก่เกษตรกรทุกประเภท คิดดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 4 ต่อปี
2. การให้สถาบันเกษตรกรกู้ยืม คิดดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 2 ต่อปี

โดยกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมดังกล่าว ให้ครอบคลุมถึงโครงการเดิมซึ่งเคย อนุมัติไว้แล้ว และให้มีผลบังคับใช้นับตั้งแต่วันที่ได้รับอนุมัติ ทั้งนี้ สำหรับการปรับปรุงร่างแก้ไขระเบียบตามรายละเอียดที่ได้รับอนุมัติให้ ส.ป.ก. ดำเนินการนำเสนอคณะอนุกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบ และคณะกรรมการเพื่อพิจารณานำเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวง คือ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงการคลัง และกระทรวงมหาดไทยตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 มาตรา 19 (9) ต่อไป ทั้งนี้ โดยมีข้อสังเกตว่า การกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในอนาคตควรมีการศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมว่าจะกำหนดเป็นอัตราคงที่ หรือกำหนดอัตราลอยตัวเป็นช่วง ๆ ตามสภาวะของอัตราดอกเบี้ยในท้องตลาด เช่น 2 - 4 จึงเห็นควรมอบให้ฝ่ายเลขานุการ รับไปพิจารณาต่อไป

การประชุมครั้งที่ 3/2545 เมื่อวันที่ 30 กันยายน 2545

เรื่องที่ 3.3 ขออนุมัติปรับลดอัตราดอกเบี้ยค่าเช่าซื้อที่ดินที่ ส.ป.ก. จัดซื้อหรือเวนคืน

มติคณะกรรมการ อนุมัติปรับลดอัตราดอกเบี้ยค่าเช่าซื้อที่ดินที่ ส.ป.ก. จัดซื้อหรือเวนคืนจากเดิมอัตราร้อยละ 6 ต่อปีของราคาจัดซื้อหรือเวนคืน เป็นอัตราร้อยละ 4 ของราคาค่าเช่าซื้อที่ดิน ทั้งนี้โดยใช้กับผู้เช่าซื้อทุกราย และให้มีผลตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2545

เรื่องที่ 3.8 ขออนุมัติหลักการแก้ไขระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการให้กู้ยืมเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม แก่เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2536 กรณีอำนาจการอนุมัติเงินกู้ยืม

มติคณะกรรมการ อนุมัติหลักการแก้ไขระเบียบคณะกรรมการ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการให้กู้ยืมเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมแก่เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2536 กรณีอำนาจการอนุมัติเงินกู้ยืม ดังนี้

การแก้ไขตามมติคณะกรรมการ ครั้งที่ 2/2539 วันที่ 18 มิถุนายน 2539	ขอแก้ไข
ข้อ 13 (2) ก. โครงการซึ่งมีวงเงินกู้ยืมไม่เกิน 1,000,000 บาท ให้คณะกรรมการฯ เป็นผู้มีอำนาจอนุมัติ	โครงการซึ่งมีวงเงินกู้ยืมไม่เกิน 5,000,000 บาท ให้คณะกรรมการฯ เป็นผู้มีอำนาจอนุมัติ
ข้อ 13 (2) ข. โครงการซึ่งมีวงเงินกู้ยืมเกินกว่า 1,000,000 บาท ขึ้นไป ให้นำเสนอคณะกรรมการพิจารณา	โครงการซึ่งมีวงเงินกู้ยืมเกินกว่า 5,000,000 บาทขึ้นไป ให้นำเสนอ คณะกรรมการพิจารณา
ข้อ 14 กรณีสถาบันเกษตรกรเป็นผู้กู้ยืมให้คณะกรรมการฯ มีอำนาจอนุมัติไม่เกินแห่งละ 1,000,000 บาท สำหรับวงเงินเกินกว่า 1,000,000 บาท ให้เสนอคณะกรรมการ พิจารณา	กรณีสถาบันเกษตรกรเป็นผู้กู้ยืมให้คณะกรรมการฯ มีอำนาจอนุมัติไม่เกินแห่งละ 5,000,000 บาท สำหรับวงเงินเกิน 5,000,000 บาท คณะกรรมการพิจารณา

เรื่องที่ 3.12 หลักเกณฑ์มาตรฐานการฟื้นฟูสภาพพื้นที่ภายหลังการทำเหมืองแร่ในเขตปฏิรูปที่ดิน

ในการประชุมคณะกรรมการ ครั้งที่ 6/2544 เมื่อวันที่ 26 กันยายน 2544 คณะกรรมการได้มีมติให้ ส.ป.ก. กำหนดเงื่อนไขการฟื้นฟูสภาพพื้นที่ภายหลังการทำเหมืองในเขตปฏิรูปที่ดิน และ ส.ป.ก. ได้ดำเนินการยกร่างหลักเกณฑ์มาตรฐานการฟื้นฟูสภาพพื้นที่ภายหลังการทำเหมืองในเขตปฏิรูปที่ดิน ทั้งได้ประสานงานกับกระทรวงอุตสาหกรรม (กรมทรัพยากรธรณี) ในเรื่องดังกล่าวแล้ว และคณะกรรมการพิจารณาการอนุญาตหรือการให้ความยินยอมให้ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ได้มีมติเอกฉันท์ในการประชุมครั้งที่ 1/2545 เมื่อวันที่ 12 มีนาคม 2545 ให้นำแนวทางหลักเกณฑ์มาตรฐานการฟื้นฟูสภาพพื้นที่ภายหลังการทำเหมืองในเขตปฏิรูปที่ดินที่กรมทรัพยากรธรณีได้พิจารณาแล้ว ให้อนุกรรมการฯ นำไปศึกษา รวบรวมระดมความคิดเห็นจากอนุกรรมการแต่ละท่าน เมื่อเรียบร้อยแล้ว ให้ประสานงานเพื่อพิจารณา กำหนดวันประชุมคณะอนุกรรมการฯ ต่อไป

หลักเกณฑ์มาตรฐานการฟื้นฟูสภาพพื้นที่ภายหลังการทำเหมืองในเขตปฏิรูปที่ดิน โดยสรุป ดังนี้

ผู้รับประทานบัตรต้องเสนอแผนการฟื้นฟูสภาพพื้นที่ฯ ให้ ส.ป.ก. พิจารณาพร้อมกับการยื่นคำขอรับความยินยอม ในกรณีที่ดำเนินการฟื้นฟูสภาพพื้นที่ฯ และไม่สามารถดำเนินการตามแผนการฟื้นฟูสภาพพื้นที่ฯ ได้ ผู้รับประทานบัตรต้องเสนอเพื่อขอปรับแผนการฟื้นฟูสภาพพื้นที่ฯ เพื่อให้ ส.ป.ก. และกรมทรัพยากรธรณีพิจารณาร่วมกันอีกครั้ง ลักษณะของการดำเนินการฟื้นฟูสภาพพื้นที่ฯ ให้กระทำพร้อมกันไปกับการทำเหมืองบริเวณทำเหมืองให้ทำการปรับระดับพื้นที่เพื่อป้องกันอันตรายจากการพังทลายของดิน และให้ทำการปรับสภาพดินโดยใช้ดินลูกรังหรือดินเหนียวหรือหน้าดินที่สามารถใช้เพาะปลูกได้ทำการกลบพร้อมทั้งเติมปูนขาวและการเพิ่มปุ๋ยอินทรีย์เพื่อให้สามารถทำการเกษตรกรรมได้ในระดับหนึ่ง

บริเวณโรงแต่งแร่ต้องทำการรื้อถอนอาคารสิ่งก่อสร้างออก เว้นแต่อาคารที่ ส.ป.ก. ยินยอมให้คงไว้ใช้เพื่อประโยชน์ของ ส.ป.ก. และต้องปรับระดับพื้นที่ให้สามารถทำการเกษตรกรรมและเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจได้อีกประการหนึ่ง

บริเวณที่ทิ้งกากแร่ หรือที่ทิ้งขยะของเสียต้องทำการไถกลบพร้อมทั้งเติมปูนขาว และเพิ่มปุ๋ยอินทรีย์ เพื่อให้สามารถทำการเกษตรกรรมได้ต่อไป

บริเวณอ่างเก็บน้ำธรรมชาติและแหล่งน้ำจากการทำเหมือง จะให้คงไว้ตามเดิม หรือจะให้เปลี่ยนแปลงเป็นกิจกรรมอื่นหรือไม่นั้นจะต้องให้ ส.ป.ก.จังหวัด ยินยอม

การปลูกต้นไม้ในบริเวณพื้นที่หลังการทำเหมืองต้องผ่านการพิจารณาเห็นชอบจาก คปท. การศึกษาชนิดพันธุ์ต้นไม้ การเพาะพันธุ์ไม้ให้ทำพร้อมกับการทำเหมือง

ในกรณีที่ผู้รับประทานบัตรไม่ทำการฟื้นฟูสภาพพื้นที่ฯ หรือดำเนินการล่าช้า หรือกระทำการไม่เป็นไปตามแผนงานหรือกระทำการใดก่อให้เกิดความเสียหายแก่ ส.ป.ก. แล้ว ผู้รับประทานบัตรต้องชดเชยค่าสินไหมทดแทนให้แก่ ส.ป.ก. เต็มจำนวน

ทั้งนี้ แผนการฟื้นฟูสภาพพื้นที่ฯ ผู้ขอประทานบัตรเป็นผู้ยื่นพร้อมกับคำขอรับความยินยอมฯ โดยเสนอแผนการฟื้นฟูให้เหมาะสมกับกิจการของการทำเหมืองให้ ส.ป.ก. พิจารณายกย่องไม่ต้องไม่ต่ำกว่าหลักเกณฑ์มาตรฐานตามที่ ส.ป.ก. กำหนด ทั้งต้องวางหลักประกันให้กับ ส.ป.ก. ดังนั้น จึงเห็นควรแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อพิจารณาเห็นชอบแผนการฟื้นฟูสภาพพื้นที่ฯ และให้มีอำนาจพิจารณาเห็นชอบปรับปรุงแก้ไขแผนการฟื้นฟูสภาพพื้นที่ฯ ทั้งนี้ หากภายหลังปรากฏว่าไม่สามารถดำเนินการได้ตามแผนฟื้นฟูสภาพพื้นที่ฯ ที่ได้รับความเห็นชอบไว้ หรือผิดเงื่อนไขดังกล่าว ส.ป.ก. สามารถบังคับจากหลักประกันที่บริษัทฯ ได้วางไว้ โดยคณะทำงานประกอบด้วย

1. เลขานุการ ส.ป.ก.	ประธาน
2. ผู้อำนวยการกองนิติการ ส.ป.ก.	คณะทำงาน
3. ผู้อำนวยการกองรังวัดและแผนที่ ส.ป.ก.	คณะทำงาน
4. ผู้อำนวยการกองวิศวกรรม ส.ป.ก.	คณะทำงาน
5. ปฏิรูปที่ดินจังหวัดที่มีการอนุญาตตามระเบียบคณะกรรมการ เรื่องการให้ความยินยอมฯ	คณะทำงาน
6. ผู้แทนสำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม	คณะทำงาน
7. หัวหน้าฝ่ายนิติกรรมและสัญญา กองนิติการ ส.ป.ก.	คณะทำงาน
- และเลขานุการ

ส.ป.ก. ได้นำหลักเกณฑ์มาตรฐานการฟื้นฟูสภาพพื้นที่ภายหลังการทำเหมือง
ในเขตปฏิรูปที่ดิน เสนอคณะกรรมการพิจารณาการอนุญาตหรือการให้ความยินยอม
ให้ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ในการประชุมครั้งที่ 2/2545 เมื่อวันที่ 12 กันยายน 2545
โดยมีมติ ดังนี้

1. ให้นำข้อสังเกตของกรมป่าไม้กลับไปพิจารณาร่วมกันระหว่างกองวิศวกรรม
ส.ป.ก. และกรมทรัพยากรธรณี กรณีระยะทางลาดเฉลี่ยมากกว่า 200 เมตรขึ้นไป
จะต้องปรับแต่งเป็นขั้นบันไดทุก ๆ ความลาด 200 เมตร โดยผู้แทนกรมป่าไม้เห็นว่า
ควรปรับระดับเป็น 100 เมตร ตามแนวระดับและขั้นบันไดกว้าง 3 เมตร เห็นควรเพิ่มเป็น
3.5 - 3.8 เมตร
2. ให้เพิ่มผู้แทนสำนักนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม เป็นคณะทำงานเพื่อพิจารณา
หลักเกณฑ์การฟื้นฟูสภาพพื้นที่ฯ และให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดที่มีการอนุญาตตามระเบียบฯ
ในพื้นที่ที่มีการทำเหมือง เป็นคณะทำงาน

- มติคณะกรรมการ**
1. อนุมัติหลักเกณฑ์มาตรฐานการฟื้นฟูสภาพพื้นที่ภายหลังการทำเหมือง
ในเขตปฏิรูปที่ดิน พร้อมทั้งอนุมัติแต่งตั้งคณะทำงานตามที่ ส.ป.ก. เสนอ
 2. เห็นชอบให้ ส.ป.ก. แจ้งหลักเกณฑ์ฯ ให้ผู้ยื่นคำขอใช้ที่ดินที่คณะกรรมการ
ได้พิจารณาในส่วนอื่นไว้แล้วทราบ และหากผู้ยื่นคำขอใช้ที่ดินยินยอมปฏิบัติ
ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นก็ให้ ส.ป.ก. แจ้งอนุญาตการใช้ที่ดินต่อไป โดยไม่ต้องนำเรื่อง
เสนอคณะกรรมการพิจารณาอีก

การประชุมครั้งที่ 1/2546 เมื่อวันที่ 7 มกราคม 2546

เรื่องที่ 3.3 ขออนุมัติปรับปรุงคณะกรรมการโครงการและการเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

มติคณะกรรมการ 1. อนุมัติยกเลิกคำสั่งคณะกรรมการที่ 1/2535 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการโครงการและการเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม สั่ง ณ วันที่ 20 มกราคม 2535

2. อนุมัติแต่งตั้งคณะกรรมการโครงการและการเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และให้ใช้คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการฯ ฉบับใหม่ โดยมีกรรมการ 16 ท่าน ดังนี้

1. เลขาธิการ ส.ป.ก.	ประธานอนุกรรมการ
2. รองเลขาธิการ ส.ป.ก.	รองประธานอนุกรรมการ
3. ผู้แทนกรมบัญชีกลาง	อนุกรรมการ
4. ผู้แทนสำนักงบประมาณ	อนุกรรมการ
5. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	อนุกรรมการ
6. ผู้แทนกรมพัฒนาที่ดิน	อนุกรรมการ
7. ผู้แทน ธ.ก.ส.	อนุกรรมการ
8. ผู้แทนกรมวิชาการเกษตร	อนุกรรมการ
9. ผู้แทนกรมส่งเสริมสหกรณ์	อนุกรรมการ
10. ผู้แทนกรมประมง	อนุกรรมการ
11. ผู้แทนกรมปศุสัตว์	อนุกรรมการ
12. ผู้แทนกรมส่งเสริมการเกษตร	อนุกรรมการ
13. ผู้อำนวยการสำนักบริหารกองทุน ส.ป.ก.	อนุกรรมการ
14. ผู้อำนวยการสำนักจัดการปฏิรูปที่ดิน ส.ป.ก.	อนุกรรมการ
15. ผู้อำนวยการส่วนวิเคราะห์เงินกองทุน สำนักบริหารกองทุน ส.ป.ก.	อนุกรรมการ และเลขานุการ
16. ผู้อำนวยการส่วนแผนงาน สำนักบริหารกองทุน ส.ป.ก.	อนุกรรมการ และผู้ช่วยเลขานุการ

ให้คณะกรรมการฯ ดังกล่าว มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์โครงการที่เกี่ยวกับการปฏิรูปที่ดิน พิจารณารายละเอียดค่าใช้จ่ายตามโครงการ ตลอดจนการพิจารณาเปลี่ยนแปลงประเภทหรือรายการค่าใช้จ่ายตามโครงการที่ได้รับอนุมัติ

2. พิจารณากำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ ตลอดจนเงื่อนไขต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเงินและการบัญชีกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

3. มีอำนาจแต่งตั้งคณะทำงานเฉพาะเรื่อง

4. ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะอนุกรรมการฯ ดังกล่าว ให้มีอำนาจเชิญผู้แทนของส่วนราชการ ตลอดจนเจ้าหน้าที่ เพื่อชี้แจงรายละเอียดหรือจัดส่งเอกสารตามที่เห็นสมควร

เรื่องที่ 3.4 ขออนุมัติดำเนินการปฏิรูปที่ดินในพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี ในท้องที่จังหวัดขอนแก่น จังหวัดแพร่ และจังหวัดตรังจำนวน 3 พื้นที่ รวมเนื้อที่ประมาณ 36,312 ไร่

มติคณะกรรมการ อนุมัติดำเนินการปฏิรูปที่ดินในพื้นที่ที่จำแนกฯ จำนวน 3 พื้นที่ รวมเนื้อที่ประมาณ 36,312 ไร่ ดังนี้

1. ที่จำแนกฯ ป่าโครงการรถไฟสำราญ (แปลงที่ 1) ตำบลบ้านค้อ และตำบลโนนทอน อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น เนื้อที่ประมาณ 9,351 ไร่

2. ที่จำแนกฯ ป่าห้วยแม่ยาง (แปลงที่ 1 และแปลงที่ 3) ตำบลแม่ยางร้อง ตำบลแม่ยางฮ่อ ตำบลร้องกวาง ตำบลแม่ทราย ตำบลทุ่งศรี และตำบลร้องเข้ อำเภอร้องกวาง จังหวัดแพร่ เนื้อที่ประมาณ 23,299 ไร่

3. ที่จำแนกฯ ป่าเทือกเขาควนท่าโลน ตำบลเขากอบ และตำบลทุ่งต่อ อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง เนื้อที่ประมาณ 3,662 ไร่

เรื่องที่ 3.5 ขออนุมัติประกาศเขตปฏิรูปที่ดินในพื้นที่บ้านใหม่รัตนโกสินทร์ ตำบลนาสัก อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง และปรับปรุงแนวเขตปฏิรูปที่ดินตามพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดิน ในท้องที่ตำบลนาสัก และตำบลแม่เมาะ อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2540 ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 15 สิงหาคม 2543 เพื่อช่วยเหลือราษฎรที่อพยพจากโครงการขยายเหมืองแม่เมาะ และโครงการแม่จาง อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง

ในปี 2512 การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ได้ดำเนินการสำรวจลิกไนต์ในพื้นที่อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง และได้ก่อสร้างโรงไฟฟ้า เหมือง และอ่างเก็บน้ำ ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อดำเนินการผลิตไฟฟ้าโดยใช้พลังงานจากลิกไนต์

จึงขอใช้พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติป่าแม่จาง ป่าแม่เมาะ และป่าแม่จาง (ตอนขุน) รวม 3 ป่า จากกรมป่าไม้ ดังนี้

1. ป่าแม่จาง และป่าแม่เมาะ (บ้านท่าปะตุ่น - นาแหม) เนื้อที่ประมาณ 57,269-3-82-5 ไร่ เพื่อเป็นพื้นที่โครงการ และเนื้อที่ประมาณ 4,993 ไร่ เพื่อจัดสรรให้แก่ราษฎรที่ต้องอพยพออกจากพื้นที่ จำนวน 2,152 ราย 2,289 แปลง เนื้อที่ 3,109-2-10 ไร่

2. ป่าแม่จาง (ตอนขุน) (บ้านใหม่รัตนโกสินทร์) เนื้อที่ประมาณ 3,269-0-7-84 ไร่ เพื่อจัดสรรให้แก่ราษฎรที่ต้องอพยพออกจากพื้นที่ จำนวน 237 ราย 335 แปลง เป็นที่อยู่อาศัย 153-2-00 ไร่ และที่ทำกิน 1,475-0-00 ไร่

การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยได้กำหนดหลักเกณฑ์ของราษฎรที่จะได้รับความช่วยเหลือและจัดทำบัญชีการอพยพราษฎร และกำหนดแนวทางปฏิบัติในการให้ความช่วยเหลือ รวม 3 ทางเลือก ดังนี้

1. ที่อยู่อาศัยพร้อมที่ทำกินโดยไม่ได้รับเงินช่วยเหลือ
2. ที่ทำการค้าพร้อมเงินช่วยเหลือ ในพื้นที่ท่าปะตุ่น - นาแหม
3. เลือกรับเงินช่วยเหลือเพียงอย่างเดียว

ในปี 2536 ราษฎรเรียกร้องเอกสารสิทธิ ต่อคณะกรรมการแก้ไขปัญหาบุกรุกที่ดินของรัฐ (กบร.) ซึ่งได้มีมติว่าไม่สามารถออกเอกสารสิทธิให้แก่ราษฎรในพื้นที่ได้

รัฐบาลได้แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาช่วยเหลือราษฎรผู้ได้รับผลกระทบจากโครงการขยายเหมืองแม่เมาะ พิจารณาและได้นำเรื่องเสนอคณะกรรมการประสานการแก้ไขปัญหาบุกรุกที่ดินของรัฐส่วนกลาง (กบร.ส่วนกลาง) ในปี 2539 โดยมีมติ ดังนี้

- (1) ให้ดำเนินการปฏิรูปที่ดินในพื้นที่บ้านใหม่รัตนโกสินทร์
- (2) ให้ราษฎรเช่าพื้นที่บ้านท่าปะตุ่น-นาแหม เนื่องจากราษฎรในพื้นที่ดังกล่าวไม่ได้ประกอบอาชีพเกษตรกรรม

(3) สถานที่ราชการหรือใช้ประโยชน์ในทางราชการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการถอนสภาพจากป่าสงวนแห่งชาติ แล้วนำมาขึ้นทะเบียนเป็นที่ราชพัสดุ

คณะรัฐมนตรี มีมติวันที่ 15 สิงหาคม 2543 ให้ดำเนินการ ดังนี้

(1) เห็นชอบแนวทางและขั้นตอนการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนเกี่ยวกับการออกเอกสารสิทธิ ในพื้นที่อพยพจากโครงการขยายเหมืองแม่เมาะ และโครงการแม่จาง และอนุมัติให้ดำเนินการตามที่สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี (การไฟฟ้าฯ) เสนอทั้ง 3 ข้อ ได้แก่

(1.1) การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยจะดำเนินการส่งคืนพื้นที่ให้กรมป่าไม้

(1.2) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ดำเนินการออกกฎหมายเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติในพื้นที่

(1.3) ให้คณะกรรมการจัดหาที่ดินแห่งชาติ ดำเนินการจำแนกที่ดินเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการต่อไปนี้ ดังนี้

(1.3.1) สถานที่ราชการ ให้กรมธนารักษ์ กระทรวงการคลัง ดำเนินการขึ้นทะเบียนเป็นที่ราชพัสดุ

(1.3.2) ที่อยู่อาศัย ให้กรมที่ดิน กระทรวงมหาดไทย ดำเนินการออกเอกสารสิทธิให้แก่ราษฎรตามบัญชีรายชื่อผู้ได้รับความช่วยเหลือให้ได้รับที่จัดสรร

(1.3.3) ที่ดินทำกิน ให้ส.ป.ก. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ดำเนินการออก ส.ป.ก.4-01 ให้แก่ราษฎรตามบัญชีรายชื่อ ผู้ได้รับความช่วยเหลือให้ได้รับที่จัดสรร

(2) ให้การไฟฟ้าฯ จัดสรรเงินทดแทนให้กรมป่าไม้ เพื่อนำไปใช้ในการเพิ่มพื้นที่ป่าหรือการแก้ไขปัญหาที่ดินป่าไม้..... ฯลฯ.....

ข้อพิจารณา

1. คณะกรรมการติดตามผลการดำเนินการแก้ไขปัญหาการออกเอกสารสิทธิให้แก่ราษฎรในพื้นที่อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง มีปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีเป็นประธานมีมติให้ ส.ป.ก. เร่งรัดดำเนินการกำหนดเขตปฏิรูปที่ดิน เฉพาะส่วนในพื้นที่บ้านใหม่รัตนโกสินทร์เท่านั้น ซึ่งเดิมเป็นพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าแม่จาง (ตอนขุน) และที่รกร้างว่างเปล่าที่อยู่นอกเขตป่าไม้ถาวร จำนวน 1 ฉบับ เนื้อที่ประมาณ 2,562 ไร่ พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติป่าแม่เมาะ (เดิม) จำนวน 1 ฉบับ เนื้อที่ประมาณ 1,020 ไร่ และปรับปรุงแนวเขตปฏิรูปที่ดิน ในพระราชกฤษฎีกาฉบับปี 2540 โดยให้กันเขตที่อยู่อาศัยออก เนื้อที่ประมาณ 200 ไร่เศษ เพื่อให้กรมที่ดินออกเอกสารสิทธิ จำนวน 1 ฉบับ รวม 3 ฉบับ เพื่อนำมาแก้ไขปัญหาที่ดินแก่ราษฎรที่ถูกอพยพฯ และให้ดำเนินการแล้วเสร็จภายใน 6 เดือน

2. มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 15 สิงหาคม 2543 กำหนดให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกรมป่าไม้ ดำเนินการออกกฎกระทรวงเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติ ขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และเมื่อกฎกระทรวงเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติแล้ว ที่ดินจะมีสถานะเป็นที่รกร้างว่างเปล่าที่อยู่นอกเขตป่าไม้ โดยในส่วนที่อยู่อาศัย ให้กรมที่ดินรับไปดำเนินการ ส่วนที่ดินทำกิน ให้ ส.ป.ก. นำมาดำเนินการ

3. การกำหนดเขตปฏิรูปที่ดินในที่รกร้างว่างเปล่าที่อยู่นอกเขตป่าไม้ถาวร เป็นไปตามมาตรา 26 (3) แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518

4. กรมธนารักษ์ ได้แจ้งในที่ประชุมคณะกรรมการติดตามฯ ว่าที่ดินในท้องที่อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง มีพระบรมราชโองการฯ เมื่อวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2470 ระบุว่า “.....ที่แม่เมาะไว้สำหรับรัฐบาลตรวจทำ ถ้ามีผู้ใดมาขอประทานบัตรหรือสิทธิใด ๆ ในเขตทั้งหลายที่กล่าว จงแจ้งให้ทราบว่าเป็นที่ ๆ รัฐบาลสงวนไว้ใช้ราชการ” และกรมธนารักษ์ ได้มีหนังสือหาข้อไปยังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ว่าที่ดินดังกล่าวจะถือว่าเป็นที่ราชพัสดุหรือไม่ หากเป็นที่ราชพัสดุนำที่ราชพัสดุ

มาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ส.ป.ก. จะต้องได้รับความยินยอมจากกระทรวงการคลัง ตามมาตรา 26 (2) และต้องปฏิบัติตามบันทึกข้อตกลงระหว่างกรมธนารักษ์กับ ส.ป.ก. เมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม 2537

คำชี้แจงของหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง

1. ผู้แทนกรมธนารักษ์ ชี้แจงว่า ในเรื่องของการพิจารณาที่ดินหวงห้าม ตามพระบรมราชโองการฯ มีแนวทางการพิจารณาอยู่หลายแนวทาง ซึ่งยังเป็นปัญหา ในทางปฏิบัติ จังหวัดลำปาง จึงได้มีหนังสือหรือไปยังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา อีกครั้งหนึ่ง ขณะนี้ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ยังพิจารณาข้อหาหรือของ จังหวัดลำปางไม่แล้วเสร็จ ซึ่งหากผลการพิจารณาปรากฏว่าเป็นที่ราชพัสดุ ส.ป.ก. ก็จะต้องดำเนินการตามมาตรา 26 (2) ขอความยินยอมจากกระทรวงการคลัง และปฏิบัติตาม บันทึกข้อตกลงระหว่างกรมธนารักษ์กับ ส.ป.ก. เมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม 2537

2. ผู้แทนสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ชี้แจงว่า มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 15 สิงหาคม 2543 กำหนดหลักการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ถูกอพยพ ซึ่งในการสำรวจ ครั้งแรก ปรากฏข้อมูลว่าเป็นที่ป่าสงวนแห่งชาติทั้งหมด จึงกำหนดให้กระทรวงเกษตร และสหกรณ์ (โดยกรมป่าไม้) ออกกฎกระทรวงเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติ และให้กรมที่ดิน ออกเอกสารสิทธิ ในที่อยู่อาศัย และให้ ส.ป.ก. ดำเนินการในเรื่องที่ดินทำกิน ต่อมาเมื่อกรมอุทยานฯ (กรมป่าไม้เดิม) เสนอร่างกฎกระทรวงเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติ จึงปรากฏข้อเท็จจริงว่า ไม่ใช่ที่ป่าสงวนฯ ทั้งหมด แต่เป็นป่าไม้ถาวร ที่รกร้างว่างเปล่า และที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน จึงได้ขอความร่วมมือมายัง ส.ป.ก. ซึ่งได้มีการประชุมหารือ ร่วมกันหลายครั้ง สรุปได้ว่ามีพื้นที่ที่จะให้ ส.ป.ก. นำมากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินและจะต้อง ปรับปรุงแนวเขต ได้แก่

1. ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าแม่จาง (ตอนขุน) เป็นที่ทำกิน
2. ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าแม่เมาะ เป็นที่ทำกิน
3. ที่ดินรกร้างว่างเปล่า นอกเขตป่าไม้ ติดกับป่าแม่จาง (ตอนขุน) เป็นที่ทำกิน
4. ที่ดินที่จะต้องปรับปรุงแนวเขตที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินตามพระราชกฤษฎีกา กำหนดเขตที่ดิน ในท้องที่ตำบลนาสัก และ ตำบลแม่เมาะ อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2540 เนื่องจากเป็นที่ชุมชน

ซึ่ง ส.ป.ก. จะต้องกำหนดเขตปฏิรูปที่ดิน รวม 3 พื้นที่ และปรับปรุงแนวเขตปฏิรูปที่ดิน ออกจากเขตปฏิรูปที่ดินตามพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว และเพื่อความรวดเร็ว ในการกำหนดเขตปฏิรูปที่ดิน สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีจะเสนอเรื่อง ให้คณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา และมีมติให้ ส.ป.ก. เสนอร่างไปยังสำนักงานคณะกรรมการ กฤษฎีกาเพื่อพิจารณาตรวจร่างฯ ได้โดยตรง

มติคณะกรรมการ เห็นชอบให้ ส.ป.ก. ดำเนินการกำหนดเขตปฏิรูปที่ดินและปรับปรุงแนวเขต เพื่อเป็นการช่วยเหลือราษฎรที่อพยพจากโครงการขยายเหมืองแม่เมาะ และโครงการแม่เมาะ อำเภอมะแมะ จังหวัดลำปาง ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 15 สิงหาคม 2543 จึงเห็นชอบให้ประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน ดังนี้

1. กำหนดเขตปฏิรูปที่ดินเฉพาะส่วนในบริเวณบ้านใหม่รัตนโกสินทร์ ซึ่งเดิมอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติป่าแม่เมาะ (ตอนขุน) และที่รกร้างว่างเปล่า เนื้อที่ประมาณ 2,562 ไร่
2. กำหนดเขตปฏิรูปที่ดินเฉพาะส่วนในบริเวณบ้านใหม่รัตนโกสินทร์ ซึ่งเดิมอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติป่าแม่เมาะ เนื้อที่ประมาณ 1,020 ไร่
3. ปรับปรุงแนวเขตปฏิรูปที่ดินตามพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในท้องที่ ตำบลนาสัก และตำบลแม่เมาะ อำเภอมะแมะ จังหวัดลำปาง ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2540 โดยกันพื้นที่ที่อยู่อาศัยในบ้านใหม่รัตนโกสินทร์ หมู่ที่ 5 ตำบลนาสัก อำเภอมะแมะ จังหวัดลำปาง เนื้อที่ประมาณ 200 ไร่เศษ ออกจากเขตปฏิรูปที่ดิน และให้กรมที่ดินนำไปดำเนินการออกเอกสารสิทธิแก่ราษฎรต่อไป

โดยให้ประสานงานกับสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีต่อไป หากพื้นที่ดังกล่าวเป็นที่ราชพัสดุให้ประสานงานกับกรมธนารักษ์ กระทรวงการคลังด้วย

เรื่องที่ 3.7 ขอยกเลิกมติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ครั้งที่ 1/2542 วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2542 เรื่อง ขอบทบทวนมติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ในการเรียกเก็บค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์จากการขอใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน ข้อ 2

มติคณะกรรมการ 1. อนุมัติยกเลิกมติคณะกรรมการครั้งที่ 1/2542 วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2542 วาระเพื่อพิจารณา เรื่องที่ 3.2 ขอบทบทวนมติคณะกรรมการในการเรียกเก็บค่าตอบแทน การใช้ประโยชน์จากการขอใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ ในเขตปฏิรูปที่ดินข้อ 2

2. อนุมัติให้เลขาธิการ ส.ป.ก. มีอำนาจพิจารณาการเรียกเก็บค่าตอบแทน การใช้ประโยชน์จากการขอใช้ที่ดินของ ส.ป.ก. ตามระเบียบคณะกรรมการว่าด้วยการมอบหมายให้เลขาธิการพิจารณาอนุญาตใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภค และกิจการอื่น ๆ ดังนี้

2.1 ให้เรียกเก็บค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ในที่ดินตามราคาประเมินของ กรมที่ดินหรือราคาที่ ส.ป.ก. ได้จ่ายชำระค่าที่ดินอันมีราคาสูงกว่าราคาประเมินของ กรมที่ดินในปีที่ได้รับอนุญาตให้ใช้ที่ดิน

2.2 การขอใช้ประโยชน์ในที่ดิน กรณีหน่วยงานที่ขอใช้ที่ดินกำหนดให้มีคณะกรรมการกำหนดราคาค่าทดแทนทรัพย์สิน โดยมีผู้แทน ส.ป.ก. เป็นกรรมการร่วมด้วย ให้เรียกเก็บค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ในที่ดินตามที่คณะกรรมการของหน่วยงานนั้น กำหนด เช่น การไฟฟ้าฝ่ายผลิตฯ หรือกรณีไม่มีผู้แทนของ ส.ป.ก. เป็นกรรมการ และคณะกรรมการได้กำหนดค่าตอบแทนฯ ไว้ไม่น้อยกว่า ข้อ 2.1

2.3 ให้เลขาธิการ ส.ป.ก. มีอำนาจยกเว้นการเรียกเก็บค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ในที่ดิน เมื่อมีข้อเท็จจริงปรากฏทั้ง 3 กรณี ดังนี้

2.3.1 หน่วยงานของรัฐที่ขอใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภค ไม่มีการเรียกเก็บค่าบริการ หรือค่าใช้จ่ายใด ๆ จากผู้ใช้บริการ

2.3.2 มีการแสดงเหตุผลที่ชัดเจนว่า การใช้ที่ดินบริเวณที่ขออนุญาตจะเป็นประโยชน์แก่เกษตรกร และต่อชุมชนในท้องถิ่นตามเจตนารมณ์ของการปฏิรูปที่ดิน หรือเป็นที่ที่เหมาะสมในการรักษาความมั่นคงของประเทศ

2.3.3 การใช้ประโยชน์ในพื้นที่ที่มีการใช้สอยพื้นที่ตามขนาดเนื้อที่ที่จำเป็น แก่การนั้น และกระทบต่อพื้นที่แปลงเกษตรกรรมน้อยที่สุด และผ่านความเห็นชอบ จากชุมชนท้องถิ่นว่าไม่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

การประชุมครั้งที่ 2/2546 เมื่อวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2546

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.1 ขออนุมัติดำเนินการปฏิรูปที่ดินในพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติ คณะรัฐมนตรี ในท้องที่จังหวัดยโสธร จังหวัดลำปาง จังหวัดเชียงราย จังหวัดกระบี่ จังหวัดระนอง จังหวัดนครศรีธรรมราช พื้นที่จัดสรรเพื่อเกษตรกรรมจังหวัดสงขลา และพื้นที่นิคมสร้างตนเองสงเคราะห์ชาวเขา จังหวัดเชียงราย จำนวน 34 พื้นที่ รวมเนื้อที่ประมาณ 164,219.75 ไร่

มติคณะกรรมการ ขออนุมัติดำเนินการปฏิรูปที่ดินในพื้นที่จำแนกฯ ในท้องที่จังหวัดยโสธร จังหวัดลำปาง จังหวัดเชียงราย จังหวัดกระบี่ จังหวัดระนอง จังหวัดนครศรีธรรมราช พื้นที่จัดสรร เพื่อเกษตรกรรม จังหวัดสงขลา และพื้นที่นิคมสร้างตนเองชาวเขา จังหวัดเชียงราย รวมจำนวน 34 พื้นที่ รวมเนื้อที่ประมาณ 164,219.75 ไร่ ดังนี้

1. ที่จำแนกฯ จังหวัดยโสธร จำนวน 2 พื้นที่ 6 แปลง รวมเนื้อที่ประมาณ 4,342 ไร่

(1) ที่จำแนกฯ ป่าบ้านเชียงเครือ จำนวน 1 แปลง เนื้อที่ประมาณ 2,945 ไร่ อยู่ในเขตปกครองท้องที่อำเภอป่าดัว จังหวัดยโสธร

(2) ที่จำแนกฯ ป่าฟ้าห่วน จำนวน 5 แปลง ได้แก่ แปลงที่ 1 แปลงที่ 4-7 รวมเนื้อที่ ประมาณ 1,397 ไร่ อยู่ในเขตปกครองท้องที่อำเภอค้อวัง จังหวัดยโสธร

2. ที่จำแนกฯ จังหวัดลำปาง จำนวน 1 พื้นที่ 12 แปลง แปลงที่ 1 - 4 แปลงที่ 7-9 แปลงที่ 19-21 และแปลงที่ 24 - 25 เนื้อที่ประมาณ 6,270 ไร่ ในท้องที่อำเภอเกาะคา อำเภอสบปราบ และอำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง ซึ่งอยู่นอกเขตป่าสงวนแห่งชาติ

3. ที่จำแนกฯ ป่าห้วยสัก-ป่าแม่กก (หมายเลข 43) ในท้องที่อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย จำนวน 2 แปลง คือ แปลงที่ 7 และแปลงที่ 10 เนื้อที่ 1,752 ไร่

4. ที่จำแนกฯ จังหวัดกระบี่ จำนวน 11 พื้นที่ รวมเนื้อที่ประมาณ 70,655.75 ไร่

(1) ที่จำแนกฯ ป่าปากลาว - คลองบากัน จำนวน 1 แปลง คือ แปลงที่ 2 เนื้อที่ประมาณ 4,247 ไร่ อยู่ในเขตปกครองท้องที่อำเภออ่าวลึก จังหวัดกระบี่

(2) ที่จำแนกฯ ป่าคลองกาโรต - คลองหิน จำนวน 4 แปลง คือ แปลงที่ 1-4 รวมเนื้อที่ประมาณ 7,575.75 ไร่ อยู่ในเขตปกครองท้องที่อำเภออ่าวลึก จังหวัดกระบี่

(3) ที่จำแนกฯ ป่าที่ดินของรัฐตำบลเขาทองไสไทย กระบี่ใหญ่ (ร.6) จำนวน 2 แปลง คือ แปลงที่ 4 และแปลงที่ 7 รวมเนื้อที่ประมาณ 27,266 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตปกครองท้องที่อำเภอเมืองฯ จังหวัดกระบี่

(4) ที่จำแนกฯ ป่าอ่าวนางและป่าทางนาค จำนวน 4 แปลง ได้แก่ แปลงที่ 1-4 รวมเนื้อที่ประมาณ 1,757 ไร่ อยู่ในเขตปกครองท้องที่อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่

(5) ที่จำแนกฯ ป่าที่ดินของรัฐตำบลอ่าวนาง (ร.7) จำนวน 1 แปลง คือ แปลงที่ 1 เนื้อที่ประมาณ 8,918 ไร่ อยู่ในเขตปกครองท้องที่อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่

(6) ที่จำแนกฯ ป่าชายเลนคลองบางฝั่ง คลองพ้อ จำนวน 1 แปลง คือ แปลงที่ 15 เนื้อที่ประมาณ 1,653 ไร่ อยู่ในเขตปกครองท้องที่อำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่

(7) ที่จำแนกฯ ป่าคลองลัดปันจ่อ จำนวน 3 แปลง คือ แปลงที่ 1 แปลงที่ 2 และแปลงที่ 6 รวมเนื้อที่ประมาณ 508 ไร่ อยู่ในเขตปกครองท้องที่อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่

(8) ที่จำแนกฯ ป่าที่ดินของรัฐ (ที่จัดสรร) ร.19 จำนวน 1 แปลง คือ แปลงที่ 4 เนื้อที่ประมาณ 7,228 ไร่ อยู่ในเขตปกครองท้องที่อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่

(9) ที่จำแนกฯ ป่าเกาะกลาง จำนวน 2 แปลง คือ แปลงที่ 1 และแปลงที่ 2 เนื้อที่ประมาณ 604 ไร่ อยู่ในเขตปกครองท้องที่อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่

(10) ที่จำแนกฯ ป่าคลองพน-กลาเสน้อย จำนวน 12 แปลง คือ แปลงที่ 1 แปลงที่ 3 แปลงที่ 7 แปลงที่ 9 - 15 แปลงที่ 17 และแปลงที่ 18 ไร่ รวมเนื้อที่ประมาณ 10,112 ไร่ อยู่ในเขตปกครองท้องที่อำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่

(11) ที่จำแนกฯ ป่าที่ดินของรัฐ (ที่จัดสรร) ร.12 จำนวน 4 แปลง คือ แปลงที่ 2 4-6 ไร่ รวมเนื้อที่ประมาณ 787 ไร่ อยู่ในเขตปกครองท้องที่อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่

5. ที่จำแนกฯ จังหวัดระนอง จำนวน 6 พื้นที่ รวมเนื้อที่ประมาณ 31,804 ไร่

(1) ที่จำแนกฯ ป่าน้ำขาว จำนวน 1 แปลง คือ แปลงที่ 2 เนื้อที่ประมาณ 4,375 ไร่ อยู่ในเขตปกครองท้องที่อำเภอกระบุรี จังหวัดระนอง

(2) ที่จำแนกฯ ป่าน้ำจืด - มะมูและป่าปากจั่น จำนวน 3 แปลง คือ แปลงที่ 1 แปลงที่ 4 และแปลงที่ 6 รวมเนื้อที่ประมาณ 8,113 ไร่ อยู่ในเขตปกครองท้องที่อำเภอกระบุรี จังหวัดระนอง

(3) ที่จำแนกฯ ป่าคลองลำเลียง - ละอุ่น (แปลงที่ 1) จำนวน 1 แปลง คือ แปลงที่ 1 เนื้อที่ประมาณ 606 ไร่ อยู่ในเขตปกครองท้องที่อำเภอกระบุรี จังหวัดระนอง

(4) ที่จำแนกฯ ป่าคลองลำเลียง - ละอุ่น (แปลงที่ 2) จำนวน 2 แปลง คือ แปลงที่ 1 และแปลงที่ 2 เนื้อที่ประมาณ 555 ไร่ อยู่ในเขตปกครองท้องที่อำเภอเมืองฯ และอำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง

(5) ที่จำแนกฯ ป่าไม้ถาวรท้องที่ ตำบลหาดส้มแป้น จำนวน 1 แปลง คือ แปลงที่ 2 เนื้อที่ประมาณ 952 ไร่ อยู่ในเขตปกครองท้องที่อำเภอเมือง จังหวัดระนอง

(6) ที่จำแนกฯ ป่าที่ดินของรัฐนอกเขตป่า (แปลงที่ 1) จำนวน 3 แปลง คือ แปลงที่ 1 - 3 รวมเนื้อที่ประมาณ 17,203 ไร่ อยู่ในเขตปกครองท้องที่อำเภอกระเปอร์ และกิ่งอำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดระนอง

6. ที่จำแนกฯ จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 11 พื้นที่ รวมเนื้อที่ประมาณ 27,652 ไร่

(1) ที่จำแนกฯ ป่าดอนทราย - ป่ากอง จำนวน 4 แปลง คือ แปลงที่ 1 - 4 รวมเนื้อที่ประมาณ 7,746 ไร่ อยู่ในเขตปกครองท้องที่อำเภอร่อนพิบูลย์ และอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช

(2) ที่จำแนกฯ ป่าหมายเลข 102 (แปลง 1) จำนวน 5 แปลง คือ แปลงที่ 1 - 5 รวมเนื้อที่ประมาณ 303 ไร่ อยู่ในเขตปกครองท้องที่อำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช

(3) ที่จำแนกฯ ป่าคลองคือง จำนวน 4 แปลง คือ แปลงที่ 1 - 4 รวมเนื้อที่ประมาณ 164 ไร่ อยู่ในเขตปกครองท้องที่อำเภอเชียรใหญ่ และอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช

(4) ที่จำแนกฯ ป่าท่าช้างข้าม จำนวน 1 แปลง คือ แปลงที่ 3 เนื้อที่ประมาณ 380 ไร่ อยู่ในเขตปกครองท้องที่อำเภอเชียรใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช

(5) ที่จำแนกฯ ป่าปากอ่าว จำนวน 3 แปลง คือ แปลงที่ 1 - 3 รวมเนื้อที่ประมาณ 2,895 ไร่ อยู่ในเขตปกครองท้องที่อำเภอจุฬาภรณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช

(6) ที่จำแนกฯ ป่าวังใหญ่ จำนวน 1 แปลง เนื้อที่ประมาณ 2,192 ไร่ อยู่ในเขตปกครองท้องที่อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช

(7) ที่จำแนกฯ ป่าควนประ แปลง 2 จำนวน 1 แปลง เนื้อที่ประมาณ 8,743 ไร่ อยู่ในเขตปกครองท้องที่อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช

(8) ที่จำแนกฯ ป่าปลายคลองวังหีบ จำนวน 1 แปลง คือ แปลงที่ 1 เนื้อที่ประมาณ 1,691 ไร่ อยู่ในเขตปกครองท้องที่อำเภอนาบอน และกิ่ง อำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

(9) ที่จำแนกฯ ป่าควนหินทราย จำนวน 1 แปลง เนื้อที่ประมาณ 884 ไร่ อยู่ในเขตปกครองท้องที่อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช

(10) ที่จำแนกฯ ป่าไสเกาะธง จำนวน 1 แปลง เนื้อที่ประมาณ 1,553 ไร่ อยู่ในเขตปกครองท้องที่อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช

(11) ที่จำแนกฯ ป่าควนออก - บ้านน้ำตก (บางส่วน) จำนวน 1 แปลง คือ แปลงที่ 1 เนื้อที่ประมาณ 1,101 ไร่ อยู่ในเขตปกครองท้องที่อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช

7. ที่ดินจัดสรรเพื่อเกษตรกรรมป่าควนนายเส้น - ควนเสม็ดมูม - ควนเขาแม่่นา - ควนลูกหมี่ และควนปาหยัง ในเขตปกครองท้องที่อำเภอหาดใหญ่ อำเภอจะนะ อำเภอนาทวี และอำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา เนื้อที่ประมาณ 13,550 ไร่

8. พื้นที่นิคมสร้างตนเองสงเคราะห์ชาวเขา อำเภอแม่จัน และอำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย เนื้อที่ 8,194 ไร่

เรื่องที่ 3.5 ขอความเห็นชอบในรายละเอียดประกอบการให้สิทธิเช่าตามบันทึกข้อตกลงในการดำเนินงานระหว่าง ส.ป.ก. กับ ธ.ก.ส. ลงวันที่ 4 พฤษภาคม 2536

ในการประชุมคณะกรรมการ ครั้งที่ 1/2533 เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2533 ที่ประชุมได้อนุมัติหลักการในการทำความตกลงกับ ธ.ก.ส. เพื่อให้เกษตรกรผู้ได้รับสิทธิในที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ขอรับสิทธิเช่าจาก ธ.ก.ส. โดยใช้ ส.ป.ก. 4-01 หรือสัญญาเช่า สัญญาเช่าซื้อที่ดินที่เกษตรกรทำไว้กับ ส.ป.ก. เป็นหลักประกันเงินกู้กับ ธ.ก.ส. ซึ่งได้มีบันทึกข้อตกลงในการดำเนินงานระหว่าง ส.ป.ก. กับ ธ.ก.ส. เรื่องการให้เกษตรกรผู้ได้รับสิทธิในที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมขอรับสิทธิเช่าจาก ธ.ก.ส. ลงวันที่ 4 พฤษภาคม 2536

ธ.ก.ส. ขอให้ ส.ป.ก. พิจารณาให้ใช้ข้อตกลงร่วมกันระหว่าง ส.ป.ก. กับ ธ.ก.ส. ลงวันที่ 4 พฤษภาคม 2536 เป็นพื้นฐานในการดำเนินงานด้านสินเชื่อของ ธ.ก.ส. ตามที่ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมด้วย

ส.ป.ก. เสนอคณะกรรมการ ครั้งที่ 3/2544 เมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม 2544 มีมติเห็นชอบในหลักการของการประกัน แต่ให้ ส.ป.ก. ไปพิจารณากำหนดกิจกรรมที่จะใช้เป็นหลักประกันแล้วนำเสนอให้คณะกรรมการพิจารณาให้ความเห็นชอบอีกครั้งหนึ่ง

มติคณะกรรมการ เห็นชอบในหลักการให้ใช้ ส.ป.ก. 4-01 หรือสัญญาเช่า สัญญาเช่าซื้อที่ดิน ที่เกษตรกรทำไว้เป็นหลักประกันเงินกู้กับ ธ.ก.ส. เพิ่มเติมเพื่อประกอบการให้สินเชื่อ ตามบันทึกข้อตกลงในการดำเนินงานระหว่าง ส.ป.ก. กับ ธ.ก.ส. ลงวันที่ 4 พฤษภาคม 2536 ดังนี้

1. “**ฟื้นฟูการประกอบอาชีพ**” หมายความว่า การส่งเสริม พัฒนา ปรับปรุง และเปลี่ยนแปลงการประกอบอาชีพเกษตรกร อาชีพที่เกี่ยวข้องกับเกษตรกร หรืออาชีพอย่างอื่น เพื่อเพิ่มรายได้ของเกษตรกรที่ประสบปัญหาในการประกอบอาชีพ จนเป็นเหตุให้ไม่สามารถชำระหนี้แก่ธนาคารได้

2. “**อาชีพเกี่ยวข้องกับเกษตรกร**” หมายความว่า การประกอบอาชีพ ของเกษตรกร ที่นำเอาผลผลิตของตนเองหรือผลผลิตที่จัดหาจากแหล่งอื่นในเขตปฏิรูปที่ดิน เป็นลำดับแรก มาทำการแปรรูป เตรียมการผลิตเป็นสินค้าสำเร็จรูปหรือกึ่งสำเร็จรูป เพื่อจำหน่าย หรือใช้ผลิตผลดังกล่าวเป็นส่วนประกอบสินค้าที่เกษตรกรผลิตขึ้นเอง เพื่อจำหน่าย และให้หมายความรวมถึงการประกอบอาชีพที่เกี่ยวกับการผลิต หรือบริการที่เกี่ยวกับเกษตรกรด้วย

3. “**อาชีพอย่างอื่น**” หมายความว่า การประกอบอาชีพอื่นนอกจากอาชีพ เกษตรกรรม ที่เกษตรกรเป็นผู้ดำเนินการเป็นอาชีพที่ไม่ขัดกับกฎหมาย ความสงบ เรียบร้อย ขนบธรรมเนียม และศีลธรรมอันดีของประชาชนไม่ก่อให้เกิดมลพิษ หรือทำลาย สิ่งแวดล้อม หรือระบบนิเวศวิทยา ได้แก่ อาชีพทางด้านอุตสาหกรรม การเกษตร พาณิชยกรรมและบริการ ทั้งนี้ ให้หมายความรวมถึงอาชีพอย่างอื่นที่เกี่ยวข้องใน การเกษตรที่ ธ.ก.ส. เคยให้เงินกู้

3.1 “**อาชีพด้านอุตสาหกรรมเกษตร**” หมายความว่า อาชีพเกี่ยวข้อง กับชีวิตความเป็นอยู่ของเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินกับการนำวัตถุดิบทางการเกษตร มาผลิตเป็นสินค้า เช่น การผลิตอาหาร เครื่องอุปโภคบริโภค เครื่องนุ่งห่ม และสิ่งถักทอ เป็นต้น

3.2 “อาชีพด้านพาณิชย์กรรม” หมายความว่า อาชีพที่เกี่ยวข้องกับชีวิตความเป็นอยู่ของเกษตรกรในเขตชุมชนเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน กับการค้าขาย เช่น ขายอาหาร ของชำ และเครื่องอุปโภคบริโภค เป็นต้น

3.3 “อาชีพด้านบริการ” หมายความว่า อาชีพที่เกี่ยวข้องกับชีวิตความเป็นอยู่ของเกษตรกรในเขตชุมชนเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน กับการให้ความสะดวกต่าง ๆ เช่น บริการเสริมสวย ตัดเย็บเสื้อผ้า ช่างไม้ ช่างปูน ช่างเครื่อง รับจ้างขนส่งและการรับจ้างแรงงาน เป็นต้น

3.4 “การปรับปรุงโครงสร้างหนี้” หมายถึง มาตรการที่ช่วยเหลือเกษตรกร ซึ่งมีหนี้สินอันเป็นภาระหนักต่อธนาคาร ให้สามารถผ่อนคลายภาระหนี้สินเดิม พร้อมกับการช่วยเหลือให้เกษตรกรสามารถปรับปรุงฟื้นฟูการประกอบอาชีพของตนขึ้นใหม่ เป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการชำระหนี้และความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นโดยเป็นการให้สินเชื่อเฉพาะเกษตรกรที่มีหนี้ตามบันทึกข้อตกลงในการดำเนินงานร่วมกันระหว่าง ส.ป.ก. กับ ธ.ก.ส. ลงวันที่ 4 พฤษภาคม 2536

โดยให้ ส.ป.ก. กับ ธ.ก.ส. หรือเรื่องถ้อยคำที่จะเพิ่มเติมให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ในการให้กู้ยืม และรายงานคณะกรรมการเพื่อทราบ

เรื่องที่ 3.6 หลักเกณฑ์การปรับอัตราค่าเช่าซื้อที่ดินเอกชนกับเกษตรกรรายใหม่

ในการประชุมคณะกรรมการ ครั้งที่ 2/2540 วันที่ 17 มีนาคม 2540 มีมติกำหนดให้ “การกำหนดค่าเช่า และค่าเช่าซื้อสำหรับเกษตรกรรายใหม่เห็นควรให้คิดจากราคาปรับใหม่ โดยมอบอำนาจหน้าที่ให้คณะอนุกรรมการประเมินมูลค่าที่ดินฯ กำหนดหลักเกณฑ์ และจัดทำบัญชีราคาเพื่อใช้ปฏิบัติต่อไป”

คณะอนุกรรมการประเมินมูลค่าที่ดินและอสังหาริมทรัพย์ ในการประชุม ครั้งที่ 1/2545 วันที่ 16 สิงหาคม 2545 ได้มีมติเห็นชอบให้นำวิธีอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ขั้นดีของธนาคารแห่งประเทศไทยมาใช้ร่วมกับวิธีรายได้ โดยใช้ข้อมูลสถิติจากเครื่องชี้ทางเศรษฐกิจและสังคมการปฏิรูปที่ดินของ ส.ป.ก. และของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ส.ป.ก. ได้ดำเนินการหาแนวทางในการคำนวณเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์การปรับอัตรา ค่าเช่าซื้อที่ดินเอกชน 2 วิธี ดังนี้

1. วิธีอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ขั้นดีของธนาคารแห่งประเทศไทย

วิธีนี้เป็นการพิจารณาทางการเงินว่า มีปัจจัยใดที่มีผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงราคาตลาดของที่ดิน ที่ ส.ป.ก. จัดซื้อ โดยการนำการเปลี่ยนแปลงแต่ละปีของดัชนีผู้บริโภคอัตราดอกเบี้ยเงินฝากต่าง ๆ อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ขั้นดีต่างๆ มาคำนวณเปรียบเทียบกับ เมื่อนำอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ขั้นดีของธนาคารแห่งประเทศไทย ตั้งแต่ปี

พ.ศ. 2521 จนถึง พ.ศ. 2542 มาปรับในลักษณะดอกเบี้ยทบต้นกับราคาที่ดินที่ ส.ป.ก. จัดซื้อ พบว่าราคาที่ดินที่ ส.ป.ก. จัดซื้อเพิ่มขึ้นใกล้เคียงกับอัตราการเปลี่ยนแปลงของดอกเบี้ยเงินกู้ขั้นดีของธนาคารแห่งประเทศไทย

2. วิธีรายได้โดยใช้ข้อมูลที่ดินจากเครื่องชี้ทางเศรษฐกิจและสังคมการปฏิรูปที่ดิน
วิธีใช้ข้อมูลที่ดิน ในปี พ.ศ. 2543 ซึ่งเป็นข้อมูลล่าสุดของเครื่องชี้ทางเศรษฐกิจทั้งที่ดินเอกชนและที่ดินของรัฐเกี่ยวกับต้นทุนการผลิตข้าวนาปี จำนวนผลผลิตข้าวนาปี และราคาของข้าวนาปีในแต่ละภาคของประเทศ เพื่อหาราคาประเมินที่ดินจากรายได้สุทธิของข้าวนาปี และนำมากำหนดเพดานราคาเช่าซื้อที่ดินในแต่ละภาค

มติคณะกรรมการ อนุมัติใช้หลักเกณฑ์ในการปรับอัตราค่าเช่าซื้อที่ดินเอกชนเพื่อเกษตรกรรมสำหรับเกษตรกรรายใหม่ โดยใช้วิธีอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ขั้นดีของธนาคารแห่งประเทศไทย มาใช้ร่วมกับวิธีรายได้โดยใช้ข้อมูลที่ดินจากเครื่องชี้ทางเศรษฐกิจและสังคมการปฏิรูปที่ดิน (ยกเว้นการโอนและการตกทอดทางมรดกตามระเบียบคณะกรรมการ ว่าด้วยหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขในการโอนและการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อที่ดินในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2535 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2536 ที่จะทำสัญญาเช่าซื้อที่ดินกับ ส.ป.ก. และการขายคืนที่ดินให้ ส.ป.ก. เมื่อไม่ประสงค์จะทำการเกษตรหรือเช่าซื้อต่อไป

เรื่องที่ 3.7 ขออนุมัติปรับปรุงคณะกรรมการพิจารณาการอนุญาตหรือการให้ความยินยอมให้ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

คณะกรรมการ ได้มีคำสั่งที่ 2/2544 สั่ง ณ วันที่ 18 กรกฎาคม 2544 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาการอนุญาตหรือการให้ความยินยอมให้ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน และคำสั่ง ที่ 2/2545 สั่ง ณ วันที่ 31 มกราคม 2545 เรื่อง แต่งตั้งและเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการพิจารณาการอนุญาตหรือการให้ความยินยอมให้ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน โดยมีคณะกรรมการฯ ประกอบด้วย รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นประธาน เลขาธิการ ส.ป.ก. เป็นรองประธาน ผู้แทนจากส่วนราชการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเป็นอนุกรรมการ และผู้แทน ส.ป.ก. เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ รวม 15 คน

ความเห็น ส.ป.ก. เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 ส.ป.ก. จึงขออนุมัติยกเลิกคำสั่งเดิมทั้ง 2 ฉบับดังกล่าว และขออนุมัติแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาการอนุญาตหรือการให้ความยินยอมให้ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินชุดใหม่

ให้คณะกรรมการพิจารณาการอนุญาตหรือการให้ความยินยอมให้ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

1. พิจารณากำหนดแก้ไขเพิ่มเติม เปลี่ยนแปลงการใด ๆ อันเกี่ยวกับระเบียบหลักเกณฑ์ วิธีการ ตลอดจนเงื่อนไขต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการอนุญาต หรือการให้ความยินยอมให้ใช้ที่ดินนอกเหนือจากกิจการเพื่อการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดินเสนอคณะกรรมการ

2. พิจารณากลับกรอง วินิจฉัย ให้ข้อมูล ดุรายละเอียด หรือเสนอความเห็นเกี่ยวกับการอนุญาต หรือการให้ความยินยอมให้ใช้ที่ดินนอกเหนือจากกิจการเพื่อการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดินตลอดจนแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวกับการอนุญาต หรือการให้ความยินยอมตามระเบียบที่กำหนด หรือตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

3. เสนอผลการพิจารณาของคณะกรรมการฯ ต่อคณะกรรมการ เพื่อพิจารณาอนุมัติ อนุญาต หรือให้ความยินยอมต่อไป เว้นแต่คณะกรรมการมอบหมายให้เป็นอย่างอื่น

4. ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุญาตหรือการยินยอมให้ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินตามแต่คณะกรรมการมอบหมาย

ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการฯ นี้ให้มีอำนาจเชิญผู้แทนของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานของรัฐ หรือเอกชนที่เป็นเจ้าของเรื่อง เพื่อชี้แจงรายละเอียดที่เสนอ รวมทั้งขอให้ส่งเอกสารหรือรายละเอียดเพิ่มเติมเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการฯ ตามที่เห็นสมควร

เรื่องที่ 3.9 การจัดที่ดินชุมชนในพื้นที่ปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ ครั้งที่ 8/2544 เมื่อวันที่ 6 ธันวาคม 2544 มีมติเห็นชอบอนุมัติหลักเกณฑ์ วิธีการจัดที่ดินชุมชนในพื้นที่ปฏิรูปที่ดิน 8 ข้อ ตามที่เสนอ โดยคณะกรรมการมีข้อคิดเห็นเพิ่มเติมและให้ ส.ป.ก. ดำเนินการต่อไป ดังนี้

1. ให้ ส.ป.ก. ดำเนินการให้ชัดเจนเรื่องค่าเฉลี่ยพื้นที่เกษตรกรรมที่เหมาะสมต่อหน่วยพื้นที่ชุมชน

2. ให้กำหนดวิธีปฏิบัติให้ชัดเจนยิ่งขึ้นสำหรับเรื่องคณะกรรมการมอบอำนาจให้ คปท. ดำเนินการกรณี ดังนี้

2.1 การจัดที่ดินให้เกษตรกรอยู่อาศัยตามมาตรา 4 มอบอำนาจให้ คปท. เป็นผู้พิจารณาจัดที่อยู่อาศัยให้เกษตรกรตามที่เสนอ

2.2 การจัดที่ดินให้เพื่อประกอบกิจการที่เป็นการสนับสนุนการปฏิรูปที่ดินตามข้อ 1.5 ของประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งเป็นกิจการที่เป็นการบริการหรือเกี่ยวข้องกับความอยู่ของเกษตรกรในด้านเศรษฐกิจและสังคม คณะกรรมการจะเป็นผู้พิจารณาในเรื่องนี้โดยตรงก่อนนำไปสู่การมอบอำนาจให้ คปท.

3. หลักเกณฑ์ข้อ 6 เรื่องการให้สิทธิในที่ดินให้ดำเนินการ ดังนี้

3.1 การจัดที่ดินให้เกษตรกรอยู่อาศัย ตามมาตรา 4 ให้สิทธิอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินที่อยู่อาศัย (ส.ป.ก. 4-01ข)

3.2 การจัดที่ดินให้เพื่อประกอบกิจการที่เป็นการสนับสนุนการปฏิรูปที่ดินตามข้อ 1.5 ของประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ให้สิทธิโดยการให้เช่า

3.3 สำหรับการให้สิทธิโดยการให้เช่าซื้อ ให้แยกเป็นเรื่องเพื่อพิจารณาต่างหากโดยเฉพาะ

4. ให้ ส.ป.ก. นำเสนอโครงการนำร่องตามกรอบหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้แล้ว ให้คณะกรรมการพิจารณาให้ความเห็นชอบหรือความเห็นเพิ่มเติม ซึ่งจะเห็นภาพรวมของการจัดที่ดินชุมชนเพื่อเป็นกรอบแนวทางในการปฏิบัติงานต่อไป

ข้อพิจารณา

ส.ป.ก. ได้ดำเนินการสำรวจศึกษาพื้นที่ชุมชนเพื่อจัดทำโครงการนำร่องตามมติคณะกรรมการโดยดำเนินการในชุมชนบ้านซับสนุ่น หมู่ที่ 1 และหมู่ที่ 13 ตำบลซับสนุ่น อำเภอมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี อยู่ในโครงการปฏิรูปที่ดิน ป่าท่าฤทธิ์ - ป่าลำทองกลาง และป่าลำพญากลาง ซึ่งเป็นชุมชนที่ ส.ป.ก. ดำเนินการ ตามขั้นตอนต่าง ๆ ไว้แล้ว ในโครงการเพิ่มศักยภาพการผลิตเสนอมาเพื่อพิจารณาตามกรอบหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด

ส.ป.ก. ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า การจัดที่ดินให้เกษตรกรอยู่อาศัยตามมาตรา 4 เห็นควรให้สิทธิอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินที่อยู่อาศัยตามข้อคิดเห็นของคณะกรรมการ สำหรับการจัดที่ดินให้เพื่อประกอบกิจการที่เป็นการสนับสนุนการปฏิรูปที่ดิน ตามข้อ 1.5 ของประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่คณะกรรมการให้ข้อคิดเห็นว่าควรให้สิทธิโดยการให้เช่านั้น ส.ป.ก. มีความเห็นว่าราษฎรผู้ประกอบกิจการไม่ต้องการเช่าแต่ต้องการได้กรรมสิทธิ์ ดังนั้นเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างต่อเนื่องตามขั้นตอนของโครงการเพิ่มศักยภาพการผลิตที่ดำเนินการไว้แล้ว ในขั้นนี้ ส.ป.ก. เห็นควรพิจารณาให้สิทธิเข้าทำประโยชน์แก่ผู้ประกอบการฯ ดังกล่าวไปก่อน โดยได้รับการอนุญาตจาก คปจ. ทั้งนี้ให้จัดทำเป็นสัญญาเช่าทำประโยชน์ในที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ เพื่อประกอบกิจการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัด (ส.ป.ก. 4-118) ตามแบบที่กำหนดไว้แล้ว โดยยกเว้นค่าตอบแทน

มติคณะกรรมการ 1. เห็นชอบมอบอำนาจให้ คปจ. กำหนดขอบเขตพื้นที่เพื่อประกอบกิจการที่เป็นการสนับสนุนการปฏิรูปที่ดิน ตามข้อ 1.5 ของประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

2. เห็นชอบแก้ไขหลักเกณฑ์ข้อ 6 เรื่องการให้สิทธิในที่ดินเป็นดังต่อไปนี้

2.1 ให้สิทธิอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินที่อยู่อาศัยแก่เกษตรกรตามมาตรา 4

2.2 ให้สิทธิเข้าทำประโยชน์แก่ผู้ประกอบการที่เป็นการสนับสนุนการปฏิรูปที่ดินตามข้อ 1.5 ของประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยได้รับการอนุญาตจากคปท. ทั้งนี้ ให้จัดทำเป็นสัญญาเข้าทำประโยชน์ในที่ดินหรือสหกรณ์เพื่อประกอบกิจการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัด (ส.ป.ก. 4-118) โดยยังไม่เรียกเก็บค่าตอบแทน

การประชุมครั้งที่ 3/2546 เมื่อวันที่ 4 มิถุนายน 2546

เรื่องที่ 3.3 ขออนุมัติดำเนินการปฏิรูปที่ดินในที่ดินสาธารณประโยชน์โคกหนองหอย หมู่ที่ 7 ตำบลหนองม่วง และหมู่ที่ 8 ตำบลโคกสูง กิ่งอำเภอโคกสูง จังหวัดสระแก้ว

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้นำที่ดินสาธารณประโยชน์โคกหนองหอย ตำบลหนองม่วง และตำบลโคกสูง กิ่งอำเภอโคกสูง จังหวัดสระแก้ว ในส่วนเนื้อที่ประมาณ 400 ไร่ มาดำเนินการปฏิรูปที่ดินตามกฎหมายการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

เรื่องที่ 3.5 ขออนุมัติปรับปรุงคณะกรรมการประเมินมูลค่าที่ดินหรือสหกรณ์และยกเลิกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการ

คณะกรรมการได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการ ดังนี้

1. คำสั่งคณะกรรมการที่ 1/2541 ลงวันที่ 7 กรกฎาคม 2541 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินมูลค่าที่ดินหรือสหกรณ์

2. คำสั่งคณะกรรมการที่ 1/2531 ลงวันที่ 8 มกราคม 2531 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินมูลค่าและการจัดการทรัพย์สินของกองทุนฯ

3. คำสั่งคณะกรรมการที่ 3/2541 ลงวันที่ 16 พฤศจิกายน 2541 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณานโยบายระยะยาวด้านการออกเอกสารสิทธิและการให้เข้าซื้อที่ดินของรัฐแก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน

ความเห็นของ ส.ป.ก. เนื่องจากได้มีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างส่วนราชการใหม่ทุกส่วนราชการ จึงเห็นสมควร เสนอขออนุมัติปรับปรุงคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการ และยกเลิกคณะกรรมการที่มีได้ดำเนินการ

มติคณะกรรมการ 1. ยกเลิกคำสั่ง

1.1 คำสั่งคณะกรรมการที่ 1/2541 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินมูลค่าที่ดินหรือสหกรณ์ สั่ง ณ วันที่ 7 กรกฎาคม พ.ศ. 2541 คำสั่งคณะกรรมการที่ 1/2543 สั่ง ณ วันที่ 14 ธันวาคม 2543 และคำสั่งคณะกรรมการที่ 1/2545 สั่ง ณ วันที่ 3 มกราคม 2545 เรื่อง เปลี่ยนแปลงประธานคณะกรรมการประเมินมูลค่าที่ดินหรือสหกรณ์

1.2 คำสั่งคณะกรรมการที่ 1/2531 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินมูลค่าและการจัดการทรัพย์สินของกองทุนฯ สั้ ณ วันที่ 8 มกราคม พ.ศ. 2531

1.3 คำสั่งคณะกรรมการที่ 3/2541 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณานโยบายระยะยาวด้านการออกเอกสารสิทธิ และการให้เช่าซื้อที่ดินของรัฐแก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน สั้ ณ วันที่ 16 พฤศจิกายน พ.ศ. 2541

2. อนุมัติแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินมูลค่าที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ และให้ใช้คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินมูลค่าที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ ดังนี้

1. เลขธิการ ส.ป.ก.	ประธานอนุกรรมการ
2. รองเลขธิการ ส.ป.ก.	อนุกรรมการ
3. ผู้แทนกรมบัญชีกลาง	อนุกรรมการ
4. ผู้แทน ธ.ก.ส.	อนุกรรมการ
5. ผู้แทนสำนักประเมินราคาทรัพย์สิน กรมธนารักษ์	อนุกรรมการ
6. ผู้แทนกรมการปกครอง	อนุกรรมการ
7. ผู้แทนสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร	อนุกรรมการ
8. ผู้แทนกรมพัฒนาที่ดิน	อนุกรรมการ
9. ผู้แทนสำนักงานจัดรูปที่ดินกลาง กรมชลประทาน	อนุกรรมการ
10. ผู้แทนสมาคมผู้ประเมินค่าทรัพย์สินแห่งประเทศไทย	อนุกรรมการ
11. รศ.นิพัทธ์ จิตรประสงค์	อนุกรรมการ
ผู้อำนวยการโครงการธุรกิจอสังหาริมทรัพย์	
คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	
12. ผศ.ดร.สาโรช อังสุมาริน	อนุกรรมการ
คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	
13. ผู้อำนวยการกองนิติการ ส.ป.ก.	อนุกรรมการ
14. ผู้อำนวยการสำนักบริหารกองทุน ส.ป.ก.	อนุกรรมการ
15. ผู้อำนวยการส่วนวิเคราะห์เงินกองทุน	อนุกรรมการและเลขานุการ
สำนักบริหารกองทุน ส.ป.ก.	
16. ผู้อำนวยการส่วนแผนงาน	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
สำนักบริหารกองทุน ส.ป.ก.	

ให้คณะกรรมการดังกล่าว มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

1. พิจารณาวางแผนหลักเกณฑ์การประเมินมูลค่าที่ดินหรือสิ่งหาริมทรัพย์เสนอต่อคณะกรรมการเพื่ออนุมัติ
2. พิจารณาวางหลักเกณฑ์การประเมินค่าตอบแทน กรณีขออนุมัติให้ใช้ที่ดินหรือสิ่งหาริมทรัพย์สำหรับกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เสนอต่อคณะกรรมการเพื่ออนุมัติ
3. ศึกษาและเสนอแนวทางในการแก้ไขหรือปรับปรุงหลักเกณฑ์การประเมินมูลค่าที่ดินหรือสิ่งหาริมทรัพย์และค่าตอบแทนให้เหมาะสมและสอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป
4. แต่งตั้งคณะทำงานได้ตามความจำเป็น

เรื่องที่ 3.6 การพิจารณาแผนการฟื้นฟูสภาพพื้นที่ภายหลังการทำเหมืองในเขตปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ 1. อนุมัติยกเลิกคณะทำงานเพื่อพิจารณาหลักเกณฑ์การฟื้นฟูพื้นที่ภายหลังการทำเหมืองในเขตปฏิรูปที่ดิน ตามมติคณะกรรมการในการประชุม ครั้งที่ 3/2545 เมื่อวันที่ 30 กันยายน 2545

2. อนุมัติให้คณะกรรมการพิจารณาการอนุญาต หรือการให้ความยินยอมให้ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินที่ได้รับแต่งตั้งตามมติคณะกรรมการ ในการประชุม ครั้งที่ 2/2546 เมื่อวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2546 มีอำนาจหน้าที่พิจารณาเห็นชอบแผนการฟื้นฟูสภาพพื้นที่ภายหลังการทำเหมืองในเขตปฏิรูปที่ดิน พิจารณาเห็นชอบปรับปรุงแก้ไขแผนการฟื้นฟูสภาพพื้นที่ภายหลังการทำเหมืองในเขตปฏิรูปที่ดิน และมีอำนาจแต่งตั้งคณะทำงาน เพื่อพิจารณาเรื่องต่าง ๆ หรือปฏิบัติงานอย่างหนึ่งอย่างใด เพื่อดำเนินการตามที่คณะกรรมการฯ มอบหมาย

การประชุมครั้งที่ 4/2546 เมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม 2546

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.1 ให้ราษฎรแจ้งการถือครองที่ดินของรัฐในเขตปฏิรูปที่ดิน

ส.ป.ก. ได้เข้าดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในที่ดินของรัฐ รวมทั้งสิ้น 66 จังหวัด โดยนำที่ดินของรัฐ 4 ประเภท มาปฏิรูปที่ดิน ได้แก่

1. ที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินที่พลเมืองเล็กใช้ร่วมกัน
 2. ที่ราชพัสดุ ที่กระทรวงการคลังได้มอบให้ดำเนินการ
 3. ที่รกร้างว่างเปล่า ที่จำแนกออกจากเขตป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี
- ที่คณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติได้มอบหมายให้ดำเนินการ

4. ที่ป่าสงวนแห่งชาติเสื่อมโทรมที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติมอบให้ดำเนินการ มีเนื้อที่รวมกันประมาณ 51 ล้านไร่ เป็นพื้นที่ตามข้อ 4 ประมาณ 44 ล้านไร่ ที่ดินของรัฐเหล่านี้รัฐบาลได้มอบหมายให้ ส.ป.ก. เข้าไปดำเนินการเพื่อให้ผู้ถือครองที่ดินได้มีสิทธิในที่ดิน โดยถูกต้องตามกฎหมาย โดยวิธีการปฏิรูปที่ดิน ซึ่งผู้ถือครองเหล่านั้นจะต้องเป็นเกษตรกร และต้องไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง หรือมีแต่ไม่เพียงพอแก่การครองชีพ จึงจะได้รับสิทธิการเข้าทำประโยชน์จากการปฏิรูปที่ดิน

ส.ป.ก. ได้ดำเนินการสำรวจรังวัดที่ดินของรัฐในเขตปฏิรูปที่ดินไปแล้วทั้งสิ้น 36.9 ล้านไร่ 2.48 ล้านแปลง และยังมีพื้นที่ดินของรัฐในเขตปฏิรูปที่ดินอีกจำนวนหนึ่งที่ผู้ถือครองที่ดินยังไม่ได้สำรวจรังวัดแปลงถือครอง ซึ่งอาจจะเป็นเพราะผู้ถือครองไม่เป็นเกษตรกรหรือถือครองที่ดินแปลงใหญ่เกินกว่าที่กฎหมายปฏิรูปที่ดินจะจัดให้ได้ หรือไม่เห็นด้วยกับวิธีการปฏิรูปที่ดิน

แนวทางแก้ไขปัญหา ส.ป.ก. มีโครงการที่จะดำเนินการจัดที่ดินให้เกษตรกรเสร็จสิ้น ภายในปี 2547 จึงเห็นควรที่จะให้ราษฎรผู้ถือครองที่ดินของรัฐได้มาแจ้งการถือครองต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. และนำมาทำการสำรวจรังวัดที่ดิน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. หลักการ

ตรวจสอบการถือครองที่ดินของรัฐทั้งหมดที่ ส.ป.ก. ได้มา ยกเว้นพื้นที่ชุมชนเขตหมู่บ้าน เพื่อให้ได้ข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับผู้ถือครองขอเขตการถือครองการใช้ประโยชน์และนำข้อมูลมาพิจารณาเพื่อหามาตรการที่เหมาะสมในการบริหารจัดการที่ดินให้เข้าสู่กระบวนการปฏิรูปที่ดิน และดำเนินการตามกฎหมายกับผู้ถือครองที่ดินที่ไม่ให้ความร่วมมือและไม่ยอมออกจากที่ดิน

2. วิธีการดำเนินการ

2.1 คณะกรรมการออกประกาศให้ผู้ถือครองที่ดินของรัฐในเขตปฏิรูปที่ดินเข้ามาแจ้งการถือครองตามระยะเวลา สถานที่ที่ ส.ป.ก.จังหวัด กำหนดโดยให้จังหวัดปิดประกาศคณะกรรมการพร้อมมีแผนที่แสดงขอบเขตพื้นที่ดำเนินการ

2.2 ส.ป.ก.จังหวัด ประชาสัมพันธ์ให้ผู้ถือครองที่ดินมาแจ้งโดยผ่านวิทยุท้องถิ่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อบต.

2.3 ส.ป.ก.จังหวัด ประกาศให้ผู้ถือครองมาแจ้งพร้อมหลักฐานตามระยะเวลาที่กำหนด ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่คณะกรรมการกำหนด สำหรับสถานที่รับแจ้งให้ ส.ป.ก.จังหวัด กำหนด โดยให้พิจารณาถึงความสะดวก ปลอดภัยของผู้ที่มาแจ้งด้วย ประกาศดังกล่าวปิดไว้ในที่เปิดเผย ณ ศาลากลางจังหวัด ส.ป.ก.จังหวัด ที่ว่าการอำเภอ ที่ทำการกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อบต. และที่ชุมชนในท้องที่ ซึ่งได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินนั้นแห่งละหนึ่งฉบับ

2.4 ให้ผู้ถือครองนำหลักฐานที่มีเกี่ยวกับตนเองและที่ดิน อันได้แก่ บัตรประจำตัวประชาชน สำเนาทะเบียนบ้าน เอกสารภาษีบำรุงท้องที่ (ภบท.5) สัญญาซื้อขายหรืออื่น ๆ มาประกอบในการแจ้งการถือครองด้วย

2.5 ผู้ถือครองที่ดินในที่ดินของรัฐที่จะต้องแจ้งการถือครองตามประกาศ ได้แก่ ที่ดินในเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดินที่ประกอบเกษตรกรรม พาณิชยกรรม อุตสาหกรรม หรือประเภทอื่นใด ยกเว้นพื้นที่ชุมชน เขตหมู่บ้าน

2.6 ในกรณีที่จังหวัดมีพื้นที่รับผิดชอบจำนวนมากและไม่สามารถดำเนินการตามระยะเวลาในข้อ 2.3 ได้ ให้เสนอแผนการดำเนินการต่อเลขาธิการ ส.ป.ก. เพื่ออนุมัติ ขยายเวลาออกไปได้ แต่ทั้งนี้ระยะเวลารวมกันแล้วต้องไม่เกิน 60 วัน

2.7 ให้เจ้าหน้าที่รับแจ้งการถือครองที่ดินตามแบบที่ ส.ป.ก. กำหนด

2.8 ให้ ส.ป.ก.จังหวัด ตรวจสอบการถือครองที่ดินที่ผู้ถือครองมาแจ้งกับผู้ปกครองท้องที่ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ทราบรายละเอียดข้อเท็จจริงต่าง ๆ เพิ่มเติม รวมทั้งตรวจสอบรายชื่อผู้ถือครองที่ดินที่ยังไม่มาแจ้ง

2.9 ให้ ส.ป.ก. รวบรวมข้อมูลและนำเสนอรายละเอียดเสนอต่อคณะกรรมการ ให้เสร็จสิ้นภายใน 60 วัน นับตั้งแต่เสร็จสิ้นการรับแจ้ง

มติคณะกรรมการ คณะกรรมการพิจารณาแล้วมีมติ

1. อนุมัติแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าวตามหลักการ และวิธีการดำเนินการตามเสนอ โดยให้ขยายระยะเวลาการรับแจ้งที่กำหนดไว้ 30 วัน เป็น 60 วัน และให้ตัดข้อ 2.6 ออก

2. อนุมัติร่างประกาศคณะกรรมการ เรื่อง ให้ผู้ถือครองที่ดินของรัฐ ในเขตปฏิรูปที่ดินแจ้งการถือครองที่ดินต่อพนักงานเจ้าหน้าที่

เรื่องที่ 3.2 แก้ไขระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการให้เกษตรกร และสถาบันเกษตรกร ผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน พ.ศ. 2535 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2540

ประธานเสนอว่า เนื่องจากปัญหาที่จะหารือกันในครั้งนี้เป็นการพิจารณาแนวทางตามระเบียบที่ใช้บังคับอยู่ คือ ระเบียบคณะกรรมการ ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน พ.ศ. 2535 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2540 ยังไม่มีความจำเป็นต้องแก้ไขระเบียบ ทั้งนี้ได้เชิญรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นายเนวิน ชิดชอบ) ซึ่งเป็นผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ส.ป.ก.4-01 ที่ จังหวัดภูเก็ต ซึ่งแจ้งประเด็นต่อที่ประชุม

รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ชี้แจงว่าในการเสนอเพื่อพิจารณาครั้งนี้ในการหารือเพื่อขอหลักการว่า กรณีใดต้องเตือนตามระเบียบและกรณีใดไม่ต้องเตือน เนื่องจากที่ผ่านมาเจ้าหน้าที่ประสบ ปัญหา มาก โดยเฉพาะกรณีจังหวัดภูเก็ต เรื่องการเตือนตามระเบียบคณะกรรมการ ข้อ 8 ซึ่งเจ้าหน้าที่ไม่สามารถปฏิบัติได้เพราะหาตัวไม่พบ ในชั้นนี้จึงเห็นว่ายังไม่จำเป็นต้องแก้ไขระเบียบโดยขอเป็นหลักการเพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ ซึ่งเห็นว่าการเพิกถอน ส.ป.ก. 4-01 ในทั้ง 4 กรณีนี้ ขอให้ดำเนินการได้โดยไม่ต้องเตือน คือ

กรณีที่ 1 ออก ส.ป.ก. 4-01 ในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ (โซนซี)

กรณีที่ 2 ออก ส.ป.ก. 4-01 ในพื้นที่โซนอี แต่สภาพพื้นที่เป็นป่าซึ่งมิได้มีราษฎรถือครองทำประโยชน์ ซึ่งไม่เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี

กรณีที่ 3 ใช้ที่ดินผิดวัตถุประสงค์ เช่น สร้างบ้านพักให้เช่า ทำรีสอร์ทที่มีลักษณะเป็นอสังหาริมทรัพย์ที่ถาวร ซึ่งเห็นได้ว่ามีรายได้จากกิจการอื่น มิใช่เป็นเกษตรกร

กรณีที่ 4 ขายหรือโอนที่ดินไปให้ผู้อื่น

มติคณะกรรมการ เห็นชอบในหลักการตามข้อเสนอของรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ดังนี้

1. กรณีที่ 1 การออก ส.ป.ก. 4-01 ในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ (โซนซี) และกรณีที่ 2 การออก ส.ป.ก. 4-01 ในพื้นที่ป่าโซนอี ที่ไม่เป็นไปตามเงื่อนไขตามมติคณะรัฐมนตรี ให้ ส.ป.ก. ดำเนินการเพิกถอนการจัดที่ดินได้ เนื่องจากการออก ส.ป.ก. 4-01 โดยไม่ชอบด้วยกฎหมายเพราะที่ดินที่ดำเนินการนั้น อยู่นอกเขตปฏิรูปที่ดินหรืออยู่นอกเขตอำนาจของ ส.ป.ก.

2. กรณีที่ 3 ซึ่งเป็นการใช้ที่ดินผิดวัตถุประสงค์ ซึ่งเห็นได้ชัดเจนว่าขาดคุณสมบัติมาแต่แรก และกรณีที่ 4 มีการโอนขาย หรือให้เช่าที่ดินแก่บุคคลอื่น ในกรณีที่มีการนำเสนอคณะกรรมการพิจารณาสั่งให้สิ้นสิทธิตามระเบียบข้อ 11 วรรคห้า ให้ดำเนินการได้โดยมิต้องเตือนตามระเบียบข้อ 8

3. ในการดำเนินการตาม 1 และ 2 จะต้องเป็นเรื่องที่มีการแต่งตั้งคณะบุคคลเข้าไปตรวจสอบข้อเท็จจริงและหลักฐานเป็นการเฉพาะ และปรากฏข้อเท็จจริงและหลักฐานต่อคณะกรรมการอย่างชัดเจนเท่านั้น ทั้งนี้ให้ ส.ป.ก. ดำเนินการให้ถูกต้องตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องด้วย

เรื่องที่ 3.3 ขออนุมัติดำเนินการปฏิรูปที่ดินในพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี ในท้องที่อำเภอเมือง อำเภอสูงเม่น อำเภอเด่นชัย อำเภอร่องขวาง อำเภอสอง อำเภอลอง และอำเภอหนองม่วงไข่ จังหวัดแพร่ จำนวน 13 พื้นที่ 48 แปลง เนื้อที่ประมาณ 40,951 ไร่

มติคณะกรรมการ 1. อนุมัติหลักการให้ดำเนินการปฏิรูปที่ดิน พื้นที่ที่จำแนกฯ ในท้องที่อำเภอเมือง อำเภอสูงเม่น อำเภอเด่นชัย อำเภอร่องขวาง อำเภอสอง อำเภอลอง และอำเภอหนองม่วงไข่ จังหวัดแพร่ จำนวน 13 พื้นที่ 48 แปลง เนื้อที่ประมาณ 40,951 ไร่ ดังนี้

(1) ที่จำแนกฯ ป่าแม่คำมี แปลง 1 จำนวน 2 แปลง คือ แปลงที่ 1 และแปลงที่ 4 รวมเนื้อที่ประมาณ 283 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลร่องขวาง ตำบลร่องเข็ม และตำบลน้ำเลา อำเภอร่องขวาง จังหวัดแพร่

(2) ที่จำแนกฯ ป่าแม่คำมี แปลง 2 จำนวน 4 แปลง คือ แปลงที่ 1 - 4 รวมเนื้อที่ประมาณ 1,531 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลแม่ทราย และตำบลร่องขวาง อำเภอร่องขวาง จังหวัดแพร่

(3) ที่จำแนกฯ ป่าแม่ก้อน - แม่สาย จำนวน 2 แปลง คือ แปลงที่ 1 และแปลงที่ 2 รวมเนื้อที่ประมาณ 1,777 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลป่าแดง อำเภอเมือง ตำบลบ้านกวาง ตำบลบ้านเหล่า ตำบลดอนมูล ตำบลหัวฝาย อำเภอสูงเม่น จังหวัดแพร่

(4) ที่จำแนกฯ ป่าแม่เต็ก - แม่กาง - แม่คำฟอง จำนวน 6 แปลง คือ (แปลงที่ 1-5 และแปลงที่ 7) รวมเนื้อที่ประมาณ 3,928 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลน้ำเลา ตำบลบ้านเวียง อำเภอร่องขวาง ตำบลห้วยม้า ตำบลน้ำชำ ตำบลบ้านถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดแพร่

(5) ที่จำแนกฯ ป่าแม่แคม จำนวน 1 แปลง คือ แปลงที่ 1 เนื้อที่ประมาณ 705 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลสวนเขื่อน ตำบลป่าแดง อำเภอเมือง จังหวัดแพร่

(6) ที่จำแนกฯ ป่าห้วยป้อม จำนวน 2 แปลง คือ แปลงที่ 1 และแปลงที่ 3 รวมเนื้อที่ประมาณ 1,387 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลบ้านหนุน ตำบลบ้านกลาง ตำบลทุ่งน้าว อำเภอสอง จังหวัดแพร่

(7) ที่จำแนกฯ ป่าหมายเลข 3 จำนวน 3 แปลง คือ แปลงที่ 1-3 รวมเนื้อที่ประมาณ 15,977 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลบ้านกวาง ตำบลบ้านหนุน ตำบลห้วยหม้าย อำเภอสอง ตำบลวังหลวง ตำบลทุ่งแก้ว ตำบลน้ำริด อำเภอหนองม่วงไข่ ตำบลวังหงส์ อำเภอเมือง จังหวัดแพร่

(8) ที่จำแนกฯ ป่าแม่จั่ว - แม่มาน จำนวน 1 แปลง เนื้อที่ประมาณ 2,716 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลหัวฝาย อำเภอสูงเม่น ตำบลแม่จั่ว อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่

(9) ที่จำแนกฯ ป่าแม่ลาน - แม่กาง จำนวน 17 แปลง คือ แปลงที่ 1 - 14 และแปลงที่ 17-19 รวมเนื้อที่ประมาณ 3,825 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตปกครองท้องที่ ตำบลห้วยอ้อ ตำบลบ้านปิน ตำบลหัวทุ่ง อำเภอลอง จังหวัดแพร่

(10) ที่จำแนกฯ ป่าแม่พวก แปลง 2 จำนวน 4 แปลง คือ แปลงที่ 1 - 4 รวมเนื้อที่ ประมาณ 1,347 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลเด่นชัย ตำบลแม่จั่ว ตำบลห้วยไร่ อ.เด่นชัย จ.แพร่

(11) ที่จำแนกฯ ป่าห้วยไร่ เขาพลึง แปลง 1 จำนวน 1 แปลง เนื้อที่ประมาณ 17 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลห้วยไร่ อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่

(12) ที่จำแนกฯ ป่าแม่ปาน จำนวน 1 แปลง เนื้อที่ประมาณ 126 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลไทรย้อย อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่

(13) ที่จำแนกฯ ป่าหมายเลข 54 จำนวน 4 แปลง คือ แปลงที่ 2 แปลงที่ 3 แปลงที่ 7 และแปลงที่ 9 รวมเนื้อที่ประมาณ 7,332 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลวังชิ้น ตำบลแม่เกิง ตำบลแม่พุง อำเภอวังชิ้น ตำบลบ่อเหล็กกลอง ตำบลทุ่งแล้ง อำเภอลอง จังหวัดแพร่

2. เพื่อให้รอบคอบให้ ส.ป.ก. ดำเนินการจัดทำขอบเขตและสำรวจพื้นที่ให้ชัดเจน และให้นำเสนอคณะกรรมการพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง โดยให้ประสานงานกับกรมพัฒนาที่ดิน และกรมป่าไม้ต่อไป

เรื่องที่ 3.4 ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรีในท้องที่ อำเภอเมืองตาก อำเภอสามเงา อำเภอบ้านตาก อำเภอแม่สอด และกิ่งอำเภอวังเจ้า จังหวัดตาก จำนวน 8 พื้นที่ 39 แปลง รวมเนื้อที่ประมาณ 43,307 ไร่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ อนุมัติในหลักการให้กำหนดพื้นที่ที่จำแนกฯ ในท้องที่ อำเภอเมืองตาก อำเภอสามเงา อำเภอบ้านตาก อำเภอแม่สอด และกิ่งอำเภอวังเจ้า จังหวัดตาก จำนวน 8 พื้นที่ 39 แปลง รวมเนื้อที่ประมาณ 43,307 ไร่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน ดังนี้

(1.) ที่จำแนกฯ ป่าประจักษ์ แปลง 1 จำนวน 5 แปลง ได้แก่ แปลงที่ 2 แปลงที่ 4 แปลงที่ 6 แปลงที่ 7 และแปลงที่ 8 รวมเนื้อที่ประมาณ 2,474 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลวังหิน และตำบลตุ๊กกลางทุ่ง อำเภอเมืองตาก จังหวัดตาก

(2) ที่จำแนกฯ ป่าประจักษ์ แปลง 1 ก จำนวน 1 แปลง ได้แก่ แปลงที่ 2 เนื้อที่ประมาณ 119 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลวังหิน อำเภอเมืองตาก จังหวัดตาก

(3.) ที่จำแนกฯ ป่าแม่ท้อ - ห้วยตากฝั่งขวา จำนวน 14 แปลง ได้แก่ แปลงที่ 1 - 6 แปลงที่ 10 - 11 และแปลงที่ 13-18 รวมเนื้อที่ประมาณ 6,607 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลท้องฟ้า ตำบลทุ่งกระเซาะ อำเภอบ้านตาก ตำบลหนองบัวเหนือ ตำบลป่ามะม่วง และตำบลแม่ท้อ อำเภอเมือง จังหวัดตาก

(4.) ที่จำแนกฯ ป่าประดาง - วังเจ้า จำนวน 1 แปลง ได้แก่ แปลงที่ 1 เนื้อที่ ประมาณ 959 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลหนองบัวใต้ อำเภอเมืองตาก และตำบลนาโบสถ์ กิ่งอำเภอวังเจ้า จังหวัดตาก

(5.) ที่จำแนกฯ ป่าในแผนการที่จะดำเนินการหมายเลข 79 จำนวน 2 แปลง ได้แก่ แปลงที่ 1 และแปลงที่ 2 รวมเนื้อที่ประมาณ 8,917 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลแม่กุ และตำบลมหาวัน อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

(6.) ที่จำแนกฯ ป่าฝั่งซ้ายแม่น้ำปิง หมายเลข 63 จำนวน 3 แปลง ได้แก่ แปลงที่ 6-8 รวมเนื้อที่ประมาณ 9,873 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลสามเงา ตำบลยกกระบัตร อำเภอสามเงา จังหวัดตาก

(7.) ที่จำแนกฯ ป่าแม่สลิด-โป่งแดง แปลง 1 จำนวน 2 แปลง ได้แก่ แปลงที่ 2 และแปลงที่ 3 รวมเนื้อที่ประมาณ 1,212 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลวังจันทร์ และตำบลวังหมัน อำเภอสามเงา จังหวัดตาก

(8.) ที่จำแนกฯ ป่าแม่สลิด - โป่งแดง จำนวน 11 แปลง ได้แก่ แปลงที่ 2 แปลงที่ 3 แปลงที่ 8 แปลงที่ 10 และแปลงที่ 14-20 รวมเนื้อที่ประมาณ 13,146 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลแม่สลิด ตำบลตากออก ตำบลสมอโคน อำเภอบ้านตาก ตำบลไม้งาม ตำบลโป่งแดง ตำบลน้ำรั่ม และตำบลวังประจบ อำเภอเมืองตาก จังหวัดตาก

เพื่อให้รอบคอบให้ ส.ป.ก. ดำเนินการจัดทำขอบเขตและสำรวจพื้นที่ให้ชัดเจน และให้นำเสนอคณะกรรมการพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง โดยให้ประสานงานกับกรมพัฒนาที่ดิน และกรมป่าไม้ต่อไป

การประชุมครั้งที่ 5/2546 เมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2546

เรื่องที่ 4.4 ขออนุมัติหลักการในการดำเนินการปรับปรุงแนวเขตปฏิรูปที่ดินที่ ส.ป.ก. ประกาศเขตปฏิรูปที่ดินครอบคลุมทั้งอำเภอ โดยให้คงเหลือเฉพาะเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดินเท่านั้น

มติคณะกรรมการ 1. สืบเนื่องจากปัญหานายใช้ อัมพวานันท์ ร้องทุกข์ว่าสำนักงานที่ดินจังหวัด นครสวรรค์ ไม่ออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินให้แก่ผู้ร้องทุกข์โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ได้เสนอความเห็นให้นายกรัฐมนตรีสั่งการให้กันเขตที่ดิน นายใช้ฯ ออกจากเขตปฏิรูปที่ดิน และให้กระทรวงมหาดไทย (กรมที่ดิน) และกระทรวง

เกษตรและสหกรณ์ (ส.ป.ก.) ร่วมกันแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณากันเขตที่ดินที่ ส.ป.ก. ไม่ประสงค์จะดำเนินการออกจากเขตปฏิรูปที่ดิน เพื่อที่กรมที่ดินจะได้พิจารณาดำเนินการออกเอกสารสิทธิแก่ราษฎรผู้มีสิทธิในที่ดินตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

2. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีคำสั่ง ที่ 223/2544 สั่ง ณ วันที่ 31 พฤษภาคม 2544 แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณากันเขตที่ดินที่ ส.ป.ก. ไม่ประสงค์จะดำเนินการออกจากเขตปฏิรูปที่ดิน

3. คณะกรรมการในการประชุม ครั้งที่ 1/2545 เมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2545 มีมติอนุมัติให้ ส.ป.ก. ดำเนินการปรับปรุงแนวเขตปฏิรูปที่ดินให้เหลือเฉพาะเขตพื้นที่ดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ตามมติคณะกรรมการเพื่อพิจารณากันเขตที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินที่ ส.ป.ก. ไม่ประสงค์จะดำเนินการออกจากเขตปฏิรูปที่ดิน ในการประชุม ครั้งที่ 2/2544 วันที่ 30 พฤศจิกายน 2544 โดยให้ดำเนินการในพื้นที่โครงการนำร่อง 5 จังหวัด

ผลการดำเนินการ พื้นที่โครงการนำร่อง 5 จังหวัด ดังนี้

1. จังหวัดหนองคาย สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีมีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ นร 0503/7529 ลงวันที่ 5 มิถุนายน 2546 แจ้งว่าคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 3 มิถุนายน 2546 อนุมัติหลักการร่างพระราชกฤษฎีกาปรับปรุงแนวเขตและส่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาแล้ว

2. จังหวัดกำแพงเพชร และจังหวัดชัยภูมิ อยู่ระหว่างตรวจสอบพื้นที่กับจังหวัด

3. จังหวัดนครพนม ข้อมูลแผนที่เสร็จแล้ว อยู่ระหว่างตรวจสอบพื้นที่กับจังหวัด

4. จังหวัดนครราชสีมา ข้อมูลแผนที่เสร็จแล้ว อยู่ระหว่างตรวจสอบพื้นที่กับจังหวัด เนื่องจากมีข้อมูลสำรวจเขตป่าสงวนแห่งชาติที่จะต้องดำเนินการกันไว้เพิ่มเติมเพื่อรองรับการแก้ไขปัญหาการร้องเรียนของสมาชิกฯ และกลุ่มเรียกร้องอื่น ๆ

ความเห็นของ ส.ป.ก. เนื่องจากยังมีพื้นที่ที่มีพระราชกฤษฎีกาประกาศเขตปฏิรูปที่ดินครอบคลุมทั้งอำเภอ จำนวน 209 อำเภอ 36 กิ่งอำเภอ 45 จังหวัด ประกาศเขตครอบคลุมทั้งตำบล จำนวน 45 ตำบล 8 อำเภอ 8 จังหวัด ซึ่งมีราษฎรร้องเรียนในพื้นที่ดังกล่าวเป็นจำนวนมาก ซึ่ง ส.ป.ก. ได้พิจารณาจากมติคณะกรรมการกันเขตฯ ครั้งที่ 2/2544 วันที่ 30 พฤศจิกายน 2544 ที่มีมติเห็นชอบให้ดำเนินการ

1. ปรับปรุงแนวเขตปฏิรูปที่ดินที่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินครอบคลุมทั้งอำเภอ โดยให้เหลือเฉพาะเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดินเท่านั้น

2. กำหนดพื้นที่โครงการนำร่องรวม 5 จังหวัด คือ จังหวัดหนองคาย จังหวัดนครพนม จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดชัยภูมิ และจังหวัดกำแพงเพชร

3. สำหรับพื้นที่จังหวัดที่มีการร้องเรียนให้ ส.ป.ก. พิจารณาตามความเหมาะสม เพื่อเป็นการบรรเทาความเดือดร้อนแก่ราษฎร จึงเห็นควรดำเนินการปรับปรุง แนวเขตปฏิรูปที่ดินให้คงเหลือเฉพาะเขตพื้นที่ดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ซึ่ง ส.ป.ก. ได้กำหนดแผนปฏิบัติงานปรับปรุงแนวเขตให้เสร็จสิ้นภายในปีงบประมาณ 2547

มติคณะกรรมการ อนุมัติหลักการในการดำเนินการปรับปรุงแนวเขตปฏิรูปที่ดินที่ ส.ป.ก. ประกาศเขตปฏิรูปที่ดินครอบคลุมทั้งอำเภอ โดยให้คงเหลือเฉพาะเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดินเท่านั้น

คณะผู้จัดทำ

สรุปประเด็นข้อสังเกตและมติ คปก. ที่สำคัญ ครบรอบ 50 ปี (2518 – 2568)

นายเกียรติยศ ทรงสง่า

ผู้อำนวยการสำนักวิชาการและแผนงาน

นางสาวอาภาพรรณ พัฒนพันธุ์

ผู้เชี่ยวชาญด้านการปฏิรูปที่ดิน

ฝ่ายเลขานุการ คปก.

1. นางสาวณัฏฐ์พิมล ฉัตรนิติกุล
2. นางณฤดี จินตนานุสรณ์
3. นายพิชัย เตชะทองสิงห์
4. นายวาทีต สอึ้งทอง
5. นางสาววรัญญา รุ่งสาย
6. นายปรัชชัย จุฑาศานต์
7. นางสาวอัมมา ธนศกกาญจนา
8. นางสาวผกาวรรณ วันดี
9. นายสรารุท บรรหนองทุม
10. นางสาวณัฏพร สิงห์เมธี
11. นายกรกฤษ สี่เลิศ
12. นายมานพ ลามอ

ผู้อำนวยการกลุ่มงานคณะกรรมการปฏิรูปที่ดิน
นักวิชาการปฏิรูปที่ดินชำนาญการ
นักวิชาการปฏิรูปที่ดินชำนาญการ
นักวิชาการปฏิรูปที่ดินปฏิบัติการ
นักวิชาการปฏิรูปที่ดินปฏิบัติการ
นักวิชาการปฏิรูปที่ดินปฏิบัติการ
นักวิชาการปฏิรูปที่ดินปฏิบัติการ
เจ้าหน้าที่ธุรการปฏิบัติงาน
เจ้าหน้าที่ปฏิรูปที่ดิน
เจ้าหน้าที่ปฏิรูปที่ดิน
จ้างเหมาบริการ กคป.
จ้างเหมาบริการ กคป.
จ้างเหมาบริการ กคป.

ผู้ตรวจทานความถูกต้อง

1. นางสาวณัฏฐ์พิมล ฉัตรนิติกุล
2. นางณฤดี จินตนานุสรณ์
3. นายพิชัย เตชะทองสิงห์
4. นายกรกฤษ สี่เลิศ

ผู้อำนวยการกลุ่มงานคณะกรรมการปฏิรูปที่ดิน
นักวิชาการปฏิรูปที่ดินชำนาญการ
นักวิชาการปฏิรูปที่ดินชำนาญการ
จ้างเหมาบริการ กคป.
(ผู้รับผิดชอบจัดทำ)

โฉนดเพื่อการเกษตร

สารบัญทะเบียนโฉนดเพื่อการเกษตร

เลขที่.....

เล่ม.....หน้า.....

อำเภอ.....

จังหวัด.....

เป็นหนังสือสำคัญแสดงสิทธิ ออกโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

โฉนดเพื่อการเกษตรฉบับนี้ออกให้แก่

อยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....

ตำบล.....

เพื่อแสดงสิทธิการ.....

มาตราส่วน.....

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ปฏิรูปที่ดินเพื่อประกอบเกษตรกรรม

งาน.....

มาตราส่วน.....

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.)

1 ถนนราชดำเนินนอก แขวงบ้านพานถม

เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200

www.alro.go.th

สรุปประเด็นข้อสังเกต และมติ คปก. ที่สำคัญ

กรอบรอบ 50 ปี (2518 - 2568)

เล่ม 1 (ปี 2518 - 2546)

จำนวนพิมพ์ 500 เล่ม

กันยายน 2568

